Pr. Rh. II 96

Et ego Mathias to Exten de Suchtelen presbiter clericus Colonien. dioc. publicus imp[...]
notarius quia premissis omnibus et singulis dum sic ut premittitur fierent et agerentur una[...]
testibus pns interfui eaque omnia et singula sic fieri vidi et audivi ideo hoc presens publicum i[...]
mea propria scriptum exinde confeci subscripsi publicavi et in hanc publicam formam redeg[...]
meis solitis et consuetis signavi in fidem et testimonium omnium et singulorum premissorum rogat[...]

Lambertus Monasterij Lambertus monasterij in bursa montis

Lambertus Monasterij in bursa Montis

Lambertus Monasterij

Lambertus Monas

~~Lambertus monaster~~

Lambertus

Tertii

rianimum [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Lamberti monasterij

Textus ſequē-tiarū cum expoſitione lu-cida ac facili. ſacre ſcripture auctoritatibꝰ aliorūqꝫ exemplis crebertimis roborata. vna cum voca-bulorum explanatione.

Pr. Th. II, 96 (Ink.)

Laus sit regi glorie cuius forma gratie solis splendor ob
stupescit. Hic in hortos ecce lilia colligere tanquam
sponsus descendit. Ecce agnes invenit et mundam
colligit lilium de lilio. Similem cum invenit et ipso
sancti eligit regi regis filio. Cuius fervens amore
in dono fecit eam decore blandimentis nec tormentis
emollita iudicis. Cuius mentis in fervore sponsum
querit sponse more spoliata vestimentis densis
latet capillis. Tunc inducta lupanari cella
fulget ut solari splendore lucis copia. Ab angelo
confortari meruit atque velari ciclade auro co
texta. Ille virginem ne tangat impudicus suffocatur
a quo agnes dum precatur reviviscit iuvenis
De quo christum dum laudatur plebis hinc furens
indignatur agnem magna protestatur tradens
hanc incendiis. Ex ignis obstupescens cedit nec ag
nam nec lana ledit eius coris et pudoris non
ferens potentiam. Cuius gutture ensis cedit
mortemque vita succedit ecce vidit quod
cupiunt per sponsi presentiam. Ergo postquam sic
triumphat virgo martir gaudens intrat sui
sponsi thalamum. Apud quem nunc intercedat
ut celi nobis concedat intrare palacium. Amen

97 / 33 R

GRates nunc om̄es reddamus domino deo qui ſua natiuitate nos liberauit de dyabolica poteſtate.

¶ Iſte liber (cuiꝰ ſubiectū ē laus diuina) in honorem oīpotentis dei ⁊ glorioſe ꝟginis dei genitricis marie diuerſoꝝꝗ ſctōꝝ ⁊ ſctāꝝ cōgregatꝰ. diuidiẛ in tot ꝑtes q̄t ſunt cātica in honorē dei ⁊ glorioſiſſime ꝟginis marie ⁊ alioꝝ ſctōꝝ ⁊ ſctāꝝ cōpoſita. ꝑtes patebunt in ꝓceſſu. Quia ꝟo ſm pħm de dignioribꝫ pōr ē ſpeculatō ſō autor noſter librū ſuū inchoat a digniſſima ſolēnitate. ſ. a natiuitate xp̄i Et ſm hoc p̄ma ps diuidiẛ in tres ꝑtes ſm ꝙ ſunt tria cantica cōpoſita de natiuitate xp̄i. ſcd̄a ps ibi. Natus an̄ ſecula. tercia ibi. Eya recolamꝰ. Prima ps diuidiẛ in duas ꝑtes. Primo hortaẛ nos ad laudādū deū. ſecundo dat cām oportunitatꝭ q̄re hoc fieri dꝫ. ſcd̄a ibi. Huic oportꝫ ⁊c. dicens p̄mo Nos (oēs). ſ. xp̄ifideles (reddamꝰ). i. reddere debēmꝰ (nūc). i. in p̄nti die (dn̄o deo. ſ. glorioſo (grates). i. grāꝝ actōnes (q̄). ſ. deus glorioſus (liberauit nos). ſ. pctōres q̄ eramus ꝓpter pcm̄ eterno ſupplicio deputati (ſua natiuitate). i. ꝑ ſuā natiuitatē. ſ. tꝑalē (a dyabolica poteſtate). i. ꝑpetua morte qua eramus ſub demonum poteſtate

¶ Notandū. ꝙ beatus Gregorius merito incipit ſuum librum a natiuitate xp̄i. quia p̄mordialis ſalus ꝑ natiuitatē xp̄i mundo illuxit. Item nota. p̄n̄s exhortatio nō ſolum ꝓclamatur in theologia. ſꝫ etiā in pħia. vn̄ in. ix. ethicoꝝ dr̄. Dijs parētibꝫ ⁊ magiſtris nūꝗ̄ reddiẛ equalens Itē. v. meth. ⁊ p̄mo celi. Ab hoc q̄dē ente cūctis deriuatū ē eē ⁊ viuere. his q̄dē clarius. his vero obſcurius. Itē. xi. meth. Ab hoc q̄dē ente depēdet celū et tota natura Itē nota. ſequētia p̄n̄s cātatur in medio noctis ꝑ quam oſtenditur p̄ma eius natiuitas. Vn̄ triplex deſcribitur natiuitas filij dei. Prima ē a patre q̄ dr̄ eterna. de qua dr̄ Iſaie. liij. Generatōem eiꝰ q̄s enarrabit. qđ ſm Hiero. intelligiẛ de gn̄atōe diuinitatꝭ q̄ inenarrabilis ⁊ incōprehenſibilis ē. ⁊ talis ē a patre ſine matre. Scd̄a eſt tꝑalis qua xp̄s tꝑaliter natus ē ex matre ꝓpter noſtrā ſalutē quā exp̄mit gabriel. cum dr̄. Aue gr̄a plena. Silr̄ Iſa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū ⁊c. ⁊ talis ē a matre ſine patre. Tercia natiuitas ꝯtingit in cordibꝫ xp̄ifideliū. ⁊ dr̄ ſp̄ūalis in q̄bꝫ aliq̄n̄ ꝓpter peccata xp̄s ſp̄ūaliter mortuus eſt ⁊ ꝑ grām renaſcitur. Modo prima natiuitas eſt valde occulta hominibꝫ. ideo prima ſequentia occulte cantatur tempore noctis. Sꝫ ſecunda natiuitas eſt aliquo modo perceptibilis. ideo in aurora cantatur. Sed tercia natiuitas cōmunis omnibus eſt. ideo claro die decantatur

Pro declaratōne terminoꝝ nota. Grates eſt nomē feminini generis pluralis numeri ſolum habens grate in ablatiuo ſingulari. ⁊ talium ſunt quattuor. Unde Celite vepre ſimul cum viſcere grate requirunt. In primo ſextum ſed nil pluralibꝫ abſit. Itē reddamꝰ cōponiẛ a re ⁊ do. ⁊ interponiẛ d ꝓpter euphoniā Itē dyabolica ē nomē adiectiū deriuatum a nomine dyabolus. Et dr̄ a dya qđ eſt duo: ⁊ bolus morſus quaſi duplr̄ mordens, quia ledit hominem in corpore ⁊ anima.

De natiuitate domini

Huic oportet vt canamus cũ angelis ſemꝑ gloria in excelſis

Hic autor oſtẽdit oportunitatẽ ⁊ neceſſitatẽ q̃re debemꝰ deo redde-
re grates. dicẽs (Oportet) .i. oportunũ ẽ (vt canamꝰ ſꝑ) .ſ. ore ⁊ mente
(huic) .ſ. xp̃o redẽptori noſtro (cũ angelis) .ſ. annũciãtibꝫ eiꝰ natiuitatem
(gloria in excelſis) hoc canticũ leticie. qđ ⁊ ipi angeli in ſua natiuitate cã-
tabant. ¶ Notandũ in ſcholaſtica hyſtoria legit᷑. ꝙ tp̃e natiuitatis oĩpo
tentis vnus angelus loquutus erat paſtoribꝫ dicẽs. Annũcio vob gau-
diũ magnũ. qꝛ natus ẽ nobis hodie ſaluator mũdi. quo dicto ſtatim mul
titudo celeſtis exercitꝰ erat cũ angelo iſto ⁊ cãtabãt gl'ia in excelſis deo

Itẽ nota. ꝙ ex iſto dicto ꝓbat᷑ ⁊ infert᷑ oportunitas q̃re debemꝰ grates
reddere deo ⁊ ip̃m laudare. q̃ſi di.. ſi angeli laudauerũt deũ q̇ nõ ſubiace-
bant morti ſeu dãnatõni vel mortalitati. q̃to magis nos q̇ ſumꝰ dãnati
et ſumus mortales debemus laudare deũ. qđ pꝫ ꝑ locũ a minori. qꝛ ſi illđ
qđ minus videt᷑ ineſſe ineſt. etiã tũc illud qđ magis videt᷑ ineſt. Modo
minus videt᷑ angelis neceſſariũ q̃ꝫ hoibꝫ. g̊ oportunũ ẽ ꝙ nos debemꝰ lau-
dare deũ Itẽ nota. illud cãticũ gl'ia in excelſis cantat᷑ ad rep̃ſentandum
illud gaudiũ quo gauiſi ſunt angeli in natiuitate xp̃i de humani gn̄is recõ
ciliatõe ⁊ de ruine eoꝝ reſtauratõe. Ante natiuitatẽ em̃ xp̃i tres fuerunt
inimiciciaꝝ parietes. Primꝰ fuit inter deũ ⁊ hoiem. Scđs inter angeluꝫ
et hoiem. Tercius inter hoies ⁊ hoies. hõ nãqꝫ ꝑ inobedientiã ſuũ crea-
torẽ offenderat. ⁊ ip̃m dereliq̃rat. Angelus em̃ de hoie cõq̃rebat᷑ ꝙ ip̃m
ſua reſtauratõe fraudauerat. hõ aũt de angelo ꝙ ip̃m deceperat. Homo
ab hoie ꝑ varios ritus ſe ſeꝑauerat. iudeus nãqꝫ ceremonias excolebat
gẽtiles idolatriã exercebãt ⁊ ritus vniꝰ alteri diſplicuit. Sꝫ ip̃e xp̃s pax
noſtra fecit vtraqꝫ vnũ vt đr Heb. ij. deſtruxit em̃ inimiciciaꝝ materiã. et
ꝯcurrẽtes parietes in ſe angulari lapide copulauit vt decetero eſſet vnuꝫ
ouile ⁊ vnus paſtor. Abſtulit g̊ p̃mo peccatũ ⁊ reconciliauit hoiem deo.
Scđo reꝑauit caſum angeloꝝ ⁊ reconciliauit angelo hoiem. Tercio de-
ſtruxit ritus varios ⁊ recõciliauit hoiem hoi q̃n̄ vtrũqꝫ ꝓplm in vna fide
vniuit. Reſtaurauit igit᷑ ſm̃ apl'm ad Ephe. p̃mo. ca. q̇ in celis ⁊ in terris
ſunt. Etiã ob hec iſta celeſtis multitudo pſallebat gl'ia in excelſis deo. et
in terra pax hoibꝫ. i. iudeis ⁊ gentilibꝫ. In eo ꝙ angelus loq̃bat᷑ paſtoribꝫ
ſatis apparet ꝙ pax inter deũ ⁊ hoiem ẽ reformata. naſcit᷑ deus ⁊ hõ. ideo
pax inter hoies ⁊ homies eſt reparata. ꝑ bouẽ em̃ iudaicus. ꝑ aſinũ genti
lis populus deſignatur. iuxta illud Iſa. p̃mo ca. Cognouit bos poſſeſſo
rem ſuum ⁊ aſinus p̃ſepe domini ſui.

¶ Pro declaratõne terminorum nota. Oportet eſt verbum imperſo-
nale. ⁊ declinatur tantũ per tercias ꝑſonas. Inde oportunus. id eſt ne-
ceſſarius. Inde oportunitas. id eſt neceſſitas: Item nota. gloria in ex-
celſis capit᷑ dupl'r. Primo formal'r ⁊ ſcatiue. ⁊ ſic ſunt duo termini diſtin-
cti ⁊ ſic nõ videntur ſonare hic in l'ra. Scđo mõ capitur hoc ꝯplexũ mate
rialiter ꝑ ſola voce. tunc gl'ia in excelſis ẽ vna dictio material'r capta neu
tri generis indeclinabilis ꝑ hanc regulã. Dictio quecunqꝫ ⁊c̃. ⁊ ſic poni-
tur hic. tunc eſt ſenſus littere. oportet ꝙ canamus illud canticũ qđ angeli
cantauerunt qđ incipitur ſic. Gloria in excelſis deo ⁊c̃.

n Atus ante ſecula dei filius inuiſibilis interminis.
Per quē fit machina celi ꝛ terre maris ꝛ ī his degētiū
Per quem dies et hoꝛe labant et ſe iterum reciprocant.
Quem angeli in arce poli voce conſona ſemper canunt

¶ Iſtud iam eſt canticū ſcđm qđ cantaꝛ in laudē dei tꝑe natiuitatis. in q̄
autoꝛ tria facit. Et ſm hoc diuidiꝛ hoc canticū in tres ꝑtes. Primo oſtē
dit xp̄m natū. Scđo oſtendit modū natiuitatꝭ. Tercio ꝯmēdat beatam
v̄ginē dirigēdo petitōes ad xp̄m. ſcđa ibi. Hic coꝛpꝰ. tercia ibi. Gaude
dei genitrix Prima ꝑs adhuc diuidiꝛ in duas ꝑtes. in p̄ma atteſtaꝛ filiū
dei eſſe natū. in ſcđa enumerat quaſdā v̄tutes ab eo depēdentes. ſcđa ibi.
Per quē fit machina. Et leganꝛ ꝑtes ſil'cā breuitatꝭ dꝛ ſic (Filiꝰ dei) ſcꝫ
q̄ ē (inuiſibilis) ſcꝫ ſm diuinā naturā (interminis) .i. ſine termino (natꝰ)
ſcꝫ a deo patre eterna generatōe (añ ſecula) .i. añ originē mūdi (ꝑ quē) ſcꝫ
filiū q̄ ē v̄bū dei q̄ celi firmati ſunt. vt dꝛ pſalmiſta (fit machina) .i. ſtructu
ra (celi) .i. ſpheraꝝ celeſtiū (ꝛ terre maris) .i. ſpheraꝝ elemētoꝝ (ꝛ degen
tiū) .i. vitā ducentiū (in his) ſcꝫ in celo ꝛ terra. Et iteꝝ (ꝑ quē) ſcꝫ filium
(dies ꝛ hoꝛe labāt) .i. p̄tereūt ꝛ trāſeūt (ꝛ ſe iteꝝ reciprocāt) .i. alternatis
vicibꝫ redeunt (Quē) ſcꝫ filiū (angeli) .i. beati ſcꝫ exn̄tes (in arce) .i. in al-
titudine (poli) .i. celi (canunt) .i. collaudant (ſꝑ ꝯſona) id ē ꝯcoꝛdi (voce)
¶ Nota in illa lr̄a tanguntꝛ duo. p̄mo tangiꝛ filij dei humilitas q̄ꝝtum ad
humanitatē qñ dꝛ (natꝰ) ſcđo tangiꝛ dei potētia. qñ dꝛ (ꝑ quē fit machi-
na ꝛc̄) De p̄mo dꝛ btūs Gre. In hoc em̄ apparet humilitas dei. qꝛ ho-
die mirabiliter ꝯuenit ſummus ꝛ infimus. antiquus ꝛ iuuenis. magnꝰ ꝛ
paruus. diues ꝛ pauper Primo dꝛ ſummus ꝛ infimus. qꝛ hodie altiſſi-
mus deus (cuius altitudinē nulla creatura attingere p̄t) apparet tāq̄ꝫ in-
fimus in mundo. Vñ apl's ad Gal'. iiij. Quando venit plenitudo tꝑis
miſit deus filiū ſuū vnigenitū factū ex muliere factū ſub lege. vt eos q̄ ſub
lege erant redimeret Scđo dꝛ antiquus ꝛ iuuenis. qꝛ deus fuit ab eter
no ꝛ ſine p̄ncipio. g̊ antiquus. ſꝫ puer modo natus eſt. iō iuuenis eſt. Et
ſic p꜡ꝫ q̄ idē filius eſt iunioꝛ ꝛ ſenioꝛ matre. iunioꝛ q̄ꝝtum ad humanitatē
antiquioꝛ ſiue ſenioꝛ q̄ꝝtū ad deitatē ſiue diuinitatē. Vñ btūs Ber. Pu-
er iacēs in p̄ſepio fleuit coꝛā matre. ridebat coꝛā angelis in celo Tercio
dꝛ magnus ꝛ paruꝰ. magnus em̄ eſt. qꝛ totum mundū ſua manu ꝯſeruat.
Et dꝛ paruus. qꝛ in vtero virginis ꝯtentus eſt. Vñ beatus Gregoꝛius.
Quē totus nō capit oꝛbis. in tua ſe clauſit viſcera Quarto dꝛ diues ꝛ
pauper Nam cum eſſet rex regum dñs dominantiū factus eſt ſeruus ſer
uoꝝ. Vñ in euangelio. Filius hoīs nō venit miniſtrari ſed miniſtrare.
Item paulus in epl'a ad Gal'. iiij. Quanto tꝑe heres paruulus eſt nihil
differt a ſeruo Scđo in lr̄a tangiꝛ etiā eius potētia. cum dꝛ (ꝑ quem fit
machina ꝛc̄) hoc atteſtatur Geneſis. i. ca. vbi legitur In p̄ncipio creauit
deus celū ꝛ terrā. Itē pſalmiſta. xlviij. qꝛ ip̄e dixit ꝛ facta ſunt. ip̄e man-

dauit ⁊ creata ſunt. Itē apl'us ad Roma.xi. Ex quo oīa.ꝑ quē oīa.in quo oīa ⁊c. Item nota autoꝛ dr̄. Natus añ ſecula.hoc exponit̄ triplr̄. Primo natus ꝑ ꝓuidentiā diuinam ante ſecula. id eſt ante creatōnem mundi.quare dr̄ dominus ꝑ ſe. Ego ſum alpha ⁊ o.id eſt ꝑmus ⁊ nouiſſimus Unde certum eſt anteq̄ʒ deus creauit celum ⁊ terram ſciuit filium ſuūm naſciturum de virgine.⁊ ergo dr̄ in ſymbolo Athanaſij Eternus pater. eternus filius.⁊ eternus ſpūſſanctus. Secundo exponitur ſic(Natus ante ſecula)id eſt ante ſaluatōnem mundi. quia ante ſaluatōnem mundi non merebatur vocari mundus.ſed mundus dānatus. Tercio exponitur ſic (Natus ante ſecula)id eſt ante tempoꝛa centum annoꝝ ſeu vltime etatꝭ quia ſeculum ſm grāmaticos ſcat tempus centum annoꝝ per quod durat ſucceſſio alicuius generatōis. Unde legimus ꝙ ante natiuitatem xp̄i mundus fuit ↄſtitutus ꝑ quinq̄ʒ milia ⁊ ducentos annos minus vno anno.vt patʒ in his verſibus. Ante ieſum duo.c.minus vno milia quinq̄ʒ. Annos dat ab adam donec xp̄s homo factus. Sed a natiuitate xp̄i vſq̄ʒ ad nunc ſcribitur anno domini. M.ccccc.ſed de fine mundi nulla datur certitudo.vnde in euangelio dr̄. Non eſt veſtrum noſce tempoꝛa vel momenta q̄ pater poſuit in poteſtate ſua Item nota lr̄a dr̄. Natus ante ſecula.xp̄s em̄ natus eſt ineffabiliter ſm diuinitatē de patre ſine matre ante omnia ſecula.naſci etiam voluit ineffabiliter ſm humanitatem de matre ſine patre in fine tempoꝝ. Et ſm vtrāq̄ʒ natiuitatē tēpoꝛalē ⁊ eternalem eſt filius regis.quia regis eterni de qua ſic inquit apl's ad Roma.ꝑmo dicens. Pater pꝛomiſit euangelium de filio qui filius dei fuit dominus ſm diuinitatem.factus eſt em̄ ad honoꝛem.quia ad nomen dei clarificandum Johis.xvij. Pater manifeſtaui nomen tuum hominibus. Sed ſm natiuitatem tempoꝛalem natus eſt ex ſemine Dauid. id eſt de maria que fuit ex ſtirpe Dauid Luce pꝛimo. Dabit ei dominus ſedem Dauid patris ſui ſm carnem.nō ſm diuinitatem ſm quam factus nō eſt ſed factoꝛ omniū ē

Item xp̄s ſeptem modis oſtenſus eſt eſſe filius dei ꝑ ſpm̄ ſanctificationis. Pꝛimo.quia conceptus eſt ꝑ ſpiritū ſanctum Luce ꝑmo Spiritus ſanctus ſuꝑueniet in te ⁊ virtus altiſſimi obumbꝛabit tibi. Et dicit pꝛimo. Quod in ea natum eſt.de ſpiritu ſancto eſt Scđo.qꝛ donis nō ad menſuram repletus ꝑ ſpiritū ſanctum Tercio dedit deus ſpiritū filio ſuo q̄ demonſtratus eſt ꝑ filium ſeu ſpiritum Joh.ꝑmo. Super quem videbis ſpiritum Quarto.quia clarificatus per ſpiritum Joh.xvi. Ille me clarificabit ⁊c. Quinto.quia apoſtolis inflando dedit Joh.xij. Accipite ſpiritū ſanctum Sexto.quia de celo miſit ſpiritum Actuū.ij Factus eſt repente de celo ſonus ⁊c. Septimo.quia his qui ſe conuertunt ad ipſum dat ſpiritum ad Eph.ꝑmo In quo ſignati eſtis ſpiritu Item nota xp̄s voluit nos ſaluare nō ꝓpter noſtra merita nec noſtra bona opa ipm̄ mouerunt ad ſaluandum.ſed ſola miſeratio ſue pietatis pꝛopter quod dicit apoſtolus ad Titum.iij. Non ex operibus iuſticie que fecimus nos. ſcʒ ꝑus.quia nulla bona opera feceramus ſed potius multa mala. Eramus enim inimici eius ad Romanos.v. ⁊ in offenſa ſua que nunq̄ʒ placari potuit niſi ꝑ aſperſionē ſanguinis ieſu chꝛiſti.quia dicebat pꝛopheta ꝑ nunc in pſalmo. Omnes declinauerunt ſimul inutiles facti ſunt. non eſt

qui faciat bonum non eſt vſq3 ad vnum ſc3 chriſtum ¶ Item lr̃a dr̃ Natus. quia pater ⁊ filius ⁊ ſpũſſanctus fuerunt indiuiſibiles ſm̃ eſſentiam et diuinitatem. ſed nõ ſm̃ pſonas. q2 aliq̃d vni ꝯuenit pſone qđ nõ ꝯuenit alteri pſone. Ex hoc pt3 ꝙ tota eſſentia eſt increata. ⁊ ſilitudo exp̃mitur p metriſtam dicentẽ. Nix glacies ⁊ aqua tria nomina res tamẽ vna. Sic in pſonis trinus deus eſt tamen vnus. ¶ Item nota. lr̃a dr̃ inuiſibilis. quia oĩne viſibile eſt lucidum ⁊ mixtum. deus aũt eſt ſubſtantia ſimpliciſſima ſimpliciter independens. vt pat3. xij. metaphiſice.

¶ Pro declaratõe terminoꝝ nota Interminus eſt idem ꝙ ppetuus ⁊ dr̃ quaſi ſine termino ⁊ eſt nomen adiectiuum deriuatum a noie terminus Item machina tria ſcat. vñ verſus. Machina res belli. rota machina machina mundi. Itẽ dr̃ degentiũ. i. in pauptate viuentiũ. ⁊ degens eſt pticipium huius verbi dego qđ ſcat in pauptate viuere Item labo as are eſt antiquũ verbũ ⁊ valet tantũ ſicut cadere. Item dr̃ reciprocant a reciproco as are qđ ſcat reflectere ſiue inclinare.

Hic corpus aſſumpſerat fragile ſine labe originalis criminis de carne virginis quo primiparentis culpam eue q3 laſciuiam tergeret.

Hic autor oſtendit modũ natiuitatis xp̃i. Et diuidit̃ in duo Primo facit hoc qđ dictũ eſt. Scđo ꝓbat diẽ natiuitatis chriſti eſſe ornatum diuerſis miraculis. ſcđa ibi Noc pñs diecula ⁊c̃. Et p̃mo dr̃ ſic (Hic) ſc3 filius dei (aſſumpſerat) ſc3 hypoſtatica vnione (corpꝰ) ſc3 humanũ (fragile) id eſt paſſibile (ſine labe) id eſt ꝯtagione vel macula (originalis criminis) id eſt peccati. aſſumpſerat inquã ipam humanã naturã (de carne) id eſt puriſſimis ſanguinibꝫ (Marie virginis. quo) id eſt p quam incarnatione (tergeret) id eſt ablueret. expelleret remoueret (culpã) id ẽ peccatu3 (p̃miparẽtis) . ſ. ade (⁊ tergeret laſciuiã) . i. petulãtiã ⁊ iobedientiã (Eue) cuius inſtigatõe Adã p̃ceptũ dñi p̃uaricatus erat Notandũ in lr̃a tangunt̃ duo. Primo tangit̃ modus natiuitatis xp̃i. cum dr̃. ſine labe originalis criminis. Scđo tangit̃ cauſa natiuitatis cũ ſubiungit̃. quo primiparentis ⁊c̃. De p̃mo dr̃ btũs Gregorius ꝙ natiuitas xp̃i fuit ſupnaturalis. quia preter curſum nature facta eſt. Non eñ ex cõmixtione virili. neq3 per corruptõem virginitatis ſeu caſtitatis. Et ergo dr̃ Iſaie. vij. capitulo. Ecce virgo concipiet ⁊ pariet filium. Et alibi. Virgo in partu. virgo ante partum. ⁊ virgo poſt partum. Ideo Bernardus dr̃. Nec ſideri radius ſuam minuit claritatem nec virgini filius ſuam integritatem

Secundo ꝙ hec natiuitas chriſti fuit ſupernaturalis oſtendit beatus Gregorius quando deſcribit annunciatõnen virginis factam ab angelo. Unde beata virgo dixit. Quomodo fiet iſtud quoniam virum non cognoſco. Reſpondens angelus dixit. Spirituſſanctus ſuperueniet in te et virtus altiſſimi obumbrabit tibi. ¶ De ſecundo dicit beatus Auguſtinus. ꝙ natiuitas chriſti fuit mundo neceſſaria tribus de cauſis

Prima vt xp̄s eēt mediatoꝛ dei ⁊ hoīm vt recōciliaret nos deo patri. qꝛ ipe xp̄s eo ꝙ fuit deꝰ factꝰ ē ꝑticeps nr̄e nature. vt faceret nos econuerſo ꝑticipes deitatis. Et ſic dꝛ ad Gal᷑.iij. Mediatoꝛ nō ē vnius ſ; duoꝝ.ſcꝫ diuine ⁊ humane nature Scd̄a cā ē.vt poſſimꝰ habere btām ꝟginē matrē dei tāꝙ̄ aduocatricē ⁊ adiutricē. q̄ intercederet ꝓ nobis ad dn̄m filiū ſuū dilectū.qꝛ dicta eſt mr̄ mie. nā ipa ꝯtinuis p̄cib; oꝛat ꝓ mūdo ad filiū ſuū dilectū. ⁊ qꝛ filiꝰ tenet᷑ audire matrē.ꝓuidētia dei ſic oꝛdinauit vt filiꝰ dei naſceret᷑ de pura ꝟgine q̄ mater dei appellat᷑. Tercia cā ē.qꝛ ipſe deꝰ an̄ natiuitatē fuit īpaſſibilis ⁊ icoꝛruptibil᷑.ſi g̊ mūdꝰ redimi debuit xp̄m pati opoꝛtuit. vn̄ dꝛ in euāgelio. Nōne opoꝛtuit pati xp̄m ⁊ ita itrare in gloꝛiā ſuā.⁊ ſi debuit pati.opoꝛtuit vt humanitatē aſſumeret.q̄ mediante paſſibil᷑ efficeret᷑ Itē nota.ꝙ xp̄s ꝑ opꝰ incarnatōnis foꝛtiſſima vicit q̄ in mūdo ſunt Primo em̄ vicit ſeip̄m ex ꝓfunda humilitate ⁊ ꝑ ſanctiſſimā charitatē.vt cū deꝰ eſſet vellet hō fieri q̇ in Adā erat ex luto foꝛmatus.ſic em̄ exinaniuit ſemetip̄m ꝑ humilitatē q̊ ad noſtrā apparentiā. vt ille q̇ h; foꝛmā dei etiā moꝛiat᷑ in foꝛma ſerui. ⁊ inclinato capite ſp̄m emitteret. vn̄ ad Phil᷑.ij. Exinaniuit ſemetip̄m foꝛmā ſerui accipiēs. Et in foꝛma ſerui moꝛiēs deſpectus atq; ꝯtēptus in cruce Scd̄o vicit dyabolū q̇ tante erat foꝛtitudinis vt vſq; ad infernū vel inferni limbū totum genus humanū attraxerat. ⁊ ita foꝛtis vt de ip̄o dn̄s diceret Lu.xi. Dū foꝛtis armatus cuſtodit atriū ſuū.i.qn̄ dyabolus circūdat hunc mundu; q̇ atriū eſt ip̄ius. vel cuſtodit atriū.i.infernū.in pace ſunt oīa q̄ poſſidet nō in pace bona ſ; mala.qꝛ nemo p̄ter deū queq; de ip̄ius potuit eripe poteſtate. ¶ Tercio vicit in foꝛtitudine ſua totū mūdū. vt habet᷑ Joan.xvi. ¶ Quarto vicit in p̄nti oꝑe incarnatōis humane oēm intellectū angelicū pariter ⁊ humanū. Quis em̄ plene excogitare poterit modū dn̄ice incarnatōis.neq; angelus quiſq;.neq; hō.neq; ars creati intellectꝰ. Joannes em̄ baptiſta.q̇ cōparatꝰ ē angelo.ſe intelligere nō poſſe ꝯmemoꝛat huius incarnatōnis modū ꝟnec ſoluere poſſe nodū indiſſolubilē ꝑ vocis expreſſionē q̇ quaſi calceꝰ humanitatꝭ aſſumptꝰ ē ꝑ ſubam diuinitatꝭ.iō dt Jo. Nō ſum dignus ſoluere coꝛrigiā calciamenti eiꝰ.i. apire nodū vnionis deitatis ⁊ humanitatis. Quis vnq; maius vinculū audiuit.qꝛ hō de ꝟgine natꝰ.potētius opꝰ foꝛtaſſis q̄ creatio mūdi tota. vt dt b̃. Augꝰ.

Sz quare xp̄s voluit naſci de ꝟgine. Rn̄det᷑ p̊mo ꝙ ideo. qꝛ mulier in paradyſo ſine cā peccauit.vt ſicut p̊ma mater poſt trāſgreſſionē coꝛrupta mater facta ē culpe.ſic mr̄ gr̄e (q̄ integre debuit lapſum ⁊ culpā eue poſt integratōem ⁊ reꝑatōem culpe reꝑare ꝑ grām)mater debuit inuiolata ꝑmanere. Conſonū em̄ erat vt q̄ ſuadente ſerpente coꝛrupta erat mente coꝛrūperet᷑ ⁊ coꝛꝑe filios ꝓcreando. ⁊ q̄ nūq; coꝛrupta ē mente filiū generans nunq; coꝛrūperet᷑. vt ſic virgo ſua integritate fieret cā ſalutis. ſicut mulier p̊us mente coꝛrupta cā erat noſtre ꝑditōnis. vt integritas ꝟginis coꝛruptionē mulieris reꝑaret. Vn̄ btūs Bern̄. in quadā omelia ſic inquit. Celeſti roꝛe terrā irrigauit cū de viro integra mēte ⁊ coꝛꝑe feminā ꝓduxiſſ; Sic ⁊ nunc in celeſti roꝛe ⁊ gr̄a p̊uilegiali ſpūſſancti ꝟginem ſuꝑuenit qn̄ de integra virgine virum q̇ foꝛis virginis imaginem habet virtuſq; delicta reſoluit. Secunda ratio. quia partus coꝛrupte cum eſſet particeps

peccati pctm̄ tollere nõ potuit.equales nãqꝫ fures exiſtentes in eodē cri-
mine dephenſi alter ꝓ altero nõ pt rñdere.igiť neceſſe erat eũ q̇ culpã ſol
uere deberet in culpa nõ eē.ſ.originalis pcti ꝓpter qḋ totũ genus humanũ
fuerat ꝑpetua morte dãnatũ.hec Orige. Tercia rõ Origenis ē illa.vt
q̇ ſine matre erat in celis ſine patre naſcereť i terris.vt ſic nõ duos patres
habere videreť Quarta rõ.qꝛ ṗmus adã fact⁹ erat de terra ꝟgine inno
cente ꝛ abſqꝫ culpa:decuit etiã vt ſcḋs Adã de ꝟgine matre naſceretur.
Quinta rõ vt ꝟginitatē xp̄s extolleret q̄ antea ꝯtēptibilis iudicabať.ſi
cut dꝛ Judicũ.xij. Et ſm beatũ Ber.i q̄dã omel.beata inquit ꝟgo fuit ṗª
q̄ votũ caſtitatꝫ emiſit ꝛ vouit Sexta rõ.vt ipleretꝛ ꝓphetia Jſa.vij.Ec
ce ꝟgo ꝯcipiet ꝛ pariet fi. Septima rõ ē.vt cui⁹ pater neſcit feminã in
diuinitate.ei⁹ etiã mr̄ viꝝ neſciret in humanitate.ꝛ ſic de vtroqꝫ parente
caſtiſſimo naſcereť.Jtē lr̄a dt(ſine labe ꝛc̄)qꝛ xp̄s ſolo ꝟbo fuit genitus.ꝛ
nõ ꝑ naturalē delectatõem. Et ſi dicať.xp̄s fuit baptizat⁹.ꝛ baptiſm⁹ ē
ablutio pcti originał.igiť etiã habuit pctm̄ originale vel iutilr̄ ē baptizat⁹.
Rñdeť ꝙ fuit baptizat⁹ ꝓpť h̄ vt teſtamētũ nouũ approbaretꝛ baptiſmũ
ꝯſecraret. Sꝫ dubitať de btã ꝟgine vtꝝ illa fuit ꝯcepta in peccato vel ſi-
ne peccato. Jbi vna ꝑs doctoꝝ dt ꝙ ſine pctõ originali.qꝛ ita poſſibile eſt
hoc apud deũ ſicut fuit ſua natiuitas. Alia ꝑs dt ꝙ nõ.ſicut Aug⁹.q̇ dt.
Om̄e qḋ a ſemine naſciť in humana ſpecie.naſciť cũ delectatõne ꝛ pctõ.ꝛ
ꝙ de⁹ imediate poſt hoc purificauit eã. Et iſti⁹ oppoſitũ ſacra eccleſia q̄
nec fallere nouit nec falli pt definiuit in ſacro baſilieſi ꝯcilio Jtem nota
lr̄a dt(Quo ṗmi parētis ꝛc̄.)Vñ ꝓpter pctm̄ ade ꝛ eue ꝑditi fuim⁹.ſed
ꝑ natiuitatē xp̄i reꝑati. Et dꝛ eua ab e qḋ ē valde ꝛ ve quaſi valde doloro
ſa. Et ei opponiť aue.qḋ dꝛ ab a qḋ ē ſine ꝛ ve dolore q̄ſi ſiue dolore.
¶ Pro declaratõe terminoꝝ nota.originale pctm̄ dꝛ illḋ in q̊ naſcitur hõ
rõne parentũ.ꝛ de tali pctõ abluunť pueri in baptiſmo.ꝛ dꝛ a noīe origo
inis.qꝛ ſumit exordiũ ab origine parentũ. Jtē dꝛ ṗmiparentis quod eſt
vna dictio cõpoſita. Jtem labes eſt idē qḋ macula. Jtem laſciuia dꝛ a laſci
uio.i.ſuperbio vulgariter geilkeyt dryuen

**Hoc preſens diecula loquitur prelucida adaucta longitu
dine ꝙ ſol verus radio ſui luminis vetuſtas mundi depulerit
genitus tenebras.**

Hic iã autor oſtendit diē natiuitatis xp̄i eſſe ornatã q̇buſdã miracu
lis.ꝛ poſſet diuidi in tres ꝑtes ꝓpter tria miracula. Et exponiť textus ſic
(Preſens diecula)ſcꝫ natiuitatis xp̄i(loq̇tur)id eſt annũciat (hoc).ſ.qḋ
dictum eſt de incarnatõne in p̄cedenti verſu.diecula inquã (p̄lucida) id ē
valde ſplendida.ꝛ hoc ſpũalr̄(ꝛ adaucta lögitudine).i.ꝓlongata ſm na-
turalem curſum ſupra dies p̄cedentes.ab hac eñ die natiuitatis dies ꝓ-
longantur.noctes vero abbreuianť. Vel potius (adaucta lõgitudine)ſcꝫ
ſpũaliter.ꝑ diem p̄ſentē intelligendo tempus gr̄e qḋ per xp̄i natiuitatem
prelucidum factum eſt ꝛ longitudine miſeratõnis adauctum. Et huius
tangitur cauſa in ſequenti textu cum dicit (ꝙ)id eſt eo ꝙ (verus ſol)id

eſt xp̄s (genitus) ſcꝫ tꝑaliter in hūc mūdū (depulerit).i.abſterſerit (vetu-ſtas tenebras).i.antiquas maculas peccatoꝝ.⁊ hoc (radio ſui luminis) id eſt gr̄e ⁊ miſericordie. ¶ Notandū autor vult in lr̄a ꝙ hec dies ē ornata tribꝫ miraculis. Primo.qꝛ tūc dies ꝓlongať ⁊ nox abbreuiať.⁊ ḡ dixit beatus Joānes p̄curſor dn̄i. me oportet minui.illū aūt creſcere ꝑ qđ myſtice deſignatur ꝙ in natiuitate xp̄i nouū teſtamentū. qđ per diem intelligitur.augmētatur ⁊ creſcit.⁊ vetus teſtamentū qđ ꝑ noctem intelligitur minuitur ⁊ decreſcit. Scđo qꝛ in hac nocte apparuit noua ſtella.que nec p̄us nec poſtea viſa fuit ꝑ quā reges cognouerūt regē celoꝝ de ꝟgine natum. Hic poſſet queri.quare natiuitas xp̄i iudeis ſcꝫ paſtoribꝫ fuit annunciata ꝑ angelum.gentilibꝫ vero ſcꝫ tribꝫ regibꝫ ꝑ ſtellam. Reſpondet venerabilis Beda.qꝛ iudei fuerunt magis rōnales ꝙ̄ gentiles.hec natiuitas fuit eis annūciata ꝑ rōnale ſcꝫ ꝑ angelū. Sed qꝛ gentiles fuerūt magis irrōnales.ergo dandum erat eis ſignū aliqđ irrōnale ꝑ qđ poſſent cognoſcere natiuitatē xp̄i.⁊ hoc fuit noua ſtella. Tercio hec dies eſt ornata ꝑ claritatē angeloꝝ que circūfulſit paſtores. qꝛ in natiuitate xp̄i angelus in magna claritate apparuit.dicens paſtoribꝫ. annuncio vobis gaudiū magnum. Poſſet aliquis querere.quare xp̄s hec reuelauit paſtoribꝫ ⁊ nō alijs. Reſpondetur dupliciter. Primo.quia ante natiuitatem xp̄i paſtores fuerunt ſimpliciores ⁊ magis iuſti coram deo.quod patꝫ in diuerſis. ſcꝫ in Moyſe.in Dauid cum fratribus ſuis.in Jacob cum fratribꝫ ſuis qui fuerunt paſtores.⁊ ergo rōne ſimplicitatis ⁊ iuſticie natiuitas xp̄i fuit eis nūciata. Scđo đr ꝙ natiuitas xp̄i fuit paſtoribꝫ annūciata ad inſinuandū ꝙ ip̄e ſit paſtor ⁊ rector totius mundi.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. Diciť in lr̄a (diecula) qđ eſt nomen diminutiū a dies. Et đr adaucta qđ eſt ꝑticipiū deriuatū a verbo adaugeo. Itē nota.q̇dā libri hn̄t in ſequēti ꝟſu hec nox vacat. ⁊ q̇dā nec nox vacat et vtrūqꝫ valet ſm diuerſas acceptōnes huius verbi vacat. Vn̄ ſm p̄mū modum debet exponi.i.ꝓtenditur. Item ſcius a um.i. diſcretus.⁊ deriuatur a verbo ſcio ſcis ſcire. Inde ſcientia. Inde ꝑ cōpoſitōem preſcius cōſcius ⁊c̄. Item autor đt magiſtris gregū ꝑ hoc circūſcribit paſtores, quia grex proprie pertinet ad oues ⁊c̄.

Nec nox vacat noui ſyderis luce quod magorum oculos terruit ſcios. Nec gregum magiſtris defuit lumen, quos preſtrinxit claritas militum dei.

Hic autor oſtendit ꝙ natiuitas xp̄i reuelata eſt ꝑ quandam nouam ſtellā. Et p̄mo facit hoc. Scđo alloquitur beatam virginem.ibi. Gaude dei genitrix quā circūſtant dicens. Hec dies prelucida ſit (nec nox) ſcꝫ eiꝰ (vacat).i.caret (luce noui ſyderis) id eſt ſtelle que prius nunꝙ̄ apparuit (quod) ſcꝫ ſydus (terruit) id eſt timorem incuſſit (oculos magoꝝ) id eſt regum (ſcios) id eſt ſapientia edoctos (Nec lumen defuit magiſtris gregum) id eſt paſtoribus (quos) ſcilicet paſtores (claritas militum dei)

id eſt angelorum (perſtrinxit) id eſt occupauit ⁊ illuminauit.
Notandū circa litteram cum chriſtus erat natus in bethleem tunc ſub
orta fuit ſtella nunq̄ prius viſa que duxit reges ad locum chriſti ⁊ ibi of
ferebant ſibi aurum thus et mirrham. Per aurum deſignatur potentia
eius. Per thus magnificentia. Per mirrham dominica ſepultura. vn̄ꝰ.
Tres reges querunt dominum tria dona tulerunt. Caſpar fert mirrhā
thus melchior. balthaſar aurum Aurum dat regem. verum dant thura
prophetam Mirrha ſepulturam ſignat penamq̄ futuram
Item nota de illa ſtella de qua dictum eſt quidam elicie bant ꝙ cum na
ſceretur homo ꝙ etiam ſtella crearetur cum eo qui regeret ⁊ conſeruaret
et inclinaret ad bonum vel ad malum. ſed hoc non eſt verum Unde talis
ſtella ꝓprie nō fuit ſtella. ſed vnum miraculoſum factum habēs diſpoſitio
nem ſtelle. Ratio. quia nō habuit motum ſtellarum. ſicut alie ſtelle. quia
alie ſtelle ab oriente in occidentē mouentur ecōtra in orientem redeundo.
iſta aūt ab oriente in meridiem. Nec etiam locū ſtellaꝝ. qꝛ directe preceſſit
eos in aere. Et dicūt aliq̄ ꝙ nunq̄ poſtea viſa eſt cū reges fuerūt i regnis
¶ Pro declaratōne terminoꝝ nota. nox dr̄ a noctin grece quod eſt vi
gilare latine per cōtrariū. quia tunc minime vigilamus. Item magus
tria ſcat. Uno modo regem. ⁊ ſic capitur hic. Alio modo ſcat ſpeculato
rem in rebus ſuperioribus. Tercio ſcat incantatorem

Gaude dei genitrix. quam circūſtant obſtetricum vice cō cinentes angeli gloriam deo.

¶ Hic iam autor commendat beatam virginem. Et diuiditur in du
as partes. Primo facit quod dictum eſt. Secundo dirigit petitōnes ad
ieſum chriſtum. Secunda ibi. Chriſte patris vnice ⁊c̄. Et vult dicere O
beata (dei genitrix gaude) de hac ineffabili filij tui natiuitate (quam ange
li continentes) id eſt collaudantes (gloriam deo. circūſtant vice) id eſt lo
co (obſtetricum) id eſt mulierum que partum adiuuant
¶ Notandum autor in littera duo facit. Primo ad cōmendatōnem
beate virginis appellat eam genitricem dei hortādo ipſam ad gaudium.
cum dicit (Gaude dei genitrix ⁊c̄.) Secūdo ſubiungit caſam quare gau
dere debet. cum dicit (quam circūſtant ⁊c̄.) De primo dicit beatus Ber
nardus in hec verba. Mater eſt plena gaudio. De eodem dicit etiam
beatus Gregorius in hec verba. Gaude virgo glorioſa tanta prole ge
neroſa. De ſecundo legimus in paſſionali ꝙ beata virgo cum tempꝰ pa
riendi adeſſet cum Joſeph debuit tranſire Bethleem vt daret tributū
ſuum ſm edictum ceſaris Auguſti. Cum ſero factū eſſet propter mul
titudinem alienigenarum. beata virgo cum Joſeph non potuit hoſpitari.
ſed intrauit quoddam diuerſorium vbi erat commune hoſpitale ſiue ho
ſpicium. ibi beata virgo maria ſola cum Joſeph permanſit. ⁊ media no
cte cum tempus pariendi affuit. beata virgo Maria peperit dominum
noſtrum ieſum chriſtum in magno exilio. vbi nec aqua nec ignis aderat.
ſꝫ angeli miniſtrabāt loco obſtetricū. Un̄ ſubdit btūs Anſelmꝰ. ꝙ beata

virgo ratõne ꝓmiſſionis celeſtis certificata ⁊ angelorum preſentia conſo
lata peperit chriſtum ſine omni dolore.
¶ Pro declaratõne terminoꝝ nota Obſtetrix vno mõ dr famula dña
rum grauidaꝝ q̄ aſtat parientibꝫ. ⁊ ſic dr a v̄bo aſto as ꝛc̄. Alio mõ obſte
trix eſt mulier q̄ recipit fetū de vtero ꝓgredientē. ⁊ dr ab ob ⁊ ſtera e. que
eſt pellicula qua inuoluitur puer in matrice

**Chriſte patris vnice. qui humanam noſtri cauſa formam
aſſumpſiſti. refoue ſupplices tuos. Et quoꝝ participē te fore
dignatus es ieſu dignanter eoꝝ ſuſcipe preces. Ut ipſos di/
uinitatis tue participes deus facere digneris vnice dei.**

¶ Hic dirigit petitões ad xp̄m. ⁊ diuidit in duas ꝑtes ſm q̄ duas peti
tiones dirigit ad xp̄m dicēs ſic. O (xp̄e vnice) ſcꝫ nate patris (qui cauſa
noſtri) .i. ꝓpter nos (aſſumpſiſti humanā formā) id eſt naturam (refoue)
id eſt refice ⁊ ꝯforta (tuos ſupplices) .i. famulos tibi ſupplicantes. ⁊ o ie/
ſu vnice ſcꝫ fili dei (ſuſcipe preces) .i. oratões (dignanter) .i. gratioſe (eoꝝ)
sc hominū (quoꝝ dignatus es) id eſt voluiſti (te fore) id ē eſſe (ꝑticipē)
et hoc quo ad naturā humanitatis in quo nobiſcum xp̄s ꝑticipat (vt tu
deus) et (vnice dei) ſcꝫ fili (digneris) ſcꝫ tua infinita clementia ⁊ miſericor
dia (ipſos) ſcꝫ hoies (facere ꝑticipes tue diuinitatꝫ) .i. glorie celeſtis.
Sciendū. autor facit more ſapientis agricole qui primo extirpat ſpi/
nas ⁊ tribulos ⁊ poſtea ſeminat vt fructum accipiat. Quia p̄mo placat
dñi iram ⁊ furorē eiuſdem eradicat cum dr. Chriſte patris vnice. Scd̄o
ſeminat .i. petitõem infert vt fructum accipiat videlicet vt miſericordiam
dei ꝯſequetur. cum dr. refoue ſupplices tuos. ¶ Secundo nota. autor
perpendens melius eſſe conſequi miſericordiam ſuam. q̄ꝫ ſuſtinere iudici
um. hortatur deum ad miſericordiam. cum dr in ſecunda petitõne. qui ꝑ
miſericordiam dignatus es fieri particeps noſtre humanitatis fac nos ꝑ
eandem miſericordiam particeps diuinitatis. Tercio nota. autor in
littera innuit magnam charitatem dei qua dilexit mundum cum dr. Et
quorum participem ꝛc̄. de qua dilectõne dr Joan. iij. Sic deus dilexit mū
dum vt filium ſuum vnigenitū daret pro mundo. ⁊ aplus ꝓprio filio ſuo
nō pepercit. ſed pro nobis omnibus tradidit illum
Pro declaratõne terminoꝝ nota. in lr̄a dr noſtri. ⁊ li noſtri vt hic ſumi/
tur eſt ꝓnomē p̄mitiū ⁊ nõ deriuatiū. Sed refoue eſt verbū tranſitiū cõ
poſitum a re ⁊ foueo. Inde fomentum ⁊ fomes ꝛc̄. Inde etiam fomēto
as are. Item nota ꝑticeps dr quaſi partē capiens. Inde partibilis. Inde
participo as. Item fore eſt verbum infinitiui modi ⁊ defectiū. vt patꝫ in
p̄ma parte Alexandri. Item dr dignatus es. qđ debet declinari pro vna
parte oratõnis videlicet q̄ ſit verbum preteriti temporis. quia niſi hoc
eſſet verum verba paſſiua ⁊ deponentalia non haberent preterita. ⁊ etiam
alia tempora a preterito deriuata.

E Ja recolamus laudibus pijs digna
Hui⁹ diei carmina in qua nobis lux oꝛiť gratiſſima.
Noctis interit nebula. pereũt noſtri criminis vmbꝛacula.

Jſtud ē canticũ terciũ q̄d cantať in laudē dei tp̄e natiuitatis xp̄i. Et diuiditur in duas ꝑtes. Jn p̄ma parte hoꝛtať nos ad laudē dei. Scd̄o facit quandā exclamatōem ad naturā deitatis vnitā humanitati. ſcd̄a ibi. O culpa nimiũ btā dicēs (Eya) q̄d ē aduerbiũ letātis aut potius hoꝛtātis. sͨ nos xp̄ifideles (recolamus). i. repetamus (pijs). i. religioſis (laudibꝫ digna carmina). i. cātica (hui⁹ diei in q̄ oꝛiť nobis gratiſſima lux). ſ. xp̄s q̄ ē vere lux illuminās oēm hoīem venientē in hunc mundũ. vt dꝛ Jōānis p̄mo. ꝛ in qua die (nebula). i. obſcuritas ꝛ erroꝛ (noctis). i. veteris teſtamēti (interit). i. interimiť. et (vmbꝛacula). i. grauamina (noſtri criminis). i. pctōꝝ noſtroꝝ (pereunt). i. deficiunt ſiue deſtruunť. Notanduꝫ autoꝛ in hac lr̄a tria facit. Pꝛimo hoꝛtať nos ad laudē diuinā. cũ dꝛ. eya recolamus. Scd̄o oſtēdit ſolēnitatē huius feſti. cũ dꝛ. lux oꝛiť. Tercio oſtēdit efficatiā natiuitatis xp̄i. cũ dꝛ. Noctis iterit nebula. De p̄mo dꝛ Eſaie. lv. Montes ꝛ colles cātabũt coꝛā deo laudē. Montes. i. ꝯtēplatiui. ꝛ colles. i. humiles actiui. Rōem huius aſſignat btũs Ambꝛo. in p̄fatione Qui ingratus fuerit xp̄i natiuitatis indign⁹ erit fructu ei⁹ paſſionis meritoꝛie. De ſcd̄o dꝛ btũs Grego. Autoꝛ lucis inſupabilis ꝛ interminabilis hodie nobis viā ſalutis p̄parauit. Circa quod nota q̄ quadruplex eſt via ꝑ quam xp̄s ambulauit. Pꝛima fuit de celo in vterum virginis ꝑ hāc pꝛeparauit nobis viam humilitatis. Magna eñ humilitas eſſet ſi quis veſtem purpuream tegeret vili ſacco. ꝛ hoc fecit chꝛiſtus ſaluatoꝛ noſter quando ſuam diuinitatem noſtra humanitate occultauit.

Secunda via fuit ex vtero virginis in mundum per quam pꝛeparauit nobis viam patientie ꝛ paupertatis. quia ip̄e voluit naſci in domo cōmuni non habens hoſpicium pꝛopꝛium. quare dicit. Vulpes foueas habent ꝛ volucres celi nidos. filius autem hominis non habet vbi reclinet caput ſuum. Tercia via fuit de mundo ad crucem. per quam pꝛeparauit nobis viam dilectōnis et paſſionis. Magna enim dilectio erat ꝛ ſignum maxime dilectōnis vt chꝛiſtus tam crudelem moꝛtem pꝛo nobis pateretur. vnde de eo ſcribitur. A planta pedis vſqꝫ ad verticem non eſt in eo inuenta ſanitas. Quarta via fuit de cruce ad infernum. de quo ſanctos patres eduxit. per hanc pꝛeparauit nobis viam pietatis. Magna enim pietas eſſet ſi aliquis captiuum a vinculis liberaret. ſic chꝛiſtus ſua paſſione nos ab eterna damnatōne liberauit ꝛ redemit. De tercio dicit beatus Gregoꝛius. q̄ tam efficax fuit natiuitas chꝛiſti vt angeli pleno gaudio in celis. dyaboli imēſis cruciatibꝫ in inferno. ꝛ hoīes ꝑpetua libertate in hoc mũdo redundabũt. Nota circa declaratōem terminoꝛũ. Eya eſt aduerbium. Sꝫ oꝛioꝛ eſt verbũ deponentale ꝯiugabile in tercia vel in quarta coniugatōne. Jtem interit componitur ab inter ꝛ eo. ſimiliter pereo ꝯponiť a ꝑ ꝛ eo. Jnde peritus altera bꝛeuis. id eſt deſtructus

De natiuitate domini

Dubitat̃ circa natiuitatē xp̄i ꝑ quē modū fuit natus. illū exp̄mit p̄s. dicens. In ſole poſuit tabernaculū ſuū. ibi ꝑ ſolē intelligitur veritas patris. Vn̄ Dyoniſius. ille ē ſol q̄ ſuꝑ oīa viſibilia mūdi ē euidēs imago dei. Sz ꝑ tabernaculū intelligit̃ humanitas xp̄i. vt ptz in Leui. Sz ꝑ ſponſuz intelligit̃ filius dei. de quo dr̄ Joānis p̄mo. Et verbū caro factū. Sz ꝑ thalamū intelligit̃ vter⁹ virginalis. de quo dt̄ p̄s. Cōcupiuit rex decorē tuuz

Et ſi q̄rat̃. q̄lis fuit ꝓceſſus. Rn̄det̃ ꝙ fuit ſine pena. vnde in canticis Poſt ꝑtū virgo inuiolata ꝑmanſiſti. Itē fuit laudabilis. qꝛ cāticū leticie ibi auditū erat ſcz Gl'ia in excelſis deo   Sz ſi q̄rat̃. q̄ etate mūdi fuit natus. Rn̄det̃ ꝙ in ſexta. qꝛ xp̄s venit in fine ſeculi. i. in ſexta etate. Et decēber fuit mēſis natiuitatis: Sz marci⁹ fuit mēſis ſue cōceptōis.   Sz ſi q̄rat̃. in q̄ loco xp̄s erat nat⁹. Rn̄det̃ in diuerſorio. i. in loco cōi. Et ſi q̄rat̃ q̄re. qꝛ voluit naſci ⁊ mori ī medio t̃re habitabil'. vt null⁹ habeat ſe excuſare

Hodie ſeculo maris ſtella ē enixa noue ſalutis gaudia. Quē
tremūt baratra mors cruenta pauet ipa a quo ꝑibit mortua.
Gemit capta peſtis antiqua. coluber liuidus perdit ſpolia.
Homo lapſus ouis abducta reuocatur ad eterna gaudia

Hic iam autor reddit cām quare in hoc die debēmus decantare laudes xp̄o. ⁊ tangit tres cauſas. ⁊ p̄mā tangit dicēs ſic (Stella maris) ſcz maria (eſt hodie enixa) . i. peꝑit (ſeculi) . i. toti vniuerſo (gaudia noſtre ſalutis) . i. dn̄m noſtꝝ ieſum xp̄m. q̄ eſt gaudiū ⁊ ſalus noſtra (quē) ſcz xp̄m (baratra) . i. totus infernus (tremūt) . i. timēt (⁊ cruenta mors) . i. crudelis ⁊ eterna dānatio (pauet) . i. horret ⁊ formidat (a q̄) ſcz xp̄o (ipa mors mortua peribit) . i. deſtruet̃. Scđo tangit ſcđam cām dicēs (Antiqua peſtis) . i. hoſtis. ſ. dyabolus (gemit) . i. dolet ⁊ luget (capta) . i. ligata (⁊ liuidus) id eſt inuidus (coluber) id eſt ſerpens dyabolicus (perdit) id eſt amittit hodie de ſua poteſtate (ſpolia) . i. hoies quos dudum ſpolia detinuerat raptos ⁊ eiectos de paradyſo. qđ declarat aꝑtius ſequens verſus oſtendens terciam cām dt̄ (Homo lapſus) . ſ. ꝑ peccatū originale. tn̄ recuperabiliter. q̄ erat tanq̄ȝ (ouis abducta) . i. deꝑdita (reuocat̃) hodie ſcz ꝑ xp̄i natiuitatē ⁊ incarnatōem (ad eterna gaudia) ad q̄ attingēda creat⁹ ē.

Notandū autor dt̄ (ſtella maris) per hoc deſcribit beatā v̄ginem que eſt ſtella ⁊ illuminatrix huius mundi. nā in ſacra ſcriptura ꝑ mare ſepius iſte mundus intelligit̃. ⁊ hoc ideo. qꝛ ſicut naute errantas in mari habent ſtellā ꝑ quā cognoſcūt regionē vt nauem ad portum ducant. Sic beata v̄go ē ſtella illuminās mūdū ꝑ quā nos peccatores errantes in hoc mundo poſſumus attingere portū ſalutꝭ   Scđo nota. au. dt̄ in lr̄a. quem tremunt baratra. qꝛ demones obediunt deo. hoc idē atteſtat̃ ſctūs Aug⁹. dicens. demones credūt ⁊ ꝯtremiſcunt. huius declaratōem ſepius in euangelijs habem⁹ in q̄b; legit̃ ꝙ xp̄s a diuerſis hoib; eiecit demonia. Tercio nota. dr̄ in lr̄a. peſtis antiqua coluber liuidus. ꝑ hoc deſcribit̃ ꝙ dyabolus dr̄ antiqua peſtis. qꝛ ab antiquo peſtē ⁊ dānatōnem hoib; intulit. Etiam

vocaꝛ liuidus ſerpens.qꝛ in ſpecie ſerpētis decepit ꝓmū hoīem. Vn̄ legiꝛ in geneſi.ꝙ eua dixit ad dn̄m.ſerpēs me decepit. Itē nota. autoꝛ dt.ouis abducta.ꝑ hoc intelligiꝛ hō dānatus.qꝛ fuit ſeꝑatus a ꝓprio ouili. ⁊ ꝙ̄ dixit dn̄s in euāgelio.q̄s ex vobis ē q̄ hꝫ centū oues ⁊ ſi ꝑdiderit vnā nōne dimittit.xcix.in deſerto.⁊ vadit ad illā q̄ perierat.⁊ in alio euāgelio Joannis dꝛ.oues mee vocē meā audiēt Pro declaratōne terminoꝝ nota. Enixa ē p̄teritū ꝑfectū huiꝰ ꝟbi enitoꝛ qꝺ ꝯponiꝛ ab e ⁊ nitoꝛ. Vn̄ nixꝰ ⁊ niſus Itē tremo eſt ꝟbū tercie ꝯiugatōis. Vn̄ tremulus q̄dam arboꝛ. Itē gemo ſcat triſtari. Vn̄ gemitꝰ.i.triſticia. Sꝫ coluber ē magnꝰ ſerpens ⁊ dꝛ q̄ſi colens vmbrā Itē liuidus dꝛ a ꝟbo liueo ſcd̕e ꝯiugatōis id eſt inuideo. Vn̄ liuoꝛ.i.inuidia. Sꝫ lapſus ē ꝑticipiū a laboꝛ.i.cado Et autoꝛ dt lapſus in lr̄a.qꝛ hō ꝑ longū tp̄s iuit ꝯdēnatus.qꝛ quaſi ꝑ quinqꝫ milia annoꝝ Item abducta venit a verbo abducoꝛ paſſiuo.

Gaudent in hac die agmina angelorum celeſtia.

Quia erat dragma decima perdita et eſt inuenta

¶ Hic ponit qꝺdā incidētale oñdens incidentalr̄ gaudiū angeloꝝ de natiuitate xp̄i ꝓgreſſum dicēs (Agmina celeſtia).i.ꝯgregatōnes ⁊ hierarchie angeloꝝ celeſtiū (gaudēt in hac die) q̄ xp̄s tp̄aliter natꝰ ē ⁊ ſubiūgit cām ſumptā ex euāgelio (qꝛ dragma decima).i.decimus denariꝰ ꝑ quem intelligiꝛ tota humana natura (ꝑdita erat) ſcꝫ trāſgreſſione mādati (⁊ eſt inuēta).i.ꝓmeue ſue dignitati reſtituta. ¶ Notandū circa lrām. legiꝛ in ſcholaſtica hyſto.ꝙ cū oēs chori angeloꝝ eēnt pleni.qꝛ fuerūt decē chori ꝯſtituti. Sꝫ lucifer ꝑ ſuā inobediētiā ⁊ ſuꝑbiā volens ſilis eē creatori dixit. Ponā ſedē meā in aq̄lonē ⁊ ſilis ero altiſſimo.ꝑ hāc ſuꝑbiā fuerunt eiecti q̄ erāt ſecū in decimo choro.⁊ ſic decima dragma fuit amiſſa. Sꝫ deus ꝑ ſuā pietatē cupiēs adiplere decimū choꝝ creauit hoīem vt locū illū adimpleret. Tunc inimicus humani gn̄is videlicet dyabolus videns ꝙ hō deberet poſſidere eternā leticiā quā ipe amiſit.decepit ꝓmū hoīem ⁊ ſuggeſſit ei vt mādatū dei tranſgrederet.⁊ ſic poſt trāſgreſſionē mādati dei adhuc decima dragma fuit amiſſa. Vn̄ deus dolēs ꝙ ſua creatura deberet ſic dānari ꝯſtituit filiū ſuū incarnari q̄ ꝑ humanitatē ⁊ paſſionē mūdum dānatū liberaret ⁊ decimā dragmā inueniret. Et hoc ē qꝺ dicūt doctores.ꝙ aīe ſanctoꝝ decimū choꝝ debēt adimplere. ⁊ hoc ē ꝙ dt dn̄s in euāgelio.ꝙ mulier hn̄s dragmas decē et ſi ꝑdiderit vnā nōne accēdit lucernā ⁊ euertit totā domū ⁊ querit diligenter donec inueniat. Scd̕o nota.autoꝛ dt (Gaudent ⁊c̄) ⁊ merito gaudiū angeloꝝ in iſto die, p̄t probari.qꝛ ſm Math.in euangelio. Gaudiū eſt angelis dei ſuꝑ vno peccatore penitentiā agente. Si hoc eſt veꝝ merito magis iſta die angeli gaudent quando totus mundus a damnatōne fuit liberatus.

¶ Circa declaratōnem terminorum nota. Agmina eſt pluralis numerus ab agmen qꝺ idē eſt ꝙ turba vel exercitus in aliquo itinere Itē angelus ē duplex.ſ.ꝯfortās ⁊ deuaſtans. Angelꝰ ꝯfortās ꝑſuadet bona inq̄ꝫtū bona. Sꝫ angelus deuaſtās ꝑſuadet mala inq̄ꝫtū mala Itē dragma eſt equiuocum. Primo ſcat pondus conſtans ex tribus ſcrupulis ⁊

92057

De natiuitate domini

eſt nomen ſci generis. vñ⁹. Dragma notat pondus ⁊ tunc fit in e genitiui
uus. Sc̄do ſcat cantū ſubalternatū. ſ. qñ duo canunt aliis ceſſantibꝫ. Vñ
de beata virgine. frequẽtate nobis dulcia cantica dragmatis Itẽ perdi
ta eſt participiū p̄teriti tpis deriuatū a verbo perdor eris.

O culpa nimium beata qua redempta eſt natura

Deus. qui creauit omnia. naſcitur ex femina.

Hic iā autor facit quandā exclamatōem ad naturā deitatis ꝗ ſum⁹ re
dempti. ⁊ ſm hoc illa ps diuidi hꝫ in tres ptes. Primo facit exclamatio
nem. ſc̄do oñdit noſtrā redēptōem mirabilr factā. tercio oſtēdit ꝓgreſſio
nem noſtre redēptōis. ſc̄da ibi. Mirabilis natura. tercia ibi. Querere ve
nerat. ⁊ vult ꝓrie. O natura deitatꝭ tu es nimiū beata. qꝛ ꝑ te ſumus re
dempti a culpa p̄mox parentū. qꝛ deus q̄ creauit oīa ex nihilo. hic ex mu
liere generat̃ ⁊ naſcit̃. ¶ Notandū lr̃a multiplr exponit̃. Primo exponit̃
ironice ꝑ ꝯtrariū. vt ſic (O culpa beata nimiū). i. minime (qua). i. de qua
culpa (natura). ſ. humana (eſt redēpta) vbi nimiū ponitur deriſorie ꝓ ſuo
cōtrario. ſ. minime. Secundo exponitur vt lr̃a ſonat (O culpa nimium
beata) id eſt valde beata (qua) id eſt ꝓpter quā humana natura eſt redem
pta) ⁊ iſti ſic exponētes dicunt culpam eſſe beatam ꝑ accidens (nam cul
pa) id eſt peccatū in ſe eſt malum ſed ꝓpter hoc. quia propter culpam miſe
ricordia dei eſt excitata vt deus tantā miſericordiā in nobis oſtenderet
ꝙ filium ſuum vnigenitū ꝓ redēptōe daret. Tercio exponitur hec lr̃a hy
palaice. ⁊ tunc ꝯſtructio ſic eſt formanda. O natura deitatis (qua) id eſt
ꝑ quā naturam (culpa eſt redempta) que inquā natura (nimium eſt bea
ta) ita ꝙ natura ibi ſtet pro deitate: ⁊ illa ꝑticula nimiū beata referat̃ ad
naturā. ⁊ hec lectura videtur eſſe melior p̄mis duabꝫ. ⁊ tunc eſt ſententia
iſta. O natura deitatis vnita humanitati tu es nimiū beata. qꝛ per te ſu
mus redēpti a culpa p̄mox parentum. qm̄ deus qui creauit oīa. ſcꝫ celum
et terrā. ⁊ oīa que in eis ſunt. ille naſcitur nobis ex muliere. Secūdo nota
in iſta lr̃a ſm iſtam vltimā lecturam tangūtur duo. Primo tangitur pre
celſitas deitatis cum dr̃ nimiū beata. Secundo tangitur opus pietatis.
cum dr̃ ex femina. De p̄mo dr̃ beatus Aug⁹. ꝙ precelſitas ſiue excellētia
beatitudinis eſt in tribus. ſ. in altitudine ſapientie. in ſuauitate ꝯſciētie. in
virtutū ſublimitate. has tres ꝯditōes xp̄s tp̄e ſue natiuitatis ſufficienter
habuit. Primo eīn habuit altitudinē ſapiētie. vñ eccle. Omīs ſapientia a
dño deo eſt ⁊ cū ipo fuit ſꝑ. Secundo habuit ſuauitatem ꝯſcientie. vnde
dr̃ gloſa ſup Math. ſuauitas dei apparet in hoc ꝙ non precidit. non pro
hibet. nō ꝯminat̃. Etiā habuit virtutū ſublimitatē. hanc ſublimitatē xp̄s
oſtendit in hoc ꝙ legem in monte tradidit. vnde dr̃ gloſa. Aſcēdit in mō
tem vt altiora culmina ꝟtutum doceret. De ſc̄da dr̃ Aug⁹. Magnum
opus pietatꝭ erat vt deus imenſus ſub humana ſpecie oſtenderet̃. Sup
illud dr̃ Criſo. Filioli nō ſolū de⁹ dilexit nos ꝟbo ſꝫ ope pietatis pleni
tudinē demōſtrauit Notādū circa lrām. qđ culpa venit a ꝟbo culpo as
qđ idē ē qđ rephendo ⁊ culpa ſcat noxā. Itē nimiū capit̃ duplr. vno⁹
noialiter. ⁊ ſic valet tantū ſicut magnū. Alio⁹ eſt aduerbiū q̄litatis. et ſic

capitur h. Itē beata dr̄ a beo as. qđ nō eſt in vſu. ⁊ ƀcat btm̄ facere. Itez
redempta eſt ꝑticipiū a redimoꝛ. Itē natura dr̄ a naſcoꝛ eris. Itē lr̄a dic
q̄ creauit oīa. ⁊ creare eſt aliq̄d ex nihilo producere. ⁊ hoc dz ſic intelligi ꝙ
xp̄s creauit oīa s[e] a ſe. qꝛ ſeip̄m nō creauit. Itē li femina in lr̄a ſupponit
tm̄ ꝑ ſexu femineo ⁊ non pro coꝛruptione caſtitatis.

Mirabilis natura mirifice induta. aſſumens quod non erat manens quod erat.

Hic iā autoꝛ ꝓbat hāc naturā eſſe miraculoſam dicēs (Natura) ſcꝫ
diuia (mirabil') .i. admirāda ē ⁊ laudāda. ⁊ (induta ē). i. occultata ſub
ſpecie humana (mirifice). i. mirabil'r ⁊ ponit cauſam illius. qꝛ (aſſumēs
qđ non erat) ſcꝫ humanitatē (manēs qđ erat) ſcꝫ deus.

Induitur natura diuinitas humana. q̇s audiuit talia dic rogo facta.

Conſtrue (Diuitas induiť natura humana). i. vniť hypoſtatice hu-
mane nature (dic rogo) ſcꝫ q̇ſquis es (q̇s audiuit talia). i. tā mirabilia ⁊
magna (facta) vt ſcꝫ deus fieret hō. ⁊ hō de⁹. Notandū autoꝛ vult in
lr̄a ꝙ hoc miracl'm natiuitatꝫ xp̄i videlꝫ ꝙ ꝟgo pareret ⁊ deitas ſub hūa
na ſpē occultareť. nunq̄ꝫ ꝑus eſt viſum nec vnq̄ꝫ videbiť tale miraculum
Vn̄ Bern̄. In eadē pſona eternū antiquū ⁊ nouū mirabil'r cōueniunt.
Eternū. i. diuitas. antiquū. i. caro ab adā traducta. nouū. i. aīa đ nouo
creata. Vn̄ hoc miracl'm ſtat in tribꝰ. Primo in rōne ꝑtus. Scđo in rōe
parietis. Tercio in rōne ꝯiunctiōis dei ⁊ hoīs. Primo eñ dr̄ ratione
ꝑtus. quia mirabiliter deus fuit natus. vn̄ p̄s. Mirabilis de⁹ in ſanctꝫ
ſuis. Quare mirabil'. qꝛ genit⁹ eſt ī mūdo ſine p̄re. genit⁹ in celo ſine ma
tre. Scđo dr̄ rōne ꝟginis parietis. qꝛ tal' ꝑtus fuit ſup̄ naturā ex eo ꝙ
ꝟgo peperit. Etiā fuit ſup̄ rōnez. qꝛ ſine doloꝛe pep̄it. Etiā fuit ſup̄ ꝯſue-
tudinē qꝛ de ſpūſancto ꝯcepit. Circa hoc đt Anſelm⁹ in paſſionali ꝙ
de⁹ pōt q̄ttuoꝛ modis facere hoīem. Primo ſine viro ⁊ feīa ſicut creauit
adā. Scđo ex viro ⁊ feīa. quēadmodū cōis approbat vſus. Tercio đ vi
ro ſine feīa ſicut fecit euā de adā ſiue coſta ade. Quarto de feīa ſine viro.
ſic mirabil'r fec̄ ieſum xp̄m naſci de maria. Tercio rōne ꝯiūctionis. qꝛ
in tali natiuitate ꝯiūcta ſunt ad inuicē de⁹ ⁊ hō, mater ⁊ ꝟgo. fides ⁊ coꝛ
hūanum. Vn̄ beat⁹ Bern̄. Mirū eñ ē ꝙ coꝛ hūanū fidē ī his duobꝰ ac
cōmodauit. ⁊ quō credere potuit ꝙ hō de⁹ eſſet. ⁊ ꝙ ꝟgo māſerit q̄ pep̄it

Scđo nota autoꝛ đt in lr̄a (manēs qđ erat) ſup̄ illđ đt. b. Aug. Quā
uis de⁹ fuit in mūdo ꝯuerſat⁹. tm̄ ei⁹ p̄ſentia nunq̄ꝫ defuit angelis ī celo.
Et q̄ đt btūs Grego. Id qđ fuit ꝑmāſit. ⁊ quod non erat aſſumpſit.

¶ Dubitať vtrū māſit natura diuia. Et arguiť ꝙ nō. qꝛ ſi ſic tūc ſeq̄-
reť ꝙ de vna ⁊ eadē re verꝫ eſſet dicere ꝙ ip̄a eēt coꝛruptibil' ⁊ ꝑpetua. ſꝫ h̄
ꝯn̄s eſt falſuꝫ. Rn̄deť ꝙ ibi māſit natura diuia. Et vlteri⁹ dr̄ ꝙ reſpectu
diuerſoꝝ nō eſt incōueniēs vnā ⁊ eandē rē eſſet coꝛruptibilē ⁊ ꝑpetuam.

Circa termios nota. induiť ē ꝟbū paſſiuū. ⁊ ꝯponiť ab in ⁊ duoꝛ qđ
nō eſt in vſu. Iñ indut⁹ a um. Itē mirifice eſt [illegible] ꝯuerbiū q̄litatꝫ. Itē aſſu

mēs ē ꝑticipiū decōpoſite figure deriuatū a ꝟbo ꝯpoſite figure.ſ.aſſumo

Querere venerat paſtoꝛ pius quod perierat Induit gale/ am certat vt miles armatura.

¶ Hic iam autoꝛ oñdit ꝓgreſſum nr̄e ſaluatōnis. ⁊ diuidit in duas ꝑtes.ꝑmo fac̄ qḋ dcm̄ eſt.ſcḋo ꝯmēdat xp̄m rōne victorie.ſcḋa ibi. Chꝛiſti pugna ⁊c̄.⁊ dt ſic(pi⁹ paſtoꝛ)ſcȝ xp̄s (venerat)ſcȝ in hūc mundū (q̄re re).i.reuocare(qḋ ꝑierat).i. totū humanū gen⁹ qḋ ꝑierat ꝑ pctm̄. ⁊ ipſe idē xp̄s (induit galeā).i.humanā naturā q̄ galea dr̄. qꝛ inſtrumentū eſt diuinitatis ⁊ ꝑ eam q̄ ſe hȝ(vt armatura certat).i.bellum gerit(vt miles ſcȝ ſtrennuiſſimus ⁊ hoc ꝯtra diabolicam pꝛauitatem.

Proſtratus in ſua pꝛopꝛia ruit hoſtis ſpicula auferuntur tela. In quibꝫ fidebat diuiſa ſunt illius ſpolia capta p̄da ſua

¶ Vñ ipſe diabolus hoſtis nr̄ ſic certādo(ꝓſtrat⁹).i.deuict⁹ ⁊ ſupa/ tus (ruit).i.collapſus ē(in ſua ꝓpꝛia ſpicula).i.ꝓpꝛiā ꝯfuſionē.⁊ ſil'r ei(au ferunt̄ tela).i.ligata ē aliq̄ mō ꝑtās ledēdi.⁊ (ſpolia illi⁹).i.hoīes rapti de ꝑadiſo (in q̇bꝫ fidebat).i.ꝯfidebat ⁊ ſperauit(ſunt diuiſa) ſcȝ in ꝑles ꝑtes.⁊ etiā(p̄da ſua).i.rapina hoīm eſt(capta)ſcȝ ꝑ xp̄i natiuitatem.

¶ Notandū autoꝛ ex lr̄a vult ꝙ xp̄s ꝓpterea venit in hunc mundum vt hoīem ꝑditū liberaret ⁊ ꝯ̄ diabolū triūpharet. Sȝ poſtq̄ꝫ triūphauit ⁊ diaboluȝ vicit ipm̄ in inferno ligauit.oēs antiq̄s patres q̄ fecerāt volū tatē ei⁹ inde liberauit.q̊s in regno celoꝝ ꝭm exigentiā meritoꝝ pie collo/ cauit. Scḋo nota.ꝑma ꝑs hui⁹ ſnīe ꝓbat̄ ex euāgelio Math.xv.ca.in quo legitur ꝙ mulier cananea clamauit poſt ihm̄ ⁊ diſcipuli dixerūt. do mie dimitte eā.qꝛ clamat p⁹ nos. Rñdens ieſus dixit. Nō ſuȝ miſſus ni ſi ad oues q̄ ꝑierunt dom⁹ iſrl'. Tercio nota.ſcḋa ꝑs hui⁹ ſnīe pōt haberi ex euāgel'. Luc.x.ca.in q̄ legit̄. Dū foꝛtis armat⁹ cuſtodit atriuȝ ſuū oīa q̄ hȝ in pace poſſidet. Quis em̄ eſt iſte foꝛtꝭ armat⁹ niſi ipe xp̄s q̄ in fide dilectiōe ⁊ humilitate foꝛtiter eſt armat⁹ Vñ de ꝑmo dr̄ ad Eph.vi. In oīnibꝫ ſumētes ſcutū fidei.fides em̄ pugnabit ꝓ te aduerſus inimicum. De ſcḋo dr̄ Eccl'. Melioꝛ eſt dilectio q̄ꝫ arma bellica. Tercio habem⁹ exē plum cū beatus Anthonius vidit laqueos diaboli ſuꝑ terrā extentos ⁊ cū ſuſpirans dixiſſet q̇s hos poterit ꝑtranſire laqueos audire meruit vo cem dicentē ſibi ſola ꝑtranſit hūilitas Itē nota circa terciā ꝑtem hui⁹ ſnīe. Tercia ꝑs hui⁹ ſnīe haberi pōt ex dicto Hieremie cū dic̄. Toꝛcular calcaui ſolus.i.diabolū triūphādo ſupaui. ⁊ ex alio ⁊ poteſtas ei⁹ ſub pe dibꝫ xp̄i cōculcat̄. Siliter q̄rta ꝑs hui⁹ ſnīe.ſ.liberatio iuſtoꝝ ꝓbat̄ ex lib. Sap.vbi dr̄. Reddet de⁹ mercedē laboꝝ ſctōꝝ ſuoꝝ.⁊ Math.xxv. Ve nite benedicti patris mei ⁊ percipite regnū ⁊c̄. Itē Math.xi. Venite q̄ laboꝛaſtis ⁊ onerati eſtis ⁊ ego reficiā vos. Item p̄s. In memoꝛia eterna erunt iuſti. Itē nota.autoꝛ tangit dictum euāgelij.ſ.qḋ dixit turbis iude oꝛum. Venit em̄ filius hoīs q̄rere ⁊ ſaluuȝ facere qḋ ꝑierat.quare dr̄ in lr̄a (q̄rere venerat paſtoꝛ pius) Etiaȝ autoꝛ appellat xp̄m paſtoꝛē. ⁊ hoc

de ſeipo teſtať in euan. di. Ego ſum paſtoꝛ bonus. qꝛ pono aīam meam ꝓ ouibꝫ meis. Itē nota xp̄s induit naturā humanā tanq̄ʒ galeā. qꝛ ſicut galea occultat hoiem ne videať. ſic humana natura occultauit diuinā. ita ꝙ diuina natura nunq̄ʒ cognita fuit dyabolo. ſi eīm dyabolꝰ ſciuiſſet xp̄m filiū dei nunq̄ʒ iudeos incitaſſet ad paſſionē eiꝰ. Vidit eīm dyabolus ip̄m multa ſigna facere ex hinc habuit opinionē ip̄m foꝛe filium dei. ſed tam̄ē neſciuit veritatē. ⁊ ꝗ tentauit eū in deſerto dicens. Si filiꝰ dei es ⁊c̄. Etiā autoꝛ tangit in lr̄a ꝙ dyabolus fuit occiſus ꝑ xp̄m ſicut ꝑ militem armatum. miles eīm armatus habet indumentū ne cognoſcať ⁊ offendať ⁊ gladium habet cum quo interficit. Sic etiā xp̄s habuit indumentū. ſ. naturam humanam. ⁊ habuit gladium ſcʒ diuinitatem cum quo dyabolū interfecit. vnde p̄s. Accingere gladio tuo ⁊c̄.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. paſtoꝛ dꝛ a paſco is qđ idē ē ꝙ nutrio qꝛ paſtoꝛ teneť paſcere oues Itē ꝓſtratꝰ idē ē qđ occiſus. ⁊ venit a verbo ſterno is. Iñ tunc dꝛ ſtrages ⁊ ē occiſio facta ab hoſtibꝫ. Itē autoꝛ dr̄ dyabolū amiſiſſe ſpolia. vñ nota ſpoliū dyaboli fuit p̄mus hō quē ſibi vſurpauit ꝑ ſuggeſtionē trāſgreſſionis mādati. ⁊ illa ſpolia ꝑdidit dyabolus cum chꝛiſtus deſcendit ad inferna ⁊ ſanctos liberauit ſua paſſione

Itē lr̄a dr̄ (ruit hoſtis ſpicula ⁊c̄) hoc exponiť ħ myſtice ꝙ dyabolꝰ laboꝛauit genꝰ humanū decipe ⁊ met ē deceptus. vñ p̄s. Cecidit in foueā quā fecit. Et ſpiculū capiť hic ꝓ deceptōe. ſʒ telū capiť hic ꝓ inſidijs ſiue ꝓ poteſtate. licet p̄marie ſ́cet inſtrumētū ſagittādi Item galea media coꝛrepta ē idē qđ caſſis ⁊ tūc dꝛ a galeon grece qđ ē curuū ſiue rotundū latine. qꝛ tale inſtrumentū bellicoſum ē curuū ⁊ rotundū. ſʒ media ꝓducta ē dea aquaꝝ. ⁊ tunc dꝛ a galis grece qđ eſt albū latine. qꝛ talis dea ē alba ſed galea e. dꝛ fructus arboꝝ. Itē certo valet intm̄ ſicut intento. Iñ certamē. i. ꝓliū. Itē p̄da dꝛ a p̄do as. i. rapio. Itē fido eſt verbū neutro paſſiuū Itē lr̄a dr̄ (diuiſa ſunt illius ſpolia) ex hoc ꝑtʒ erroꝛ illoꝝ ꝗ dicunt ꝙ xp̄s oēs captos in inferno liberauit. qꝛ dr̄ brūs Grego. ꝙ ſpolium fuit diuiſum ſic ꝙ partem obtinuit ⁊ partem amiſit.

Chꝛiſti pugna foꝛtiſſima ſalus noſtra eſt vera. Qui nos ſuam ad patriā duxit poſt victoꝛiā. In qua ſibi laus eſt eterna.

Hic autoꝛ cōmēdat ieſum xp̄m rōne victoꝛie volēs (foꝛtiſſima pugna xp̄i) ſcʒ quā habuit ꝯtra ſerpentē antiquū (ē vera noſtra ſalꝰ). i. cauſat vere noſtrā ſalutē. vt ſcʒ ſit loquutio effectiua (Qui) foꝛtiſſimꝰ miles (xp̄s duxit nos poſt ſuā victoꝛiā). i. triumphū (ad patriā) celeſtē (in qua). ſ. patria (ē ſibi eterna laus). i. gloꝛia ⁊ maieſtas. ¶ Notandū in hac lr̄a tangūtur duo. Primo foꝛtitudo dei qñ dꝛ (foꝛtiſſima pugna) Scđo tangiť retributio mercedis poſt laboꝛē ſuū. ibi (ꝗ nos ſuā) De p̄mo dr̄ ſcūs Auguſti. ꝙ foꝛtitudo eſt amoꝛ faciliter tollerans oīa ꝓpter illud qđ amatur. Itē Bernar. Foꝛtitudo ē firmitas animi ꝯtra moleſtias ſeculi. etiā p̄mo Eſdre. viij. habeť Gaudiū dñi eſt foꝛtitudo noſtra Que foꝛtitudo in diuerſis cōmendatur. p̄mo qꝛ triumphat. vñ in. ij. Regum. xxij. Accinxiſti me foꝛtitudine ad pꝛelium ⁊ incuruaſti reſiſtentes mihi ſubtꝰ me. Scđo

dicat. Vñ ꝓuer. x. Egeſtatē opata eſt man⁹ remiſſa. man⁹ aũt fortiũ cō⸗
pat diuitias. Tercio glĩficat. vñ in ꝓuer. Man⁹ fortiũ dñabit̃. q̃ aũt eſt
remiſſa tributis ſuiet. his igit̃ trib⁹ ꝯditionib⁹ xp̃s fortitudinē habuit.
de ſcđo aũt dr̃ in euãgelio videlȝ de retributōe mercedis p⁹ laborē. Dign⁹
ē eñ mercenari⁹ mercede ſua. ⁊ iteꝝ. Vo eſtis q̃ mecũ in tētatōib⁹ ꝑmãſiſtis

¶ Circa lr̃am nota ꝙ pugna ⁊ prelia dr̃nt. Vñ Greciſ. Pugnaqȝ pu
gnoꝝ. ſed prelia ſunt mulieꝝ. ⁊ pugna venit a ṽbo pugno as. vel venit a
nomie pugnus. q: pugna ſolet fieri cũ manib⁹. ⁊ dr̃nt pugna nomē ⁊ pu⸗
gna ṽbum. Vñ. Pro patria pugna tũc ſit iuſtiſſima pugna. Sȝ patria
eſt certa poſſeſſio patris ⁊ matris. ⁊ ſumit̃ hic ꝓ vita eterna.

b **Anc concordi famulatu colamus ſolēnitem. Au⸗
toris illius exemplo docti benigno. Pro perſequu
torum precantis fraude ſuorum.**

Hoc canticũ cantatur in honore ſancti ſtephani ꝓthomartyris in q̃
autor tria facit. Primo hortat̃ nos ad laudē ſcti ſtephani. Scđo facit ex
clamatiōeȝ ad ſctm̃ ſtephanũ. Tercio dirigit petitiones. ſcđa ibi. O ſte⸗
phane. tercia. ibi. Nos ꝓinde. Primo dr̃ ſic. Nos xp̃ifideles (colam⁹). i.
veneremur (hãc ſolennitatē). i. feſtiuitatē (ꝯcordi famulatu). i. vnanimi
officio qđ faciam⁹ (docti). i. inſtructi (benigno exemplo). i. experimenta⸗
li doctrina (illius autoris). i. doctoris (ſtephani p̄cantis). i. orantis (ꝓ
fraude) ſcȝ oſtenſa in paſſione ſua (ſuoꝝ ꝑſequutoꝝ). i. eũ torquentium.

¶ Notandũ autor dr̃ in lr̃a. autoris illi⁹. ꝑ hoc dat intelligere ſanctũ
ſtephanũ. vñ de eodē dr̃ Auct̃. vi. ca. Stephanus plenus gr̃a ⁊ fortitu⸗
dine faciebat ſigna ⁊ prodigia magna in ꝑplo. vbi tria innuunt̃. Primo
illud a q̊ ſanctitas ſtephani fontaliter ꝓcedebat. Scđo illud in q̊ forma
liter ꝯſiſtebat. Tercio illđ ex q̊ realiter apparebat. Primũ qđ tãgit apl̃s
eſt illud a quo ſanctitas ſtephani fontaliter ꝓcedebat. ⁊ illud eſt gratie ⁊
virtutum ꝑfectio. cum dr̃ plenus gratia. Eſt eñ gratia dei quidaȝ fons
cuius omnes virtutes ſunt quidã riuuli. a quo quideȝ fonte riuulis me
diantibus omnis vite ſanctitas procedit ⁊ certe hic fons erat in anima
beati ſtephani q̇ dr̃ plenus gr̃a ⁊ fortitudine. Ex quo ſequit̃ ꝙ habebat
oĩes alias virtutes. cuius rō eſt. q: ṽtutes ſm eſſe ꝑfectuȝ ſunt ſibijnui
cē cōnexe. q̃uis eñ vna ṽtus ſm ſe imperfecta poſſit eſſe ſine nullis alijs
ſm eſſe. tñ ꝑfecte nō pōt haberi aliqua q̃n habeant̃ oĩes. quare erat ple
nus ⁊ ꝑfectus gratia fortitudine ⁊ ṽtute. ⁊ ſic ſequitur ꝙ in potentia ſue
anime erant omnes ṽtutes. Itē nota ſicut dr̃ Act̃. vi. ⁊ vij. cap̄. Ste
phanus dr̃ plenus gr̃a. plenus fide. plenus ſpũſancto ⁊ plen⁹ fortitudi⸗
ne. Fuit primo plenus gratia ad reſpuendum fugibilia. id eſt peccata q̄
nullo modo ſtant ſimul cum gratia. Actu. vi. ca. ⁊ per hoc immunis fu⸗
it ab omni culpa. Secundo fuit plenus fide ad profitendum credibi⸗
lia. vnde Actuum. vi. capitulo dicitur. Elegerunt apoſtoli ſtephanum
plenum fide. vbi innuitur ꝙ fuit veriſſimus profeſſor catholice verita⸗
tis. Tercio mō ſtephanus fuit plenus ſpiritu ſancto ad proſequendum

ꝯgꝛ̃dulia. ē eñ ſpūſſanctus ꝑ quē plenā legē ⁊ ꝑfectā iuſticiā fideles opant.
Plenus ergo ſpūſancto. ⁊ ꝑ hoc ꝑfecte iuſticie fuit exequutor. Vñ actuū
vij. Cū eēt plenus ſpūſcō. ¶ Quarto fuit plenꝰ fortitudine. qr nō terruit
eū nec lapidantiū clamor. nec dentiū ſtridor. nec vnanimꝰ īpetus. nec cru
delis inſultus lapidū ipoꝝ iudeoꝝ. Cōuenienter ergo actuū. vi. dr. Ste
phanus plenus grã ⁊ fortitudine. Item nota ſicut Abel fuit primus
martyr in veteri teſtamēto ſic ⁊ ipe poſt mortē xp̄i p̄mꝰ martyriū ſuſtinuit
igiť in natura ſtephani fuit pleniſſime illud a quo vite ſanctitas fontaliť
ꝓcedit. vnde ſibi p̄t dici qđ fuit dictum Aſſuero Valde mirabilis es tu
dn̄e. Gamaliel ergo nominauit eū dn̄m. ⁊ ſubiunxit Et facies tua plena ē
gratiaꝝ. facies tua ſcꝫ interior. Et certe iſta plenitudo relucebat in facie
exteriori. facies eñ ſua erat ſicut facies angeli. actuum. vij. capitulo.

Itē nota Stephanꝰ interp̄tať ſpeculās iudicans iaculans. norma ſeu
regularꝰ. corona ſiue coronatꝰ Vñ ſtephanꝰ fuit ſpeculās ꝑ cognitōem.
ſtabat eñ in ſua ſpeculatōe totꝫ noctibꝫ ſicut dr ꝓpheta. cui dictū fuit illđ
Iſaie. xi. ꝯtemplare in ſpeculo Scđo interp̄tať iudicans ꝑ diſcretōem
diſcernebat eñ inter bonū ⁊ malū. inter minus bonū ⁊ magꝫ bonū. inter
iudeos ꝑfidos ⁊ chriſtianos fideles. hoc ē iudiciū diſcretōis de q̊ Io. xij.
dr. Nunc eſt iudiciū mundi ⁊c̄. Tercio interp̄tať iaculans. ſ. om̄e pec-
catū ⁊ oēs peccatores ꝑ interemptōem eo ꝙ dicebat iudeis illđ eccle. xvij
ca. Dura ceruice ⁊ circūciſis cordibꝫ Quarto dr norma. ſ. hoīm ⁊ regu
latus in ſe ꝑ bonoꝝ opatōem ⁊ honeſtā ꝯuerſatōem. Item interp̄tať co
rona ſiue coronatus ꝑ martyrij toleratōem. q̄uis eñ btūs ſtephanus ſit
coronatus triplici corona. ſ. virginali lilij. ⁊ doctrina magiſterij. ⁊ triūpho
martyrij. iſta tñ tercia tanq̄ ꝓncipaliori dr ſpūaliter coronatus Prima co
rona dr ſtellea. de q̄ dr apoca. xij. In capite eius corona ſtellaꝝ duodecim
Scđa dr aurea. de qua dr eccle. v. Tercia dr gemmea ſiue florea. ⁊ inde
iſta dr q̄tum ad beatū ſtephanū q̊ fuit lapidatus. vt habetur in p̄s. Po-
ſuiſti in capite eius coronā de lapide p̄cioſo. Illa ē corona de qua dr apo-
ca. vi. Data eſt ei. ſupple ſancto ſtephano. ⁊ exiuit vincens vt vinceret.
Item btūs ſtephanus dedit nobis benignū exemplū de quo legiť in acti
bus aplõꝝ. qr cū beatus ſtephanus lapidareť a iudeis ꝓ eis orauit dicēs
Domine ne ſtatuas illis hoc peccatū ⁊c̄. Item imitabatur doctrinā xp̄i
dicentis luce. vi. Orate ꝓ ꝑſequentibꝫ vos

Circa terminos nota. ꝯcors idē eſt qđ vniformis. ⁊ ē gn̄is oīs ꝯpa-
bile ⁊ mobile cōpoſitū a con ⁊ a noīe cor. Iñ ꝯcordia. Iñ ꝯcordo as. Iñ
ꝯcordāter aduerbiū. Itē famulatꝰ ē nomē quarte declinatōis a ỽbo fa-
mulor aris. Iñ famulꝰ ⁊ familia. Sꝫ colo ē verbū tercie ꝯiugatōnis.

**O ſtephane ſignifer regis ſummi bone nos exaudi Profi-
cue qui es pro tuis exauditus inimicis**

Hic iā autor facit exclamatōem ad beatū ſtephanū vt ꝓ nobis interce
dere digneť dicens (O bone ſtephane ſignifer) id eſt p̄us ferens ſigna
martyrij (ſummi regis). i. ieſu xp̄i (exaudi nos) ſcꝫ ſicut te deus exaudi-
uit qđ ſubdiť (q̊ es exauditus) quō ad effectum auditus (ꝓficue) id eſt

ſalubriter (ꝑ tuis inimicis) .i. ꝑſequutoribꝫ Sciendū ꝙ ſtephanus pt̄ dici ſignifer ſilitudinarie. qꝛ ſicut ſignifer vel ante ſignarius ducit vexillū in bello. ſic beatus ſtephanꝰ duxit vexillū in paſſione ꝛ martyrio. qꝛ pmꝰ martyr erat. Vñ ꝓthomartyr dr̄ a ꝓthos qḋ ē pmū ꝛ martyr teſtis.

Paulus tuis precibus ſtephane te quondam ꝑſequutus chriſto credit. Et tecum tripudiat in regno cui nullus perſe‑quutor appropinquat.

Subiūgit aūt cām q̄re dixit ꝓficue. qꝛ (paulꝰ ꝑſequutꝰ te quondā) .ſ. tp̄e mortis ꝛ paſſionis tue (credit xp̄o tuis p̄cibꝫ) ſcꝫ q̄s ꝓ eo feciſti (Et tripudiat) .i. victoriā hꝫ (tecū in regno) ſcꝫ celeſti (cui nullꝰ ꝑſequutor) ſcꝫ manēs in eo ſtatu (appropinquat) qꝛ nō ſolū nō itrat. ſꝫ nec appropinquat. Itē lr̄a dr̄ Paulus tuis p̄cibꝫ. Ubi ſciendū ꝙ ſcūs paulus in iuuētute fuit ꝑſequutor ſancti ſtephani ꝛ oīm xp̄ianoꝝ. ſꝫ poſtq̄ȝ ſanctꝰ ſtephanus orauit ꝓ eo vt fidē reciperet ſtatim ſuis p̄cibꝫ ꝯuerſus fuit ad fidē Sic etiā ſanctꝰ Grego. rogat vt etiā nos ſanctꝰ ſtephanus ſic in firmitate fi‑dei digneť ꝯfirmare. Itē legiť in paſſionali ꝙ ſctūs Stephanꝰ fuit vnus de ſeptē dyaconis ab apoſtolis in miniſteriū ordinatꝰ. Cū igiť beatus ſte‑phanus multa ſigna faceret ꝛ frequētius populo p̄dicaret. iudei pmum p̄liū cū eo fecerūt vt eū ꝑ diſputatōem vinceret. Sed cū diſputaret ſapiē‑tie ipius reſiſtere nō potuerunt. Videntes igiť vt nō poſſent eū vincere ſeu ſuperare ad ſcdm p̄liū ſe ꝯuerterunt. ſcꝫ vt eū falſis teſtibꝫ ſuperarent q̄ eū de quattuor cauſis accuſabant. ſcꝫ de blaſphemia in deū. in moyſen. in legem ꝛ in templū. Cū igiť falſi teſtes hec dixiſſent beatus Stephanꝰ de his ſe ꝑ ordinē excuſauit. ꝛ pmo de plaſphemia in deū dicens Deū (q̄ loquutus fuit patribꝫ ꝛ ꝓphetis) magnifico ꝛ glorifico. Poſt hoc excuſa‑uit ſe de ſcd̄o cōmendando Moyſen in duobꝫ. ſcꝫ in miraculoꝝ opatōne q̄ in egypto ꝛ deſerto fecit. Scd̄o de familiaritate dei. ſepe eīm cū deo lo‑q̄batur. Poſtea excuſauit ſe de tercio cōmendando legē tripliř. ſ. rōe dan‑tis q̄ fuit deus. ꝛ rōne adminiſtrantis q̄ fuit moyſes. Et ratōne finis. qꝛ dat vitā eternā eā debite ſeruantibꝫ. Poſtremo cepit ſe excuſare de quar‑to ꝯmendando templū quadrupliř. ſcꝫ ꝙ a deo fuit p̄ceptū fieri. in viſione oſtenſum. a moyſe ꝯſummatū. ꝛ arche teſtamenti ꝯtentiuū. Videntes ḡ iudei ꝙ ſic nō ꝓfecerunt ꝯtra ipm tercium p̄lium cogitauerunt. vt eum ſupplicijs ꝛ tormentis ſuperarent. de quibus infra dicetur

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. ſignifer dr̄ quaſi ſignū ferens. ꝛ cōpo‑niť a noīe ſignū ꝛ a verbo fero fers. Itē ꝓficue ē aduerbiū deriuatum a noīe ꝓficuus ꝛ idē eſt qḋ vtile Item quondā eſt aduerbiū tp̄is ſ̄cans tria tp̄a. vñ verſus Preſens. p̄teritū vult quondā ſiue futuꝝ. Itē cre‑do eſt verbū cōpoſitū a ſupino cretū ꝛ do Vñ nota cerno ſ̄m arteꝫ hꝫ cretum in ſupino. qḋ patꝫ ex eius cōpoſitis. vt ꝯcretū diſcretū Itē tri‑pudio eſt verbū neutrale. ꝛ dr̄ a tris qḋ eſt tres ꝛ poſt pes. qꝛ in chorea triplex fit variatio pedum. Vel dr̄ a tri ꝛ pedio pedis. id eſt calco as. q̄a in chorea tellus peditur. id eſt calcatur

Nos proinde nos ſupplices ad te clamantes et precibus te pulſantes. Oratio ſanctiſſima nos tua ſemper reconciliet deo noſtro.

Hic iam autor dirigit petitōnes ad ſanctum ſtephanū. ⁊ dr (ꝓinde) id eſt ꝓpterea (nos ſupplices). i. humiliter petentes (clamantes ad te) ſc̄e ſtephanum (⁊ pulſantes te ꝑcibus. vt oratio tua ſanctiſſima) ſcꝫ interceſ-ſoria ꝓ nobis (recōciliet ſp̄ nos). i. repacificet (deo noſtro) cū quo ꝑ pec-catū inimicicias ↄtraximus ¶ Sciendū beatus Stephanus hac die nō eſt paſſus. ſed illa die qua celebraꝛ eius inuentio. ſed feſta mutata ſtꝫ ab eccleſia duplici de cauſa. Prima. qꝛ natiuitas xp̄i corꝑalis ⁊ glorioſa qua ingreſſus ē i mundū. eſt cā natiuitatis ſp̄ūalis ⁊ glorioſe ꝑ quā ſan-cti ingrediunꝛ in celū. Vn̄ btūs Auguſti. in quodā ſermone huius feſtiui tatis dr. Solus deſcendit dn̄s vt mundus releuareꝛ. ⁊ qꝛ p̄mus hō qui in nouo teſtamento mortē patiens ⁊ ꝑ gloriā martyrij natus in celo fuit: btūs ſtephanus. idcirco ordinauit eccleſia vt ſtatim poſt feſtū natiuitatꝫ xp̄i corporalis ⁊ glorioſe fieret feſtū de natiuitate Stephani ſp̄ūali ⁊ glo-rioſa. Vn̄ btūs Aug⁹. in eodē ſermone vbi ſupra Heri dn̄s exiuit de vte ro virginis. hodie ſeruus eſt egreſſus de ergaſculo carnis. heri xp̄us fuit ꝓ nobis pannis inuolutus. hodie Stephanus ab eo ē ſtola imortalitatꝫ indutus. heri p̄ſepis anguſtia xp̄m portauit infantē. hodie īmenſitas ce-li ſuſcepit Stephanū triūphantē Scd̄a cā vel rō. qꝛ feſtū de inuentōne ſolēnius agebaꝛ ꝙ feſtū de paſſione. ſꝫ qꝛ paſſio eſt dignior ⁊ gloſioſior ꝙ inuentio. ob hoc ſolēnius dꝫ eſſe feſtū paſſionis ꝙ inuentōis. iō etiā feſtū paſſionis ad illud feſtū tranſtulit in quo ampliori reuerentia habebatur. Itē duplici de cā hec tria feſta q̄ ſequunꝛ natiuitatē dn̄i ſic voluit ordina re. Primo vt xp̄o ſponſo ⁊ capiti oēs ſui comites adiungant. Natus em̄ xp̄s ſponſus eccleſie in hunc mundū tres ſibi comites adiunxit. de q̄bus dr in canti. v. Dilectus meus candidus ⁊ rubicundus electus ex milibꝫ Candidus ꝙtum ad Joannē euangeliſtā Rubicundus ꝙtum ad beatū ſtephanū ꝓthomartyrē. ⁊ electus ex milibꝫ ꝙtum ad turbam innocentiū

Scd̄o vt ſic eccleſia oīm martyrū generatōnem ſm̄ gradū dignitatis inſimul adunaret quoꝝ natiuitas xp̄i cauſa fuit. Eſt em̄ triplex martyriū Primū volūtate ⁊ opere quod fuit in beato Stephano. Scd̄m volunta-te ⁊ nō opere. quod fuit in beato Joanne. Tercium eſt opere ⁊ nō volun-tate. quod fuit in innocentibus.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. lr̄a dr ꝓinde. ⁊ valet hic tm̄ ꝓinde ꝙtū ꝓ eo. Itē dr ſupplices. ⁊ p̄nt dici illi q̄ ſunt in magna deuotōe. ⁊ ve-nit ab illo verbo ſupplico qd̄ ē verbū petitoriū regens poſt ſe dtm̄ caſum ꝙuis tn̄ alia verba petitōem importātia accm̄ req̄rāt iuxta regulā priſcia ni. Sed pulſantes venit a verbo pello pellis qd̄ facit in ſupino pulſuꝫ pul ſu. Inde pulſo pulſas. a quo immediate deſcendit Itē ↄcilium eſt idem qd̄ ↄgregatio ſic ſumiꝛ in pſalmo cum dr. Conciliū malignantiū obſedit me. Et alibi. Non ſedi cū ↄcilio vanitatis. Inde ↄcilio as are. id eſt ad ↄcilium iungere. Inde ꝑ cōpoſitōnem reconſilio

De ſancto Stephano

Te petrus chriſti miniſtrum ſtatuit Tu petro normā cre/dendi aſtruis. ad dexteram ſummi patris oſtendendo quem plebs furens crucifixit

Hic btūs Grego. oſtēdit qre ſtephanꝰ fuit in fide ꝯfirmatꝰ oñdens eiꝰ martyriū ⁊ p̄miū poſt laborē dicēs ſic. O ſtephane ſanctus (petrꝰ ſtatuit). i. ordinauit (te miniſtrū xp̄i) ſcꝫ ad officiū dyaconatꝰ. in q̊ (tu aſtruis). i. ꝯfirmas (petro normā). i. regulā (credēdi) quā ſcꝫ a btō petro recepiſti. ⁊ h̄ feciſti (oſtēdēdo). ſ. eū (quē plebs). ſ. iudeoꝝ ⁊ gētiliū (furēs). i. inſaniēs ⁊ crudelis exn̄s (crucifixit) h̄ ē xp̄m crucifixū. ſ. ſtantē vel ſedenteꝫ (ad dexterā ſummi patris). i. in potioribꝫ bonis patris

Te ſibi chriſtus elegit ſtephane. ꝑ quē fideles ſuos corroboret. ſe tibi inter rotatus ſaxoꝝ ſolatio manifeſtans. Nūc inter inclitas martyꝝ purpuras coruſcas coronatus.

Cōſtrue O (ſtephane xp̄us elegit te) ſcꝫ ſpecialr̄ (ſibi) in p̄dicatorē (ꝑ quē corroboret). i. ꝯfirmet (fideles ſuos). i. in eū credētes (manifeſtans ſe tibi inter rotatꝰ). i. inter ictꝰ (ſaxoꝝ). i. lapidū (ſolatio). i. ꝓ ſolatio O ſtephane tu (coruſcas). i. ſplendes (nūc) ſcꝫ in celo (coronatus) qꝛ ſtephanus interp̄tat̄ corona (inter inclitas purpuras). i. veſtes rubei coloris. coloratas ſanguine (martyꝝ) id eſt militum chriſti q̄ ꝓ eo paſſi ſunt

Notandū qn̄ apl̄i elegerunt beatū ſtephanū tunc petus ꝯſtituit eum miniſtꝝ vt p̄dicaret fidē ſeu reſurrectōem chriſti. ſꝫ illa electio fuit a deo p̄deſtinata. ⁊ ſpū. ſ. inſpirante ad effectū eſt ꝑducta. ⁊ ſtephanus approbauit fidē petri hortādo ip̄m ad ꝯſtātiā paſſionis. qꝛ petrus nō erat ꝓnus ſꝫ retrogradus ad paſſionē. qđ ſic patꝫ. qꝛ ip̄e rep̄hendit xp̄m dicentē de ſua paſſione cū dixit Dn̄e abſit hoc a te. Itē patꝫ qn̄ fugā paſſionis cepit. et xp̄s obuians ſibi dixit. Venio romā iteꝝ crucifigi. hanc incōſtantiam beatus ſtephanus reprobauit quando dixit. Video celos ap̄tos ⁊c̄.

Item autor in lr̄a p̄n̄ti tria facit Primo oſtēdit qualiter beatus ſtephanus fuit electus ⁊ ad fidem ꝯuerſus. ⁊ hoc patuit in ſcđo verſu huiꝰ ꝓſe. Qꝛ beatus ſtephanus fuit vnus de dyaconis. vij. ab apl̄is in miniſtrum dei ꝯſtitutus. q̊ dt̄ in lr̄a. Te petrus xp̄i. Scđo tāgit̄ fortitudo ⁊ ꝯfeſſionis ⁊ ꝓfeſſionis fidei quā tp̄e paſſionis ꝯſeruauit. vn̄ ſicut p̄miſſum eſt ꝙ iudei in tercio prelio cogitauerunt vt beatū ſtephanū tormentis ⁊ ſupplicijs ſuꝑarent. tn̄ beatus ſtephanus plenus ſpū ſcō intuens in celū dixit Video celos apertos ⁊ ieſum ſtantem a dextris virtutis dei Iudei clamantes voce magna ip̄etū fecerunt vnanimiter in eū ⁊ ꝓijcientes eū extra ciuitatē lapidabant arbitrantes ſe agere ſꝫm legē q̄ docet blaſphemātes extra caſtra lapidari. Et illi duo falſi teſtes (q̄ p̄mo debebāt lapidem mittere in eū) depoſuerūt veſtimēta ſua ſecꝰ pedes adoleſcentis q̄ vocabat̄ ſaulus ⁊ poſtea paulꝰ nūcupatus de quo p̄us dictū ē. q̄ ſaulus dum veſtimenta cuſtodiret ex eo ꝙ eos ad lapidandum promptiores faceret

quaſi manu oīm lapidauit. qđ beatus Stephanus videns ꝓ malo bo
nū reddens maximā charitatē ipſius oñdit. qñ ꝓ ſe ⁊ ꝓ ſuis pſecutoribꝫ
orauit. Pro ſe quidē orauit ne ſua paſſio ꝓlōgaret̃. vt ſic ipi rei noxa ma
iori tenerent̃. Pro ſuis pſecutoribꝫ orauit ne hoc ipſis in pctm̄ imputare
tur. ḡ dt ſcriptura. lapidabāt ſtephanū inuocantē ⁊ dicentē. dñe ieſu xp̄e
ſuſcipe ſpm̄ meū. Poſitis aūt genibꝫ clamabat voce magna. dñe ne ſta/
tuas illis hoc peccatū. Vñ dicit gloſa ꝙ orādo ꝓ inimicis genua flexit.
qꝛ potius orōeȝ ꝓ ipſis cupiebat exaudiri q̄ȝ ꝓ ſeipſo. qꝛ quoꝝ maior fu
it inq̄tas maius ſupplicandi remediū poſtulabat. His dictis beatꝰ ſte
phanus obdormiuit in dño. Et facta ē lapidatio ſtephani eodeȝ anno
q̊ dñs aſcendit. tercio die Auguſti. Sctūs vero Gamaliel ⁊ Nicodemꝰ
ſepelierunt eū in agro gamalielis vbi poſtea eiꝰ inuētio fuit reuelata. Itē
ꝙ beatꝰ ſtephanus in hora mortis ſue in multis ſilis fuit ieſu xp̄o. Pri/
mo qꝛ ſicut xp̄s fuit crucifixus a iudeis. ſic beatꝰ ſtephanꝰ lapidatꝰ. Se
cūdo qꝛ ſicut xp̄s fuit paſſus ꝓpter falſam impoſitam blaſphemiā. ſic ⁊
ſuo mō. b. ſtephanꝰ extra ciuitatē lapidatꝰ fuit. Tercio ſicut xp̄s patri re
cōmendauit ſpm̄. ſic ⁊ beatꝰ ſtephanus aīam ſuā recōmendauit chriſto.
Quarto ſicut xp̄s poſtulauit veniā ꝓ crucifixoribꝫ. ſic ⁊ ſtephanꝰ pro la/
pidantibꝫ. Quinto. qꝛ ſicut xp̄s clamans expirauit. ſic ⁊ ſtephanus cla/
mans in dño expirauit ⁊c. Sed dubiū eſt an viſio bti ſtephani (qua
vidit celos aptos ⁊ ihm̄ ſtantē a dextris v̓tute dei) fuit mētalis imagia/
ria vel corpalis. Ad h̄ dicunt aliq̄ ꝙ fuit mentalis tm̄ ita ꝙ ex ſpēali gr̄a
fuit ꝯceſſum ſtephano videre nō ſolū hūanitatē xp̄i. ſȝ etiā diuinitatem.
Sicut Augꝰ de beato Paulo ad paulinū dt ꝙ ſibi cōceſſa erat ptās vi/
dere diuinā eſſentiā eo ꝙ erat doctor gentiū. Sed hoc dictū nō videt̃ bñ
ꝯſonare dictis ſctōꝝ doctorū qui ꝯcorditer dicūt ꝙ talis viſio nō eſt cō/
ceſſa in pñti vita alicui hoīm. Propter hoc dicūt alij ꝙ fuit viſio imagi/
naria ita ꝙ in eiꝰ imaginatiōe fuerunt effigies diuinitꝰ formate ad repre
ſentandū deū ⁊ hoiem xp̄m ſicut pȝ Eſaie vi. Eſaias vidit dñm ſup ſoli
um excelſum ⁊ ſeraphin ſtātia ex vtraqꝫ pte. ⁊ mēte cognouit ſtephanus
ſignatū illius rep̄ſentationis ⁊ ſic q̄ȝtum ad hoc non ſolū fuit imagina/
ria viſio. ſed etiā cum h̄ mētalis ſicut fiebat ꝓphetis. ⁊ nō eſt dubium q̊n
iſto modo potuit fieri. Sȝ probabilius videt̃ eſſe dđm. ꝙ a corpe xp̄i ex/
iſtentis in celo fuit immutatus viſus ſtephani ad viſionē humanitatis
xp̄i. Nā in poteſtate eius eſt ꝙ corpus ſuū videat̃ a longe ſicut de prope
⁊ forte idem eſt de quolibet corpe alio glorificato ſeu glorioſo. qꝛ totaliter
eſt ſubiectū aīe. ꝓpter qđ videtur ꝙ ad nutū eius poſſit inmutare viſuȝ in
differenter a longe ⁊ a prope ſicut in ptāte eiꝰ eſt ꝙ immutet viſum in ꝓ/
pria vel in aliena effigie ſicut dicitur de corpe xp̄i glorioſo. Luc. vlti. cap.
Deitatē vero videre nō potuit iſto modo. ſed in viſione imaginaria. Si
cut format̃ eīm in v̓tute imaginaria aliqua effigies ad repreſentandū de
um. ita exterius poteſt diuinitus formari ad inmutationē corporalis ocu
li. ſicut ſuo mō fit in apparitione angeloruȝ qñ apparent in corporibus
aſſumptis q̄ corpaliter vident̃ ita aliqua effigies corpalis nō a deo ſum
pta ſed formata pōt ipſum repreſentare oculo corpali. Sic probabiliter
poteſt dici ꝙ ſic fuit in viſione ſancti ſtephani. mentaliter tamen cogno/

uit ꝙ illa effigies nõ erat ipſa deitas niſi tantũ repreſentatiue. Jtẽ au
toꝛ tangit in lr̃a ꝟtutẽ premij poſt laboꝛẽ qñ dicit. Nũc inclita ⁊c̃. qꝛ hac
rõne.b.ſtephanus dr̄ martyꝛ.qꝛ ipſe in fide catholica ꝓmeruit martyꝛij
palmã ꝯſeruare. Et dicitur ꝓthomartyꝛ quia fuit pꝛimus martyꝛ.

Pꝛo declaratione terminoꝝ nota. Credendũ eſt gerundiũ illꝰ ꝟbi cre
do. Jtẽ aſtruo eſt ꝟbũ trãſitiuũ ꝯpoſitũ ab ad ⁊ ſtruo mutando d in s.
Sꝫ furẽs eſt ꝑticipiũ huiꝰ ꝟbi furo qꝺ hꝫ accõmodatũ preteritũ inſani-
ui. Jtẽ coꝛroboꝛo dr̄ a cõ ⁊ roboꝛo mutãdo n in r qꝺ vlteriꝰ dr̄ a nomi
ne robur qꝺ deriuaꝛ̄ a noĩe roboꝛ qꝺ ſ̄cat duo. Vñ. Roboꝛa ſunt trun-
ci dicunꝛ̄ roboꝛa vires. Jtẽ rotatus eſt nomẽ quarte declinatiõis deri
uatum a noĩe rota qꝺ ſ̄cat penã vel preſſurã. Jtẽ inclitꝰ eſt nomẽ ad-
iectiuũ ⁊ dr̄ ab in qꝺ eſt valde ⁊ cleos glĩa q̃ſi valde glĩoſus Saxum eſt
nomen neutri generis ſignificans lapidem durum.

Ohannes ieſu chꝛiſto multum dilecte virgo
Tu eius amoꝛe carnalem Jn naui parentꝫ liquiſti.

¶ Jſtud eſt canticũ qꝺ cantaꝛ̄ ob laudꝫ beati Johis euãgeliſte. Pri
mo autoꝛ tria facit. Pꝛimo ꝯmẽdat btm̃ Johꝫ penes q̃ndam pꝛeroga
tiuã ⁊ dignitatẽ amoꝛis. Scꝺo ꝯmẽdat eũ penes quedã miracula per
ipm facta. Tercio dirigit petitionẽ ad ſctm̃ iohem. Scꝺa ibi. Tuqꝫ in
terra poſitꝰ ⁊c̃. Tercia ibi. Tu nos oĩs ⁊c̃. Conſtrue. O (Johes virgo
dilecte multũ) .i. valde (ieſu xp̃o. tu liquiſti) .i. reliquiſti. ſimplex pro com
poſito (carnalẽ parentẽ) .i. patrẽ ſcꝫ zebedeũ (in naui) ſcꝫ laboꝛantẽ (amo
re) id eſt propter amoꝛem (eius) ſcꝫ ieſu chꝛiſti.

Tu leue coniugis pectus reſpuiſti meſſiam ſequutus
Ut eius pectoꝛis ſacra meruiſſes fluenta potare.

Et (tu) iohes (ſequutus meſſiam) .i. xp̃m (reſpuiſti) .i. deſpuiſti vel
ſpꝛeuiſti (leue) .i. vanũ ⁊ tranſitoꝛiũ (pectus ꝯiugis) .i. vxoꝛis tibi deſpõ
ſare (vt tu meruiſſes potare) .i. bibere ⁊ exhaurire (ſacra fluẽta) id eſt ſa-
cram ſapientiam (pectoꝛis eius) ſcꝫ ieſu chꝛiſti.

¶ Notandũ Johes quadrupliciter interpꝛetatur. ⁊ ꝑ hoc intelligun
tur q̃ttuoꝛ pꝛiuilegia q̃ fuerũt in ſctõ iohe. Pꝛimo dr̄ iohes quaſi gratia
dei. ꝑ hoc tangiꝛ̄ pꝛimũ pꝛiuilegiũ qꝺ eſt pꝛecipua dilectio dei. qꝛ xp̃s plꝰ
ceteris aplĩs ipſum dilexit. ⁊ maioꝛa ſigna dilectionis ⁊ familiaritatis ſi
gna ſibi oſtendit. Secundo dicitur iohes in quo eſt gratia. ꝑ hoc tangiꝛ̄
ſcꝺm ꝓuilegium quod eſt carnis eius incoꝛruptio. qꝛ virgo dilectus eſt a
deo. ⁊ ſic in ipo fuit gratia virginitatis. Tercio interpꝛetatur iohes qua
ſi cui donatũ eſt. ꝑ hoc tangiꝛ̄ tercium pꝛiuilegiũ qꝺ eſt ſecretoꝝ reuelatio
qꝛ ei datuꝫ ẽ intelligere multa ſecreta ⁊ pꝛofunda ſicut de diuinitate ver-
bi ⁊ ꝯſummatiõe ſeculi. Quarto interp̃taꝛ̄ iohes cui donatio a dõ facta
eſt. Et ꝑ hoc tangiꝛ̄ quartũ pꝛiuilegiũ qꝺ eſt matris dei recõmendatio.
Maxima eñ a dño ei donatio facta eſt quando mater dei in eius cuſto
diam ꝯmiſſa fuit. Secũdo nota. autoꝛ dic̃ in lr̃a (carnalẽ liq̃ſti) Vñ

cum beatus Johes euangeliſta cū patre ſuo zebedeo ⁊ cum fratre ſuo ſcꝫ
Jacobo maiori laboraſſet in naui pro piſcatura xp̄s vocauit eum dicēs
ſequere me. Statim relictis rhetibus ſequutus eſt dominū quia cōmo-
tus erat per verbum ſancti euangelij. in quo xp̄s loquitur per euāgeliſtā
dicentem. niſi quis abrenunciat patrem ⁊ matrem aut vxorem non pōt
meus eſſe diſcipulus. Tercio nota. autor dicit (tu leue ⁊c̄) Pro quo no
ta in ſcholaſtica hyſtoria legitur cum ſanctus Johes iuuenis marie ma
gdalene deſponſatus eſſet ⁊ legitime copulatus. dum vero nuptie debe-
bant celebrari ſanctus Johes ſubterfugit relinquens coniugem ſuam
ſpernens deſiderium carnale. ergo dicitur in littera. tu leue coniugis pe-
ctus ⁊c̄. Et ſic dicunt doctores ꝙ illud erat coniugium vbi xp̄s primū ſi
gnū fecit ꝯuertendo aquā in vinū in chana galilee. vt dicitur Joh. ij. ibi
dixit dominus. implete ydrias aqua ⁊ ferte architriclinio. Quarto nota
beatus iohes fuit preditus ſpeciali dilectione. qd̄ bene patꝫ in littera. vbi
dicitur. Ut eius pectoris ſacra ⁊c̄. Unde cum xp̄s eſſet in cena. quam ce
nam habuit tempore eiꝰ paſſionis beatus Johes recubuit ⁊ quieuit ſu-
pra pectus domini ⁊ ibi diuinitus ſunt ei reuelata omnia ſecreta celeſtia
de quibus conſcripſit librum Apocalipſim.

¶ Pro declaratione terminoꝝ nota. ꝙ linquo eſt verbuꝫ tercie ꝯiuga
tionis. ⁊ hꝫ liqui in p̄terito ⁊ ſm̄ vſum caret ſupino. q̄uis ſm̄ arteꝫ pōt
hr̄e lictū. Et linquo duo ſcat. vn̄ Si tranſitiuū deſignat linquo relinq̄.
Si ſit neutrale peccare ſignificabit. Itē ꝯiunx eſt nomen cōmunis ge
neris ⁊ ſignificat tam virū q̄ꝫ mulierum. qr vterqꝫ illoꝝ ꝯiungit̄ alteri.
Item meſſias eſt nomē hebraicū ⁊ ponitur pro xp̄o.

Tuqꝫ in terra poſitus gloriam conſpexiſti filij dei.

Que ſolum ſanctis in vita creditur contuenda eſſe perenni

Te xp̄s in cruce triūphans matri ſue dedit cuſtodem

Ut virgo virginem ſeruares atqꝫ curam ſuppeditares.

¶ Hic iam autor ꝯmendat ſanctum iohem penes quaſdam ſpecia-
les dignitates. Scd̄o penes quedā miracula ⁊ virtutes. Scd̄a ibi.) tu te
carcere ⁊c̄.) Dicens p̄mo ſic (qꝫ) p ⁊ (tu) iohes (poſitꝰ). i. exn̄s (in terra
conſpexiſti). i. vidiſti (gl'iam filij dei. que) ſcꝫ gl'ia (creditur eſſe cōtuenda
id eſt videnda (ſolum ſanctis in perenni vita). i. in eterna vita regni celoꝝ
⁊ (xp̄s triumphans). i. per mortem ſuam ſuperans ⁊ deſtruens morteꝫ
noſtram eternam (in cruce dedit te cuſtodem). i. tutoreꝫ (matri ſue. vt tu
virgo) ſcꝫ exiſtens (ſeruares) id eſt in cuſtodia teneres (virginem) ſcꝫ ma
riam (atqꝫ ſuppeditares) id eſt ſubminiſtrares (curam) id eſt debitam
prouiſionem.

¶ Notandum in littera duo tanguntur. Primo reuelatio diuina. cū
dicitur ꝯſpexiſti gloriā dei. ⁊ de tali reuelatione dictuꝫ ē in materia prece-
denti. tamen addit aliquid in littera ꝙ nullus homo mortalis in h̄ mū

do poteſt tantam gloriam videre nec intelligere. ergo dicit phs ſcđo me
taphiſice. ſicut ſe habet oculus nocticoracis ad lumē ſolis. ſic ſe habet in=
tectus noſter ad ea que ſunt manifeſtiſſima in natura. Scđo tangit
in lr̄a matris ꝯmiſſio cū dicit. xp̄s in cruce. Vñ qñ dñs pependit in cru
ce videns matrē virginē mariā nimis triſtē ⁊ carentē ſolatio. dixit ad eā
mulier ecce filius tuus. Deinde vidit diſcipulum quē diligebat ſcʒ Joā=
nem. cui dixit. ecce mater tua. Hic q̄ritur q̄re xp̄s dixit mulier ⁊ non ꝟgo
vel mater Rñdent doctores ꝙ xp̄s dixit mulier ⁊ nō ꝟgo vt mitigaret ca
ſtitatē ⁊ triſticiā beate virginis. q2 ſi ꝟgo dixiſſet. pluriuʒ bonoꝝ recorda
ta fuiſſet. que ab ipſo recepit. ⁊ ſic ampliori dolore fuiſſet aggrauata. Di
cit eñ beat⁹ Aug⁹. xp̄s dixit mulier ⁊ nō virgo. ne iudei blaſphemiā in p̄
ſentia beate virginis excitarent. q2 nec hodierna die credunt xp̄m de vir=
gine natū. Scđo querit. q̄re xp̄s nō dixit mater. Dicūt doctores ꝙ fe
cit ꝓpterea vt ipſa tanto plenius in cuſtodia beati iohis cōfidere deberet.
Sed beatus Aug⁹ dicit ꝙ xp̄s dixit mulier ⁊ nō mater ꝓpterea reſpectu
relationis. q2 in ꝓximo fuit ⁊ in ꝓpinquo vt filiatio extingueretur. Sic ⁊
maternitas. q2 deſtructo vno relatiuoꝝ deſtruit ⁊ reliquū. vt pʒ p phm
in predicamētis. Tercio querit. q̄re xp̄s ꝯmēdauit btām virginē btō
Joanni ⁊ nō alteri aplo. Dicit beat⁹ Bern. hoc fuiſſe factū duab9 d cau
ſis. Primo rōne magne dilectionis. q2 xp̄s dilexit beatum iohem pre oi=
bus alijs apoſtolis. Secundo ꝓpter integritatem virginitatis. q2 decuit
⁊ fuit notus pontificib9 ⁊ principibus ſacerdotum. ſic ꝙ nullus auderet
agere contra eum. g̊ ꝯmēdauit ei beatam virginē. vt eam ab infeſtatiōe
iudeoꝝ poſſet conſeruare. Et illa ratio legitur in paſſione dñi. Et hic di
ſcipulus erat notus pontificibus.

Pro declaratione terminoꝝ nota. Cōſpicio ē verbū trāſitiuū ⁊ ꝯpoſi=
tū a cō ⁊ ſpecio. p mutatōeʒ e in i. cauſa euphonie. Itē ſuppedito tria
ſcat. vñ Subiūgo peſſundo deſigt ſuꝑpeditoqʒ miniſtro. dr tn̄ Hugui.
Eſt elimāda coꝝ fatuitas q̇ ponūt hoc verbū ꝓ peſſundare.

Tu te carcere flagriſqʒ fract⁹ teſtionio ꝓ chriſti es gauiſus.

Idē mortuos ſuſcitas in quā ieſu noīe venenū forte vincis.

Tibi ſummus tacitum ceteris verbum ſuum pater reuelat.

Hic autor ꝯmēdat ſanctū ioannē penes quedā miracula ⁊ penes q̄ſ=
dam virtutes. ⁊ ſunt quattuor per ordinem. in quib9 btūs iohes ꝯmen
datur. Primo in penaꝝ paſſione. Scđo in mortuoꝝ reſuſcitatiōe. Ter=
cio in veneni ſumptiōe. Quarto in p̄dicatiōis ꝯſtātia. Cōſtrue. O ioan
nes (Tu te). i. tu met (fractus). i. punitus carcere (qʒ) ꝓ ⁊ (flagris) id ē
incendijs feruentis olei (es gauiſus) id eſt letatus (pro teſtimonio xp̄i)
a quo fuiſti miſſus apoſtolus vt predicares apud epheſum ⁊ tu (idem)
ſcʒ Johes (ſuſcitas) id eſt reſurgere facis (mortuos) ⁊ tu (vincis). i. ſupe
ras ſine nocumento (forte venenū). ſ. datū in potu (in noīe ieſu) p cuius
ſignū crucis. ſ. muniēs illeſus euaſiſti. o iohes (ſumm⁹ pr̄). i. omps deus

pater reuelat).i.manifeſtat tibi (ſuū tacitū ꝟbū).i.ſecretū filiū (ceterꝫ).i. p̄ceteris ¶ Notād.cū b.iohes iā incepiſſʒ p̄dicare ꝛ fama eiꝰ iā creſceret ꝑ vniuerſuʒ orbē. Domicianꝰ imꝑator petijt eū adduci ꝛ poni in doliū feruentꝫ olei.ſʒ ipe ſcūs Jo.ↄfidēter credēs in dño illeſus exiuit. Itē nota.legit in actib⁊ aploꝝ ꝙ bē.Jo.ꝓpter ꝟbū p̄dicatōis fuit miſſus in exilium in quādā inſulā ſcʒ Pathmos.vbi manens ſuſtinuit varia ꝛ diuerſa oppro bria ꝛ magnas penurias virilr ꝛ ↄſtāter. Itē no.qn̄ bē.Joh .reuerſus fuit ab exilio coactꝰ fuit fortiſſimū venenū aſſumere.et cōfidens in dn̄m fecit ſignū crucis.ꝛ ſic venenū ſumpſit ꝛ illeſus euaſit.ꝛ h̄ eſt qd̄ d̄r lr̄a. Venenū forte vicit. Jtē bē.Jo.etiā ↄmēdat ex eiꝰ ſpāli p̄dicatōe. Jp̄e eīm ex quadam p̄rogatiua ꝛ reuelatōe p̄ris myſteriū dei cognouit.qd̄ ſcʒ myſterium incognitū erat humane rōni.ꝛ qd̄ myſteriū nemo vidit vnq̄ꝫ nec audiuit. Sʒ deꝰ gl̄oſus iſta btō iohi reuelauit. Vn̄ in p̄ma canonica ſua dixit.qd̄ vidimꝰ ꝛ audiuimꝰ h̄ teſtamur.ꝛ de ꝟbo vite annūciamꝰ vobis.ḡ d̄r in li.Apo.q̄ eſt liber reuelatōis apocalipſ ihu xp̄i.quā dedit illi ſcʒ ſctō Johi deꝰ vt palā faceret ſeruis ſuis. Jtē legit in paſſionali qn̄ bē.Johes reuerſus fuit ab exilio ꝙ Turſiana.q̄ erat mulier religioſa fuit mortua ꝛ ferebatur ad ſepulchꝝ.quib⁊ ſcūs Jo.obuiauit.iuſſitq̄ꝫ feretrū deponi ꝛ corpus diſſolui.ꝛ truſianā a morte ſuſcitauit .naʒ ip̄a in vita ſua magno deſiderio deſiderauit bē.Jo.videre.ꝛ hoc qd̄ viua p̄us non potuit ꝑficere hoc poſt reſurrectōem ↄſtāter impleuit. ¶ Pro declaratōne terminoꝝ nota.d̄r in lr̄a tute.qd̄ p̄t eſſe vna dictio aduerbialis.ꝛ tūc idē eſt qd̄ ſecure.ꝛ deſcendit a noīe tutꝰ. Alio mō p̄t ↄſiderari ꝓut ſunt due dictōes .tūc lr̄a exponit ſic (tu) ſcʒ iohes (es gauiſus te) ſcʒ ꝙ es (fractꝰ).i.debilitatꝰ (carcere id eſt in ergaſculo (q̄ꝫ) ꝑ ꝛ (flagris).i.in ardētib⁊ feruētis olei ꝛc̄. Itē carcer eſt nomē maſ.gꝫ.ꝛ d̄r q̄ſi carnē torquēs. Itē idē eſt ꝓnomen relatiuuʒ identitatis ſubſtātie.mobile ꝑ tria genera ꝛ ꝑ duas terminatōes. vt hic ꝛ hoc idē ꝛ hec eadē. Jtem ceteris eſt nomen pluralis numeri tm̄ mobile. vt hi ceteri.he cetere.hec cetera.ꝛ ſunt tria talium.vn̄ꝰ. Infera vel ſupera vel cetera dic tria tm̄.Adiectiuari ſed voce carentia primi.

Tu nos omnes precibus ſedulis apud deum ſemꝑ commenda Johannes chriſti chare.

¶ Hic iā au.dirigit petitōes ad bē.Joheʒ di.O (iohes chare xp̄i) id eſt amabilis xp̄o (tu ↄmēda).i.ↄmitte (nos oēs apud deū ſedulis p̄cib⁊).i. frequētib⁊ orōnib⁊. ¶ Notād.au.dirigit petitōem ad b.Johem triplici de cā. Primo rōne mirifice oꝑatōis.q꞉ xp̄s in cruce matrē ſuā ip̄i ↄmēdauit. Scd̄o penes quādā dignitatē p̄rogatiuā.q꞉ xp̄s in cruce matrē ſuam ip̄i ↄmēdauit.vn̄ potēs eſt nos deo tanq̄ꝫ ſuo dilectiſſimo ↄmēdare Tercio ꝓpter noīs interp̄tatōeʒ.nā iohes q̄ſi gr̄a dei interp̄tat.cū ḡ ip̄e ſit gr̄a potēs eſt nos ducere ad grām ꝛ xp̄o ↄmendare. Quarta cā p̄t addi rōne magne iuſticie.q꞉ iuſtꝰ fuit ſermōe ꝛ oꝑe.vn̄ Jacob⁊ in canonica ſua Multū eīm valet dep̄catio iuſti aſſidua. Jtē nota dn̄s triplicē familiaritatē oſtēdit btō iohi. Primo generalē.ſcʒ ꝙ ip̄m ad eccliam ſumpſit cuʒ alijs aplis

Scđo familiaritatẽ ſpẽalem.q2 ipſe ex vno latere ⁊ petrũ in alio ſedere fa-
cit. Tercio ſingularẽ.q2 ſupra pectꝰ ꝓpriũ ipm recũbere fecit.a quo maieſta
tem diuinã ⁊ plura ꝯtingẽtia cognouit.ꝓpter qđ dictꝰ eſt ſacriſta dei. Jtẽ
nota.dictũ eſt ꝙ debemꝰ dirigere p̃ces nr̃as ad ſctm̃ Jo.cã ꝯtinue ſeu in-
time dilectõis quã xp̃s habuit ad eũ ⁊ ecõuerſo ¶ Pro quo ſciẽdũ ꝙ.xij.
ſunt gradꝰ ꝟtutũ in q̃bꝫ ſcũs iohẽs videbaꝛ vitã ꝯplere.rõne quoꝝ debe-
mus merito diligere ipm ⁊ quẽlibet vl̃iter viuẽtẽ in virtutibꝫ. Primus
gradꝰ.vt in deũ credamꝰ.q̃ eſt vnꝰ in eſſentia.⁊ trinꝰ in ꝑſonis. Sđs eſt
baptiſmꝰ.vñ baptiſmꝰ eſt triplex.ſcꝫ flaminis.fluminis. ⁊ ſanguinis. vt
pꝫ in ſumma raymũdi. Tercíꝰ gradꝰ.vt ꝯtinẽtiã habeamꝰ a fornicatõne
Quartꝰ gradꝰ.vt ab auaricia nos caueamꝰ. Quintus gradus. vt a gu
la ꝯſtringamus nos. Sextus.vt penitentiã agamus.vñ Gaudiũ eſt ange
lis dei ſup̱ vno peccatore penitentiã agente. Septimꝰ eſt.vt in bonis op̱i
bus ꝑſeuerantiã habeamꝰ. Octauꝰ.vt hoſpitalitatẽ amemus. Nonus
vt volũtatẽ dei in faciendis queramus ⁊ eã op̱e ꝯpleamus. Decimꝰ.vt
volũtatẽ in nõ faciendis nõ queramꝰ ſed euitemus. Undecimus.vt cha
ritatẽ ⁊ dilectõem inimicis impendamꝰ Duodecimus.vt cuſtodiendis
curã adhibeamꝰ. Jtem autor đt ſedulis p̃cibꝫ ⁊c.hoc etiã poſſꝫ declara-
ri p̱ phm.ij.eth.vbi đr. Una hirũdo nõ facit ver nec tempus vernale ſed
multe.ſic etiã vna oɼ̃o vel dep̃catio nõ reddit deo patri aliquẽ peccatorem
gratũ.ſed multe. Jtem ſedulus eſt nomen adiectiuũ tm̃ mobile. ⁊ eſt idem
qđ ꝯtinuus. Jnde ſedule aduerbiũ.id eſt ꝯtinue

Erbũ dei deo natũ.qđ nec factũ nec creatũ venit de
celeſtibꝫ. Hoc vidit.hoc attractauit.hoc de celo re-
ſerauit Johannes hominibus.

¶ Jſtud eſt canticũ aliud qđ cantaꝛ ob laudẽ ⁊ honorẽ ſci Johis.in quo
quidẽ cantico innuũtur dignitates ⁊ miracula ſancti Johis. Et diuidiꝛ in
tres p̱tes p̓ncipales. Jn p̓ma p̱te ꝯmẽdat ſcm̃ iohẽm penes viſionẽ quam
habuit ex reuelatõe diuina. Scđo ꝯmẽdat eũ penes q̃dã miracula. Ter
cio penes ſubtilitatẽ euãgelizãdi.ſcđm ibi. Haurit virus.tercia ibi Uo-
lat auis. Prima p̱s adhuc diuidiꝛ in tres p̱tes. Jn p̓ma autor cõmẽdat
btm̃ Johẽm rõne viſionis.ſcđo rõne viſionis p̓mitiue euãgelizãdi.tercio
rõne cuſtodie btẽ ꝟginis.ſcđa ibi Jnter illos p̓mitiuos.tercia ibi. Cuſtos
virginis di(Johẽs)ſcꝫ euãgeliſta(vidit)ſcꝫ dũ recũberet in peccatore do
mini(ꝟbũ).i.filiũ dei(natũ).i.genitũ eterna generatione (deo).i.de deo
(qđ)ſcꝫ ꝟbũ(nec factũ)q2 factio đt mutatõem(nec creatũ) q2 creatio đt
inceptõem.q̃ duo deo ꝯuenire nõ p̃nt(venit)ſcꝫ in hũc mũdũ (de celeſti-
bus.hoc)in q̃ ꝟbũ iohẽs(vidit.⁊ hoc)ſcꝫ ꝟbũ(attractauit).i.mente re-
uoluit.⁊(reſerauit).i.reuelauit ⁊ manifeſtauit(hoibꝫ)in hoc ſeculo(hoc)
ſc ꝟbũ(de celo).i.de celeſti eruditõe ¶ Notandũ.in hac ſñia btũs iohẽs
tripl̃r ꝯmẽdaꝛ. Primo in ſubtilitate viſionis.q̃re ſcribiꝛ in Apoca.iiij.ca.
Ecce ego iohẽs vidi oſtiũ ap̱tũ in celo.⁊ iteꝝ Uidi angelũ deſcendẽtẽ ab
ortu ſolis habẽtẽ ſignũ dei viui.Glo.p̱ angelũ aſcendentẽ chriſtus intel-

ſigitur qui dr angelus magni ↄſilij aſcendentez ab ortu ſolis .i.natum de virgine habentē ſignū dei viui.i.equalitatem deo patri. vñ in ſimbolo anaſtaſij. Qualis pater talis filius.talis ſpūſſctūs.q̄ dt in lr̄a.nec factū nec creatum.ſed natū.vñ in ſymbolo Anaſtaſij. Filius a patre ſolo nō factus nec creatus nec genitus.vel ſic. Habentez ſignū dei viui.i.dona ſpūſſancti.in Apoca. Uidi angelū dei habētē ſeptē cornua.i.ſeptē dona ſpūſſancti.

¶ Scdo b.iohes ↄmēdat in ſubtilitate cognitōis.vñ ſcribit Apoca.iiij. Et ecce aīalia plena oculis añ ꝛ retro. Uñ.p aīalia intelligunt euāgeliſte p plenitudinē ꝓo oculoꝝ intelligit facta cognitio. ¶ Pro quo vlteri⁹ nota.ſcūs iohes q̄druplicē habuit plenitudinē. Primo habuit plenitudinez diſcretōis in cognoſcendo.vñ Grego. Et impleuit eū dñs ſpū ſapientie ꝛ intellect⁹. Scdo habuit plenitudinē affectōis ꝛ deſiderij.vñ p̄s. Cōcupiuit aīa mea deſiderare iuſtificatōes tuas in oīm tpe.ꝛ q̄ nō fuit fruſtrat⁹ a deſiderio ſuo. Tercio habuit plenitudinē p̄dicatōis. vñ canit ſctā mater eccl'ia. In medio eccleſie aperuit os eius ꝛc. Et alibi. poſuit os meū vt gladiū acutū. Quarto habuit plenitudinē virtutū in operatōne. vñ p̄s. Ibant de virtute in virtutē.et alibi. Et veſtimenta eius ſicut nix dealbabunt.quid p albedinē veſtiū niſi puritas ↄſcie ꝛ ſctītas vite intelligitur

¶ Tercio ſcūs iohes cōmendatur in ſubtilitate euangelizandi.et de tali infra dicetur. Item nota.autor dicit in littera.nec factuz nec creatum.vñ entia ſunt duplicia.quedam principiata.quedam eterna. Ens eternuz.vt deus glorioſus. Sed principiata ſunt duplicia.quedā ingrediuntur in eſſe per generationem.ꝛ iſta corrumpuntur per ſua contraria. Alia ſunt entia que ingrediuntur in eſſe per creationem.ꝛ iſta ſunt perpetua a parte poſt. ſed non a parte ante.ſicut angeli ꝛ intelligentie.ergo dicit autor Nec factū nec creatum.quaſi diceret.filius dei nec habet eſſe per factionem nec p creationem. ¶ Item attracto as eſt verbū frequentatiuū ab illo verbo attraho. Item natū eſt participiū deſcendens a verbo naſcor. Itē celum dicit a verbo celo as.id eſt tegere.qꝛ celum tegit omnia

¶ Inter illos primitiuos veros veri fontis riuos Johannes exilijt. Toti mundo propinare nectar illud ſalutare quod de throno prodijt

Hic iam autor ↄmendat ſctm̄ iohem rōne p̄micie euāgelizandi.ꝛ diuiditur in duas ptes. Primo facit quod dictū eſt. Secūdo declarat quaſdam alias virtuoſas viſiones.ſecundum ibi. Celum trāſit. Et vult ꝙ ſanctus Johannes euangeliſta etiaz (exilijt) id eſt prodijt inter illos (veros riuos) id eſt primos ſcriptores et euangeliſtas (veri fontis) id eſt chriſti (exilijt inquam propinare) id eſt prebere toti mundo.(illud ſalutare nectar) id eſt ſalutiferam doctrinam euangelij (quod prodijt) id eſt exiuit. (de throno) id eſt de celo. ¶ Notandum ex iſta littera etiam habetur ꝙ beatus Johannes euangeliſta conſcripſit euangelia de maieſtate dei.et propterea ipſe deſcribitur in figura aquile. quia nullus euangeliſtarum tam profunde potuit ſcribere de diuinitate dei ſicut ipſe. Secun

do nota ſanctus iohes in hac ſnia ꝯmēdat̃ de vtilitate ſue p̄dicatōis ⁊ do
ctrine. vñ de eo p̄t ſcribi qd̓ habet̃ iudicū. xiiij. Ecce examē apū erat in ore
leonū. ⁊ fauus mellis. ꝑ iſtū leonē deſignat̃ btūs Johes q̄ habuit apis acu
leas in ore qñ de aſꝑitate extremi iudicij p̄dicauit. ſiue qñ in aſꝑitate ꝯti
nentie ſuū ꝓꝓriū corp⁹ caſtigauit. vñ habuit fauū mellis in ore qñ gloriam
deitatis ſiue diuinitatis euāgelizando manifeſtauit ⁊ gloriam dei cūctis
hoib⁹ repromiſit. Itē ad recōmēdatōem ſci Jo. ſcribit̃ ꝙ erāt q̄ttuor aialia
in ore diuerſa hñtia. ramos in ore colūbe. mel in ore leonis. ſtaterē in ore pi
ſcis. gladiū in ore filij hois. vñ be. Johes habuit iſta q̄ttuor in ore ſuo ſm
q̄ttuor v̓tutes cardinales Et eſt ſcūs iohes colūba ꝑ iuſticiā. leo ꝑ fortitu
dinē. piſcis ꝑ tēperātiā. fili⁹ hois ꝑ prudentiā. vñ be. Jo. habuit in ore do
ctrinā bone oꝑatōis. qd̓ intelligit̃ ꝑ ramū Itē habuit doctrinā eterne retri
butōis. qd̓ intelligit̃ ꝑ mel Itē habuit doctrinā humane redēptōis. qd̓ in
telligit̃ ꝑ ſtaterē Itē habuit doctrinā in ore extreme vltōis. qd̓ intelligitur
ꝑ gladiū. De p̓mo d̓r in Geñ. viij. portans ramuꝫ oliue virentib⁹ folijs
in ore. ꝑ ramū intelligit̃ op⁹ bonū. qr q̄ docet bñ oꝑari ramū virentē hꝫ in
ore. De ſcd̓o d̓r h examē apū. vñ in melle deſignat̃ dulcedo vite eterne. vñ
Grego⁹. De ore prudētis ꝓcedit mel. Itē in can. Fauus diſtil.la. ei⁹. Cū
ͤgit̃ b. Jo. habuit in ore mel etiā habuit apes q̄ pūgūt ad eterne vite dulce
dinē. vñ Grego. q̄ affectōem ꝓ veritate ſuſcipiūt illi dulcedine vera ſatiā
tur. De tercio in ſcriptura Piſceꝫ q̄ p̓mus aſcenderet tolle ⁊ aꝑto ei⁹ ore
inuenies ſtaterē illū ſume ꝓ me ⁊ te. ⁊ eſt dictū Math. vñ d̓t glo. ꝙ añ paſ
ſionē xp̄i totus mūdus fuit tributari⁹ dyabolo. Vñ p̓nceps prouin. fa. eſt
ſub tri. Plenarie aūt vnuſquiſqꝫ aliquē dare debet ꝓ tributo. nō eīm aliter
fuit ꝙ ad infernū dyabolo tanqꝫ cenſ:us oportuit p̄ſentari. ſed xp̄us nos a
tributo mortis liberauit qñ in morte ſeipm̄ ꝓ nobis incenſum dedit. vñ
ſtater inuētus in ore piſcis eſt ip̄e xp̄us qd̓ ſcūs Johes ſufficiēter p̄dicauit
De quarto d̓r in Apo. Et de ore eius gladius ex vtraqꝫ parte ſcindens
alibi. Poſuit os meū vt gladiū acutū ¶ Pro declaratōe terminoꝝ no
ta. p̓mitus eſt nomen adiectiuū deriuatū a noīe p̓mus. tūc d̓r vlterius ri
uos. ⁊ ꝑ riuos intelligit ap̄los quoꝝ fons d̓r xp̄s. Itē exilio eſt v̓bum neu
trale ꝯpoſitū ab ex ⁊ ſalio mutādo a in i. Itē nectar eſt nomē neutri generꝭ
tercie declinatōis. ⁊ ſumit̃ hic ꝓ xp̄o. qr ſicut xp̄s dulcorat corda fidelium
ſic nectar eſt dulcis pot⁹ ipſius lingue. Itē ꝓdijt ſeſt v̓bum neutrale q̄rte
ꝯiugatōis. et d̓r a ꝓ ⁊ eo. i. trāſeo. ⁊ interponit̃ d cauſa euphonie.

Celum tranſit veri rotam ſolis vidit ibi totam mentis fi
gens aciem. Speculator ſpiritalis quaſi ſeraphin ſub alis
dei videns aciem. Audit in gyro ſedis qui pſallant cuꝫ cytha
redis qualiter ſeni proceres De ſigillo trinitatis noſtro num
mo ciuitatis impreſſit caracteres

¶ Poſtq̄ʒ autor Johānem cōmendauit rōne euāgelizandi. hic ꝯūꝰ

vegredit᷑ ad ꝯmendatoēm ſancti Johānis rōne viſionis dicēs. Sctūs io
hānes trāſit ſcꝫ viſione ſua celū. in qua vidit rotā. i. infinitā maieſtatē veri
ſolis. i. dei. figens. i. imp̄mens. ibi. ſcꝫ in deū. rotā aciē. i. ꝯtemplatiōem. et
ſublimitatē mētis. ſcꝫ ⁊ ipe ſctūs iohānes. ſpiritalis. i. ſpūalis. ſpeculatoꝛ.
id eſt ꝯſideratoꝛ. vidēs aciē. i. maieſtatē dei. quaſi ſub alis. i. velamine ſera
phin. i. angeloꝝ. de iſta excelſa hierarchia. audit etiam btūs Jo. in gyro. i.
circulo. ſedis. ſcꝫ diuine maieſtatis. q̄liter ꝓceres. i. nobiles. ſenes. ſcꝫ vigin
tiq̄ttuoꝛ. pſallāt. i. decantāt cū cytharedis. i. reliq̄s cantoꝛibꝫ. laudē dei in
ceſſabiliter decātātibꝫ. de q̄ viſiōe bt. Jo. imp̄ſſit caracteres. i. figuras. ſcri
bendo. ſcꝫ euāgeliū. nūmo. i. imagini. noſtre ciuitatis. i. mētis. ⁊ hoc de ſi/
gillo. i. ſecreto trinitatis Notandū circa lrām bt. Jo. in p̄nti ſnia ꝯmen
dat᷑ tripl'r. Primo rōne viſionis. Scdo rōne auditus. Tercio rōne imp̄ſ/
ſionis ſigilli. Vñ in littera tangit᷑ duplex viſio quā ſctūs Joh. deſcribit in
Apocalipſi. Primo vidit rotam. vbi ſm gloſam eternitas dei intelligit᷑
per rotam. qꝛ ſicut rota eſt rotūda ⁊ p̄ncipio ⁊ fine caret. ſic eternitas dei
que ꝑ rotam intelligitur caret p̄ncipio ⁊ fine. Vel ꝑ rotā intelligit᷑ deſcri/
ptio electoꝝ qui ſunt p̄deſtinati ad eternā vitam. Scdo vidit multitudi/
nem angeloꝝ habentiū alas quibꝫ tegebāt faciem dei. Vñ in Apocalipſi
Seraphin ſtabant ſuper illud ſex ale vni ⁊ ſex ale alteri. ¶ Scdo cōmen/
dat᷑ ſctūs Jo. rōne auditus. qꝛ audiuit vigintiquattuoꝛ ſenioꝛes decātare
laudē dei. Vñ ſcribit᷑ in Apocal. c. xxiiij. ſenioꝛes cecinerunt anno ſinguli
habētes cytharas ⁊ phialas aureas plenis oꝛnamentis. ⁊ cantabāt canti
cum nouū dicētes. dignus es dñe accipe libꝝ ⁊ apire ſignacula eius qñ
occiſus es ⁊ redemiſti nos in ſanguine tuo. Jtem ibidē dꝛ. Vidi in circui/
tu ſedis ſedilia. ⁊ ſuꝑ thꝛonū ſedētes vigintiq̄ttuoꝛ ſenioꝛes circūamictis
ſtolis albis. ⁊ in capitibꝫ eoꝝ coꝛone auree. ⁊ audiuit eos dicentes. Sa/
lus deo noſtro. ¶ Tercio ꝯmendat᷑ btūs Jo. de ſigilli imp̄ſſione. Vnde
dñs Jeſus chꝛiſtus ꝓ nobis gerit ſignū quinq̄ꝫ vulnerū coꝛdibꝫ noſtris fi
deliter impꝛimendo. Vnde in canticis. Pone me vt ſignū ſuꝑ coꝛ tuū an/
te imaginem ſiue ſigillū. ⁊ tale btūs Johes nobis imp̄ſſit cum nos v̄bis
ſue doctrine infoꝛmauit. Vnde Hiere. Verba mea quaſi ignis ardens et
malleus ꝯterens petras. Vñ dt phs. ij. de aīa. Actus actiuoꝝ ſunt in pa/
tiente bene diſpoſito. Si ergo aliquis voluerit recipere figuram de ſigillo
trinitatis. opoꝛtet vt diſponat coꝛ ſuū ꝑ deuotōem ⁊ ꝑ coꝛdis ꝯtritionem
vt aptus fiat ad recipiendū impꝛeſſionem ſigilli. Vñ p̄s. Factū eſt coꝛ me
um ſicut cera liqueſcens. ¶ Pꝛo declaratōe terminoꝝ nota. figens eſt
ꝑticipiū deriuatū a v̄bo figo is ere. qđ eſt idē qđ firmiter ponere. Vñ fixus
id eſt firmus. Itē ſeraphin eſt nomen neutri generis pluralis nūeri. ⁊ ſig/
nificat choꝝ angeloꝝ. Itē ſeraphim eſt maſculini generis. ⁊ ſignificat quē/
libet angelum in tali choꝛo. vñ A chorus angelicus. m denotat angelus
vnus. Jtem dꝛ cytharedis et cytharedus nomen maſculini generis. ⁊ ſig
nificat aliquem cantantem in cythara. Jtem dꝛ quaterſeni. id ē quater ſex
Vnde ſenus a um. eſt nomen adiectiuū deriuatum a noīe ſex. Item pꝛoce
res dicūtur nobiles qui ſplendent in virtute dei. et eſt pluralis numeri tm̄
Jtem caracter eſt maſculini generis tercie declinationis. et ſignificat ſignū
vel figuram alicui rei impꝛeſſam

Iſte cuſtos virginis archanuꝫ originis diuine myſteriū ſcribens euāgelium mūdo demonſtrauit

¶ Hic autor cōmendat ſcm̄ Johēm rōne cuſtodie ꝟginalis dicēs (iſte) ſcꝫ Johēs q̄ fuit cuſtos (ꝟginis) ſcilꝫ marie ſibi in cruce cōmiſſe a dño. vel cuſtos ꝟginitatis ſcꝫ ꝓprie. erat em̄ ꝟgo vſqꝫ ad mortē (ſcribens euāgeliū demōſtrauit). i. manifeſtauit (mūdo). i. hoib⁹ (archanū myſteriū). i. ſacrū ſecretū (diuine originis). i. emanatōis ꝑſonaꝝ in diuinis

Celi cui palacium chriſtus ſuū liliū filio tonitrui ſub amoris mutui fide cōmendauit

¶ Et iſte eſt iohēs (cui chriſtus cōmendauit ſuū lilium) id eſt intimam matrē ſuā que eſt (palaciū). i. templū ⁊ habitaculū celi (cōmendauit) inqꝫ ei tanqꝫ (filio tonitrui). i. altitonāti ⁊ alta canenti (ſub fide) ſcꝫ firmiſſima (mutui amoris) qui erat inter Mariā ⁊ Johānem

¶ Notādū btūs Jo. dicitur filius tonitrui ꝓpter conſtantiam p̄dicationis ⁊ ꝓpter eius altam predicatōem. qꝛ tonitrus ab alto venit ſic eius predicatio. Unde canit̄ vox tonitrui tui deus in rota ⁊c̄. vel d̄r vox tonitrui qꝛ ꝯtra diuitias mūdi diſputauit ⁊ predicauit. ſicut legit̄ in paſſionali qm̄ ſctūs Johēs ꝯtra diuitias mūdi diſputaret. Juuenis q̄dam mortuus efferebat̄ qui triginta diebus habuit vxorem. tūc amici illius mortui ceciderūt ad pedes beati Johānis vt iſtū in noīe dñi ſuſcitaret. flente igit̄ populo btūs Johēs illum mortuū ſuſcitauit. Unde ꝯtingebat eodem tp̄e ꝙ Johānes habuit circa ſe duos diſcipulos quos ꝯuertebat ad fidem et poſtea doluerūt ꝙ omnē ſubſtantiā reliquiſſent. voluerūt ad gaudia mūdi redire. quib⁹ mortuus ſuſcitatus dixit. O miſeri vidi angelos veſtros flentes. demones vero gaudentes. ꝑdidiſtis em̄ eterna palacia gēmis p̄cioſis fabricata. mirabilis claritatis ꝯtentiua copioſis epulis referta. delicijs plena. gaudijs glorioſa. in eternuꝫ ꝑmanſura. Similiter de inferno dixit illis ⁊ declarauit eis octo penas inferni que ꝯtinentur in his metris.

Uermes. ⁊ tenebre. flagellum. frigus. ⁊ ignis. Demonis aſpectus. ſcelerum confuſio luctus. ¶ Pro quo ſciendum. ꝙ in inferno ſunt vermes cōtinue homines rodentes. ideo d̄r Eſa. ignis eorum non extinguetur. nec vermes eorum moritur. ⁊ ſic theologi dicūt ꝙ iſti vermes ſunt ꝓprie conſcientie animaꝝ in quib⁹ cognoſcūt ꝙ iuſte ſunt damnati. Secunda pena ſunt vmbre ⁊ tenebre exteriores. de quib⁹ habetur in euāgelio. ⁊ per illas vmbras intelligit̄ cecitas mentis. ſic ꝙ nō poſſent videre gaudia beatorū de quib⁹ ſunt truſi. Tercia pena eſt flagellatio in ſingulis membris ⁊ precipue in illo membro cū quo grauius peccauerūt. Sed quarta pena eſt frigus intollerabile. qꝛ dicūt doctores ꝙ duo oppoſita ꝯtraria ſtāt ſimul ī inferno. ſcꝫ maxima frigiditas ⁊ maxima caliditas. ⁊ ideo trāſibūt de aqua niuea ad calorem nimiū. vt dicit Job. Quinta pena eſt ignis incenſus q̄ nō p̄t extingui. vt d̄r euangeliſta. Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ in ignē inextinguibilem eijciatis eum. vbi erit ſtridor dentiū ⁊ fletus oculoꝝ. Sexta pena eſt aſpectus demonuꝫ qui eſt ita horribilis ꝙ lingua humana nō poteſt

eloqui. quia ſulphur ⁊ pix cum flamma ardente de ore ipſorum procedūt.
Septima pena eſt confuſio ſcelerum. id eſt peccatorum. quia ꝓpria pecca-
ta clamant ſuper eos. Octaua pena eſt luctus. id eſt clamoris. quem inde
ſinenter faciūt. Omnibus iſtis penis auditis duo diſcipuli ceciderūt ad
pedes ſancti Johannis rogantes vt miſericordiam conſequerentur. qui-
bus dixit triginta diebus penitentiam agite. ⁊ omniū virtutum gratiam
accipietis ſi in fide ꝯſtanter volueritis ꝑmanere quod ipſi fecerūt. et poſt-
modum martyres effecti ſunt. ¶ Circa terminos nota. tonitrus tonitru
et tonitruum idem ſignificant ſcilꝫ ſonum factum in nubibus de vtroqꝫ
patet in libro ſecundo metheororum. ⁊ ponitur hic in neutro genere ſub
ſecunda declinatione. Jtem mutuus a um. eſt idem qđ viciſſitudinarius.
Jnde mutuo aduerbium id eſt viciſſim

Haurit virus hic letale vbi corpus virginale virtus ſeruat fi

dei ·Pena ſtupet ꝙ in pena ſit iohānes ſine pena bulliētis olei.

Hic autor cōmendat beatum Johānem ratione aliquorum miracu-
lorum. Et diuidit in quinqꝫ partes ſꝫm ꝙ declarat quinqꝫ miracula. Pri-
mo dicens ſic (Hic iohannes euangeliſta haurit) id eſt bibit (virus) id eſt
venenum (letale) id eſt mortiferum (vbi) id eſt in quo hauſtu (virtus) id
eſt firmitas fidei ſue (ſeruat) id eſt conſeruat (corpus) ſcꝫ ſuum (virgina-
le) id eſt incorruptum ⁊ caſtum (pena) et ipſe punitor domitianus (ſtu-
pet) id eſt miratur. ꝙ Johannes (ſit in pena) id eſt doleo (feruentis olei.
ſed ſine pena) id eſt dolore

Hic naturis imperat vt ⁊ ſaxa transferat in decus gēmarum

Quo iubente riguit auri fuluū induit virgula ſiluarū

(Hic) ſcꝫ Johānes (imperat naturis) ſcꝫ rerū (vt trāſferat) id eſt trāſ-
formet (ſaxa) id eſt lapides (in decus gemmaruꝫ) id eſt ſplendidas gem-
mas. (quo) ſcꝫ Johāne (iubente) id eſt precipiente. illud (riguit) id eſt in-
duratum eſt. et (virgula ſiluarum) id eſt virga lignea (induit fuluuꝫ) ſplen
dorem ſcilicet auri

¶ Notandum. circa litterā expoſitā tanguntur tria miracula Primum
eſt veneni aſſumptio. Secūdū eſt feruentis olei euaſio. Tercium eſt ſpeci
erum tranſmutatio. De primo legitur in paſſionali. Cum beatus Johā
nes rediret ab exilio et verbū dei predicaret a ꝓconſule inuitabaꝛ vt dijs
immolaret. qui dū rēnueret in carcerē mittebaꝛ ⁊ venenū preparabaꝛ. quo
mediāte Johānes interficeretur. qui dum guſtaſſet virtute dei cooperan
te ſibi nō nocuit. ſed duos alios guſtātes interfecit. de quo infra diceꝛ qđ
dum vidiſſet proconſul miſit litteram ad Domitianum imperatorem in
qua ſanctum Johannem magum ⁊ ſacrilegum iudeorum ꝯtēptoreꝫ ⁊ cru
cifixi cultorē nominauit. iuſſu igiꝛ domiciani romanā adducebaꝛ. vbi oēs
capilli eiꝰ ꝓ deriſione abradebanꝛ. ⁊ ante portam vrbis que latine diciꝛ in
doleo feruentis olei mittebaꝛ. nullū tñ dolorem ſenſit. ſed illeſus exiuit. In

iſto ergo loco a chriſtianis ecclia fabricabat. ꝛ illa dies tanꝗ dies martyꝝ
ſolēnizat. et hoc tangit in ſecūda pte huius ſnie cum dr (pena ſtupet ꝛc.)
Sȝ ꝑ tercia pte eſt ſciendū. dū bt. Jo. duos iuuenes ad fidē chriſti ꝯuertit
et erogauerūt bona ſua paupib⁹ bt. Jo. ſequuti ſunt. q̇ quadā die viderūt
ſuos ſubditos ꝛ cognatos precioſis indumentis indutos ꝛ ſeipſos degen-
tes ceperūt ꝯtriſtari. qđ cū btūs Jo. ꝯſideraſſet ꝛ eos facie triſtes vidiſſet
virgas ꝛ lapides iuſſit auferri quos vel q̄s in aurū ꝛ in gēmas ꝑcioſas cō-
uertit dicens illis iuuenib⁹. ite ꝛ redimite vobis terras quas vēdidiſtꝭ. q̄r
celeſtia p̄mia ꝑdidiſtis. eſtote diuites tēporaliter vt in ꝑpetuū mendiceꝭ
et ꝯtinue ſubiūxit. O ſtulti ꝛ praui ad credendū. nō videtis ꝛ creditis ſi
diuitias mūdi vellē acceptare oēs lapides ꝛ montes in purū aurū virtu-
te dei poſſem tranſmutare. ꝛ hoc eſt qđ tangit tercia pars cuȝ dr (Hic na-
turis imperat) qđ eſt ꝯtra naturales q̇ dicūt ꝙ impoſſibile eſt aliquā ſpe-
ciem tranſmutare in aliam. Uerum eſt virtute humana ꝛ finita. ſed vir-
tute infinita ꝛ ſupnaturali eſt poſſibile. Uñ phus. Gaudeāt alchemiſte.
qm̄ ſpēs rerū trāſmutari nō poſſunt. Et ſtatim cū eis bt. Jo. ad locū ꝑue-
nit vbi mortuū ſuſcitauit. q̇ eis gaudia celoꝝ ꝛ tormenta dānatoꝝ enar-
rauit. quib⁹ auditis in fide ꝑmāſerūt vt dictū eſt in p̄cedenti ſententia.

¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota. Haurio ſignificat ꝓprie aquā tra-
here de fonte. ꝛ eſt ꝟbum quarte ꝯiugationis. ꝛ tranſmutatur hic ꝑ ſu-
mere. ꝛ differūt haurio ꝛ aurio. vñ Haurio fontis aq̄s. hauſtus quoqꝫ dr
inde. Aurio ꝑcutiēs auriga dr inde. Haurio ſumit aquas. aurit qui vul-
nerat hoſtes. Itē virus eſt nomen neutri generis. ꝛ ſcat venenū. Item le-
tale dicitur quaſi mortale. Unde letum ti eſt nomen neutri generis ſub-
ſtantiuum carens plurali numero. et ſic ſumit Catho. Linque metum le-
ti nam ſtultū eſt tempore om̄i. Qui mortem metuit amittit gaudia vite.
et ſcat mortē. Iñ letatus. i. mortuus. Inde hic ꝛ hec letalis ꝛ hoc letale.
Item nota. in ſecūdo verſu ponit ter pena. Primo cm̄ ſcat penaȝ infe-
rentem. ſcȝ domitianū. Scđo ſcat penarū inſtrumentum. ſcȝ feruens ole-
um. Tercio ponitur ꝓprie prout ſcat dolorem. Item buliens eſt participi-
um huius verbi bulio. et differūt inter ſe bulio blictro ꝛ biblio. vñ⁹ Olla
bulit. vinū biblit. ceruiſia blictrit. Item fuluus a um. idē eſt qđ ſplendid⁹
et ſcat ꝓprie ſplendorem metalloꝝ

**Hic infernū reſerat morti iubet vt referat. quos venenū ſtra-
uit. Obſtruxit qđ ebeon cherint⁹ ꝛ marcion ꝑfide latrauit**

¶ Hic au. declarat mirabilia a btō Jo. facta. ꝛ dr (Hic) iohēs (reſerat)
id eſt aperit recludit (infernū) in quo erāt. et (iubet). i. ꝑcipit. ſcȝ predican-
do rectam fidem. ſcȝ diuina ꝟtute (morti vt referat) id eſt reducat. ſ. eos
(quos ſtrauit) id eſt interfecit (venenum ꝛ obſtruxit) id eſt deſtruxit. ſcȝ
illud (qđ ebeon cherintus ꝛ marcion). qui fuerūt tres heretici (latrauit)
inſtar canis clamauit ſcȝ quilibet eoꝝ (ꝑfide). i. ꝯtra fidem.

¶ Notandū in primo verſu diſtinctim tanguntur tria. ſcȝ inferni reſera-
tio. mortis obedientia. ꝛ mortuoruȝ reſuſcitatio. de primo dicitur in litte-
ra. hic infernū reſerat. qđ tamē eſt ꝯtra iura infernorum. quia ex ſacra ſcrip

mirã habemus ꝙ in inferno nulla eſt redẽptio. Sȝ ſanctus ioħnes illos iu-
uenes veneno interfectos ⁊ damnatione deputatos liberauit. ⁊ illas aīas
corporibꝫ ſuis reddebat. qꝺ ꝓ magno miraculo reputaṫ. De ſcꝺo ꝺꝛ in pſ.
Nũquid mortuis facies mirabilia aut medici ſuſcitabũt ⁊ ꝯfitebuntur ti-
bi. qꝛ ꝺt ꝙ poſt reſurrectionẽ xp̄i mors tãtam habuit poteſtatẽ. vt raptos
et morti deditos reddere non haberet. tamen beatus ioannes virtute di-
uina morti precepit vt duos iuuenes iam raptos redderet. qꝺ miraculuȝ
videṫ eſſe ꝯtra pħm in poſtp̄dicamẽtis vbi ꝺꝛ impoſſibile eſt a ꝓuatione
venire in habitum. quaſi dicat. impoſſibile eſt ſm curſuȝ naturalem reue-
nire de morte ad vitam. De tercio legiṫ in paſſionali. Poſtq̄ btũs ioã-
nes venenũ guſtauit ⁊ illeſus euaſit. ꝓconſul eſtimauit hoc venenum non
fuiſſe ſatis efficax duobꝫ iuuenibꝫ dedit guſtandũ. q̄ dũ guſtaſſent mortui
ſunt quos beatus ioannes a morte reſuſcitauit. ⁊ hoc fecit duplici de cau-
ſa. Primo ne ſanctus ioannes videreṫ eſſe cauſa mortis ipſoꝝ. qꝛ ꝓpṫ eua-
ſionem ſuam ipſi fuerunt veneno interfecti. Secũdo vt fides catholica per
eoꝝ reſurrectionem ꝯfortareṫ. Item nota dum btũs ioannes venit de
epheſum inuenit q̄ſdã hereticos q̄ fecerũt ſe tanq̄ ꝓncipes honorari. ſ. ebe-
on cherintũ ⁊ morteon. ab ebeon dicti ſunt heretici ebeonite ſic nũcupati a
pauptate. xp̄m eñ ꝑfectũ viꝝ ⁊ iuſtũ putant Unde ꝯpetenter tales ebeo-
nite a pauptate intelligentie ſunt appellati. vt vult Iſidorꝰ in li. ethi. Hi
eñ ſemi iudei ſunt ⁊ ita tenent euangelium vt legem carnaliter ſeruant.
Sed alij cherinthi q̄dam heretici a cherintheon nuncupati venerũt hi in-
ter cetera circũciſioneȝ obſeruant. ⁊ poſt mille annos in voluptate carnis
futura predicant. Sed a marteon q̄dam heretici martioniſte ſunt appella-
ti. q̄ cerdonis dogmata ſecuti alteꝝ bonum alteꝝ iuſtũ deum aſſerunt tã-
q̄ duo ꝓncipia creatoris ⁊ bonitatis. illi heretici plura ydola ad ſacrifican-
dum ſtatuerũt. q̄ ſanctus ioãnes deſtruxit. immo demones incluſos ad h̄
coegit ꝙ oīa ydola in ꝑtes minutiſſimas ꝯfregerũt Circa litterã nota
ebeon cherinthus ⁊ marteon ſunt ꝓpria noīa hereticoꝝ. quoꝝ vnũ eſt ſecũ-
de declinationis ⁊ alia duo tercie. Item ſtrauit idem eſt ꝙ interfecit. Unꝺ
ſterno eſt v̄bũ tranſitiuũ ⁊ ſ̄cat plura. vñ Sternitur equiuoce mare lectꝰ
aſellus ⁊ hoſtis. Sed ꝑfide eſt aduerbium qualitatis

Volat auis ſine meta ꝙ nec vates nec propheta euolauit altius. Tam implenda q̄ impleta nunq̄ vidit tot ſecreta purus homo purius

Hic autor ꝯmendat Ioannẽ de viſione ⁊ reuelatione diuine maieſta-
tis. Et diuidiṫ in duas ꝑtes. In ꝓma facit qꝺ dictum eſt. In ſcꝺa dirigit
petitionẽ ad beatũ ioannẽ. Scꝺa ibi. dic dilecte ⁊c̄. Prima pars adhuc di-
uiditur in duas ꝑtes. In ꝓma ꝯmendat btm̄ Ioannẽ ratõne viſionis In
ſecũda rõne celeſtis annũciationis. Scꝺa ibi. ſponſus rubra veſte ⁊c̄. Di-
cẽs ꝓmo ſic. Iohes euãgeliſta. ſ. exñs (auis) Cõpaṫ eñ aq̄le (volat). ſ. in-
genio ſuo (ſine meta). i. termino. ⁊ ſic ſine meta (ꝙ nec vates). i. gẽtil' ph̄s
vel ſacerdos (nec ꝓpheta) ſcȝ iudeoꝝ (euolauit altius) q̄ ipſe (nũq̄ homo
purus) qꝺ dicitur ꝓpter xp̄m qui non fuit purus homo. ſed ⁊ deus (vidit

purius).i.minus ꝯmixte (taꝫ implēda).i.futura (q̄ꝫ impleta).i.preterita.
¶ Notādū ꝙ aq̄la eſt q̄dā auis altiſſimi volat⁹.vt habet̄ in paruis natu/
ralib⁹.ita ꝙ nulla auis pt ſe altiori volatu ad celū erigere ſicut aq̄la.quare
ſctūs Joānes merito aſſilat̄ aq̄le.qꝛ nullus euangeliſtaꝝ tam ꝓfunde in
deitate ꝯſcripſit ſicut ipſe. Etiā btūs ioānes aſſilat̄ aq̄le ꝓpter magnā cha
ritatē quā deus habuit ad ſctm̄ ioānē.vn̄ ſm ph̄m nullū volatile tā arden
ter amat fetū ſuū ſicut aq̄la.ꝛ ſic etiā inter oēs ſctōs nullus fuit deo ita di
lectus ſicut btūs Ioānes.Vn̄ ꝯmēdatio ipſius legit̄ q̄rto libro ſcholaſtice
hyſtorie.ꝙ btūs ioānes quendā iuuenē pulcꝝ ꝛ velocē ꝯuertebat ꝛ eum
cuidā ep̄o ſub depoſiti noīe ꝯmendauit. Poſt hoc iuuenis derelinquens
ep̄m factus eſt princeps latronū. Poſtea btūs ioannes rediēs ad epm de
poſitū ſuū req̄ſiuit. Ep̄s intellexit ſe pecuniam ſeruandā recepiſſe.ꝛ vehe/
menter obſtupuit. Cui btūs ioannes ait Juuenē iſtū repeto quē tibi ſum
mo ſtudio ꝯmiſi. Cui ep̄s ingemiſcēs ait mortu⁹ eſt. Cui btūs Joānes. q̄
morte obijt. Rn̄dit. morte aīe xp̄o mortu⁹ eſt. Quo audito ap̄ls grauiter
dolens equū aſcendit viſitans locum vbi iuuenis cū latronib⁹ eſſet. Juue
nis vero vidit btm̄ Jo.velociter fugit. Cui beatus Jo.dixit exclamando.
fili vt quid fugis.ne timeas fili quia pro te xp̄o rationem reddam ꝛ certe
ꝓ te libēter moriar.ſicut xp̄s ꝓ nobis mortuus eſt.reuertere ergo.qꝛ deus
miſit me vt te ad fidem vocarem. Qd̄ audiēs iuuenis ꝯpūctus eſt corde
cum fletu redijt.ꝛ orante ꝓ eo ap̄lo veniam īpetrauit. Itē notanter dꝛ in
littera pur⁹ hō ꝓpter xp̄m in q̊ nō erat pura hūanitas.ſed deitas hūanita
te ꝯiūcta q̄ etiā tā ſecreta ꝛ multa maiora ꝯgnouit Pro terminis ē ſciē
dum.vates nomē tercie declinationis cōis gn̄is deriuatū a verbo deponē
tali vaticinor aris.qd̄ ſcat futura predicare. Sed altius eſt aduerbiū ꝯpa
randi ꝯpatiui gradus. Item implēda ꝛ impleta ſunt ꝑticipia hui⁹ vbi im
pleor. Sed tot eſt nomē indeclinabile oīs generis pluralis numeri tātū

Sponſus rubra veſte tectus. viſus ꝛ non intellectus re/
dit ad palacium. Aquilam ezechielis ſponſe miſitq; de celis
referre myſterium.

¶ Hic autor ꝯmēdat btm̄ Joānē rōne cuiuſdā annūciatōis ꝛ introducit
aliq̄liter materiā aſcēſionis xp̄i.ꝛ dt (Spōſus).i. xp̄s q̄ ē ſpōſus eccl̄ie ca/
tholice (tectus).i.amictus (veſte rubra) .i. rubra ꝑ aſꝑſionē ſanguinis ſui
ſpcioſi (viſus)ſcꝫ ab angelis vel ab hoīb⁹ (ꝛ nō intellectus).i.ꝯgnitus.ſcꝫ
ab eis (redit)ſcꝫ ꝑ aſcenſionem ſuam (ad palacium)ſcꝫ celi (qꝫ)pro ꝛ (mi/
ſit ſponſe)ſcꝫ ſue eccl̄ie orthodoxe (aquilā ezechielis).i.ſanctū ioannē (de
celis referre myſteriū)ſcꝫ aſcēſionis ſue Notādū ꝙ in lr̄a dꝛ ſponſus ru
bra veſte ꝛc̄.vbi nota q̄n xp̄s aſcendit in celum cum multitudine angelo/
rum etiam cū magna preda hominū aſcendit.vn̄ p̄s. Aſcendiſti in altuꝫ
cepiſti captiuitatē In tali aſcēſione ſpōſus fuit tectus rubra veſte.qꝛ rubꝝ
fuit indumentū eius.de quo dicetur infra. Etiam minores angeli fecerūt
interrogationem a maiorib⁹ dicētes. Quis eſt iſte q̄ venit de edon tinct⁹
veſtib⁹ de boſra. Vbi dt gloſa ꝙ q̄dam angeli nō intellexerunt plene my/
ſterium incarnationis.paſſionis.ꝛ reſurrectionis xp̄i. Cū em̄ dt videbant.

xp̄m potenter aſcendere admirantes dixerūt Quis ē iſte q̄ venit de edom
Sȝ Dyoni.in li.celeſtis hierarchie vult dicere ꝙ xp̄o aſcendēte tres q̄ſtio-
nes ab angelis facte ſunt. Primā fecerūt angeli maiores inter ſe dicentes.
Quis eſt iſte q̄ venit de edon admiratiue. Scd̄am ipſi fecerūt xp̄o aſcēdē-
te.quare rubꝝ eſt indumentū tuū.i.corpus tuū ſanguine cruentatū Illis
xp̄s rn̄dit di. Torcular calcaui ſolus.i.ꝑ toto mūdo ſolus patiēs ſangui-
nem meū fudi.ꝛ hoc autor tangit in lr̄a cum dt. Sponſus rubra veſte ꝛc̄.
Terciā q̄ſtionē fecerūt minores angeli maioribꝫ dicentes. Quis eſt iſte
rex glīe.q̄bꝫ maiores angeli dixerūt Dn̄s ꝟtutū ipſe eſt rex glīe. Et ſtatim
ſubiūxerūt.hic eſt ille q̄ non hȝ ſpēm neqȝ decorē infirmꝰ in ligno.fortis in
prelio.virilis in corꝑe.armatus in p̄lio.fetidus in morte. pulcer in reſur-
rectione.candidus ex ꝟgine.rubicūdus in cruce.fuſtus in opprobrijs. in
celo vero preclarus. Itē autor dt in lr̄a.aq̄lam ezechielis.qꝛ alioꝝ ꝓpheta-
rū ꝓphetias ꝯgnouit ꝛ toti mūdo manifeſtauit Circa litteram nota.ꝙ
rubra eſt nomē feminini gn̄is. Itē tectus ē ꝑticipiū p̄teriti tp̄is a verbo te
go. Item viſus eſt preteritū a video. Item referre eſt infinitiuus a refero.
Sed myſterium eſt nomen neutri generis

Dic dilecte de dilecto ꝛ q̄lis ſit ex dilecto ſpōſus ſpōſe nū-
cia Dic q̄s cibꝫ angeloꝝ.q̄ ſunt feſta ſupnoꝝ de ſpōſi p̄ſentia

¶ Hic autor dirigit petitionē ad.b. Ioānē euāgeliſtā dicēs. O (dilecte)
ioānes (dic nobis de dilecto) ſcȝ dn̄o tuo xp̄o ieſu (q̄lis ſit) ſcȝ q̄ ad vtrā-
qȝ eius naturā (ꝛ nūcia) nobis.tu q̄ es (ſponſus ſponſe).ſ. beate virginis
marie (ex dilecto).ſ.dn̄o tuo q̄ eam tibi ꝯmiſit (dic nobis quis ſit cibꝫ) ſcȝ
ſpūalis refectō (angeloꝝ) ꝛ dic (q̄ ſunt feſta).i.ſolēnitates ꝛ feſtiue celebra-
tiones (ſupnoꝝ) ſcȝ ciuium (de p̄ſentia ſponſi) id eſt chriſti

Veri panis intellectus cenam chriſti ſupra pectus ſump-
tam nobis reſera. Ut cantemus de patrono coram agno co-
ram throno laudes ſuper ethera. Amen.

O bt̄e ioānes (reſera).i.manifeſta (nobis cenā intellectus veri panis)
id eſt viuifici corꝑis ꝛ ſanguinis dn̄i noſtri ieſu xp̄i (ſumptā) id eſt accep-
tam ꝛ intellectam.ſ.dormiēs ſupra pectus chriſti (vt cantemus ſuꝑ ethe-
ra) id eſt celum (laudes de patrono) id ē de te q̄ es patronus.i. anteceſſor
(corā agno).i.xp̄o qui eſt agnus dei tollēs pctā mūdi (ꝛ corā throno) id
eſt ſede diuine maieſtatis Amen. Notandum ꝙ autor ponit in lr̄a tri-
plicem queſtionē a ſctō Ioāne. Primo querit de myſterio incarnatōis cō-
tra curſum nature ex pura ꝟgine. De iſto ſcribit btūs Amb.ꝙ nec ange-
li nec dyaboli myſteriū incarnatōis ꝯgnouerūt. Nā de ſpūſctō xp̄s in vte-
ro ꝟginis ꝯceptus eſt. Unde ſm doctores dicitur ꝙ chriſtus poſt reuo-
lutionem temporum die ſue incarnationis plura bona operatus eſt. vt
patet in his metris.ſcilicet Salue feſta dies que crimina noſtra coherces
Angelus eſt miſſus. eſt paſſus in cruce chriſtus. Eſt adam factus eo-
dem tempore lapſus. Nos meritum decuit cadit Abel a fratre chaym

ab menſe. Offert melchiſedech iſaac ſupponit aris. Eſt decollat⁹ xpi bap
tiſta Joãnes. Petrus ereptus Jacobꝰ ſub herode punit⁹ Corpa ſancto
rũ cũ xpo multa reſurgũt. Latro dulce tñ ꝑ xp̄m ſuſcipit amẽ   Secũdo
nota. autoꝛ in lr̃a petit nobis manifeſtari gaudiũ ſctõꝝ de p̄ñtia dei. de q̃
dr btũs Hiero. Melius eſſet foꝛe in ꝓfundo inferni ꝛ habere aſpectũ ſan
cte trinitatis q̃ regnare in celo ꝛ carere p̄ñtia dei. Vñ tanta eſt leticia ſctõ
rũ de p̄ñtia dei ꝙ nec pater noſcit filiũ nec filius patrem. Super iſto v̄bo
dr btũs Grego. Si aliq̃s ſctõꝝ videret p̄ñtiam dei in celo ꝛ ſciret patreꝫ
ſuũ damnatũ in inferno ꝛ poſſet eũ liberare cũ iſto ꝙ ſemel dimitteret ſeu
auerteret oculos a facie dei ad infernũ reſpiciendo patrem. vtiq̃ non face
ret. Ergo dr btũs Ber. Nemo p̄t fari nec ſcribere nec p̄meditari gaudia
iuſtoꝛum. Sic ꝛ toꝛmenta maloꝝ   Tercio nota autoꝛ petit declaratio-
nẽ ſacramẽti qđ nobis in ſpecie panis ꝛ vini ẽ derelictũ. ꝛ de tali ſacramẽto
loco ſuo ſcꝫ in ſequẽtia de coꝛꝑe xp̄i plenius dicet᷑. Item nota doctoꝛes du-
bitant vtꝝ ſctũs Joãnes obijt vel migrauit cũ coꝛpoꝛe vel ſine. Dicunt q̃
dam ꝙ abijt cũ coꝛꝑe ꝛ aĩa in celum ꝛ eſt aſſumptus coꝛpoꝛe tamen ꝑus
gloꝛificato. ꝛ iſti dicunt plura coꝛpoꝛa ſanctoꝛum iam gloꝛificata eſſe in ce
lo. ꝛ pꝛobant hoc ex iſto. quia multa coꝛpoꝛa moꝛtuoꝝ iam conſurrexerũt
cum chꝛiſto. ſic etiam aſcenderunt cum chꝛiſto de quibꝰ non dicit ſcriptu
ra ꝙ ad terram redierunt. Sed eodem modo ſicut ↄſurrexerunt cũ xpo
ſic etiam aſcenderũt cum eo. tamẽ coꝛpoꝛibꝰ eoꝝ pꝛius gloꝛificatis. Et h̃
non videtur impoſſibile apud deum qꝛ iſte diſcipulus pꝛe ceterꝭ ſanctis fu
it a deo dilectus. ergo cum coꝛpoꝛe ꝛ anima in celo eſt locatus. Qꝫ ãt abijt
cum coꝛpoꝛe declaratur ex eo ꝙ in ſepulchꝛo eius nihil niſi manna fuit invẽ
tum. Item ſi coꝛpus eius eſſet relictum ſuꝑ terram vtiq̃ eſſet aliqua gra-
tia querenda de eo. ſicut videt᷑ de coꝛꝑibꝰ alioꝝ aplõꝝ martyꝝ. Sed Da-
maſcenus dicit ꝙ beatus Joannes moꝛte naturali nunq̃ obijt Sed coꝛꝑe
et anima poſitus eſt in paradyſo voluptatis vbi mille anni ſunt ſibi tanq̃
vna dies. Sed debet ibi manere cum Enoch ꝛ Helya vſq̃ ad tempus
antichꝛiſti. ꝛ poſtq̃ enoch ꝛ helyas fuerint occiſi ipſe beatus Joannes re-
liquos pꝛedicatoꝛes debet confoꝛtare ꝛ contra antichꝛiſtum diſputare et
tandem martyꝛij palma coꝛonari. hoc pꝛobatur ex euangelio vbi chꝛiſtus
dixit ad petrum. ſed ſic eum volo manere donec veniam. Et eſt pꝛobabi-
le q̃uis aliqui aliter opinantur dicentes animam beati Joannis eſſe in ce-
lo ꝛ coꝛpus per angelos deductum in paradyſum ne executione iudeoꝛuꝫ
dilaniaret᷑. Sed quid ſit verius noſcit ſcrutatoꝛ coꝛdium

Pꝛo terminis ſciendum. qualis eſt nomen queſitiuum communis ge-
neris. Item panis dicitur a pan in greco quod eſt totum in latino. qꝛ to-
ta virtus nutrimenti conſiſtit in pane

Laus tibi chꝛiſte patris optime nate deus omnipotẽ-
tie. Quem celitus iubilat ſuper aſtra manentis ple-
bis decus armonie. Quem agmina infantium ſonoꝛis hym-
nis collaudant etheris in arce.

☞ Iſtud eſt canticum quod cantatur ad honoꝛem dei et ad re

nerentiã martyꝛũ innocentũ. In quo au. duo facit. ꝑmo refert grãꝝ actio
nes. Scd̾o dirigit petitõem ad deũ. ſcd̾m ibi. Quoꝝ ꝑcib⁹ ⁊c̃. Prima ps
adhuc diuidit̾ in duas ꝑtes. In ꝑma ꝑte refert deo grãꝝ actões. In ſecun
da incidental̾r oſtendit martyꝛiũ innocentuȝ. ſcd̾a ibi. Quos impius ⁊c̃.
Primo d̾t ſic (O xp̃e optime nate). i. fili pr̃is eterne exiſtẽs de⁹ oipotẽtie
id eſt oipotẽs (laus) ſcȝ ſit tibi (quẽ) ſcȝ xp̃m (decus). i. veneratio (armo
nie). i. dulcis cantus vl̾ ꝯſonãtie (plebis manẽtis). i. exñtis (ſuꝑ aſtra). i.
tota curia celeſti (iubilat). i. cũ iubilo (celit⁹). i. celico moꝛe (quẽ agmina)
id eſt turba (infantiũ) ſcȝ innocentũ (collaudant). i. ſit̾ laudãt (ſonoꝛis). i.
bñ ſonãtib⁹ (hymnis). i. cantib⁹ (in arce). i. in celſitudine (etheris). i. celi.
¶ Notãdũ q̄ autoꝛ in lr̃a duo facit. ꝑmo ꝯmẽdat deũ. ſcd̾o refert grãꝝ ac
tiones. Quãtũ ad ꝑmũ autoꝛ ꝯmendat deũ dupl̾r. Primo ꝯmẽdat deũ
de oipotẽtia ſua. qꝛ d̾t deũ oipotentẽ. iuxta illud ſacre ſcripture Heſter. xiij
Dñe in tua ditione vniuerſa ſunt poſita. ⁊ nõ eſt q̄ reſiſtere poſſit tue volũ-
tati. hoc idẽ ꝑpendẽs be. Gre. di. Dñe ieſu xp̃e tuã potentiã nobis decla-
ra peccatis nr̃is parcẽdo ⁊ nobis maxime miſerãdo. Scd̾o ꝯmẽdat deuȝ
rõne mirifice laudis. q̄re hoꝛtat̾ nos b. Ber. di. O m̃e opus tuũ ⁊ oẽs co-
gitatões in laudẽ dei expende. qꝛ ipſe eſt tributoꝛ omniũ bonoꝝ. Item in
puer. Nullũ malũ impunitũ. nullũ bonũ irremuneratũ. Vñ alibi ꝓuer. x
Nil ꝓfuerũt theſauri iniq̄tatis. iuſticia v̾o liberauit nos a moꝛte ¶ Scd̾o
nota. au. refert grãꝝ actões. de q̄ d̾t Ber. Dignũ eſt nobis ſemꝑ grãruȝ
actões deo reddere q̄ nunq̄ʒ ceſſat nobis bñfacere. om̄i em̄ tꝑe nos cõſer-
uat ipi⁹ ineſtimabilis miſericoꝛdia. al̾s ꝓpter pctã nr̃a terra nos viuos ab
ſoꝛbuiſſet. ideo grãꝝ actões agere debem⁹ ꝓ oib⁹ bñficijs datis ⁊ datu-
ris Itẽ alibi. Diſce in referẽdo grãs nõ eẽ tard⁹ ⁊ ſegnis. diſce ad ſingu-
la dona grãs agere digẽter. nã grãꝝ actio ẽ vnguẽtũ q̄ caput eccl̾ie. ſ. xp̃s
inũgit̾. vñ b. Ber. bonũ eſt vnguẽtũ ꝯtritõis. qd̾ de recoꝛdatõe pctõꝝ cõ
ficit̾. meli⁹ eſt vnguẽtũ deuotõis qd̾ fit de recoꝛdatõe bñficij dei ¶ Itẽ no
ta. iſti ſcẽtiſſimi tyꝛones de q̄b⁹ cantat̾ h̾ canticũ dicũt̾ innocẽtes ꝓpter q̄ttu
oꝛ. Primo rõne vite. qꝛ nullũ pctm̃ ꝯmiſerũt. vñ ipi ſt̾ illi de q̄b⁹ p̃s d̾t In
nocẽtes ⁊ recti adhe. mihi. Scd̾o dicũt̾ innocẽtes rõne pene. qꝛ innocẽter
paſſi ſt̾, vñ p̃s Effuderũt ſan. ino. Tercio dicũt̾ innocẽtes rõne cauſe. qꝛ ꝓ
innocẽtia occiſi ſt̾. vñ p̃s. Innocẽs ma. ⁊ mũ. coꝛ. Quarto rõne innocẽtie
aſſecute. qꝛ oẽs tã circũciſi q̄ʒ nõ circũciſi effuſiõe ſui ꝓpꝛij ſanguinis ꝓ xp̃o
innocẽte effuſi baptiſmalẽ innocẽtiã meruerũt. vñ xp̃s in p̃s. d̾t in figura.
Lauabo iter ino. ma. me. Circa declaratõeȝ termioꝝ nota. celit⁹ ẽ aduer
biũ loci deriuatũ ab h̾ noie celũ. Vñ celigena cõis g̾. i. de celo genit⁹ Itẽ ar
monia d̾r debita ꝓpoꝛtio ꝑmaꝝ q̄litatũ. ⁊ ſumit̾ h̾ ꝓ melodia Itẽ ſonoꝛ⁹ ẽ
noⁿ adiectiuũ a v̾bo ſono as Itẽ ether ris d̾r ſuꝑioꝛ regio aeris. ⁊ ſumitur
q̄nq̄ʒ ꝓ celo. ſicut h̾. ⁊ d̾r ab etheron. i. variũ. qꝛ eſt oꝛnatũ varijs ſtellis

Quos impius ob nois odiũ tui miſero vulnere ſtrauit

Quos pie nũc remuneras in celis chꝛiſte ꝓ penis nitide

Solita vſus gratia. qui tuos oꝛnas coꝛonis ſplendide

De Innocentibus.

Hic au. oñdit incidētal'r martyriū innocentū ⁊ dī (Quos) ſcꝫ innocētes (impius) .i. infidelis ⁊ crudelis herodes (ſtatuerat) .i. occiderat (ob) .i. ꝓpter (odiū tui nois) ſcꝫ xp̄i (ſtrauit inꝗꝫ miſero) miſerabili vulnere (q̊s) ſcꝫ infantes pueros o xp̄e (tu remuneras) .i. iuſtā mercedem tribuis nunc (pie) .i. clemēter (⁊ nitide) .i. ſplendide (ꝑ'peñis) ſcꝫ ab herode paſſis. et h̄ dico (vſus) .i. vtens nomē ꝑ ꝑticipio (ſolita) .i. cōſueta (gr̄a) .i. mīa (q̇) ſcꝫ xp̄s (ornas tuos) ſcꝫ famulos (ſplēdide coronis) ſcꝫ regni celeſtis.

¶ Notādū ꝙ nato dño tres reges venerūt hieroſolymā inquirētes regē natū. qđ ꝑcipiēs herodes aſcolonita turbatus eſt valde cū eſſet rex hieroſolymis timuit ſe ꝑ regē natū ſcꝫ xp̄m a regno ſuo deprimi. ⁊ ſic cogitauit interficere xp̄m anꝗꝫ inciperet regnare. ⁊ ſic dixit regibꝫ fraudulēter. Ite et interrogate diligēter đ puero. ⁊ cū inueneritis eū nunciate mihi. vt ⁊ ego veniēs adorē eū. Sed tres reges cū in ſomno rñſum ꝑceperūt. ꝑ aliā viā reuerſi ſunt in regionē ſuā. qđ videns herodes de nece puerorū qui erāt in bethleem deliberauit. vt cū eis ille quē ignorabat occideret. Sed monitōe angeli facta. Joſeph cū puero ⁊ matre in egyptū fugit vbi ſeptē ānis vſqꝫ ad obitū herodis ꝑmanſit. Ingrediente aūt dño in egiptū ſm vaticinium Iſa. oīa ydola corruerunt. Eo tp̄e herodes miſit ſeruos ſuos ⁊ occidit oēs pueros q̇ erāt bethleem ⁊ in oībꝫ finibꝫ circūiacentibꝫ. ⁊ erāt in nūero centū ⁊ q̄ttuor milia. Itē nota ꝙ hec malicia herodis nō manſit impunita vnde ipe paruulū filiū ad nutriendū in bethleē ipſo caſu dederat. q̇ cū alijs interfectꝰ fuit. vt q̄dam refert cronica. et qui multas filijs priuauerat ipſe in vita ſua ſe ꝓprijs orbauit filijs. Tres nāqꝫ pueros fecit occidi. ⁊ tandē in infirmitate terribili poſitus ⁊ dolore viſcerū intollerabili ſimul cū fetore ⁊ putredine ſui corporis vermibꝫ ſcaturientibꝫ de carne ſua exiſtente fetidiſſima miſerabiliter vitā finiuit ¶ Pro terminis nota. ſterno eſt v̄bū trāſitiuū. ⁊ hꝫ ſtraui in p̄terito ⁊ ſtratū in ſupino. Itē nitide eſt aduerbiū qualitatis. ⁊ deriuat' a noīe nitidus qđ idē eſt qđ ſplendidus. Itē ſolitus a um .i. ꝯſuetus. ⁊ eſt nomē adiectiuū deriuatū a v̄bo ſoleo. Item vſus eſt participiū p̄teriti tp̄is deriuatū a verbo vtor eris.

Quorū p̄cibꝫ ſacris dele p̄camur pie noſtra crimina vite

Vt q̄s laudibꝫ tuis iūxeras nob̄ iſtic dones clemēs fauere

Illis eterne dans lumē glorie Nob̄ terrena ꝯcede vincere

Hic au. dirigit petitōem ad xp̄m. ⁊ diuidit' in duo Primo dirigit petitionē. ſcđo dat cām petitōis. ſcđm ibi. Vt liceat ſerenis. di. (Quorū) ſcꝫ innocentū (p̄cibꝫ ſacris) .i. interuētōibꝫ vel ꝑ eorū ſacras p̄ces (p̄camur) .i. petimus (dele) .i. dimitte (pie) .i. clemēter (crimina) .i. pctā (noſtre vite) .i. ꝑ vitā noſtrā ꝯmiſſa (vt indifferēter dones) .i. ꝯcedas (clemēs) .i. clemēter ſcꝫ illos innocētes (fauere) .i. fauorabiles nobis eſſe (iſtic) .i. in celo (quos iūxeras) .i. aſſociaueras vel fixeras (vt alijs placet) id eſt aſtrinxeras tuis laudibꝫ (dans illis) ſcꝫ innocētibꝫ (lumen eterne glorie ꝯcede nobis vincere) .i. fugare (terrena) .i. tp̄alia ¶ Notandū in littera iſta tria inueniūt' Primo ꝑſona. ſcđo petitōis effectus. tercio meritū reſpectu cuiꝰ fit peti

rio.pmũ tangiť cũ dr.p̄camur.ſcdm taĝiť cũ dr.dele crimina. terciũ ibi.iſti quoꝝ p̄cib;. De pmo dr Anſ. Petentiũ voces ꝑ deſiderio formanť. Ex quo pȝ ꝙ petẽs dȝ bñ viuere ⁊ cũ deſiderio petere. Vñ multi ſtꝫ q̄ plixas p̄ces hñt ad deũ.ſed vitã ⁊ deſideriũ p̄cantiũ nõ hñt.vñ Iſid. Qui a p̄ceptis dei vertiť.qđ in orõne poſtulat nõ mereť nec impetrat ab illo q̄ poſcit qui legi nõ obedit. Vñ volenti petere duo ſtꝫ nec̃caria.ſcȝ ieiuniũ ⁊ elemoſyna.vñ Iſid. Qui vult orõnem ſuã volare ad celũ faciat ei duas alas.ſ. elemoſynã ⁊ ieiuniũ. Scdo tangiť effect⁹ petitõis. Vñ quicũqȝ vult habere bonũ modũ orãdi dȝ deſideriũ diligẽter ponere in deũ.vt pȝ ꝑ deſcriptionẽ orõnis. Vñ orõ eſt pius mẽtis affect⁹ ad deũ directus.ille affect⁹ eſt deſideriũ.⁊ deſideriũ eſt orõ. Itẽ dr Aug⁹. Orõ eſt mẽtis ꝯuerſio in deũ ꝓpter humilẽ affectũ. vñ Ber. Veraciter orare eſt amaros ꝯpũctõis gemitus ⁊ nõ v̄ba ꝯpoſita reſonare. Vñ q̄ vult orare cũ deuotiõe ⁊ cũ deo eſſe.dȝ frequẽter orare.nã cũ oramus cũ deo loq̄mur.cũ aũt legim⁹ deus nobiſcũ legit ⁊ loq̄tur. Vñ dr q̄dã gloſa.ꝙ vnus deũ orãdo plus valet q̃ȝ mille peccatores p̄liando.vñ Moyſes. Nõ ferro pugnãdo ſed p̄cib; orãdo amelech deiecit. Judicũ.iiij. Itẽ in tp̄e tribulatõis penã dimittis his q̄ inuocãt te. Thob.iij. Itẽ bona orõ cuȝ ieiunio ⁊ elemoſyna magis valet q̃ȝ thezauros pandere. Thob.xij. Qñ orabas cũ lachrymis ego obtuli orõnem tuã dño. Itẽ Hiero. Qui orat ⁊ peccat nõ orat deũ.ſȝ eum illudit. Itẽ Aug⁹. Honorabile opus eſt orõ.facit eñi loq̄ cũ deo. Itẽ oẽs aque in hoc mũdo nõ ſufficiũt extinguere vnã ſcintillã in inferno.ſed vna lachryma de puro ⁊ ꝯtrito corde ꝑfuſa totũ ignẽ extinguit infernalem. Itẽ duplex eſt orõ. Quedã eſt publica q̄ fit a miniſtris eccleſie.⁊ illa nõ dȝ fieri in occulto.ſed dȝ fieri in ꝯmuni.ſcȝ in eccl̃ia.eo ꝙ ꝓ tota ꝯmunitate ꝓfertur. et corã populo fieri dȝ qui ſe ꝯformare debet miniſtris eccl̃ie ipm deũ dep̄cando ſm modũ ꝯmunẽ. Alia eſt orõ puata.⁊ talis dȝ fieri in ſecreto duplici rõne. Primo qr orõ eſt eleuatio mẽtis in deũ.vt Damaſ. dr. Mens aũt humana meli⁹ ⁊ citi⁹ eleuať in celũ qñ hõ in ſecreto loco ꝯſtituiť ⁊ a tumultu ſeparať. Alia cã eſt ad euitatõem vane glorie.que de facili inſurgit qñ orõ in publico fit. Tercio tãgiť meritũ illoꝝ reſpectu quoꝝ fit petitio. nã iſti innocẽtes ſunt q̄ p̄us meruerũt laudare deuȝ moriendo q̃ȝ humana v̄ba loquẽdo.vñ Gre. Nouerũt infantes laudare deũ ⁊c. ¶ Pro terminis eſt ſciẽdũ.p̄cor eſt v̄bũ deponẽtale deriuatũ a noie p̄cis.qđ ſm vſum caret ntõ ⁊ vtõ ſingularib;. Iñ p̄cabilis ⁊ p̄catio. Itẽ iugo eſt v̄bũ trãſitiuũ habens xi in p̄terito ⁊ ctũ in ſupino. Iſtinc eſt aduerbiũ loci. Item fauco eſt v̄bũ neutrale ſcđe ꝯiugatõis.⁊ hȝ fautũ in ſupino. Itẽ vinco eſt v̄bũ tercie ꝯiugatõis.⁊ hȝ vici in p̄terito.⁊ ctũ in ſupino. Inde victor ⁊ victima.

Ut liceat ſerenis actib; pleniter adipiſci dona tue gratie

Herodis vt nõ fiat ſoci⁹.q̄ſq̄s in boꝝ laude ſe exercet ꝓpere

Sed eternaliter cũ eiſdẽ catervis tecũ ſit dñe Amen

¶ Hic iam ſubiũgit cauſaȝ petitõis di. (Ut liceat).i.licitum eſt (nos

adipiſci).i.acq̃rere(plene).i.pfecte(dona) .i.munera (tue gr̃e ſerenis).i. virtuoſis (actib9).i.opib9(vt q̃ſq̃s).i.q̃cũq3(ſe exercet).i.frequẽtẽ ſe p̄ter et ↄtinuũ (ꝓpere).i.feſtinãter(in laude hoꝝ)ſcz innocẽtũ(vt nõ fiat ſocius herodis)ſcz in inferno(ſed o dñe talis ſit tecũ eternal'r cũ eiſdez caterius).i.turbis innocentũ amẽ ¶ Notandũ.in littera tãgũtur duo. Primo q̃liter ꝓ vita eterna ſit laborãdũ. Secũdo qualiter preces ſunt fundẽde. p̄mũ tangit' cũ dr.ſerenis actib9.ſecũdũ cũ dr.herodis vt nõ fiat ſocius De p̄mo dr in euãgelio. Primũ.i.p̄mo querite regnũ dei. Hoc idẽ perſuadet apl's in ſuaꝝ eplaꝝ vna di. Sine intermiſſione orate. vbi dr gloſa. Sine intermiſſione orat qui debitis horis orat vel a bono ope nõ ceſſat. vñ dr Hiero. Sicut militem ſine armis exire ad bellũ nõ ↄuenit. ita ⁊ cuilibet xp̄iano nõ ↄuenit ꝓcedere ſine orõne. Unde ad bene orandũ duo ſt̃ neccaria.ſcz tẽpus ⁊ locus. Tẽpus dico matutinũ eſt ↄueniẽs. q2 tũc hõ a curis exteriorib9 eſt remot9. vñ p̄s. Mane aſtabo tibi ⁊ videbo. Itẽ ber. Dulcedo ſpũſſcti tali hora eſt impetrãda qñ aĩa hois a curis exteriorib9 req̃eſcit. Scdo req̃rit' loc9. vñ quãq3 vbiq3 ſit orãdũ eo q2 vbiq3 ſt̃ pericula.tñ ſpẽaliter locus ſecret9 idone9 eſt ad orandũ. vñ Iſido. Oratio in locis p̄uatis optime fundit'. Itẽ in euãgelio. Tu aũt cũ oraueris intra cubiculũ tuũ. Itẽ in moralib9. Si bene vis orare deũ thalamũ tibi claude.

¶ De ſcdo nota.q2 deſperatoꝝ ſocietas eſt vitãda. vñ Eccle. Os prauũ remoue a te.⁊ labia detrahẽtia ſint ꝓcul abs te. Contra illos dr p̄s. Os tuũ loq̃bat' mendaciũ.⁊ lingua tua ↄcinebat dolos.ſedens aduerſus fratrẽ tuũ loq̃baris.⁊ aduerſus filiũ matris tue ponebas ſcandalũ. vñ Sene. O piger neſcis quo loco mors te expectat Itẽ. Tu in omĩ loco eã expecta Et ideo Salo.in ꝓuerbijs loq̃tur pſuaſiue di. Fugias ↄſortia praua.

¶ Circa terminos nota.q2 liceat eſt v̄bũ impſonale.⁊ regit illos duos datiuos ſerenis actib9 a pte poſt. Ubi nota.q2 illa v̄ba licet liceat licebat ponũtur aliqñ ꝓ ↄ̃uis.⁊ ſic erũt ↄiũctões. vñ Eberard9. Dico ꝓ ↄ̃uis liceat licet atq3 licebat. Itẽ adipiſcor eſt v̄bũ deponentale habẽs adeptuſſum in p̄terito. Item exerceo eſt verbũ ſecũde ↄiugatõis ↄpoſitũ ab ex ⁊ arceo mutãdo a in e. Sed ꝓpere eſt aduerbiũ qualitatis

Feſta chriſti omnis chriſtianitas celebret. Que miris ſunt modis ornata.cũctiſq3 venerãda populis Per omnitenentis aduentũ atq3 vocatõem gentium.

Iſtud eſt canticũ aliud qđ cantat' in laude dei in epiphania dñi. Et habet duas ptes p̄ncipales. In p̄ma b. Gre.incitat nos ad celebrãdũ tale feſtũ. In ſcda oſtendit q̃dã miracula in hoc feſto pacta. Scdm ibi. Natus. Et dr(oĩs xp̄ianitas).i oĩs xp̄ianus abſtractũ ꝓ ↄcreto(celebret).i.honoret(feſta xp̄i.q̃)ſcz feſta(ſunt ornata).i.decorata(miris modis).i.mirificis opib9(q3)ꝓ et(venerãda ſt̃ cũctis ꝓplis) Et itez hec feſta xp̄i ſt̃ ornata(p aduentũ omĩtenentis).i.omĩpotentis dei(atq3 p vocatõnem)ſcz ad fidẽ veram vnius dei(gentiũ).i.gentiliũ.

¶ Notandũ q2 autor in hac ſententia tangit tantũ duo miracula quib9

hoc feſtū eſt ꝯfirmatū.ſ.ſtelle apparitio ⁊ baptiſmatis ꝯfirmatio. de q̄bꝫ
infra dicet̄ Tñ pter illa duo miracula ſtꝫ adhuc tria minꝰ pncipalia q̄ etiā
tāgūt̄ in lr̄a Primū ē de eodē die ꝑ reuolutōem.xij.an.a tpe apparitōis ſtel
le ꝯuertit ieſus aquā in vinū in chana galilee.deiñ ꝑ reuolutōem.xviij.an.
eodē die xp̄s baptiſatꝰ eſt in iordane.poſt h̄ ꝑ reuolutōem vniꝰ anni eo-
dē die ſatiauit q̄nq̄ milia hoīm de q̄nq̄ panibꝫ ⁊ duobꝫ piſcibꝫ. Ex q̄ patꝫ
q̄ iſta miracula nō ſunt facta eodē die in nūero.ſ eodē die in ſpecie. Scd̄o
nota.h̄ feſtū cōiter dr̄ ep̄hia dn̄i.tñ ſm tria miracula deſcribitur tribꝫ mo
dis. Primo dr̄ ep̄hia q̄ſi ſupceleſtis apparitio.qꝛ tūc noua ſtella apparuit
Scd̄o vocat̄ pphagiphania.qꝛ potentia dei apparuit infra comeſtionē cō
uiuātiū ꝑ ꝯuerſionē aque in vinū.⁊ dr̄ a phagin grece qd̄ eſt comedere la-
tine Tercio dr̄ bethphania a beth qd̄ eſt domꝰ.⁊ phanos apparitio.qꝛ iſta
facta fuit in domo in nuptijs. Quarto dr̄ theophania.qd̄ interp̄tat̄ appa
ritio deitatis ſiue diuinitatis.qꝛ eodē die tota trinitas apparuit in iorda-
ne pater in voce.filius in hūanitate.ſpūſſctūs in ſpecie colūbe.⁊ dr̄ a theos
qd̄ eſt deꝰ.⁊ phanos apparitio.q̄ſi apparitio totiꝰ deitatis ſeu diuinitatis
qꝛ g̊ dies ep̄hie q̄druplici miraculo ornata eſt.ideo eā autor feſta dr̄ in plī
¶ Pro declaratōe terminoꝝ nota.mirus a um.eſt nomen adiectiuū deri-
uatū a v̄bo depponētali miror aris Jñ miraculū.⁊ eſt cuiꝰ effectꝰ ſcitur.ſed
cā ignorat̄ Itē venerāda eſt ꝑticipiū deriuatū a v̄bo veneror aris cōis gſ
Jñ tūc venerandꝰ ꝑticipiū futuri tp̄is ⁊ tm̄ ſcat paſſionē. Vñ regula ē in
grāmatica q̄ v̄ba cōia ſcāt actōem ⁊ paſſionē ſimul.tñ de ꝑticipijs eoꝝ
eſt quedā diſtinctio.qꝛ p̄ſens ꝑticipij ⁊ futurū in rus ſcāt actōnem tm̄.ſꝫ
p̄teritū in tus ſcat actōem ⁊ paſſionē ſil̄.vñ Per ans ens rus ſil̄ actio ſcat
Dus ſolum patitur.ꝑ tus vtrūq̄ notatur

Ut natus eſt chriſtus eſt ſtella magis viſa lucida. At illi nō caſſam putantes tanti ſigni gloriam.

¶ Hic iam au.declarat miracula q̄bꝫ hoc feſtū ornat̄. Et diuidit̄ in duas
ꝑtes ſm duo miracula di. Ut poſtq̄ chriſtus eſt natus (lucida) .i.clara
(ſtella eſt viſa).i.apparuit(magis).i.tribꝫ regibꝫ(at),p ſed(illi)ſcꝫ magi.
(putātes gloriā).i.clarā notitiā(tāti ſigni).i.ſtelle eis apparētis (nō caſ-
ſaꝫ).i.vanā.imo alicuius magne rei ſignificatiuam

Secum munera deferunt paruulo offerūt vt regi celi. quem ſidus predicat. Atq̄ aureo tumidi principis lectulo tranſito chriſti preſepe queritant.

Deferūt).i.deportāt(ſecū).i.cū eis(munera) ſcꝫ tria (offerūt).i.ſacrifi-
cant(paruulo).i.puero xp̄o)vt ,p tanq̄ regi celi(quē)ſcꝫ regeꝫ(ſidus).i.
ſtella(p̄dicat).i.p̄nūciat(atq̄)ſcꝫ illi regi(queritāt).i.cū diligētia q̄runt
p̄ſepe xp̄i(trāſito).i.ꝑtrāſito(lectulo tumidi).i.ſupbi(pncipis).ſ.regꝭ he
rodis ¶ Notandū in ſolēnitate huiꝰ feſti tres magi cū magno comitatu
venerūt.ſꝫ q̄re hoc ꝯtigit aſſignat Remi.q̄ttuor cās. Prima qꝛ magi co-
gnouerūt tp̄s xp̄i nati.ſed locū ignorauerūt.ſꝫ qꝛ in hieruſalē erat ſummū
ſacerdotiū putabāt q̄ tā egregiꝰ puer ibi debebat naſci. Scd̄a cā.vt eo cl

tius natiuitatis locũ diſcere poſſent. cũ ibi ſapiẽtes ⁊ ſcribe reſiderũt. Ter
cia cã vt etiã iudei tẽpus nati regis nõ ignorarẽt ꝑ qđ ſe excuſarẽt. ğ ma-
gi oſtẽdũt iudeis tẽpus. ⁊ ecõuerſo iudei magis locũ ꝓphetarũ dicẽtes Et
tu bethleẽ iuda nõ es mi. in pn. iu. Quarta vt ſtudiũ magoꝝ ꝯtemneret̃ ⁊
pigricia iudeoꝝ ꝯtentaret̃. nã illi crediderũt ꝓphetis. iudei vͦo pluribꝫ imbu
ti credere noluerũt. illi aũt q̃runt regẽ alienũ. iudei vͦo ꝓpriũ regem ſpreue
rũt. illi venerũt de longinq̃ ⁊c̃. Itẽ nota lr̃a dr̃ ſtella. vñ multiplex eſt ſtel-
la quã ipſi reges viderũt. Prima eſt materialis quã viderũt in oriente ſe-
quẽtes eam vſq̃ ad locũ dñi. Scđa eſt ſtella ſpũalis quã viderũt in corde
ipoꝝ credẽdo firmiter regẽ regũ fore natũ Tercia ſtella erat intellectualis
quã viderũt in ſomno. ⁊ illa fuit angelꝰ q̃ cũ eis loq̃bat̃ ne ad herodẽ redi
rẽt. ⁊ de tali dr̃ Baruch ꝓpheta. Stelle viderũt lumen in cuſtodijs ſuis
ſtelle. i. angeli. Quarta ſtella fuit rõnalis. ⁊ illa ſtella fuit btã vͥgo maria.
q̃ dr̃ ſtella oĩm errantiũ indicãs viã veritatis Quinta ſtella fuit ſubſtãtia
lis. ⁊ illa fuit vnigenitus. ⁊ de illa ſtella dr̃ in Apoca. Ego radix ⁊ genꝰ da
uid ſtella matutina. Item nota de iſta ſtella materiali multe fuerũt opini-
ones. Aliq̃ em̃ dixerũt eã eſſe ſpm̃ ſctm̃. vt idẽ q̃ apparuit in ſpecie colũbe.
etiã apparuit in ſtella Sʒ b. Augꝰ. in libro de mirabi. ſacre ſcripture. ca. x.
videt̃ velle ꝙ fuit angelꝰ q̃ aſſumpſit talẽ formã. ⁊ ꝯpleto officio ſuo rediꝫt
forma aſſumpta in materiã ꝑiacentẽ. ſed Chriſ. narrat ſe inueniſſe in qui
buſdã libris licet apocrifatis. ꝙ erat q̃dã gens in ꝑtibꝫ orientalibꝫ ſapiens
et nobilis hñs libros balã. de cuiꝰ ſtirpe forte erãt q̃ ꝓphetauerũt di. Ori
etur ſtella ex Jacob. ⁊ cũ iſta gens intelligeret ꝙ naſcẽte xp̃o illa ſtella ap
pareret. curioſe inueſtigauerũt ortũ eius. vt ꝑ ipam cognoſcerẽt xp̃m na-
tum de quo audiuerũt ꝙ eſſʒ deꝰ ⁊ hõ. ſaluator mũdi. ⁊ rex iudeoꝝ. Ideo
elegerũt. xij. ex eis. ita ꝙ vno decedẽte aliꝰ in locũ eiꝰ ſubrogaret̃. ⁊ illi. xij.
deberẽt ſollicite ꝯſiderare ortuʒ eiuſdẽ ſtelle. ⁊ vt meliꝰ facere poſſent in q̃-
dam monte altiſſimo in oriẽte vbi ſemꝑ fuit aer puriſſimꝰ ꝯſtruxerũt pul-
crum palatiũ in copia omniũ rerũ nc̃cariaꝝ ad victuʒ. ⁊ ibi erant iſti duo-
decim in ſilentio. orõne. vigilia. ⁊ abſtinẽtia expectãtes ⁊ deuote p̃cantes
ortũ illius ſtelle. Adueniẽte aũt tꝑe natiuitatis xp̃i ⁊ ipſis in orõnibꝫ ꝑſi-
ſtentibꝫ in ipſa hora noctis medie apparuit ſuꝑ eos in aere ſtella fulgida ⁊
pulcerrima. in cuius ſummitate erat imago pueri ꝑuuli ſecũ ferẽs imagi-
nẽ crucis. ex cuius aſpectu valde gauiſi fuerũt ꝙ ꝓ ſuis tꝑibꝫ meruerũt il-
lud videre. ⁊ oſtẽderũt ſapiẽtibꝫ regionis illiꝰ ⁊ p̃cipue regibꝫ. q̃ ſtatim ar
ripiẽtes iter venerũt in hieruſalẽ. an̄cedẽte eos ſtella ad pueꝝ orãdũ ⁊ mu-
nera offerendũ. Et hãc opinionẽ q̃ ad apparitõem tenet ſctã mater eccl̃ia
nõ quo ad alia. Sed b. Augꝰ. vult ꝙ iſta ſtella ꝑ bienniũ ante natiuitateʒ
xp̃i apparuit. ⁊ cũ magi mirarent̃ reuelatũ eſt eis ꝑ angelũ ꝙ eſſet ſtella na
tiuitatis xp̃i quã viderũt ⁊ de qua ꝯtinue inueſtigauerũt. cũ quo etiã con-
cordat Chriſ. Sʒ an alijs aſtronomis illa ſtella etiã apparuit Rñdet ꝙ ſic
Remi. ſed iudicauerũt eã eſſe aliquã metroloycã impꝛ̃ſſionẽ. nõ em̃ ꝑ ſuam
ſciam cognouerũt eſſe xp̃m natũ in hac ſtella. alios em̃ plures inueniſſent
aſtronomos ad inq̃rendũ vbi xp̃s naſceret̃. Itẽ notãdũ. autor dr̃ in litte-
ra xp̃i p̃ſepe q̃ritant. ſuꝑ hoc dr̃ glo. ꝙ in his vͦbis tria tãgũtur. ſcʒ locus ⁊
tẽpus ⁊ tribꝰ. Primo locꝰ. qꝛ in bethleẽ iude. Scđo tẽpus. qꝛ in diebꝫ he

rodis aſcolonite. Tercio trib⁹ de tribu iuda. Sʒ venerabilis Beda dt ꝙ. due fuerūt ciuitates dicte bethleem. vna fuit in terra zabulon. alia in terra iude. ⁊ ergo dt in bethleem iude. ad differentiā bethleem in terra zabulon. ¶ Item nota illi tres magi obtulerūt christo regi munera. aurꝫ. thus et mirrhaʒ. qꝛ magi habebant de puero triplicē ſubſtantiam ideo ſibi tria munera obtulerūt. habuerūt primo animā. pro qua obtulerūt thus. habuerūt etiam corpus. pro quo obtulerūt mirrham. habuerūt etiam regna pro quib⁹ obtulerunt aurum. Arabia eīm auro ⁊ diuerſis generib⁹ aromatum abūdat. ideo in quib⁹ pre alijs abundant domino talia obtulerunt. Tūc ſm beatum Gregoriū aliquid myſterij in his agebatur. Aurūʒ qđ regi ꝯgruit. thus vero in ſacrificiū dei ponebatur. cū mirrha aūt corpus mortuorꝫ ꝯditur. vñ Tres dñm querūt reges tria dona tulerunt. Jaſpar fert mirrhā. thus melchior. baltaſar aurū. Sed btūs Aug⁹ in ſermone q̄dam de feſtiuitate huius diei dt. in auro oſtendit regalis potentia. in thure ſacerdotalis dignitas. ⁊ in mirrha dñica ſepultura Sed Remi. vult ꝙ quilibet magorꝫ dedit oīa tria munera. q̇libet aurū. q̇libet thus. q̇libet mirrham. ⁊ ꝑ hoc q̇libet corꝫ regē deū ⁊ hominē p̄dicauit. vñ Ber. Magi obtulerūt aurū ad pauꝑis pueri ſuſtentatōem. thus ꝓpter ſtabuli fetorem. mirrham ꝓpter membrorꝫ debiliū pueri ꝯfortatōem. tūc eīm fuit impletū illud Thobie. xiij. Omēs fines terre adorauerūt te. ſcʒ magi veniētes de longinquo ¶ Jtem nota ꝑ iſtā oblatōem magorꝫ debem⁹ addiſcere ſatiſfactōnem de peccatis. ſcʒ de auaricia per oblationem auri cum largitione elemoſynarum. de ſuperbia. ꝑ oblationem thuris. quia thus deſignat deuotionem que opponitur ſuperbie. ſed de luxuria ꝑ oblatōnem mirrhe. nā̄ qꝫ carnis vicia mortificat ⁊ corpus a corruptione conſeruat quod facit et caſtitas que opponitur luxurie ¶ Pro declaratōne terminorum eſt ſciendū ꝙ vt eſt equocū. ponit̄ pro poſtq̄. vñ Ebrar. Ut dicit ꝓ ſicut ꝑ poſtq̄ ponit̄ illud. Jtem viſa eſt participiū p̄teriti tꝑis a video. Jtē caſſus a um eſt nomen adiectiuū deriuatū a caſſo as are. qđ eſt idem deſtruo. Jteʒ tranſito aureo lectulo ſunt tres ablatiui poſiti in deſignatōe ꝯſequētie. qꝛ denotant aliquid ſequi. ſcʒ querere preſepe chriſti. ⁊ vnus ablatiuorūʒ eſt participialis. ſcʒ tranſito deriuatum a verbo imperſonali. ſcilicʒ tranſitur Jtem magus idem eſt quod ſapiens. et attribuitur tribus regibus. qui ſm diuerſa ydeomata habent diuerſa nomina. quia magus hebraice dicitur ſcriba ſed grece dicitur ꝑhus. latine vero vocatur ſapiens. ⁊ magus idem eſt qđ maleficus. qꝛ malefici ſolebant nominari magi. ſed tres reges dicūtur magi quaſi magni.

¶ Hinc ira ſeui hoſtis feruida. Jnuidi recens rectori genito Betbleem paruulos precepit enſe crudeli perdere

¶ Hic autor inuehit ꝯtra errorem herodis declarās ꝯſequens qđ factū fuit ex miraculo p̄dicto di. (Hinc). i. poſt hoc vel ꝓpter hoc (feruida). i. acceſa (⁊ recēs). i. de nouo facta (ira ſeui). i. crudelis herodis ⁊ (inuidi. rectori). i. xp̄o regi (genito. p̄cepit ꝑuulos). i. infantes (bethleem). i. in bethleem (ꝑdere). i. occidere ⁊ perimere (crudeli cuſe) id eſt gladio

De epiphania domini

O chriſte q̄ꝫtum patri exercitū. Juuenis doctus ad bella ma
xima Populis p̄dicans colligis ſugens cū tantū miſeris

O xp̄e (q̄ꝫtū).i.q̄ꝫ magnū (exercitū).i.turbaꝫ.tu ex̄ns iuuenis (doct⁹) id
eſt inſtruct⁹ ad maxima bella (colligis patri tuo p̄dicās ꝑplis).i.cū adult⁹
factus eſſes ⁊ p̄dicares populis (cū tu ſugens).i.lactans ſcꝫ vbera matris
(miſeris).i.deſtinaueris (tantū) ſcꝫ exercitū. ¶ Notandū herodes d̄r q̄ſ
ſi herū rodēs.i.odiēs. Vñ ſciendū in paſſionali legit̄ triplicē fuiſſe herodē
Primus dicebat̄ herodes aſcolonita. ſub cuius regno deus eſt nat⁹. ⁊ puſ
eri innocētes occiſi ſunt. De cuius natiuitate legit̄ in hiſtoria ſcholaſtica
ꝙ eius pater duxit neptē regis arabū in vxorē. de qua habuit filiū quē vo
cauit herodē. ⁊ iſte a ceſare auguſto accepit regnū Jude. ⁊ tūc p̄mo abla
tum eſt ceptrū de tribu iuda. ⁊ huic herodi poſtea nati ſunt ſeptē filij. duo
ex eadē matre quos miſit Romā liberalib⁹ ſtudijs imbuēdos. Poſt hoc
a ſtudio reuerſi ſunt. ⁊ cū patre ceperūt litigare ꝓ regno. interim xp̄s nat⁹
eſt Jtē legit̄ in paſſionali ꝙ herodes audiuit multos iudeos expectare cū
gaudio mortē ſuā. ⁊ ſic furore replet⁹ nobiliores iuuenes ex om̄i iudea col
legit ⁊ eos in carcerem poſuit dicēs ſorori ſue. Scio iudeos de morte mea
gauiſuros. ḡ cū ſpiritū emiſero oēs iſtos iuuenes occidas. qꝫ vt ſic oēs iudei
ꝓpter occiſionē iuuenū mortem ſuā defleant. Cūqꝫ comederet ⁊ cultrū in
manu teneret vidēs ꝙ nulla impedimēta haberet ſeip̄m interfecit. qđ ꝑci
piens ſoror eius om̄es iſtos iuuenes eruebat ⁊ ſolutos abire fecit. Secun
dus dicebat̄ herodes agrippa. ⁊ ille occidit beatū iohānē baptiſtam ꝓpter
herodiadem vxorem fratris ſui. Tercius dicebat̄ herodes antipas qui re
gnauit t̄pe paſſionis chriſti. ille idem etiam vinxit btm̄ Petrū in carcere.
vñ⁹. Aſcolonita necat pueros. agrippa iohānē Antipas chriſtū. claudens
in carcere petrū. ¶ Item nota circa exclamatōem autor vult dicere ſi xp̄s
infans tantos martyres ad patrē miſit. q̄ꝫto plures ipſe in etate virili pre-
dicando ⁊ ſigna faciendo mittere potuit. qđ ꝓbatur ꝑ locuꝫ a minori. Si
illud quod minus videtur ineſſe ineſt. ergo etiam illud quod magis.
¶ Sed querit Chriſoſto. nūquid neſciebant magi ꝙ in hieruſalem regna
bat herodes. Reſpondit Chriſoſto. Dum conſiderabant regem futuruꝫ
non timebant principem. adhuc tamen nō viderūt chriſtum. ⁊ iam para-
ti erant ꝓ chriſto mori. fixi em̄ erāt in amore chriſti. ⁊ ſic firmati in fide nō
obſtante herodis regimine viſitauerūt chriſtū. Subdit Chriſ. exclamā-
do. O beati magi qui ante ꝯſpectum crudeliſſimi regis prius q̄ꝫ chriſtum
cognoſcerent chriſti ſunt confeſſores. Item nota ſm̄ Chriſ. magi viderūt
dominē. agnouerūt redemptorem illuminati in fide. ſicut paſtores credē-
tes hunc puerum ſaluatorem mūdi quem queſierūt. non em̄ fuerūt retra
cti matris paupertate. nec domus ignobilitate. nec ex pueri imbecillitate
ſcientes ꝙ in tali forma vellet apparere qua poſſet ab hominib⁹ videri et
audiri. depoſitis coronis aureis. ⁊ in terram proſtrati adorauerūt veſtigi
um pedum eius. hanc puero reuerentiam primitus oſtendētes. de tanto
beneficio gratias agentes. animas ſuas in manus eius ꝯmendauerūt. vt
dicit̄ Math. ij. Et procidentes ⁊c ¶ Nota ꝙ ſeuus idem eſt qđ cru

delis. Sed colligo eſt verbum tranſitiuum compoſitum a con ꝛ lego. mutando n in l. ꝛ e in i.

Anno hominis triceſimo ſubtus famuli ſe incliti inclinauerat manus deus. conſecrans nobis baptiſma in abſolutionem criminum.

¶ Hic autoꝛ declarat aliud miraculũ ſiue aliã virtutẽ ꝑ quã pñs feſtũ declarat dicẽs (deus). i. xp̄s) inclinauit). i. humiliauit (ſe ſubtus manus incliti famuli) ſcꝫ iohis baptiſte (triceſimo anno homis). i. ſue humanitatꝭ (cõſecrãs). i. ſanctificãs (nobis baptiſma). i. sacꝝ fontẽ (in abſolutionez) id eſt expurgationẽ (criminũ). i. peccatoꝝ oꝛiginalium

Ecce ſpiritus in ſpecie ip̄m alitis innocue vncturus ſanctus pꝛe oĩbꝫ viſitet ſꝑ ipſiꝰ contentus manſione pectoꝛis.

¶ Ecce ſpũs) ſctũs (viſitat ip̄m) ſcꝫ xp̄m (in ſpecie). i. forma (innocue). i. columbe q̄ eſt auis innocens (vncturus) ſcꝫ ip̄m xp̄m donis ſue gr̄e (p̄ oĩbus ſanctis). i. ſuꝑ oẽs ſanctos (ↄtentus ſemꝑ manſione). i. in habitaculo (pectoꝛis illius) ſcꝫ chꝛiſti

Patris etiã inſonuit vox pia. veteris oblita ſermonis. penitet me feciſſe hominẽ. Uere filius es tu meus mihimet placitus. in quo ſum placatus hodie te mi fili genui.

¶ Et (pia vox p̄ris). ſ. dei oĩpotẽtis (oblita). i. ad modũ obliuiſcẽtꝭ ſe habẽꝫ (veterꝭ ſermonis) q̇ erat (penitet me feciſſe hoĩem inſonuit). i. audita eſt dicẽs (vere tu es filiꝰ meꝰ placitꝰ). i. placẽs (mihimet. in q̇). ſ. filio (ſuꝫ placatꝰ). i. ↄſiliatus. ſ. toti generi humano. o (mi fili ego genui te hodie)

Notandũ circa lr̄am ſupꝛa dictũ eſt ꝙ iſta dies ꝓpter tria miracula celebraẗ q̄ꝝ vnũ tãgiẗ in lr̄a. ſ. baptiſma. Circa qđ ſciẽdũ ꝙ dñs nr̄ ihs xp̄us voluit a Johe baptiſari vt vim regeneratiuã tactu carnis ſue aq̇s tribueret. vñ venerabilis Beda Uim retribuit aq̇s. vt q̇ poſtea imergereẗ inuocato trinitatis noĩe in baptiſmo a peccatꝭ tergerenẗ. Scđo vt nos exẽplo ſue hũilitatis inſtrueret. vñ Matheus Johes ꝓhibuit xp̄m dicens. dñe ego a te debeo baptiſari ꝛ tu venis ad me. Rñs ihs dixit ad eũ. Sic decet nos adiplere oẽm iuſticiã. gloſa. i. coꝛdis humilitatem. Tercio vt nobis ianuã celi aperiret. vñ Johis. iij. Niſi q̇s renatus fuerit ex aqua ꝛ ſpiritu ſancto nõ p̄t intrare regnũ celoꝝ. Scđo nota. q̄re baptiſmꝰ fit ꝑ aquã ꝛ nõ ꝑ aliud elemẽtũ. Dĩm ꝙ h̄ eſt ꝓpter multiplicẽ naturã aque. qꝛ q̄t virtutes hꝫ aqua naturalr̄ tot baptiſmus hꝫ ſpũalr̄. Primo eĩm aqua abluit ſoꝛdes. ſic baptiſmus abluit pctã. vñ Hiero. Baptiſmus eſt q̇ddã balneum. qđ celeſtis ſponſus eccl̄ie ſue p̄parauit. in q̊ ipſe p̄mo balneatꝰ eſt vt ex tactu ſui coꝛpis vim daret aquis pctã abluendi. Scđo aqua extinguit ignem. ſic baptiſmus extinguit ignem infernalem. Tercio ſubmergit hoſtem. ſic baptiſmus ſubmergit dyabolũ q̄tũ ad ſuã poteſtatem. vt amplius nõ poſſit agere niſi ꝑ ↄſenſuꝫ peccati. Quarto aqua irrigat et inebrias

terram.ſic baptiſmus coꝛ hoīs irrigat ⁊ inebꝛiat ad faciendū fructū bono-
rū opeꝝ. Quinto aqua diſſoluit ariditatē.ſic baptiſmus aperit celū. qꝛ cꝫ
cito puer baptiſatus eſt.ſi decedat inueniat celū aptum.cū añ baptiſmum
infernus eſſet ei aptus. vñ Ber. Ualde fatuū eſt dolere de hoc ꝙ filij eo-
rū tranſeūt a ſocietate hoīm ad ſocietatem angeloꝝ.ſed potius tales debe-
rent gaudere. vñ Seneca Moꝛtē moꝛtaliū ſtultū eſt deflere. Sexto ideo
qꝛ aqua ferebat ſpm̄ dei. vt habeť in Gen̄. Spūs āt dñi ferebať ſup aquas:
ſic ſpūſſctūs adeſt baptiſmo vt figuratū ē.qꝛ ſpūſſctūs apparuit ſup ioꝛdanē
in ſpecie colūbe. Septimo qꝛ ſicut aqua reficit infirmos.ſic etiā baptiſm⁹
facit filios dei qđ figuratum eſt in voce patris qñ dixit Hic eſt filius me⁹
dilect⁹. Octauo.qꝛ aq̄ recipit ymaginē reſpicientis.ſic baptiſm⁹ refoꝛmat
in hoīe ymaginē dei.qꝛ ymago dei in baptiſmo refulget tanq̄ꝫ in ſpeculo

Itē notādū in lr̄a dꝛ innocue ipm̄ alitis.i.colūbe. Unde colūba in ſua
natura ē innocua.nullū nocumētū inferēs.ſimplex ⁊ ſine felle ⁊ vniť mari-
to ſuo.ſic ſpūſſanct⁹ eſt piūctus in deitate cū filio ꝯtentus in pectoꝛe ipſi⁹
et ſunt vnū ⁊ idem in deitate. Itē lr̄a dr̄.veteris oblita ⁊c̄. Unde qñ pať
in diuinis miſit filium ſuum incarnari ꝓpter inobedientiam ⁊ tranſgreſſio-
nem ade doluit de paſſione quam filius eſſet paſſurus. Dixit enim penitet
me feciſſe hominem ⁊c̄.⁊ qñ vidit patientiam ⁊ humilitatem filij. in eo ꝙ
baptiſmū penitentie nobis confirmaret pater fuit immemoꝛ verbi prius
dicti.ſed magis gauiſus de humilitate filij dixit. Hic eſt filius meus dile-
ctus ⁊c̄. Et hodie nō ſumiť tm̄ ꝓ pn̄ti tp̄e.ſed ꝓ eterno determinat v̄buꝫ
ratione cuiuſlibet. Item ales dꝛ a noīe ala ale.⁊ ſic idē eſt qđ auis. Alio⁹
dꝛ a verbo alo is ere.⁊ ſic idem eſt qđ nutrix. Item vncturus eſt partici-
pium futuri tempoꝛis a verbo vngo. Item penitet me feciſſe hoīem ē vna
dictio ſuppones materialiter.⁊ debet declinari ꝓ vna dictione.quia non
ſupponit ꝓ ſe nec ꝓ ſuo ſignificato.ſed ſupponit ꝓ ſermone a celeſti patre ꝓ-
lato.ſed tñ exponendo illā oꝛōem ſignificatiue ⁊ ꝑſonaliter. tūc ly penitet
debet teneri in ſuo ſignificato cōi.⁊ ſm̄ aliq̄s ſic exponiť.me penitet ⁊c̄.ego
penitentiam vel doloꝛē habeo de factione hoīs. ⁊ iſta expoſitio non valet.
qꝛ in deo patre nec eſt penitentia nec doloꝛ. qꝛ eſt imutabilis ⁊ impaſſibil.
igiť ⁊c̄.vel ſic exponiť.penitet.i.pena tenet vl' tenebit me ꝓpterea ꝙ feci ho-
minem. Uñ dꝛ penitet in pn̄ti.qꝛ preſciuit ſuā paſſionem non eſſe euaſibilē
ex quo nouit oīa ab eterno.hec expoſitio adhuc ſm̄ aliquos nō valet. qꝛ
erat verbū patris.mō pater in diuinis eſt paſſus. ⁊ ergo debet ſic exponi.
Penitet me.i.factio hoīs fecit mihi patri quandā ſimilationē penitentie,
id eſt taliter ago ac ſi haberē de factione hoīs pniam. vñ videm⁹ ꝙ qñ ali-
q̄s opať aliqđ op⁹ ⁊ ſi fruſtrabiť in fine ſuo tūc dolet ⁊ penitet. Sic ſili mō
eſt de xp̄o qñ vidit totū gen⁹ hūanū eſſe lapſum tūc generauit ſibi q̄ndam
ſilationē pnie. Sꝫ diceret aliq̄s ꝯ ꝑticulā illā.me penitet ⁊c̄.xp̄s nūq̄ꝫ pe-
nituit.pꝫ ſic.qꝛ nūq̄ꝫ deliq̄t vel peccauit.ḡ nūq̄ꝫ penituit. Rñdeť ꝙ hec v̄-
ba pn̄t ſic gloſari xp̄s nūq̄ꝫ fecit aliqđ malū q̄ꝫtū ad ꝓpꝛiū actū.ḡ etiā xp̄s
nūq̄ꝫ penituit inq̄ꝫtū xp̄s.penituit tñ q̄ꝫtū ad rōem ipſi⁹ rei ꝑ ipm̄ facte vl'
q̄ꝫtū ad rōem hoīs.eo ꝙ pmus homo ꝑ trāſgreſſionem mādati cecidit in
eternā damnationē.⁊ ḡ penitet me feciſſe hoīem.i. pniaꝫ facti hoīs habeo

Item triceſimus eſt nomen adiectiuum deriuatum a triginta.

Huic omnes auſcultate populi preceptori. Amen.

¶ In hac pte autor hortať xp̄ľm fidelē ad ſeruiendū deo dicens (omnes populi auſcultate). i. obedire (huic p̄ceptori). ſ. xp̄o (q̄ hūc diem) tot facit chorūſcare miraculis. ¶ Notādū ex lr̄a trahiť ꝙ oīs creatura rōnalis tenetur obedire. vt pʒ ꝑ Aug. in li. de tri. ⁊ ꝑ ꝯmētatorē li. de aīa. vbi dr̄ ꝙ potētia ſenſitiua dʒ obedire potētie intellectiue. nā q̄dlibet inferius regibile ē a ſuo ſupiori. Itē autor dr̄ in textu deū eſſe p̄ceptorē. vn̄ ipſe pt̄ dici preceptor gr̄a factorū. nō ſolū pn̄tiū. imo p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ. Gracia factoꝝ ⁊ p̄ceptoꝝ pʒ in euāge. vbi recitať ꝙ ipſe ꝑmiſit vinū fieri ex aqua. Etiaʒ gr̄a p̄teritoꝝ ⁊ futuroꝝ factoꝝ pʒ ꝑ p̄s. dicentē. Preceptū poſuit ⁊ nō preteribit. Etiam q̄dlibet mēbꝝ ſtabit bn̄ ꝓbatū ꝑ p̄s dicentē. Ipſe dixit ⁊ facta ſunt. ipſe mādauit ⁊ creata ſꝫ. Etiā rōne factoꝝ futuroꝝ patʒ in. iiij ſn̄iaꝝ. vbi dr̄ ꝙ xp̄s in nouiſſimo die veniet iudicare ſeculū ꝑ ignem. precipiens mortuis vt reſurgent. cuiꝰ p̄cepti effectus ꝓcedit de voce tube q̄ in aduentu iudicis ab oīb; audietur. Hec enī tuba non eſt aliud niſi citatio peremptoria iudicis ad audiendū ſn̄iam. Circa hoc queriť. cuiꝰ erit hmōi tuba. Rn̄dit Apoc. oñdens ꝙ archangeli ipſiꝰ q̄ eſt p̄nceps ⁊ dux oīm angeloꝝ. ⁊ tali voce ꝑcepta hoīes reſurgent incorrupti. ⁊ non oēs impaſſibiles. ſed ſine diminutione mēbroꝝ. vt pʒ de q̄litate reſurgentiū in quarto ſententiaꝝ. ¶ Itē auſculto as eſt verbū neutrale. ⁊ dr̄ a noīe auris ⁊ a verbo culco as. qd̄ eſt frequētatiuū verbum huius verbi colo.

Dixit dominus ex baſan conuertā cōuertā in ꝓfundum maris. Quod dixit et fecit ſaulū vt ſtrauit paulū ⁊ ſtatuit. Per verbum ſuū incarnatum per quod fecit et ſecula

¶ Iſtud eſt canticum aliud qd̄ cantať ob reuerentiam. b. Pauli apl̄i. pu eius conuerſio celebrať. Et diuidiť in tres partes. In p̄ma parte autor p̄mittit ꝓphetiā p̄s. qua dn̄s locutus eſt ꝑ os dauid. Scd̄o ex iſta ꝓphetia declarat ſauli deuiationē. qua in tenebris ambulauit. neſciens quo iret donec lumen veritatis ꝯgnoſceret. Tercio ꝯmendat beatū paulū ꝓpter diuinam diſpenſationē ⁊ ꝯtinuā p̄dicationem quā exercuit poſt ꝯuerſionem. Scd̄a ibi. qd̄ dū impugnat. Tercia ibi. hic lingua tuoꝝ. Quantū ad p̄mū dr̄ ſic (Dominus) ſcʒ deus pater (dixit) id eſt predixit. ſ. ꝑ ꝓphetam dauid Ego (conuertā ⁊c̄). ſ. ip̄m paulū (ex baſan) id eſt de fide ſua mala (conuertam) inquā eum (in profundum maris) id eſt ad cognitionem vere fidei. Sed vide inferius cauſam huius expoſitionis. immo aliam expoſitionem. Sequitur deinde in textu (quod) id eſt quā ꝓphetiam. dominꝰ deus (dixit) id eſt predixit ſcʒ diu ante tempus ſancti Pauli (⁊ fecit) id eſt ꝑfecit eam in ſancto Paulo (vt) pro poſtq̄ (ſtrauit) id eſt proſtrauit (ſaulum) in terram (⁊ ſtatuit) id eſt inſtituit (paulum) ⁊ hoc dico (per verbū ſuum) id eſt filium (incarnatum) id eſt hominem factum (per quod) ſcilicet verbum dominus deus (fecit) id eſt creauit (et ſecula) id eſt omnia q̄ ſunt in celo ⁊ in terra.

¶ Notandum in littera dicitur (dixit dominus ex baſan) ꝙ illam proꝑ

ꝓhetiā dixit dn̄s ꝑ os p̄s. ⁊ ſenſus ē. ego ꝯuertā ſaulū in ꝓfundum maris
Ut ḡ hec ꝓphetia intelligat̄ eſt notādū. ꝙ baſan interp̄tat̄ q̄ſi ꝯfuſio. ⁊ ba
ſan eſt ꝓꝓriū nomē loci ſeu regionis. vn̄ ſctūs paulꝰ erat oriūdus cuius re-
gionis regē expugnauerūt filij iſrl̄. vt teſtat̄ ſcholaſtica hyſt. ⁊ baſan inter-
p̄tat̄ ꝯfuſio. qꝛ in illa regione habitabāt hoīes ꝑuerſi. Etiā baſan interp̄ta
tur q̄ſi placēs. qꝛ an̄ ꝯuerſionē ſctūs paulꝰ cupiebat placere hoībꝫ ⁊ nō deo
vn̄ p̄s. Cōfuſi ſt̄ q̄ hoībꝫ placuerūt. qm̄ deꝰ ſpreuit eos. Nūc dr̄ in ꝓfun-
dū maris. vn̄ mare includit in ſe hūiditatē. baſan vero nomē loci iportat ſic
citatē. ⁊ ſic ſenſus lr̄e erit. ego ꝯuertā ſiccitatē i magnā hūiditatē. Un̄ ſctūs
paulus fuit ſiccꝰ an̄ ꝯuerſionē. ⁊ ſic ſicca ꝯfuſio fuit ꝯuerſa in humiditatem
diuine gr̄e. vn̄ p̄s. Uiſitaſti terrā ⁊ inebriaſti eā. Uel alioº p̄t ſic intelligi
ego ꝯuertā ſctm̄ paulū ex baſan in ꝓfundū maris. i. in ꝯgnitionē vere fidei
qꝛ fides ē lata magna ⁊ ꝓfunda. qꝛ ex fide credimꝰ trinitatē ⁊ multa alia
q̄ ſunt in ꝓfundo ſpeculationis. Etiā qꝛ fides nō eſt inueſtigabilis aliq̄
experimento. qꝛ ſi poſſet inueſtigari non eſſet fides ſed cognitio. vn̄ Gre.
Fides nō hꝫ meritū vbi hūana rō p̄bet expimētū. Etiā alio mō ſic intel
ligit̄. ego ꝯuertā ſaulū ex baſan in ꝓfundū maris. i. in ꝓfundū ſecretoꝝ dei.
qꝛ ipſe raptus fuit in terciū celū. ⁊ ibi vidit multa ſecreta dei. vn̄ canit ec-
cleſia de ip̄o. q̄ in terra poſitꝰ ſecreta celoꝝ periſti q̄ nō licēt hoī loq̄ ꝑſpexi-
ſti. Ap̄ls ſcribit ad Ro. iij. Ubi ſupabūdat pctm̄ ſupabūdat ⁊ gr̄a. In v̄-
bis his. b. paulus dupl̄r ꝯmēdat̄. Primo delictorie. ſcd̄o meritorie. Deli-
ctorie deſcribit̄ in eo diuine pietatis diſpēſatio ꝓpter delictū ꝯmiſſū. vnde
ſcribit̄ in actibꝫ ap̄loꝝ. Saulus adhuc ſpirans minaꝝ acceſſit ad p̄ncipes
ſacerdotū ⁊ petijt ab eis lr̄as vt q̄tq̄t inueniret huius fidei viros aut mu
lieres vinctos duceret in hierl̄m. vt ipſe atteſtat̄ de ſeipſo ad Corin. dicēs
Ego ſum minimꝰ apoſtoloꝝ ⁊ nō ſum dignus vocari ap̄ls. qꝛ ſupra mo-
dum eccleſiā dei ꝑſecutus ſum. Ad Gala. Audiuiſtis ꝯuerſionē meam in
damaſco. De ſcd̄o ꝑ hoc ꝙ meritorie ꝯmēdat̄ tangit̄ diuina pietas cū dr̄.
ſupabūdat ⁊ gr̄a. vn̄ ad Gala. Cū eīm placuit ei q̄ me ſegregauit de vtero
matris mee ⁊ vocauit ꝑ grām ſuā ego nō q̇eui continue carni ⁊ ſanguini
Eandē diuinā diſpēſationē ipſe teſtat̄ ad Corin. ij. di. Eſt mihi ſtimulus
carnis ⁊ angelus ſathane q̄ colaphiſet me ꝓpter qd̄ ter deū rogaui vt aufe-
retur a me. Cui xp̄s dixit. Paule ſufficit tibi gratia mea. Etiā. b. paulus
p̄t ꝯꝑari mari ꝓfundo. qꝛ ꝓfunditas maris ꝯtinet in ſe multos lapides
nobiles ⁊ precioſos. ſic paulus habuit in ſe multas bonas doctrinas. q̄bꝫ
ipſe eccleſiā dei illumiauit. vn̄ de eo canit̄. O glorioſū lumē oīm eccleſiaꝝ
Poteſt etiā ꝯꝑari mari ꝓfundo iō. nā ſicut mare ē valde amaꝝ. ſic. b. pau
lus poſt conuerſionem repletus fuit amaritudine. ſicut de ſeipſo dt̄. Ter
virgis ceſus ſum. ſemel lapidatus. ter naufragiū feci ꝓ xp̄i noīe. Itē lr̄a
dt̄. ꝑ v̄bū ſuū ⁊c̄. ꝑ illud v̄bū intelligit̄ h̄ v̄buꝫ fiat. qꝛ ꝑ h̄ verbum creauit
deꝰ celū ⁊ terrā. qꝛ dixit fiat lux. ⁊ facta ē lux. Etiā ꝑ illud v̄bū xp̄s fuit in-
carnatus. qn̄ btā v̄go dixit ad angelū. ecce ancilla dn̄i fiat ⁊c̄. Etiā ꝑ h̄ ver
bū xp̄s ex magno ꝑſecutore fecit magnū p̄dicatorē xp̄ianoꝝ. Item nota.
Saulus interpretatur ꝑſecutor. Paulus vero interpretatur fidelis pre
dicator. Modo autor dicit in littera. ⁊ fecit ſaulum ⁊ ſtrauit paulū vt ſta
tuit dominus ſtrauit ſaulum. i. dominus ex perſecutore fecit predicatorē

Paulus vero interp̄taꝛ fidelis p̄dicatoꝛ. mō autoꝛ dͣt in lr̄a. vt ſtrauit ſaulum ⁊ fecit dn̄s paulū. i. dn̄s ex ꝑſecutoꝛe fecit predicatoꝛeꝫ. Item diceret quis que eſt cā ꝙ celebraꝛ feſtū ꝯuerſionis ſancti pauli. Ubi nota. triplex ſolet aſſignari cā ſuꝑ hoc. Primo ꝓpter exemplum vt nullus peccatoꝛum de venia deſperare debet. Scd̄o ꝓpter gaudiū. qꝛ quātā triſticiā eccl̄ia habuit in eius ꝑſecutione. tantā leticiā habuit in eiꝰ ꝯuerſione. Tercio ideo ſcꝫ ꝓpter miraculū qd̄ dn̄s in eo oñdit dū de ſeuiſſimo ꝑſecutoꝛe fecit fideliſſimū p̄dicatoꝛē. Nā eius ꝯuerſio fuit miraculoſa rōne efficiētis. ſ. xp̄i. q̄ in eius ꝯuerſione fecit de ꝑſecutoꝛe vas electionis. Itē nota. idē homo qui ante ꝯuerſionem dicebaꝛ ſaulus poſt ꝯuerſionem dictus eſt paulus. Ex iſto patet ꝙ ſaulus ⁊ paulus ambo ſunt ꝓpꝛia nomina. Item baſan eſt nomen ciuitatis vel regionis feminini generis ⁊ indeclinabile Sꝫ mare hic tranſſumitur pꝛo fide

Quod dum impugnat. audiuit. ſaule. ſaule q̄d me ꝑſequeris
Ego ſum xp̄s. durum eſt tibi vt recalcitres ſtimulo

¶ Hic autoꝛ declarat ſancti pauli deriuationē. ⁊ qualiter ſanctus paulus ab erroꝛe fuit reuocatus dicens (Quod). ſ. verbum. i. filium dei. ſͨ paulꝰ (dum impugnat). ſ. ꝑſequendo (audiuit). ſ. illam vocē (ſaule. ſaule. q̄d). i. ad quid vel q̄re. ſͨ tu (me ꝑſequeris. Ego). ſ. qui loquoꝛ ⁊ quē ꝑſequeris (ſum xp̄s duꝝ eſt tibi). i. impoſſibile ⁊ valde graue (vt recalcitres). i. per calcem reſiſtas (ſtimulo). ſ. tue vocationis.

A facie domini mota eſt terra contremuit mox et quieuit
Dn̄o cognito credidit dn̄o paulꝰ perſequi ceſſat conxp̄ianos.

(Terra) id eſt coꝛ ſancti pauli (eſt mota a facie dn̄i). ſ. loquētis (et). ſ. terra (ꝯtremuit). i. inhoꝛruit (⁊ mox quieuit) id eſt acquieuit. ſ. voci loquentis ⁊ vocantis eum. tunc (paulus credidit) id eſt fidem accepit (cognito domino) id eſt dum ꝯgnouiſſet vocem domini (ceſſat perſequi) id eſt impugnare ceſſat (conxp̄ianos) id eſt ſocios ſuos xp̄iani nominis Jam enim factus erat eis ſocius qui pꝛius erat eoꝛum perſecutoꝛ

¶ Notandū impoſſibile eſt aliquā ꝓphetiam p̄terire. ſic ꝙ nō reduceretur ad actū. qꝛ al'ſ vana fuiſſet viſio ꝓphetaꝝ. modo deꝰ p̄dixit ſaulū ꝯuerti ⁊ fieri vas electionis de vaſe ꝑſecutionis. ḡ autoꝛ dicit. qd̄ dixit et fecit.

¶ Secūdo nota. q̄ncūqꝫ deus voluit oꝑari aliqua miracula circa aliqueꝫ hoīem tūc ꝯmutauit nomē eius in benedictionē. Inuenitur eīn exemplū in abꝛaam q̄ ante benedictionē ⁊ repꝛomiſſionem dicebaꝛ abꝛam. Iteꝫ Iacob poſtq̄ꝫ luctauit cum angelo vocatus eſt iſrael. Item Eſau poſtq̄ꝫ requiſiuit ſanguinem fratris ſui appellatus eſt edon. quod interpꝛetaꝛ ſanguis. Et iteꝝ patet in ſara q̄ pꝛius dicebaꝛ ſarai. ſed quia noluit credere verbis angeli. ḡ abbꝛeuiaꝛ nomē eiꝰ ⁊ vocata eſt ſara. Sic etiā dn̄s cū ex ꝑſecutoꝛe fecit doctoꝛem fidei. mutauit nomen eius vt pꝛius ſaulus. poſtea paulus vocaretur ¶ Tercio nota. ꝙ reſponſio dei (qua reſpondit ꝑſecutoꝛi) fuit multum efficax. ꝯpat eīn vindictam ſtimulo. Unde ſciēduꝫ ꝙ triplex eſt ſtimulus de quo loquitur hic. Primus eſt ſtimulus predicatōnis

contra q̄ dur̄ eſt ambulare ſeu recalcitrare. vñ dñs. ego occidam ⁊ viuere faciam. ꝑcutiam ⁊ ſanabo. ⁊ non eſt qui poſſit te de manu mea eruere. Secūdus ē ſtimulus correctionis ꝯtra quē durius eſt calcitrare. ⁊ illa eſt p̄dicatio xp̄i ⁊ doctrina ſapientū. vñ Eccl. Verba ſapiētū ꝯterūt bella. ſet ſt; quaſi ſtimuli ⁊ aculei in altū defixi. Itē Sap. Dilige ſapiētē ⁊ diliget te. argue inſipiētē ⁊ odio habebit te. Terci⁹ ē ſtimulus paſſionis xp̄i ꝯtra quē duriſſimū ē ambulare ⁊ q̇dāmō impoſſibile. vñ Iohis. iiij. Dur̄ ē tibi ꝯtra ſtimulū huius paſſionis calcitrare. q̄ oīs calcitrās eſt mercenari⁹ et nō paſtor. cū ſit vn⁹ paſtor ⁊ vnū ouile. Item nota. cum diuine pietati placuit vt de ſaulo paulū faceret. ſaulus accepit litteras a p̄ncipib⁹ ſacerdotum vt vbicūq̧ inueniret xp̄ianos vinctos ꝑduceret in hierl'm. Cū aūt appropinquaret damaſcū circūfulſit eū lux de celo. ⁊ audiuit vocem dicentem ſibi. Saule ſaule q̇d me ꝑſequeris. qui dixit. q̇s es dñe. Jeſus dixit. Ego ſum ieſus quē ꝑſequeris. Cui paulus. Dñe q̇d vis me facere ⁊ cecidit in terram. ſed illi (qui affuerūt) erexerūt eū ⁊ duxerūt eū in vicū inꝑua; villa circa viā. ⁊ ibi manſit trib⁹ dieb⁹ nō videns. nō ꝯmedens. nec bibens. Sed tercia nocte dñs dixit Ananie. Anania vade ⁊ queras ſaulū Ananias dixit. Dñe audiui multū de hoīe iſto quāta mala facit xp̄ianis Subdit dñs vade ipſe eñi orat ⁊ vas electionis effectus eſt. Mane facto Ananias venit ad ſaulū ⁊ dixit ei. Saule frater mi dñs (q̇ apparuit tibi in via) miſit me ad te vt videas ⁊ implearis a ſpūſancto Et ſtatim vidit ⁊ recepit cibū ⁊ ꝯfortatus ē. Et ꝯtinue p̄dicabat in ſynagogis xp̄m eē filiū dei crucifixū. ¶ Item nota ꝙ autor dt. a facie dñi ⁊c. ibi tangit̄ dictum p̄s. A facie dñi ⁊c. ⁊ ꝑ terram intelligit̄ ſanctus paulus. Et merito paul⁹ vocatur terra. q̄ ſicut terra facit fructū ſeu ꝓducit ꝑ qd̄ oīa aīalia nutriuntur ſic ſanctus paulus dedit nobis doctrinas. quib⁹ mediantib⁹ cōſeruamus aīas noſtras in vita eterna. Item hec verba ſaule ſaule ⁊c. dupl'r ꝯſiderātur. Vno modo ſignificatiue. ⁊ ſic ſunt diſtincte dcōnes. Scd̄o mō ꝯſiderant̄ vt ſuppoſūt ꝓ ſola voce. ⁊ ſic ſumūt̄ ꝓ dictione materiali. ⁊ ſic h̄ totum ꝯplexū ſaule ſaule ⁊c. eſt vnū nomen neutri generis ꝑ regulā Dictio q̄cūq̧ ⁊c. Item ſaulus dr̄ a ſalim hebrayce. qd̄ eſt vulpes latine. q̄ ſicut vulpes decipit alia aīalia. ſic ſaulus ſumpſit lr̄as a regib⁹ vt poſſet decipe xp̄ianos Itē recalcitrare idē eſt ꝙ repugnare. ⁊ ſpectat ad equos q̇ retro ꝑcutiunt. ſic ille qui recedit a xp̄o eius xp̄ianitatem impugnans. ſicut q̇libet hereticus aſſimilat̄ aīali bruto. Itē lr̄a dt. mota eſt terra. ⁊ illa littera dupl'r gloſatur. Vno modo ꝙ paulus qui de terra factus eſt) eſt mot⁹ Alio; mō idem eſt ꝙ terra ſuꝑ quā ſteterat paulus ꝙ illa fuit mota. ⁊ bene ſtabit vtrūq̧. Et mota eſt ꝑticipiū p̄teriti tpīs a verbo moueor. Item contremuit eſt verbū tercie ꝯiugationis ꝯpoſite figure

Hic lingua tuoꝝ ē canū ex inimicis rediens ad te deus.

Hic autor ꝯmēdat beatū paulū v̄tute p̄dicationis. Et diuidit̄ in duas ꝑtes. In p̄ma ꝑte ꝯmēdat eū in ꝓphetia. Scd̄o oſtendit effectū ſue p̄dicationis ibi. Quo docēte. Prima ꝑs adhuc diuidit̄ in duas ꝑtes. Prīo facit qd̄ dictū eſt. Scd̄o ꝯmendat eū metaphorice. ibi Hic lingua ſacerdotum ⁊c. dicens ſic. O deus (hic) ſcʒ paulus (eſt lingua) ꝑ quā loquuntur

et p̄dicāt (tuoꝝ canū) .i. ſacerdotū (rediens ad te) ſcȝ ꝑ ꝯuerſionem (ex inimicis) .i. ex ſeruitute dyaboli (qui) ſcȝ eſt inimicus generis humani.

¶ Dum paulus in ore omniū ſacerdotū iura dat preceptorū

Docens crucifixum non eſſe alium preter chriſtum deū. Cū

patre qui regnat cum ſanctoſpiritu. cuius teſtis paulus

¶ Et quia hec locutio eſt metaphorica. ideo autor ſeipſum exponit dicēs Paulus eſt lingua canum (dum) pro quando (Paulus dat iura) id ē ſtatuta ⁊ leges (preceptorum in ore omniū ſacerdotum docens non eſſe aliū deum preter chriſtum crucifixū qui regnat cum patre ⁊ ſpirituſancto cuius) ſcȝ xp̄i dei (paulus eſt teſtis)

¶ Notandum ꝙ prima pars huius ſententie trahit̄ ex dicto ꝓphete p̄s. lxvi. vbi dr̄ intingat̄ pes tuus in ſanguine ⁊ lingua tuoꝝ canū ex inimicis. Unde pes beati pauli ē intinctus ſanguine qn̄ ꝑ circuitum vniuerſi mūdi pericula ſuſtinuit que ꝑ ſe enumerat ad Corin. ij. dicens. Ter v̄gis ceſus ſum. Un̄ hec pericula Hylarius in paſſionali deſcribit ꝙ beatus paulus ſub Philippo rege ceditur ⁊ in carcerem ponit̄. in ligno pedibꝫ affigitur in liſtris. in tali ciuitate lapidatur in Epheſo feruidatur in Damaſco ꝑ ſportam tempore nocturno per murum emittitur in hieruſalem ligatur ⁊ percutitur. Ceſaria claudit̄ ⁊ criminat̄. in Italia nauigans ꝑiculo maris arripitur. Romā veniens ſub Nerone iudicat̄ ⁊ occiſus fuit. ⁊ ergo pes eiꝰ intinctus eſt ſanguine Scđo nota. autor dr̄ lingua canū. in quo tangūtur duo. Primū ꝙ lingua ponit̄ ꝓ p̄dicatione. ⁊ hoc ꝑ figuram que dr̄ methonomia q̄ fit qn̄ inſtrumētū ponit̄ ꝓ opatione. vt h̄ lingua ponit̄ pro predicatore. Secundo canis ponitur pro infideli. quia canis eſt animal deſpectum et irrationale Unde cum dominus vellet maledicere moab. per Dauid ex hoc ꝙ interfecit Abner principem militie regis Saul dixit. nō deficiat de domo tua canis fluxum ſanguinis ſuſtinens. canis. id eſt infidelis

¶ Item in euangelio. Non eſt bonum ſumere panem filiorum ⁊ mittere canibꝫ ad manducandum. Item Mathei. vij. Nolite ſanctum dare canibus. Sed beatus apoſtolus paulus fuit lingua. id eſt predicator. illoruȝ canum qui de canibus fecit homines rationales. de paganis fideles. de filijs perditionis fecit filios repromiſſionis. Item nota littera. Hic lingua tuoꝝ eſt canum. quod vno modo ſic poteſt exponi. vt lingua canū ſumatur per ſincopam pro canorum a nomine canus. ⁊ dicitur homo ſpiritualis habens caniciem. Tunc ſententia eſt in iſto. ꝙ ſanctus paulus eſt lingua tuorum canum. id eſt tuorum ſapientum. Scđo exponit̄ ꝙ ly canuȝ eſt gtūs huius nominis canis de quo poſtea patebit. Ubi nota ꝙ ſacerdotes dicūtur canes ꝓpter duas cauſas. Prima. qꝛ ſicut canis eſt animal latrabile manifeſtans furē. ſic ſacerdos debet manifeſtare ipſos pctōres. ⁊ debet latrare ⁊ ipſis predicare ⁊ pellere infidelitatem de hominibus. Unde Eſayas. clamare non ceſſes. exalta vocem tuam quaſi tubam. Scđo qꝛ quia canis lingendo vulnera cum lingua ſua ſanat ipſa. ſic ꝑ linguā doctri-

na ſacerdotis debet ſanare vulnera anime. ¶ Item notãdũ ꝙ in lr̄a dr̄. in
ore oim̄ ſacerdotũ. illa eñ patet in epl'a ſua vbi docet q̄lis debet eſſe epiſco
pus dicẽs. Oportet eñ ep̄m mitẽ ⁊ caſtũ eſſe nõ lucri cupidũ ⁊ ſili modo
dabat illa iura oibꝫ ſacerdotibꝫ ⁊ cũ h̄ oibꝫ gradũ ſacerdotalẽ habentibꝰ.
Itẽ ꝑ h̄ ꝙ dr̄ crucifixũ debet intelligi xp̄s q̄ crucifixus eſt verꝰ deꝰ regnãs
cum patre ⁊ ſpũſancto. vnde p̄s. Videte ego ſum ſolꝰ ⁊ nõ ẽ aliꝰ p̄ter me.
Pro terminis nota. rediens eſt ꝑticipium a verbo neutrali redeo ⁊ cõ
ponitur a re ⁊ eo interponendo d   Item os eſt nomen neutri generis ſilr̄
et ius ⁊ caret tribꝫ caſibꝫ in plurali. ⁊ ius eſt equiuocũ vt patet in ebr. Ius
meritum. ius aqua. ius dicitur ipſa poteſtas

Hic lingua ſacerdotũ more canis dũ ꝑlinxit legis et euan
gelij duos molares in his contriuit. Corroſit vniuerſas ſpe
cies medicinaꝝ. q̄bꝫ curantur ſaucij reficiuntur enutriendi

(Hic). ſ. paulus ẽ (lingua ſacerdotũ. dũ ipſe ꝑlinxit). i. ꝑfecte linxit. ⁊ or
dinauit (more). i. ad ſilitudinẽ (canis. duos molares). i. fũdamẽta (legis)
i. veteris teſtamẽti (⁊ euãgelij ꝯtriuit). i. collegit (⁊ corroſit) id eſt vndiqꝫ
ꝯportauit (in his). ſ. molaribꝫ (vniuerſas ſpẽs). ſ. aromaticas (medicina
rum). i. ſpiritualiũ (quibꝫ). ſ. ſpẽbꝫ (ſaucij). i. infirmi (curantur) id eſt ſanã
tur et (reficiuntur) id eſt fouentur refocillantur (enutriendi) id ẽ informã
di in rudimentis fidei.

Quo docente deum mare vidit et fugit. iordanis conuer
ſus eſt retrorſum. Quia turba gentium relicto vicioꝝ profun
do og rege baſan confuſo. Te ſolum adorat xp̄m creatorem
quem cognoſcit in carne veniſſe redemptorem

¶ Quo). ſ. (Paulo docente) id eſt predicante (deum) ſcilicet chriſtum
(mare vidit ⁊ fugit) cuius expoſitio patebit inferius. quia turba gentiũ
infidelium paganorum (relicto profundo) id eſt magnitudine immenſita
te viciorum (⁊ confuſo og rege baſan) id eſt dyabolo. vt patebit (adorat)
ſcꝫ turba gentium (te ſolum xp̄m creatorem. quem agnoſcit) id eſt fideli
ter credit (veniſſe redemptorem in carne) humana   ¶ Notandum. litte
ra dicit canis. Et canis eſt animal latrabile. ⁊ ponitur pro predicatore.
Unde ſicut canis continue latrat. ſic predicator dei habet continue latra
re predicando contra infideles ⁊ ipſos peccatores corrigendo   Ubi no
ta. ꝙ in cane habentur alique virtutes. vt pꝫ in quibuſdam verſiculis q̄s
ſanctus Paulus dicit̄ in ſe retinuiſſe. Unde verſus. In cane laudanda q̄t
tuor ſunt atqꝫ probanda Eſt lingua medicus. dñiqꝫ fidelis amicꝰ Edem
cuſtodit. furẽ latrãdoqꝫ prodit Vñ ſicut canis dr̄ eſſe medicꝰ rõe ſue lin
gue. ſic ſanctꝰ Paulꝰ multos deuiãtes ⁊ debiles q̄ nõ poterũt cognoſcere
vere fidei luciditatẽ curauit lingua ſua. i. ſua inſtructione dulciſſima. ⁊ do
ctrina lingẽdo (cũ corda fideliũ). i. corda credẽtiũ eis iprimẽdo ſaluberrima

documenta fidei. Etiaȝ dño ſuo multū fuit fidelis ſicut canis. qꝛ cōmiſſa
fideliter obſeruauit pꝛe rapina. i. fideles in cuſtodia retinebat. ꝛ ſic q̄libet
ꝟtus adherēs cani ſctō paulo p̄t applicari ¶ Scḋo nota ꝑ duos molares
intelligiꝛ duplex teſtamētū. ſcȝ nouū ꝛ antiquū. quoꝝ vnū mouet aliud.
ita ꝙ vnū ex alio cognoſciꝛ. ꝛ hos molares bene ꝯtritos ꝑlectos ꝛ expoſi⸗
tos ꝯfirmauit in oꝛe alioꝝ ſacerdotū. vt ꝛ ipi poſſent etiā ꝟbū dei p̄dicare
¶ Itē autoꝛ ḋr coꝛroſit vniuerſas ſpēs ꝛc̄. ſuꝑ illud ḋr glo. ꝙ ſaucij dicū⸗
tur illi q̄ ſunt in infirmitatibꝫ occupati. Et ſumiꝛ hic ꝓ hereticis ꝯtra fidē
luctātibꝫ. Sed enutriēdi dicūꝛ illi q̄ nūdū aliquā fidē integraliter recepe⸗
rūt. ſed ſunt adhuc informādi. ꝛ medicina illoꝝ nō eſt alia niſi p̄dicatio et
verbū dei cū beneficioꝝ ꝯfirmatōe. Itē ſciendū ꝙ ſcḋa ꝑs huius ſnīe tra⸗
hiꝛ ex cantico filioꝝ iſrael. vbi ḋr. mare vidit ꝛ fugit ꝛc̄. qꝛ hoc factū eſt in
exitu filioꝝ iſrael de egipto Et autoꝛ loq̄tur hic ꝑ figurā q̄ ḋr ꝓſopopeya
q̄ hȝ fieri qn̄ aliq̄d attribuiꝛ rebꝫ inaīatis. qḋ tn̄ ſpectat ad res aīatas. ꝛ ſic
ḋr mare vidit ꝛ fugit. mō videre ꝑtinet ad res aīatas. ꝛ g̃ ſic exponiꝛ. ma⸗
re vidit exercitū filioꝝ iſrael. ꝛ fugit dans eis ſecurū trāſitū. vt ꝑambula⸗
rent ipm ſiccis pedibꝫ. ſicut ſcribiꝛ Exo. xiiij. qn̄ duodecim tribꝫ iſrael per
trāſierūt mare rubꝝ. tūc duodecim lapides ſunt poſiti circa mare in ſignū
illius ꝙ dñs fecit ſtare aquas ioꝛdanis donec populus ꝑtrāſiſſet. Modo
metaphoꝛice intelligēdo (mare). i. infidelitas gentiliū ꝛ erroꝛ (vidit) ſcilȝ
p̄dicatōem ſcti pauli (ꝛ fugit). i. ea malicia ceſſauit. ꝛ locū deo dedit. ſȝ (ioꝛ⸗
danis). i. erroꝛ iudeoꝝ (eſt ꝯuerſus retroꝛſuȝ). i. multi iudei ꝑ p̄dicatiōem
ſancti pauli ſunt ꝯuerſi ad dñm. ¶ Iteȝ nota. rex baſan erat gygas in coꝛ⸗
poꝛe potens in regno. per quē intelligimus dyabolū cuius vis defecit in
pꝛedicatione ſancti pauli. Et eſt ꝯfuſus. qꝛ ſanctus paulus docuit hoīes
reſiſtere tentationibꝫ dyabolicis.

¶ Pꝛo terminis nota. ꝑlingo capiꝛ hic ꝓ informatōe. ꝛ hȝ ꝑlinxi in p̄teri
to ꝛ caret ſupino. Itē molaris eſt nomē maſculini gꝫ. ꝛ duo ſ̄cat. vn̄ Den⸗
tem molarē. lapidē dic eſſe molarē. Itē coꝛroſit eſt ꝟbū trāſitiuū. ꝛ ꝯponiꝛ
a con ꝛ rodo. mutādo o in r. Itē reficiunꝛ eſt paſſiuū huius ꝟbi reficioꝛ.
Jn̄ refectoꝛiū. ꝛ eſt loc⁹ in quo monachi ſolent comedere Itē relicto ꝓfun
do ꝛ ꝯfuſo og rege ſunt ablatiui abſolute poſiti. ꝛ og eſt ꝓpꝛiū nomē regis
et eſt nomen iude. Sed retroꝛſum eſt aduerbiū loci.

c Oncētu parili hic te maria veneraꝛ populus. teqꝫ
pijs colit coꝛdibꝫ. Generoſi abꝛae tu filia venerāda
regia. De dauidis ſtirpe genita.

¶ Iſtud canticū cantaꝛ ad laudē ꝛ reuerētiā ꝟginis glorioſe in purificatio
nis feſto. Et diuidiꝛ in tres ꝑtes. Jn p̄ma autoꝛ ponit p̄mitiuā ꝯmēdati
onē hui⁹ feſti. Jn ſcḋa ponit euiſdē feſti hiſtoꝛialē deſcriptōem. Jn tercia
addit ei⁹ ꝯſequutiuā collaudatōem. ſcḋa ibi. Sed tu tn̄. tercia ibi Laus
patri. Pꝛima adhuc in duas. In p̄ma autoꝛ ꝯmēdat eā q̄ntū ad ꝓpheticā
dignitatē. In ſcḋa q̄ntū ad myſterialē ꝓphetiā. ſcḋa ibi. Te ꝟga arida. Et
p̄mo ſic ḋr. O (maria) ꝟgo (hꝫ ꝓpls). i. ꝯgregatio hoīm (veneraꝛ). i. hono

De purificatione btē Marie

rat (te parilꝯcentu).i. eq̄li ⁊ ꝯcordi cantu (q̄ꝫ) ꝑ et (colit).i.celebrat.ſcꝫ te (pijs cordibꝫ) qꝛ (tu es venerāda filia generoſi abrae) ⁊ hoc quo ad eiꝰ ꝓgenieˉ (genita).i.nata (de regia).i.regali (ſtirpe).i. ꝓgenie (dauidis) qꝛ ꝑmiſſio eſt facta Dauidi ꝙ de ſemine ſuo naſcereť chriſtus

Sanctiſſima corꝑe caſtiſſima moribuſq̄ꝫ omniū pulcerri- ma virgo virginum.

Conſtrue. Et tu maria es (ſctiſſima).i.puriſſima integerrima (corꝑe caſtiſſima).i.pudiciſſima (moribꝫ) ſcꝫ vita ꝟbo ⁊ ꝯuerſatōe (q̄ꝫ) ꝑ ⁊ (pulcerrima ꝟgo ꝟginū oim). ¶ Notandū.ſcribiť Malach.iij. Ecce mitto angelū meū q̄ ꝑparabit viā an̄ facie tuā. ⁊ ſtatim veniet ad teplū ſctm̄ ſuū dn̄ator dn̄s queˉ vos q̄ritis. ⁊ angelus teſtamenti queˉ vos vultis. In illis ꝟbis tanguntˀ tria. Primo huiꝰ feſti originalis cōmendatio. Scd̄o eiuſdeˉ hiſtorialis declaratio. Tercio huiꝰ feſti ꝯſequutiua collaudatio. ꝑmū tāgiť ibi. Ecce ego mitto angelū meū. Vn̄ hoc feſtū purificatōis beate ꝟginis habuit origineˉ a feſto ꝯceptōis ⁊ natiuitatis. qꝛ ſi bta ꝟgo nō fuiſſꝫ concepta nō fuiſſet nata. ⁊ ſi nō fuiſſꝫ nata. nō fuiſſet purgata. ⁊ ideo ad ipiꝰ ꝯceptōem deus miſit angelū ſuū dicens ad eā. Spūſſctūs ſuꝑueniet in te ⁊c. qbꝫ ꝟbis ipa ꝯſenſum adhibuit di. Fiat mihi ſc̄m ꝟbū tuū. Et ꝑ angelum intelligiť ſpūſſctūs miſſus in terrā q̄ ꝑparauit viā an̄ facieˉ xp̄i venieꝰ ex quo ſpūſſctūs ferebať ſuꝑ aquas an̄ creatōem mūdi. ⁊ corda ꝓphetarū irrigauit. ⁊ virtute illiꝰ miſſus eſt gabriel angelꝰ. vt pꝫ Luc. ꝑmo. Vel ꝑ angelū intelligiť ſctūs Iohes bap. q̄ ꝑcurſor dn̄i appellať. ¶ Scd̄o tāgiť huiꝰ feſti hiſtorialis declaratio cū dꝛ. Et veniet ad templū ⁊c. Vn̄ triplex eſt teplū ad qd̄ xp̄s veniebat. Primū eſt ꝟginale corpus ad qd̄ venit tꝑe incarnatōis ſue. ⁊ btā ꝟgo eſt vocata teplū dei. Gre. Domꝰ pudici pectoris teplū ⁊c. Scd̄m teplū ad qd̄ xp̄s venit fuit materiale ex lignis ⁊ lapidibꝫ ꝯſtructū. ⁊ hoc fuit tꝑe purificatōis btē marie ꝟginis. Terciū teplūꝫ ad qd̄ xp̄s venit eſt ſpūale qn̄ inhabitat ⁊ intrat corda fideliū. vn̄ ꝑma ad Corinth.iij. Teplū dei ſctm̄ eſt qd̄ eſtis vos. Et de teplo materiali intelligiť dictū ꝓphete ſcꝫ. Et venit ad teplū ⁊c. ¶ Tercio ꝓpheta tāgit ꝯſecutiuā collaudatōem. qꝛ ipe dn̄s q̄ ꝑſentatꝰ eſt in teplo ille eſt āgelꝰ q̄ in veteri teſtamēto figuratꝰ eſt in nube Sꝫ in nouo teſtamēto eſt ꝑfiguratꝰ in ſpeculo relucēti. qꝛ legiť in Exo. Poſtq̄ꝫ fabricata erat archa teſtamēti. recluſit moyſes in ea verū māna ⁊ ꝟgā aaron ex ꝑcepto dn̄i. ⁊ etiā tabulas legis. hec tria erāt figure noui teſtamēti. qꝛ ꝑ tabulas legis intelligiť deꝰ pater q̄ dedit legeˉ moyſi. ꝑ māna verꝫ intelligiť filiꝰ q̄ eſt verꝫ māna qd̄ de celo dſcēdit Sꝫ ꝑ ꝟgā aarō deſignať ſpūſſctūs. ꝟtute cuiꝰ deſcēdit de celo inter ꝟgas. ⁊ q̄ fecit florere ꝟgā aaron. Vel ꝑ ꝟgā intelligiť caſtitas q̄ cō cluſa fuit in btā ꝟgine. q̄ ꝑ celeſteˉ caſtitateˉ in multis locis collaudatur.

¶ Pro terminis nota. Cōcentus eſt nomeˉ q̄rte declinatōis a ꝟbo ꝯcino qd̄ ꝯponiť a con ⁊ cano. vel dꝛ a con ⁊ cantꝰ. Iteˉ parilis eſt nomeˉ adiectiuū. ⁊ ideˉ eſt ꝙ equalis. ⁊ dꝛ a noie par paris. Iteˉ venerať eſt ꝟbū cōe ⁊ ſcat actōem in ꝑſenti. Iteˉ lr̄a dt̄ hic populꝰ. ad excludendū populū iudaicū. qꝛ talis populus nō venerať virgineˉ glorioſam. Item colo eſt verbū tranſitiuū

uſſ. ⁊ eſt equiuocū. vt pꝫ in Eberar. Agros rus formam ſupos colit atq; parentes. Hic arat hic habitat ornat adorat amat. Itē lrā dr. filia abrae. vñ btā vgo nō fuit filia abrae ſm carnis generatōem. ſꝫ tm̄ ſm linee ꝯſanguinitatis deſcenſum. qꝛ ex ſtirpe abrae genita fuit.

¶ Letare mater ⁊ virgo nobilis gabrielis archangelico q̄ oraculo credula genuiſti clauſa filium

¶ Hic au. ampliat laudē bē. vginis dī. O (mater) ſcꝫ ieſu xp̄i (⁊ vgo nobilis. letare). i. gaude (que) exiſtēs (credula archangelico oraculo). i. alloquutōi gabrielis archāgeli (genuiſti clauſa) .i. incorrupta (filium)

¶ In cuius ſacratiſſimo ſanguine emūdatur vniuerſitas ꝑditiſſimi generis. vt promiſit deus abrae.

¶ (In cuiꝰ) ſcꝫ filij (ſacratiſſimo ſanguine emūdaꝛ) id eſt liberaꝛ a culpa (vniuerſitas ꝑditiſſimi generis). i. vniuerſum genus humanū (vt) ꝓ ſicut (deus ꝓmiſit abrae) dictis angelicis. qꝛ tu genuiſti filiū tuū ihm xp̄m caſta ⁊ incorrupta. q̄ ſcꝫ ieſus xp̄s. totū genus humanū ꝑditū ⁊ ꝯdemnatum redemit ſuo ſanctiſſimo ſanguine. vt ꝓmiſit generi abrae

¶ Notādū. au. dr gabrielis ⁊c̄ ꝑ hoc tangit ſalutatōem gabrielis. vñ deus oīpotens miſit de celo btē vgini ꝑ angelū gabrielē ſuauiſſima verba ſcꝫ Aue maria gratia plena dñs tecū. ⁊ qñ illa vba inſonuerūt aurib) btē virginis. ipſa ſtatim p̄buit ꝯſenſum ꝑ virginitatis hoſpiciū vel humilitatis dicēs. Ecce ancilla dñi. In illa voce ꝑ ſpm̄ſctm̄ ꝯcepit ieſuꝫ xp̄m ⁊ portauit in vtero. quē expleto tp̄e peperit ſaluatorē mūdi nobis oīb) ad ſalutem. Et tūc impletū eſt qđ dr Gre. Deſcēdit de celis miſſus ab arce pr̄is Et iterū. Beata es virgo maria q̄ crediſti dño. qm̄ in te ꝑficienꝛ ⁊c̄. Vñ ꝑ illud vbū aue plures ſunt ſalutati Primo tres. ſcꝫ maria ſalome. maria iacobi. ⁊ maria magdalene. qñ de nocte q̄ſierūt xp̄m. tūc xp̄s apparuit eis dicēs. Auete. ⁊ hoc ꝓpter maiorē letitiaꝫ. Scđo bta. vgo fuit ſalutata illo vbo. vt patuit. Tercio ꝑ illud vbū xp̄s fuit ſalutatus. vt pꝫ in eius paſſione vbi dr. Aue rabbi. ſilr̄ Aue rex iudeoꝝ. ⁊ hoc ꝓpter maiorē ꝯtumeliā. vt mediāte illa ꝯtumelia liberaret nos ab eterna dānatione. ¶ Itē nota autor dr nobilis mater. vñ eius nobilitas pꝫ in hoc. qꝛ filia p̄ncipis eſt et mater regis omniū regū. vñ Hiero. Quis nobilior eſt matre dñi. ſplēdidior eſt ea que ſplendorē elegit eterne glorie. O nobiliſſima nobiliſſimi p̄ncipis filia. q̄ꝫ pulcri ſunt greſſus virtutū tuaꝝ in calciamentis tuis nō bouinis ſeu hircinis. ſed aureis aurea charitate ornatis. nam aureꝰ amor marie ad deū. ⁊ aureus amor ad ꝓximū quaſi duo calciamenta quib) pedes affectuū eius inūcti ⁊ ornati erant.

¶ Pro terminis nota. archāgelicus eſt nomē adiectiuū deriuatū a noīe archāgelꝰ. qđ vlteriꝰ ꝯponiꝛ ab archos qđ eſt p̄nceps. ⁊ angelus. q̄ſi p̄nceps angeloꝝ. Itē credulus eſt nomen adiectiuū deriuatū a vbo credo is ere Itē ꝑditiſſimus ponitur hic in ſuplatiuo gradu. ⁊ dr perditꝰ q̄ſi dampnatus. ſic ꝑditiſſimus quaſi maxime dampnatus.

De purificatiõe btẽ Marie

Te virga arida aaron flore ſpecioſa prefigurat maria ſine viri ſemine nato floridã. Tu porta iugiter ſerata quaꝫ Eze/chielis vox teſtatᷣ maria ſoli deo peruia eſſe crederis

Hic au. ꝯmẽdat be. ꝟginẽ ꝗ̃tũ ad myſterialẽ ꝓphetiã dicẽs. O (maria arida ꝟga aaron) de qua infra patebit. ſcꝫ exñs (ſpecioſa). i. formoſa (flo/re. i. ꝑ florẽ (p̃figurat). i. ſignat (te floridã). i. fecũdã (nato). i. ꝑ filiũ tuum (ſine viri ſemine) O maria (tu es porta ſerata) i. clauſa (iugiter). i. aſſi/due (quã) ſcꝫ portã (vox ezechielis) ſcꝫ ꝓphete (teſtatᷣ). i. p̃dixit. ⁊ tu (cre/deris eſſe peruia ſoli deo. ¶ Notandũ. in iſta littera due tãguntᷣ hyſto/rie. Prima tangitᷣ cũ dr̃. te virga arida aaron. Vñ legitᷣ in Exo. qñ ex duo/decim tribubꝫ iſrael eſſet eligendus vnus q̃ p̃eſſet tabernaculo ꝑ annũ. tũc in templo dei erãt poſite. xij. virge aride. quaꝝ vna fuit ipius aaron q̃ vna nocte floruit ⁊ amigdala ꝓduxit licet arida fuerit. Et recte ſicut hoc fuit ꝯtra naturã. ſic be. virgo deũ oĩpotentẽ ſine corruptõe ꝟginitatis ꝓduxit Itẽ ꝑ virgã aaron p̃t intelligi virga ꝑ quã moyſes duxit ꝓplm̃ iſraeliticuꝫ ꝑ mare rubꝝ. ⁊ mediãte qua aquã de lapide ꝑcuſſit. qꝛ ſicut talis ꝟga po/pulũ iſraeliticũ a iugo pharaonis deduxit. ſic bea. ꝟgo maria a multis tri/bulatiõibꝫ nos liberauit. Silr̃ ſicut lapis ꝯtra naturã aquã dederat. ſic be/ata ꝟgo maria ſupnaturaliter filiũ ꝓcreauit. ¶ Scda hiſtoria tangitᷣ ibi. Tu porta iugiter. Vñ ſciendũ. circa finẽ li. Ezech. ſcribitᷣ. Poſtq̃ʒ ezechi/el deſcripſit dñm deũ. ⁊ vidit aquã egredientẽ a latere dextro templi. vi/dit etiã partẽ occidentaleꝫ q̃ reſpiciebat ſancta ſanctorum. ⁊ ibi vidit ali/quid egredi ꝑ portã. ⁊ audiuit vocẽ dicenteꝫ. Hec porta clauſa manet et nõ aperietᷣ. ⁊ dñs ingreſſus eſt per eam. per hanc ergo portã figuratᷣ virgo glorioſa ꝑ quam ingreſſus eſt dñs ipſa clauſa ꝑmanẽte et incorrupta. Su/per iſto dr̃ Hiero. In glorioſam portã. Ezechielis rex glorie intrauit dũ voce gabrielis eum fecũdauit.

¶ Pro termis no. aridus eſt nomẽ adiectiuũ deriuatũ a ꝟbo areo Inde areſco verbũ inchoatiuũ. Iñ area. i. campus nõ fructuoſus. Itẽ floridus eſt nomẽ adiectiuũ deriuatũ a noie flos. Itẽ teſtatᷣ eſt verbuꝫ deponentale habens actiuã ſcatõem. Item peruius eſt idem q̃ penetrabilis. ⁊ dicitur a per. id eſt valde ⁊ via. quaſi perfecta via

Sed tu tñ matris virtutũ dũ nobis exẽplũ cupiſti cõmen/dare ſubiſti remediũ pollutis ſtatutũ matribꝫ. Ad templum detuliſti tecum mũdandum. qui tibi integritatis decus deus homo genitus adauxit intacta genitrix

¶ Hic au. deſcribit hui⁹ feſti hiſtorialẽ dignitatẽ di. O be. ꝟgo. licꝫ fue/ris icorrupta (tñ ſubiſti) ꝑ ſubiuiſti (remediũ). ſ. purificatõis (ſtatutũ). i. inſtitutũ (mr̃ibꝫ pollutꝭ). i. imũdis (dũ tu cupiſti) ꝑ cupiuiſti ꝑ ſincopã. i. voluiſti (cõmẽdare). i. p̃bere (nob exẽplũ mr̃is). i. hũilitatis. ⁊ (tu) exiſtẽs

intacta dei genitrix (detuliſti tecū ad templū) ſcꝫ puer tuū (mundandū)
id ē purificādū (q) ſcꝫ puer (genitꝰ) .i. natꝰ (deꝰ ꝛ hō adauxit) .i. augmē-
tauit (tibi) glorioſe virgini (decꝰ) .i. honorē (ītegritatis) ſcꝫ ꝟginitatꝭ tue
¶ Notandū hec lr̄a ꝯcordat cū feſto purificatōis marie q tāgit puritatē
ꝟginis glīoſe. vn̄ ex lr̄a pꝫ. ꝙ lex erat ſtatuta pollutꝭ mr̄ibꝫ ſꝑ poſt ꝑtū xl.
die ſe purificare. vt pꝫ leuitꝭ .xij. ꝙ mulier q filiū generaret ſuſcepto ſemīe
ꝑ ſex ſeptimanas eēt imūda a ꝯſortio hoim ꝛ ab īgreſſu tēpli. Si ꝟo gene-
raret filiā ꝑ .xij. ſeptimanas maneret extra tabernaculū. qꝛ īmūda ē coram
dn̄o. Sꝫ tn̄ hec lex in btā ꝟgine nō viguit. q̄re purificatōe nō īdiguit Et
qͣuis be. ꝟgo generauit ſine ſemīe. purificari tn̄ voluit. h̄ tn̄ cā humilitatꝭ
factū fuit ꝛ nō cā neceſſitatꝭ .qꝛ btā virgo generauit ſine ſemine ſuſcepto.
ḡ fuit ſoluta a tali ꝯſuetudine ꝛ lege. Si em̄ purꝰ ex humilitate voluit pu-
rificari qͣto magis ipurꝰ q hꝫ matrē purificandā. vn̄ Lucas in ca. ij. bn̄
declarat purificatōeꝫ eiꝰ dicēs Poſtq̄ ipleti ſunt dies purgatōis eiꝰ ſm
legē moyſi tulerūt eū in iheruſalē. vt ſiſterēt eū dn̄o. ſicut ſcriptū ē in lege
dn̄i. ꝙ oē maſculinū adaperiēs vuluā ſctm̄ vocabit .i. ſctificabit dn̄o. Et
inde ē ꝙ in veteri teſtamēto parētes maiori reuerētia ꝛ dilectōe habebant
ꝑmogenitos q̄ alios natos Itē nota diceret aliqs q̄re lex ꝑcepit vt xl.
die puer in tēplū dꝫ deferri ad purificādū. Dic triplex ē rō. Una vt ꝑ h̄
intelligeret ꝙ ſicut puer in .xl. die in tēplū materiale ducit ſic .xl. die aīa in
corpꝰ tāq̄ in tēplū ſuū infundit. Scda rō. qꝛ ſicut .xl. die aīa corpori infu-
ſa ab ipo corꝑe maculat. ſic .xl. die in tēplū inducta ꝑ hoſtiā a macula pur-
gat. Tercia rō ē. vt ꝑ hoc det intelligi ꝙ illi merent tēplū dei ingredi q .x.
ꝑcepta cū fide q̄ttuor euāgeliſtaꝝ volūt obſeruare. qꝛ ꝑ q̄dragesimū tp̄s
intelligunt q̄ttuor euāgeliſte ꝛ .x. ꝑcepta. mō q̄ter decē ſunt .xl. ꝛ in illis ꝑ-
ceptis ꝛ euāgelijs puer dꝫ emūdari Sꝫ diceret aliqs . q ē rō ſi femella
generat ꝙ tūc tp̄s dꝫ duplicari. Rn̄det. qꝛ ſicut corpꝰ ipius viri .xl. die or-
ganiſat ꝛ ꝑficit. ſic corpus ipius mulieris in octuageſimo die ꝑficitur. Et
rō theologoꝝ. qꝛ mulier plus peccauit q̄ vir. ꝛ ideo ipius miſerie debent
duplicari in vtero matris. ſimilr̄ ꝛ pena
¶ Pro terminis nota. cupiſti ē ꝑteritū ꝑfectū huiꝰ verbi cupio tercie ꝯiu-
gatōis. ꝛ ponit ꝑ ſyncopā ꝓ ꝯcupiuiſti. Silr̄ ſubiſti ponit ꝑ ſyncopā pro
ſubiuiſti a ſubeo is Itē pollutus a um ē nomē adiectm̄ a polluo .i. ma-
culo. qđ vlteriꝰ đr a ꝯiunctōe porro ꝛ luo is Sed adaugeo ē verbum
tranſitm̄ ſcđe ꝯiugatōnis cōpoſitū ab ad ꝛ augeo.

Letare quā ſcrutator cordis et renū ꝓbat habitatu ꝓprio
ſingulariter dignā ſancta maria Exulta (cui paruus arriſit
tunc) maria q letari omnibꝫ ꝛ ꝯſiſtere ſuo nutu tribuit.

Hic au. āplificat laudē be. ꝟginis. Et diuidit in duo. ꝑmo facit h̄. ſcđo
infert correlariū. ibi Ergo q̄q̄ colimꝰ. Quātū ad ꝑmā ꝑtē đr ſic O ma-
ria. letare. quā) .ſ. deꝰ exn̄s (ſcrutator) .i. īſpector ꝛ īueſtigator (cordis) .i.
cogitationū (ꝛ renū) .i. oīm īterioꝝ (ꝓbat) .i. elegit (ſingularit) .i. ſpecialr̄
(dignā ſanctā mariā ꝓprio habitatu) .i. habitaculo. Uel ſi ponat in textu
ſancta maria tūc ponat in ꝑncipio ꝯſtructōis. Et o maria (tu exulta) id ē

gaude (cui paruꝰ) ſcʒ filiꝰ (arriſit) applaudit. ſcʒ riſu ſpūali (tunc) ſcʒ tpe infantie ſue (q) ſcʒ xp̄s filiꝰ (tribuit) .i. ꝯcedit (ſuo nutu) .i. volūtate (oib) ſcʒ reb (ꝯſiſtere) .i. eſſe (ꝛ letari) ¶ Notandū autoꝛ in hac ſnīa cōmēdat bt. ꝟginē dupl'r Primo rōe incolatꝰ xp̄i ſeu inhabitatōis. ſcdo rōne alloquutōis ꝛ arriſionis eiꝰ De p̄mo dt p̄s. Hic habitabo qm̄ elegi eā. ꝛ ipſa ꝯgaudēdo dt qd ſcribit in eccle. Qui creauit me reqeuit in tabernaculo meo. De ſcdo dꝛ in lr̄a. cui paruus arriſit. Et hic eſt dubiū vtꝝ xp̄s aliqñ riſit in hoc mūdo. ꝛ videt ꝙ ſic. qꝛ hic dꝛ in lr̄a. In oppoſitū eſt Sapiens in ꝓuer. vbi dt. Riſus fit in ſtulticia. ſʒ nefas ē ip̄m xp̄m dicere ſtultum. ꝛ alibi Melius eſt ire in domum luctus ꝗ̄ in domum ꝯuiuij. Silr dt Auguſti. xp̄m fleuiſſe lego. riſiſſe vero nunꝗ̄. Ad hoc eſt dd̄m ꝙ duplex eſt riſus. Quidā ē coꝛpalis q cauſat in exterioꝛib ꝓpter aliqd vanū delectabile. qꝛ admiratio eſt cā riſus. ꝛ de tali riſu dt Sap. Alius ē riſus ſpūalis. ꝛ ē qdā inſtitutio excitans aīm ad gaudendū. ꝛ de tali riſu dꝛ h. vñ dt Anſel. qñ bt. ꝟgo faciē filij ſui inſpexit tūc maxima delectatōe ꝛ ſpirituali gaudio replebat ſic ꝙ riſit. ſic etiā ꝯtigit xp̄m riſiſſe. Itē ſciendū in hyſtoꝛia purificatōnis dꝛ. obtulerunt ꝓ eo par turtuꝝ aut duos pullos colūbaꝝ. Hec em̄ erat paupeꝝ oblatio. vt habet Leuit. xij. vñ ꝓprietates turturis habent in his metris. Alta petit turtur. cantādo gemit. moriens vir Nunciat ꝛ caſte viuit ſolaqꝫ moꝛat. Pullos nocte fouet moꝛtē quoꝛūqꝫ refutat. Sʒ ꝓprietates colūbe ꝯtinent in his verſib. Grana legit ſociata volat. cadauera vitat Felle caret. plangit. ſociūqꝫ ꝑ oſcula tangit. Dat petre nidū. fugit hoſtem flumina niſum Roſtro nō ledit geminos pullos bñ nutrit. ¶ Sʒ dice. nōne potuiſſet emiſſe agnellū. qꝛ magi ei aurum obtulerunt. Reſpondit Damaſ. ꝙ hec munera bt. virgo pauperib erogauit. vel foꝛte ꝓpter pegrinatōem ingruentē in egyptū ꝓuide ꝯſeruauit. Vñ dt glo. ꝙ tres oblatōes facte ſunt ꝓ dño. Prima a parentib de qua dictū eſt. Scda facta eſt de auib. Tercia in cruce ꝓ nobis oib. Prima oſtendit eius humilitatē. qꝛ dñs legis ſubiecit ſe legi. Scda aūt oſtendit eius paupꝛtatē. qꝛ pauperis oblatōem fecerat. Tercia oſtendit eiꝰ charitatem. quia ꝓ peccatoꝛib ſacrificauit ſe in cruce

¶ Pro terminis nota. habitatꝰ ē nomē q̄rte declinatōis deriuatū a ꝟbo habito. ꝛ ſcat manſionē Itē ſingulariter ē aduerbiū q̄litat Itē exulto ē ꝟbū frequētatīm. ꝛ venit ab ex ꝛ ſalio Itē arrideo ē ꝟbū trāſitīm cōpoſitū ab ad ꝛ rideo mutādo d in r. Itē ꝯſiſtere ē verbū ſubſtantīm impurū. qꝛ vltra actū eſſendi aliqd ꝯnotat. ꝛ hʒ ꝯſtitui in p̄terito ꝑfecto.

Ergo quiqꝫ colimꝰ feſta paruuli xp̄i ꝓpter nos facti eiuſqꝫ pie matris marie. Si nō dei poſſumꝰ tantā exequi tardi humilitatem foꝛma ſit nobis eius genitrix

¶ Hic au. īfert coꝛrelariū ex p̄us dict di. (Ergo qqꝫ) .i. qcūqꝫ nos (colimꝰ) .i. celebꝛamꝰ (feſta ꝑuuli xp̄i facti ꝓpter nos. qꝫ) ꝓ et. ſ. feſta (marie eiꝰ pie matris. ſi nos tardi) .i. pigri ꝓpter fragilitatē humane nature (non poſſumꝰ exeq) .i. ꝑficere (tātā humilitatē dei) tm̄ (genitrix eiꝰ) .i. mat xp̄i.

(ſit nobis forma).i.exēplū.ſ.humilitatꝪ vñ diſcamꝰ humilitatē exercere.
Notādū ſcribit in.iiij.topi.ſicut ꝓpoſitū in ꝓpoſito. ita oppoſitū in op-
poſito.ex q̄ ſeq̇t.ſicut ſuꝑbia ē initiū oīm viciorꝝ.ſic ecōuerſo hūilitas eſt
initiū oīm virtutū.ḡ autor hortat nos ad humilitatē.qꝛ ꝑ hūilitatē virgo
maria meruit fieri mater celeſtꝪ dñi. vñ Grego.ꝯmēdans hūilitatē dicēs
De q̄to tu es humilior de tāto deo p̄cioſior. Itē Bernar. Verꝰ humilis
vult vilis reputari.⁊ nō hūilis p̄dicari. Itē nota p̄ñs feſtū triplici noīe
noīat. Primo feſtū purificatōis. qꝛ in ipo be.v̄go legē purificatōis adiple
uit.q̄ tñ nūq̄ꝫ maculata fuit. Scđo vocat hipopāti.i.p̄ñtatio.qꝛ in illo fe-
ſto xp̄s fuit p̄ñtatus in tēplū.⁊ dꝛ ab hipos qđ ē ſub ⁊ pan, totū ⁊ timor.
qꝛ illud feſtū ē ſolēniter celebrandū ſub timore peccatorꝝ.qꝛ ille peccata; ti
muit q̄ nūq̄ꝫ peccata ꝑegit. Tercio vocat obuiatio. qꝛ anna ⁊ ſymeon ob-
uiauerunt ſibi in tēplo. Etiā vocat cādelaria.qꝛ in illo feſto amici ⁊ cogna
ti cereos ardētes in manibꝫ tenuerūt. Etiā dꝛ illuminaria ſiue illumina-
tio.qꝛ ille in tēplū p̄ñtatꝰ ē q̄ oēm hoīem in hūc mūdū venientē illuminat.
¶ Pro terminis nota.quicꝫ eſt nomē hñs ſcđam declinatōnem ꝓnois.
Itē poſſum ē verbū anormalū ꝯpoſitū a noīe potis ⁊ a verbo ſum
Itē exequor eſt verbū deponentale ab ex ⁊ ſequor.⁊ idem eſt qđ ꝑficere.

**Laus patri glorie qui ſuum filium gentibus et populo re-
uelans iſrael nos ſociat.**

Hic au.ꝯmēdat be.v̄ginē penes ꝯſequutiuā collaudatōem q̄ ē reſpectu
trinitatis.⁊ diuidit in tres ꝑtes ſm q ꝯmendat trinitatē ꝑſonarꝝ. Et pri
mo patrē dicēs (Laus) ſcꝫ ſit (patri glorie) ſcꝫ eterne (qui) ſcꝫ pater (re-
uelans).i.manifeſtans (ſuū filiū gentibꝫ).i.gētilibꝫ (et populo) ſcꝫ iudai-
co (ſociat).i. ꝯiungit (nos iſrael).i.ſanctis ⁊ angelis dei in celo

**Laus eius filio. qui ſuo ſanguine nos patri recōcilians ſu-
pernis ſociauit ciuibꝫ. Laus quocꝫ ſanctoſpiritui ſit per euū**

Hic filiū ⁊ ſpiritūſctm̄ ꝯmendat dicēs (Laus).ſ.ſit (filio eiꝰ).ſ.patris
(q̄ ꝯcilians) i.ꝯcordās (nos ſuo ſanguine ſociauit nos ſuꝑnis ciuibꝫ) id ē
angelis (qꝫ) ꝑ et (laus) ſcꝫ ſit (ſanctoſpiritui ꝑ euū) id eſt eternaliter.
Notādū autor in hac lr̄a cōiter dat itelligere totā trinitatē.⁊ ꝑ h̄ inuu-
it q ē vnꝰ deus in eſſentia ⁊ trinꝰ in ꝑſonis.vt teſtat btūs Gre. Te vnū
in ſuba ⁊ trinū in ꝑſonis veneremur Itē ſciendū q triplex ē rō q̄re i p̄ñti
feſto lumina portant. Prima rō ē ad remouēdū errorē antiq̄rꝝ ⁊ malā cō-
ſuetudinē.olim em̄ candelis incēſis in honorē martis (q̄ ē deꝰ belli) omnī
anno romā illuminabāt vt filijs ſuis victoriā ſuꝑ inimicos ꝯcederet Sꝫ
talis ꝯſuetudo in meliorē eſt trāſmutata ꝑ Sergiū papā vt xp̄iani cāde-
lis cereis in honorē inclite matris ſemel in anno eccleſiam illuſtrarent.
Scđa rō.qꝛ ſymeon ⁊ anna maria ⁊ ioſeph venerabilē fecerūt ꝓceſſionē
qn̄ dn̄m in tēplū p̄ſentauerūt.ſic ſili mō faciemꝰ cereas in manu portādo
in v̄ginis marie ⁊ filij honorē. Tercia rō eſt.qꝛ ſicut in candela ſunt tria.
ſcꝫ cera ligmē ⁊ ignis. ſic etiā illa tria in xp̄o ꝑcant.qꝛ cera repſentat carnē
xp̄i.quā ſumpſit de v̄gine pura.ſꝫ ligmē ꝯuolutū in cera deſignat animā

xp̄i cādidiſſimā latentē in carne. i. corpe hūano. Sꝫ ignis repn̄tat diuini-
tatē ꝛ etiā amorē. q̄ amore ip̄e deꝰ facit ardere corda noſtra in amore eiꝰ.
vn̄ꝰ Hāc in honore pie cādelā porto marie Accipe p cerā carnē de ꝟgi-
ne verā. Per lumē numē maieſtatiſq̃ cacumē. Lichinē ꝛ ē aīa ſub carne
latēs ꝑopima. Sic myſtice (ſi volumꝰ placere deo) debemus gerere illa
tria in nob. fidē verā. actōeꝫ bonā. ꝛ rectā intētōeꝫ. qꝛ ſicut cādela extincta
dꝛ mortua. ſic fides ſine opibꝫ. Sꝫ lumē deſignat intētōeꝫ bonā in corpe
hūano occultatā. Sꝫ ignis repn̄tat deſideriū ad vitā eternā Pro ter-
minis nota. iſrael ē nomē regionis fēi gn̄is indeclinabile ꝛ ponit̄ hic pro
ꝑplo fideli. ꝛ dꝛ iſrael ab is qđ ē vir. ꝛ ra vidēs. ꝛ el deū q̄ſi vir vidēs deū

Ave preclara maris ſtella in lucem gentium maria di-
uinitus orta.

¶ Aliud canticū glorioſum p beatū Amb. ob reuerentiā be. ꝟginis ma-
rie ꝯpletū. Et ſolet decātari in feſto purificatōis. ſꝫ tn̄ in oibꝫ feſtis beate
ꝟginis ē decātandū. Et diuidit̄ in tres ptes. In p̄ma ꝯmēdat beatā vir-
ginē ex eloq̄o ꝓphetaꝝ ꝛ variaꝝ figuraꝝ veteris teſtamēti. q̄re alloq̄t̄ eā
ſalutādo In ſcđa ꝓ multis bn̄ficijs nob neceſſarijs alloq̄t̄ eā humilr̄ iplo
rando. ſcđa ibi. O ra ꝟgo ꝛc. ꝛ dr. O (p̄clara). i. valde clara (ſtella maris
aue). i. ſis ſalutata (orta). i. nata (diuinitꝰ). i. p diuinā reuelatōem vel di-
uino numine (in lucē). i. illuminatōem (gentiū). i. oīm populoꝝ.

Sciendū ꝙ ſcribit̄ p̄s. lxxxvij. Glorioſa dicta ſunt de te ciuitas dei. in
q̄bꝫ verbis duo tangunt̄. Primo b. ꝟginis famoſa ſublimitas. cū dꝛ Glo
rioſa dicta ꝛc. Scđo tāgit̄ eiꝰ p̄clara magnanimitas. ibi ciuitas dei. De
p̄mo dr Hiero. in q̄dā ſermone ꝙ ip̄a eſt meta quā reſpicit oīs ꝓphetia.
qꝛ oīne dictū ꝓpheticū ad ip̄am reſolutōem hꝫ vn̄ merito dꝛ glorioſa. q̄a
oīs figura veteris teſtamēti p ip̄am gloſat̄ ꝛ ſic tranſeundo totā ſcriptu-
ram veteris teſtamēti. tunc multa miracula inueniunt̄ ad ip̄am applicabi-
lia. Primo de victoria ſup poteſtatē ſathane. qꝛ ſcribit̄ Gen̄. iij. Ipſa eīn
ꝯteret caput tuū Itē virginitas eius p̄figurat̄ p vellus gedeonis ma-
defactū a rore celi p qđ gedeon electus ē in ducem populi. Itē virginitas
eiꝰ eſt figurata in li. Exo. p rubū ardentē ꝛ incōbuſtū ꝛ p virgā vna nocte
amigdola ꝓducentē. p quā aaron electus eſt in ſacerdotē ſummū. Itē de
partu eius dꝛ in li. Iſa. vij. Ecce virgo ꝯcipiet ꝛ pariet filiū. q̄bꝫ dr p̄s.
Glorioſa dicta ſunt de te. Scđo tangitur p̄clara magnanimitas. vn̄ ſm
phm iij. ethi. Magnanimitas eſt magna virtus in corpore exiſtēs. Vn̄
beata virgo nō fuit magna in corpe ſed in virtute. ꝛ ab illo noīe magnani-
mitas venit magnanimus q̄ dignificat ſeip̄m honoribꝫ q̄bus eſt dignus
Licet eīn beata maria digna fuit magnis honoribꝫ. tamē ſeip̄am humilia
uit in ſalutatōne angeli. quando dixit. Ecce ancilla dn̄i. Ipſa eīn dꝛ ciui-
tas dei. de qua Iſa. dr ibi. Induere veſtimentis glorie tue ciuitas ſancta
et induta veſtimentis tranſibit ad ꝯuiuiū ſummi regis aſſueri. i. chriſti.
vnde repulſa eſt regina ſuperbie. ſ. regina vaſte. q ſpreuit p̄cepta regꝭ ꝛ in
locum illius vaſti aſſumpta eſt heſter in veſtimentis glorie. ꝛ igitur ſub-
ditur ibidem. nō adijciat vltra. vt pertranſeat ſanctam ciuitatem ꝛ circū

ctus ⁊ imūdus. Jpſa em̄ btā ꝟgo ṗncipiū noue legis fuit. oīe immūdū
et hereticū ſpreuit. qꝛ xp̄s nouꝰ ſponſus veniēs in mūdū noua p̄cepta de-
dit Itē nota maria ſcribit̄ q̄nq̄ lr̄is in q̄b' q̄nq̄ myſteria. b. ꝟginis deſi-
gnātur. Prima lr̄a ē m. ꝑ quā intelligit̄ mediatrix. Ipſa em̄ fecit pacem et
mediū inter deū ⁊ hoiem. Vn̄ an̄q̄ xp̄s naſcebat̄ inimicicie facte fuerunt
inter deū ⁊ hoiem ſic ꝙ vno die occidit q̄nq̄ milia hoīm ꝓpter hoc ꝙ denu-
dauerūt archam ⁊ ꝓpter ſolā iuſticiā. Etiam fecit pacē inter angelum ⁊ ho
minē q̄ erāt tante inimicicie ꝙ angelus vna nocte occidit. vij. milia hoīm.
Etiā fecit pacē inter viꝝ ⁊ mulierē. qꝛ vir obiecit mulieri ꝙ de ꝯſilio ſuo
factꝰ ſit inobediēs deo detruſus a ꝑadyſo. Scd̄a lr̄a ē a. ꝑ quā intelligitur
auxiliatrix. Jpſa em̄ auxiliat̄ oīb' eā deuote inuocātib'. ſicut pꝫ de theo-
philo. quē a laqueis dyaboli eripuit. ⁊ q̄mplures alios liberauit q̄ ad ipſam
refugiū habuerūt. vt ſolet recitari in miraculis. b. virginis Tercia lr̄a eſt
r. ꝑ quā intelligit̄ reparatrix. qꝛ ipſa reparauit ⁊ recōciliauit oēs pctōres vere
penitentes ſuo dilecto filio. ſicut legit̄ de quodā milite q̄ filiū ſuū vēdidit
dyabolo. q̄ poſtq̄ ꝑuenit ad etatē. factū patris ꝯgnouit ⁊ firmiter in repa
tionē. b. marie credidit. nihil orans niſi aue maria. ⁊ liberatꝰ eſt. Quarta
lr̄a eſt i. ꝑ quā intelligit̄ illuminatrix. ipſa em̄ illuminat corda pctōꝝ ad co
gnoſcendū beneficia dei. Quinta lr̄a ē a. i. adiutrix. qꝛ ipſa ſolet oēs iuuare
q̄ eam honorāt. Jtē no. lr̄a dr̄ aue. ꝑ h̄ autor hortat̄ nos ad. b. ꝟginis ſa
lutationē. vn̄ dr̄ Anſ. Valde vtile ē. b. ꝟginē ſalutare cū affectu. qꝛ ſalu-
tauit eā angelus. ⁊ factus ē dei famulus. Salutauit ipſam elizabeth ⁊ re-
pleta ē ſpū ſctō. ſalutauit eā iohēs in vtero matris. ⁊ ſtatim ſctificatus eſt.
Jtē Ber. Celū ridet. angeli gaudēt. mūdus exultat. demones fugiunt in
fernus ꝯtremiſcit cū dixero aue maria. Jtē aue dr̄ ab a qd̄ ē ſine. ⁊ ve qd̄
eſt ſignū doloris. quaſi ſine dolore. Vn̄ poſtq̄ mūdus fuit dānatus ꝓpter
trāſgreſſionē ade. tūc cogitauit dn̄s qūo poſſet nos redimere a faucib' dy
aboli ꝑpendēs ꝙ ꝯtria ꝯtrijs curantur. litteraliter ꝯuertit h̄ nomen eua in
aue. vt ſicut ꝑ euā mūdus fuit damnatꝰ. ſic ꝑ ꝯtriam ſuam ſcꝫ aue ſaluare
tur mūdus. Vn̄. b. Ber. dr̄ ꝙ aue multiplex includit myſteriū. Primo ſi
cut mors ꝑ euā intrauit mūdū. ſic ꝑ aue vita ſempiterna. Qd̄ etiam pꝫ ex
interp̄tatione vocabuli. dr̄ em̄ eua ab euan grece qd̄ eſt ꝑuerſuꝫ latine. qm̄
ꝑ euam venit omne malū in tranſgreſſione mādati. q̄re ip̄am ſequebat̄ ma
ledictio vt pareret filios ſuos in dolore. Sed aue dr̄ ab a qd̄ eſt ſine et ve
qd̄ eſt ſignū doloris. q̄ſi ſine dolore. vt patuit. qꝛ beata ꝟgo noſtꝝ dolorem
abſtulit qn̄ nobis redemptorē peperit. ⁊ g̃ ipſam merito ſequebat̄ benedi-
ctio. Jtē genꝰ hūanū fuit ſubiectū triplici ve. ſ. ꝯcupiſcētie. deſidie ⁊ igno-
rantie. q̄ tria tāgit Ber. in ſermone de aduētu dn̄i dicēs Sumꝰ magis fra
giles ad reſiſtendū. debiles ad oꝑandū. faciles ad ſeducēdū. Jdeo dicitur
in Apoc. Ve ve ve vobis habitātib' in terra. ⁊ de illo triplici ve liberauit
nos btā ꝟgo qn̄ nobis redēptorē peꝑit. g̃ merito ip̄am ſeq̄tur benedictio.
Jtē hec ſtella. ſ. btā ꝟgo ē orta in lucē gētiū. vn̄ Hiere. ṗmo. Poſui te in lu
cem gentiū vt ſis ſalus mea vſq̄ ad extremū terre. Sꝫ diceres. nūquid
btā ꝟgo etiā orta eſt in lucē iudeoꝝ. Ad h̄ dd̄m eſt ꝙ ṗncipalr̄ orta ē in lu
cem iudeoꝝ. qm̄ ſalus ex iudeis orta eſt. Jtē apl's ad Roma. Salus om-
ni creature. primo iudeis. ſcd̄o gentib'. ſed iudei ꝯgnoſcentes ſcripturaꝫ ⁊

videntes mirabilia auerterūt faciem ſuā a xp̄o faciētes ſibiipſis ignoran
cie cām. ḡ btā v̄go eſt orta in lucē gentiū. iuxta illud Iſa. Excecatū eſt cor
eoꝝ vt vidētes nō videāt ꝛ audiētes nō intelligant. ꝯuertimur ad gētes
ſic precepit dn̄s. q̄re dr̄. b. v̄go orta in lucē gentiū minus p̄ncipalr Item
nota. ꝙ aue eſt verbū defectiuū. cuius ꝯiugatio patet in p̄ma pte Alexan
dri. Item diuinitus eſt aduerbium qualitatis

**Euge dei porta que non aperta veritatis lumen ipſum ſo/
lem iuſticie indutum carne ducis in orbem.**

¶ Hic autor in pſona ſancte matris eccleſie alloq̄tur virginē mariam ap
plauſiue introducens ſeptē ꝓphetias p̄ncipales. ꝛ ſm̄ h̄ diuidit̄ in ſepteꝫ p
tes q̄ patebūt in ꝓceſſu lr̄e. Et p̄mo ponit p̄mā dicēs (Euge) qđ eſt inter
iectio gaudētis vel applaudētis. ſ. maria (q̄ es porta nō apta). ſ. p virilem
ꝯceptionē. tu (ducis in orbē). i. in mūdū (lumē veritatis) et (ipſuꝫ ſolē iuſti
cie). i. xp̄m (indutū carne). i. natura humana ſcꝫ ipſum generando
¶ Notandū iſtā hyſtoriā tāgit Ezechiel. xliiij. ca. circa fineꝫ vbi deſcribit
diſpoſitionē tabernaculi. Uidit eīm portam clauſam ꝛ gl'am dn̄i ingrediētē
et audiuit vocē dn̄i dicētis. hec porta clauſa manet ꝛ nō aperiet̄ ꝛ vir non
tranſibit p eam. qꝛ gloria dn̄i ingreſſa eſt p illam. In hac eīm viſione ꝓbata
eſt caſtitas beate virginis marie. quia dn̄s ingreſſus eſt p eaꝫ. quē ſine do
lore pepit pmanens virgo. vnde in euangelio. Ego ſum lux mundi. ego
ſum via veritas ꝛ vita. Item p̄ma Iohis p̄mo. Annūciauim⁹ vobis q̄m
deus eſt lux ꝛ tenebre in eo nō ſunt vlle. ꝛ in hoc nobis oſtendebat fructū
benedictionis in qua ceſſat antiqua maledictio. in dolore paries filios tu/
os Item lr̄a dicit ſolem iuſticie. Unde xp̄s eſt ſol iuſticie. immo precel/
ſior ſole. Nota tanta eſt diſtantia filij ꝛ v̄ginis quāta creatoris ꝛ creatu
re. Itē autor appellat beatā virginē portā dei. vnde Grego. Et exiuit per
auream portam lux ꝛc̄. Et rōne hui⁹ introit⁹ ipſa dr̄ gratia plena. vnde
Ber. O dn̄a ex ore tuo pendet ꝯſolatio miſeroꝝ. redēptio captiuoꝝ. libe/
ratio damnatoꝝ. Un̄ duplex ē gr̄a beate v̄ginis ſiue miſericordia Una eſt
corpalis q corpib⁹ miſeret̄. Alia ē ſpūalis q̄ aīab⁹ miſeret̄. ſcđa eſt melior p̄
ma. ſed ad vtrāqꝫ ē prona. vn̄ Ber. Maria oīb⁹ miſericordiā ſuam aperit
vt de plenitudine eius captiui libertatem. egroti ſanitatem. triſtes ꝯſola/
tionem. peccatores veniam. iuſti gratiam. angeli leticiaꝫ. pſona filij huma
ne carnis ſubſtantiam. ꝛ tota trinitas gloriam ꝯſequantur
Pro terminis no. ꝙ euge ē interiectio. ꝛ exponit̄ tripl'r. Uno modo ap
plauſiue ꝓut ſignificat effectum ꝯceptus. ꝛ ſic ponit̄ in littera Secūdo ex
ponit̄ deriſiue. ꝛ ſic ſignificat effectum deſpectionis. ꝛ ſic ſumit̄ in p̄s. q̄ di/
cūt mihi euge euge. Tercio exultatiue. vt Mat. xxv. Euge ſerue bone
et fidelis ꝛc̄. Itē aptus eſt pticipiū. ꝛ venit a v̄bo aperior qđ componi
tur ab antiquo verbo pario Item indutus eſt pticipium huius verbi
induor. Sed duco eſt verbum tercie coniugationis tranſitiuum

**Uirgo decus mundi regina celi preelecta vt ſol pulcra lu
naris vt fulgur. agnoſce omnes te diligentes.**

¶ Hic autor adducit ſecūdā ꝓphetiā q̄ ꝯmēdat beatā v̄ginem dicens O
maria.ſ.exn̄s(v̄go ⁊ decus).i.honor(mūdi ⁊ regina celi preelecta).i.pre
omnib⁹ electa(vt)id eſt ſicut(ſol)⁊(pulcra vt lunaris fulgur).i.luna lucēs
(agnoſce)ſcʒ fauore miſericordie tue(omnes te diligentes) ¶ Notan
dū ꝙ autor inducit hic ſcd̄am ꝓphetiam.⁊ ꝯꝑat eā ad beatam virginē. Et
hec ꝓphetia ſcribit̄ in canticis canticoꝝ.vij.ca. Cū eſſet beata v̄go aſſump
ta in celū dixerūt angeli.q̄ eſt iſta q̄ ꝓgredit̄ quaſi aurora ꝯſurgens pulcra
vt luna.p̄electa vt ſol. Reſpōderūt Iſta eſt ſpecioſa inter filias hieruſalē
Et alter chorus dixit. Nec eſt q̄ neſciuit thoꝝ in delicto. Pro quo vlte
rius nota.ꝙ beata v̄go maria ꝯmendat̄ quadrupl'r in hac ſn̄ia. Primo de
ſublimitate honoris cū dr̄.decus mūdi.vn̄ ps. Oīs gloria eius filie regis
Vn̄ btā v̄go maria tripl'r dr̄ gloriam habuiſſe. Primo gloriam ſapientie.
vn̄ in ꝓuer. Gloriam ſapientie poſſidebit ⁊c̄. Scd̄o habuit gloriam cōti
nentie.i.caſtitatis.vn̄ Iſa. Gloria libani data eſt ei.⁊ liban⁹ interpretatur
quaſi cādidatio q̄ ꝯuenit v̄ginitati. Tercio habuit gloriam patientie.vn̄
Ecc̄. Magna eſt gl'a ſeq̄ dn̄m.ſ.ꝑ patientiam ⁊ humilitatem. Scd̄o ꝯmē
datur de coronatione celeſti cū dr̄.regina celi.vn̄ Grego. Coronam aureā
poſuit ſuꝑ caput eius.cui ꝯcordat ps.dicens. Aſtitit regina a dextris tuis
in veſtitu deaurato. Tercio ꝯmēdat̄ de ꝓuidentia electionis.cū dr̄.preele
cta vt ſol. Et de illo dr̄ in libro ſapientie. Ante omnes colles ego ꝑturie
bar. Itē ibidē.cū ipſa cūcta ꝯponēs. Vn̄ beata v̄go in tali electione ꝯꝑat̄
ſoli.q2 ſm̄ Ptholomeū.ſol ē in medio planetaꝝ ſicut in regno ſuo ⁊ ab ipo
ſole oīa alia ſydera lucē recipiūt ⁊ lucet ſuꝑ bonos ⁊ malos. Sic btā v̄go
eſt mediatrix inter deū ⁊ hoīem.⁊ aliq̄ hoīes deuoti ſumūt lumen glorie
ſeu gratie ab ipſa. Etiam ipſa mittit ſplendorem ⁊ gratiam tam peccatori
bus q̄ȝ iuſtis ipam deuote inuocātib⁹.vn̄ Apoc.xij. Signū magnū appa
ruit in celo.mulier amicta ſole.habēs lunā ſub pedib⁹ ei⁹ Et hoc tangit lr̄a
cū dr̄.pulcra lunaris vt fulgur. Quarto ꝯmēdatur de claritate caſtitatis
vn̄ Iſa. Virgo in partu.virgo ante partū.virgo poſt partū. Unde beata
virgo ꝯꝑatur aurore ꝓpter ſanctificationem in vtero. Comꝑatur lune ꝓ
pter ꝯuerſationē in mūdo. Etiā ꝯꝑat̄ ſoli ꝓpter glorificationem in celo.

Pro terminis notādū.ꝙ dec⁹ ē nomē neutri generis a v̄bo decoro as
media correp.i.honoro Itē lunaris ē nomē adiectiū deriuatū a noīe lu
na. Sed fulgur ē nomē maſ.g̅ deriuatū a verbo fulgeo Itē agnoſco eſt
verbum tranſitiuū ꝯpoſitum ab ad ⁊ noſco mutando d in g

Te plenam fide virgam alme ſtirpis yeſſe naſcituram prio res deſiderauerunt patres et prophete

¶ Hic autor introducit terciā ꝓphetiā dicēs(patres p̄ores).i.ātiq̄(⁊ ꝓ
phete deſiderauerūt te).ſ.mariā(plenā fide).ſ.⁊(naſciturā).i.geniturā
(v̄gā alme ſtirpis).i.ſc̄tē ⁊ nobilis ꝓgeniei(yeſſe).i.illius patriarche.de
qua ꝓceſſiſti Sciendū.ꝙ btā v̄go in p̄n̄ti ſentētia ꝯmēdatur dupliciter
Primo ex ꝯſtātia fidei.cū dicit̄.te plenā fide. Scd̄o ex dignitate ꝓphetie.
cū dr̄.ſtirpis yeſſe. Quantū ad primū dicit btūs Grego.ꝙ in paſſione dn̄i
oēs apoſtoli in fide dubitauerūt ⁊ fidem amiſerunt.excepta beata Maria

virgine q̄ ſtabilis in fide ꝑmanſit. ⁊ reſurrectōnem dn̄i fiducialiter expecta uit. q̄re merito dr̄ plena fide. Quātū ad ſecūdū tūc de ipſa ꝓphetizatū eſt Dn̄s dabit illi ſedē dauid patris ſui ⁊ regnabit in domo iacob ineternū ⁊ regni eiꝰ ⁊c̄. Itē ps̄. De fructu ventris tui ponā ſuꝑ ſedem tuam. Item Hiere. Ecce dies veniēt dr̄ dn̄s ⁊ ſuſcitabo dauid germen iuſtum et re-gnabit rex ⁊ ſapiens erit ⁊c̄. Et cā illiꝰ ꝓmiſſionis btā ỽgo eſt facta vir-ga ipſius yeſſe. que florē ꝓduxit Item ſciendū q̄n ſancti patres cum ma-gno deſiderio expectabāt ỽgā yeſſe naſciturā tūc audiuerūt vocē benigni-ter dicentē. Trahe me poſt te curremꝰ in odorem ⁊c̄. vt dicit̄ Cān. primo Item ſciendū. ꝙ fides eſt nomen feminini generis q̄nte declinationis. ⁊ ca-ret trib; caſib; in plr̄i numero. ⁊ deſcribitur ſic. Fides eſt ſuba rerꝝ ſperan-darꝝ argumētū nō apparētiū. Et obiectū ipſiꝰ ē ꝑma veritas. Itē yeſſe eſt ꝓpriū nomē viri indeclinabile. Sȝ naſcitura ē ꝑticipiū futuri tꝑis a verbo deponentali naſcor. Itē ꝑores eſt ꝯꝑatiuus cōis generis a pridem

Te lignum vite ſancto rorante pneumate pariturā diui-nī floris amigdalum ſignauit gabriel

¶ Hic autor introducit quartā ꝓphetiam dicens. O maria (gabriel) ſcȝ annūcians tibi filiū dei (ſignauit te). ſ. exn̄tē (lignū vite pariturā amigda-lum diuini floris). i. filiū dei (rorante). i. fecundāte (ſancto pneumate) id eſt ſpiritu ſancto Notādū in p̄n̄ti ſententia beata virgo ꝯmendat̄ dupl̄r Primo ex opere reconciliationis. ibi. Te lignū vite. Secundo ex diuina obumbratione. ibi rorante pneumate. Unde maria dicitur lignum vite. nam in ligno (quod erat in paradyſo) ortū eſt pctm̄ parētū noſtrorum ſcȝ ade ⁊ eue. ⁊ factum eſt lignum mortis. Sic oppoſito modo maria lignuȝ vite reſuſcitauit. quia ſaluatorem mundi produxit a quo orta ē noſtra ſa-lus. Sed de ſecūdo. ſ. de obūbratione ſpiritus ſancti dicit beatus Gregoriꝰ Uirgo ꝯcepit in vtero filium dei nō ex ꝯmixtione virilis ſeminis. ſȝ ex ob-umbratione ſp̄ūs ſancti. q2 talis incarnatio non fuit naturalis. ſed miracu-loſa ſiue ſuꝑnaturalis. Pro terminis notandū. rorans ē ꝑticipiū p̄n̄tis tꝑis a verbo roro as Itē pneuma eſt nomē neutri gn̄is tercie decli. Sȝ paritura ē ꝑticipiū futuri tꝑis a pario is Itē amigdalus eſt nomē hete-roclitū. ⁊ ſ̄cat lignū cū fructu. vt patet in prima parte Alexandri

Tu agnum regem terre dominatorem moabitici de petra deſerti ad montem filie ſyon transduxiſti

¶ Hic autor introducit quintam prophetiam. Et vult O maria (tu tranſduxiſti) id eſt peperiſti (agnum) ſcȝ chriſtum exiſtentem (regeȝ ⁊ do-minatorem terre. ad montem filie ſyon) id eſt eccleſie vel anime fidel' (de petra moabitici deſerti) id eſt deſerti moab. ¶ Pro quo notandum. ꝙ hic in littera tangitur hyſtoria de progenie chriſti. quia chriſtus voluit na-ſci partim ex gentibus et partim ex iudeis. quare factus eſt lapis angu-laris connectens paganiſmum et iudaiſmum in ſignum iſtius ꝙ non ſo-lum venit vocare ad regnum celorum iudeos, ſed etiam gentiles vt pa-

fuit in balaā qui ꝓphetiſauit aduentuȝ xpi di. Nūeri. xxiiij. Orief ſtella ex
iacob. ⁊ ꝯſurget hō de iſrael. ⁊ ideo dr̄ in lr̄a moabitici ⁊c̄. Vn̄ moab erat
hō gentilis multū crudelis adoptās in vxorē cape iudeā q̄ copulatio fuit
incōſueta, ꝓpterea qdā iudei ꝯtradixerūt ſibi cū qb⁹ moab p̄lia ꝯſtituebat
ſed alij iudei vt litigiū tale ceſſaret ſibi Ruth in ꝯiugē deſponſabāt q̄ erat
nobili ꝓſapia. ſcȝ dauid ꝗ̄uis erat meretrix. ⁊ ex illa fuerunt nati filij vſqȝ
ad generatōeȝ xpi. et h̄ tangit lr̄a cū dr̄. de petra deſerti. qꝛ moab fuit hō
indurat⁹ ſicut petra. ⁊ ḡ merito petre ꝯpaꝝ ¶ Pro terminis nota. mo
abitiens eſt nomē adiectiuū a noīe moab. qd̄ eſt ꝓpriuȝ nomē viri. Itē ſy-
on eſt ꝓpriū nomē loci. ⁊ poniꝝ ꝓ q̄libet aīa fideli. ⁊ interp̄taꝝ q̄ſi ſpeculatio
Itē trāſduxit eſt verbū tranſitiuū ꝯpoſitū a trans ⁊ duco.

Tuqȝ furentē leuiathā ſerpentē tortuoſumqȝ ⁊ vectē collidēs damnoſo crimine mūdum exemiſti.

¶ Hic iaȝ au. introducit illā ꝓphetiā ſcȝ ſextā quā applicat ad beatā v̄gi-
nē di. Tu v̄go maria (exemiſti). i. liberaſti mūdū (dānoſo crimine). i. no-
ciuo pctō (collidēs). i. purgās ꝯſtringēs (furentē leuiathā). i. demonem.
(qȝ) ꝓ et (tortuoſum). i. curuū ſerpentē (et vectem). i. repagulū. qꝛ dyabo
lus ꝑ ſuas ſuggeſtiones ianuas regni nobis obſtruxit
¶ Notandū. hec ꝓphetia ſcribiꝝ Iſa. xij. in his v̄bis In die illa ſuſcitauit
aduerſus leuiathā ⁊ aduerſus tortuoſum ſerpentē mulierē fortem gladio
accinctā. que caput eius ꝯtereret. ⁊ auferreꝝ ab eo opprobriū ſempiternū. vn̄
ꝑ mulierē fortē intelligiꝝ btā v̄go q̄ ſua hūilitate ⁊ glorioſa caſtitate dya-
bolū ligauit ⁊ portas celi nob̄ reſerauit. ⁊ ꝑ ſuā fortitudinē dyabolo om-
nem potentiā ſuā abſtulit. ḡ dr̄ in ꝓuerb. Mulierē fortē q̄s inueniet. vbi
fortitudo beate v̄ginis ſufficiēter ꝯprobaꝝ. In hac ꝓphetia etiam v̄go du
pliciter ꝯmendaꝝ. Primo de plenitudine fortitudinis. cum dr̄ ſuſcitauit
mulierē fortē. Scd̄o de plenitudine gratie cū dr̄. Et auferreꝝ ab eo oppro-
brium ⁊c̄. De p̄mo patuit per dictū Salomonis in ꝓuerb. Mulierē for-
tem quis inueniet. Itē manū ſuā miſit ad fortia. Vn̄ btā v̄go maria diciꝝ
fortiter laboraſſe. qꝛ ſigno caſtitatis ⁊ humilitatis dyabolū ſuꝑauit. De
ſcd̄o dr̄ Bern̄. O maria tu es facta indeficiens. quaſi diceret btūs Ber.
ꝗ̄to plus beata v̄go maria dat ⁊ auxiliaꝝ. tanto plus dare poteſt ⁊ auxilia
ri. Et hoc ꝯfirmādo dr̄ beatus Grego. Quia quē celi capere nō poterant
tuo gremio ꝯtuliſti.
¶ Pro terminis nota. leuiathan eſt ꝓprium nomen dyaboli. ⁊ diciꝝ quaſi
ſiniſter pacis. vel dr̄ quaſi ad ditandū qui noſtris parentib⁹ ad ditandum
ꝓmiſit dicens. Quia eritis ſicut dij ſcientes bonū ⁊ malū. Etiam dyabo
lus diciꝝ ſerpens. qꝛ habuit formā ſerpentis qui hominib⁹ maxime odio-
ſus eſt ꝓpter eius maledictōem quam homini fecit. Etiam dicitur tortuo
ſus. quia illud vocatur tortuoſum quod non eſt planum ⁊ rectum. ſic ipſe
dyabolus dicitur tortuoſus. quia nos a via rectitudinis quotidie eſt di-
ſtrahens ⁊ ad mala opera prouocans. Item collidens eſt ꝑticipium de-
compoſite figure a con ⁊ ledo, mutando. n. in. l. ⁊. e. in. i. ⁊c̄.

De purificatione btē Marie.

Hinc gentiū nos reliquie tue ſub cultu memorie. mirū in modum quē es enixa ꝓpiciatiōis agnū regnantē celo eternaliter reuocamus ad aram mactandū myſterialiter

Hic au. ponit aliā ſcꝫ ſeptimā ꝓphetiā di. (Hinc). i. exinde. ꝛ ꝓpter hoc nos xp̄iani (reliq̄e gentiū). i. relicti a gentibꝫ (reuocamꝰ) vel vt alij textꝰ hn̄t deuocamꝰ. i. deuote vocamꝰ (ad arā). i. altare (agnū ꝓpiciatōis ꝛ grē ꝛ recōciliatōis (quē) ſcꝫ agnū. tu es (enixa). i. genita (regnāte celo). i. in celo (eternalr̄ mactādū). i. offerēduꝫ (myſterialr̄). i. ſub myſterio ſacri (ſub cultu). i. famulatu (tue memorie). i. tue ꝯmemoratōis ¶ Notād in hac ſnīa p̄ncipalr̄ tangūt q̄nq̄ꝫ. Primo ſitus ꝛ ordo nationū cū dr̄ hinc gentium ꝛc. Vn̄ vocat nos reliq̄as gentiuꝫ. q2 nos ſumus relicti ꝛ ꝓpagati ex gentibꝫ. ꝛ ſumꝰ vltimi ꝛ nouiſſimi omniū nationū. vn̄ Paulꝰ Nos ſumꝰ in quos fines ſeculoꝝ deuenerūt. Scd̄o tangit memoria btē v̄ginis perage ida. cū dr̄ tue ſub cultu memorie. vn̄ q̄libet ſacerdos in celebratōe miſſe poſtq̄ꝫ egerit memoriā paſſionis xp̄i etiā dꝫ agere memoriaꝫ btē v̄ginis. vn̄ Gre. in ca. Cōicantes ꝛ memoriā venerātes in p̄mis ſempq̄ꝫ glo̾ſe virginis marie. Tercio tāgit modus natiuitatis xp̄i. ibi miruꝫ in modū. q2 talis natiuitas fuit ſemꝑ ſuꝑ oēs gradus nature. Quarto tāgit p̄ceptuꝫ veteris teſtamēti. ibi agnū mactandū. In veteri eīm lege fuit p̄ceptū iudeis vt agnū paſchalē comederēt. q̄ agnꝰ dꝫ eſſe maſculus ꝛ imaculatus. et illū deberēt comedere integraliter. ꝑ illū agnū intelligit xp̄s verus deus q̄ eſt ſine macula. quē myſterialr̄ venerari debemꝰ in altari. Quinto tangit myſteriū corporis xp̄i ibi myſterialiter. Vn̄ in celebratōe cuiuſlibet miſſe xp̄s ꝓ nobis immolat ſicut fuit immolatus in cruce

Hinc māna veꝝ iſraeliticis veris veri abrabe filijs admirantibꝫ quōdaꝫ moyſi quod typus figurabat. iam nunc abducto velo datur perſpici.

Et (hinc). i. exinde (verū māna). i. corpꝰ xp̄i (dat ꝑſpici). i. videri (veris iſraeliticis filijs veri abrahe. admirātibꝫ quondā). i. p̄us (qd̄) ſcꝫ veꝝ māna (typus). i. figura (moyſi figurabat). i. ſignabat. et hoc dico illud verum māna (dat ꝑſpici iam velo). i. figura (abducto). i. depoſito ¶ Notanduꝫ q̄ autor hic oſtēdit q̄ corpus xp̄i figuratū eſt ꝑ manna qd̄ moyſes reliq̄t in vrna aurea. ꝑ moyſen intelligit xp̄s qui incluſit māna. i. filiū dei. in aurea vrna. i. in vtero b. v̄ginis. q̄ rōne caſtitatis vrna aurea nūcupat. ꝛ hoc mānna datur ꝓplo iſraelitico in figura. nobis aūt dat in veritate. ¶ Pro terminis nota. reliq̄e eſt nomē pluralis nūeri tm̄ fēi gr̄. Sed cultus eſt nomē quarte declinatōis a v̄bo colo is. qd̄ ſcat venerari. Itē mactandū eſt ꝑticipiū futuri tꝑis a v̄bo macto as. Itē māna eſt nomē neutri gr̄ p̄me declinatōis. ꝛ dr̄ a manhu. i. admiratiue q̄d eſt hoc. q2 patres in deſerto admirabātur de illo pane. Itē iſraeliticuꝫ eſt nomē adiectiuū a noīe iſrael. ꝛ dr̄ vir vel mulier videns deum. Item typus. id eſt figura. Iteꝫ abducto eſt participiū preteriti temporis a verbo abducto2

Ora virgo nos illo pane celi dignos effici Fac fontē dulcem quem in deſerto petra premōſtrauit deguſtare cū ſincera fide reneſq ꝯſtringi lotos ī mari anguē eneū ī cruce ſpeculari

¶ Hic au. alloqtur beatā virginē depcāter. ꝛ pmo ponit quaſdā orōnes Scdo oſtēdit illaꝝ orōnum rōnabilitatē ꝓbando ipas eſſe exaudibiles. ibi Audi nos. Prima adhuc in tres ptes Pm ꝙ ponit tres petitōes. ſecundū ibi. Fac ignē. terciū ibi. Da fontē boni ꝛc. Vn̄ petitio ꝓcedit ex littera pcedēti. qꝛ dictū eſt pus ꝙ antiqtus māna datū patrib in deſerto pfigurauit illud verū manna qd offert in altari ꝛ ſumit a filijs veri abrahe q ſunt filij ꝓmiſſionis. ergo dt O virgo maria tu ora nos (effici). i. fieri (dignos illo pane celi). i. corpore xpi. ꝛ (fac nos deguſtare dulcē fontē. quē) ſcꝫ fontē (petra premonſtrauit). id eſt pfigurauit (in deſerto. cuꝫ ſincera) id ē pura fide. ꝛ fac (ꝯſtringi renes) ſcꝫ p ꝯtinentiā. ꝛ o maria tu fac nos (lotos). i. mūdatos (in mari) id eſt in ſtella maris (ſpeculari) id eſt videre (anguē eneū). i. ſerpentē in cruce ¶ Notandū in littera tāgunt tres hiſtorie. que ſpēaliter tria deſignāt. Primū eſt cū filij iſrael fuerūt in deſerto tūc murmurabāt ꝯtra aaron ꝛ moyſen ꝙ nō habuerūt aquā ad bibendū. tūc moyſes ex ꝓuidentia diuina accepit virgā ꝛ tetigit petrā a qua ſtatim fluxerūt aque largiſſime ad refectōem omniū populoꝝ. illa figura pfigurauit ꝙ regnū dei ingredi nō poſſumus niſi renati ſumus ex aqua ꝛ ſpū ſctō et illa figura tāgit ibi. Fac fontē. Scdo tangit hiſtoria Exod. de eſu agni paſchalis. qꝛ qn̄ filij iſrael debebant comedere agnū paſchalem. tūc preceptum eſt eis vt renes eoꝝ ꝯſtringerent ꝛ baculos in manib portarent Illa hiſtoria deſignat nobis caſtitatis ꝯſtantiā. qꝛ luxuria mater vicioꝝ eſt in renib. ꝛ ibidē eſt cōicatio ſeminis. et ſi aliqs vult guſtare dulcē fontem ille renes ſuos conatur ꝯſtringere. vn̄ Gre. Sint lūbi vr̄i pcincti. et h tāgit iam cū dicit. reneſq ꝯſtringi. Tercio tangit hiſtoria exo. qn̄ filij iſrael fuerūt in deſerto. tūc ſurrexit multitudo ſerpentū venenoſoꝝ quib multi fuerūt interfecti. ſed moyſes videns hanc plagā ex precepto dei erexit ſerpentem eneū ſupra altā arborē. ꝛ quicūq illū ſerpentē de mane inſpiciebat ille ſecurus p totū diē ambulabat. et illa figura oſtendebat chriſtū pati in cruce. cuius paſſionē omni mane ad memoriā debemus reuocare. ꝛ ſic preſeruabimur a ſerpentib. i. dyabolicis ſuggeſtionib que vndiq extenduntur vt capiant ꝛ illaqueāt nos. ꝛ hoc tangit littera cū dt anguem eneum. Itē nota. autor dirigit petitōem ad beatā virginem vt ipſa ducat nos ad fontem ſacri baptiſmatis Secūdo qꝛ ipſa ꝯfirmat nos in puritate baptiſmatis cum caſtitatis conſeruatione. Tercio poſſumus ſpeculari paſſionem eius filij cum qua caſtitatē eo firmius valeamus ꝯſeruare ¶ Pro terminis nota. effici eſt infinitiuus huius verbi efficior Item renes eſt nomen maſculini generis. a verbo renuo. Sed lotus eſt participiuꝫ preteriti temporis a lauor aris. Item anguis eſt nomen maſculini generis a vbo actiuo anguo is. Item eneus eſt nomen adiectiuū quaſi ereus. Sed ſpeculari eſt verbum deponentale prime ꝯiugationis.

Fac igni ſancto patriſcꝫ verbo qđ rubus vt flāmam tu por/taſti virgo mater facta pecuali pelle diſcinctos pede mūdis la/bijs cordecꝫ propinquare

¶ Hic au. dirigit aliā petitōem ad btām mariā ꝟginem . ⁊ đt O maria (fac nos diſcictos) .i. diſcalceatos (pede) .i. in pede (pecuali pelle) .i. in cal/ceis q̄ ſunt facti de pellibꝫ porcoꝝ (ꝓpinq̄re) .i. appropinq̄re (mūdis labijs cꝫ) p̄ et mūdo (corde igni) .i. ſpūſctō (cꝫ) pro et (verbo patris) .i. filio dei (qđ) ſcꝫ ꝟbū (tu ꝟgo facta mater. portaſti vt) .i. ſicut (rubꝫ) ſcꝫ portauit flāmā ¶ Notādū. in lr̄a tangūtur due hiſtorie Prima eſt ipius moyſi ſc̄m q̄ legiť Exo. iij. q̄n moyſes petiuit ⁊ cuſtodiuit oues ꝓprias. vidit in mon/te ſynai rubū ardere ⁊ tn̄ nō ꝯſumptū. ⁊ cū moyſes deſcenderet ad viden/dū hoc quid eſſet. audiuit vocē de rubo dicentē. Diſcalcea te. qꝛ locus in quo ſtas ſctūs eſt. qꝛ ibidē ꝯſtitutus eſt in legatū vt duceret ꝓplm̄ de egy/pto. nā dn̄s vidit afflictōem eoꝝ volens eos p̄ manus moyſi liberare Ille rubꝫ p̄figurabat btāꝫ ꝟginē. q̄ ardebat igne ſpūſſcti. attn̄ nō ꝯbuſta eſt. i. poſt partū nō violata. vn̄ b. Gre. Rubū quē viderat moyſes ⁊c. ¶ Secū/da hiſtoria eſt ipius gedeonis. ⁊ tāgiť ibi pecuali pelle. vn̄ Gedeon q̄n du/xit ꝓplm̄ iſraeliticū p̄ deſertū. tūc vidit hoiem volentē aduerſus eū pugna/re. ⁊ ſic inuocauit nomen dei. ⁊ ſtatim eſt p̄ceptū ſibi vt agninā pellē pone/ret ſupra gramina. ⁊ ſi fieret madida eſſet ſignū victorie ⁊ triūphi.

¶ Itē ſciendū. q̄ vult accedere ad illū ignē. i. ad grām ſpūſſcti dꝫ habere q̄ttuor. Primo pecualē pellem. i. pellem agninā p̄ quā deſignať humilitas. que ducit nos ad eternā vitā. vn̄ Paulꝰ Humiliamini vos ſub manu po/tentis dei. ⁊ ipe exaltabit vos. Secūdo dꝫ habere diſcinctos pedes .i. con/ſtantiā ⁊ tribulatōem. vn̄ Ber. Cōſtātia cū pſeuerātia ꝓmittit coronam Tercio dꝫ habere purū os. i. bonā diſciplinā. vn̄ diſciplina eſt moꝝ ordina/ta correctio. vn̄ Ber. Compoſitū hominē reddit diſciplina. qꝛ vultū cō/ponit ⁊ ceruicem ſubiugat. oculos ligat. chachinnos ꝓhibet. gulā refrenat iram cedat. ⁊ linguā moderať. Quarto dꝫ habere mūdū cor. i. ſincerā ora/tionē. vn̄ ſc̄m Damaſ. Oratio eſt pius affectus mentis directus in deum.

¶ Pro terminis nota. pecualis eſt nomen adiectiuū a nomie pecus dis qđ ſcat aialia nō potentia laborare. ⁊ capiť hic ꝓ humilitate. Itē littera đt. diſcincto pede. p̄ hoc tāgiť p̄ceptū iudeoꝝ. qꝛ aialia nō ruminātia ⁊ fiſ/ſos pedes nō h̄ntia ſunt imūda. i. ipſis ꝓhibita. Et ſic pꝫ ꝙ nō comedūt carnes porcinas. qꝛ nō ruminānt. Etiā nō comedūt equos ⁊ hmōi aialia. quia nō habent fiſſos pedes.

Audi nos. nā te filiꝰ nihil negans honorat. Salua nos ieſu pro quibꝫ virgo mater te orat.

Hic au. oſtēdit rōnabilitatē omniū petitionū p̄dictaꝝ. ⁊ ꝓbat eas eē ex/audibiles. Et p̄mo facit h̄. Scđo ſupaddit quaſdā orōnes ſequētiā ꝯclu/dendo ibi. Da fontem boni ⁊c. dicēs. O maria (audi) .id eſt exaudi nos (nam) pro qꝛ (filius) ſcꝫ tuus chriſtus (honorat te. nihil negans) ſcꝫ tibi

O ieſu ſalua nos ꝓ qbꝫ ꝟgo mater orat te. ¶ Notādū lr̄a dr̄. nihil negans te honorat. vñ tota trinitas bt̄ām ꝟgīnē honorauit. qꝛ pat̄ aīam eiꝰ purgauit. filiꝰ eius ventrē ihabitauit ſpūſſcūs vteꝝ eius ſanctificauit. vñ canit de ip̄a Optimā ptē elegit ſibi maria. qđ itelligit̄ ſic. illa ps ē bona q̄ hꝫ vitā actiuā. illa ps ē melior q̄ hꝫ vitā ꝯtēplatiuā. illa ꝟo optima q̄ hꝫ vtrāqꝫ. ꝟgo mr̄ ē hmōi. ḡ ꝛc̄. vel ſic. Ubicūqꝫ ē glorificatio corꝑis ibi eſt ꝑs bona. ſꝫ vbi ē glorificatio aīe. ibi ē ꝑs melior. ḡ vbi ē glorificatō vtriuſqꝫ ē optima. quā elegit bt̄a ꝟgo. qꝛ corꝑe ꝛ aīa aſſumpta ē in celū. Itē ſciendū ꝟgo hꝫ triplex officiū. ſcꝫ adiuuādi. aduocādi. ꝛ miſerēdi. Primū hꝫ tripl̄r. qꝛ auxiliat̄ in vita. in morte. ꝛ poſt mortē. Primo in vita. qñ vnicuiqꝫ iꝑtrat grām ſuā. Scđo in morte. qñ nos a dyabolo defendit. Tercio poſt mortē. qñ aīas noſtras ſumit ad ſcām ciuitatē ihrl̄m. Primū officium eſt bonū. ſcđm eſt melius. ḡ legit̄ de ea q̄ ad ꝓmū. maria mr̄ grē. q̄ ad ſcđm. tu nos ab hoſte ꝓtege. q̄ ad terciū. in hora mortis ſuſcipe. Scđm officiū ē aduocare in q̄ ꝓmo captat beniuolentiā iudicis. Scđo ſibi inſinuat miſerias hoīs. Tercio inducit iudicē ad miſericordiā. ꝛ ſic iteꝝ prima ꝑs eſt bona. ſcđa melior. tercia optima. Tercio habuit officiū miſerēdi. qdā em̄ iudices ꝯſequunt̄ veritatē ꝯſcie. q̄ ꝑs eſt bona. alij ꝯſequunt̄ rectitudinē iuſticie q̄ eſt melior. alij vero temꝑant miſericordiā. q̄ eſt optima. quā ip̄a bt̄a virgo elegit ꝓpterea mater miſericordie nuncupatur.

Da fontē boni viſere. da pure mētis oculos in te defigere
Quo hauſto ſapientie ſaporē vite valeat mens intelligere

¶ Hic au. ſuꝑaddit alias petitōes. ꝛ h̄ ad filiū dei dī. O maria vl̄ o ieſu (da viſere) .i. videre (fontē boni) .i. bonitatꝫ .ſ. xp̄m. ꝛ da (defigere) .i. firmiter infigere oculos pure mētis in te (q̄) ꝓ vt (mens valeat intelligere ſaporē) .i. dulcedinē (vite) ſcꝫ eterne (hauſto) .i. ꝑ hauſtū (ſapie)

Chriſtianiſmi fidem operibꝫ redimere beatoqꝫ fine ex huius incolatu ſeculi autor ad te tranſire.

¶ Cōſtrue. o ieſu tu da (nos redimere) .i. ornare (fidē xp̄ianiſmi) .i. fidem xp̄ianā (oꝑibꝫ) ſcꝫ ſcīs ꝛ ꝟtuoſis. qꝛ fides ſine oꝑibꝫ mortua ē. ꝛ o ieſu (autor) .i. factor .ſ. oīm. ſc da nos (trāſire ad te ex īcolatu) .i. exilio (huius ſeculi) .i. iſtiꝰ mūdi Notandū. ꝓma ꝑs huiꝰ petitōis tāgit̄ in Boetio de ꝯſolatōe phīe. li. iij. metro. ix. Da pater anguſtā mētis ꝯſcēdere ſedem Da fontē guſtare boni. da luce reꝑta. In te ꝯſpicuos animi defigere viſus. Itē lr̄a dr̄ oculos. vñ oculꝰ ē duplex. ſcꝫ corꝑalis q̄ ꝯſtat ex ꝑtibꝫ materialibꝫ q̄ ſunt caro oſſa ꝛ nerui. Alius ē oculus ſpūalis q̄ ē intellectꝰ ſm quē ſiūt oꝑatōes ducētes nos ad ſummā felicitatē. quā autor petit in fine huiꝰ ſequētie. cū dr̄. ex huiꝰ incolatu ſeculi Pro terminis nota. boni ponit̄ h̄ ſubſtātiualr̄ ꝛ in neutro gn̄e ſubſtātiuat̄. Itē nota fides xp̄iana req̄rit bonū opꝰ. nā ſm apl̄m. fides ſine oꝑibꝫ mortua ē. Itē nota. dr̄ in lr̄a. da fontē boni ꝛc̄. ꝛ h̄ ꝯcordat cū ſentētia Boetij in de ꝯſolatōe phīe. li. iij. metro. ix. Da pater anguſtam ꝛc̄. vt ꝓtractum eſt. Ubi nota. ꝙ ſedes ſummi boni dicitur anguſta. i. ſubtilis. quia vix. imo magno labore

ad ipam ꝑueniť. ⁊ illud ſummū bonū dꝛ fons bonitatis. ſicut riuuli hn̄t
eē̄ ⁊ exiſtere ⁊ fluere a fonte. ⁊ ip̄e a nullo ſic a deo habemꝰ oē bonū. boni/
tatē aūt a ſeip̄o hꝫ. ⁊ ad hoc ꝙ ſedes ſummi ꝯſcēdať opꝫ vt iueſtigeť. ſed
qꝛ nō ſufficit iueſtigare ſi nō iueniať. nec inueniri p̄t ſi nō diligať phīa. in il
la ꝑte petit ꝑ amorē viſus animi. ſcꝫ rōem ⁊ intellectū in ſummū bonū. ſꝫ
ex q̄ intellectꝰ ⁊ rō ipediunť ⁊ obſcuranť ꝑ affectōeꝫ ⁊ deſideriū terrenoꝝ.
qꝛ corpꝰ qđ corrūpiť aggrauat aīam. Ideo vlteriꝰ petit fugare nebulas
et grauitates terre. ⁊ qꝛ nō ſufficit fuga tenebraꝝ niſi aſſit lux illuminans.
iō petit illuminatōem cū ſubiūgit. mica. Itē redimire idē ē ꝙ ornare Itē
incolatꝰ ē nomē quarte declinatōis deriuatum ab incolo

Ictime paſchali laudes imolēt xp̄iani. Agnus rede
mit oues xp̄s innocens patri reconciliauit pctōres.

¶ Hic au. ponit aliđ cāticū in q̄ deſcribit potētiā dei. ⁊ p̄mo facit hoc.
ſcđo deſcribit reſurrectōis veritatē. tercio ſubinfert eiuſdē reſurrectōnis
credēdi ꝓbabilitatē. Scđm ibi. dic nobis Terciū ibi. credendū ē magꝭ.
Pro p̄mo dr ſic (xp̄iani immolēt). i. offerre debēt (laudes paſchali victi/
me). i. xp̄o q̄ dꝛ paſchalis victima. Eſt em̄ oblatus ꝓ nobis tꝑe paſchali
(agnus) ſcꝫ ip̄e xp̄s (redemit). i. liberauit ab eterna morte (oues) ꝓ qbꝫ ē
occiſus. agnus inquā (innocens). i. imaculatus (recōciliauit). i. pacifica/
uit (peccatores) ſcꝫ deo patri.

Mors et vita duello cōflixere mirando. dux vite mortuꝰ
regnat viuus.

¶ Cōſtrue (mors). i. dyabolꝰ (⁊ vita). i. xp̄s (ꝯflixere). i. ꝯflixerūt. hoc
ē pugnauerūt. ſcꝫ in ara crucis (mirādo). i. mirabili (duello). i. bello. ſꝫ tn̄
(dux vite) q̄ erat (mortuus. regnat viuus) qꝛ in triduo reſurrexit ad vi/
tam immortalē. ¶ Notandū. ſcribiť Math. vi. Silis factꝰ ſum leoni in
ſuis opibꝫ. qbꝫ verbis ꝯmendať iudas machabeus qn̄ poſt mortē ſui pa
tris ſumpſit p̄ncipatū a ꝑplo iſrael. ⁊ q̄uis de ip̄o dicta ſunt hyſtorice. tn̄
de deo ſunt ſcripta ꝓphetice. q̄ ſilis fuit leoni. Vn̄ pꝫ ex phiſiologo ꝙ leo
hꝫ aliq̄s ꝓprietates q̄ pn̄t applicari ad xp̄m. Prima ꝓprietas ē ꝙ habitat
et gyrat in mōtibꝫ altiſſimis ⁊ eo deſcendēte delet veſtigia pedū ſuoꝝ oc
cultans ꝑ h̄ ne canes venatiles pueros ſuos inueniāt. Sic filiꝰ dei occulta
uit ſuā reſurrectōem ꝙ nullꝰ cuſtodū infidelium quicꝙ̄ de ea ꝑcepit. niſi
poſtꝙ̄ ſurrexit. Scđa ꝓprietas leonis ē ꝙ pueri eiꝰ generanť mortui. ſꝫ in
triduo ꝑ rugitū patris reuiuiſcūt. Sic xp̄s erat mortuꝰ vſqꝫ in triduū. ⁊
ꝑ diuinā clementiā patris tercia die reſurrexit ⁊ hoc ꝑ rugitū dyaboloꝝ q̄
bus p̄dā accepit. etiā cū magno rugitu terremotꝰ q̄ ꝑterruit cuſtodes ꝙ
nō potuerūt euigilare. vel cū magno rugitu patrū q̄ lachrymabili voce cla
mauerūt. aduenisti deſiderabilis. Tercia ꝓprietas ē ꝙ leo dormiens hꝫ
oculos apertos. ſic xp̄s habuit oculos vigiles. qn̄ nos de ꝑtāte dyaboli li/
berauit. vn̄ p̄s. Nō dormitauit neqꝫ dormiet q̄ cuſtodit iſrael Itē victima
dr offertoriū qđ dať poſt triūphū. vt legiť in Gen̄. xiiij. cū Abraā obtinuit
triūphū reuerſus ē ad melchiſedech ſacerdotē q̄ obtulit ei ꝓ victoria vinū

et panē.q̄ erat ſacerdos altiſſimi dei. Sic eodē mō xp̄s ſacerdos ⁊ ponti-
fex ſummi dei obtulit ſemetip̄m panē ⁊ vinū in cena dn̄ica ꝓ victoria i vi-
ctimā. Siľr cū filij iſrľ expugnauerūt egyptū offerebāt victimā. ⁊ dr̄ victi-
ma paſchaľ.q2 mediāte tali victima ſicc̨ pedib9 ꝑambulabāt mare rubꝝ.
ḡ dr̄ paſcha a phaſis grece qd̄ ē trāſit9 latine Vn̄ h̄ paſcha fuit p̄ſagiū pa-
ſche ieſu xp̄i.de q̄ trāſiuit de morte ad vitā ⁊ offerebat ſe ꝓ nob i ara cruc̨
ſm ordinē melchiſedech. Itē xp̄s dr̄ agn9 duplici rōe. Primo rōe ꝓphe-
tie.q2 ꝑ ꝓphetā Iſa.dr̄ Emitte agnū dn̄e dominatorē terre. Scd̄o rōe
humilitat̨ ⁊ innocētie.vn̄ ſicut agn9 corā tondēte ſe obmuteſcit.ita ꝙ nō
apiat os ſuū.ſic ⁊ dn̄s nr̄ ieſus xp̄s duct9 ē ad ſuā paſſionē tāq̄ȝ agn9 mā-
ſuet9. ¶ Pro terminis no.paſcha ē nomē neutri g̨.Itē agn9 ponit̄ ꝓ xp̄o
ſȝ nos xp̄iani appellamur oues.q2 vnuſquiſq̄ȝ in viā ſuam declinat ſicut
ouis Itē innocēs ē nomē adiectm̄ oīs g̨ ꝯpoſitū ab in ⁊ nocēs.⁊ gr̄a iſti9
ꝯpōnis tranſit in vim noīs.q2 nō dr̄ innoceo. Itē ꝯfligo ē v̄bū ꝯpoſitū a
con ⁊ fligo. Sȝ mirand9 ē nomē adiectm̄ a noīe mirus a um

¶ Dic nobis maria quid vidiſti in via Sepulchrū xp̄i viuē-
tis.et gloriam vidi reſurgentis.

Hic autor deſcribit dn̄ice paſſionis veritatē.⁊ vtit̄ ſermone dragmati-
co.i.interrogatiuo.⁊ dirigit ſermonē ſuū ad btām mariā magdalenā. Et
vult.o(maria)magdalena(dic nobis)ſcȝ fidelib9(q̄d vidiſti in via) ſcȝ q̄
iuiſti ad ſepulchꝝ xp̄i vt eum vngeres.⁊ rn̄dit maria magdale.(vidi ſe-
pulchꝝ).i.locum ſepulture(chriſti viuentis.⁊ vidi gloriam) .i.glorioſuȝ
corpus(reſurgentis)ſcȝ ſchriſti.

Angelicos teſtes ſudariū ⁊ veſtes Surrexit chriſtus ſpes
mea precedet ſuos in galileam

¶ Cōſtrue. maria magda.vidi (angelicos teſtes) ſcȝ reſurrectōnis xp̄i
(et ſudariū)ſcȝ in q̄ erat ſepult9(⁊ veſtes)q̄ oīa ꝑhibēt teſtimoniū de ei9
reſurrectōe. Dico ḡ ꝙ(xp̄us ſpes mea ſurrexit ⁊ p̄cedet vos) .i.diſcipu-
los(in galileā)q̄ eternaľr viuit. ¶ Notandū q̄reret aliq̄s.q̄re xp̄s ſe ma-
nifeſtauit p̄mo mulieri. cū tn̄ mulieres iure a teſtimonio remouent̄. Re-
ſpondet̄ ꝙ hoc eſt iō.q2 mulieres ea q̄ ſciūt de facili nō occultāt. iō appa-
ruit mulieri vt ei9 reſurrectio eo citi9 diuulgaret̄. Etiā iō q̄ȝuis xp̄s ap-
paruit mulieri.tn̄ adhuc teſtimoniū ꝑmāſit in apl̄is. vt dr̄ Gre.in omeľ.
ſuꝑ illd̄ euāge. Thomas q̄ dr̄ didim9.vbi dr̄ Maria mag. minus mihi
preſtitit q̄ cito credidit q̄ȝ thomas q̄ diu dubitauit.⁊ dubitando fixuras
clauoꝝ ⁊ vulnera tetigit.⁊ ſic ab eo vuln9 dubitatōis xp̄s āputauit Vel
dr̄ ꝙ iō apparuit marie mag.nō rōe teſtimonij.ſȝ cā ſumme dilectōnis. q2
dimiſſa ſunt ei pctā multa q̄m dilexit multū Itē maria mag.vocauit xp̄m
ſpem ſuā.q2 poſt mortē ⁊ ſepulturā multi ceciderūt in deſperatōem.nam
Lucas ⁊ Cleophas cū irent in emaus ⁊ xp̄s in ſpecie peregrini eis ob-
uiauit.tūc deſperādo dixerūt ad inuicē.nos aūt ſperabam9 ꝙ xp̄s eēt ve-
rus ꝓpheta redempturus iſrael. Sed q2 nunc eſt tercia dies ꝙ hec facta
ſunt ⁊c. Ex q̄b9 verbis manifeſte patȝ eoꝝ deſperatio. Sȝ reſurrectōne

facta amota ē eoꝝ deſpatio. ⁊ reuenit ſpes. q̄re xp̄s merito dr̄ ſpes
Pro terminis nota. q̇d ē hic acci caſus. q: ei rn̄det accūs. ſcꝫ ſepulcrū.
vn̄ Floriſta Si rn̄det q̄rtꝰ q̇d habet. Itē nota. ille terminꝰ glīa multipl'r
exponit. Primo idē ē ꝙ viſio mirabil'. vn̄ in Exodo Glīa dn̄i apparuit in
monte ⁊ loq̄bat ad moyſen. Scd̄o dr̄ regnū celeſte. vn̄ apl's Que ſurſum
ſunt q̄rite. vbi xp̄s ē in glīa. i. in regno celoꝝ. Tercio dr̄ glīoſa opatio. vn̄
Iohes, Vidimꝰ glīam eiꝰ. Quarto idē ē ꝙ corpꝰ glīficatū. ⁊ ſic capit qn̄
maria mag. vidit glīam. i. corpꝰ glīficatū. Itē ſudariū p̄mo dr̄ pannus q̄
mūdant equi a ſudore. Scd̄o dr̄ pannꝰ q̄ iuoluunt corpa mortuoꝝ. ⁊ ſic
capit h̄ Itē galilea ē ꝓpriū nomē regionis ⁊ interp̄tat q̄ſi tranſfiguratio.

Credendū ē magis ſoli marie veraci. q̄ȝ iudeoꝝ turbe fallaci

¶ Hic autor infert eiuſdē reſurrectōis credentiā ⁊ ꝓbabilitatē dicens.
(Magis credendū ē ſoli veraci marie). i. marie mag. (q̄ȝ fallaci) id eſt de
ceptibili (turbe) id eſt congregatōni (iudeoꝝ)

**Scimus chriſtum ſurrexiſſe a mortuis vere, tu nobis vi/
ctor rex miſerere.**

¶ Cōſtrue. nos xp̄iani (ſcimꝰ xp̄m ſurrexiſſe vere a mortuis) igitur tu
(victor) ſcꝫ xp̄e q̇ mortē viciſti (miſerere nobis) ¶ Notandū. de reſurre
ctione xp̄i magnꝰ fuit error in ꝓplo. nā xp̄ifideles ꝓteſtati ſunt reſurrectio
nem dn̄i. iudei ꝟo nō. vt recitat Math. in euā. q: cū reſurrectio dn̄i ino
teſceret p̄ncipibꝫ ſacerdotū. ipis militibꝫ ſepulchꝝ cuſtodiētibꝫ magnam
pecuniā ꝓmiſerūt vt dicerēt. ꝙ ipis dormientibꝫ diſcipuli eiꝰ furati eſſent
eū dicētes eū ſurrexiſſe ⁊ viuere. Et dr̄ ibidē. q: talis ꝑmo diuulgatus eſt
apud iudeos vſq̄ȝ in hodiernū diē. Sꝫ potiꝰ credēdū ē veritati q̄ȝ errori
iudeoꝝ. Itē nota. autor dat intelligere vnū articulū ⁊ vnū argumētū ar/
guendo ꝑ locū a minori. Nā p̄mo ꝓcedit ꝑ locū a maiori. vt ſic. magꝫ eſt
credendū marie q̄ȝ fallacibꝫ iudeis. q: maria ē verax. iudei ꝟo fallaces. g̊
potiꝰ credēdū ē marie Ex iſto tūc infert argumentū ꝑ locū a minori. vt
ſic. minꝰ videt eē credendū vni mulieri q̄ȝ pluribꝫ viris īfidelibꝫ. ſꝫ vni ſo
li mulieri magꝫ credit q̄ȝ pluribꝫ iudeis. g̊ multo magꝫ credit pluribꝫ fide
libꝫ. ſ. aplīs ⁊ diſcipulis Itē q̄reret q̇s. quō xp̄s ſurrexit. Rn̄det ꝙ varijs
modis Primo ſurrexit potēter. q: ꝓpria ꝟtute. vn̄ Ioh. ij. Poteſtatē ha/
beo ponēdi aīam meā ⁊ iteꝝ ſumēdo eā. Scd̄o ſurrexit felicit. q: depoſita
oī miſeria. vn̄ Iohs, Poſtq̄ȝ aūt ſurrexero p̄cedā vos in galileā. Tercio
virilit. q: capta p̄da dyaboloꝝ. vn̄ Hiere. Aſcēdit leo de cubili ſuo Quar
to ſurrexit mirabiliter. q: ſepulchro manēte clauſo. vt dr̄ Chriſoſto. Si/
cut eīn clauſo matris vtero exiuit ⁊ clauſis ianuis ad diſcipulos itrauit
ſic clauſo ſepulchro ſurgere potuit. Quinto ſurrexit veraciter. q: proprio
corpore vero ⁊ nō fantaſtico. qd̄ p̄mo ꝓbatur ꝑ angelum qui viſus erat
circa ſepulchꝝ. ſcd̄o ꝑ frequentē apparitōem. tercio ꝑ comeſtionem. quar
to ꝑ palpatōem. ex eo ꝙ fecit ſe palpare. cicatrices oſtendendo. q̄ nō ſunt
in corꝑe fantaſtico. Item quereret q̇s. vtꝝ xp̄s ſurrexit excitatus vel ex
perrectus. id eſt ꝑ ſe euigilans. Rn̄det ꝙ vtroq̄ȝ mō. tn̄ aliter ⁊ alr̄. Vn/
de ſurrexit excitatus ꝑ ꝓphetam dicentē. Exurge quare obdormis do/

mine. Sed ſurrexit expreſſus ꝑ euangeliſtam Poteſtatem habeo ponēdi animā. Ex qbꝫ pꝫ ꝙ poteſtate diuina xp̄s ſurrexit a mortuis. ¶ Pro terminis notandū. ꝙ credēdū ē gerūdiū indeterminate ꝑſone ꝛ numeri recte ſicut ille infinitiuus credere. Itē verax eſt nomē adiectiuū a noīe verus Item miſerere eſt impatiuus a miſereor.

Vni paſcalis eſu potuqꝫ dignas. Moribus ſinceris prebeant omnes ſe chriſtiane anime. Pro quibus ſe deo hoſtiam obtulit ipſe ſummus pontifex.

¶ Hoc eſt aliud canticū qđ cantaꝰ in paſca. in eius materia autor oſtēdit qualiter hoc paſca ſit p̄figuratū. Et diuidiꝰ in duas ꝑtes Primo agit de paſca generaliter. ſcđo exponit articulos paſce iudeoꝝ. Scđm ibi. renes conſtringā. Prima adhuc in duas ꝑtes diuidiꝰ. Primo hortaꝰ nos ad preparationē huiꝰ paſce. Scđo declarat effectū ꝛ vtilitatem eius. Scđa ibi. quaꝝ frons. dicens primo ſic (Omnes xp̄iane anime) id eſt xp̄iani hoīes. et poniꝰ pars pro toto (prebeant ſe dignas eſu) id eſt manducatione (qꝫ) ꝑ et (potu paſcalis agni) ſcꝫ xp̄i (ſinceris) id eſt bonis (moribus. ꝓ qbꝫ) ſcꝫ aīabꝫ (ipſe pontifex ſummus obtulit ſe hoſtiam deo) ¶ Notanduꝫ ꝓphetia iſta ſcribiꝰ Exo. xij. vbi diciꝰ. Eſt em̄ paſca. id eſt tranſitus dn̄i. Circa qđ ſciendū ꝙ in ſacra ſcriptura legimus triplex fuiſſe paſca Primū paſca eſt vetus. ꝛ hoc celebrant iudei. Secūdū paſca eſt mediuꝫ. ꝛ h̄ fuit celebratū ante paſſionem xp̄i. Terciū eſt paſca nouū quod celebraꝰ hodierna die. Primū paſca eſt in figura. de quo dictū eſt. Iam eſt em̄ paſca. id ē tranſitus domini. Cum em̄ filij iſrael per gratiam acquiſitam in conſpectu ioſeph fratris pharaonis. ꝛ per ſucceſſum temporis poſt morteꝫ ioſeph oneribꝫ grauati clamauerunt ad dominū exauditi ſunt. quia dn̄s tranſtulit eos ſicco pede per mare rubrum. ꝛ ſic paſca diciꝰ tranſitus maris rubri. Secūdū eſt celebratū cum dn̄s noſter ih̄s xp̄us ꝯſummato opere carnis. tranſiuit ad patrē ꝑ ſtimulū paſſionis. ꝛ ſic đr paſca q̄ſi tranſitus ih̄u xp̄i de corruptōne in incorruptionē. Terciū paſca celebraꝰ a fidelibꝫ die hodierna. qꝛ fidelis aīa relictis vinculis pctōꝝ libere ambulat in ꝟtutibꝫ. ꝛ ſic de laborioſa vita huiꝰ mūdi ꝑtranſibit ad requiē Pro termīs notandū eſus eſt nomen quarte declinationis deriuatū a verbo edo is. Itē ſummꝰ ē ſuꝑlatiuus huiꝰ noīs celſus Sed pōtifex eſt idem qđ ep̄s. nā ſicut homo ꝑ pontē tranſit ꝑ aquas. ita ꝑ predicationē ꝛ ꝑ regimen ipſiꝰ ep̄i debemꝰ tranſire per vanitates mundi

Quarum frons in poſtis eſt modum eius illita ſacroſancto cruore et tuta a clade canopica quaruꝫ crudeles hoſtes in mari rubro ſunt obruti.

¶ Hic autor declarat vtilitatē ꝛ effectū huiꝰ agni paſcalis. ꝛ infertur ſic. qꝛ dictū eſt ꝙ aīa fidelis dꝫ ſe p̄parare ad eſum agni paſcalis. Quereret ꝗ aliqs vtꝝ oīs aīa debeat hoc facere. videlicet guſtare agnū paſcalē. ſcꝫ corpus xp̄i. Ad hoc rn̄det autor ꝙ non om̄is aīa mādicabit agnuꝫ paſcalem

ſed ſolū illa aīa ꝗ eſt ſignata in fronte ſignaculo ſancte crucis ⁊ depicta ſi-gnaculo precioſi ſanguinis ieſu xp̄i. ⁊ ꝗ eſt liberata a putredine viciorꝝ. cu-ius inquā aīe inimici ſunt detenti ⁊ ſubmerſi in inferno. quaſi diceret. tm̄ aīa fidelis purgata ab omni peccato p̄t manducare corpus xp̄i. vnde dr̄ ſic (quarꝝ). ſ. aīarꝝ (crudeles hoſtes). i. ſeui inimici (ſtꝫ obruti). i. ſubmerſi (in mari rubro) ⁊ quarꝝ aīarꝝ (frons eſt illita). i. ſignata (ſacroſancto cru-ore eius). ſ. agni paſcalis (in modum). i. ſimilitudinem (poſtis) ⁊ (q̄ruꝫ) ſcꝫ aīarꝝ (frons eſt tuta). i. ſecura (a clade canopica) id eſt egipciaca.

¶ Notandū. ſcribit᷑ Ezech. viij. ꝙ ezechiel vidit virꝝ habētē attramētariū iuxta renes ſuos ⁊ ip̄m trāſire ⁊ in ciuitate ꝓſignare poſtes domuū cū fi-gura thau. ꝗ olim diſpoſita erat ad modū mallei. ⁊ hāc ſignationē figure ſeq̄bat᷑ ꝯcluſio talis. vt om̄is ꝗ ꝑcuſſit aliquē hoīem nō videns thau ſigna-tum nō peccauit. mō ad ꝓpoſitū iſte poſtes ſignauit frontes xp̄ianorum.

Item thau eſt figura huiꝰ hyſtorie qn̄ filij iſrl̄ poſtq̄ꝫ celebrauerunt paſca tunc fuerunt iſrahelitici. i. ꝑp̄l's ꝯtemplationis ⁊ ſequentes ſicco pede trā-ſierunt. i. ſine dolore purgatorij tranſierunt ad eternā vitam. ſed inimicos id ē egyptios op̱uit mare. vn̄ p̄s. Principes eorꝝ ſubmerſi ſtꝫ i mari rubro

Pro terminis notandū. frons duo ſignificat. vn̄ Frons frontis capitꝭ frons frondis in arbore ramus. Itē poſtes dr̄ ſupior ꝑs ianue ꝗ alio noīe dicitur ſubliminare. Itē illita eſt ꝑticipiuꝫ a verbo linio is deſcendens qđ ſignificat maculare. Iteꝫ clades dr̄ infirmitas ſiue peſtilentia prouenienſ ex fame. Sꝫ canopicus ca cū eſt nomē adiectiuū deriuatū a noīe canopia. qđ eſt ꝓpriū nomē terre in egypto. ⁊ ſic clades canopica dr̄ plaga illius re-gionis. Sed obrutus eſt ꝑticipium deriuatū a verbo paſſiuo obruor.

Reneſq̄ꝫ conſtringant ad pudiciciam pedes tuentur ad-uerſus viperas Baculoſq̄ꝫ ſpiritales cōtra canes iugiter ma-nu baiulant. Ut paſca ieſu mereantur ſequi. quo de baratro redijt.

¶ Hic autor declarat figuras agni paſcalis in ſpeciali. Et diuidit᷑ in du-as ꝑtes. Primo declarat figuras. Secūdo ex dictis infert petitionem. ibi En rediuiuus. Et p̄mo dicit ſic (xp̄iane anime). i. xp̄iani hoīes (conſtrin-gant). i. ꝑcingant (renes ad pudiciciā). i. ad caſtitatē. ⁊ xp̄iane aīe (tuent᷑) id ē tutos faciāt pedes (aduerſus viperas). i. ꝯtra ſerpētes ⁊ (baiulāt). i. portāt (iugiter). i. ſp̱ (manu). i. ī manu (baculū ꝯ ſpiritales canes. vt). ſ. ſic ſe habentes (mereant᷑ ſequi). i. ꝯſequi vel (ſeq̇). i. imitari (paſca). i. tran-ſitum (ieſu quo) ſcꝫ paſca (redijt de baratro). i. inferno h̄ eſt de lymbo ſan-ctorꝝ patrū. Notādū hec ſnīa habet᷑ in Exo. vbi ſcribit᷑ de filijs iſrael de ꝯmeſtione agni paſcalis. Renes vr̄os accingetis. calciamēta in pedibꝫ. ba-culos in manibus habeatis ⁊ ꝯmedetis feſtinanter. Hec em̄ in ſe habent myſticā expoſitionē. qꝛ ꝑ renes accinctos intelligit᷑ carnal' ꝯcupiſcentia ex-tincta. vn̄ in euā. Sint lūbi vr̄i precincti. Sꝫ ꝑ calciamēta in pedibus de-ſignat᷑ ꝯtinētia. ꝗ ꝯtradicit carnali deſiderio. ꝑ qđ ad auariciā ⁊ ad vanam gloriā ſumꝰ inclinati. Habeamꝰ g̃ calciamēta in pedibꝫ. id eſt continētiam

ne vipere.i.ſerpētes noceāt nos.i.vt dyaboli nō trahāt nos ad dānationē a via ſalutis. Tercio debemꝰ habere baculos in manib9.i. debemꝰ hr̄e fir-mā ſpem ⁊ verā fidē ꝑ quā poſſimꝰ hr̄e ſecuritatē ⁊ defendere nos a falſita te hereticoꝝ.ad h̄ hortaꝶ nos dn̄s in euāgelio dicēs. Attēdite a falſis pro phetis ⁊c̄. Itē attēdite a fermēto phariſeoꝝ. Itē debemꝰ hr̄e baculū in ma nu vt poſſimꝰ certare in agone. q2 nullus coronabiꝶ niſi q̄ legittime certa-uerit. Itē baculus dȝ nobis eſſe ſuſtentamētū ⁊ ſolatiū vt poſſimꝰ dicere cū p̄s. Virga tua ⁊ baculus tuus ip̄a me ꝯſolata ſunt. Item ꝑ baculuȝ in-telligiꝶ etiam ſignaculū ſancte crucis.q2 ꝯ h̄ ſignū nullū reſiſtit periculum

Pro terminis notā.mereor ē ꝟbū deponētale hn̄s merui in p̄terito. Iteȝ vipera ē ſerpens.⁊ capiꝶ hic ꝓ dyabolis nā ſicut vipere ſunt aīalia mortife ra.ſic ⁊ dyabolus. Item iugiter eſt aduerbium qualitatis

En rediuiuus mundus ornatibus xp̄o conſurgens fideles ammonet. Poſt mortem melius cum eo victuros

¶ Hic autor ꝑ modū petitionis hortaꝶ nos ad faciēdū ea q̄ dicta ſunt di-cens (en).i.ecce (mūdus rediuiuus).i.iteꝝ viuus.q̄.ſ.ꝑ hyemē erat mor-tuus (ꝯſurgens).i.ſimul ſurgēs (xp̄o ornatib9).i.floribꝰ q̄bꝰ ornaꝶ mundꝰ (ammonet fideles) xp̄ianos (victuros meliꝰ).ſ.q̄ꝫ ꝓuo vixerūt (cū eo).ſ. xp̄o (poſt mortē) eoꝝ tp̄alē. Notādū q̄ rediuiuus mūdꝰ p̄t dupl'r expo-ni. Primo q̄ rediuiuus mūdꝰ dr̄ multitudo illoꝝ q̄ ꝯſurrexerūt cum xp̄o et viſi ſt̄ in hierl'm. ſic q̄ hec multitudo hortaꝶ nos ad faciendū ea q̄ predi-cta ſunt. Alio mō ſic intelligiꝶ rediuiuꝰ mūdꝰ.i.mūdꝰ a dānatōe redēptꝰ q2 ante redēptionē nō dicebaꝶ mūdus viuus ſȝ mortuus ⁊ damnatus.

Pro terminis nota. En ē aduerbiū demōſtrandi.⁊ poniꝶ aliq̄liter hor tatiue. Itē rediuiuꝰ dr̄ q̄ſi rediēs ad vitā.⁊ ē nomē adiectiuū mobile tātuȝ Item melius eſt aduerbium ꝯparandi

Mane prima ſabbati ſurgens dei filius noſtra ſpes ⁊ glo ria. Victo rege ſceleris rediit ab inferis cum ſumma vi ctoria. Cuiꝰ reſurrectio oīm plena gaudio conſolatur om̄ia.

¶ Iſtud eſt cāticū aliud qđ cantaꝶ ob reuerentiā dn̄ice reſurrectōnis. Et diuidiꝶ in duas ꝑtes p̄ncipales. In p̄ma ꝑte autor recitat triūphalē reſur rectionē xp̄i. In ſcđa oñdit cui xp̄s reſurgēs p̄mo apparuit. p̄ma ibi.reſur gentis itaq3 dicēs (Filiꝰ dei) ex̄ns (ſpes nr̄a ⁊ gl'a. ſurgens).i.reſurgens (mane p̄ma ſabbati).ſ.in die dn̄ico (rediit ab inferis).i.ab infernis (cum ſumma victoria.rege ſceleris).i.p̄ncipe pc̄ti (victo).i.ſuꝑato (cuiꝰ) ſ. filii dei (reſurrectio) ſc eſt (plena om̄i gaudio ⁊ ꝯſolaꝶ oīa) Notādū q̄ ſepti mana hȝ ſeptē dies.q̄ a diuerſis diuerſimode noīati ſunt. Siluester papa nominat illos dies ferias addēdo noīa.vt p̄ma feria.ſecūda feria.tercia fe ria ⁊c̄. Et hoc mō apud nos ⁊ in cōi vſu nominari ſolent. Sed phī ſiue aſtronomi dies noīant a planetis dicētes diē dn̄icū.diē ſolis. eo q̄ in prima hora illius diei regnat ſol talis planeta.⁊ ſic ꝯſiter per ordinem nominant alios dies ſ3 noīa planetaꝝ.ꝟbi grā.dies lūe.dies martꝫ.dies mercurii.di-

Sabbatum idem est q[uod] requiem q[ui]a deus illo die erat requies

ēs iouis.dies veneris.dies ſaturni Sꝫ iudei dies ſeptimane denominant
a ſabbato.ita ꝙ diē celebrē eoꝝ ſabbatū denominā̄t.ꝛ tūc alios dies ſeqn-
tes a ſabbato denominā̄t addendo noīa ordinē ꝑcātia.vbi grā Prīa dies
ſabbati.ſcđa dies ſabbati.tercia ſabbati ꝛc̄. Et ſilueſter papa nomīat dies
ferias a ferio as are.qđ idē eſt ꝙ ceſſo as are.qꝛ oībꝫ diebꝫ ceſſare debemꝰ
ab operibꝫ malis. Sed iudei diem celebrem eoꝝ ſabbatum nominā̄t. naꝫ
ſabbatum idem eſt ꝙ requies ex eo ꝙ deus hoc die requeuit ab om̄i opere
qđ patrauerat.ꝛ ſic ꝯformit̄ ipi requeſcūt a laboribꝫ.ꝛ tūc alios dies ſequen
tes ab illo denominā̄t tāqꝫ a digniori Et ſic ad ꝓpoſitū ꝑ h̄ ꝙ autor đt.ma
ne ꝑma ſabbati intelligit diē dn̄icū.q̄ ꝑmꝰ ē poſt ſabbatū iudaicū. Itē no
tā autor in ꝑᵒ ꝟſu tāgit dictū Marci.xvi.dicētis. Surgēs ih̄s mane ꝑ
ma ſabbati apparuit marie magdalene.ꝛ ꝙ xp̄s mane dꝫ reſurgere ꝑdixit
ꝓpheta in voce patris dicēs. Exurge glā mea ꝛc̄. Et ſic in ꝑſona filij rn̄dit
Exurgā diluculo.i.mane.ꝛ xp̄s mane reſurrexit ad deſignādū ꝙ mane.i.
tpe iuuētutis ſurgere debemꝰ ad exercitiū ꝟtutū.iuxta ꝯſiliū ſapiētis q̄ đt
Bonū ē viro cum portauerit iugū dn̄i ab adoleſcētia ſua. Et alibi đt ſa-
piens. Fili ne tardes ꝯuerti ad dn̄m. Item nota ſuꝑ h̄ ꝙ đt ſpes ꝛ glā ꝙ
xp̄s eſt ſpes ꝛ glā noſtra. h̄ teſtat̄.b. Ber.dicēs Vos q̄ eſtis in puluere ex
pergiſcimini ꝛ laudate.qꝛ venit dn̄s cū ſalute. venit cum vnctione venit
cum gloria.nunq̄d em̄ ſine ſalute ih̄s aut ſine vnctione xp̄s aut ſine gloria
venit ꝛ dei filius.quaſi dicat nequaqꝫ

Reſurgentis itaqꝫ maria magdalena facta eſt prenuncia fe
rens chriſti fratribus eius morte triſtibꝫ expectata gaudia

¶ Hic autor ꝯn̄r oñdit cui xp̄s apparuit ꝑmo.ꝛ ē ſcđa ꝑs ꝑncipalis Et
diuidit̄ in tres ꝑtes. Primo oñdit ꝙ xp̄s reſurgēs primo apparuit marie
magdalene. Scđo ꝯmendat mariā magdalenā enumerando diuerſa ge
nera grāꝝ ſibi īpenſa Tercio dirigit preces ſuas ad mariā mag. Scđa ibi
O beati oculi. Tercia ibi.o maria mater. Dicit aūt (itaqꝫ).ꝓ certe (maria
mag.eſt facta ꝑnūcia).i.nūciatrix (reſurgētis xp̄i ferens).i.dicens (fratri-
bus).i.diſcipulis (triſtibꝫ morte).i.de morte (eiꝰ).ſ.xp̄i (expectata) id eſt
preparata (gaudia) Notandū ꝙ xp̄s marie mag. ꝑmo appuit q̄nqꝫ de
cauſis. Primo eo ꝙ ardentius diligebat eū.vn̄ Luc.vij. đr. Dimiſſa ſūt
ei peccata multa q̄m dilexit multū Scđo vt xp̄s oñderet ſe mortuū fuiſſe
ꝓ pctōribꝫ.vn̄ đr in euāgelio Math. Nō veni vocare iuſtos ſed pctōres
Tercio vt xp̄s oſtenderet ꝙ meretrices ꝛ publici peccatores ꝑcederēt ſa-
pientes in regno dei.vn̄ đr in euāgelio Math. Meretrices ꝛ publicani ꝑ
cedēt ſapientes in regno dei. Quarto vt ſicut mulier eua fuit nuncia mor
tis q̄ mortem intulit.ita mulier.ſ.maria mag.eēt nūcia vite.i. reſurrectio-
nis xp̄i. Quinta cā vt xp̄s oñderet ꝙ vbi magis abūdauit delictum ma
gis abundaret ꝛ gratia.vt đt apl̄s.igit̄ xp̄s marie mag. ꝑmo apparuit. q̄
xp̄m ſurrexiſſe apl̄is nūciauit.vn̄ etiā apoſtola dicit̄ Secūdo nota.de h̄
ꝙ dicit ferens xp̄i fratribꝫ.apoſtoli dicunt̄ fratres xp̄i.vn̄ xp̄s dixit mulie-
ribus. Ite nunciate fratribus meis.qꝛ illi erāt triſtes de morte xp̄i.vnde

canit eccl'ia.triſtes erāt apl'i de nece ſui dñi.ſed poſtq̄ xp̄m ſurrexiſſe cog-
nouerūt gauiſi ſunt. vñ canit ſancta mater eccleſia. gauiſi ſūt diſcipuli viſo
dño. Tercio notādū.h̄ de q̄ dr̄ expectata gaudia.vñ xp̄s an̄ ei⁹ paſſionē
diſcipulis ſuis p̄dixit. Ecce aſcēdim⁹ hieroſolymā ⁊ fili⁹ hoīs tradet᷑ ⁊c̄.
illa eīn gaudia expectauerūt diſcipuli ſicut dñs ipſis ꝓmiſerat.

O beati oculi q̄b⁹ regē ſeculi morte iā depoſita p̄mū ē intuita

¶ Hic au.cōmēdat mariā magdalenā.enumerādo diuerſa genera grāꝝ
Et diuidit᷑ in duo.p̄mo facit qđ dictū eſt Sc̄do ꝯ ꝑat mariā mag.ad ma
riā matrē xp̄i dicēs p̄mo ſic(O bt̄i ocull) ſcꝫ marie mag. (q̄b⁹)ſcꝫ oculis.
ip̄a(eſt intuita).i. vidit(regē ſeculi).i.xp̄m(depoſita iā morte).i.a mortu
is reſurgētē ¶ Notādū.de h̄ q̄ dr̄ bt̄i oculi.illi oculi bt̄i dicūt᷑ q̄ xp̄m vide
rūt.vñ ieſus dixit in euāgelio. Beati oculi q̄ vidēt q̄ vos videtis

¶ Itē nota.lꝫ ex textu euāgelij habeat᷑ q̄ xp̄s marie mag.p̄mo apparuit tn̄
firmiter ē credēdū q̄ p̄mo matri ſue apparuit.q̄ maxime de ei⁹ paſſione
dolebat. Sꝫ q̄ euāgeliſte h̄ nō dicūt de maria mr̄e xp̄i q̄liter xp̄s ſibi ap-
paruit.forte ideo h̄ eſt.q̄ꝛ euāgeliſte volebāt inducere ⁊ ꝓducere idoneos
teſtes reſurrectōis xp̄i.ſꝫ maria mater xp̄i nō poterat eē ydonea teſtis .q̄ꝛ
mater de filio ꝯuenicter nō p̄t teſtimoniū ꝑhibere Itē nota de mō appariti
onis q̄liter xp̄s marie mag.apparuit dr̄ Io his.xx.q̄ maria ſtabat ad monu
mentū foris plorās.dū g̃ fleret inclinauit ſe ⁊ ꝓſpexit in monumentū ⁊ vi-
dit duos angelos in albis ſedētes q̄ xp̄m ſurrexiſſe teſtabantur. ſed ma-
ria pre nimio amore iteꝝ ⁊ iterū inclinauit ſe ad monumentum vt videret
xp̄m ſepultū.poſt hoc ꝯuerſa eſt retrorſum ⁊ vidit ih̄m ſtantē.ſꝫ neſciebat
q̄ ieſus eſſet. ⁊ dixit ieſus.mulier q̄d ploras.q̄ ait.tulerūt dñm meū ⁊ ne-
ſcio vbi poſuerūt eū.q̄ dixit ei.maria. ⁊ ſtatim agnoſcēs eū ꝓcidebat ad pe
des eius volēs eū tāgere dicēs.rabbi.qđ interp̄tat᷑ magiſter ⁊c̄.

Hec eſt illa femina.cui⁹ cūcta crimina ad xp̄i veſtigia ei⁹ la
uit gratia. Que dum plorat ⁊ mens orat. facto clamat q̄ cor
amat ieſum ſup omnia. Nō ignorat quē adorat .qđ p̄cet᷑ iam
deletur.quod mens timet conſcia.

Hic au.ꝯmēdat mariā mag.enūerādo aliā grāꝫ ſiue indulgētiā pctō
rū ſuoꝝ di.(Hec)ſcꝫ maria mag.(eſt illa feīa.cui⁹)ſcꝫ feīe(cūcta crimīa)
id eſt oīa delicta(lauit).i.purgauit(grā ei⁹)ſcꝫ xp̄i(ad veſtigia).i.ad pe
des xp̄i(q̄)ſcꝫ feīa maria mag.(clamat).i.demōſtrat(facto).i.ope(dum
plorat ⁊ mens orat.q̄ cor)ſcꝫ ſuū(amat ieſuꝫ ſup oīa).i.pre oib⁹.⁊ ip̄a ma
ria mag.(nō ignorat).i.ſcit ſcꝫ illū(quē adorat ⁊ qđ p̄cat᷑).i.rogat(iā de-
let᷑)ſcꝫ pctm̄ qđ(ꝯſcia mens).i.anim⁹ marie mag.bn̄ ſciēs(timet).i.do-
let ſe ꝑpetraſſe Notandū.q̄ maria mag.trib⁹ vicib⁹ legit᷑ fleuiſſe ⁊ ſemꝑ
magnū fructū ꝯſequutā eē. Primo legit᷑ q̄ fleuit in domo phariſei lauans
lachrymis pedes dñi.⁊ tūc ꝯſequuta fuit remiſſionē pctōꝝ.ſicut habetur
Lu.vij. Sc̄do fleuit de morte lazari fratr̄ ſui.⁊ tūc ꝯſequuta eſt reſuſcita
tionē ipius Tercio fleuit ſtans ad monumētū ⁊ q̄rens xp̄m.⁊ tūc ꝯſequu
ta eſt xp̄i viſionē ⁊ aſpectū Itē nota.q̄ maria mag.xp̄m mente amauit qđ

ip̄a ope oñdit. q̄ ſm̄ b̄t Gre. ꝓbatio dilectõis exhibitio eſt opis Ipſa igit̄ dilectõem ment̄ ope oñdit in eiꝰ ꝯuerſione lauans lachrimis pedes dn̄i et ip̄os oſculãs ⁊ tergẽdo vngens. Ip̄a etiã xp̄m in paſſione ⁊ morte eius dilexit ꝑmanẽs cũ eo vſq; ad mortẽ eius. vñ ſcribit̄ in euãge. Jo. xix Stabãt iuxta crucẽ ieſu maria mr̄ eiꝰ. ⁊ ſoror matris eiꝰ maria cleophe ⁊ maria mag. Ip̄a etiã dilectõem eiꝰ poſt mortẽ oñdit ip̄m mortuũ q̄rens. Vñ de ip̄ſa canit ſctã mater eccl'ia. Viuẽti adherebat mortuũ q̄rebat. merito igit̄ cũcta pctã eiꝰ ſunt ſibi dimiſſa. q̃m dilexit multũ. ſcȝ in morte ⁊ poſt mortẽ

¶ Itẽ nota. de h̄ ꝙ d̄r. nõ ignorat quẽ adorat. ꝙ ex euãgelio nõ habemꝰ ꝙ maria in eius ꝯuerſione cũ ad xp̄m venit in domũ phariſei orationem fecit ꝑ ꝟba. ſ; ꝑ orõnes hic intelligẽdi ſunt geſtꝰ quos maria mag. habuit. lauãdo oſculãdo tergẽdo ⁊ vngẽdo. q̄ opa deſideriũ eiꝰ declarauerunt. q̄ indulgentiã pctõꝝ q̄ſiuit. qd̄ deſideriũ xp̄s agnoſcẽs dixit. Remittũt̄ tibi pctã tua. ⁊ iterũ. Fides tua te ſaluã fecit. vade in pace. Ultimo nota. de hoc qd̄ d̄r mens timet ꝯſcia. d̄r b. Gre. ꝙ maria mag. in ſeip̄a grauiter erubeſcebat de turpitudine peccati. g̃ nihil foris q̃ verecũdaret̄ eẽ credebat

O maria mater pia. ſtella maris appellaris. opeꝝ ꝑmerita

Matri xp̄i coequata. dũ fuiſti ſic vocata. ſ; honore ſubdita.

Hic au. iã ꝯꝑat mariã mag. ad mariã matrẽ xp̄i penes noiatõem ⁊ etiam opatõem di. ſic (O maria mag. pia mr̄ tu appellar̄). i. noiaris (ſtella maris. ꝑ merita). i. dignitates (opeꝝ). i. bonoꝝ actuũ. ⁊ tu maria es (coequata). i. ſilis ⁊ equalis facta (mr̄i xp̄i. dũ fuiſti vocata). i. noiata (ſic) ſcȝ maria ita ꝙ eodẽ noie ſicut ip̄a mr̄ xp̄i noiaris (ſed) ſ[e] tu es (ſubdita) ſibi (honore). i. in honore. q̄ maria mag. multo inferior eſt ip̄a btã virgine.

¶ Notand̄ circa lrãm. añ ꝯuerſionẽ marie mag. ꝓpter multitudinẽ pctõꝝ appropriatũ fuit hoc nomẽ peccatrix. ita ꝙ ab hoib; peccatrix noiabat̄. vñ Luc. Et ecce mulier que erat in ciuitate peccatrix. ¶ Scd̄o nota. maria mag. bñ d̄r ſtella maris. q̄ ip̄a p̄mo vidit ⁊ nũciauit xp̄m q̄ ſe in li. apocal. ſtellã matutinã noiat. Scd̄o ꝯueniẽter d̄r ſtella maris. mare em̄ d̄r quaſi amaꝝ. ſic etiã eſt de maria magdalena. q̄ ip̄ſa maximã amaritudinem de ſuis peccatis habuit. vel d̄r ſtella maris intelligendo ꝑ mare ſeculum vel mũdũ. q̄ ſicut ſtella maris nauigãtib; ducatũ p̄bet. ſic maria mag. pctõrib; in preſenti ſeculo laborãtib; viã ⁊ modũ ſalutifere penitẽtie p̄monſtrauit. Vñ ip̄a oib; pctõrib; ait. Nõ deſperetis vos qui peccare ſoletis Exẽploq; meo vos ſupplicate deo.

Illa mundi imꝑatrix. iſta btã peccatrix. leticie p̄mordia fuderunt in eccleſia. Illa em̄ fuit porta. per quã ſalus eſt exorta

Hec reſurgentis nũcia. mũdum replet leticia

Hic au. ꝯꝑat mariã mag. ad mariã matrẽ xp̄i penes eiꝰ opatiõem. ſecũdo dirigit ſuas petitões ad mariã mag. di. (Illa) ſcȝ maria mr̄ xp̄i. exiſtens (imꝑatrix mũdi. iſta) ſcȝ maria mag. exñs (btã peccatrix) q̄ ꝯuerſa fuit. ille due marie (fuderũt). i. ꝓtulerũt (p̄mordia). i. p̄ncipia (leticie in ec

cleſia).i.ↄgregatõe fideliũ. h̄ declarat in ſequẽti v̄ſu di.(cũ),p q̄r (illa) ſcʒ maria mr̄ xp̄i (fuit porta.p quã) ſcʒ portã (ẽ orta).i.nata (ſalus).i.xp̄us (hec) ſcʒ ma.mag.(nũcia) ſcʒ ex̄ñs (reſurgetẽ) xp̄i (replet mũdũ leticia)

O maria magdalena.audi vota laude plena.apud xp̄m chor̄ iſtũ clemẽter ↄcilia Ut fons ſumme pietatẽ.q̄ te lauit a peccatis.ſeruos ſuos atq̄ʒ tuos mũdet data venia.amẽ dicãt p oĩa

Cõſtrue (O maria mag.audi).i.exaudi (vota).i.deſideria nr̄a (plena laude) ſcʒ q̄ laudam⁹ te.⁊ (ↄcilia clemẽter iſtũ chor̄).i.turbã (apd̄ xp̄m) regẽ (vt fons ſumme pietatis q̄ lauit te) mariaʒ mag.(a pcc̄is mũdet).i. purget (ſeruos ſuos.atq̄ʒ) p et (tuos ſeruos data venia).i.indulgentia pctõr̄ (dicãt) ſcʒ ſerui (p oĩa) ſcʒ ſecula (amẽ).i.fiat verũ Notãd̄.ↄueniẽtia quã autor in lr̄a intendit inter matrẽ xp̄i ⁊ mariaʒ mag.eſt hec q̄ ambe attulerũt nob̄ gaudia ⁊ p̄ncipia gaudior̄. Maria mr̄ xp̄i inq̄ʒtum xp̄m genuit qd̄ magnũ gaudiũ fuit.vñ ãgel⁹ paſtorib̄ dixit Annũcio vob̄ gaudiũ magnũ. Sʒ maria mag.p̄ncipiũ gaudior̄ attulit.q̄r reſurrectõem xp̄i p̄mo annũciauit.in q̄ reſurrectõe celũ ⁊ terra letant̄. Iteʒ nota.de h̄ q̄ d̄r autor.fons.xp̄s d̄r fons.iuxta dictũ beati Hiero.q̄ d̄r. Si vuln⁹ curare deſideras medicus eſt.ſi febrib̄ eſtuas fons eſt ¶ Ultimo nota.ad iſtũ fontẽ miſericordie cucurrit maria mag.volẽs lauari aſpiciẽs maculas ſue turpitudinis.id eſt ſuor̄ pctõr̄ que nõ erubuit

V Irginis marie laudes intonent xp̄iani.Eua triſtis abſtulit.ſʒ maria ptulit natũ q̄ redemit pctõres Ius et virtus modulo ↄuenere mirãdo marie filius regnat viuus

¶ Iſtud ẽ alid̄ cãticũ qd̄ cãtat̄ ob reuerẽtiã b.marie.in q̄ autor ĩplorat beatã v̄ginẽ q̄ in reſurrectõe xp̄ianos ↄciliet ſuo filio dilecto. Ex iſto eſt q̄ h̄ cãticũ cãtat̄ de dñ̄a nr̄a circa feſtũ paſche Et diuidit̄ in tres ptes In p̄ma pte dirigit petitões ad b.v̄ginẽ p remiſſiõe pctõr̄ In 2ª dirigit petitiões ad be.v̄ginẽ ad quã ĩpa r̄ñdet. In tercia oñ̄dit cãm rõnabilẽ credulitatis Quãtũ ad p̄mũ d̄r (xp̄iani) ſcʒ hoies (intonẽt).i.decantẽt (laudes v̄gini vel v̄ginis marie) ⁊ ſubiũgit rõnẽ.q̄r (Eua triſtis abſtulit) ſcʒ nob̄ ſalutẽ.ſcʒ p p̄uaricatõem p̄cepti (ſʒ maria ptulit natũ).i.filiũ (q̄ redemit peccatores).ſ.morte ſua (ius).i.potẽtia (⁊ v̄t⁹) ſcʒ marie v̄gis (ↄuenere).i. ↄuenerũt (modulo mirãdo).i.mirabili mõ.vñ (fili⁹ ma.) ſcʒ ex̄ñs deus ⁊ hõ (regnat viu⁹) ¶ Notãd̄ ſcribit̄ Geñ.xxvij. Nũc ḡ fili mi acq̄eſce ↄſilijs meis.hec v̄ba in pſona marie ad quẽlibet pctõrẽ pñt dici. In q̄b̄ v̄bis q̄nq̄ʒ ↄſiderant̄. Primo maternalis dilectio.vñ Iſa. Nũq̄d p̄t mulier obliuiſci pueri ſui vt nõ miſereat̄ filij. Scd̄o tãgit̄ filial' iclina°.vñ in Geñ.orbabar.i.p̄uabar.vtroq̄ʒ filio vno die.i.vnigenito filio ⁊ etiã pctõre Tercio tãgit̄ rõ ſeu cã q̄re eã debem⁹ audire.ĩpa eñ̄ in li.Sap̄.d̄r.q̄ audit me nõ cõfundet̄. Quarto q̄d ſit ↄciliũ.de q̄ ĩpa d̄r in li.Sap̄. Tranſite ad me oẽs q̄ ↄcupiſcitẽ me ⁊ a generatõib̄ meis.i.v̄tutib̄ meis q̄s generabo in vob̄ adimplemini. Quinto tangit̄ q̄d ſit illud nũc.quando d̄r.nũc ergo fili ⁊c.

hoc gloſat btūs Anſel. dicēs. Nūc .i. ſabbatinis dieb⁊ ⁊ in oib⁊ feſtis ſeu fe
ſtiuitatib⁊ ꝟginis glorioſe. De tali nūc dr p̄s. Hodie ſi vocē ei⁹ audieritꝫ
nolite obdurare corda vr̄a ⁊c̄. Audiam⁹ ğ eā iſtis ſabbatinis dieb⁊. qꝛ ta-
les dies p̄ncipal'r ꝯſecrate ſunt ꝟgini glorioſe. ⁊ ğ hoc canticū eſt ſabbatꝫ
deputatū ¶ Pro ter. nota. intono eſt ꝟbū ꝯpoſitū a prepōe in ⁊ a ꝟbo to
no. qđ ſm aliq̄s ſolū inuenit̄ in tercia pſona. ſ3 p trāſlatiōe3 ſeu pſopopeiā
put tm̄ valet ſicut ſono inuenit̄ in p̄ma ⁊ ſc̄da pſonis. Itē p̄ma mulier. ſcꝫ
eua fuit media inter ſerpentē ⁊ hoiem faciēs inter ipſos inimiciciam. et er
go ſicut p̄ma fuit cā mortis. ſic ſecūda fuit cauſa vite.

Dic nobis maria virgo clemens et pia. qūo mater ſis facta adhuc manēs intacta Angel⁹ eſt teſtis miſſus ad me celeſtis proceſſit de me ſpes mea. ſed incredula manet iudea.

Hic dirigit petitōem ad b. ꝟginē cui ip̄a rn̄det in ſc̄do ꝟſu. O (maria vir
go clemēs) .i. benigna ⁊ pia (dic nob̄ qūo ſis facta mr̄) ſcꝫ xp̄i ꝟi dei ⁊ hois
(adhuc tn̄ manēs intacta) ſcꝫ a viro. Deīn ſubiūgit rn̄ſionē be. ꝟginis q̄ ſic
dr (Angel⁹) ſcꝫ gabriel (eſt celeſtis teſtis miſſus ad me) ſcꝫ a deo patre.
(ſpes mea) h̄ eſt xp̄s (pceſſit) .i. tpaliter genit⁹ eſt ī mūdū (de me) .i. vte-
ro meo (ſ3 iudea) ſcꝫ plebs (manet incredula) ſcꝫ xp̄m verū deū ⁊ hoie3 ex
me genitū ⁊ pmāſiſſe me ꝟginē nō credēs. ¶ Notād̄ ſcribit̄ puerb̄. xxv.
Aufer rubiginē de argēto ⁊ egredie̊t vas puriſſimū. hec ꝟba rōnabil'r p̄t
habere q̇libet peccator ad b. ꝟginē ſic deprecatiue dicēdo. O btā ꝟgo ma
ria aufer rubiginē. i. putredinē pctōꝝ de argento. i. de nr̄a ꝯſcia. ⁊ egredie̊t
vas puriſſimū. i. aīa clara abſq3 pctis. ⁊ ſic tūc p̄t dicere. ſume vas purū et
mitte in eo manū vel māna. i. ꝯiūge filiū tuū aīe nr̄e. Sed multoruꝫ vaſa
q̄ deberēt eē aurea p vite ſanctitatē. facta ſunt lutea p pctōꝝ multitudinē
ſi ğ vas putridū debeat mūdari. oportꝫ mūdātis opatōem eſſe efficacē. ſed
hec opatio a ſola ꝟgine pcedit. qꝛ ipſa purgatrix vicioꝝ dr̄ et vaſoꝝ ſordi
doꝝ. ğ vtile eſt p̄ces ad eā extēdere. vñ Bern̄. O maria diues ſup oīa de
cui⁹ ſub̄a modica ps aſſumpta toti⁹ mūdi ſufficit tollere delicta. ⁊ ſic patꝫ
vtilitas noſtre redemptōis ad ip̄am beatā virginem.
¶ Pro declaratōne terminoꝝ nota. clemēs eſt nomē adiectiuū ꝯpabile ⁊
mobile oīs generis. Sed intacta eſt participiū decōpoſite figure.

Credēdū ē magis ſoli gabrieli forti q̃ȝ iudeoꝝ praue cohorti Scim⁹ xp̄m pceſſiſſe ex maria vere. tu nob̄ nate rex miſerere

¶ Hic au. oñdit cāꝫ rōnabilē credētie di. (mag̃ ē credēduꝫ ſoli gabrieli)
ſcꝫ archāgelo (forti) qꝛ interp̄tat̄ fortis (q̃ȝ praue) .i. puerſe (cohorti) .i. cō
gregatōi (iudeoꝝ. ſcim⁹) ſcꝫ nos xp̄iani (xp̄m pceſſiſſe ꝟe ex maria) ſcꝫ vir
gine glo̊ſa. ğ (tu rex) ſcꝫ xp̄e (nate) ſcꝫ ex btā ꝟgine (miſerere nob̄) ꝯdonāſ
do nob̄ pctā amē ¶ Notād̄. rō hui⁹ lr̄e p̄t haberi ex dictꝭ. qꝛ tenet̄ exaudi
re matrē. eo ꝙ nos credim⁹ eā matrē xp̄i. ğ diligētiori mō dꝫ filiū p nobis
implorare. vt qđ noſtris meritis proſequi non mereamur eius interceſſio
ne nobis donetur. Jacob⁊ eñ de voragine in ſuis ſermonibus nititur pro

bare h̄ eē ipoſſibile ſcȝ nos nō exaudiri a xp̄o ⁊ b̄. ꝟgine. qꝛ ieſus xp̄s eſt pater ⁊ frater nr̄. ⁊ ꝟgo glorioſa ſoror ⁊ mr̄. p̄mū nitit̄ ꝓbare ex homel. q̄ dr̄ b̄. Gre. ſuꝑ h̄ euāgeliū Liber gn̄atōis ⁊c̄. Ip̄e em̄ ē factor ⁊ pr̄ oīm in ſe credētiū. ſȝ qꝛ nos in eū credimꝰ. igit̄ pr̄ nr̄ ē. Idē pȝ Math. vi. qn̄ diſcipuli ignorātes q̄d deberēt orare Ieſus dixit. pr̄ nr̄. orabitis. Itē alibi in euā. dr̄. ꝯceſſit nob̄ inuocātib̄ orādo vocare patrē. Scd̄m ſic ꝓbat. qꝛ ieſus ē filiꝰ dei. ⁊ deꝰ ē pater. ⁊ nos filij eiꝰ. ⁊ ḡ xp̄s frater nr̄ ē Maior tenet ex ꝟitate fidei Minor pȝ ex orōe dn̄ica quā ponit euāgeliſta matheꝰ. pr̄ nr̄ q̄ es in celis Deiū ꝓbat ꝙ b̄. ꝟgo ſit mr̄ ⁊ ſoror nr̄a. Et p̄mo ꝙ mr̄. qꝛ genuit xp̄m fratrē noſtꝝ. q̄re mr̄ totiꝰ eccleſie nūcupat̄. Etiā ip̄a ē ſoror nr̄a. qꝛ ē filia dei cuiꝰ nos filij ſumꝰ. Q; aūt ſit filia pȝ ꝑ ꝓphetā dicentem. Audi filia ⁊ vide. ſi ḡ b̄. virgo eſt mater ⁊ ſoror nr̄a. rōnabile eſt ꝙ intercedat ꝓ nobis. ⁊ etiam ip̄am diligenter implorabimus.

l Laudes crucis attollamus nos qui crucis exultamꝰ ſpeciali gloria.

Hoc ē aliud canticū in honorē ſc̄tē crucis cōpoſitū. Et diuidit̄ in tres ꝑtes In p̄ma tāgit dignitatē ſc̄tē crucis. in ſc̄da ꝯmēdat ſc̄ām crucē typice q̄tū ad figurā eiꝰ. in tercia dirigit petitōes ad ſc̄ām crucē. ſc̄da ibi. hec ē ſcala. tercia ibi. o crux lignū ⁊c̄. Prima adhuc ī duas diuidit̄ ꝑtes. p̄mo hortat̄ nos ad laudē ſc̄ē cruc; ſimpl̄r. ſc̄do facit h̄ cū ſalutatōe. ſc̄da ibi. ſerui crucis ⁊c̄. dr̄ p̄ᵒ ſic (Nos) xp̄iani (attollamꝰ). i. eleuemꝰ (laudes crucis) ſcȝ ſc̄ē (q̄ exultamꝰ). i. gaudemus (ſp̄c̄ali gl̄ia). i. de ſp̄ūali gl̄ia crucis.

Dulce melos tangat celos. dulce lignum dulci dignū credimus melodia.

Cōſtrue (dulce melos). i. dulcis cantꝰ (tangat celos) ſcȝ penetrando ip̄os ⁊ ad aures dei ꝑueniēdo. qꝛ nos (credimꝰ. dulce lignū) ſcȝ ſc̄tē crucis ſcȝ eſſe (dignū. dulci melodia) id eſt cantu ſuaui.

Voci vita non diſcordet. dum vox vitam non remordet. dulcis eſt ſymphonia.

Cōſtrue (vita). i. oꝑatio nr̄a (nō diſcordet). i. ꝯriet̄. ſȝ potius ꝯcordet (voci) ſcȝ nr̄e q̄ laudamꝰ ſc̄ām crucē (dū vox) ſcȝ cantꝰ vel orōis (nō remordet). i. redarguit (vitā) ⁊ ſi hoc nob̄ fuerit (eſt dulcis ſymphonia). i. dulcis vocat̄ ꝯcordia Notādū. ſc̄ā crux dupl̄r ꝯmēdat̄ ſeu cognoſcit̄. ſ. q̄tū ad eius materiale ⁊ etiā formale ⁊ vtraq; cognitio plena refulget miraculis. vn̄ q̄tū ad eiꝰ materiale adhuc dupl̄r cognoſcit̄. ſcȝ in diſpōne ⁊ effectu In diſpōe. legimꝰ em̄ in paſſionali ꝙ cū adā moriturꝰ eēt miſit filiū ſuū ad angelū cuſtodē paradyſi vt daret ei lignū ſcīe boni ⁊ mali in q̄ peccaſſet. ⁊ angelꝰ dedit ſibi ramū. cū em̄ filiꝰ portaſſet ramū vſq; ad modicā diſtātiā a p̄re. pr̄ eiꝰ mortuꝰ erat. ⁊ cū veniſſet ⁊ eū mortuū iueniſſet plātauit ramū ſuꝑ ſepulcrū patris eiꝰ. ⁊ trāſactis mult; t̄pib; cū Salomō edificaret t̄eplū dn̄i abſciſa fuit arbor illa. ſȝ nō potuit ad aliquā ꝑtē t̄epli applicari. iō poſita in tranſitū ſuꝑ flumen. poſtmodū venit regina de ſaba

cū donis ꝛ muneribꝫ volēs audire ſapiām ſalomonis vidēs hoc lignū no
luit pedibꝫ trāſire ꝑ h̄ lignū. eo ꝙ cognouit redēptorē paſſuꝝ in hoc ligno
qđ ꝑcipiēs ſalomon h̄ lignū ſupra ianuā fecit ſuſpendi. vt hoīes introeun
tes tēplū neceſſitate ꝯpulſi ob reuerētiā ligni capita inclinarēt. Sed poſt
multū tp̄is ſpaciū iudei hoc lignū accipientes in quēdā lacū putridū ꝓ
iecerunt vbi facta fuit piſcina q̄ ꝓbatica piſcina nūcupabaẜ. in quā angel⁹
deſcendit ſm tp̄s ꝛ mouebat aquas hui⁹ piſcine ꝛ ſanabaẜ ibi q̄ p̄mo in-
greſſus erat ab oīmi infirmitate. ſicut dꝛ in euā. Jo. c. xv. Et remanſit ibi
vſq; ad tp̄s paſſionis dn̄i. ¶ Scđo nota. Inuētio ſcte crucis erat mirabi-
lis in effectu ꝓpter qđ feſtū ei⁹ colit ſctā mr̄ eccleſia ex eo. qꝛ cū ipe Cōſtā
tin⁹ imꝑatoꝛ romanoꝝ leproſus fact⁹ eēt habito ꝯſilio ꝑ medicos iuſſus
ē in ſanguine pueroꝝ balneari. ꝛ cū ꝯgregati eēnt multi pueri miſericor-
dia mot⁹ p̄cepit ipos parentibꝫ reſtitui. de nocte dū dormiret vidit ī ſom
nis duos apl̄os. ſ. petꝝ ꝛ paulū dicētes ſibi. qꝛ pepꝑciſti aīabꝫ innocētū mi
ſit nos de⁹ vt te curemus a lepra. ſꝫ vade ad Siluestrū papā ille dicet tibi
q̄d factur⁹ ſis. qđ cū feciſſet ꝛ baptizat⁹ eſſet curatus ē a lepra. ſequente
ſ͠o nocte vidit apl̄os hn̄tes ſignū ſancte crucis in manibꝫ defendētes euꝫ
a multis inimicis. ꝛ cū recitaſſet matri ſue helene ſummo deſiderio ꝑrexit
in hieruſalē ꝛ cogebat iudeos vt traderēt ei iudā viꝝ antiquū. ꝛ ille oſtē-
dit ei locū ſancte crucis. ꝛ ſic ſctā crux erat inuēta. ¶ Tercio nota. feſtum
exaltatōis ſctē crucis colit ſctā mater eccleſia. Cū eīm coſdras rex poten-
tiſſim⁹ rapuiſſet ſanctā crucē ꝛ locaſſet eā in throno ſuo a dextris ſuis . et
p̄cepit ſe coli tanq̄ꝫ deum Eraclitus imꝑatoꝛ nolens hec ſuſtinere ꝓpter
fidem p̄ualuit ꝯtra eum. ꝛ occidit eū. ſanctam crucem duxit in hieruſalem
quam ibidem honorifice exaltauit

Pro terminis no. melos eſt dcō neu. gꝫ indecli. ꝛ valet tm̄ ſicut dulce.
poniẜ tn̄ etiā ꝓ cātu In̄ melodia ꝛ dꝛ dulc; cant⁹ Et dꝛ a melos qđ ē dul
ce ꝛ odos cant⁹ q̄ſi dulcis cātus Itē ſymphonia dꝛ cant⁹ multū ꝓpor
cionat⁹. ꝛ dꝛ a ſyn qđ eſt cō ꝛ phonos ſonus quaſi cantus cū bono ſono.

Serui crucis crucem laudant. qui per crucem ſibi gaudēt vite dari munera. Dicant omnes ꝛ dicant ſinguli. aue ſalus totius ſeculi arboꝛ ſalutifera.

Hic iā autoꝛ hortaẜ nos ad laudē ſcē crucis cū ſalutatōne di. (Serui) .i.
famuli (crucis laudāt crucē. q̄) ſcꝫ ſerui (gaudēt dari ſibi munera) .i. dona
(vite) ſcꝫ eterne (ꝑ crucē. dicāt oēs) .i. ſimul (ꝛ ſinguli) .i. diuiſim (dicāt)
ſcꝫ ſic O (ſal⁹ totius ſeculi) ꝛ (ſalutifera arboꝛ. aue) .i. ſis ſalutata.

O q̄ꝫ felix q̄ꝫ p̄clara fuit hec ſalutis ara rubēs agni ſanguīe. Agni ſine macula. qui mundauit ſecula ab antiquo crimine.

Cōſtrue (O q̄ꝫ felix) .i. multū felix. ꝛ (q̄ꝫ p̄clara) .i. multū clara ꝛ nobiẜ
(fuit hec ara ſalutis. rubens) .i. facta rubea (ſanguine) .i. de ſanguīe (agni
Agni) dico (ſine macula) .i. pctō (q̄ mūdauit ſecula) .i. hoīes ī ſeculo (ab
antiquo crimine) .i. pctō ꝑpetrato ſcꝫ in antiq̄s tp̄ibꝫ p̄moꝝ parentum.

Notandũ ſcribit in ſacra ſcriptura. nõ repellit dñs in ſempiternũ ſed miſerebit ſm multitudinẽ miſerationũ ſuaꝝ. In q̃ q̃dẽ ꝟbo tãgunt duo. Primo tangit myſteriũ eterne ſaluatõis. Scd̃o opꝰ charitatiue dilectõis Vñ circa pmũ ẽ ſciendũ. ꝙ hõ creatꝰ ẽ ad imaginẽ.i. ad ſilitudinẽ dei. vt pꝫ in li. Geñ. cꝫuis ꝑ pctm̃ cecidit. tñ ope ſaluatõnis erectus ẽ ⁊ ad grãm reuocatꝰ. qꝛ antiquũ ꝯſiliũ nõ potuit ꝯfundi. ſicut ſcriptũ ẽ. Ipſe ſaluum faciet ꝑplm̃ ſuũ a pctis eoꝝ. ꝓpterea ad fugiendũ deſperatõnem ꝯſolabat hoiem di. Hierlm̃ cito veniet ſalus tua. qꝛ in errore ꝯſumeris nunq̃d cõſiliarius nõ eſt tibi ſaluabo te ⁊ liberabo te. ſ. per ſignum ſancte crucis

Circa ſcd̃m no. dñs in tm̃ dilexit ſilitudinẽ ſue creatõnis vt ꝓ hoie ſuſtineret martyriũ dans ꝑ hoc exemplũ. ꝙ oẽs vult ſaluos fieri nõ reſpiciens multitudinẽ pctõꝝ. vñ Iſa. pmo dꝛ. Si fuerint pctã tua ſicut harena maris q̃ſi nix dealbabunt. ⁊ ſi auerterit ſe iniuſtus ab oi iniq̃tate ſua et fecerit iuſticiã oĩm iniq̃tatũ ſuaꝝ nõ recordabor amplꝰ Itẽ nota. vt q̃liter ꝑtactũ ẽ tũc helena coegit oẽs iudeos in hieruſalẽ vt dicerẽt ei locũ vbi ſctã crux erat abſcõdita. inter q̃s nullꝰ erat q̃ de tali ligno quicꝙ̃ audierat niſi vnus noie iudas ſic inq̃ens. Audiui ab auo meo de illo q̃ cũ iacuit in agone dicebat ipam eẽ in tali loco. ⁊ ſic indicauit locũ in q̃ foderũt ꝑ ſpaciũ. xv. cubitoꝝ. ⁊ ꝯtinue exiuit imẽſus odor. tandẽ inuenerũt ſigna vel tres cruces. ſalua grãmatica. q̃ꝝ vna fuit crux xp̃i. ſꝫ alie due ipoꝝ latronũ. ⁊ ſic nõ potuerũt cognoſcere q̃ eẽt crux xp̃i. ſꝫ tulerũt iuuenẽ mortuũ ſuꝑ quẽ duo ſigna crucis apponebant. iuuenis aũt nõ ſurrexit. ſꝫ tercia ſuprapoſita ſtatim ſurrexit. ⁊ ſic cognouerũt verã crucẽ xp̃i vnanimit dicentes. Aue ſalus totius ſeculi. ⁊ ſic ſancta crux erat inuenta.

Pro terminis no. Iſy. dt. ꝙ li ſinguli voce caret ſingulari nũero. ſꝫ ſcatione ꝑ aliũ terminũ reſtringit ad numeꝝ ſingularẽ. ſꝫ tñ dꝛ ꝙ pt habere ſingu. ⁊ plr̃em nũeꝝ ſm cõem vſum grãmaticoꝝ. qꝛ nõ ſolũ repit in ſingulari. ſꝫ etiã in plurali ⁊ ecõuerſo vt ſingulus a um. vt in antepdicamentis vbi ꝓ hus dt ſingulũ eoꝝ. i. qd̃libet eoꝝ. Item rubens eſt ꝑticipiũ preſentis temporis deriuatum a verbo neutrali rubeo

Hec eſt ſcala pctõꝝ. ꝑ quã xp̃s rex celoꝝ ad ſe traxit oĩa.
Cuiꝰ forma hoc oſtẽdit. q̃ terraꝝ cõprehendit q̃ttuor cõfinia

Hic autor ꝯmẽdat ſanctã crucẽ hyſtorialr̃ ⁊ figuratiue Et diuiditur qꝛ pmo facit qd̃ dictũ ẽ. ſcd̃o ãplificat illas hyſtorias oñdens bñficiũ nobis illatũ ꝑ ꝟtutẽ ſctẽ crucis. Et ſunt quattuor hyſtorie in numero. ſcd̃a ibi. Nõ ſunt noua. tercia ibi. Nulla ſalꝰ. q̃rta ibi. Ligna legens Et dt pº ſic (Hec). ſ. crux (ẽ ſcala pctõꝝ). ſ. ꝑ quã aſcẽdũt in celũ (ꝑ quã). ſ. ſcalaꝫ (xp̃s) exñs (rex celoꝝ traxit ad ſe oĩa). i. oẽs hoies redemit q̃tum ẽ ex ſe (cuiꝰ). ſ. crucis (forma). i. diſpõ (oſtendit h̃) xp̃m oĩa ad ſe traxiſſe in cruce (que). ſ. crux (ꝯprehendit q̃ttuor ꝯfinia). i. plagas (terraꝝ)

Notandum. ꝙ de hac ſcala in Geñ. dꝛ. quando iacob accepit benedictionem patris ⁊ requieuit in quodam loco habens lapidem ſub capite. vidit in ſomno ſcalam celos tangentem ⁊ angelos domini aſcendentes et deſcendentes. hec ſcala fuit figura ſancte crucis q̃ tetigit celos quãdo

xp̄s ꝑ crucē attraxit ad ſe oīa. vñ. Cū exaltatus fuero a terra in eleuatōe crucis oīa traham ad me. Itē ꝑ iſtā ſcām crucē xp̄s ad ſe traxit oīa. qđ pꝫ ex eo. nā figura interſectōis duaꝝ lineaꝝ in angul' rectis trāſit in infinitū et in extremitatibꝫ in q̄ttuoꝛ ꝑtibꝫ. vt pꝫ in ꝓportionibꝫ euclidis. ⁊ ḡ xp̄us traxit ad ſe oīa. q̄m vltra plagā mūdi nō dat' alia plaga q̄ poſſet hūc q̄ternariū fugere. Et ḡ dicūt docto. ꝙ xp̄s ſtetit in cruce extēſis pedibꝫ ⁊ brachijs ad deſignādū ꝙ in āplexu totū mundū vellet liberare

Pro terminis nota. ſcala venit a ſcādo Inde ſcalo as are ⁊ ē ſucceſſiue aſcendere. Iñ ſcalatim. Itē q̄ttuoꝛ ꝑtes mūdi dicunt' ꝯfinia. qꝛ īmediate vna ꝑs tangit aliā. ⁊ ꝑ hoc innuit' ꝙ ꝑ totū mundū q̄tuꝫ ad q̄ttuoꝛ ꝑtes inueniunt' hoīes xp̄i paſſione redēpti. Itē oſtēdo ē verbū trāſitiū cōpoſitum ab ob ⁊ tendo. b in s mutando. Iñ venit oſtentū. i. ſignū. Itē ꝯphendo eſt cōpoſitū a cō ⁊ prehendo qđ idem eſt quod prendo.

Non ſunt noua ſacramenta. nec recenter eſt inuenta crucis hec religio.

Hic au. incidēntal'r declarat ſcđam figurā hyſtorialē q̄ ē bimēbris. ꝓ rñdēs ātipofoꝛe. i. tacite q̄ſtioni. qꝛ diceret aliq̄s imo feſta ſcē crucis ſunt nouiter inuēta Rñdet mgr̄ di. (Sacramēta). ſ. ſcē cruc (nō ſt noua nec hec religio). i. ſcā veneratio (crucis ē recēter) .i. nouiter (inuenta)

Iſta dulces aquas fecit. ꝑ hāc ſilex aquas iecit moyſi officio

Hic declarat hoc ꝑ duas figuras veteris teſtamēti. Prima ē (Iſta) ſcꝫ ſcā crux (fecit aquas). ſ. amaras (dulces) ⁊ (ꝑ hāc) ſcꝫ crucē ſcām (ſilex) ſcꝫ extūs durꝰ lapis (iecit). i. effudit (aquas) ⁊ hoc (offico) .i. ꝑ officiū (moyſi) Notandū circa ꝑmā hyſtoriā. ſicut recitat' Exo. xv. ꝙ cū filij iſrael ābulaſſent tribꝫ diebꝫ ꝑ ſolitudinē. ⁊ nō īueniebāt aquā Et venerūt in marath nec poterāt bibere aquas de marath eo ꝙ eēnt amare. Et murmurauit ppl's ꝯtra moyſen dicēs. q̄d bibemꝰ. At ille clamauit ad dñm. q̄ oñdit ei lignū. qđ cū miſiſſet in aquas in dulcedinē verſe ſunt. Et hoc tangit lr̄a cū dt̄. iſta dulces aquas fecit. Sꝫ de ſcđa ꝑte huiꝰ ſnīe legit'. cū filij iſrael eſſent in deſerto nō hn̄tes aquas murmurabant ꝯtra moyſen dicentes. da nobis aquas vt bibamꝰ. ⁊ ſic moyſes ⁊ frater eiꝰ oꝛabant ad dñm vt daret eis quicq̄ de aqua. ⁊ ſtatim dixit. tange ſilicē cū virga ⁊ ipā dabit vobis aquas. moyſes ꝓcedēs dixit ad ppl'm Audite rebelles ⁊ icreduli nūq̄d poterimꝰ haurire aquā de petra. ⁊ ſic ꝑcuſſit petrā in modū cruc et effluxerūt aque largiſſime vt biberet oīs ppl's cū iumentis ipoꝝ. Unde aqua fluens de petra ſ'cat lachꝛymas fluentes cum deuotōne de ipo corde. ſed ꝑ ſanctā crucē intelligit' xp̄i paſſio ¶ Pro terminis nota. recent' ē aduerbiū q̄litatis a noīe recens. i. nouus Itē religio ē nomē fēi gˢ ⁊ idē eſt ꝙ reuerentia vel virtus Silex eſt nomē tercie declinatōis ſ'ꝫ aliq̄s dubij gn̄is Sꝫ iacio is eſt idē qđ iacto. ⁊ hꝫ ieci in p̄terito

Nulla ſalus ē in domo ſi nō cruce munit hō ſupliminaria

Neq̄ ſenſit gladium nec amiſit filium quiſquis egit talia.

Hic declarat aliã hyſtoriã q̃ ẽ bimẽbris di. (Nulla ſalus ẽ in domo) .i. hoie ſcʒ q̃cũq̧ (ſi hõ nõ munit) ſignat (ſupliminaria) .i. frontẽ (cruce) ſcʒ ſctã (q̃ſquis) .i. q̃cũq̧ (egit talia) .i. ſignãdo frontẽ ſuã ſigno ſcẽ cruc̃ (nec ſenſit gladiũ) .i. iterfectoẽm (nec amiſit filiũ) Notãdũ circa p̃mã ꝑtem hyſtorie legit̃ ꝙ cũ ezechiel in viſione vidit ãgelũ hñtẽ attramẽtariũ circa renes ſuos. ⁊ ſignauit ſupliminaria ipi⁹ dom⁹ cũ figura thau. ⁊ vidit aliũ ſequentẽ cũ gladio ⁊ vbi nõ inueniebat ſigna ibi homines interficiebat ⁊ hec fuit figura ſcẽ crucis q̃ tantã hʒ ꝟtutẽ cuſtodiẽdi ꝙ nullũ nocumẽtuʒ p̃t ſeq̃. Et ꝑ ſupliminaria ⁊ ꝑ figurã thau intelligit̃ ꝙ q̃libet fidelis tenet̃ ſe ſignare cũ ſigno crucis in fronte ꝓpter defenſionẽ nociuoꝝ aduenientiũ et ſic frons dr̃ ſupliminare hoĩs. Circa ſcđam ꝑtẽ nota ꝙ legit̃ in Gene. ꝙ xp̃s tentauit abraã dicẽs. imola filiũ tuũ quẽ diligis Iſaac in holocau‑ ſtũ ſupra montẽ quẽ mõſtrauero tibi Abraã nolẽs ſupſedere mãdatum dñi. trãſiuit cũ filio ⁊ ipm poſuit ſuꝑ ſtruem lignoꝝ in modũ crucis. ⁊ ſtatim dixit fili⁹. pat̃ ecce ligna. vbi ẽ victima holocauſti. pater rñdit. fili mi de⁹ ꝓuidebit ſibi holocauſtũ. ⁊ cũ extẽderet gladiũ angelus apparuit di. Ne extẽdas man⁹ tuas in pueꝝ eo ꝙ times dñm. ⁊ ſic Iſaac credit̃ vir‑ tute ſcẽ crucis eẽ ſaluatus a gladio patris. ¶ Pro terminis nota. munio ẽ verbũ quarte ꝯiuga. Inde munimen. i. ſignaculũ. Itẽ ſupliminare ẽ nomẽ neutri gñis ⁊ dr̃ ſupioꝛ ps ianue. Et cõponit̃ a ſuꝑ ⁊ liminare

Ligna legẽs ĩ ſarepta. ſpem ſalutis ẽ adepta pauꝑ muliercula
Sine lignis fidei nec lechitus olei valet nec farinula

¶ Hic autoꝛ declarat aliã figurã ꝑ quã ꝯmẽdat ſcãʒ crucẽ dicẽs (Pauꝑ muliercula legẽs) colligẽs (ligna in ſarepta) .i. in hoc loco (adepta eſt) .i. acquiſiuit (ſpem ſalutis. nec lechitus olei) .i. vas (nec farinula) id ẽ farina (valet ſine lignis fidei) id eſt ſine ligno ſancte crucis.

Notandũ circa illã ſñiam legit̃. iij. Regũ. xvij. ꝙ helias ꝓpter vindi‑ ctã cuiuſdã regis q̃ ipm ꝑſeq̃bat̃ rogauit dñm vt nõ plueret ſuꝑ terrã tri‑ bus annis ⁊ mẽſib⁹ ſex. Ipe tandẽ eſuriẽs q̃ſi fame ꝯſumptus clamauit ad dñm ⁊ dixit ei dñs. ſurge ⁊ vade in ſarepta ſydonioꝝ ibi viduã mulierẽ inuenies dic vt paſcat te. ⁊ ſurrexit helyas ⁊ cũ veniſſet añ ciuitatẽ egreſ‑ ſa ẽ mulier cui dixit. nũq̃d habes aliq̃d in domo tua ad mãducandũ ⁊ illa rñdit. nõ habeo dñe quicq̧ niſi modicũ farine. q̃ʒtũ pugill⁹ p̃t capeꝛ ⁊ parũ olei q̃ vngar. ⁊ vado colligere ligna vt faciã mihi ⁊ filio meo vt comeda‑ mus ⁊ moꝛiamur. Illa aũt mulier vt dr̃ btũs Grego. fuit vxoꝛ Ione ꝓ‑ phete quã iudei vocabant ionam. huic aũt mulieri dixit helyas. vade fac mihi p̃mũ panẽ ſubcinericiũ. vt comedã ⁊ fecit mulier. ⁊ dixit ꝓpheta ad eã. idria farine ⁊ lechitus olei nõ minuent̃ in domo tua iuxta verbum qđ miſit dñs ꝑ ꝓphetã ad mulierẽ. Et hoc miraculũ ſm doctoꝛes ẽ factum virtute duoꝝ lignoꝝ poſitoꝝ ex tranſuerſo in modũ ſancte crucis.

Pro terminis no. ſarepta ẽ ꝓpriũ nomẽ ſilue. Sʒ adepta ẽ ꝑticipiũ p̃te‑ riti tp̃is a ꝟbo deponẽtali adipiſcoꝛ. Itẽ muliercula ẽ diminutm̃ a noĩe mulier. Lechit⁹ ẽ nomẽ maſculini gñ. ⁊ dr̃ vas in qđ infundit̃ oleum. Itẽ farinula ẽ diminutm̃ a noĩe far q̃ſi de fare nata. i. de pinguedĩe frumẽti.

De ſancta cruce

In ſcripturis ſub figuris iſta latēt ſꝫ iā patent crucis bn̄ficia

Hic autoꝛ ꝓbat hyſtoꝛias recitādo miracula q̄ facta ſunt ex bn̄ficio ſctē crucis in veteri teſtamēto dicēs (Iſta) .ſ. iā dicta (latēt) .i. abſcondita ſunt (in ſcripturis) ſcꝫ ſacris (ſub figuris) .i. ſub ſignis (ſꝫ bn̄ficia) .i. miracula (crucis) .ſ. ſctē (patēt) .i. manifeſta ſunt (iā) .i. in nouo teſtamento.

Notandū. poſtꝙ̄ autoꝛ poſuit diuerſas hyſtoꝛias veterꝫ teſtamēti i qbus ſcꝫ crux fuit p̄figurata. iā ponit ſigna noui teſtamēti q̄ miraculoſe ꝑ ſanctā crucē facta ſunt ⁊ ꝑ oꝛdinē recitant̄. ⁊ q̄ꝫtū ad p̄mū legit̄ in cronica regū. ꝙ multi gentiles ꝯuerſi ſunt ad fidē virtute ſancte crucis ⁊ ſubiecti ſunt romano imperio. Et ergo circa ꝯmendatōem ſancte crucis ſcribit Rabanus. In te crux ſancta reges ⁊ p̄ncipes fidē recipiunt. in te angeli ſua gaudia cumulata recipiunt. in te oīa iura ſue ſalutis cognoſcunt. in te inferi retributōnem ſue fraudis agnoſcunt.

Reges credūt. hoſtes cedūt. ſola cruce. xp̄o duce vnꝰ fugat milia. Iſta ſuos foꝛtioꝛes ſꝑ facit ⁊ victoꝛes. moꝛbos ſanat ⁊ languoꝛes repꝛimit demonia. Dat captiuis libertatem vite ꝯfert nouitatē. ad antiquā dignitatē crux reduxit oīa.

Hic ānumerat bn̄ficia ſctē crucis dicēs (Reges credūt) ſcꝫ ſcē cruci ⁊ (hoſtes cedūt) ſcꝫ illis regibꝫ. ⁊ (vnus fugat milia ſola cruce. xp̄o) ſcꝫ exiſtente (duce. iſta) ſcꝫ crux (facit ſꝑ ſuos) ſcꝫ famulos (foꝛtioꝛes ⁊ victoꝛes) ⁊ crux (ſanat moꝛbos ⁊ languoꝛes. ⁊ rep̄mit) .i. depellit (demonia) et hec ſctā crux (dat libertatē captiuis) .i. carceratis ⁊ tūc talis liberatio vł ſancta crux (ꝯfert nouitatē vite) ſcꝫ ſpūalis. ⁊ ſancta crux (reduxit oia ad antiquā dignitatem) ſcꝫ quam in p̄mis parentibꝫ amiſimus

Circa p̄mū nota. autoꝛ dt. hoſtes cedūt. hoc bn̄ pꝫ in Cōſtantino qn̄ debuit pugnare ꝯtra paganos vidit in ſomno figurā ſancte crucis ⁊ audiuit vocē. hoc ſignū faciet ꝙ tu eris victoꝛ inimicoꝝ tuoꝝ ſi firmiter credas in ip̄m. ⁊ cū Cōſtantinꝰ veniſſet ad populū tūc millenariꝰ numerꝰ erat reſpectu ſui exercitꝰ. ſꝫ Cōſtantinꝰ feliciter credēs ꝑ virtutē ſctē crucis oēs ſuꝑauit. Ex iſto ē ꝙ hodierna die vexillū iꝑatoꝝ hꝫ aq̄lam ſignatam in ſignū ſctē crucis. Etiā lr̄a dt. ſuos facit victoꝛes. hoc bn̄ patuit qn̄ Eracliꝰ expugnauit Coſdrā ⁊ oēm familiā ſuā. qꝛ Eracliꝰ ꝟtute ſancte crucis effectꝰ ē victoꝛ ſuoꝝ inimicoꝝ. Itē dauid ꝓtectus ⁊ ſignatꝰ ſigno crucis Goliā ſuꝑauit Circa terciū no. ſctā crux ſanat īfirmitates hominū. qd̄ iteꝝ pꝫ in Cōſtantino iꝑatoꝛe q̄ ꝟtute ſctē crucis curatꝰ ē a lepꝛa. vn̄ Ber. de ꝟtute ſctē crucis ꝓcedit oīs fructꝰ ſanitatis ⁊ vite Itē Rabanꝰ tu ſctā crux pctōꝝ remiſſio. pietatis exhibitio. meritoꝝ augmētatio. remediū infirmoꝝ Circa quartū no. ſctā crux rep̄mit demones. vn̄ Paulus ad Colloſſenſes. ꝑ crucē expoliauit p̄ncipatus ⁊ ptātes infernales Itē Caſſiodo. dt O crux victoꝛia xp̄i. ꝑditio dyaboli. infernorum deſtructio. celeſtiū refoꝛmatio. moꝛs infideliū. vitaqꝫ iuſtoꝝ Circa q̄ntū nota. ſctā crux dat libertatē captiuis .i. peccatoꝛibꝫ. hoc intelligit̄

ꝙ peccatoꝛes capti laqueo peccatoꝝ reuocãtes ad memoꝛiã xp̄m cruci-
fixũ reficiunt a iugo pctõꝝ. Circa vltimũ nota autoꝛ dr̃. ad antiquã
dignitatẽ. Vñ antiq̃ dignitas ẽ hereditas paradyſi a q̃ fuimꝰ expulſi per
inobedientiã Ade ⁊ Eue. ſ; xp̄s aſcẽdẽs ſanctã crucẽ ſua humanitate no
bis ꝑadyſum aꝑuit ⁊ refoꝛmauit Pro terminis no. laret ẽ v̄bũ neutra
le ſcd̃e ꝯiuga. Jñ latito as frequẽtatiũ. Jtẽ xp̄o duce ſunt duo ablti in
deſignatõe ꝯſequẽtie poſiti ⁊ duce exponit ꝑtipialr̃. Jtẽ milia apud anti
quos erat oĩs gꝫ. pl̃is nũeri tm̄ ⁊ declinabat. ntõ hi ⁊ he ⁊ hec milia. gtõ
hoꝝ ⁊ haꝝ ⁊ hoꝝ miliũ. Sꝫ milia apud modernos ẽ tm̄ neutri gꝫ. ⁊ decli
nat. ntõ hec milia. gtõ hoꝝ miliũ ⁊c. vñꝰ. Jn triplici genere dũ milia di-
cta fuere. Milia ſignati fuit tunc data congruitati.

O crux lignum triumphale mundi vera ſalus vale. inter ligna nullum tale fronde floꝛe germine

Hic autoꝛ facit exclamatõem ad ſanctã crucẽ dicens (O crux) .ſ. exñs (lignũ triũphale) .i. victoꝛiale (vera ſalꝰ mũdi) ſcꝫ effectiue. qꝛ attulit ſalutẽ toti mũdo (vale) .i. ſis ſalutata (nullũ) .ſ. lignũ (inter ligna oĩa ẽ tale) .i. tã nobile (fronde) .i. in frõde (floꝛe) .i. in floꝛe (⁊ germĩe) .i. in germĩe

Medicina chꝛiſtiana ſalua ſanos. egros ſana. quod nõ valet vis humana fit in tuo nomine

O ſancta crux exñs (medicina xp̄iana) .i. xp̄ianoꝝ (ſalua) .i. ꝯfoꝛta (ſanos. ⁊ tu ſana egros) .i. infirmos. qꝛ hoc (quod nõ valet) .i. ꝑt (humana vis) .i. virtus (fit in tuo nomine) id eſt virtute.

¶ Aſſiſtẽtes crucis laudi. ꝯſecratoꝛ crucis audi. atqꝫ ſeruos tue crucis poſt hanc vitam vere lucis tranſfer ad palacia.

O xp̄e ſcꝫ exñs (ꝯſecratoꝛ) .i. ſanctificatoꝛ (crucis audi) .i. exaudi (aſſiſtẽtes) .i. aſtantes (laudi crucis. atqꝫ) ꝓ et (tu trãſfer) .i. ꝑduc (nos ſeruos) id eſt famulos (tue crucis. ad palacia) .i. habitacula (vere lucis) id ẽ vite eterne (poſt hanc vitam) .ſ. tempoꝛalem

Quos toꝛmentis vis ſeruire fac toꝛmẽta nõ ſentire. ſed cũ dies venit ire confer nobis ⁊ largire ſempiterna gaudia

Et tu (fac) .ſ. illos (nõ ſentire) .i. ꝑcipe (toꝛmẽta) .i. penas infernales (q̊s vis fuire toꝛmẽtꝭ) .i. paſſionibꝰ tuis ĩ cruce paſſis (ſꝫ tu ꝯfer) .i. da (⁊ largire) .i. ꝯcede ⁊ dona (ſempiterna gaudia. cũ dies ire) .i. iudicij (venit)
Notandũ autoꝛ ꝯmendat ſanctam crucem in tribꝰ. ſ. in fronde floꝛe et germine. Pꝛimo in fronde: quia ſm̄ Damaſ. Lignum ſancte crucis fuit radicaliter in paradyſo plantatum ⁊ cõpoſitum erat ex quattuoꝛ lignis Pꝛimũ erat cedrinum qđ erat in pede ſancte crucis. Aliud erat cypꝛeſſinum ⁊ illud ſuperpoſuit pylatus quãdo ſcripſit titulum. Terciũ fuit de palmis. ⁊ illud fuit tranſuerſum ꝑ medium. Quartũ erat de oliua. vñꝰ.
Ligna crucis palma cedrus cypꝛeſſus oliua. Pes cedrus. mediũ cypꝛeſ-

ſus oliuaq3 ſummū. Palmaq3 trāſuerſum fuit in cruce lignū Cedr⁹ de-
ſignat altitudinē ↄtēplatōis. Cypreſſus odorē bone opinionis. Palma
deſignat fructū iuſticie. Oliua lenitatē miſericordie Scdo ↄmēdat in flo
re. vñ ſm Nicodemū hoc lignū ſcē crucis fecit florē dānatōis ⁊ ſaluatio
nis. de pmo flore nō laudat. ſ. de flore dānatōis de q̄ adā in paradyſo guſta
uit p quē mūdū dānauit. Sz de flore ſaluatōis quē portauit qñ p ſangui
nem xp̄i hoc lignū fuit coloratū. Et iſte flos fuit de q̄ dr in cāticis. Ego
ſum flos cāpi ⁊ liliū ↄualliū. Tercio ↄmēdat ex germine. i. rōe fruct⁹. qz
ſuauiſſimū fructū ptulit ſcz corp⁹ xp̄i traditū in p̄ciū toti⁹ ſeculi. vñ in cā
ticis. Et fruct⁹ eius dulcis gutturi meo. Itē nota autor dt. qd nō valet
vis humana. p hoc tāgit ptus effect⁹ ſcē crucis de qua dt Damaſ. O
ſpecioſa crux p te euacuata ē mors pmi parentis. ⁊ pctm̄ ſolutū. infernus
dānatus ē ⁊ mūdus ad priſtinā beatitudinis grām reuocatus. Subiun-
git. eris galea ⁊ ſcutū verſus dyabolū. tu es dormientiū reſurrectio. infir-
mor baculus. virga ↄuertentiū ⁊ ptectio corpis ⁊ aīe. Itē nota. q̄dā
textus hñt. quos tormentis vis ſeuire. ⁊ tunc dz ſic exponi lrā. O xp̄e cō
forta tuos fideles q̄ ppter te paſſionē ſuſtinēt ne in paſſionib⁹ ⁊ tribulatō
nib⁹ deficere videant. Sed q̄dā hñt vis ſeruire tūc dz ſic intelligi. O xp̄e
ↄſerua tuos fideles q̄ ſeruiunt ſancte cruci in hoc mundo.

Pro terminis nota. triūphale eſt nomē adiectiuū a nomine triūphus.
et dr a tris quod eſt tres ⁊ phonos ſonus quaſi triū puerorū ſonus Sed
vale eſt verbum defectiuū neu. ge. cuius declinatio patet in Alexandro.
Sed vis ſumitur hic p poteſtate. Item ſeuire eſt verbū quarte ↄiuga
tionis neutri gñis. ⁊ ſcat: crudeliter agere ⁊ habet ſeuiui in p̄terito perfe-
cto. Item largior eſt verbum cōmune habens vtrāq3 ſcatōem ⁊ ha-
bet largitus ſum in preterito

ſ Ummi triūphum regis proſequamur laude
Qui celi' qui terre regit ſceptra inferni iure domito
Qui ſeſe pro nobis redimēdis permagnum dedit preciū

Hic deſcribit aliud canticū in q̄ oſtēdit materiā aſcēſionis dñi. Et di-
uidit in tres ptes. In pma pte deſcribit hyſtoriā triūphalē q̄ facta eſt in
paſſione xp̄i. In ſcda deſcribit ipius aſcēſionis ienarrabilē gloriā In ter-
cia applicat ea q̄ pmiſit ad pncipalē materiā hui⁹ feſti. ſcda ibi. huic nomē
tercia ibi. deniq3 ſaltū. Primo hortat nos ad laudē dei dicēs Nos (pſeq
mur laude). i. pfecte laudem⁹ (triūphū). i. victoriā (regis ſummi). i. ſup-
mi (q̄) rex (regit). i. gubernat (ſceptra). i. regna (celi ⁊ terre. domito). i. re-
frenato ⁊ expugnato (iure). i. ptāte (iferni. q̄) ſcz rex (dedit ſeſe pmagnū)
id ē valde magnū (preciū) in ara ſcē crucis (p nobis redimēdis). i. vt re-
dimeret nos. Notandū ſcribit Iſa. lxiiij. iſte ſocius mihi formoſus in
ſtola ſua gradiens in multitudine virtutis ſue. in iſtis verbis ad cōmen-
datōnem huius feſti tangunt duo. pmo triūphus ieſu xp̄i paſſionis cum
dr. iſte ſocius noſter formoſus eſt. ſcdo tangit inenarrabilis gloria. cū dr.
in multitudine virtutis ſue. Quantū ad pmum nota. q̄ ille termin⁹ ſtola

multipliciter ſumit᷑ Primo dr̄ ornat⁹ ſacerdotalis. Scd̄o ē veſtis alba. vñ in Apoc. Stolis albis ſequūtur agnū q̄cūq; ierit. Tercio dr̄ veſtis ſolē nis. vñ in ep̄la Hiere. Induit ſtolā iocūditatꝭ Quarto ponit᷑ ꝓ aīa ⁊ corpore. vñ in Apoc. Lauerūt ſtolas ſuas in ſanguine agni. Quinto capit᷑ ꝓ paſſione. ⁊ ſic capit᷑ h̄ qñ angeli dixerūt admiratiue. ille ſoci⁹ noſter formoſus ē in ſtola ſua. i. in paſſione. Quātū ad ſcd̄m tūc xp̄s aſcēdit cū magna multitudine. q꞉ poſtq̄ ꝯmedit cū ſuis diſcipulis trāſiuit in mōtē oliueti et ſtatim nubes ordinata ſuſcepit eū. nā xp̄s ē p̄mo ab āgelo nūciat⁹. poſt h̄ nat⁹. circūciſus. in tēplo p̄ſentat⁹. paſſus ⁊ reſurrexit vt aſcēderet ad celū ad dexterā patris q̄ eū miſit Et h̄ declarat᷑. q꞉ hō ꝑ pctm̄ p̄mi parentis p̄mo eſt capt⁹ in vinculis dyaboli. ſ꞉ hora paſſionis ⁊ reſurrectōnis xp̄i liberatus eſt. nūc aūt ductus eſt ad patrem celeſtē. vt p꞉ etiam ꝑ ꝓphetam q̄ dr̄. Aſcendens xp̄s in altum captiuā duxit captiuitatem ſua virtute

Pro terminis nota. ꝓſequor ē v̄bū depo. tercie ꝯiuga. ꝯpoſitū a pro et ſequor. Itē domitus a ū ē ꝑticipiū futuri tꝑis deriuatū a verbo domor aris. Sed redimēdus ē ꝑticipiū futuri tꝑis huius verbi redimor qd̄ ꝯponitur a re ⁊ emor mutando e in i ⁊ interponendo d

Huic nomē extat conueniens iditum Nam tranſiliuit omnes ſtrennue montes colliculoſq; bethel.

Hic autor deſcribit inenūerabilē gl'am aſcēſionis xp̄i. ⁊ diuidit᷑ in duas ꝑtes. Primo imponit ꝓpriū nomē d꞉o ꝯueniēs ſibi ex v̄tute aſcenſionis. Scd̄o ꝯꝑat vel trāſfert ſe ad materiā p̄ncipalē. Scd̄a ibi. ſaltū de celo ⁊c. Primo dicit ſic (iditum). i. trāſiliens (eſt ꝯueniēs). i. ꝯpetens (nomē huic) ſc꞉ xp̄o (nā), ꝓ q꞉ (trāſiliuit ſtrēnue). i. viriliter tranſiuit (omnes montes. q;), ꝓ et (omnes colliculos bethel) illius regionis

Notandū. iditū fuit ꝓpriū nomē viri qui erat potens ſuꝑ oēs moabiticos. de quo legit᷑ p̄mo Regū. ꝙ erat velociſſimus ⁊ agiliſſimus ad currendū ⁊ illū interfecit Abner filius Neronis p̄ncipis. ⁊ ſic ꝑ excellentiam quilibet velociſſimi curſus ⁊ agilis in ſaltādo p̄t dici vel vocari iditū. ſic etiā xp̄s triūphator merito ⁊ rationabiliter dr̄ iditum. q꞉ magnum ſaltum fecit. qd̄ atteſtatur ꝓpheta in pſalmo. a ſummo celo egreſſio eius ⁊ occurſus eius vſq; ad ſummū eius. Item littera dr̄ bethel. ꝑ hoc intelligitur hieruſalem q̄ p̄mo vocabatur ſolima. qd̄ interpretatur pax. ⁊ in tali ciuitate xp̄s pacificauit ⁊ reconciliauit nos patri. Secundo vocatur ſalem. Unde legitur in Geñ. ꝙ melchiſedech rex ſalem. id eſt hieruſalem vinum ⁊ panē obtulit. Tercio vocat᷑ luſa ⁊ eſt hebraice dictum. Quarto vocat᷑ bethel. i. domus dei. vñ legitur in Geñ. quando Iacob accepit benedictionem p̄ris et fugeret a facie fratris ſui eſau requieuit in quodam loco vbi vidit ī ſomno ſcalam tangentem celum ⁊ euigilās dixit. vere dominus eſt in loco iſto et ego neſciebā. ⁊ vocauit nomē loci bethel. ⁊ poſtea in eodē loco edificatū eſt templum dei. Quinto vocatur helia. vnde legitur de ſancto Joanne ꝙ caput ſancti Jo. fuit ſepultum in helia. i. in hieruſalem. Sexto vocatur hieroſolima. Ultimo vocat᷑ hieruſalem. ⁊ hoc nomen eſt ſibi impoſitum a primis edificatoribus huius ciuitatis. Item nota dicebatur in littera

De aſcenſione domini.

ꝓcedēti ꝙ xp̄s regit ſceptra celi ꝛ terre. qꝛ ipſe ſolꝰ eſt ꝑnceps totius mūdi. vn̄ h̄ eſt de neceſſitate boni ordinis ꝙ ſꝑ ſit vnū regens. qꝛ ſi non eſſet vnꝰ rector celi ꝛ terre tūc eſſet pluralitas ꝑncipū qđ eſt deteſtabile vt patet per phm̄. xij. metaph̄. q̄ dicit. entia nolunt male regi ſit ergo vnus princeps. Itē etiā dicebaꝛ ibidē. inferni iure domito. qꝛ xp̄s deſcendit in infernum ꝛ ibi ꝯtriuit dyaboli poteſtatē recipiēdo aīas q̄ ſibi placuerūt ꝛ eiꝰ volūtatē fecerūt. vn̄ oēs aīe hoīm q̄ fuerūt an̄ aduētū xp̄i mortui fuerūt in limbo inferni. ſ3 xp̄s motꝰ miſericordia de ꝑditōe hax aīax ipſas abſtulit a poteſtate dyabolica Pro ternis no. ꝯueniēs poniꝛ h̄ ꝓ rōnabilr. ꝛ eſt nomē adiectiuū Itē extat ē verbū neutrale. ꝛ exponiꝛ hic ꝓ eſt. Scđo mō ſcꝫ apparere. inde venit exta ꝛ ſunt inteſtina hoīs Itē iditū eſt ꝓpriū nomē viri q̄ fortiter ſciuit ſaltare ꝛ ē maſculini generis ꝛ indeclinabile Tranſiliuit eſt verbum quarte ꝯiugationis ꝛ ꝯponitur a trans ꝛ ſalio Itē3 bethel eſt ꝓpriū nomen ciuitatis feminini generis ꝛ indeclinabile

Saltum de celo dedit in virginalem ventrem. inde in pelagus ſeculi. Poſtq̄ illud ſuo mitigauit potentatu tetras flegetontis aſſilijt tenebras

¶ Hic autor regrediꝛ ad verā materiā huius feſti oſtendens q̄t modis xp̄s ſaltauit dicens. xp̄s (dedit). i. fecit (ſaltū). i. deſcēſum (in virginalē vētrem). i. vterū. b. marie ꝟginis (inde). i. poſtea xp̄s dedit ſaltū (in pelagꝰ) id eſt mare (ſeculi). i. huius mūdi (poſtq̄ mitigauit). i. pacificauit ꝛ ꝯpeſcuit (illud) ſc3 pelagus huiꝰ mūdi (ſuo potētatu). i. ꝑ ſuā potentia3 (ipſe aſſilijt). i. ſaltauit (tetras). i. obſcuras tenebras (flegetontis) id eſt inferni

Principis illiꝰ diſturbato īperio. Maniplis plurimis inde erutis mūdū illuſtrat ſuo iubare. Captiuitatēq3 detētā inibi victor duxit ſecū Et rediuiuū iā ſuis ſe ꝓbuit ſeruis ꝛ amicis

Et ipſe xp̄us (diſturbato). i. deſtructo (imperio). i. ptāte (ꝑncipis illius) ſc3 inferni (erutis). i. liberatis (plurimis maniplis). i. multis ſuis ſeruis (inde). i. de inferno (illuſtrat) i. illuminat ꝛ letificat (mūdū ſuo iubare) id eſt ſplendore ſc3 ſue reſurrectionis (q3) ꝓ et. ſ. xp̄s exn̄s (victor duxit ſecū captiuitatem detentā). i. captiuā (inibi). i. in inferno ſc3 ſctōs patres q̄ in inferno erāt captiui (ꝛ) ſc3 xp̄s (prebuit). i. oſtendit (ſe iā rediuiuū). i. iteru3 viuū ꝛ a mortuis reſurgentem (ſuis ſeruis ꝛ amicis) sc ſuis

Notandū diceret q̄s q̄re xp̄s nō ſtatim aſcēdit poſt reſurrectōnē ſ3 per quadraginta dies expectauit. Rn̄deꝛ ꝙ huiꝰ triplex ē rō. Primo ꝓpter certitudinē reſurrectōis. qꝛ ad verā reſurrectione3 reqrunꝛ plures dies. qnia difficiliꝰ erat ꝓbare veritatē reſurrectōis q̄3 paſſionis. qꝛ a ꝑmo die vſq3 ad terciū ꝓbaꝛ paſſio. Scđo ꝓpt aplo4 ꝛ diſcipulo4 ꝯſolatōem q̄ ꝑ ipſius paſſionē grauiter fuerūt turbati. Tercio ꝓpt myſticā ſcatōnem. qꝛ ſicut. xl dies ieiunauit ꝛ. xl. horis iacuit in ſepulcro ſic ꝛ poſt. xl. dies aſcēdit in celū. vt ꝑ h̄ dareꝛ intelligi ꝙ ꝯſolationes diuine ꝯpārur ad tribulationes. ſic3 dies ad horā ꝛ annus ad diē Item ſciendū q̄reret aliq̄s q̄liter aſcendit

xp̄s. Rūdet. q̄ xp̄s aſcendit nec tētus nec ꝯtētus ſꝫ ꝓprijs viribꝫ. vñ Joā.
Nemo aſcēdit in celū. ſ. ꝓpria virtute niſi qui deſcendit Scđo aſcēdit ma
nifeſte. vñ in actibꝫ apo. videntibꝫ illis eleuatus eſt. Tercio aſcēdit letan
ter. vñ p̄s. aſcēdit deus in iubilo ꝛc̄. Quarto aſcēdit velocit. vñ p̄s. Exul
tauit vt gigas ad currendū viam ꝛc̄. Jtē nota de loco in quo aſcendit
xp̄s dꝛ q̄ aſcendit in mōte oliueti verſus bethaniam quo diſcipulos ire p̄
cepit. nā in ipſius aſcenſionis die bis apparuit. ſemel. xi. diſcipulis ꝯmedē
tibꝫ in cenaculo. cū igit̄ ꝯmediſſent ꝛ precepiſſet eis vt in mōtē oliueti ver
ſus bethaniam irent ibi iterū eis apparuit ꝛ eleuatis manibꝫ benedixit eis
et coram oculis eoꝝ in celum aſcēdit Itē nota. q̄re xp̄s aſcendit. Dic q̄
huius ſunt plures cauſe. Prima ē vtilitas. vt in euange. Niſi ego abiero
paraclitus non veniet. Scđa eſt maior ꝯgnitio dei. vñ in euange. Si dili
geretis me ꝛc̄. Tercia eſt meritū dei. Quarta eſt ſecuritas noſtra. qꝛ ideo
aſcendit vt noſter aduocatus fieret apud patrē. Quinta ꝓpter dignitatē
noſtram. vñ angeli vidētes noſtrā humanā naturā exaltari ad dexterā pa
tris ꝓhibuerūt ſe ab hoībꝫ adorari. vñ apo. xix. Cecidi ad pedes eius vt
adorarē eū. ꝛ dixit angelus. vide ne feceris. ſeruus tuus ꝛ fratꝝ tuoꝝ ego
ſum. Sexta cauſa eſt ianue celeſtis apertio. ſicut eīm prius aperuit ianuā in
ferni ſic eodē modo ianuā paradyſi. Itē nota. q̄reret q̄s cū q̄bꝫ aſcendit
xp̄s in celū. Rūdet q̄ xp̄s aſcēdit cū captiuitate quā ipſe liberauit de infer
no. vñ p̄s. Aſcendit deꝰ in iubilatione captiuā duxit captiuitatem. Scđo
aſcendit cū multis corpibꝫ ꝛ aīabꝫ q̄ ſecū ſurrexerūt. vñ in euange. Multa
corpa ſctōꝝ ſurrexerūt q̄ viſa ſunt in ſancta ciuitate ꝛ poſtea cū xp̄o aſcen
derūt. Tercio aſcēdit cū multitudine angeloꝝ. Vñ tres q̄ſtiones facte fu
erūt ab angelis in aſcēſione. ꝛ h̄ ſ̄m triplicē hierarchiā. Primā queſtionē
fecerūt minores āgeli ipſis maioribꝫ dicētes. Quis ē iſte q̄ venit de edom
tinctis veſtibꝫ de boſra. Huic queſtioni rñdet dñs. ego ſuꝫ q̄ loquor iuſti
ciam ꝛ iudiciū in redēptione humani generis. Secūdā queſtionē fecerūt
ſupremi angeli ad xp̄m. q̄re rubꝝ eſt indumentū tuū. Et iterꝝ rñdit dñs.
torcular calcaui ſolus. Tercia q̄ſtio fuit ipſoꝝ angeloꝝ de tribꝫ hierarchi
is q̄ dixerūt mutuo. q̄s eſt iſte rex glorie. rñdit dñs. dñs virtutū ipſe eſt rex
glorie. deinde oēs angeli rñdebant. hic eſt cādidus q̄ nec habuit ſpeciē
neq̄ decorem. h̄ eſt q̄ infirmus fuit in regno. fortis in ſpolio. armatꝰ in pre
lio. ſpretus in morte. pulcer in reſurrectione. rubicūdus in cruce. clarꝰ in ce
lo. ſtrennuus in nouiſſimo iudicio

Pro termis no. pelagꝰ ē noīs neutri gn̄. ſcđe decli. ꝛ dꝛ a pello is. qꝛ pellit
littora fluctibꝫ ſuis. ꝛ ponit̄ h̄ ꝓ tribulatōnibꝫ huiꝰ mūdi. vñ bñ dꝛ q̄ xp̄s
ſaltauit in mare mūdi. qꝛ xp̄s nūq̄ habuit bonū diē in terris. ſꝫ ſemꝑ vixit
pauꝑ. nō eīm habuit ꝓpria bona Itē no. teter tra trū ē nomē adiectiuū et
eſt idē q̄ð obſcurꝰ a ū Jtē flegeton dꝛ fluuius inferni vt pꝫ in cornuto.
et dꝛ flegetō grece q̄ð ē ardere latine ꝛ in ipſo puniūt̄ illi q̄ ardent in amo
re huius mūdi. Vñ q̄nq̄ ſꝫ pene infernales. vñ Stix odiū. flegetō ardēs
obliuio letes Cochitꝰ luctꝰ. archirō ſonat abſq̄ ſalute Sꝫ diſturbato
imperio ſt̄ abl'ri poſiti in deſignatōe ꝯñe ꝛ diſturbatꝰ ē ꝑtici. a v̄bo diſtur
bor arꝭ Jtē aſſilijt ꝯponit̄ ab ad ꝛ ſalio Jtē plurimꝰ a ū ē ſuꝑlatiuꝰ huiꝰ
nois multꝰ Jtē cruēis ē ꝑticipiū ꝑteriti t̄pis decōpoſite figure ab cruor

eris. Item inibi p ſe eſt aduerbiū loci. Sꝫ in preſenti ponitur noīaliter qꝛ dictiones indeclinabiles p additionem prepoſitionum nominantur.

Deniqꝫ ſaltum dederat hodie maximum nubes poloſqꝫ curſu prepeti tranſuolans. Celebret ergo populus hunc diē credulus. cuius morbida iditum corpora in ſemetipſo altis ſedibus celi inuexit dei filius

Hic autor declarat ſecūdū ſaltū qui fuit ad vitam eternā. ſeu applicat ea que dicta ſunt ad materiā principalem huius feſti. Et diuidit̄ in duo. Primo facit quod dictuꝫ eſt. Secūdo dirigit petitionē ad xp̄m. ſecūda ibi. Iā iditū. dicens (Deniqꝫ) id eſt poſtremo vel vltimo ſcꝫ xp̄s (dederat) id eſt fecerat (hodie) .i. hac die aſcēſionis (maximū ſaltum trāſuolans) .i. puolās (nubes. qꝫ) p ꝛ (polos) .i. celos (prepeti curſu) .i. veloci (Ergo populus) id eſt tota multitudo fideliū exiſtēs (credulus) ſcꝫ xp̄o (celebret) id eſt honoret (hunc diē) aſcenſionis (cuius) ſcꝫ populi (morbida) id eſt maculata (corpa) id eſt corporeā naturā filius dei exiſtens (iditum) id ē tranſiliens (inuexit) id eſt induxit (altis ſedibus celi in ſemetipſo)

Et tremens iudicem expectat affuturum vt duo angeli fratres docuerunt. Qui ieſus a vobis aſſumptus eſt in celum iterum veniet vt vidiſtis eum

(Et) ſcꝫ populꝰ (tremēs expectat affuturꝫ) .i. venturū (iudicē) ſcꝫ filium dei (vt) p ſicut (duo angeli docuerūt fratres) .i. apl'os. ſ. dicētes eis (ih̄s q aſſumptus eſt a vobis) ſcꝫ apl'is (in celum veniet iterꝫ) id eſt in nouiſſimo die (vt) ſicut (vidiſtis eū) ſcꝫ euntem in celum

¶ Notādū diceret qs an xp̄o fuit ꝯgruū in celū aſcēdere Rn̄det̄ ꝙ ſic. vn̄ xp̄s aſcendit multipl'r. Primo ꝓpter qeſcere poſt laborē quo erat fatigatus. Scd̄o ad intercedēdū p amicis p qbꝫ vtiliter laborauit. vnde Ber. Securꝫ acceſſum habes o homo ad deū vbi habes filiū mediatorem matrem intercedentē. filius oſtendit patri latus ꝛ vulnera. mater oſtendit filio ꝛ patri pectus ꝛ vbera. nulla poteſt eſſe repulſio vbi ſunt tot amoris indicia. Tercio ad ꝯquerendū de inimicis pro quibꝫ inutiliter laborauit. vn̄ Eſa. Inuanum laboraui ꝛc. Quarto vt nobis locum p̄pararet. Vn̄ Ioā. Vado parare vobis locum. Item Augꝰ. dicit. para. quid paras. Quinto aſcendit propter noſtram dignitatem. quia magna dignitas eſt vbi humana natura vſqꝫ ad dexteram dei eſt exaltata. Sexto vt ſpiritumſanctū nobis mitteret. Unde in euangelio. Niſi ego abiero paraclitus non veniet. Item ſciendum xp̄s in eius aſcenſione penetrauit om̄es celos. vt dicit apoſtolus abſqꝫ omni ſciſſura ꝛ diuiſione celorꝫ ꝛ ſpherarꝫ xp̄s eleuatꝰ ē quia hoc poſſunt facere corpora glorificata. Item Grego. ille q deſcendit in ſinū matris aſcendit ſuper omnes celos

¶ Pro terminis nota. deniqꝫ eſt aduerbium affirmandi. ꝛ exponit̄ pro certe. vel poteſt dici ꝙ ſit aduerbium temporis. ꝛ poteſt exponi pro ly vltimo. Item prepes eſt nomen adiectiuum. i. velox. et dr̄ quaſi pre alijs

habes pedes.qꝛ velox hȝ pedes añ tardũ. Jtẽ inueho.i.induco. ⁊ eſt ṽbũ
trãſitiuũ. Jtẽ affuturus eſt ꝑticipiũ deriuatũ ab antiquo verbo affuo.qđ
ꝯponit̃ ab ad ⁊ fuo.vñ ſm antiquos fuo eſt verbum ſubſtantiuum a quo
nũc ſum accõmodat preteritum fui.

Jam iditum noſtrum vocib⁹ ſedulis omnes imploremus
Ut a dextris patris qui ſedet ſpirituȝ mittat nobis ſanctum
Jn fine ſeculi ipſe quoqȝ ſemper ſit nobiſcum.

¶ Hic au.dirigit quãdã petitõem ad xp̃m di. Nos (oẽs imploremus)
id eſt rogemus (iam).i.in p̃nti mũdo (noſtrũ iditũ).i.ſaluatorem chriſtuȝ
(ſedulis vocib⁹).i.frequẽtib⁹ orõnib⁹ (vt) ſcȝ ip̃e (q̃ ſedet a dextris patr̃
mittat nobis ſpm̃ſctm̃.quoqȝ),ꝑ et (ipſe) ſcȝ xp̃s (ſit ſꝑ nobiſcũ in fine ſecu
li).i.vſqȝ ad finẽ ſeculi poſt hanc vitã. ¶ Notandũ. littera dr̃ a dextris
patris.diceret q̃s.tñ deus pater eſt ſpũs.⁊ ſpũs eſt ſine omni dimenſione
et corꝑeitate.vñ dr̃ in euãgelio. Spũs carnẽ ⁊ oſſa nõ hȝ. qũo tunc ſedet
ad dextrã patris. Rñdetur ꝙ ſedere ad dextrã dei patris intelligit̃ dupl̃r
Primo.i.eſſe in potiorib⁹ donis dei patris ſm humanitatem.⁊ ſic vtroqȝ
mõ ſedet ad dextrã patris ſm ambas naturas.ſcȝ deitatis ⁊ humanita-
tis. Vñ beatus Auguſti.in quodam ſermone dr̃.ꝙ xp̃s carnaliter ſedet
ad dextrã patris.damnati aũt ad ſiniſtrã in futuro iudicio. Sancti auteȝ
in eterna beatitudine oẽs ſunt in dextra.qꝛ ibi nulla eſt obliquitas nec aliq̃
miſeria. Scđo intelligit̃ ſm naturã deitatis.qꝛ filius eſt eq̃lis patri in di-
uina natura. Vñ in ſymbolo Athanaſij Equalis patri ſm diuinitatem.
¶ Jtem ſciendũ.ſi diceret quis.vtꝝ xp̃s poſt aſcenſionẽ ſit in celo empir-
reo per modũ ſtantis vel ſedentis. Primũ pȝ de ſancto Stephano.vbi
dr̃ Video celos apertos ⁊ ieſum ſtantem a dextris ⁊c̃. Secũdũ pȝ in ſym-
bolo. Sedet ad dextrã dei patris. Reſpondet̃ ꝑ diſtinctiõem.qꝛ vel loq̃-
mur ſm ſenſum myſticũ que ſcat res.tũc bene ꝓcedit̃ vtrũqȝ ſm diuerſas
metaphoras. Chriſtus em̃ dr̃ ſtare qñ paratus eſt p̃ſtare auxilium ſuis.⁊
ita apparuit beato Stephano agoniſanti. Et dr̃ ſedere.qꝛ regnat in pace
ineffabili. Hoc etiã intelligit̃ de mẽbris.vñ Jſa. Sedebit populus meus
in puluere pacis.in tabernaculo fiducie.⁊ in requie ſempiterna. Sed ſi lo-
quimur ſm ſenſum litteralẽ tũc nõ eſt nobis determinatum qualiter xp̃s
ſit in celo. Sed certũ eſt ſi placet ſibi ſtare ſtat.ſi ſedere ſedet. ¶ Jtem no-
ta cum chriſtus aſcendit locatus eſt ad dextram dei patris.vñ p̃s. Sede
a dextris meis.nõ ꝙ ſpũſſanctus tm̃ procedat a patre.ſed etiã a filio
¶ Jtẽ nota.ex iſta littera.in fine ſeculi.pȝ error philoſophoꝝ qui dicunt
mũdum nõ habere principium neqȝ finem.quod eſt falſum.quia ſi ſic.tunc
non eſſet dies vltimi iudicij

¶ Pro terminis nota.ꝙ dextra ponit̃ hic ſubſtãtiue. ⁊ dr̃ quaſi ſtans
extra. Jtem ſedulus ſedula ſedulũ dr̃ quaſi frequens. ⁊ eſt nomẽ adiecti-
uũ. Jnde venit ſedule aduerbiuȝ. Jtem ſpiritus dr̃ quaſi ſpirans thus.id
eſt grãm Sed nobiſcũ eſt aduerbium ꝑſonalis ſcatõis

De ſancto ſpiritu.

Ancti ſpiritus aſſit nobis gratia

Que corda noſtra ſibi faciat habitaculum.

Expulſis inde cũctis vicijs ſpiritalibꝫ.

¶ Poſtq̃ autor in p̃cedẽti ſequẽtia determinauit materiã aſcẽſionis domini. in qua docuit ſpm̃ ſctm̃ fuiſſe ꝓmiſſum. hic iã exeq̃tur effectũ ꝓmiſſionis deſcribẽs diuinã naturã ſpũſſcti di. (Gratia). i. benignitas (ſcti ſpũs aſſit). i. digneť adeſſe (nobis) ſcꝫ hoibꝫ (q̃) ſcꝫ grã (faciat corda nr̃a). i. mẽtes (habitaculũ). i. habitatõem (ſibi expulſis). i. remotis (inde). i. a cordibꝫ noſtris (cũctis vicijs ſpiritalibꝫ) id eſt oĩbꝫ peccatis.

Spiritus alme illuſtrator hominum.

Horridas noſtre mentis purga tenebras

¶ O (alme). i. ſancte (ſpũs) ſcꝫ exiſtẽs (illuſtrator). i. illumĩator (hoĩm) qꝛ tu es ignis illuminãs. tu (purga). i. illumina (horridas tenebras). i. ignorantias (mentis noſtre) id eſt intellectus noſtri.

Amator ſancte ſenſatoꝝ ſemper cogitatuum

Infunde vnctionem tuam clemens noſtris ſenſibus

¶ O (ſancte amator ſenſatoꝝ cogitatuũ). i. ſapientũ meditationũ (infunde clemẽs). i. clemẽter (tuã vnctõem). i. grãm (nr̃is ſenſibꝫ) ſcꝫ exterioribꝫ

¶ Notãdũ p̃mo. ſcribiť Sap. p̃mo. Spũs dñi repleuit orbem terrarum In q̃bꝫ v̾bis duo ꝯſideranť. p̃mo ſpũſſcti indeſinens grã. cum dꝛ ſpũs dñi Scđo magnifica potentia eiuſdẽ ſpũs. cũ dꝛ. repleuit orbẽ terrarũ. Quãtũ ad p̃mũ dign⁹ eſt ad inuocãdũ. ſꝫ q̃tũ ad ſcđm potẽs eſt ad miracula faciendũ ¶ Circa p̃mũ nota. iſte termin⁹ ſpũs in ſacra ſcriptura diuerſimode accipiť ſeu exponiť. Primo poniť ꝓ iudicio recte rõnis. vñ Apl's ad Gal'. Spũs ꝯcupiſcit aduerſus carnẽ. i. iudiciũ recte rõnis laborat cõtra ꝯcupiſcentiã carnalẽ. Scđo exponiť ꝓ ſpũali intelligẽtia ſacre ſcripture. vñ. ij. Corin. iij. Lr̃a occidit ſpũs aũt viuificat. Tercio exponiť ꝓ aĩa. vñ Geñ. vij. Ex oĩ carne hñte ſpm̃ ingreſſe ſunt in archam Noe. ſpm̃. i. aĩam. Quarto poniť ſeu accipiť ꝓ ira. vñ p̃s. In ſpũ vehemẽti cõteres naues. Quinto poniť ꝓ ſupbia. vñ in euãge. Math. v. Beati paupes ſpũ Sexto poniť ꝓ dyabolo. vñ in euãge. Luc. xi. Cũ imundus ſpũs exierit ab hoie ꝛc̃. Septimo poniť ꝓ vita. vñ in Job. Spũs meus attenuabiť. Alio mõ exponiť ꝓ vento. vñ in Exo. Vidit moyſes ſpm̃ aq̃lonis flantẽ ꝑ mediũ. Alio mõ exponiť ꝓ hoie. vñ p̃s. Recordat⁹ eſt. qꝛ caro ſumus. ſpũs vadẽs ꝛ nõ rediẽs. Vltimo exponiť ꝓ eſſentia diuina ſiue ꝓ grã q̃ a patre ꝛ filio ꝓcedit. ꝛ ſic ſumiť in ſymbolo Athanaſij. vbi dꝛ Qual' pater talis filius. talis ſpũſſanctus. ꝛ ſic etiam ſumitur hic

¶ Circa ſcđm nota. diuina bonitas repleuit orbem terrarũ. qꝛ in p̃ncipio creatõis mũdi deus vidit cũcta q̃ fecerat. ꝛ erãt valde bona. nã deus creauit ſeu ꝯfirmauit oĩa ſub rõne boni. qꝛ nihil eſt qđ p̃t ſubterfugere rõnem

entis.eo q̄ bonū ⁊ ens puertunt ¶ Itē nota.littera dr grā. Vñ nota ille terminꝰ gratia capit̃ tripl'r.ſcʒ cōmuniter.ꝓprie.⁊ ꝓpriiſſime Primo dr ad iutorū dei creature gratis impenſum.ſine qua gratia nulla creatura pt q̄c q̄ꝫ facere nec in ſuo eſſe durare. Scđo capit̃ ꝓprie.⁊ ſic dr donū quo aliquis ſe preparat ad ſuſcipiendum ſpiritumſanctum. et illius gratie intereſt re/uocare liberum arbitrium a malo faciendo bonum. Tercio capit̃ ꝓpriiſſi/me.⁊ dicit̃ quaſi gratū faciens.et ſic dr donum dei datuʒ alicui ab intra ad merendum regna celeſtia.ſine qua gratia nemo pt mereri nec in bono ꝓfi cere.nec ad gloriā puenire ¶ Itē nota.ſm aplm ad Corinth. Corda ho/minū ſunt habitaculū ſpiritusſancti.ſm q̄ dr. Neſcitis q̄ corda veſtra ſtʒ tēplū ſpūſſancti. Et alibi. Neſcitis q̄ ſpūſſanctus habitat in vobis. cū er go corda noſtra ſunt habitacula ſpūſſancti.ideo digne petimus vt expul/ſis noſtris vicijs faciet noſtrū habitaculū dignū ad receptōem gratie ſpi/ritusſancti.que non habitat in corde ſubdito peccatis. vt dr Sap.primo ¶ Itē nota.autor petit ſpm̄ſanctum vt purget omnia vicia. Ubi nota ſi/cut virtutes ſunt duplices.quedā corporales.vt fortitudo tēperantia ⁊c. que alio noīe morales dicūtur.⁊ quedam ſunt virtutes ſpūales ſeu intelle ctuales.ſicut ſapientia ſeu prudentia ⁊c. Sic p oppoſitum duplices ſtʒ inī quitates ⁊ vicia.que opponūtur iſtis. Quedam ſunt vicia corporalia.vt incōtinentia intemperātia ⁊c.⁊ iſta opponuntur virtutibꝫ corporalibꝫ. Et quedam ſunt ſpiritualia que opponūtur virtutibꝫ ſpiritualibꝫ.ſicut impru dentia inſipientia concupiſcentia ⁊ ſuperbia. Modo autor in littera petit q̄ ſpūſſanctus purget nos a vicijs ſpiritualibꝫ.quia talia hominē maxime coinquināt.cum iſta vicia progrediantur ex intentione mentis. nō eīm qđ ingreditur ventrem coinquinat animā.ſed qđ procedit ex corde.id eſt pra ua intentōe coinquinat animā Marci.vij.

¶ Item nota littera dr.amator. vñ ſpūſſanctus dicitur amator tribꝫ mo/dis. Primo effectiue.q̄ efficit nos ſua gratia diligere deū ⁊ ꝓximū. Se/cūdo formaliter ⁊ exemplariter q̄ per ipm diligimus deū ⁊ ꝓximū. Ter cio per modum inherentie.quia inheret anime rōnali cui inducet donum quo ipſa anima diligit deum

¶ Pro terminis nota.aſſit eſt verbum neutrum.compoſitum ab ad ⁊ ſum.mutando d in s.⁊ caret ſupinis. Item expulſus eſt participium decompoſite figure ab illo verbo expellor. Itē clemens eſt nomen.⁊ ex/ponitur hic aduerbialiter

Tu purificator oīm flagitioꝝ ſpūs. Purifica noſtri oculū interioris hominis. Ut videri ſupremus genitor poſſit a no bis. Mūdi cordis quem ſoli cernere poſſunt oculi.

¶ Hec eſt ſecunda pars huius ſequentie.in qua autor inuocat ſpiritum ſanctum amplificando materiam huius petitionis dicens O (ſpiritus) ſcʒ ſancte.sc tu exiſtens (purificator) id eſt mundator (omnium flagitio/rum) id eſt omnium peccatorum que ſunt macule anime.tu (purifica) id eſt munda (oculum) id eſt intellectum (noſtri interioris hoīs) id eſt anī

me noſtre (vt ſupremus genitor) .i. pater celeſtis (poſſit videri a nobis, quē) ſcʒ genitorē (ſoli oculi mūdi cordis pn̄t cernere) .i. videre ¶ Notan-dū hō dr̄ habere duplicē oculū. ſcʒ interiorē ꝛ exteriorē. Per interiorē diſ-cernimus verū a falſo. ꝛ ille oculus dr̄ cognitio rōnalis. q̄ nō p̄t ꝑcipi ſen-ſu exteriori. q̄ꝫto ipſa plus dirigit̄ in deū tanto magis obſcurat̄. Sed per oculū exteriorē cognoſcimus res ꝑceptibiles viſu. ꝛ g̊ ſpetimus puritatem ipſius intellectus. ꝑ quē videmus abſentia tanq̄ꝫ p̄ſentia. et g̊ dr̄ beatus Tho.. Nos viatores cognoſcimꝰ deū tanq̄ꝫ in ſpeculo trinitatis. Vn̄ ad iſtū oculū reqritur cor mūdū. qꝛ cor imūdū ſeu poſitū in vmbra .i. in pecca-tis nō p̄t ꝯtēplari nec cognoſcere deū ſuū ¶ Scd̄o nota. ꝙ materia p̄ſen-tis ſequentie eſt de miſſione ſpūſſancti. videamus g̊ quot modis ſpūſſan-ctus miſſus eſt. Vn̄ ſciendū. ꝙ ſpūſſctūs mittit̄ duobꝫ modis. ſcʒ viſibilr̄ et inuiſibiliter. Inuiſibiliter cū mentibꝫ caſtis infundit̄ Viſibiliter cum aliquo ſigno viſibili demonſtrat̄. De p̄mo dr̄ in euāgelio Joh. Spūs vbi vult ſpirat. Juxta hoc dr̄ Ber. ꝙ ꝑ oculū nō introibit. qꝛ nō eſt coloratus neq̄ꝫ ꝑ aures. qꝛ nō inſonuit. neq̄ꝫ ꝑ os. qꝛ aeri nō ꝯmiſcet̄. nec ꝑ fauces. qꝛ nec bibendo nec edendo ꝯſumit̄. nec ꝑ tactū corꝑis. qꝛ palpabilis non eſt. Quereres g̊. cū ita ininueſtigabiles ſint vie eius vn̄ illū cognoſcemus. Dico ꝙ ex motu cordis intelligimus p̄ſentiā eius. ¶ Pro ſcd̄o ſciendū ꝙ ſpūſſanctus viſus eſt ſeu miſſus in quadruplici ſpecie viſibili ad miſſio-nis inuiſibilis aliqualē demonſtratōem. Fuit em̄ p̄mo miſſus in ſpecie co-lumbe ſuꝑ xp̄m baptiſatū Lu. iij. ꝛ Joh. p̄mo. ad innuendū baptiſmi fe-cūditatē ꝛ baptiſantis ſimplicitatē. Eſt em̄ colūba auis ſimplex ꝛ fecūda et hec ſunt in baptiſmo ꝟtute ſpūſſancti. ¶ Scd̄o fuit miſſus in ſpecie nu-bis lucide ſuꝑ trāſfiguratū Math. xvij. Adhuc eo loquente. ecce nubes lucida obumbrauit eos. ad innuendū ſaluādoꝝ ſubtilitatē ꝛ ſalutis eter-ne claritatem. ꝛ he due miſſiones viſibiles fuerūt ante chriſti paſſionem.

¶ Tercio fuit miſſus in ſpecie flatus ſuꝑ primos paſtores eccleſie Joh. xx. qn̄ xp̄s inflauit ꝛ dixit Accipite ſpiritum ſanctum. ad innuendū prela-torum dignitatem et prelationis eccleſiaſtice leuitatē. ꝛ hoc fuit poſt chri-ſti reſurrectionem ante tamen eius aſcenſionem. ¶ Quarto fuit miſſus in ſpecie ignee lingue. ſicut dicitur Actuū ſecūdo. Apparuerūt apoſtolis diſpartite lingue tanq̄ꝫ ignis

¶ Pro terminis nota. flagitiū idē eſt qd̄ pctm̄. nomen neutri generꝭ ſcd̄e declinatōis. Itē interior eſt nomen ꝯparatiui gradus cōmunis generis ab aduerbio intra. Itē ſupremus eſt ſuꝑlatiuus huius aduerbij ſupra Item poſſum eſt verbū neutrale incōſequentis ꝯiugatōis. ꝛ deriuatur a potis ꝛ ſum. Item cernere eſt verbū tranſitiuū. ꝛ habet ab hoc verbo vi-deo accōmodatum preteritum ſcʒ vidi

Quādo machinā ꝑ ꝟbū ſuū fecit deus celi ꝛ terre marium

Tu ſuꝑ aquas foturus eas numen tuū expandiſti ſpiritus

¶ Hic au. deſcribit ꝟtutē ſpūſſcti dicēs O ſancteſpūs (tu expandiſti nu-men tuū) .i. diuinitatē ꝛ virtutem tuā (ſuper aquas foturus) id eſt refectu

tus (eas) ſcʒ aquas (qn̄ deus) ſcʒ pater (fecit machinā).i.fabricam (celi terre ⁊ mariū).i.aquaꝝ (ꝑ verbum ſuum).i.filium dei

Tu animabus viuificandis aquas fecundas.

Tu aſpirando das ſpiritales eſſe homines

(Tu) ſancte ſpūs (fecūdas).i.fructificas (aquas).ſ. baptiſmatꝭ (aīa bus viuificandis).i.renaſcendis ſcʒ ad vitā grē. Et (tu das).i.facis (homines eſſe ſpiritales aſpirando) id eſt gratiam infundendo

Tu diuiſum ꝑ linguas mūdum ⁊ ritus adunaſti domine

Idolatras ad cultum dei reuocas magiſtroꝝ optime

¶ O (dn̄e) ſctē ſpūs (tu adunaſti).i.in vnū ꝯgregaſti (mūdū diuiſuʒ).i. diſtinctū (ꝑ linguas) ꝑ ideomata (⁊ ritꝰ).i.ꝯſuetudines O ſctē ſpūs (optime magiſtroꝝ) tu (reuocas idolatras).i.idola colētes (ad cultū).i.ſeruitiū (dei) Notandū.in lr̄a tangunt̄ q̄ttuor. Primo tāgit̄ opꝰ creationis totiꝰ mūdi.cū dr̄.fecit. Scđo tāgit̄ vtilitas baptiſmatꝭ.cū dr̄ aquas fecūdas. Tercio fidei adunatio.cū dr̄ adunaſti. Quarto errātiū īformatio.cū dr̄ reuocas Circa p̄mū no.legit̄ p̄mo Gen̄. In p̄ncipio creauit deꝰ celū ⁊ terrā ꝑ h̄ verbū fiat.vn̄ Ber. Hoc verbū fiat ē magne ꝟtutꝭ q᷑ cū illo ꝟbo oīa creata ſunt.ſil'r tota terra ē repleta.vn̄ p̄s. Replebitur maieſtate eiꝰ oīs terra fiat fiat. Et illud ꝟbū fiat excellēter attribuit̄ beate ꝟgini. Primo in aure ꝑ angelicā ſalutatōem. Scđo in corde ꝑ fidei adheſionē. Tercio in ore ꝑ ꝯfeſſionē. Quarto in vētre ꝑ incarnatōem. Quinto in brachijs ꝑ oblatōeʒ. ⁊ oīa iſta fiebāt cū charitate De ſcđo legit̄ etiā Gen̄. p̄mo. vbi dr̄. Spūs aūt dn̄i ferebat̄ ſuꝑ aq̄s. qđ ſic exponit̄ (ſpūs dn̄i).i.intētio vel volūtas dn̄i (ferebat̄ ſuꝑ aq̄s).i. ſuꝑ ꝯgeriē elemētoꝝ. ſicut volūtas artificis ſuꝑ materiā quā formare ⁊ ornare intēdit Sʒ q̄dā doctores hāc ꝓpōem ſic exponūt (ſuꝑ aq̄s).i.ſuꝑ diuinā potentiā in qua ſpūſſanctꝰ ē eq̄lis patri ⁊ filio. ⁊ h̄ dicūt ex iſto. q᷑ an̄ creatōem mūdi nec erat aqua ſubalis nec elementalis. Ex illo ḡ mouet̄ dubiū vbi deus fuit an̄ creatōem mūdi qn̄ nihil erat.ſ.neqꝫ tp̄s neqꝫ locus. Et h̄ ſoluit̄ in his ꝟſibꝫ. Dic vbi tūc eēt cū p̄ter eū nihil eēt Tunc vbi nunc in ſe. q᷑ ſic ſibi ſufficit eſſe. Itē in euā. Ioā. ſcribit̄. Oportet vos naſci denuo. ⁊ hec natiuitas fit ꝑ aquā ⁊ ſpm̄ſanctū. De tercio legit̄ Actuū. ij. Cū ꝯplerent̄ dies pēthecoſtes erāt oēs diſcipuli in eodē loco. ⁊ factus ē repēte de celo ſonus tanq̄ adueniētis ſpūs vehemētis ⁊ repleuit totā domū vbi erāt ſedētes De quarto nota. ꝙ ſpūſſanctꝰ potēs ē grām̄ ſuā hoībꝫ infundere ⁊ ad fidem reuocare.nā virtus eius ē efficax ⁊ penetrabilior om̄i gladio Vn̄ ad Heb. iiij. Viuꝰ ē em̄ ſmo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oī gladio ancipiti Et p̄ma ad Corinth. xij. Nemo p̄t dicere dn̄s ieſus.ſ.vere ita ꝙ ieſus ſit dn̄s ip̄ius ⁊ ip̄e ſeruus.niſi in ſpūſcō.sͨ ip̄m inhabitante ꝑ grām.

Sciendū ꝓ terminis. numen idē eſt qđ ſpūs. ⁊ eſt nomē neutri gn̄is.

Itē viuicādus ē ꝑticipiū futuri tp̄is illiꝰ ꝟbi viuificor Itē foturus eſt ꝑticipiū futuri tp̄is a foueo es. Sed idolatra eſt nomē cōis generis. et dr̄ a noīe idolum li. ⁊ eſt aliquis ſeruiens idolis

De ſanctoſpiritu

Ergo nos ſupplicātes tibi exaudi ꝓpicius ſancteſpiritus
Sine quo preces oēs caſſe credunt et indigne dei auribꝫ.

Hic autor dirigit petitōes ad ſpm̄ſctm̄. ⁊ p̄mo facit h̄. Scd̄o oñdit q̄
bus miraculis pn̄s feſtū ē ꝯfirmatū. ibi tu q̄ oim̄. dicēs. Ex q̄ ita ē ꝙ tu
ſcteſpūs tā mirabiles oꝑatōes efficis (g̊ o ſcteſpūs tu exaudi ꝓpiciꝰ) id ē
clemēter (nos ſupplicātes tibi). i. te humil'r inuocātes (ſine q̄) ſcꝫ ſpūſctō
(oēs p̄ces). i. orōes (credunt). ſ. eē (caſſe). i. vane (⁊ indigne auribꝫ dei)
¶ Notandū oēs orōes dicunt caſſe ⁊ inutiles ſine gr̄a ſpūſſancti. Cuiꝰ
rō ē. qr ſpūſſanctꝰ ē vera charitas q̄ diffuſa ē in cordibꝫ noſtris ꝑ ſpm̄ſcm̄
ſꝫ ſine charitate nullū opus placet deo. Si g̊ nullū opꝰ placet ſine chari-
tate deo, merito ſine ſpūſcō q̄ vera charitas ē. nō placebūt Item q̄reret
q̄s. q̄ die ſpūſſanctus miſſus ē. Rñdet ꝙ in q̄nquageſima die. Et ꝑ hoc
dat intelligi ꝙ tria bona cū ipō venerūt. ſ. legis ꝑfectio. eterna remunera-
tio. ⁊ pctōꝝ remiſſio. De p̄mo dt glo. A q̄nquageſimo die agni imolati
deſcēdit ſpūſſanctus in igne. De ſcd̄o dt ibidē. Sicut q̄nquageſimo die
poſt reſurrectōem ꝯuerſatꝰ ē cū diſcipulis: ita ꝑ q̄nquageſimā diē qua
ſpūs dabat. denarius eterne remuneratōis exp̄mit. De tercio dt glo. ibi-
dem. Ideo q̄nquageſima die ſpūſſctūs miſſus ē. qr indulgētie fiūt in an
no iubilatōis. ⁊ ſic ꝑ ſpm̄ſanctū peccata dimittunt. peccatores ad patriā
reuocant. hereditas amiſſa redditur. ⁊ a iugo ſeruitutis liberantur.
Itē nota. ꝓpicius ē aduerbiū qualitatis. Sꝫ caſſus a ū idē eſt qd̄ inutilis

Tu q̄ oim̄ ſeculoꝝ ſctōs tui numinis docuiſti inſtinctu āple
ctēdo ſpūs Ipſe hodie apoſtolos xp̄i donās munere inſolito
et cunctis inaudito ſeculis. Hunc diem glorioſum feciſti

Hic autor oñdit q̄bꝫ miraculis hoc feſtū ſit ꝯſecratū dicēs O ſcēſpūs
(tu q̄ docuiſti ſctōs oim̄ ſeculoꝝ). i. ab initio ſeculi (inſtinctu). i. inſpiratō
ne (tui numinis). i. ꝟtutis (amplectēdo). i. ꝑ grām circūdando. tu (ipe)
ſcꝫ es (donās). i. remunerās (hodie). i. in die pēthecoſtes (aplos xp̄i in-
ſolito). i. incōſueto (munere). i. dono (⁊ inaudito). i. p̄us nō audito (cun-
ctis ſeculis). i. ab oibꝫ tpibꝫ ⁊ gentibꝫ. qr dedit apoſtolis nouū modū lo-
quendi. Cōſequenter ꝯmendat diem penthecoſtes dicēs. tu ſancteſpūs
(feciſti hunc diem) ſcꝫ penthecoſtes (glorioſum) id eſt decorum
¶ Notandū ſpūſſanctus dedit hoibꝫ ſeptē dona q̄ Iſaias enumerat ca
pit. xi. vbi magno deſiderio ꝓphetiſauit aduentū xp̄i dicēs. Egrediet vir
ga de radice yeſſe ⁊ flos de radice eius aſcendet. ⁊ ſuꝑ eū requieſcet ſpūs
dñi. ſpūs ſapie ⁊ intellectus. ſpūs ꝯſilij ⁊ fortitudinis. ſpūs ſapiētie ⁊ pie
tatis. ⁊ replebit eū ſpūs timoris dñi. Hec ſunt ſeptē dona q̄ in veteri te-
ſtamēto data ſunt patribꝫ ſolūmodo in verbis. ſꝫ data ſunt aplis in vera
miſſione. Itē ſciendū ꝙ ſpūſſanctus pluribꝫ de cauſis miſſus eſt. que
cauſe cōprehendunt in Ioāne. xiiij. Paraclitus ſpūſſanctus quē mittet
pater in noīe meo ipe vos docebit oia. Primo ad ꝯſolandū nos ⁊ inſtru-

mos adiuuandū.quod notatur cum dꝛ paraclitus Secundo ad viuificā-
dum moꝛtuos.quod notatur cum dꝛ ſpiritus.quia per ſpiritum viuifica
mur.vnde Ezech.xxxvij. Oſſa arida audite verbum domini ⁊ ego mit
tam in vos ſpm̄ ⁊ vos viuetis. Tercio ad ſaluādū iuſtos quod innuitur
cum dꝛ. In nomine meo.nomen em̄ filij eſt Jeſus ⁊ interpꝛetatur ſalus
vel ſaluatoꝛ.quia in nomine ſalutis pater miſit ſpiritum ſanctum vt oſten
dat ꝙ ad ſaluandum gentes venit. Quarto ad docēdum ignaros.⁊ hoc
innuitnr ibi. Ipſe docebit vos omnia

Pꝛo terminis nota.amplectēdo eſt gerundiū illius verbi amplectoꝛ
et ponitur in actiua ſignificatōne. Item inſolitus eſt nomen adiectiuū
et idem eſt quod inconſuetus. Similiter inauditus eſt nomen adiecti
uum ⁊ nō participium.quia inaudioꝛ nō dꝛ.⁊ dicitur ideo inaudito in lit-
tera.quia ſpiritusſanctus dedit apoſtolis nouū modum loquendi omniū
linguarum ⁊ hoc fuit pꝛius inauditum

Eni ſancte ſpiritus et emitte celitus lucis tue radiū

Veni pater pauperum. veni datoꝛ munerum. veni lumen coꝛdium.

¶ Hec eſt alia ſequentia q̄ cantaꝛ in die penthecoſtes.in qua autoꝛ inuo
cat ſpm̄ſanctū dicens. O (ſancteſpūs veni) ſcȝ ꝑ grām tuam (⁊ emitte ce
litus) id eſt de celo (radium) id eſt ſplendoꝛē (tue lucis) id eſt gratie. O
(pater paupeꝝ veni) ⁊ o (datoꝛ) id eſt clemens largitoꝛ (muneꝝ) ſcȝ om
nium (veni) O (lumen) id eſt illuſtratoꝛ (coꝛdium) id eſt mentiū (veni)
¶ Notandū.ſcribitur Actuū pꝛimo. Accipietis virtutē ſupuenietis ſpi-
ritusſancti. Unde ſciendū.ꝙ hō accipit ꝑ virtutem ſpiritusſancti tria.ſ.
animā.gratiam ⁊ coꝛonā. De pᷓmo dr ps̄. Qui nō accepit in vano aīam
ſuam nec iurauit in dolo pꝛoximo ſuo. Unde homo accepit animam ſuā
a deo inſpirante, vt deus accipiat eam ab homine expirante. homo acce-
pit animā ad vitam tranſitoꝛiam.deus autem ad vitam eternam. Unde
Joh.in euangelio. Iteꝝ venio ad vos,⁊ accipiam vos ad meipm̄. Se-
cundo homo accipit gratiā. Unde nota.ꝙ gratia ſiue vnctio ſpiritusſan-
cti nō a fatuis ſed a pꝛudentibꝫ accipitur.ſicut habetur de ſeptem virgini
bus pꝛudentibus.vnde Math.xxv.dicitur. Pꝛudentes vero virgines
acceperūt oleum ſecum in vaſis ſuis cū lampadibꝫ.ꝑ oleum intelligiꝛ gra
tia ſpiritusſancti. Unde ps̄. Oleo ſancto vnxi eum. Sed fatue virgines
acceptis lampadibꝫ nō ſumpſerunt oleum ſecum. Et dixerunt fatue ſa-
pientibꝫ.date nobis de oleo veſtro.qꝛ lampades noſtre extinguunꝛ. Unͣ
per lampades ardentes intelligitur feruens amoꝛ dei ⁊ pꝛoximi quē ho-
mo amittit.qui gratiam ſanctiſpiritus non habet. vnde fatuus libentius
accipit potentiam q̄ȝ regnum celoꝛum.et illis dicitur. Amen dico vobis
neſcio vos. Tercio per virtutem ſpiritusſancti homo accipit coꝛonam.de
tali autem virtute ſpiritusſancti dicit Leo papa ꝙ ſpiritusſanctus deſide
rabatur ab apoſtolis.vt ſancta ipſoꝛum pectoꝛa accenderet ⁊ mundaret
et mundata vlterius confirmaret,⁊ confirmata ad eternaȝ beatitudinem

p̄pararet.poſt hoc vt coronā eterne vite ipis tribueret.vñ Gre.Corona aurea ſup capꝰ eiꝰ ¶ Pro terminis nota.emitto ē ꝟbū trāſitm̄ tercie ɔiuga.hn̄s emiſi in p̄terito Jtē dr̄ñt celitus ⁊ celicus.qꝛ celitꝰ ē aduerbiū q̄litatis vel loci.⁊ interp̄taꝛ quaſi de celis.Sꝫ celicꝰ a ū ē nomē adiectiuū Jtē radius plura ſ̄cat.vñ Eber.Textoris radiū dicas radiū q̄ꝙ ſolis.Sꝫ paup ē nomē adiectm̄ ɔpabile ⁊ mobile

Conſolatoꝛ optime dulcis hoſpes anime dulce refrigerium
Jn laboꝛe requies in eſtu temperies in fletu ſolatium

¶ Hic autoꝛ ɔmēdat ſpm̄ ſanctū penes diuerſa bn̄ficia dicens. O ſctē ſpūs (optime ɔſolatoꝛ.o dulcis hoſpes aīe).ſ. nr̄e (o dulce refrigeriū).i.recreatio ſͨ veni.ſ.ad nos (o reqes in laboꝛe) veni (⁊ tēperies).i.mitigatio (in eſtu).i.caloꝛe (⁊ ſolatiū in fletu) Notādū autoꝛ ɔmēdat ſpm̄ ſctm̄ p̄ncipalr̄ in ſex. Primo in ɔſolatōe q̄re dꝛ p̄aclitus qd̄ interp̄taꝛ ɔſolatoꝛ qꝛ miſſus ē vt triſtes ⁊ meſtos ɔſolareꝛ.vñ Ber.ɔſolatoꝛ ſpūs dꝛ de peccatis.Jtē Jſa.lxi.Spūs dn̄i ſup me ⁊c.⁊ ſubiūgit.vt ɔſolaret oēs lugentes.Scd̄o ɔmēdat eū ex viſitatōe.qꝛ viſitādo viuificat aīas.vñ Ezech.xxxvij.Ecce ego intromittā in vos ſpm̄ ⁊ viuetis.Tercio ɔmēdat eum ex ɔfoꝛtatōe.⁊ ɔfirmat amoꝛem inter diſcoꝛdes ⁊ odioſos.⁊ hoc tangiꝛ in lr̄a cum dr̄.dulce refrigeriū.vñ in euan.Jo.ipſe pater amat vos.Quarto ɔmendatur in requie laboꝛis.qꝛ ip̄e eſt requies in op̄ationibꝫ ſiue in laboꝛibus ſpūalibꝫ.vñ cum ɔtra malignos ſpūs certamē inire debemꝰ ſpūſſanctus nobis adeſt p cuius virtutē ⁊ grām reſiſtere poſſumus noſtro aduerſario.ſ.dyabolo.Quinto ɔmendaꝛ penes t̄pantiā in caloꝛe.qꝛ op̄ationes noſtras ⁊ tētatōes modificat ⁊ t̄pat.⁊ hoc pꝫ de ſctō Joā.q̄ p gratiā ſctiſpūs illeſus exiuit de doleo feruētis olei.Vn̄ ſciendū ꝙ ſpūſſanctꝰ penes ſeptē eius dona ſeptē modis tētatōes noſtras t̄pat. Primo humiliat alta p donū timoꝛis.qd̄ ē ɔtra tētatōem ſup̄bie. Scd̄o dura mollificat p donū pietatis.qd̄ eſt ɔtra tentatōem inuidie Tercio obſcura illuminat p donū ſcie.qd̄ eſt ɔtra auariciā. Quarto mollia ɔſolidat p donum foꝛtitudinis.qd̄ ē ɔtra tētatōem accidie. Quinto fluida reſtringit p ɔſiliū.qd̄ ē ɔtra tētatōem gule.Sexto aīam clarificat p donū intellectus.qd̄ eſt ɔtra luxuriā aīam maculantē.Septimo ſurſum facit tēdere p donum ſapientie.qd̄ eſt ɔtra tentatōem ire. Sic ſpūſſanctꝰ oīa vicia in nobis t̄pat ne ex multitudine vicioꝝ dicamus.cū p̄s. Qm̄ iniquitates mee ſup̄greſſe ſunt caput meū ⁊c̄. Vltimo ɔmendat eum ꝓpter ſubleuatōem noſtram in tempoꝛe tribulatōnis ⁊ hoc innuiꝛ in euan.cum dꝛ.tāq̄ꝫ ignis ſeditq̄ꝫ ſupꝛa ſingulos eoꝝ ſpūſſanctus.Vn̄ ignis triplicē hꝫ naturā.ſ.alta inclinat.ſurſum tēdit.fluentia ɔgregat ſiue coadunat.p hec tria intelligitur triplex vis ſpūſſcti.ſ.inclinatiua.eleuatiua ⁊ coordinatiua. Jnclinatiua.qꝛ ſpūſſanctus inclinat excelſos ad humilitatē. Eleuatiua.qꝛ eleuat inferioꝛa ad ſup̄ioꝛa. Coordinatiua.qꝛ ineq̄lia equaliter oꝛdinat ⁊ coadunat p ɔfoꝛmitatem Jtem nota diceret quis.quare ſpūſſanctus apparuit apoſtolis in ſpecie diſpartite lingue. Reſpondetur vt ipſa lingua magis regeretur.quia difficulter poteſt refrenari. Secundo vt ipſi ſcilicꝫ

apľi poſſent feruenter loqui in p̄dicatione. vñ Ber. Venit ſpūſſanct⁹ ſup
diſcipulos in liguis igneis vt ꝟba loq̄rent̄ ignea. ⁊ legē igneā predicarēt.
Ex hoc dubitat̄ quare ſpūſſanctus apparuit in igne. R̄ndet̄ ꝙ ignis pre
cellit oīa elementa in ſpecie. in ordine. ⁊ in ꝟtute. Primo in ſpecie pulcritu
dinis. q2 nō ē pulcrius elemētū rōne lucis in aſpectu. Scđo in ordine rōne
ſublimitatis. q2 nullū elemētū ē igne ſublimius. Tercio in ꝟtute rōe vigo
ris. q2 ignis ē maxime actiu⁹ inter alia elemēta. Sic etiam ſpūſſctūs exce
dit oīa in ſpecie ordine ⁊ ꝟtute. Etiā ſicut ignis cremat. purgat. calefacit
et illuminat. Sic ſpūſſctūs cremat pctā. purgat corda. torporē excutit. et
intellectū illuminat Sciēdū ꝓ terminis. hoſpes ē nomē cōis gn̄is. ⁊ d2 q̄ſ
ſi hoſtipes. i. hoſtiū petens. Requies eſt nomē q̄nte declinationis a requi-
eſco. S3 tēperies ē nomē q̄nte declinationis a verbo tempero as. Itē
eſtus eſt nomen quarte declinationis a verbo eſtuo

O lux beatiſſima reple cordis intima tuorum fidelium

Sine tuo numine nihil eſt in homine nihil eſt innoxium

¶ Hic autor dirigit petitiones ad ſpm̄ſctm̄ dicēs (O beatiſſima lux) tu
(reple intima). i. interiora (cordis. tuoꝝ fideliū). i. in te credentiū. q2 (nihil
eſt in hoīe) ⁊ (nihil ē innoxiū). i. ſine culpa (ſine tuo numine) i. ꝟtute ⁊ grā
Notandū. au. in lrā petit illumiationē ſeu illuſtrationē ſpūſſcti cogno-
ſcens ꝙ lux valet ambulantib9. Iuxta illud euan. Qui ambulat in luce nō
offendit ſe. Circa qđ ſciendū. ꝙ q̄libet volēs ipetrare illuſtrationē ſeu illu-
minationē ſpūſſancti debet habere ſeptē. Primo ꝙ debet eſſe quiet⁹ in ani-
mo. vñ Iſa. Sup quem requieuit ſpūs almus. Secundo debet eſſe vnit⁹
in fide ſeu in congregatione fidei catholice. Unde a ſimili ſicut ignis per
diuiſionem ipſius extinguitur. ſic ſpirituſſanctus per diſcordiam in homi-
nibus extinguitur. ⁊ ideo Actuum q̄rto dicitur. Et erat omnium credē-
tium cor vnum. Tercio debet orare in loco ſecreto. vnde propheta. Du-
cam eam in ſolitudinem ⁊ loquar ad cor eius. Quarto debet aſſidue orare
vnde dicitur de apoſtolis. Erant perſeuerantes vnanimiter in oratione.
Q3 autem oratio ſit neceſſaria ad receptionem ſpirituſſancti oſtenditur
Sapientie. vij. Inuocaui ⁊ venit in me ſpiritus domini Quinto debet eē
humilis. vnde ps. Qui emittis fontes in conuallibus. id ē qui das gra-
tiam ſpirituſſancti humilibus. Sexto debet eſſe pacificus. vnde ꝙ pax ne-
ceſſaria ſit ad recipiendum ſpiritumſanctum declarat Joannes in euange-
lio dicens. Pax vobis. deinde dominus ſufflauit ⁊ dixit. accipite ſpiritu3
ſanctum. Septimo debet eſſe in ꝯtemplatione orationis. quod notat̄ cu3
dicitur Acceperūt ſpiritumſanctum in cenaculo. vbi dicit gloſa. Qui ſpm̄
ſanctū deſiderat domiciliū carnis mētis ꝯtemplatione trāſcendens calcat
Pro terminis nota. ꝙ intima ponitur h̄ ſpecialiter in neutro genere
Noxius idem eſt ꝙ viciosus. ⁊ deriuatur a nomine noxa. Inde tunc ꝑ cō-
poſitionem innoxius. id eſt non nociuus. ſeu mūdus de peccato.

Laua qđ eſt ſordidu3 riga qđ eſt aridu3. ſana qđ eſt ſaucium

Flecte qđ eſt rigidū. foue qđ eſt languidū. rege qđ eſt deuiū

¶ Hic autoꝛ dirigit aliā petitionē ad ſpm̄ſctm̄ dicēs. O ſancte ſpūs (la⸗
ua). i. mūda. ſ. in nobis (qđ eſt ſoꝛdidū). i. imūdū (ꝛ riga). i. humecta. ſ. il⸗
lud (qđ ē aridū) in nobis (ꝛ ſana). ſ. in nobis (qđ ē ſauciū) id eſt infirmuꝫ
(flecte qđ eſt rigidū). i. inflexibile in nobis. ꝛ (foue) id eſt nutri (qđ ē lan⸗
guidū). i. infirmū (rege). i. oꝛdina (qđ eſt deuium) id eſt erꝛoneum

Da tuis fidelibus in te confidentibus ſacrum ſeptenarium

Da virtutis meritum. da ſalutis exitū. da perenne gaudium

O ſancte ſpūs (da tuis fidelib᷒). i. xp̄ianis (ↄfidētib᷒ in te). i. ſperantibꝰ
in te (ſacꝝ ſeptenariū). i. ſeptē dona ſacrata. ꝛ o ſctē ſpūs (da meritū ꝟtu⸗
tis ꝛ exitū). i. finē (ſalutis) ſcꝫ eterne (da ꝑenne). i. ſempiternū (gaudiuꝫ)

¶ Notandū autoꝛ in lr̄a ꝑ oꝛdinē petit diuerſa. Primo pctōꝝ abſolutio⸗
nē. qꝛ illa ꝑ̄ncipalr̄ ē neceſſaria. qm̄ hō in pctis nullo modo p̄t ↄuerſari cuꝫ
fratrib᷒. i. cū angelis. nā ipſi ſunt ab oī pctō remoti. vn̄ venerabilis Beda.
Nulla inter hoīes deo gratioſioꝛ p̄t eē ↄuerſatio q̄ꝫ coꝝ q̇ ſe alienāt a vici⸗
is ꝛ ꝟtutū ſtudijs aīm ſubigūt. Scđo petit purgationē mentium. i. infoꝛ⸗
mationē ꝑ remotionē ignoꝛātie. qꝛ ſm̄ Augꝰ. Ignoꝛātia ē vicioſa ſi aſſit
affectatio neſciēdi. Itē Ber. Prudētia ē ſi p̄terita mala defleas. ſi tp̄alia
ↄtēnis. ꝛ ſi eterna ↄcupiſcis. Tercio petit ſanitatē aīe q̄ impedit᷑ ꝑ vicia
peccatoꝝ. Vn̄ pctā ſumme ſunt vitanda. vn̄ đt Augꝰ. Ex pctō ade nobis
influxa ſunt duo mala. ſ. ignoꝛātia reꝝ agendaꝝ. ꝛ ↄcupiſcentia noxarum
Item Ber. Nulla nocebit aduerſitas ſi nulla dn̄at᷑ iniq̇tas. Quarto pe⸗
tit coꝛ induratū flecti ꝑ charitatē ſpūſſancti. vn̄ in oī ꝟtute tua dilige cuꝫ
qui te fecit. Ber. Via dn̄i ad coꝛ dirigit᷑ cū ſermo veritatis hūiliter audit᷑.
Quinto petit remotionem frigiditatis aīe. vn̄ aīa đꝛ infrigidata qn̄ caret
igne ſpūali. i. gr̄a ſpūſſcti. De tali igne đꝛ in li. Sap. Et lāpas eiꝰ non ex⸗
tinguet᷑ in nocte. i. gr̄a ſpūſſcti nō auferet᷑ ab eo in tp̄e tribulatōnis. Sexto
petit remotionē erꝛoꝛis ꝓpter infoꝛmationē iuſticie. q̄ maxime attendit᷑ in
volūtate. qꝛ aliq̇s nō đꝛ iuſtus ꝓpter rectitudinē intellectus vel operis. ſi
deſit rectitudo volūtatis. i. iuſticie. vt đꝛ in Prouer. Qui ſequit᷑ iuſticiā di⸗
liget᷑ a dn̄o. Itē ps. Iuſtus dn̄s ꝛ iuſticiā dilexit. Pro terminis nota. ꝙ
ſoꝛdidū ponit᷑ hic ſubſtantiualiter. ꝛ đꝛ a nomīe ſoꝛdes qđ vlterius dicit᷑ a
verbo ſoꝛdeo. Item aridū eſt nomen adiectiuū. Inde area. i. terꝛa ſteril̇.
Silr̄ rigidus idē eſt ꝙ diſtoꝛtus a ꝟbo rigeo es. Flecto eſt verbū tranſi⸗
tiuū. Itē lr̄a đt ſacꝝ ſeptenariū. ꝛ ꝑ hoc dat᷑ intelligi oīs ꝑfectio. qꝛ ſicꝫ
ꝑ ſeptenariū numeꝝ clauditur om̄e tp̄s ꝛ ꝑficitur. ſic ꝑ ſeptenarium. i. per
ſeptem dona ſpiritusſancti omnis perfectio impoꝛtatur

b **Enedicta ſemper ſancta ſit trinitas deitas ſcꝫ vnitas
coequalis gloria. Pater filius ſanctusſpiritus tria ſūt
nomina. omnia eadem ſubſtantia**

¶ Iſtud eſt aliud canticū in honoꝛē ꝛ reuerentiā ſancte trinitatis dicens
(Sancta deitas ſcꝫ) q̄ eſt (trinitas) ſcꝫ in ꝑſonis ꝛ (vnitas) ſcꝫ in eſſentia

et (coequalis gl'a).ſ.deitatis ⁊ triū ꝑſonaꝝ (ſit bn̄dicta ſp̄) Et tūc decla/
rat quō in diuinis ſit trinitas ꝑſonaꝝ ⁊ vnitas eēntie dicēs (pater ⁊ filiꝰ et
ſanctusſpiritus ſunt tria nomina) id eſt tres res nominate. ⁊ tn̄ (om̄ia) ſcꝫ
nomina (ſunt eadem ſubſtantia) id eſt eiuſdem eſſentie

**Deus genitor. deus genitus. in vtroqꝫ ſacer ſpiritus dei/
tate ſocius.**

Et hoc iterꝫ declarat dicens (Genitor) id ē pater eſt (deus. genitꝰ).i. fi/
lius ē (deus. ⁊ ſacer ſpūs in vtroqꝫ).ſ. patre ⁊ filio. exn̄s tāqꝫ nexꝰ āborūꝫ
ſcꝫ eſt (ſocius in deitate) ſic ſcꝫ ꝙ ⁊ ipſe ē deus verꝰ. Notandū pater et
filius ⁊ ſpūſſctūs ſtꝫ eadē eſſentia diuina. ſꝫ tn̄ tres ꝑſone. Et quō h̄ dꝫ in/
telligi oñdit ꝑ illud dictū vulgare Nix glacies ⁊ aq̄ tria noīa res tamē vna
Sic in ꝑſonis trinꝰ deus ē tn̄ vnꝰ. Itē ſciendū ꝙ eſſe trinitatem ꝑſonaꝝ ⁊
vnitatē eſſentie in diuinis p̄t declarari tripl'r Primo ex autoritate ſcriptu
re. vnde legit Geñ. p̄mo. Dixit qꝫ deus faciamus hoīem ad imaginem
noſtram. In h̄ eīn ꝙ dt̄ faciamꝰ innuit triplicem ꝑſonā. ſed in hoc ꝙ dicit
imaginē in ſingulari numero. ⁊ nō imagines. ꝑ hoc innuit vnicā eſſentiam
Etiā dt̄ Aug. Si in natura deitatis tm̄ vna eſſet ꝑſona nō diceret facia/
mus. ſꝫ facio. etiā nō diceret noſtrā ſed meā. ſi non eſſet vnitas eſſentie.
Scd̄o declarat ꝑ autoritatē āgelicā. qꝛ dt̄ Iſa. Angeli nō ceſſant clamare
ſanctꝰ ſctūs ſctūs ⁊c̄. ꝑ h̄ ꝙ dꝛ ter ſctūs in nūero ſingulari notat ſctā trini/
tas. Tercio declarat ꝑ autoritatē hūanā. vn̄ p̄s. Bn̄dicat nos deꝰ deꝰ nr̄
et bn̄dicat nos deꝰ ⁊c̄. ꝑ h̄ ꝙ dt̄ deꝰ ter innuit trinitas ꝑſonaꝝ. Sed ꝑ h̄ ꝙ
dt̄ ⁊ metuant eū oēs fines terre. in ſ'ri nūero tangit vnitas eſſentie Iteꝫ
declarat ex figuris. qꝛ legit in Geñ. ꝙ abraam ſtans iuxta radicē montis
mābre vidit tres pueros aſcendētes ⁊ deſcendētes ꝑ viam vidit tres et
vnū adorauit. hec viſio abrae eſt nobis ꝓphetia ⁊ p̄ſagiū noſtre ꝯgnitōis
ſancte ⁊ indiuidue trinitatis inqꝫtū nobis poſſibile ē. vidit eīn tres pueros
id ē tres ꝑſonas. ⁊ vnū deū adorauit. Vn̄ ſciēdū ꝙ oēs leges ꝯcordāt in
h̄ ꝙ colūt vnū deū ⁊ nō plures. ⁊ h̄ teſtat vetꝰ teſtamētū. qꝛ dꝛ in Exodo.
Audi iſrl' deꝰ tuus vnꝰ eſt. Itē greci ⁊ gētiles vnū deū colūt. ſaltē gētiles
q̄ recta vtūtur rōne. qm̄ ex eis multi tanqꝫ beſtie irrationales vnitatē dei
negant colentes plures deos. ⁊ h̄ opat rō eoꝝ obūbrata ⁊ carens lumine
ſpūſſcti. vn̄ ꝑ h̄s. xij. metaph̄. Nō valet pluralitas p̄ncipatuū. ſit ḡ vnꝰ p̄n
ceps. ⁊ ḡ bn̄ dt̄ Aug. ꝙ vnitas ſoli deo ꝯuenit. ⁊ vnitas dei ſimplicior eſt
vnitate nūeri. qꝛ ſimpl'r ē indiuiſibilis nullā hn̄s paſſionem diuiſionis. Et
rōne iſtiꝰ vnitatis orauit dn̄s nr̄ vt ſicut ipſe cū patre ⁊ ſpūſancto vnꝰ ē deꝰ
ita nos ꝑ gratiā diuinā eſſemꝰ vnū cū deo dicēs. Pater rogo vt ipſi me/
cū ſint vnū ſicut ⁊ nos vnū ſumꝰ. ⁊ illud vnū eēntie diuine abraā adorauit
ſed tres vidit ꝑſonas ⁊ eaꝝ ꝓprietates q̄ ſtꝫ relationes mutue. q̄ pater ge/
nuit filiū. ⁊ filiꝰ genitꝰ eſt a patre. ⁊ ſpūſſctūs ꝓcedit ab vtroqꝫ. Et hec eſt
trinitas q̄ ſm̄. b. Aug. ē nūerus oī creatura ꝑfectior. qꝛ ſm̄ ph̄m p̄mo celi
nihil ꝑfectū eſt niſi trinū Pro terminis nota. ſcꝫ eſt coniunctio expletiue
poteſtatis. ⁊ ponitur hic cauſa ornatus Item coeq̄lis ē nomen adiecti
uū cōpoſitum a con. ⁊ equalis deponēdo n. ⁊ idem eſt ꝙ ſimilis. Item

eadem aliquando eſt nomen habens ſecundam declinationem pronom̃is. vñ. Eſt rectus eadem. ſed eſt obliquus eadem Idem eſt nomen diſtri- butiuũ habens ſecundam declinationem pronominis

Non tres tamen dij ſunt. deus verus vnus eſt. ſic pater do minus. filius ſpiritus ꝗ ſanctus

Hec ē ſecunda pars in qua autor deſcribit diuine eſſentie vnitatem dicēs (tamen) ſcꝫ pater ⁊ filius ⁊ ſpiritusſanctus (non ſunt tres dij. ſed de⁹ ver⁹ eſt vnus. ſic) id eſt eodem modo (pater eſt dominus. filius) eſt dominus (ꝗ) pro et (ſpiritusſanctus) eſt dominus

Proprietas in perſonis. vnitas eſt et in eſſentia

Maieſtas par et poteſtas decus honor eque per omnia

Nunc declarat qualiter cũ vnitate eſſentie ſtat ꝓprietas ꝑſonalis ⁊ equa litas potentie. Dicēs (ꝓprietas). ſ. diſtincta eſt (in ꝑſonis) ſcꝫ diuinis (et vnitas eſt in eſſentia) ſcꝫ diuina (maieſtas) s^e eſt (par). i. eq̄lis (⁊ ptās. de cus honor eſt eque). i. eq̄liter (ꝑ om̃ia) quia om̃ia ſunt vna eſſentia in diui nis perſonis. Primo. q̄ꝛ ibi eſt vnitas eſſentie. Scđo. q̄ꝛ ibi ē eadē maie- ſtas in ꝑſonis. Tercio. q̄ꝛ ibi ē eadē pax ⁊ ptās. Et ibi ē dec⁹ ⁊ honor eq̄ ꝑ omnia Notandũ in deitate cuilibet ꝑſone attribuũtur ſpēales ꝓprie tates. nā patri ꝯuenit paternitas maieſtas innaſcibilitas ⁊ potētia. Sed filio ꝯuenit ſapientia filiatio. ſilr̄ ⁊ natio. Spirituiſancto attribuit̄ inſpira tio bonitas ⁊ ꝓceſſio. Et q̄uis potentia ꝑncipalr̄ attribuitur deo patri. tamen ꝓpter hoc nō aufertur a filio. nec a ſpiritu ſancto. vt patet in ſymbo lo athanaſij. omnipotens pater. om̃ipotens filius ⁊c. ⁊ ſic realiter potētia attribuitur indiuidue trinitati. Et ſimiliter intelligitur de ſapiētia q̄ at tribuitur filio que tamen etiam in patre ⁊ ſpirituſancto eſt. Itē om̃ipotē tia in diuinis nō ſumit̄ ꝑ om̃ib' vniuerſaliter. q̄ꝛ ſcḋm Aug⁹. deus non po- teſt malũ. ⁊ ideo hoc facere nequit. ⁊ que ſunt preterita illis impare nō po teſt. ⁊ ergo dꝛ ſcḋm Remigiũ ꝙ iſto ſolo poſſe deus ē priuat⁹ ſcꝫ preteritis impare. Ex illo tñ nō ſeq̄tur diuinā potentiā augeri vel minui. q̄ꝛ ipſa eſt eterna ⁊ īmutabilis Pro termis no. ꝙ vn⁹ eſt nomē hñs ſecūdā decli natione ꝓnois Itē eque. i. eq̄liter. ⁊ deriuatur ab illo nomine equus

Sidera maria continens arua ſimul et vniuerſa condita

Quē tremūt impia tartara. colit quoq; quē et abiſſus infima

Nunc omnis vox atq; lingua fateatur hunc laude debita

Quem laudant ſol atq; luna. dignitas adorat angelica

Et nos voce precelſa omnes modulemur organica cantica

dulci melodia. Eya ⁊ eya nunc ſimul iubilemus alti troni do mino laudes in excelſis.

¶ Hic autor conſequenter oſtendit quomodo omnia inferiora et

ſuperioꝛa adoꝛant indiuiduā trinitatē di. Predicta diuina maieſtas ē (cō
tinēs) ſcꝫ ꝑ ſuā potentiā (ſidera).i.ſtellas (maria).i.aquas (arua).i.cam
pos (⁊ ſimul vniuerſa ꝯdita).i.oēs creaturas (quē) ſcꝫ deū (impia tarta-
ra).i.crudelia inferna (tremūt).i.cū tremoꝛe venerant̃ (qꝫ) ꝓ ⁊ (quē) ſcilꝫ
deū (infima abyſſus).i.ꝓfunditas (colit).i.honoꝛat (Nūc oīs vox. atqꝫ)
ꝓ et (lingua fateat̃).i.ꝯfiteat̃ (hūc) ſcꝫ deū (debita laude).i.ꝯuenīēti ve-
neratōe ⁊ letitia (quē) ſcꝫ deū (ſol atqꝫ luna laudāt) et (angelica dignitas
adoꝛat) ſumma adoꝛatōe latrie (⁊ nos) hoīes (modulemur).i. decante-
mus (oꝛganica cantica. dulci melodia).i.ſuaui ſono (voce p̄celſa).i.alta.
Et inde hoꝛtat̃ nos ad laudandū deū di. (Eya ⁊ eya) ꝑ qđ ꝑcat exhoꝛta-
tionē.q2 eya eſt aduerbiū hoꝛtādi (nūc iubilemus).i.decantem⁹ (ſit lau-
des altitroni dn̄o).i.ſedēti ſuꝑ altā ſedē (in excelſis) ¶ Notādū hec ſen-
tentia ſic infertur. qm̄ ſctā trinitas potens eſt regere celū ⁊ terrā mare et
oīa q̄ in eis ſunt ſua poteſtate. ⁊ qm̄ infernus obedit ſibi ⁊ oīs irrōnalis cre
atura obedit deo. ⁊ cū debita laude. ⁊ qm̄ oīa celeſtia adoꝛant deum. ⁊ ſic
nihil p̄termiſſum quin laboꝛat in laudem dei. ḡ ꝯgruū ⁊ conueniēs eſt vt
nos xp̄iani q̄ ſumus eius creature rōnales laudemus deū in canticis ⁊ me
lodijs ¶ Itē nota. ex lr̄a trahit̃ ꝙ in toto vniuerſo triplex eſt loc⁹. q̄ cogno
ſcit deū trinū ⁊ vnū. ſcꝫ ſummus medius ⁊ infimus. Sūmus ſicut celum
Medius ſicut terra. Infimus ſicut tartarus. Primus eſt bonus. q2 ibi
eſt ſumma letitia. Secūdus medio mō ſe hꝫ. q2 ibi eſt ſpes ⁊ timoꝛ. Sed
tercius eſt peſſimus. q2 ibi eſt ſumma triſticia. Ex illa triplicitate loci au-
toꝛ innuit triplicitatē ꝑſonaꝝ. que aliter ſic declarat̃. Naꝫ in aīa rōnali eſt
memoꝛia intelligentia ⁊ volūtas. Primū attribuitur patri. ſecūdum filio
terciū ſpirituiſancto. Uel ſic. in ſole reperiūtur tria. ſcꝫ ſubſtātia ſolis. ſplen
doꝛ. ⁊ caloꝛ. Subſtātia ſolis generat ſplendoꝛē. ſplendoꝛ generat caloꝛē. et
vnū ſine alio eſſe nō p̄t. Sic pater generat filiuꝫ. ſed ſpuſſanctus eſt pꝛoce-
dens ab vtroqꝫ ¶ Itē nota. trinitas ꝑſonaꝝ hꝫ cognoſci ex diſtinctōe et ꝓ
pꝛietate noſtre operatōis. nā ad quēlibet artificem effectum pꝛoducere vo
lentē requirūtur tria. Primo ꝙ poſſit. ſi eīm nō p̄t effectum ꝓducere inua
nū laboꝛat. Scđo requirit̃ ꝙ ſciat. q2 ſi neſcit nō p̄t laborare. Tercio req̄
ritur ꝙ velit. quia ſi noluerit effectū nō pꝛoducit. Sic etiā in diuinis pa-
tri aſſcribitur potentia. quia p̄t oīa. Filio aſſcribitur ſapientia. q2 oīa
ſcit. Spūiſancto aſſcribitur volūtas. ⁊ hec q̄uis vnū ſunt et eadē eſſentia
tn̄ iſte ꝓpꝛietates ſunt diſtincte. Et vulgarib⁊ ſeu ruſticis datur groſſum
exemplum de trinitate ⁊ vnitate dei. nam ſicut aqua glaties ⁊ nix ſ‹n›t tres
res diſtincte. attamen ꝯfluūt in vnā naturā aquaticā. Sic pater ⁊ filius ⁊
ſpūſſanctus ſunt tres perſone. attamē ꝯueniūt in vnaꝫ naturam deitatis.
vn⁹. Nix glacies ⁊ aqua tria nomina. tres tn̄ vna. Sic in ꝑſonis trin⁹ de-
us eſt tn̄ vnus. ¶ Itē ſciendū. deū eſſe vnū in ſubſtantia p̄t ꝑſuaderi ꝑ rō
nem phyſicalē. vt habet̃. vij. phyſicoꝝ In mouentib⁊ ⁊ motis eſſentialiter
ſuboꝛdinatis nō ꝯtingit ꝓcedere in infinitum. ⁊ ꝑ ꝯſequens datur p̄mus
motoꝛ quo oīa alia mouent̃. hoc q̄dem deus eſt. qđ pꝫ p̄mo celi. Ab h̄ q̄dē
ente dependet celū ⁊ tota natura. Itē dꝛ p̄mo ethicoꝝ ꝙ nō poſſunt ēē duo
optima. q2 ſic exponēdo ſuꝑlatiuū negatiue. ſequeret̃ ꝙ vnū illoꝝ eſſet ſuꝑ
fluū. ⁊ ſic nō p̄nt eſſe plures dij. q2 vel vnus illoꝛū eſſet ſuꝑfluus. ⁊ ſic non

poſſunt eſſe plures. vel vnus haberet oēs ꝑfectōes. alter ꝟo nō. ⁊ ſic vnus eſſet impfect⁹. qđ abſurdū eſt dicere. vñ Areſto. xij. metaph. Entia nolūt diſponi male. nec bonū pluralitas ꝑncipatuū. vnus ergo ꝑnceps
¶ Pro terminis nota. ſidera eſt nomē neutri gꝫ a ꝟbo ſido is ere. Item mare dr̄ q̄ſi amarū. q2 indulcorari nō pt. q2 qñ aque dulces veniūt ad mare tūc natant ſurſuꝫ ⁊ ꝑ radios ſolares euaporant̄. Itē arua eſt nomē neutri gꝫ. ⁊ ſcat terrā fructuoſaꝫ. Sed ꝯdita eſt ꝑticipiū a ꝟbo ꝯdor eris. qđ ſcat creari. Itē abyſſus eſt nomē fei gꝫ. ⁊ dr̄ ab a qđ eſt ſine ⁊ byſſus clar⁹ quaſi ſine claritate. Sed infima eſt ſuꝑlatiu⁹ huius qđ eſt infra. Sed fateor eſt ꝟbū deponentale ſcđe ꝯiugatōis. ⁊ ſumit̄ hic in bona ſcatione. et ſcat aliq̄d expreſſe dicere. Sed modulor aris eſt ꝟbū deponētale, ⁊ ſcat cantare. Itē organica eſt nomē abſtractū a noīe organū. ¶ Itē littera dicit eya ⁊ eya. ꝑ hoc vult ꝙ nō ſoluꝫ ore deum laudare debemus. ſed etiam corde. et eya eſt aduerbiū hortandi. Itē altitronus poteſt eſſe vnū nomē adiectiuū ꝯpoſitum ex obliquo ⁊ recto

O venerāda trinitas. O adorāda vnitas. Per te ſumus creati vera eternitas. Per te ſumus redempti ſumma tu charitas

¶ Hec eſt tercia ⁊ vltima ꝑs. in q̄ autor facit exclamatōem cū directōne petitōis ad ipam indiuiduā eēntiā vnitatis di. (O venerāda trinitas) ſcꝫ in ꝑſonis (o adorāda vnitas) ſcꝫ in eſſentia. o tu (ꝟa eternitas) nos (ſumus creati ꝑ te) O (tu ſumma charitas) nos (ſum⁹ ꝑ te redempti)

Populum cūctū tu protege ſalua libera eripe ⁊ emūda. Te adoramus om̄ipotens. tibi canimus. tibi laus ⁊ gloria Per infinita ſecula ſeculorum.

¶ Nūc ſupplicat ſctē trinitati di. O ſctā trinitas (tu ꝓtege). id ē defende (ſalua libera eripe ⁊ emūda cūctū populū) Et tūc refert gloriā trinitati dicens. O (oipotēs) de⁹. nos (adoram⁹ te) nos (tibi canim⁹. tibi) ſcilꝫ ſit (laus ⁊ gloria. ꝑ infinita ſecula ſeculoꝝ) id eſt eternaliter
¶ Notandū. ex lr̄a ꝑncipalr̄ habētur duo. Primū ꝙ ſumus creati ꝑ veram eternitatem. que eſt indiuidua trinitas. que eſt coeterna vnitati. vt patuit ex prehabitis. Secūdū eſt ꝙ ſum⁹ redempti ab eterna morte charitate diuina. de qua dr̄ Iohis. xv. Maiorem charitatem nemo hꝫ q̄ꝫ vt animā ſuā ponat quis pro amicis ſuis. Item Iohis. iij. Sic deus dilexit mūdū vt filiū ſuū vnigenitū daret ꝓ mūdo. Itē hiero. Magna ē dilectio dare res. maior exponere corp⁹ ꝓ ꝑiculo. maxima ſuſtinere mortē ꝓ amico ¶ Item littera dr̄ eternitas. Vbi eternitas diuinitatis eſt triplex. ſcilꝫ eternitas potentie. quia ibi eſt eadeꝫ potentia in trib⁹ perſonis. vt patuit Secūda eſt eternitas durationis. q2 ille tres perſone eque durant. tam a parte ante q̄ꝫ a parte poſt. q2 filius dr̄ ſapientia patris. ſed deus pater nunq̄ꝫ fuit ſine ſapientia. ergo nunq̄ꝫ fuit ſine filio. Tercia eſt eternitas ꝑfectionis. q2 ille tres perſone habent eque ꝑfectiſſimā eſſentiam. in qua eſſentia

nõ eſt aliud filij.nec aliud patris.ſed bñ alius pater.alius filiꝰ ⁊c̃.q꞉ illa eſt
vera.pater eſt alius a filio.q꞉ alius ꝑſone diuerſitatẽ dr.ſed pater alia ꝑſo/
na a filio ⁊ ſpũſancto eſt.ḡ ⁊c̃.ſed illa eſt heretica.ꝑater eſt aliud filij.q꞉ ly
aliud dr diuerſitatẽ eſſentie.⁊ ſic eſſꝫ ſenſus.ꝙ eſſentia que eſt inter patrẽ
et filiũ eſſet diuerſa.ſꝫ hoc eſt falſũ.ḡ ⁊c̃. Itẽ nota.autor in hac ſentẽtia
hortaꝝ ad ꝯfeſſionẽ vere fidei.⁊ poſtea inuitat nos ad ꝯmendatõem ſan/
cte trinitatis. ¶ Pro quo vlterius nota.ꝙ hec tota ſequentia eſt collecta
ex ſymbolo athanaſij.in quo ipe docet fidẽ catholicã.⁊ ea q̃ requiruntꝝ ad
ſaluatõem noſtrã. ¶ Item nota.ad fidem ſancte trinitatis trahimur tri/
plici funiculo.q̇ funiculus triplex difficulter rumpiꝝ.quo trahimur de pro
fundo culpe.Iſte eſt pater filius ⁊ ſpũſſctũs.vñ beatus Augꝰ.Funiculꝰ
fidei trinitatis nunq̃ꝫ ꝯſumiꝝ.cũ tñ nõ ſit nouus ſed antiquiſſimus.q꞉ pa/
triarcha Abrahã vidit tres ⁊ vnũ adorauit.Item in fide trinitatis trib꞉
digitis apprehendimus eã ⁊ in gloria collocamur.vñ Iſa.xl.Quis appẽ/
dit trib꞉ digitis molem terre.vñ terra eccliam ſ̄cat.q꞉ ſicut ſuꝑ aquas fun
data eſt.ſic ecclia ſuꝑ aquas baptiſmatis.vñ p̃s.Quia ipſe ſuꝑ maria fun
dauit eã.fundata aũt eſt trib꞉ digitis.i.fide trinitatis.vñ in euãgelio Ba
ptiſantes eos in noĩe p̃ris ⁊ filij ⁊ ſpũſſancti.

¶ Pro littera nota.autor dr ꝙ ꝑ eternitatẽ ſumus creati ad deſignãdum
ꝙ eternitas ſit coeterna trinitati.vt ptꝫ in libro Geñ.p̃mo.vbi dr Facia/
mus hoĩem ad imaginẽ ⁊ ſilitudinẽ noſtrã.dr eñ faciamus.ꝓpter trinita/
tem ꝑſonaꝝ in diuinis.⁊ dr imaginẽ in ſingulari.ꝓpter vnitatem eſſentie.
vt ṗus patuit in ṗma ſententia huius ꝓſe.Item ſeculũ ſ̄cat ſpaciũ centũ
annoꝝ.Et ſm regulã priſciani.gtĩs pluralis ſuꝑ aliquem terminũ refle/
xus importat excellentiã.ergo dr in littera.ſecula ſeculoꝝ.ad deſignãdum
excellentiã centenarij numeri in annis.ſed cũ additꝝ infinita.ꝑ h̄ eternitas
deſignaꝝ que deſcribi nõ p̄t niſi ſub tempore infinito.

l Lauda ſyon ſaluatorem.lauda ducem ⁊ paſtorem in
hymnis ⁊ canticis.Quantũ potes tantũ aude.quia
maior omni laude nec laudare ſufficis

¶ Nec eſt alia ſequentia que in memoriã ⁊ reuerentiã glorioſi ſacramen
ti corporis ⁊ ſanguinis chriſti compoſita eſt.Et diuiditur principaliter in
duas partes.In prima parte hortatur fideles ad laudem chriſti.In ſecũ
da parte introducit principalem materiam huius feſti.Secũda ibi Lau
dis thema ſpecialis.Pro primo dr ſic.O (ſyon).i.aĩa fidelis (lauda ſalua
torem.lauda ducẽ ⁊ paſtorem) tuũ (in hymnis).i.cum cantu exteriori (⁊
canticis).i.ſub iubilo interioris mentis.⁊ o ſyon tu (aude q̃tum potes.
q꞉) ſcꝫ ſaluator tuus eſt (maior om̃i laude.nec ſufficis) id eſt nõ potes ſuf/
ficienter (laudare) ſcꝫ deum

¶ Notandum eſt.ꝙ ſicut Dauid propheta ſcribit in pſalmo. Memori
am fecit mirabilium ſuorum miſericors ⁊ miſerator dominus eſcaꝫ dedit
timentib꞉ ſe.In quib꞉ verbis equidem ipſe Dauid propheta deſcribit

De corpore chriſti.

memoriā mirabiliū tenendā quā ꝑparare fecit ieſus ad eſum agni paſcha
lis in memoriā ſuoꝝ mirabiliū. qꝛ ꝑcepit vt diſcipuli haberēt memoriaꝫ de
diuerſis ſermonibꝰ factis ⁊ auditis in cena dn̄i. ¶ Sc̄do nota. multiplex
ponit̄ eſca. Prima eſt eſca refectōnis. de qua legit̄. iij. Reg. xvij. ꝙ helias
venit ad viduā in ſarepta q̄ refecit eū cū pane ſubcinericio Iſta etiam eſca
refecerūt diſcipuli dn̄m poſt reſurrectōeꝫ qn̄ venit ad eos ad mare tyberia
dis dicens. Filioli nūquid pulmentariū habetis ad manducandū. Secū
da eſt eſca recōciliationis. de qua legit̄ ꝑmo regum. Cū nabal vt ſtultus
negaſſet Dauidi paneꝫ ⁊ aquā. ⁊ ipē dauid iuraſſet nabal occidere. vxor
eius acceptis multis ferculis acceſſit ad dauid ⁊ remouit per talia fercula
iram eius. qꝛ talis eſca recōciliabat indignatōem quā habuit dauid ꝯtra
nabal Tercia ē eſca ſupbie. de qua legit̄ Heſter ꝑmo. ꝙ rex aſſuerus fecit
grande ꝯuiuiū ſuis ꝑncipibꝰ ⁊ militibꝰ. in quo q̇deꝫ ꝯuiuio regina ſupbie
eſt eiecta. ⁊ regina humilitatis eſt aſſumpta. Quarta eſt eſca manifeſtati
onis. de qua legit̄ in euāgelio Ioh. vi. ꝙ dn̄s ſaciauit q̇nqꝫ milia hominū
de duobꝰ piſcibꝰ ⁊ quinqꝫ panibꝰ. quia ſic manifeſtauit potentiam ſuam
Quinta eſt eſca deceptōis. de qua legit̄ in Gen̄. ꝙ Iacob preparauit pa
tri ſuo eſcam. ⁊ cooperuit brachia ſua ⁊ collū ſuū pellibꝰ. ⁊ ſic rapuit bene
dictōem fratris ſui eſau ⁊c. Sexta eſt eſca traditōis. quā miniſtrauerunt
iudei chriſto crucifixo. vn̄ ꝓpheta in ps̄. Et dederūt in eſcā meā fel ⁊c.
Septima fuit eſca dilectōnis. de qua dicit̄ in euāgelio. Sciens ieſus quia
venit hora vt tranſeat de hoc mūdo ad patrē fecit preparare cenam. ⁊ ce
na facta ſurrexit. ⁊ accepto lintheo lauit pedes diſcipuloꝝ. Octaua eſca
eſt eterne glorificatiōis. de qua ſcribit̄ in euangelio Luc. xxij. Et diſponaꝫ
vobis ſicut diſpoſuit mihi pater regnū. vt edatis ⁊ bibatis ſuper menſam
meam in regno meo. Sed inter om̄es iſtas eſcas miſerator dn̄s dedit ti
mentibꝰ ſe in hoc mūdo eſcam optimam. que non erat ꝯmunis ſed ſancta
Unde legitur ꝑmo Regum. cū Dauid peteret Abimelech ſacerdotem
vt daret ei panem. Reſpondit. nō habeo panem niſi panem ꝓpoſitionis. id
eſt panem ſanctū. Sic dn̄s noſter ſacerdos ineternum ſm̄ ordinem mel
chiſedech panem ⁊ vinū offerens deo patri nō habuit panem cōmunē. ſed
ſanctum Un̄ in euāgelio Iohis. vi. Panis quē ego dabo vobis caro mea
eſt ⁊c. hunc panem dedit in eſcam timentibꝰ ſe. in memoriam ſuorum mira
bilium. ⁊ illā eſcam dabit in futura gloria. igitur ad eius reuerentiaꝫ et hu
ius panis. ſcꝫ corporis chriſti hec ſequentia eſt compoſita
¶ Itē nota. dr̄ in littera. maior omni laude. Ex hoc patꝫ ꝙ deus ab hoīe
ſufficienter laudari non poteſt. Unde autor theologice veritatis ſic inq̇t
Diuina dignitas ſeu deitas tanta eſt ꝙ ipſa anima ſeu mens humana co
gitare de ea deficit. quia incomprehenſibilis eſt. ſenſus eam non percipit.
quia inuiſibilis eſt. intellectus nō ꝯprehendit. lingua eam non explicat. qꝛ
ineffabilis eſt. tempus eam non menſurat. quia interminabilis eſt. locus
eam non recipit. quia incircūſcriptibilis eſt. Etiam ſcriptura eam non ex
plicat ſeu exꝑmit. qꝛ ineſtimabilis eſt. virtus eam non attingit. quia inac
ceſſibilis eſt. Deſideria ⁊ vota tranſgreditur. quia incomparabilis eſt.
Ergo breuiter dicatur ꝙ omnis creatura ad deum comparata defectum
habet. qꝛ ꝯparationis finiti ad infinitum nulla eſt ꝓportio Item autor

in littera vtit̄ quadā figura q̄ dr̄ Apoſtropha.q2 dirigit ſermonē ſuum ad ſyon abſentem tanq̄ ad populū xp̄ianū p̄ſentē. Vñ ſyon interp̄tat̄ ſpeculatio.7 ſcat aīam fidelē q̄ ſpeculat̄ in cacumine eternoꝝ.vñ dr̄ Yſa. Syon regnabit deus tuus ſpeculatoꝝ tuoꝝ. Unde ſpeculatio diuinitatis ſub h̄ noīe ſyon ꝯp2ehendit̄.q2 fideles ſunt illuminati in ſpeculo.id eſt in gratia incorruptibili in radio diuinitatis

¶ Pro terminis nota.q̄tum 7 tantū ſunt aduerbia quātitatis. Sed aude eſt imperatiuus verbi neutropaſſiui.ſcꝫ audeo. Item ſufficio ponit̄ p2o verbo abſoluto.7 ꝯponitur a ſub 7 facio

Laudis thema ſpecialis panis viuus 7 vitalis hodie pro ponitur. Quem in ſacre menſa cene turbe fratrum duodene datū nō ambigit̄. Sit laus plena.ſit ſono2a.ſit iucūda.ſit decora mentis iubilatio. Dies em̄ ſolēnis agit̄ in qua mēſe p̄ma recolitur huius inſtitutio. In hac menſa noui regis.nouum paſcha noue legis phaſe vetus terminat. Vetuſtatem nouitas .vmb2am fugat veritas.noctem lux eliminat.

¶ Hic auto2 introducit materiā p̄ncipalē huius feſti. Et diuidit̄ in duas ptes. In p̄ma ptractat materiā hiſto2ialiter penes rem geſtā . In ſc̄da ptractat eā penes figurā ꝓpheticā myſterialr̄.ſc̄da ibi (Ecce panis) Prima adhuc in duo. Primo ptractat materiā hui9 feſti in generali. Sc̄do ꝓſeq̄tur eā magis in ſp̄eali oſtēdēs miracula ꝓpter q̄ eius memo2ia eſt hn̄da ibi.) Qd̄ in cena 7c̄.) Et dr̄ p̄mo ſic(panis viuus)ſcꝫ in ſe(7 vitalis).i. dans vitā alijs (ꝓponit̄ hodie)ſcꝫ nobis in die co2pis xp̄i(thema).i.materia vel obiectū(ſp̄ealis laudis.quē)ſcꝫ panē(nō ambigit̄).i.nō dubitat̄. ſcꝫ eſſe(datū duodene turbe fratrū).i.ap̄loꝝ (in mēſa ſacre cene).i. vltime cene xp̄i. Tūc ho2tat̄ nos ad laudandū deum 7 ad gaudiū ſp̄ūale dicens (Laus ſit plena) i.pfecta.7 (ſit ſono2a).i.bn̄ ſonās.7 (iubilatio mētis ſit iucūda).i.amena.7 ſit deco2a).i.celeb2is (em̄),p q2 (ſolēnis dies agit̄) .i. celeb2at̄(in qua recolit̄).i.memo2ia repetit̄ (p̄ma inſtitutio).i.erectio(huius menſe)ſcꝫ co2pis 7 ſanguinis xp̄i(in hac menſa nouū paſcha).i. tranſitus(noue legis).i.teſtamēti(terminat)id eſt ceſſare facit (phaſe vet9) id eſt vetus paſcha.7 ſic (nouitas)ſcꝫ huius ſacramenti(fugat)id eſt depellit (vetuſtatem.7 veritas fugat vmb2ā)id eſt figurā.7 lux eliminat) id eſt extirpat 7 expellit (noctem)

¶ Notandū.auto2 in lr̄a facit duo. Primo ptractat materiā hui9 ſequentie in generali.vt ex iſto ſenſu generali aliqua ſp̄ealia poterint extirpari Secūdo ho2tat̄ nos ad celeb2atōem hui9 feſti. ¶ Circa p̄mū eſt ſciendū.q̄ materia huius feſti generaliter eſt de virtute verbi diuini.qua virtute panis trāſmutat̄ in co2pus 7 vinū in ſanguinē.ad qd̄ credenduꝫ coadiuuat intellectus humanus de his que ſumit ex inuentōe humana. 7 de his q̄

leguntur in ſacra ſcriptura. ⁊ de his q̄ videnᷣ in natura. Videmus eñ ꝙ nature rerū cogūtur ꝟbis ⁊ mutanᷣ. ſicut pꝫ de incantatoꝛib₉. q̄ adiurant ſerpentes vt ad manus veniant. Item cū verbis acutiſſim⁹ gladius ebe/ tatur. ita ꝙ ꝑdit acutiē ⁊ virtutē ſcindendi Nimirū ꝙ ꝟbis diuine inſtitu tionis panis ꝯuertatur in coꝛpus ⁊ vinuꝫ in ſanguinē ieſu chꝛiſti. qꝛ vnico verbo fecit oīa qñ dixit fiant ⁊ facta ſunt. Itē nota. circa illud qđ dꝛ panis viuus ⁊ vitalis. qꝛ viuus ⁊ vitalis differūt inter ſe. Vñ viuū dꝛ id qđ in ſeipſo viuit ⁊ hꝫ vitā. Sꝫ vitalis eſt qđ ꝯmunicat ad vitaꝫ. Pꝛimo mō hō dꝛ viuus. Scđo mō ſpūs dicūtur vitales q̄ viuificāt coꝛpus. Sic ad ꝓpoſitū. cene dñice panis viuus eſt in ſe. qꝛ abſurdū eſt dicere deū moꝛ tuū vꝉ nō viuū Etiam eſt panis vitalis quaſi ꝯferens nobis vitam. qꝛ ſic deus dilexit mūdū vt filiū ſuū daret pꝛo mūdo. vt oīs q̄ credit in illū ha beat vitam eternā. ¶ Itē nota. dꝛ in littera. hodie ꝓponiᷣ. Ex quo patꝫ ꝙ iſte panis vocaᷣ panis ꝓpōnis. Ubi ſciendū ꝙ ꝓpoſitio eſt duplex. ſcꝫ logi calis ⁊ theologicalis. de ṗma nihil ad ꝓpoſitū. Sꝫ ꝓpoſitio theologicalis eſt ꝯmunicatio panis celeſtꝭ. ⁊ hec ꝓpoſitio oꝛiginē habuit a melchiſedech q̄ ṗmo ꝓpoſuit panē ⁊ vinū in oblatōnem hoſtiaꝝ. ⁊ poſtea ꝯmendata ꝑ moyſen cū fabꝛicaret tabernaculū federis ⁊ ꝓpiciatoꝛiū. ſed hec ꝓpoſitio im pleta eſt ꝑ xp̄m q̄ ſeip̄m ꝓpoſuit diſcipulis in ſpecie panis ⁊ vini dicēs. Ac cipite ⁊ comedite. hoc eſt eñ coꝛpus meū ¶ Itē nota. paſcha noſtrū ſum/ pſit oꝛiginē in cena dñi. ⁊ fuit terminus veteris paſche iudeoꝝ. qꝛ paſcha eoꝝ erat q̄dam figura. vñ apl's ṗma ad Choꝛin. v. Neſcitis qđ modicuꝫ fermentū totā maſſam coꝛrūpit. expurgate vetus fermentū vt ſitis noua ꝯſperſio. ſicut eſtis azymi. Etem paſcha noſtrū imolatus eſt chꝛiſt⁹. Er/ go littera bene dicit. vmbꝛā fugat veritas. qꝛ paſcha vet⁹ fuit vmbꝛa ⁊ fi/ gura noui teſtamenti. de q̄ dꝛ apl's ad Choꝛin. Oīa omia in figura ⁊ vm bꝛa illis ꝯtingebant ſcꝫ ꝙ melchiſedech panem ⁊ vinū obtulit. manna de celo pluit. Agnus paſchalis occiſus. Helyas panē ſubcinericiuꝫ comedit et ambulauit in foꝛtitudine illius. Itē dictū erat Samueli. qꝛ dies veniet ꝙ hō offeret argentum. ⁊ ſacerdos reddet ei buccellam panis. Et hmōi multa legūtur in vmbꝛa ⁊ figura. q̄ illuminauit veritas huius ſacramenti ¶ Pꝛo terminis nota. thema eſt nomē neutri generis tercie declinatōis Ambigo eſt idē qđ dubito. ⁊ ꝯponiᷣ ab am. i. circū. ⁊ ago. ⁊ caret ſupino. Item q̄dam textus hñt nocteꝫ lux illuminat. tūc exponitur ſic (lux) id eſt veritas noui teſtamenti (illuminat noctem) id eſt patefacit figuras vete/ ris teſtamenti. Aliqui habēt ſic. noctem lux eliminat. ⁊ tūc exponitur ſicut patuit. Et dicitur elimino quaſi extra limen. id eſt terminū pono

Quod in cena chꝛiſtus geſſit faciēdū hoc exp̄ſſit in ſui me moꝛiā. Docti ſacris inſtitutis. paneꝫ vinū in ſalutis ꝯſecra/ mus hoſtiā. Dogma datur chꝛiſtianis. ꝙ in carnem trāſit pa nis. ⁊ vinum in ſanguinem. Quod nō ſapis quod non vides animoſa firmat fides. pꝛeter rerum oꝛdinem

¶ Hic autor pertractat materiam huius feſti magis in ſpeali. Et diuidi-tur in quinq̄ ptes ſm q autor ptractat q̄nq̄ mirabilia circa illud ſacramē-tum. Secūda ibi. Sub diuerſis ſpēb. Tercia ibi. A ſumente nō ɔciſus Quarta ibi. Sumūt boni ſumūt mali. Quinta ibi. Fracto demū ⁊c̄. Dicit pmo ſic. (chriſtus expreſſit) id eſt pcepit (hoc) ſcȝ eſſe (faciendū in ſui memoriam) id eſt ɔmemoratōem (quod geſſit) id eſt fecit (in cena) vnde nos (docti) id eſt eruditi (ſacris inſtitutis) id eſt diuinis ɔſtitutio-nib (ɔſecramus panem ⁊ vinū in hoſtiaȝ) id eſt ſacrificium (ſalutis) qđ eſt corpus ⁊ ſanguis chriſti (Dogma) id eſt doctrina (datur chriſtianis) ſcȝ hominib (q panis trāſit) id eſt tranſſubſtantiatur (in carnē) .i. corp9 chriſti (⁊ vinū) tranſit ⁊ trāſmutat (in ſanguinē) chriſti. ⁊ (animoſa) id eſt firma (fides firmat) id eſt ɔfirmat (pter ordinē rerum) ſcȝ illud (qđ nō ſa-pis) ſcȝ guſtu corporali. ⁊ (qđ non vides) ſcȝ viſu corporali.

¶ Notandū q mirabilia penes ſacramentū corporis ſunt inaudita et incōprehenſibilia q̄ntum ad humanam naturaȝ. vnde ad Roma. xi. Quis em̄ cognouit ſenſuȝ dn̄i. aut quis ɔſiliarius eius fuit. ⁊ igitur qđ ſenſu non pcipimus operib fidei ɔfirmamus. et hoc rōnabiliter. qꝛ multa ɔtingūt in natura ſimilia. ⁊ ergo illa fide pcipimus que nec viſus nec aliquis ſen-ſuū poteſt enarrare. quia panis ſolūmodo videtur ⁊ vinum. ſed creditur ibi verum corpus chriſti ⁊ ſanguis. vnde Gregorius. In ſacramento al-taris aliud eſt quod creditur. ⁊ aliud eſt quod cernitur Huius ſignuȝ eſt in natura. nam a ſenſu cuiuſlibet rei ſubſtātia cognoſcitur. niſi nature ſub-ſtantiaꝝ ſupceleſtiū. q̄ ſunt nobis ignote. qꝛ ſunt a ſenſib noſtris elongate et remote. videmus em̄ albedinē. ⁊ color alb in corpore hoīs etiā videt. ſȝ forma humana nō pt videri nec apprehēdi niſi aliquo mō a poſteriori. ſcȝ p eius effectus. ſed nō pt videri nec cognoſci p cām. Sic dico. q in ſacra-mento altaris accn̄tia ſcȝ color. odor. ſapor. rotūditas. ⁊ quātitas ſubſiſtūt ſine ſubſtātia. vn̄ dꝛ in metaph. homo poteſt intelligere accidens ſine ſub-iecto. ſcȝ dulcedinem ſine melle. ⁊ albedinē ſine niue. ſed q̄cq̄d hō pt intelli-gere hoc deus poteſt facere ⁊ multo amplius. ⁊ ideo in illo ſacramento eſt dulcedo ſine dulci. albedo ſine albo. rotūditas ſine rotūdo ⁊c̄. Unde ſcien-dum in hoc pfecte ſunt vniuerſe res huius mūdi. qꝛ aliq̄n deus fecit mu-tationem accn̄tis ſine ſubiecto. ſicut pȝ in aquis amaris. vbi manifeſte mu-tauit amaritudinē aque in dulcedinē. Etiā aliq̄n mutat ſubiectū ⁊ accn̄s ſimul. vt pȝ in aqua mutata in vinū. vbi mutata eſt ſubſtantia aque in ſub-ſtantiam vini. ⁊ color. odor. ⁊ ſapor aque ſunt mutati in colorē. odorē. ⁊ ſa-porem vini. Si ergo deus mutauit accidēs ſine ſubiecto ⁊ aliq̄n accn̄s cū ſubiecto. req̄ſiuit pfectio vniuerſi q etiā mutaret ſubſtantiā ſine accidente vt fit in ſacramento corporis chriſti in altari. quod a domino factum eſt. et eſt mirabile in oculis noſtris ¶ Itē dꝛ in littera. panis trāſit in carnem id eſt ex pane fit corpus dominicū p tranſſubſtantiatiōem eſſentialē. ⁊ illa mutatio nō eſt naturalis. ſed miraculoſa ſeu ſupnaturalis. ⁊ in tali tranſ-ſubſtātiatione manēt accidentia ⁊ ppꝛietates. ſcȝ albedo que videtur in pa-ne qui trāſſubſtātiatus eſt in carnem. vt pius viſum eſt. nec tamen iſta ac-cidentia velut q̄ntitas ⁊ figura ſunt in corpore chriſti. qꝛ in deum nullū ca-dit accidens. etiam nullū accidens perpetuū. vt patet per cōmentatores

quinto phyſicoꝝ. Sed tñ ↄtra hoc aliqͥs poſſet arguere. tñ phs. vij. metaphyſice dt. ꝙ oīe accñs eſt in ſubiecto. Siliter habetꝰ pmo phyſicoꝝ. ꝙ nullũ accñs eſt repibile extra ſubiectũ. Ad hoc eſt dõm. ꝙ phs loquitꝰ ſm curſum naturalē. nõ aũt ſm viã theologoꝝ ⁊ ſupnaturalē ¶ Pro q̄ nota vlterius. ꝙ triplex eſt mutatio. ſcʒ artificialis. naturalis. ⁊ ſpũalis. Artificialis eſt. q̄ hʒ fieri p artē. ſicut qñ vitrũ fit ex cineribꝫ. Sed naturalis eſt duplex. ſcʒ ſubalis ⁊ accñtalis. Accñtalis eſt. qñ idem ſubiectũ manet ſub diuerſis accñtibꝫ. ſicut qñ corpus aliqđ mutatꝰ de albedine in nigredinē. Sʒ ſubſtãtialis eſt qñ eadē materia manet ſub diuerſis formis ſubſtãtialibꝫ ſibĳnuicē ſuccedentibꝫ. Exemplũ eadē materia q̄ nũc ſtat ſub forma hoīs poſtea ſtat ſub forma cadaueris. Sed ſpũalis eſt. qñ nec materia nec ſubiectũ manet. ſed ſolũ accñs. ⁊ illa vocatur ſupnaturalis. qꝛ in mutatōe illa virtus ſupnaturalis poteſt facere accidentia ſtare ſine ſubiecto. ⁊ illa trãſmutatio fit in ſacramento altaris.

¶ Pro terminis nota. ex pmo ↄponitꝰ ab ex ⁊ premo is. ⁊ hʒ expſſi in preterito. Sʒ aĩoſus plura ſcat. Primo idē eſt qđ ſapiēs. Scđo idē eſt qđ ſupbus. Tercio idē eſt qđ fortis vel firmus. ⁊ ſic capitꝰ hic. ⁊ venit a noīe animus. Sed fides eſt nomē feminī generis q̄nte declinatõnis. ⁊ deſcribitꝰ ſic. Fides eſt ↄfidentia ſine heſitatõe nõ pcedente via demonſtratõis

Sub diuerſis ſpeciebus. ſignis tantũ et non rebus. latent res eximie. Caro cibus. ſanguis potus. manet tamē chriſtus totus ſub vtraqʒ ſpecie

¶ Hic autor declarat ſecũdũ miraculũ dicēs (Res eximie latent). i. abſcõdite ſtꝫ (ſub diuerſis ſpēbꝫ) ſcʒ panis ⁊ vini (tm̃ ſignis ⁊ nõ rebꝫ) qꝛ panis ⁊ vinũ trãſmutantꝰ in verũ corpus ⁊ ſanguinē xp̄i. Deinde declarat q̄ ſunt ille res eximie dicēs (Caro) ſcʒ xp̄i eſt (cibꝫ) et (ſanguis) xp̄i eſt (potꝰ. tm̃ chriſtus manet totus ſub vtraqʒ ſpecie) ſcʒ panis ⁊ vini.

¶ Notãdũ. autor vult tm̃ dicere. licʒ in altari videamꝰ diuerſas ſpecies ſcʒ panis ⁊ vini. tñ nõ eſt credendũ ꝙ aliq̃ ps dei ſit ſub vino tm̃. ⁊ aliq̃ ps dei ſit ſub ſpecie panis tm̃. nec credēdũ eſt ꝙ alius deus ſit ſub ſpecie panis et alius deus ſub ſpecie vini. ſed ſub vtraqʒ ſpecie eſt vnus verus deus totus incorruptibilis ¶ Scđo nota. myſteriũ huius miraculi pbatꝰ ex q̄dã ſili in natura. qꝛ videmꝰ ꝙ nix ⁊ glacies ſunt ſpēs diſtincte ſub q̄bꝫ tñ latet vna res. i. aqua. Sic etiã ſub ſpecie panis ⁊ vini latet corpus xp̄i integrũ ⁊ indiuiſum. Vñ btũs Augꝰ. circa hoc miraculum recitat aliud incidentaliter dicens. Corpus chriſti ſub pluribꝫ hoſtĳs ſub maioribꝫ nõ eſt maius. vel ſub minoribꝫ nõ eſt minꝰ. nec augmētatꝰ ex eo ꝙ multotiēs a pluribꝫ ↄficitꝰ. Huius em̃ ſile inuenimꝰ in Exodo. de mãna p qđ deus pauit filios iſrael in deſerto. qꝛ ille q̄ plus collegit non habuit ergo plus q̄ ille q̄ minus collegit. Unde tempore oportuno vnus ſacerdos cõſecrat plures partes. nõ tñ niſi vnũ corpus. ergo dt. Hoc eſt em̃ corpus meum ⁊c̄. Idē exēplũ pt haberi de aīa rõnali. videmus em̃ ꝙ aīa in corpe maiori non eſt maior. nec in corpore minori eſt minor. qꝛ nõ augmentatꝰ aucto corpe. qꝛ dt

ph̃s in li. de aĩa. ꝙ aĩa pueri ẽ tã magna ſicut aĩa viri ꝑfecte etatꝫ. Sic etiam
in ꝓpoſito in ꝑua hoſtia eſt tam magn⁹ deus ⁊ ꝑfectus ſicut in magna.
Pro terminis nota. ꝙ lateo eſt verbum neutrale ſcđe coniugationis
Itẽ res pt capi dupl̾r. Uno mõ ꝓut ſ̾cat ſubam incoꝛpoꝛeã ⁊ inuiſibilem
et ſic capit̾ hic. ⁊ đr a v̾bo reoꝛ. i. opinoꝛ. qꝛ opinione ⁊ fide cognoſcim⁹ illa
miracula. Alio mõ capit̾ ꝓ ſuba coꝛꝑea. vt pꝫ in Eberardo. Nõ de viſibi-
li ⁊c̃. Eximius eſt nomen adiectiuũ mobile tantuꝫ. ⁊ đr a verbo eximo is
ere. qꝛ homo nobilis debet eſſe exemptus vltra alios in dignitate

A ſumente non conciſus. non confractus nec diuiſus inte
ger accipitur. Sumit vnus ſumunt mille. quantum iſti. tan
tum ille nec ſumptus conſumitur

Hic autoꝛ declarat terciũ miraculũ di. xp̃s (accipit̾). i. ſumit̾ (a ſumente)
id eſt manducante. ſcꝫ eum ſacramentaliter (integer). ſ. ſub vtraqꝫ ſpecie
(non ꝯciſus nec confractus nec diuiſus. vnus ſumit) ſcꝫ coꝛpus xp̃i (⁊ mil
le ſumũt). ſ. coꝛpus xp̃i. ⁊ (ille) vn⁹. ſumit (tantũ quãtũ iſti). ſ. mille (nec)
ſcꝫ xp̃s (ſumpt⁹) ab vno vel a mille (ꝯſumit̾) Notandũ huius miracu-
li ſimilitudo reꝑit̾ in natura. nã ſicut foꝛma humana tota ⁊ indiuidua eſt in
toto indiuiduo. ⁊ nõ magis in hoc ꝙ̃ in alio. ⁊ ſicut plures homines non
ſunt magis homo ꝙ̃ vn⁹ ꝙ̃tum ad naturã hũanã. ſic ex natura coꝛꝑis xp̃i
recipit̾ in hac poꝛtione totaliter ⁊ in qualibet ꝑte totaliter. ⁊ ſi diminuunt̾
ſpẽs panis adhuc coꝛp⁹ xp̃i nõ diminuit̾ Scđo nota. circa vltimã ꝑteꝫ
huius miraculi cũ đr. nec ſumpt⁹ ꝯſumit̾. Similitudo huius miraculi ha
betur in natura. nã videm⁹ ꝙ vigoꝛ herbaꝝ reficit viſum vel aliũ ſenſuꝫ. ac
tamẽ ex hoc nõ coꝛrũpit̾ talis vigoꝛ vel non diminuit̾. Illi etiã panes qb⁹
dñs ſaciauit qnqꝫ milia hoĩm. licet diuiſi fuerãt. nõ tñ ꝯſumpti nec dimi-
nuti ſunt. qꝛ de iſtis qnqꝫ panibꝫ ⁊ duobꝫ piſcibꝫ collecti ſunt duodeci co-
phini fragmentoꝝ. Sic a ſili coꝛp⁹ xp̃i non diminuit̾ nec ꝯſumit̾ a ſumente
Ideo đt Damaſ. Coꝛp⁹ ⁊ ſanguis ieſu xp̃i in cõſtitutionem coꝛꝑis ⁊ aĩe
tranſiens nõ coꝛrũpit̾ nec ad ſeceſſum mittit̾ Pro ꝗ vlterius ſciendum
Aug. circa coĩonẽ coꝛꝑis xp̃i mouet aliud miraculũ volẽs ꝙ eadẽ magni
tudo (quã xp̃s habet in celo. ⁊ quã habuit in ara crucis) in ꝑua ſpecie pa-
nis ꝯpꝛehẽdit̾. Unñ legit̾ ꝙ Heliſeus ꝓpheta volẽs reſuſcitare pueꝝ a moꝛ
te. expandebat ſe ſuꝑ pueꝝ ⁊ poſuit os ſuũ ſuꝑ os pueri ⁊ oculos ſuos ſu-
per oculos pueri. ſil̾r ⁊ man⁹. ⁊ ſic de toto coꝛꝑe. Modo notũ eſt ꝙ facies
viri maioꝛ eſt ꝙ̃ facies pueri. qũo ḡ ꝓpheta potuit coaptari faciei pueri vt
eſſent oculi ſuꝑ oculos. ⁊ os ſuꝑ os. v̾tute diuina videt̾ hoc factũ eſſe in fi-
gurã hui⁹. Sic qđ in h̾ ſacramẽto gerit̾. vbi coꝛp⁹ xp̃i nõ mẽſurat̾ ſed ſa-
cramẽtaliter ẽ ꝯtentũ ſub parua ſpecie panis. Itẽ videm⁹ natural̾r ꝙ ꝑua
pupilla oculi recipit in ſe ſpẽm magni mõtis dũmõ videat montẽ. ecce ſicut
magnus mons recipit̾ in oculo. ſic coꝛp⁹ xp̃i recipit̾ in ꝑua hoſtia.
Pro terminis nota. integer eſt nomẽ adiectiuũ. Sed ꝯciſus eſt partici
pium a verbo conſcindoꝛ. Sed ꝯfractus eſt ꝑticipium pꝛeteriti tempoꝛis
et venit ab illo verbo confringoꝛ. Sed ſumptus eſt participium pꝛeteriti
tempoꝛis a verbo paſſiuo ſumoꝛ

Sumunt boni ſumunt mali ſorte tamen inequali. vite vel interitus. Mors eſt malis vita bonis. vide paris ſumptionis ꝙ̃ ſit diſpar exitus

¶ Hic autor declarat quartū miraculū dicēs (boni ſumūt) .ſ. corpꝰ xp̄i ⁊ (mali ſumūt) corpus xp̄i (tn̄ inequali ſorte) .i. diſſimili euentu (vite vel interitus) .i. mortis. ⁊ sᶜ ſumptio corꝑis xp̄i (eſt mors) ſpūalis (malis) id ē peccatoribꝫ (⁊ vita) ſpūalis (bonis) .i. iuſtis. Et tūc dirigit ſermonē ſuū ad nos dicens. O hō tu (vide) .i. ꝯſidera (ꝙ̃ diſpar exitus) .i. diſſimilis finis (ſit paris) .i. eiuſdē (ſumptionis) Notandū. ꝙ beatꝰ Augꝰ. dr diligenter aduertendū eſt ꝙ cibꝫ iſte ſine mutatione aliqbꝫ eſt cibꝫ vite. aliqbꝫ ē cibꝫ mortis. vt q̇ iuſtus ē iuſtificeť. ⁊ qui in ſordibꝫ eſt ſordeſcat. Huiꝰ ſilitudo reꝑitur in natura. quia eadem dulcedine vnius ⁊ eiuſdem floris fit mel ⁊ venenū. mel in apibꝫ. venenū in aranea. Sic etiā corpꝰ xp̄i fit iuſtis redēptio. peccatoribꝫ vero eterna dānatio Scd̄o no. ex lr̄a pꝫ meritū et retributio cōicatōis huiꝰ ſacramēti. qꝛ iuſtis ad glām. peccatoribꝫ vͦo ad eternā damnationē. Et ergo dt apl̄s. Probet aūt ſeipm̄ hō. ⁊ ſic de pane illo edat ⁊ de calice bibat. Addit. ſi qs mādu cauerit ex hoc ſaltem digne viuet in eternū. Sed ꝑ oppoſitū ſi q̇s manducauerit indigne iudiciū ſibi mā ducat. Tercio nota. hic ſolet q̄ri cōiter vtꝝ corpꝰ xp̄i ꝯſecratū a p̄ſbytero pctōre minus ſit ꝯſecratū ꝙ̃ a p̄ſbytero iuſto. Rn̄det Johēs de ſacro buſto ſuꝑ ſummā raymūdi ꝙ non. qꝛ corpꝰ xp̄i nō ꝯſecrať ꝑ meritū ſacerdotis. ſed vͦtute vͦboꝝ. qꝛ ſacerdos nō in ꝓpria ꝑſona. ſed in ꝑſona dei loqť modo ſicut deterius nō fit ꝑ deteriorem. ſic nō fit melius ꝑ preſbyteꝝ meliorem Quarto nota. btūs Aug. mouet adhuc aliud dubiū penes ſacramentū corꝑis xp̄i. cū xp̄s ſit magnꝰ ⁊ immēſus q̄liter intrat os hominis ſine leſione oris. Dicit ſacra ſcriptura ſile. ⁊ nullus xp̄ianus ignorat ſicut xp̄s ingreſſus eſt in vteꝝ virginis ſine corruptione virginis. ſic etiam poteſt intrare os hominis ſine leſione ipſius. Similiter videmus ꝙ radij ſolares penetrant vitrum ſine vitri corruptione. ſic xp̄s intrat os hominis ſine oris leſione Pro terminis nota. ſorte eſt nomē fēi generis deriuatū a verbo ſortior iris. Sed interitus eſt nomen quarte declinationis. Sed par ⁊ diſpar ſunt nomina omnis generis

Fracto demum ſacramento. ne vacilles ſed memento tantum eſſe ſub fragmento quantum toto tegitur

Hic autor declarat q̇ntū ⁊ vltimū miraculū dicēs (Ne vacilles) id ē non dubites (ſed memēto) .i. firmiter crede (tantū eſſe ſub fragmento) .i. ſub particula hoſtie (quātū tegiť) .i. ꝯtineť (toto) .i. ſub tota hoſtia. ⁊ hoc (fracto ſacramēto) .i. hoſtia in tres ꝑtes diuiſa (demū) .i. circa finem miſſe.

Nulla rei fit ſciſſura. ſigni tantum fit fractura. qua nec ſtatus nec ſtatura ſignati minuitur

(Nulla fit ſciſſura) id ē diuiſio (rei). i. corꝑis xp̄i (ſed tm̄ fit fractura). ſ.
diuiſio (ſigni). i. forme panis (qua). ſ. fractura. vel ꝑ quā fracturā (nec ſta-
tus) id ē ſubſtātia (nec ſtatura). i. q̄ꝫtitas (ſignati). i. corꝑis xp̄i qđ ſignaẗ
et ꝯtinetur ſub ſpecie panis ⁊ vini (minuitur) id eſt minoratur
Notandū ꝑmo ꝙ huius miraculi ſimile inuenimꝰ in natura. Sicꝫ eñi
dicit beatus Augꝰ. in li. de q̄ꝫtitate aīe. Anima humana in toto corpore
eſt tota ⁊ indiuiſibilis ⁊ in ꝑtibꝫ eſt tota. ergo ſm̄ hoc anima in capite ē to-
ta. in corde eſt tota. attamen in oīm̄bꝫ mēbris ſimul eſt ſolum vna anima.
Similiter verbum quod modo loquor plures audiunt. ⁊ quilibet veſtrū
habet hoc verbum in corde ⁊ in mente. attamen eſt niſi vnū verbū non de
relinquens dictū de ore meo. nō derelinquēs aures veſtras. ⁊ integꝝ pe
netrat ad oīa corda veſtra. Sic xp̄s (qui ē verbū patris) totus ⁊ iteger
fuit in ſinu patris nō derelinquēs patrē. ⁊ intrauit in vterꝝ virginis. ſic to
tus vtrobiqꝫ fuit cū tñ vnus deus ſit. Sic etiā celum nō derelinquens in
ſingulis altaribꝫ. ⁊ in ſingulis hoſtijs. ⁊ in ſingulis ꝑtibꝫ hoſtie eſt totus ⁊
integer in oīm̄bꝫ ſimul vnus ⁊ indiuiſus. Sed in oppoſitum eſt hereticus
qui dicit. ꝙ illa ſimilitudo claudicat. quia ꝙ aīa eſt tota in toto ⁊ tota in ꝑ-
tibꝫ. hoc fit ꝑ ꝯiūctionem ꝑtium ad totum. Sed ꝙ xp̄s eſt in ꝑtibꝫ hoſtie
hoc fit ꝑ diuiſionē ꝑtium a toto. ḡ nō eſt ſile. Rñdetur ꝙ non eſt poſſibile
qꝛ multi hoīes poſſunt capere vnū verbū a predicatore. ⁊ quilibet eorū in
corde ſuo ꝯcipit illud verbum. licet a pluribꝫ ꝑcipiatur auribꝫ. Sic xp̄us
(qui vocatur verbū patris) eſt totus ⁊ integer vbicūqꝫ locorum. qꝛ ſi hu-
iuſmodi naturalia ex naturalibꝫ declarantur. multofortius per ſupernatu
ralia ſuperantur Item nota. ꝙ ſanctus Joannes in Apocalipſi dicit de
libro ſignato ſeptem ſigillis quem nullus eſt dignus aperire. Per ſeptem
ſigilla intelliguntur ſeptem miracula circa illud ſacramentum. Primū eſt
ꝙ idem deus manet pane conſecrato qui fuit ante. hoc ſigillum ſoluitur.
quia mea intentio poteſt fieri tua ꝯgnitio mediante voce. ⁊ tamen eadem
intentio manet in me que tranſiuit in te. Secundum miraculum. ꝙ tanta
magnitudo ſub tam parua ſpecie latet. ⁊ illud ſigillū ſoluitur a ſimili. qꝛ
ſpecies vnius ciuitatis ⁊ magni mōtis ꝯprehendūtur in oculo. Terciū
eſt ꝙ tam magnū corpus intrat illeſum ꝑ os hominis. hoc ſigillum eſt ſo
lutum in precedentibꝫ. Quartum miraculum. ꝙ ipſe aſſumitur ⁊ nō cōſu
mitur. hoc eñi etiam prius patuit. quia herba odorifera ſumitur ab odo-
rante. ſed ipſa herba non diminuitur. Quintū miraculum eſt. ꝙ ſacramen
tum venerabile corporis xp̄i multociens ſumitur a peccatoribꝫ ⁊ ab imū-
dis hominibus. ⁊ tamen non polluitur. Illud ſigillum ſoluitur per radi-
os ſolares. qui mundi ſunt ⁊ coniunguntur immundis rebus. ⁊ propter h̄
ipſi radij non coinquinantur. multomagis vero inuiſibilis ⁊ incōmutabi-
lis veritas non poteſt coinquinari. Sextum miraculum eſt. ꝙ a pluribus
ſumitur ⁊ in pluribꝫ locis ꝯficitur. Illud ſigillum ſoluitur. qꝛ lumē cande-
le plura loca illuminat ſimul ⁊ ſemel vna candela manens. Septimū mi-
raculū. ꝙ ibi eſt quantitas ſine quanto. dulcedo ſine dulci Solutio illi-
us ſigilli patet ex arte metaphyſicali. vel etiam mathematicali que ponit
abſtractionē accidentium a ſubiecto. Et ſic oīa ſigilla ꝓpoſita huiꝰ libri
ſine leſione apta ſunt. Unde lr̄a ſecurius legitur vbi ſigilla nō lacerantur

ſed illeſe manēt Pro terminis nota. fracto ſacramēto ſtꝫ duo ablti poſiti abſolute Itē facillo idē eſt ꝙ dubito. ⁊ ē ꝑme ꝯiu. Itē memento eſt ꝟbū defectiuū ⁊ hꝫ oīa tpa a ꝑterito formata Itē ſignū dr illud qđ cuꝫ apprehenſum fuerit ducit nos in ꝯgnitionem alterius. Sed minuitꝰ eſt verbum paſſiuum illius verbi minuo.

Ecce panis angelorum. factus cibus viatorum. vere panis filiorum non mittendus canibus

¶ Hic autor ꝯñr deſcribit materiā corꝑis xp̄i ꝓphetice adducendo figuras veteris teſtamēti. Et diuiditꝰ in duas ꝑtes. In ꝑma ꝑte facit qđ dictū eſt. In ſcđa ꝯcludit ſequētiā ꝑ quādā orōem. Scđa ibi Bone paſtor. Et ꝑmo oñdit figuras qb ꝯmēdat hoc ſacramentū dicēs (Ecce). ſ. corpus xp̄i exñs (panis angeloꝝ) ſc eſt (factꝰ cib viatoꝝ). i. hoim in vita pñtis ſeculi laborantiū. ⁊ exñs (vere). i. veraciter (panis filioꝝ). i. ſanctoruꝫ hominū (non mittendus). i. dandus (canib) id eſt prauis hominibus

In figuris preſignatur cum yſaac immolatur. agnus paſce deputatur datur manna patribus.

¶ Predictus panis (ꝑſignatꝰ). i. ꝑfiguratur (in figuris) ſcꝫ veteris teſtamenti (cū yſaac immolatꝰ). i. ſacrificatꝰ a patre abraaꝫ (⁊ deputatur agnus paſce cū datur manna patrib) ſcꝫ in deſerto Notandū autor tangit diuerſas figuras quaꝝ ꝑma ē. ꝙ hoc ſacramētuꝫ eſt panis angeloꝝ. de quo dr ꝑs. Panē angeloꝝ mādūcabit hō. Dicitꝰ em̄ panis angeloꝝ. quia refectio angeloꝝ eſt in celis. ⁊ ſic homines ⁊ angeli vtūtur eodem pane. vñ ad exaltationē hois dr in ꝑs. Minuiſti eū paulominus ab angelis ⁊c. Scđa figura eſt ꝙ iſte panis eſt cibus viatorum. de quo legitur tercio Regum xix. cum fames eſſet in terra ⁊ non pluit ſuper terram tribus annis et menſibus ſex. venit Helyas ⁊ requieuit ſub vmbra iuniperi vbi dormiens et excitatus vidit panem ſubcinericium. et vas aque. et comedit et bibit. et ambulabat in fortitudine cibi illius quadraginta diebus et noctibus vſqꝫ ad montem domini. Iſte panis ſignificat hoc viaticum quod dominus ieſus chriſtus iturus de hoc mundo ad patrem ſuis diſcipulis dedit. Et quilibet homo tenetur ſe preparare ad hoc viaticum in extremis vite ſue. ⁊ cibabit eum dominus pane vite ⁊ intellectus. Tercia figura eſt illa ſꝫm quā dominus loquebatur mulieri chananee clamāti. miſerere mei fili dauid. ⁊ cum diſcipuli audiſſent dixerunt. domine dimitte eam qr clamat poſt nos. Ieſus dixit. non eſt bonum ſumere panē filioꝝ ⁊ mittere canibus ad manducandum Math. xv. Et ergo dicit littera. panis filioruꝫ Quarta figura eſt. que figuratur in abraam qñ immolabat filium ſuum yſaac. Unde abraam pater multoꝝ dicitur. per quē deus intelligitur. qui immolauit filium ſuum yſaac. id eſt xp̄m. quia ꝓprio filio ſuo non pepcit. ſꝫ pro nobis oīb tradidit illum. ⁊ ergo dicit littera. cum yſaac immolatur Quinta figura eſt. cū filij iſrael trāſirēt ꝑ mare rubꝝ immolauerūt agnū paſcalem in egypto. ſic ⁊ nos trāſituri de hoc mūdo debemꝰ offerre agnuꝫ

immaculatū.i.purā ꝯſciam ſi debemus corp⁹ xp̄i accipere. ⁊ ſic trāſire va leamus per mare.i.de morte ad terrā ꝓmiſſionis.ꝗ d̄r lr̄a.agn⁹ paſche de putaṫ. ¶ Sexta figura eſt.cū murmuraſſet populus ꝯtra dn̄m in deſerto qꝛ deficeret in panibꝫ.tūc pluit eis māna ꝑ ſex dies in heremo de quo colle git q̇libet iuxta ſuā mēſurā. In die aūt ſexta collegerūt cibos duplices ꝓpter ſabbatū.⁊ ſm volūtatē ipoꝝ habuit ſaporē cibꝫ iſte. vn̄ p̄s. Deſideriū aīe tribuiſti eis. ⁊ ꝗ d̄r lr̄a.māna daṫ patribꝫ. ¶ Itē nota Exo.xvi. legiṫ.cum filij iſrael inuenerūt māna dixerūt in ſe q̇d eſt hoc. Glo. d̄r ꝙ hec queſtio quā tūc iudei mouebāt nūq̄ꝫ in lege fuit ſoluta.ſꝫ ꝓpter admiratōem panis iſte vocatus eſt māna. Sꝫ hec q̄ſtio ſoluta eſt in cena dn̄i.cū em̄ q̄rerent iu dei vel ap̄li q̇d eſt hoc. Chriſtus r̄ndit.h̄ eſt corpus meū.⁊ ſic illud māna fuit p̄ſagiū corporis xp̄i. ¶ Itē nota.mittendus eſt ꝑticipiū a mittor eris. Iſaac eſt nomē ꝓpriū indeclinabile.et interp̄taṫ riſus ſm Papiā. Chriſt⁹ em̄ ꝑ eū p̄figuratus eſt riſus ⁊ gaudiū omniū fidelium

Bone paſtor panis vere ieſu noſtri miſerere.tu nos paſce nos tuere.tu nos bona fac videre in terra viuentium

Hic au.ꝯñter ꝯcludit canticū ſuū ꝑ quādā orōnez hui⁹ ſacramēti deū inuocādo dicēs.O (ieſu bone paſtor) ⁊ (vere panis .miſerere noſtri.tu pa ſce).i.foue nos.ſcꝫ corpore tuo. ⁊ tu (tuere).i.defende nos.⁊ (fac nos vi dere bona) ſcꝫ eterna (in terra viuentiū).i.in regno celoꝝ. Iuxta illud p̄s Credo videre bona dn̄i in terra viuentium.

Tu qui cuncta ſcis ⁊ vales q̇ nos paſcis hic mortales .tu nos ibi cōmenſales coheredes ⁊ ſodales fac ſanctoꝝ ciuiū.

(Tu) xp̄e (q̇ ſcis).i.cognoſcis (⁊ vales).i.potes (cūcta.q̇ paſc̄).i.nu tris.ſ.corp̄e ⁊ ſanguīe tuo (hic).i.in p̄nti ſeculo (nos mortales) ſcꝫ hoīes. (tu fac nos ibi).i.in regno celoꝝ (ꝯmēſales).i.tecū comedentes (cohere des).i.hereditatē celeſtis regni tecū poſſidētes (et) fac nos (ſodales).i. ſocios (ſcrōꝝ ciuiū).i.btōꝝ in celeſti vita regnātiū. ¶ Notād.hoſtia hui⁹ ſacramēti dꝫ habere quaſdā ꝯditōes reſpiciētes materiā ipius q̇bꝫ hō dꝫ ꝑfrui ſpūaliter q̇ velit hāc hoſtiā digne mādūcare .⁊ patēt in his metris. Candida.triticea.tenuis.nō magna.rotūda. Expers fermēti.nō falſa ſit hoſtia xp̄i. Primo em̄ hoſtia dꝫ eſſe candida ⁊ mūda.ſic hō dꝫ eſſe mūd⁹ et candid⁹ ꝑ ꝯfeſſionē.ꝯtritōem.⁊ ſatiſfactōem an̄q̄ꝫ accedat ad mēſam xp̄i. Scd̄o dꝫ eſſe ꝑfecta de puro tritico qd̄ eſt dulce.ſic hō dꝫ eē dulcis in op̄e ⁊ ſermone ꝑ charitatē ꝑfectā. Tercio dꝫ eſſe tenuis .ſic hō dꝫ eſſe mo deratus in cibo ⁊ potu nō guloſe viuendo.vn̄ Exo. Nō h̄nt ꝑtātē edere agnū q̇ ſeruiūt tabernaculis voluptatū. Quarto dꝫ eſſe parua.ſic hō dꝫ eſſe paru⁹ ⁊ hūilis. Quinto dꝫ eſſe rotūda.qꝛ om̄e rotūdū eſt mobile. ſic hō dꝫ eſſe mobilis ad bonū ⁊ imobilis ad malū. Sexto dꝫ eſſe ſine fermē to. Vn̄ fermentū ſcat ſupbiā.qꝛ ſicut modicū fermenti corrumpit totam maſſam.ſic hō q̇ vult digne accedere dꝫ eſſe ſine ſuperbia ⁊ meditari dꝫ q̄ꝫ vilis ſit nature.qꝛ d̄r ſcriptura. Memēto hō qꝛ cinis es ⁊ in cinerem reuer

teris. Et alibi Eccl. vij. Memorare nouiſſima tua ⁊ in eternū non pecca
bis Septio dꝫ eē nō ſalſa. ſal em̄ facit hoīes ſitire. ⁊ ꝑcat auariciā. ſic hō nō
debet eſſe auarus. qꝛ auaricia eſt ſeruitus ydoloꝝ. ¶ Itē ſciendū ad hoſtiā
ↄſecrandā requirūtur duo ꝑncipalr̄. ſcꝫ intentio ↄſecrātis. ⁊ intentio īſtitu
entis. Primo reqrit̄ intētio ↄſecrātis. qꝛ ſi plures hoſtie ponerent̄ ad alta
re ita ꝙ vna illaꝝ eſſet abſconſa in medio altaris quā ſacerdos ignoraret.
tūc illa hoſtia ſic tecta nō eſſet ↄſecrata Rō eſt. qꝛ intentio ↄſecrātis ad il
lam nō ferebat̄. Scdo reqrit̄ intentio inſtituētis. qꝛ ſi ſacerdos cōſecraret
iocoſe totū cophinū repletū hoſtijs ꝑ directā formā ꝟboꝝ nulla eſſꝫ facta
ↄſecratio. qꝛ nō fuit de intentione inſtituentis
¶ Pro terminis nota. bonus paſtor dꝛ cui⁹ ſunt oues ꝓprie. ⁊ ponit aīam
ſuā ꝓ ouib⁹ ſuis. vt pꝫ in euāge. Joh. x. Sic ⁊ iam xp̄s fecit qn̄ obtulit ſe
ip̄m ꝓ nobis in ara crucis. Itē paſce eſt ꝟbū trāſitiuū tercie ↄiugationis.
Sed tueor eſt ꝟbū deponētale ſcōe ↄiugatōis. Sꝫ ↄmēſales dicūt̄ hi q in
eadē mēſa comedūt. Sꝫ coheredes dicūt̄ illi q ſimul recipiūt aliquā here
ditatē. ⁊ dꝛ a con qd̄ eſt ſimul ⁊ heres. quaſi conheredes deponēdo n.

ſ Ancti baptiſte chriſti preconis ſolennia celebrātes
moribꝰ ipſum ſequamur. Ut ad vitam quam pre
dixit aſſeclas ſuos perducat.

¶ Hec ſequētia ob reuerētiā ⁊ gloriā ſcti Johis bap. eſt ↄpilata. In qua
autor ꝑncipalr̄ tria facit. Primo hortat̄ nos ad ei⁹ ſolēnitatē ſeu feſtiuita
tem celebrādā. Scdo inuocat ſctm̄ Joh. declarādo ei⁹ natiuitatē. Tercio
dirigit petitōem ad ip̄m. ſcda ibi. Deuoti ⁊c. tercia ibi. Tu q ꝑparas fide
liū. Dicēs ꝑmo. nos (celebrātes) .i. cū celebritate venerantes (ſolēnia) .i.
feſtiuitates (ſcti baptiſte) ſcꝫ iohis (p̄conis) p̄nunciatoris (xp̄i ſequamur
ip̄m moribꝰ) ſctis (vt) ip̄e ſctūs iohes bap. (ꝑducat ſuos aſſeclas) .i. ſequē
tes vel ſeruos (ad vitā) ſcꝫ eternā (quā p̄dixit) p̄dicādo ¶ Notandū
ſcribit̄ Malach. iiij. Ecce ego mittā vobis heliā ꝓphetā anq̄ꝫ veniat di
es dn̄i magn⁹ ⁊ horribilis. Ad intellectū illi⁹ ꝓphetie eſt notandū ꝙ du
plex eſt dies dn̄i. ſcꝫ dies natiuitatis q erat dies exultatōis ⁊ letitie. Scds
dies eſt iudicij. q erit dies miſerie ⁊ dānatōis. Et ſm̄ hoc duplicēꝫ credi
mus fuiſſe heliā. ſcꝫ heliā in corꝑe. ⁊ heliā in ſpū ⁊ virtute. Ille aūt duplex
dies tangit̄ in ꝟbis p̄dictis. Prima tāgit̄ ibi. cū dꝛ magn⁹. dꝛ em̄ magn⁹
ꝓpter magnitudinē regis nati. Scda dies tāgit̄ ibi. horribilis. qꝛ illa eſt di
es miſerie ⁊ lamētabilis. Et hāc duplicē diē dn̄i p̄cedit duplex helias. Nā
ꝑmā diē p̄currit helias in ſpū ⁊ ꝟtute. Vn̄ in euāge. Luc. ꝑmo. Ipe p̄ci
bit an̄ illū in ſpū ⁊ ꝟtute helie. Itē Math. xi. Cū iohes miſiſſet ad ieſum
diſcipulos vt interrogarēt eū. Tu es q venturus es an aliū expectamus
Et reſpōdēs ieſus ait illis. Eūtes renūciate Johāni q audiſtis ⁊ vidiſtis
⁊c. Illis aūt abeūtibꝰ cepit ieſus dicere ad turbas. A diebꝰ Johis baptiſ
ſte vſq̄ꝫ nūc regnū celoꝝ vim patit̄. ⁊ ſi vultis recipe ipſe eſt helias q ven
turus eſt. Sed ſcd̄m diē p̄cedet helias in corpore. q raptus eſt in paradiſ

ſum corporaliter. vt teſtimoniũ reddat in nouiſſimo die. ſicut dr Regũ. ij. Ipſe em̃ Helias ꝛ Enoch ſunt teſtes de aduentu dñi. dr em̃ Methodi⸗ us. Mittet dñs duos famulos ſinceriſſimos Enoch ꝛ Heliam q̃ in eius teſtimonio fuerũt ad arguendũ ipm inimicũ. Dñs em̃ noſter Johem ba⸗ ptiſtã cõmendando dr. Quid exiſtis in deſertũ videre ꝓphetã. Etiã dico vobis ꝛ plus q̃ ꝓphetã. hic em̃ eſt de q̃ ſcriptũ eſt. Ecce ego mitto ange⸗ lum meũ añ faciẽ tuã ꝛc. Amẽ dico vobis. nõ ſurrexit inter natos mulieꝝ maior Johe bap. ¶ Itẽ nota. autor rogat ſctm̃ Johem vt ſeruos ſuos ꝑ ducat ad vitã quã ꝓdixit ꝓdicando. Penitentiã agite appropinquabit em̃ regnũ celoꝝ. hanc vitam om̃ib ꝓparauit. Fuit em̃ vox clamãtis in deſer⸗ to. parate viam dño Mathei. iij. ꝛ Iſa. xl.

¶ Pro terminis nota. preco eſt nomẽ ꝯmunis generꝫ. q̄r ꝯuenit vtriꝯ q̃ ſexui. Sed ſolẽnia eſt nomen neutri generis. ꝛ dr a verbo ſoleo ꝛ annꝰ. quia ſolẽnitates ſolent celebrari in ſingulis annis. Item aſſecla eſt nomen ꝯmunis generis ꝓme declinatõnis. ꝛ dr a verbo aſſequor aſſequeris. quia aſſecla ſequitur dñm ſuũ. ꝛ eſt ſincopatum. Et ergo autor implorat ſctm̃ Johãnem vt aſſeclas ſuos perducat ad vitam eternam. vel ſm alios ad viam quando dixit penitentiam agite.

Deuoti te ſanctiſſime hominum amice ieſu chriſti flagita mus vt gaudia percipiamus Apparens que zacharie gabri⸗ el repromiſit qui tuam celebrarent obſequijs natiuitatem Vt ꝑ hec feſta eterna gaudia adipiſcamur. Qua ſancti dei ſa cris delicijs leti congaudent.

¶ Hic autor inuocat ſctm̃ Johem cũ hoc deſcribens materiã natiuitatis eius dicens. O iohãnes (ſanctiſſime hominũ ꝛ amice ieſu xpi) nos (deuo ti. flagitamus). i. rogamus (te) ſcꝫ iohem (vt ꝑcipiamus). i. accipiamus (gaudia) sᶜ celeſtia (q̄) sᶜ gaudia (gabriel) sᶜ angelꝰ (apparẽs zacharie) ſcꝫ patri tuo (repromiſit) sᶜ illis (qui celebrarent) id eſt honorarent (tuã natiuitatẽ). i. dieꝫ natalẽ (obſequijs). i. ſeruitijs (vt) nos (adipiſcamur). id eſt acquiramus (per hec feſta) ſcꝫ natiuitatis tue (gaudia eterna) ꝛ hoc in patria (qua) ſcꝫ patria (ſancti dei ꝯgaudent). i. ſimul gaudent (leti). i. exultantes (ſacris delicijs). i. ſpũalib ¶ Notandũ ꝙ beatus Johes in ꝓſenti littera multipliciter nominat. Dicit em̃ ꝓpheta ꝓpter prerogati⸗ uã cognitõis. q̄r quicq̃d alij ꝓphete ſub dubio dixerũt. ipe digito ſuo demõ ſtrauit cũ dixit. Ecce agnus dei. et g̃ ad ꝯmendatiõem ipius dixit chriſtus Quid exiſtis in deſertũ videre prophetam. dico vobis. hic eſt plus q̃ ꝓ pheta. quia inter natos mulierum non ſurrexit maior iohãne baptiſta ¶ Secũdo dicitur amicus dei propter prerogatiuam dilectionis. quia in tantũ chriſtus eum dilexit. vt idem angelus qui deum annũciauit incar⸗ nari ipm etiã annũciauit naſci. ¶ Tercio vocatur lucerna propter prero⸗

gatiuã ſanctitatis.vñ be.Gre. Nõ fuit vaſti ſpaciũ per orbis ſanctior q̃ſq̃
genitus iohe. Quarto vocat angel⁹ ꝓpter ꝓrogatiuã dignitatis.cuius te
ſtimoniũ hꝫ a patre celeſti q̇ vocat eũ angelũ.ſicut legit de eo Malach.iij.
Ecce mittã angelũ meũ ꝛc.Jtẽ vocat vox clamãtis in deſerto.ꝓpter ꝓro
gatiuã p̄dicatõis ꝛ humilitatis.q2 ipſe docuit reuereri maiores ꝛ ſupio-
res.q2 de ſeipõ dixit.Qui de terra eſt de terra loquit. Et iterũ. Cuius nõ
ſum dignus ſoluere corrigiã calciamẽti.. Etiaꝫ docuit aduentũ regni celo
rum.quapropter dr vox clamãtis ꝛc.in quo eſt ſumma felicitas ꝛ beatitu
do.q̃ dixit Penitentiã agite appropinquabit em̃ regnũ dei. Etiã dixit pa
rate viã dño.Jtẽ vocat helyas in ſpũ ꝛ v̄tute.ꝛ hoc rõne officij.q2 ambo
ſunt p̄curſores dñi.helyas in iudicio.iohes in heremo Jtẽ vocat baptiſta
xp̄i ꝓpter excellentiã mirabilis honoris.q2 ipſe baptiſauit xp̄m in iordane
baptiſmũ nobis preparãdo.Jtẽ vocat p̄co.i.p̄curſor dñi.q2 preparauit vi
am dño.¶ Pro quo ſciendũ.ꝙ be.Joh.tripl'r fuit p̄curſor dñi.ſcꝫ natiui
tatis.p̄dicatõis.ꝛ paſſionis Fuit em̃ p̄curſor natiuitatis.q2 poſtq̃ꝫ ꝯcepit
Elizabet mater eius in mẽſe ſexto miſſus eſt gabriel angel⁹ in ciuitatẽ ga
lilee.Luc.p̄mo.et hoc pꝫ ex eo.q2 poſt ſalutatõem beata v̄go maria ſaluta
uit Elizabeth cognatã ſuã.ꝛ p p̄ſentiã dñi exultauit infans in vtero ma-
tris.ꝛ ſic ꝯſtat ꝙ ſctũs Joh.fuit ſex mẽſib9 p̄us natus in mũdo q̃ꝫ xp̄us.
Scdo fuit p̄curſor p̄dicatõis.vt dr Math.iij. Jn dieb9 illis venit iohes
baptiſta p̄dicãs baptiſmũ penitẽtie ¶ Fuit etiã p̄curſor paſſionis vno an
no añ paſſionẽ xp̄i.Jteꝫ nota autor implorat iohem ꝓ gaudijs ab angelis
repromiſſis.Dicit em̃ in euãge. Et multi in natiuitate eius gaudebunt.
Primo em̃ gauiſi erãt eius amici ꝛ cognati carnales.Scdo gaudent fi-
deles xp̄iani ſpũaliter.Tercio gaudent ſancti de natiuitate eius eternal'r.
¶ Jtẽ nota.dr in lr̃a ſanctiſſime hominũ.qd patꝫ ex predictis.vbi diceba
tur.Jnter natos mulieꝝ ꝛc.Unde ſctũs Johes dr magn⁹ tripliciter.q2
fuit nũcius in angelica ſalutatõe.q2 poſtq̃ꝫ btã Elizabeth ꝯcepit menſe ſe
xto miſſus eſt angelus gabriel ꝛc.ꝛ tũc ſctũs iohes ꝓpter p̄ſentiã dñi leta
bat in vtero matris.Scdo ſctũs Johes dr magnus.q2 fuit ſanctificatus
in vtero.Vñ de trib9 legit in theologia q̇ ſunt ſanctificati in vtero. Pri-
mus fuit Sampſon.de quo legit in libro iudicuꝫ.ꝙ angelus venit ad vxo
rem Mayme qui dixit ei ꝙ eſſet paritura filium.qui ſua fortitudine filios
iſrael gubernaret.Scds fuit Hieremias. de quo legitur Priuſq̃ꝫ exires
de vtero ſanctificaui te.Tercius fuit ſctũs Johes baptiſta.qui obtinuit
p̄ncipatũ.q2 in annũciatõe ei⁹ dixit angelus. Hic erit magnus coraꝫ dño
Tercio dr magnus in limbo inferni.vbi ſancti patres fuerunt in deſola-
tione.nõ ꝓpter diuturnitatem temporis.vel ꝓpter demonũ vicinitatẽ.ſed
ꝓpter diuine viſionis priuationem.et ibi ſanctus Johãnes ipſos letifica-
uit.ſcꝫ ꝙ cito eſſent liberandi a vicinitate demonum.ꝛ ꝙ ſocietati angelo
lorum eſſent aſſociandi.primo fuit maior.ſecundo maximus . ꝛ ſic nullus
maior eo ſurrexit

¶ Pro terminis nota.flagito eſt verbũ tranſitiuũ regens poſt ſe duplicẽ
accuſatiuũ.vt habet in Alexandro.Jtẽ adipiſcor eſt verbum deponẽtale.
tercie ꝯiugatõis habẽs adeptũ in ſupino. Sed apparens eſt participium
decompoſite figure.ꝛ dr ab ad ꝛ parco mutando d in p

Tu qui preparas fideliũ corda Ne q̇d deuiũ vel lubricum deus in eis inueniat. Te depoſcimus vt crimina noſtra ꝛ fa/ cinora continua prece ſtudeas abſoluere

Hic ↄ̃nter autor dirigit petitões ad be. iohãnẽ. Et diuidit in duas ptes
In pma pte facit h. In ſcd̃a oſtẽdit effectũ petitõis. ſcd̃a ibi. Placat⁹ ꝛc̃
di. O ſctẽ iohes (tu q̇ pparas corda fideliũ ne de⁹ inueniat in eis q̇d deui/
um) ſcꝫ a via ꝟtutũ (vel lubricũ). i. obſcurũ ꝛ vicioſum. nos (depoſcim⁹)
id eſt rogam⁹ (te. vt ſtudeas abſoluere). i. delere (nr̃a crimina) ꝛ nr̃a (faci/
nora). i. minora peccata (ↄtinua pce). i. p tuã frequẽtẽ orõnem
¶ Notandũ. autor ppendẽs officiũ ſcti Johis petit eũ vt mũdet corda
vñ officiũ ſcti iohis bap. eſt pparare viã dño. Math. iij. Iſa. xl. hoc pꝫ ſic
ſpe em̃ interptat̃ lãpas ardẽs. qꝛ ſuis exẽplis ꝛ doctrinis facit nos xp̃m ar/
denter amare. q̃re de ipo dꝛ ſurrexit helias q̃ſi ignis ardẽs ¶ Itẽ nota. le/
git̃ in ſcholaſtica hiſtoria ꝙ Johes euãge. hac die migrauit ad dñm. cui⁹
ſolẽnitates ſctã mater eccl̃ia in terciũ diẽ poſt natiuitatẽ xp̃i celebrare in/
ſtituit. ſꝫ ſolẽnia be. Johis bap. in ſuo die pmanſerũt. Nec mirũ eſt. qꝛ hec
dies angelo nũciata fuit. nõ aũt dogmatiſandũ eſt ꝙ euãgeliſta ceſſerit io/
hãni bap. tãq̃ꝫ minor maiori. nec decẽs eſt de h diſputare q̇s eoꝝ maior ſit
qd̃ in q̇dã exemplo diuinit⁹ oſtẽſum eſt. Erãt em̃ duo docti. quoꝝ vnus
baptiſtã. alter euãgeliſtã pferebat. tandẽ ſup hoc ſolẽni diſputatõe induc/
ta q̇libet valde ſolicitus erat autoritates ꝛ efficaces inuenire rõnes quib⁹
ſuũ poſſet pferre. adueniente aũt diſputatõis die q̇libet ſanctoꝝ ſuo emula/
tori apparuit. dixitq̃ꝫ bene ↄcordes ſumus in celis. de nobis nõ eſt diſpu/
tandũ in terris. Tũc doctores illi ſibiĳnuicẽ obuiauerũt ꝛ om̃i populo pu/
blicauerũt ꝛ dñm bñdixerũt ¶ Itẽ nota. natiuitas ſcti iohis bap. ſm ma/
giſtꝝ wilhelmũ celebrat̃ triplici de cã ſeu rõne. Primo rõne ſctificatõnis
in vtero. vñ Hiere. Priuſq̃ꝫ te formarẽ in vtero cognoui te ꝛc̃. Scd̃o rõ/
ne dignitatis ꝛ officĳ. Ipe em̃ tanq̃ꝫ lucifer venit ꝛ eternũ gaudiũꝫ nobis
pmo annũciauit. Tercio rõne iocũditatis. dixit em̃ angel⁹ ad zachariaꝫ. ꝛ
multi in natiuitate ei⁹ gaudebũt ¶ Itẽ nota. be. Jo. bap. habuit oim̃ ſctõ/
rũ pfectõem. fuit em̃ ꝓpheta ꝛ plus q̃ꝫ ꝓpheta. qꝛ xp̃m digito demõſtrauit
Etiã apl̃s. qꝛ miſſus a deo. Etiã fuit martyr. qꝛ ꝓ iuſticia mortẽ ſuſtinuit.
Etiã fuit ↄfeſſor. qꝛ ↄfeſſus eſt ꝛ nõ negauit. Ecce q̃ꝫtis dignitatib⁹ bea.
Joh. extollit̃. ¶ Itẽ be. Jo. bap. in via hac triplex munus habuit mirabilis
gratie Primo habuit grãm ſanctificatõis. vt dictũ eſt ṗus. Scd̃o meru/
it grãm ꝓphetiꝫandi qñ in vtero matris exultãs deuꝫ adeſſe cognouit. vñ
Criſ. volens oſtẽdere q̃liter fuit plus q̃ꝫ ꝓpheta dꝛ. Prophete eſt ꝓ meri/
to ↄuerſatõis ꝛ fidei ꝓphetiã accipe. Sed ipſe fuit plus q̃ꝫ ꝓpheta. qꝛ ṗus
fuit ꝓpheta q̃ꝫ hõ naſceret̃. Tercio meruit grãm vt ſuis meritis matri da/
ret ſpm̃ ꝓphetiꝫandi. vñ Criſ. Quis ꝓphetaꝝ cũ eſſet ꝓpheta ꝓphetã face/
re potuit. Helias vnxit heliꝫeũ in ꝓphetã. nõ tñ grãm ꝓphetiꝫandi dona/
uit. Iſte aũt in vtero matris exñs ſciam matri dedit. ꝛ os illius in ꝟbo cõ/
feſſionis aperuit. vt cuius nõ videbat pſonã cognoſceret dignitatẽ dicẽs.

De ſancto Johāne baptiſta

Unde mihi hoc ꝙ mater dn̄i venit ad me ¶ Sciendū pro terminis nequid capit̄ dupl'r. vno mō ꝓut ſunt due dictōes. ⁊ ſic capit̄ hic Alio mō capit̄ ꝑ vna dictōe ⁊ eſt nomen infinitū mobile tm̄. vt hic nequis. hec ne/qua. hoc nequid. habens ſecūdā declinatōez pronominis Sed ſtudeo eſt verbum abſolutum carens ſupinis.

Placatus vt ipſe ſuos ſemper inuiſere fideles. Et manſio/nem in eis facere dignet̄. Et agni vellere (quē tuo digito mū/di monſtraueras tollere crimina) nos velit induere Ut ip̄m mereamur angelis aſſocij. In alba veſte ſeq̄ ꝑ portā clariſſi/mam. Amice chriſti iohannes

¶ Hic autor oſtēdit effectū ſue petitōis dicēs (Ut ip̄e) ſcʒ de⁹ (placa/tus). i. placabilis effect⁹. ſcʒ ꝑ tuas p̄ces (dignet̄ inuiſere ſꝑ). i. frequēter viſitare ꝑ ſuā grām (ſuos fideles. Et) vt ip̄e de⁹ (dignet̄ facere in eis) ſcʒ fidelibꝫ māſionē) ſcʒ ꝑ ꝯtinuā pn̄iā (Et) vt ipſe deus (velit nos induere vellere) i. pelle humilitatis ⁊ innocētie (agni). i. chriſti (queʒ) ſcʒ agnum xp̄m (mōſtraueras tuo digito tollere crimina). i. pctā (mūdi. vt) nos (aſ/ſocij). i. aſſociati (angelis mereamur ſeq̄. ip̄m) ſcʒ agnuʒ (in alba veſte). i. pura innocētia (ꝑ portā clariſſimā) ſcʒ qua intrat̄ in regnū celoꝝ.

¶ Notādū. natiuitas ſcti Johānis baptiſte a gabriele archāgelo h̄ mō fuit nūciata. Legit̄ eñ in ſcholaſtica hiſtoria. ꝙ rex dauid volens cultum dei amplificare inſtituit. xxiiij. ſacerdotes. quoꝝ vnus erat maior ⁊ ſum/mus pontifex ꝑ vnū annū. ⁊ ſic ꝯtingebat ꝙ zacharias illo anno fuit ſum/mus pontifex. cui⁹ vxor vocabat̄ Elizabeth. ⁊ ambo fuerūt ſenes ⁊ abſqʒ liberis Cū aūt zacharias tēplū dn̄i ⁊ ſctā ſctōꝝ intraſſet. apparuit ei ange/lus gabriel. ꝑ cuius viſionē zacharias ꝑterritus erat. Ubi dt glo. ꝙ ꝓpri/um bonoꝝ angeloꝝ eſt p̄mo ꝑterrere. poſtea ꝯſolari. Ecōtra aūt mali an/geli ſe in lucis angelos trāſfigurantes ſi quos ex ſui pn̄tia territos ſenſe/rint āpliori eos horrore ꝯcutiūt. Et dixit angel⁹ Ne timeas zacharia qm̄ exaudita eſt oīo tua. Annūciauit igit̄ gabriel archāgel⁹ zacharie ſe filium habiturū cuius nomē eſſet iohānes. q̄ vinū ⁊ ciceraʒ nō biberet. ⁊ dn̄m in ſpū ⁊ virtute helie p̄cedere deberet. Tūc zacharias ꝯſiderās ſe eſſe ſenem et vxorē eius ſterilē. dubitare cepit ⁊ ſignū ab angelo req̄ſiuit. Reſpondit angel⁹ dn̄i. ꝓ eo ꝙ meis ꝟbis credere nolueris taciturnitatis plaga ꝑcu/tieris. ⁊ ſic modulos loquele ꝑdidit. Et huius aſſignat̄ multiplex rō Pri/ma dt eñ venerabilis Beda. qz. diffidendo loquut⁹ eſt. iam ſilentio ple/ctit̄ ⁊ ꝑcutit̄. vt tacendo credere diſcat. Scda rō vt maius miraculū in na/tiuitate filij appareret qm̄ patri in natiuitate filij loq̄la reddebat̄. Tercia. qz ipſe ſignū a dn̄o petijt. ergo taciturnitateʒ in ſignū accepit. Quarta. qz ꝯgruū fuit vt ipſe vocē amitteret qm̄ vox clamātis naſcebat̄ q̄ ſibi ſilentiū imponeret. Sed in natiuitate filij organa vocis recuperauit. poſtulauit eñ pugillarē ab amicis vt ſcriberet qualiter puer deberet noīari. ⁊ ſcribens

do dixit. Johãnes eſt nomẽ eius. ⁊ ſic loquelã reacquiſiit. Poſtq̃ḡ Eliza⸗
bet ꝯcepit qnq̃ menſib⁹ ſe occultauit. q̃ dt Ambroſius. Partus ſui eru⸗
buit etatẽ. ne in ſenectute vacaſſe libidini videret̃. Menſe aũt ſexto beata
virgo maria glorioſa q̃ dñm iam ꝯcepit. ad elizabeth venit. ⁊ cuꝫ ſalutaſſet
eam. beatus iohãnes repletus ſpũſancto ſenſit filiũ dei veniſſe ad ſe. ⁊ pre
gaudio in vtero tripudiauit. ⁊ motu ſalutauit quem voce nõ potuit ſalu⸗
tare. Manſit ergo be. vgo cũ cognata ſua elizabeth trib⁹ mẽſib⁹ miniſtrãs
ei ⁊ natũ ſuũ puerũ ſanctis manib⁹ de terra leuauit

¶ Pro terminis nota. placatus eſt ꝑticipiũ p̃teriti tp̃is a placo aris.
Sed inuiſere eſt verbũ deſideratiue forme. ⁊ ꝯponit̃ ab in ⁊ viſo is. ⁊ ſcat
cũ deſiderio videre. Sed mereamur eſt vbũ neutropaſſiuũ hñs merui in
p̃terito. Sed vellus trãſſumit̃ hic ꝓ humilitate. Sed aſſocij ꝯponit̃ ab
ad ⁊ ſocius. mutãdo d in s. ⁊ eſt ſecũde declinationis.

P Etre ſumme chriſti paſtor et paule gentiũ doctor.

Eccleſiam veſtris doctrinis illuminatam

Per circulum terre precatus adiuuet veſter

¶ Hic autor nr̃ ſm ordinẽ feſtoꝝ deſcribit ſequẽtiã de ſanctis aplis Pe
tro ⁊ paulo. Et diuidit̃ iſta ſequẽtia p̃ncipaliter in duas partes. In prima
ꝑte declarat diuerſa miracula ꝑ beatos apoſtolos facta. In ſcda introdu
cit paſſionẽ eorũdẽ. ſcda ibi (Poſtremo victis ⁊c) Prima ps adhuc diui⸗
dit̃ in tres ꝑtes. Primo cõmendat beatos apoſtolos de fructuoſa p̃dicati⸗
one. Scdo oſtendit retributões ꝓ hmõi p̃dicatõne. Tercio ꝯmẽdat eos
ex miraculoſa virtutũ operatõe. ſcda ibi. Nã dñs. tercia ibi. Mare plan⸗
ta. Dicit p̃mo ſic. O (petre ſumme paſtor chriſti. ⁊ o Paule doctor gen
tiũ. veſter p̃catus) .i. veſtra oratio (adiuuet) ſcꝫ erga deum (eccleſiam) id
eſt ꝯgregatõem fideliũ (illuminatã. veſtris doctrinis) id eſt predicatõib⁹
(per circulum) id eſt circuitũ (terre) ¶ Notandũ q̃ petrus ſummus
paſtor dr. q̃ ſibi date fuerũt claues regni celoꝛuꝫ p̃ncipalius inq̃ꝫtuꝫ erat
aliorũ capitaneus. Itẽ beatus Paulus dicitur doctor gentiuꝫ. iuxta illud
Iſa. Poſui te in lucem gentium vt ſis ſalus illis vſq̃ ad extremum terre.
Unde cũ perſequutus eſſet chriſtũ in tempore ſue conuerſionis miſit do⸗
minus ad eum ananiam dicens. Surge ⁊ vade in vicum qui vocatur re⸗
ctus ⁊ quere in domo iude ſaulum. qm̃ vas electionis eſt mihi iſte. vt por
tet nomen meũ coram gentib⁹. Et ideo ſanctus paulus ſingulariter dici
tur doctor gentium. vnde etiam dicitur ad Gala. ij. Cum vidiſſent q̃ cre
ditum eſt mihi euangeliũ prepucij. id eſt officium apoſtolatus ad predi⸗
candum gentib⁹ ſicut ⁊ petro circũciſionis. Qui eñ operatus eſt petro
in apoſtolatum circũciſionis operatus eſt mihi inter gentes. Et cum cog⸗
nouiſſent gratiam que data eſt mihi. dextras dederũt mihi ⁊ barnabe vt
nos inter gentes. ſupple predicaremus

¶ Item nota ſanctus Paulus interpretat̃ quaſi os tube. Unde ip̃e de

ſeipſo dixit Plus om̄ib9 laboraui. Scd̄o interp̄taꝛ charitas victorioſa. q2
ip̄e dixit. Quis infirmaꝛ ꝛ ego nō infirmor. Tercio interp̄taꝛ ꝯuerſio mi
raculoſa. vñ in iſta ſequētia. dixit dñs ex baſan. dr̄ Saulū vt ſtrauit paulū
et ſtatuit. Quarto interp̄taꝛ manus operoſa. q2 legiꝛ ꝙ ꝑ vnā ꝑtē diei p̄di
cationi inſiſtebat. ꝛ alia ꝑte ad victū acquirēdū laborib9 ſe inſtituit. Quin
to interp̄taꝛ quaſi ꝯtemplatio diuinoꝝ. q2 rapt9 fuit in terciū celū. Sexto
interp̄taꝛ hūilitas ꝟtuoſa. vñ de ſeipſo dr̄. Ego minim9 apl'oꝝ. q2 eccl'iaꝫ
dei vltra modū ꝑſecutus ſum ¶ Pro terminis nota. p̄cat9 eſt nomē q̄rte
declinatōis. a ꝟbo p̄cor aris. Sed eccl'a dr̄ ab er qđ eſt lis. ꝛ cleos gloria.
quaſi gloriās in lite. i. tribulatione. vel dr̄ ab en qđ eſt in ꝛ cleos gloria. q2
in hoc mūdo ſumus in t̄p̄e gratie ꝛ glorie. Sed illuminata eſt ꝑticipium
decompoſite figure a verbo illuminor

Nam dominus petre celorum tibi claues dono dedit.

Armigerum beniamyn chriſtus te ſcit ſuū vaſq3 electum.

¶ Hic autor oñdit retributōem munerꝫ ꝓ labore p̄dicatōnis. Et p̄mo
ponit retributōem ſcti petri. ſcd̄o ſcti pauli di. (Nā) ꝓ q2. o (petre dñs)
id eſt xp̄s (dedit tibi claues celoꝝ) ſcꝫ ꝑtātē ſoluēdi ꝛ ligādi (dono). i. pro
dono. Et o (beniamyn). i. o paule (xp̄s ſcit te armigeꝝ). i. gerētē ſua arma
et nomē (q3) ꝓ ꝛ (ſcit te) eē (ſuū vas electum) q2 de ip̄o dñs dixit Ananie
(vas) electōis ē mihi iſte vt portet nomē meū corā cūctꝫ gētib9 ¶ Notād
p̄o circa p̄mū mēbꝝ ſnīe ꝙ ſctūs Petr9 ſortiꝛ plurima noīa. Primo dr̄ pe
trus a petre firmitate. q2 firm9 fuit in fide ſicut petra. Cū em dñs interro
gauit ꝓ fide Philippe. quē dicūt hoīes eſſe filiū hoīs Aliq dixerūt Johā
nē baptiſtā. aliq hieremiā vel vnū ex ꝓphetis. Sed btūs petrus reſpōdit
Tu es xp̄s fili9 dei viui. ꝛ poſt multas ꝯmendatōes ꝓ retributōne date
ſunt ſibi claues regni celoꝝ. q2 dictū eſt ſibi. Quodcūq3 ligaueris ſuꝑ terrā
erit ligatū ꝛ in celis ꝛc̄. ¶ Scd̄o vocaꝛ ſymon. q̄ſi obediēs. q2 obediēs fu
it xp̄o qñ eū vocauit ¶ Tercio vocaꝛ bariona. q̄ſi fili9 colūbe ꝓpter ſimpli
citatē eius. ¶ Quarto vocaꝛ cephas. qđ interp̄taꝛ caput latine. q2 fuit p̄n
ceps omnīū apl'oꝝ ꝛ caput xp̄ianitatis ¶ Scd̄o nota. autor vocat ſcm̄
Paulū benyamin. q2 ipſe fuit de tribu beniamyn. vt ꝑ ſe atteſtaꝛ in epiſtola
dicēs. Ego ſum de tribu beniamyn ꝛ minimus apl'oꝝ. ꝛ non ſum dignus
vocari apl'us. Item ex alio vocaꝛ beniamyn. q2 legiꝛ in Gene. xlix. qñ Jacob
patriarcha benediceret filijs ſuis. vt cū veniſſet ad beniamyn dixit. Lu
pus rapax mane comedet predā. ꝛ veſpere diuidet ſpolia. hec aūt ꝓphetia
cōpleta eſt in beato Paulo qui mane. i. ante ꝯuerſioneꝫ comedit predam
id eſt ꝑſequebatur chriſtianos. Sed veſpere. id eſt poſt ꝯuerſionem. diui
ſit ſpolia. id eſt fidem catholicam populis predicabat ipſos informando. ꝛ
eirgo vocaꝛ beniamyn id eſt armiger chriſti in oꝑe p̄dicationis ¶ Ter
cio nota. ſanctus petrus habet tria nomina. ſcꝫ Symon Petrus ꝛ Ce
phas. que nomina nō re ſed voce ſunt diuerſa. Unde Symon eſt hebrai
cum Cephas eſt grecum Petrus vero latinū. hec aūt tria nomina habēt
ſcꝫ diuerſa ideomata. ad deſignandū ꝙ diuerſorum apoſtolorum ſtatu

nus paſtor eſſet. Vñ ſymon interp̄tatur obediens Petrus agnoſcẽs Ce
phas vero interp̄taꝛ firmitas vel caput. q2 ſctũs petrus fuit obediens in p̄
ceptis. agnoſcẽs in credendo. firmus in p̄dicando ſeu in aduerſis. Vel ſic
fuit obediẽs deo patri. vñ in actib9 apl'oꝝ. Oportet magis obedire deo q̄
hoib9. Agnoſcẽs fuit deitatem ꝛ filiũ dei qñ dixit. Tu es xp̄s fili9 dei vi
ui. Etiã fuit firmat9 a ſpũſctõ. vñ p̄s. Verbo dei celi firmati ſũt celi. i. aplĩ.
Pro lr̃a nota. clauis eſt nomen fei gñis. ꝛ d̃r a verbo cleo es qd̃ in vna
ſignificatione p̄cat reſerare vel apire: Sꝫ armiger eſt nomẽ maſ. gñis cõ
poſitũ ex duob9 corruptis. ſ. a noie arma armoꝝ. ꝛ a verbo gero. Sed
beniamyn eſt ꝓpriũ nomen viri indeclinabile. Sed electum vt h̄ ponit
eſt nomen adiectiuũ deriuatum a verbo eligo

Mare planta te petre xp̄s conculcare tue dedit charitati.
Vmbrã tui corporis infirmis debilibuſq3 fecit medicinam.

Hic autor ꝯmẽdat ſctõs apl'os ex miraculoſa v̄tutũ o͞pgatione. Et diui
ditur in duas p̄tes. In p̄ma ꝯmẽdat ſctm̃ Petꝝ. In ſc̄da ꝯmendat ſctm̃
paulũ. ibi. doctilogos. dicẽs. O ſancte (petre. xp̄s dedit tue charitati) .i.
dilectõi (te ꝯculcare) .i. ſuppeditare (mare plãta) .i. pede. ꝛ ſcꝫ xp̄s (fecit
vmbrã tui corp̄is) .i. p̄cedentẽ de tuo corp̄e (medicinã infirmis) .i. lãgui
dis (q3) .i. et (debilib9) Notãdũ au. ꝯmẽdat btõs apl'os ꝛ p̄mo beatũ
petꝝ duplici v̄tute. vt pꝫ in lr̃a. Circa p̄mã eſt ſciendũ. cũ diſcipuli eſſent
in mari piſcãtes. tũc Joãnes vidit ieſum ſtantem in littore maris et di-
xit petro. dñs eſt. ꝛ cũ petrus vidiſſet dñm dixit. dñe ſi tu es iube me veni-
re ad te ſup̄ aquas. ꝛ ꝯtinue petrus miſit ſe in mare ꝛ ambulauit ſup̄ aq̃s
ſiccis pedib9. ꝛ cũ dubitaſſet ſtatim cepit ſubmergi. ꝛ ſic xp̄s reprehendit
petꝝ dicens. O modice fidei cur dubitaſti. ꝛ h̄ habeꝛ Joh. xxi. hoc tãgit
p̄mus verſus huius ſequentie. Circa ſc̄dam v̄tutem ẽ ſciendũ. legitur in
actib9 apl'oꝝ ca. vi. q2 tanta erat v̄tus apl'oꝝ vt ex vmbra eoꝝ ſanarentur
infirmi in lectulis eorũ. ꝛ hoc virtute ſpũſſancti ꝛ propter prerogatiuam
dignitatis illud ſancto petro eſt collatũ pre ceteris. vt d̃r ibidẽ. Veniente
petro ſaltẽ vmbra illius obũbraret quẽq3 illorum. Pro quo vlteri9 nota.
q̄uis au. non poſuit plures v̄tutes miraculoſas ſcti petri. tñ multis alijs
virtutib9 eſt decoratus. vñ d̃t Criſoſt. Hic ſup̄ mare ambulauit. ꝛ a dño
claues regni celoꝝ accepit. ꝛ ſtaterã in ore piſcis inuenit. tria milia hoim in
vna predicatione conuertit. ananie mortem predixit. puellam ſuſcitauit.
Cornelium baptiſauit. paraliticũ curauit. vmbra ſui corporis infirmos
curauit. in domini tranſfiguratõne electus eſt. ab herode incarcerabaꝛ. ab
angelo liberabatur. Indumentum eius fuit tunica cum palleo. et nil ali-
ud requiſiuit. ecce quantis virtutib9 choruſcat apoſtolus glorioſus. Re-
fert beatus Clemens de vita ipſius q2 ſemper ſudarium portabat quo flu-
entes lachrimas tergebat. ꝛ quando memor erat dulcis allocutionis ꝛ di-
uine preſentie pre nimio amore lachrimas continere non poterat. Jteꝫ ſci-
endum legitur q2 quadam vice dum petrus duos diſcipulos ad p̄dican-
dum miſiſſet ſcꝫ ſeruatium ꝛ marcianũ. ꝛ dum per. xx. dietas iuiſſent ſan-
ctus ſeruacius defunctus ẽ. marcianus vero ad beatum petꝝ rediens q̄d

ſibi accidit intimauit. cui beat⁹ petr⁹ dedit baculũ ſuũ precipiens vt ſociũ ſuũ baculo tãgeret. qđ cũ feciſſet. ille q̇. xl. dieb⁹ mortuus fuerat viu⁹ ſurrexit. Eo tp̃e erat in hierl̃m q̇dam magus noĩe ſymon. qui ſe primã veritatem ſeu virtutem dicebat ꝛ dixit. adorabor vt deus. qꝛ ego ſuꝫ ſermo dei. ego ſpecioſus. ego pacli tus. ego omnipotens. vnde dẽ beatus Dyoniſi⁹. ꝙ ipſe fecit lapides ridere ꝛ cantare. Etiam fuit potens per aerem volare nouas arbores facere. lapides in panem mutare. ꝛ in igne ſine leſione durare. volens diſputare cum beato Petro ꝛ oſtendere ꝙ ipſe eſſet de⁹. Statuto die venit petrus ad locum certaminis ꝛ aſtantib⁹ dixit. Pax vobis fratres qui veritatem diligitis. Cui ſymon. tua pace opus non habem⁹. Cui petrus ait. cur times audire pacem. vbi eñ pax ibi veritas. Symon dixit. nihil eſt qđ dicis. ego oſtendã deitatis potẽtiã repente adorabis. qꝛ ego ſum p̃ma virtus oĩa potens facere. Contra hũc petrus diſputauit ꝛ om̃ia maleficia eius detexit. Videns ãt ſymon ꝙ ſctõ petro reſiſtere non poſſet romã p̃rexit. vt ibi tanq̃ deus adoraret̃. qđ p̃cipiens btũs petrus ip̃m ſequebat̃ ꝛ ibidem predicationib⁹ ſuis multos hoĩes ad fidem ꝯuertit. ꝛ preſertim quattuor ꝯcubinas p̃fecti agrippe ad fidem conuertit Vñ prefectus ꝯmotus occaſionem q̃rebat cõtra petꝝ. dehinc dñs apparuit petro dicens. ſymon ꝛ nero te p̃dere cogitant ne timeas. qꝛ ego tecum ſum ꝛ eruam te. Symon autẽ amabat̃ a nerone. quia filius vite ꝛ ſalutis cuſtos putabat̃. Tandẽ ſymon fecit ſe iactitare ꝙ poſſet mortuos ſuſcitare. ꝛ accidit ꝙ q̇dam iuuenis moriebat̃. vocatis aũt petro ꝛ paulo ꝛ ſymone. hãc ſn̄iam ꝯfirmauerũt ꝙ iſte occideret̃ q̇ mortuũ ſuſcitare non poſſet. Symõ dũmõ ſup̃ mortuũ incantationes faceret viſus eſt defunctus caput mouere. ꝛ ſic hoĩes clamauerũt petꝝ lapidare. Petrus aũt impetrato ſilentio dixit. ſi viuat defunctus ſurgat ꝛ ambulet ꝛ loquat̃ alioq̇n ſciatis phantaſma eſſe. ꝛ dixit. ſep̃etur ſymon a lecto. ꝛ puer immobilis p̃manſit. Petrus aũt ſtans a longe dixit. adoleſcens in noĩe ieſu xp̃i nazareni crucifixi ſurge. q̇ ſtatim ſurrexit ꝛ ãbulauit. Cũqꝫ populus ſymonẽ magũ vellet lapidare. Petrus dixit. ſatis eſt illi ad penã ꝙ ꝯgnoſcit ſe eẽ ſup̃atũ in artibus ſuis magicis. magiſter eñ noſter docuit nos ꝓ malo bonum reddere

Pro terminis nota. conculco as are eſt verbum tranſitiuũ compoſituꝫ a con ꝛ calco mutando a in u. qđ vlterius dicitur a nomine calx cis. quod ſignificat partem pedis poſteriorem

Doctilogos philoſophos te paule xp̃s dat vincere ſua voce
Multiplices victorias tu paule chriſto per populos acq̇ſiſti

¶ Hic au. ꝯmẽdat beatũ Paulũ di. O (paule xp̃s dat) id ẽ concedit (te vincere philoſophos doctilogos) id eſt verbis ſuis doctrinantes (ſua voce) id eſt gratia ſpirituſſancti. Et o (paule tu acquiſiſti) id eſt acquiſiuiſti (chriſto multiplices victorias per populos) ſcꝫ quos tua predicatione ad fidem conuertiſti ¶ Notandum. legitur in actib⁹ apl̃oꝝ ꝙ btũs paulus qñ venit athenis intrauit ariopagum. id eſt locum vbi viguit ſtudiũ phie et hoc ſub Dyoniſio. vbi incepit diſputare de reſurrectione mortuorum et phos et magiſtros deuicit. quia in preſentia hoim miraculoſa operatio

ne iuuenem mortuum ſuſcitauit. ⁊ ille eſt intellectus primi verſus. Sed materia ſecundi verſus ſtat in hoc ꝙ quādo ſanctus paulus in ſpecie peregrini venit acquiſiuit multiplices victorias ipſoꝝ populoꝝ. Nero aūt nō dū erat impio ꝯfirmatus. ⁊ ſic etiam audiens ꝙ de lege iudeorum ⁊ fide chriſtianoꝝ inter paulum ⁊ iudeos queſtio habebatur non curauit. et ſic paulus quo volebat libere ibat ⁊ predicabat. Quadam autē die fama veniente inter iudeos ꝙ ſanctus paulus predicaret. q̇dam iuuenis pincerna regis neronis. vt paulum ꝯmodoſius audiret feneſtram aſcendens vbi incipiens dormire cecidit ⁊ expirauit. de cuius morte nero multum doluit quem ſanctus paulus reſuſcitauit. ⁊ ipſe reſuſcitatus tantam dixit potentiam virtutem ⁊ veritatem de deo ꝙ rex nero multum ꝯmotus iuſſit ſanctum Paulum detrūcari. ⁊ poſt decollationem caput ipſius trina vice reſiliens clamauit. O ieſu xp̄e miſerere mei. de cuius corpore vnda ⁊ lac vſqꝫ ad veſtimentum militis exiuit. ⁊ poſtea ſanguis effluxit ⁊ vbicunqꝫ caput ſaltauit fons aquarū emanauit. qui hodierna die multis infirmis preſtat iuuamen. Item ſciendum ſanctus Dyoniſius dicit de inuentione capitis ſancti pauli. ꝙ quidam paſtor inuenit caput ſancti pauli in campo ⁊ ipſum iuxta ouile poſuit vbi ſingulis noctibus ineffabiliter candele lucebant. quod cum ipſe epiſcopo ⁊ alijs fidelibus enunciaſſet. dixerunt vere hoc eſt caput ſancti pauli. Egreſſus autē epiſcopus cum alijs fidelibꝫ caput cum magna ſolennitate attulerunt. ⁊ illud coniungi corpori tentabāt Tunc dixit quidam patriarcha. ſcimus quoniam multi fideles ſunt occiſi ⁊ capita eorum diſperſa ſunt. ⁊ ergo dubium eſt an ſit caput ſancti pauli. Cui epiſcopus dixit. Ponamus ad pedes corporis orando ad dominū vt ſi caput ſuum eſt conuertatur corpus ⁊ capiti iungatur. quod cum omnibus placuiſſet. ⁊ illis in orationibus perſeuerantibꝫ corpus ſe vertit in loco ⁊ ſuo capiti ſe coniunxit. ⁊ ſic omnes deum benedixerunt. q̄r hoc eē caput ſancti Pauli veraciter cognouerunt

Pro terminis nota. doctilogus ⁊ doctiloquus idem ſignificant. ⁊ ſūt nomina adiectiua. ⁊ dicitur aliquis referens doctrinam. ⁊ cōponitur a nomine doctus ti. ⁊ logos ſermo. ſed doctiloquus dicitur a doctus ⁊ loquor eris. Sed philoſophus dicitur a philos grece. id ē amor latine. ⁊ ſophos ſapientia quaſi amator ſapientie

Poſtremo victis omnibus barbaris
Ad arcem ſummi pergitis culminis.
Germanos diſcordes ſub iugo chriſti pacatos iam coacturi.

¶ Hic iam ꝯſequenter autor ꝑtractat materiam paſſionis beatoꝝ apoſtolorum petri ⁊ pauli dicēs. O petre ⁊ paule vos (ꝑgitis) id eſt cū gaudio aſcenditis (ad arcem) id eſt celſitudinem (ſummi culminis) id eſt celi (victis) id eſt ſuperatis. ſ. ꝑ ſanctam predicationem veſtram (omnibꝫ barbaris) id eſt infidelibꝫ a fide alienis (coacturi) id eſt congregaturi (germanos) id eſt fratres ſcꝫ iudeos ⁊ gentiles (diſcordes) ſcꝫ in fide (iam pacatos) i. reconciliatos (ſub iugo) id eſt fide (chriſti)

De ſanctis Pe. et Pau. apl'is

Ibi neronis feritas principis apoſtolorum prelijs plurimis
victores diuerſe te petre ⁊ paule addixerat pene mortis.
Te crux aſſociat. te vero gladius cruentus mittit chriſto.

O petre ⁊ paule. vos exn̄tes (victores apl'oꝝ) .i. excellentes alios apl'os
(plurimis p̄lijs) .i. ꝑ multa p̄lia p̄dicatōis ⁊ paſſionis (feritas) .i. crudeli
tas (neronis p̄ncipis) .i. impatoris romani (addixerat) .i. adiudicauerat
(ibi) ſcꝫ in vrbe romana (te petre ⁊ te paule pene mortꝭ (vn̄ o petre (crux
aſſociat te xp̄o. vero) ꝓ ſed (gladiꝰ cruētꝰ) .i. ſanguinolētus (mittit te) .ſ.
paulū xp̄o   Notādū p̄mo de paſſione ſcti pauli iā dictū ē. videamꝰ ḡ de
paſſione petri. vn̄ legit vt dr̄. b. Hiero. ꝙ q̄dā die ſymon magus excelſam
turrim aſcēdit ⁊ inde ſe deijciēs cepit volare ꝑ aera. ꝙ ꝑcipiens. b. petrus
adiurauit āgelos ſathane q̄ ꝑ aera ferebāt eū vt eū dimitterēt. q̄ dimiſſus
cecidit ⁊ fracto collo expirauit. Qd̄ audiēs nero multū doluit ⁊ petꝝ per
dere cogitauit. poſtea btūs petrꝰ a miniſtris neronis apprehēſus ⁊ p̄ſecto
agrippe p̄ntabat ⁊ iuſſus ē crucifigi. Petrꝰ āt cuꝫ vidiſſet crucem ait. O
crux caput meū in terrā dꝫ declinari ⁊ pedes ad celū debēt erigi. qꝛ nō ſum
dignꝰ in cruce eē vt dn̄s meꝰ. ⁊ ḡ dixit. capite deorſum ⁊ pedibꝫ ſurſuꝫ me
crucifigite. Tunc illi crucem verterūt pedes ſurſuꝫ caput aūt deorſum po
ſuerunt. tunc petrꝰ de cruce ait. O crux diu martyriſari optaui ſed rectus
crucifigi nō vſurpaui. tūc petrꝰ grās agēs deo emiſit ſpm̄.   Item ſciendū
ꝙ ab aliq̄bꝫ dubitat vtꝝ btūs petrꝰ ⁊ paulus eodem die paſſi ſint. Et di
cit btūs Hiero. ꝙ ſic. etiam ſic habet in ep'la Dyoniſij ꝙ vno die ſunt paſſi
vt pariter ad xp̄m ꝑuenirent. vno loco vt vnus ab altero ꝯpatientiaꝫ ca
peret. vna ꝑſecutione. vt equalis crudelitas ambos conſtringeret. Et li
cet ambo eodē die paſſi ſunt. tamen ſm̄ aliquos in diuerſis locis paſſi ſūt.
ſed tamen ambo ratione eadem paſſi ſunt. vn̄ꝰ Enſe coronat paulus. cru
ce petrus. eodem Sub duce. luce. loco. dux nero. roma locus. Enſe ſacrat
paulū. lux dux vrbs. cruce petꝝ.   Itē nota au. in littera dicit germanos
diſcordes. ꝑ hoc intelligit iudeos ⁊ grecos. de q̄ dt̄ Hiero. in ꝓlogo ad
romanos ꝙ iudei ⁊ greci erant diſcordes litigando inter ſe q̄s illoꝝ eēt no
bilior ⁊ propinquior eterne vite. quia chriſtus erat ipſis miſſus ⁊ ex eis na
tus. Dicentes quod in euangelio dicitur. ſalus ex iudeis orta eſt. Dixe
runt autem greci. miſſus eſt vobis ſaluator ad ſalutem quam non perpen
diſtis. quia ſaluatorem in ligno crucis ſuſpendiſtis. nos autem neſcij. ⁊ ſta
tim cum vidimus credimus. ⁊ ergo propinquiores ſumus redēptioni eiꝰ
Iſto litigio ſtante beatus apoſtolus miſit eis litteram ⁊ epiſtolā per quā
eos informaret ⁊ concordes faceret. ergo littera dicit germanos diſcordes
Item nota littera dicit. neronis feritas. vnde nero fuit crudeliſſimus ho
minū. Cū eīn Seneca magiſter ſuus ſperaret mercedem ſui laboris con
dignā ait ad ipſum nero. intantū te timeo inq̄ꝫtum ictus gladij me ledere
poſſet vt puer conſueui te metuere. ergo ſtatim morieris. quia viuere nō
mittere poſſum te. Dixitqꝫ Seneca. ſi mori me oportet eligam mihi ge
nus mortis. Cui Nero. feſtināter eligas. Tūc Seneca in aqua balneo ſa

ero in vtroqꝫ brachio ſanguinẽ minui fecit ⁊ ꝓpter nimiã emiſſionẽ ſanguinis ibidẽ vitã terminauit. Itẽ poſtremo ẽ aduerbiũ tꝑis deriuatũ a poſt. Barbarꝰ dr̃ oĩs ille q̃ nõ obedit romano iꝑio. Et capit̃ h̃ ꝓ crudeli vł infideli. Sꝫ pergo is .ẽ ṽbũ neu. ꝯpoſitũ a ꝑ ⁊ rego. Sed coacturus ẽ ꝑticipiũ futuri tꝑis a ṽbo cogo qd̃ vlterius dr̃ a con ⁊ ago deponendo n. Item plurimus eſt ſuperlatiuus huius nominis multus

Eli enarrant gloriam dei filij verbi incarnati facti de terra celi. Hec enĩ gloria ſoli domino eſt congrua. Nomen eſt cuius magni conſilij angelus. Iſtud conſilium lapſo homini auxilium eſt antiquũ et profundum et verũ factum ſolis tantum ſanctis cognitum. Cum angelus iſte homo natus ex muliere immortale ex mortali de terra celum fecit ex homine angelum.

Hanc ſequentiã beatꝰ Gre. ꝯpoſuit ob reuerentiã ⁊ honorẽ beatoꝝ aplõꝝ put diuiſi erãt ꝑ totũ mũdũ. Et diuidit̃ in duas ꝑtes ꝑncipales. In quaꝝ ꝑma ponit quoddã ꝑambulũ in quo declarat ꝯmendationẽ mittentis ſcꝫ filij dei. In ſcd̃a ꝑte ꝓſeq̃tur intentũ q̃ſtuꝫ ad miniſteriũ omniũ apoſtoloꝝ ꝑ totũ mũdum miſſoꝝ. Scd̃a ibi. Hic ẽ dñs. Primo autor ponit vnã ꝓphetiã quã aſſumit loco thematis q̃ ſcribit̃ pſalmo. xviij. ⁊ applicat eã ad ipſum mittentẽ apoſtolos. iponens ei nomen q̃ debet vocari angelus magni conſilij. dicens (Celi) id eſt apoſtoli (facti celi) id ẽ homĩes celeſtes (de terra) .i. de hominibꝫ terreſtribꝫ (enarrant) id eſt predicãt (gloriam filij dei verbi incarnati) ſcꝫ xp̃i qui eſt homo factus (enĩ) ꝓ quia (hec gloria) ſcꝫ predicationis ſanctoꝝ aplõꝝ (eſt ꝯgrua) id ẽ ꝯueniens (ſoli domino. cuiꝰ) .ſ. dñi (nomen eſt angelus) id eſt nuncius (magni conſilij) et (iſtud ꝯſiliũ) .ſ. exñs (auxiliũ homini lapſo) id eſt perdito (eſt antiquũ et ꝓfundũ. ⁊) ſcꝫ eſt (ꝯgnitũ tm̃ ſolis ſanctis. ⁊ eſt factum veꝝ cum iſte angelus) id eſt filius dei (homo natꝰ ex muliere) ſcꝫ. b. virgine maria (fecit immortale ex mortali. ⁊ fecit de terra) .i. de terreſtribꝫ (celum) id eſt celeſtes (et fecit angelũ ex hoĩe) Notandum ꝑmo. ſcribit̃ in Eſa. Qui ſunt hij qui vt nubes volant ⁊ quaſi columbe ad feneſtras ſuas. Hec ſunt ṽba admirationis ꝓphetaꝝ ⁊ angeloꝝ quibꝫ datũ eſt longe ꝓuidere virtuteꝫ doctrine ⁊ predicationis apoſtolice. vñ admirãtes dixerunt. Qui ſunt hij q̃ vt nubes volãt. In quibꝫ ṽbis principaliter tanguntur duo. Primo celeſtis prudẽtie ſublimitas. Scd̃o immaculate ꝯuerſationis humilitas Primũ tangit̃ cũ dr̃. vt nubes volant. Ubi no. ſancti apl̃i poſt aſcenſionẽ dñicã miſſi in omnẽ terraꝫ volauerũt in claritate ⁊ alacritate vt nubes. fuerũt enĩ vt nubes nouellum ortũ irrigando. infidelem populũ a praua fide reuocãdo. fideles abſqꝫ terrore deſperationis fideliter conſolando. Primum declaratur. quia in nube preſupponitur humiditas conueniens ad irrigandũ Unde in libro Sapiẽ. ſcribitur. Irrigabo ortum meum et exaltabo mei

partus fructū. Scd̄o ipſi apl̄i dicūtur nubes ipſos fideles a caumatibus
ꝯcupiſcentie defendendo. vnde ipſi deſignātur ꝑ nubem in q̄ apparuit dn̄s
cum educeret filios iſrael ex egipto. nā in die preceſſit eos in nube. et in no
cte in columna nubis. vnde ſcriptum eſt. in die illa erit eis vmbraculum ⁊
ſaluabit eos ab eſtu. a turbine ⁊ a pluuia. Et ſicut nubes defendunt nos
a caumatibꝫ ſolis. ſic ſancti apoſtoli dereliquerūt vel dimiſerunt nobis ex
empla virtutum ⁊ doctrinaꝝ quibꝫ defendimus nos a caumatibꝫ pctōꝝ
Tercio dicūtur nubes. populū a terrore deſperationis ꝯſolando. Dicit
em̄ Grego. ſuꝑ hoc euangelium. erat aūt aſpectus eius ſicut fulgur. ꝙ pro
pter aſpectum fulguris cuſtodes perterriti ſunt timore. ſed candor veſti-
menti apparens mulieribꝫ remouebat ab eis pauorē ſeu terrorē ita ꝙ ꝑter
rite nō ſunt. Per iſtā nubē intelligūtur apl̄i qui terrorē deſperationis po-
pulorum multorum remouerunt. ⁊ ſpiritum conſolationis infuderunt.
Scd̄o ꝯmendantur ex immaculate ꝯuerſationis humilitate. cuꝫ dicitur
et quaſi columbe ad feneſtras ſuas. id eſt ad celeſtem requiem. quia vitaꝫ
immaculatam duxerunt Et huic concordat doctrina ſaluatoris noſtri cū
dixit apoſtolis. Eſtote prudentes ſicut ſerpentes. fidem predicando. et
eſtote ſimplices ſicut columbe. immaculatā vitā ꝑ ꝯuerſationis ſimplicita
tem habendo. Et qn̄ apoſtoli hanc prudentiam ⁊ vitam immaculatā ſu-
ſceperunt poſt miſſionem ſanctiſpūs tunc in omnem terram diuiſi ſunt.
ideo in laudem huius miſſionis ⁊ diuiſionis preſens ſequētia eſt ꝯpilata.

Item nota. autor nominat ſanctos apoſtolos celos ꝓpter quaſdam cō-
ditiones ſeu ꝓprietates celoꝝ eis cōuenientes. quia celum eſt primum. na
tura ſimpliciſſimū. eſſentia ſubtiliſſimū. quantitate maximū. qualitate lu
cidiſſimū. figura ſphericū. incorruptione ſolidiſſimū. ſitu ſupremū. Hec cō
ditiones attribuūtur apoſtolis. Primo em̄ ipſi fuerunt p̄mi xp̄m ſequen
tes. vn̄ xp̄s dixit eis. vos q̄ ſecuti eſtis me. Scd̄o fuerunt ſimplices in ore
vn̄ xp̄s dixit eis. eſtote prudentes ſicut ſerpentes. ⁊ ſimplices ſicut colūbe
Tercio fuerūt ſubtiliſſimi in intelligēdo. vn̄ xp̄s dixit eis. vobis eſt da-
tū noſſe myſteriū regni dei. Quarto fuerūt ſcīe p̄lationis maximi. vn̄ ſal-
uator dixit eis. ſedebitis ſuꝑ ſedes iudicātes duodecim tribꝫ iſrl̄. Quinto
fuerūt in q̄litate p̄dicatōis lucidi. vn̄ xp̄s dixit eis. Vos eſtis lux mundi.
Sexto fuerūt figure ſpherice. vn̄ inter oēs figuras figura ſpherica ē capa
ciſſima. ⁊ figure ſpherice motꝰ fert̄ ꝑ vniuerſuꝫ orbē. ſic ⁊ apl̄i ſpherici fue
rūt qn̄ ꝑ totū orbē terraꝝ mouebāt̄ ambulātes. vn̄ in oēm terrā exiuit ſo-
nus eoꝝ. Septimo fuerūt in charitate incorrupti ſicut celū. vn̄ xp̄s dixit
eis. vos eſtis q̄ mecū ꝑmāſiſtis in tētationibꝫ meis. Octauo fuerūt ſupre
mi. vn̄ dixit eis xp̄s. gaudete ⁊ exultate qm̄ merces vr̄a copioſa ē in celis.
Et ꝓpter has ꝯditōes iā enūeratas au. dr̄ ſctōs apl̄os eē celos. aſſumēdo
dictū p̄s. dicētis. Celi enarrant gl̄am Itē au. dr̄ in lr̄a. verbi incarnati.
vbi tāgit̄ dictū Johis p̄mo ca. Et verbū caro factū eſt. Itē lr̄a dr̄. facti
de terra celi. hoc pꝫ ſic. q: xp̄s apl̄os terrenos ⁊ mūdanos exn̄tes mira ſan
ctitate ⁊ moꝝ ꝯuerſatione celeſtes fecit. vn̄ in euā. Ego vos elegi de mun
do vt eatis ⁊ fructum afferatis in patientia Item nota xp̄s dr̄ angelus
magni ꝯſilij ꝑ figurā q̄ dr̄ antropoſpathos hn̄s fieri qn̄ hūane paſſiones
attribuūt̄ celeſtibꝫ ⁊ diuinis. cū em̄ ꝯſiliū ſit de rebꝫ mutabilibꝫ ⁊ paſſibi-

libꝫ aliter ꝛ aliter ſe potẽtibꝫ hr̃e q̃ ſubiacẽt nr̃e volũtati. ꝯſtat aũt ꝙ ꝯſiliũ
nõ cadit in deũ. nõ eñ hꝫ opꝰ ꝯſilij de aliq̃bꝫ cũ oĩa nuda ꝛ apta ſunt oculꝭ
eius. ſꝫ figuratiue ꝛ metaphorice loquẽdo in ꝯparatõe ad ꝯgnitionẽ noſtrã
magnũ ꝛ ꝓfundũ erat ꝯſiliũ qñ tres pſone ꝯſiliate ſunt q̃d nã facerent de
repatione hoĩs q̄ lapſus fuit. ſed filius dei miſertus nature hũane factꝰ eſt
angelꝰ huiꝰ ꝯſilij. ꝛ deſcẽdit in terrã liberans hoiem ſua paſſione. ſꝫ hoc co
gnitũ erat tm̃ ſanctis q̃bꝫ deꝰ voluit reuelare. erat eñ angelis ignotum q̄
in aſcẽſione eiꝰ admirantes dixerũt. q̃s ẽ iſte q̄ venit de edom. Etiaꝫ erat
occultum dyabolo. vt dr̄ Orige. ſup hoc euange. Cum eſſet deſponſata
Maria Ioſeph. quatenus myſterium incarnationis dyabolo celaret̃ qđ
ſi ſciuiſſet nunq̃̄ in cor iude miſiſſet ꝙ xp̄m tradidiſſet Item autor di/
cit (natus ex muliere) beata eñ virgo erat mulier ex nomine ꝛ fama. ſꝫ nõ
in re. Fuit mulier in fama. quia viro deſponſata. ꝛ quia virum genuit. ſ.
xp̄m. ſed in re mulier non erat. quoniaꝫ virgo incorrupta Item nota lit
tera dr̄ immortalem ex mortali fecit. quia ſuſcitauit nos ex op̄ibꝫ mortis
vt viuamus deo. vnde ſicut p vnius delictũ mors intrauit in homines. et
facti ſunt mortales. ita p vnius iuſtificationẽ vita redijt in hoĩes. hõ terre
nus erat q̄ amiſit ſpm̃ gratie. ſed factꝰ eſt celeſtis per reſurrectionem.

Pro terminis nota. ꝯgruus a ñ. i. ꝯueniens. Sed angelus interpretat̃
quaſi nũcius de celo miſſus. ꝛ dr̄ ab ana qđ eſt ſurſum ꝛ gelon nũciatio q̄ſi
nũcius miſſus a ſupioribꝫ ad inferiora. Sed lapſus a ũ eſt pticipiũ p̄teriti
tp̄is deriuatũ a verbo deponẽtali labor. Sꝫ ꝯgnitus a ũ eſt pticipiũ deri
uatũ a v̄bo ꝯgnoſcor qđ ꝯponit̃ a con ꝛ noſcor mutando n in g.

Hic eſt dominus exercituũ deus. cuius ſunt angeli miſſi in terram apoſtoli. Quibus ſeipſum viuũ prebuit reſurgens in multis argumentis pacem victor mortis nuncians

¶ Hic conſequenter pertractat materiam principalem de diuiſione apo
ſtolorum. Et diuiditur in tres partes. In prima facit qđ dictum eſt. In
ſcđa dirigit petitionem ad xp̄m ieſum qui miſit illos apoſtolos. Secunda
pars eſt ibi Germen iuſtum Prima pars adhuc diuiditur in tres partes
Primo pertractat diuiſionem apoſtoloꝝ q̄ꝫtum ad diuinam miſſionem.
Secũdo q̄ꝫtum ad predicationem. Tercio declarat illam per ꝓphetaruꝫ
confirmationem. ſecunda ibi. Hinc petrus. Tercia ibi. In omnem terrã
Dicens primo (Hic) ſcꝫ filius dei (eſt deus dñs exercituũ) id eſt multoꝝ
populoꝝ ꝛ turbarum (cuius) ſcꝫ domini dei (apl̄i ſunt angeli) id eſt nuncij
(miſſi in terram) .i. in totum mũdum (quibꝫ) ſcꝫ apoſtolis. ſc ipſe dñs (re
ſurgens) ſc a mortuis (p̄buit) .i. manifeſtauit (ſeip̄m viuũ in multꝭ argu/
mentis) .i. pbationibꝫ. ꝛ ipſe (victor mortis) .i. xp̄s qui mortem noſtram
moriendo deſtruxit. ſc erat (nũcians) .i. manifeſtans (pacem) quãdo ſte
tit in medio diſcipuloꝝ ꝛ dixit. pax vobis. vt ſequitur in littera

Pax vobis ego ſum inquit nolite iã timere. predicate verbum dei creature omni coram regibus ꝛ principibus.

De diuiſione apoſtoloꝝ

Sicut miſit me pater ⁊ ego mitto vos in mundum. Eſtote ergo prudentes ſicut ſerpentes. eſtote vt columbe ſimplices.

Hic xp̄s ex̄ns victor mortis ⁊ nūcians pacē aplis (inq̄t). i. dixit (pax vob̄
ego ſum nolite iam timere p̄dicate v̄bū dei oī creature). i. hōi (coram regi
bus ⁊ p̄ncipibꝯ. Ego mitto vos in mūdū ſicut miſit me pater. ergo eſtote
prudētes ſicut ſerpentes ⁊ ſimplices vt colūbe) Notandū p̄mo au. hāc
p̄ticulam collegit ex diuerſis locis euangeliſtaꝝ. vt patebit in ordine dicē/
doꝝ. quia tota materia eſt collecta ex v̄bis dn̄i aplos mittentis. Secūdo
nota. autor vocat dn̄m deū exercituū. nō eſt em̄ dn̄s tm̄ vnius exercitꝯ. ſed
indefinite loquendo deus exercituū. ⁊ ſic ſumit nomen illud ab illo Eſa. c.
vi. Sctūs ſanctꝯ ſctūs dn̄s deꝯ exercituū. Itē ſcribit̄ in Ezech. Hec dicit
dn̄s exercituū Et ſepe reperit̄ ſub noīe hebraico. ſ. ſabaoth. p̄ hoc dat̄ intel
ligi diuina potentia q̄ eſt omniū exercituū dominatrix. Item nota apl̄i
p̄ magiſtꝝ in lr̄a dicūtur angeli. q̄ angelus eſt nomen officij. ſꝫ apl̄i habue
runt officiū angeloꝝ. ideo angeli appellant̄. Primo em̄ habuerūt officium
angeloꝝ q̄ dicūtur cherubin q̄ repleti ſunt ſcientia. In ipſis em̄ fuit pleni/
tudo ſcientie. vnde dixit eis. vos ſedebitis ſup̄ ſedes iudicantes ⁊c̄. Scd̄o
habuerūt officiū illoꝝ angeloꝝ q̄ dicuntur ſeraphin. q̄ ſicut illi ardent in
charitate ſic oēs apl̄i ⁊c̄. Tercio habuerūt officiū dn̄ationū. q̄ docēt nos
ſup̄iores reuereri. Ipſi em̄ apl̄i maxime honorāt̄ in h̄ mūdo. vn̄ p̄s. Ni/
mis honorati ſꝫ amici tui deꝯ. ⁊ q̄cq̄d boni faciebāt deo glām referebāt.
vn̄ dicebāt in noīe tuo eijcimꝯ demoīa Quarto habuerūt officia poteſtatū
ad q̄s p̄tinet dyabolos arcere ⁊ punire Ipſi em̄ demones ab obſeſſis cor
poribꝯ hoīm fugabāt. vn̄ dixit ad eos ſaluator. h̄ genꝯ demonioꝝ nō eijcit̄
niſi orōnibꝯ ⁊ ieiunijs. Etiā habuerūt officiū v̄tutū. ad q̄s p̄tinet mira/
la exercere. ipſi em̄ mirabilia faciebāt. vn̄ legit̄ in actibꝯ aploꝝ. Per manꝯ
aūt aploꝝ fiebāt ſigna ⁊ p̄digia multa in plebe. Etiā habuerūt officiū ar
changeloꝝ. qd̄ ē maiora nūciare ſicut incarnationē xp̄i ⁊ eiꝯ reſurrectioneꝫ
Vn̄ in actibꝯ aploꝝ. virtute magna reddebāt apl̄i teſtimoniū reſurrectō
nis. Etiam habuerūt officium angeloꝝ. qd̄ eſt minora nunciare ⁊ hoīes
informare bonis operibꝯ. ſic apoſtoli ſuis predicationibꝯ informabant ho
mines fidem catholicam. Ergo bene dicūtur angeli miſſi in terram. quia
miſſi ſunt a deo in vniuerſum mūdū. Item dr̄ pax. Vn̄ duplex eſt pax
ſcꝫ pax pctōꝝ. vn̄ p̄s. zelaui in pctōribꝯ pacē pctōꝝ videns. Alia eſt pax iu
ſtoꝝ. vn̄ Pau. fructꝯ ſpūs ſunt gaudiū charitas. pax ⁊ patiētia. Et illam
pacem dn̄s dedit diſcipulis ſuis dicēs. pax vobis ego ſum ⁊c̄. ⁊ in euan.
Io. dr̄ pacē meā do vobis Itē nota lr̄a dr̄. nolite iam timere. vbi tāgit̄
dictum euangelicū qd̄ xp̄s dixit ſuis diſcipulis. dico aūt vobis amicꝫ me/
is ne terreamini ab his qui vos perſequuntur. Et iterum. nolite timere
eos qui occidunt corpus. animam occidere non poſſunt Item nota au
tor dicit. predicate verbum dei omni creature. i. homini. Vn̄ ſm̄. b. Gre.
h̄ nomine omni creature deſignatur hō. Eſt em̄ homo oīs creatura ſm̄ p̄
ticipationē ⁊ cōmunionem. q̄ cōicat cum omnibꝯ rebus. cum lapidibus in
eſſendo. cum plantis in vegetando. cum brutis in ſentiendo. cum angelis
in intelligendo. Et hoc etiam vult philoſophus in de aīa dicens. Homo

eſt quodãmõ oĩa Jtẽ lr̃a dt. Sicut miſit me pater ⁊c̃. Ubi nota ꝙ deus miſit filiũ ſuũ in mũdũ ex nimia charitate. vñ Johis .iij. Sic deꝰ dilexit mũdũ vt filiũ ſuũ vnigenitũ daret ꝓ mũdo. ſic xp̃s miſit ſuos diſcipulos et eos ad dilectõem hortatꝰ eſt dicẽs. Hoc eſt p̃ceptũ meũ vt diligatis inuicẽ ſicut dilexi vos. Joh. xv. Et iterꝝ. Diligite inimicos veſtros ⁊ bñfacite eis q̃ vos oderũt ¶ Jtẽ nota. dñs noſter ꝯpat prudentiã aploꝝ et etiã noſtrã ſapiẽtie ſerpẽtis Uñ legit̃ in libro de aĩalibꝰ ꝙ ſerpẽs tres habꝫ ꝓprietates. Prima. ꝙ inter oĩa mẽbra caput ſuuꝫ maxime cuſtodit. qñ eñ ſentit incãtatões ⁊ ꝯiuratões ꝟtit vnã aurẽ ad terrã. ſed reliquã cũ cauda obſtruit ne audiat vocẽ incãtantꝭ. Sic etiã xp̃s elegit aplos capita ⁊ p̃ncipes inter certos hoĩes. q̃ etiã obſtruxerũt organa ſenſuũ exterioꝝ. ne per prauas occupatões occuparet̃ intellectꝰ. Scd̃a ꝓprietas. ꝙ ſerpẽs inueteratus q̃rit artũ ⁊ ſtrictũ locũ antiquã pellẽ remouẽdo. ⁊ ſic acq̃rit iuuẽtutem. Sic etiã apli antiquã pellẽ depoſuerũt. i. oĩa terrena ⁊ foramẽ petre ingreſſi ſunt. ⁊ xp̃m q̃ vocat̃ petra deſerti ſequuti ſunt. Tercia ꝓprietas ſerpens intrat aquã ⁊ venenũ deponit. ſic etiã apli ingreſſi ſunt aquã. i. ad gaudia eterna. ⁊ depoſuerũt venenũ. i. ꝓ ſuis ꝑſequutoribꝰ orabãt deponẽdo rancorẽ ⁊ inuidiã. in hoc xp̃m imitãdo. q̃ ꝓ ſuis inimicis orauit dicens Pater ignoſce illis ⁊c̃. ¶ Itẽ nota. apli ꝯparant̃ colũbis ſpẽalr̃ ꝓpter tres ꝓprietates. Prima qꝛ colũbe hñt triſtẽ gemitũ. ſic etiã apli habuerũt triſteꝫ gemitũ ꝓpter paſſionẽ xp̃i. Scd̃a ꝓprietas. qꝛ caret felle. ſic etiã apli fuerũt abſq; inuidia. qꝛ firmã habuerũt dilectõem. Tercia ꝓprietas. ꝙ nemini ſunt nocẽtes. ſic etiã apli nulli nocumẽtũ intulerũt. ſed magnũ fructũ afferebãt. vñ Ego vos elegi de mũdo vt fructũ afferatis ⁊c̃. ¶ Jtẽ nota ſi littera bñ inſpiciat̃. tũc hoc totũ pax vobis vſq; ad finẽ ſentẽtie p̃t eſſe q̃daꝫ orõ materialr̃ accepta. Rõ. qꝛ nõ ſupponit ꝓ ſe nec ꝓ ſuo ꝟcato. ſed ſupponit ꝓ ꝟbis a xp̃o ꝓlatis ad aplos. ⁊ ſic hec tota orõ ꝟcat ꝟba a xp̃o ꝓlata ſꝫ tñ ſm̃ vſum grãmaticoꝝ declinãtur ꝟcatiue. ¶ Jnq̃t vno mõ eſt ꝟbuꝫ defectiuũ nihil habẽs niſi inq̃t. Alio mõ eſt tertia ꝑſona a ꝟbo inquio. vt dñ Alexãder ibi. Jnquio quis inquit ⁊c̃

Hinc petrus romã apoſtoloꝝ p̃nceps adijt Paulꝰ greciã vbiq; docẽs grãꝫ. ter quattuor hi ꝓceres in plagis terre q̃ttuor euãgelizantes trinũ ⁊ vnũ. Andreas iacobꝰ vterq;. philippus. bartholomeus. ſymon. thadeus. iohannes. thomas ⁊ matheus. duodecim iudices. nõ ab vno ſed in vnum diuiſi ꝑ orbem diuiſos in vnũ colligunt.

¶ Hic iam au. ꝯñr ꝑtractat materiã de diuiſione aploꝝ ad enũeratõem numerãs eos noiatim dicẽs (Hinc). i. poſtea (petrus p̃nceps aploꝝ adijt). i. acceſſit (romã) ⁊ (paulus) ſcꝫ adijt (greciã docens vbiq; grãm) ſcꝫ redẽptõis xp̃i (hi terq̃ttuor ꝓceres). i. hi duodecim p̃ncipes. ſcilꝫ ſunt (euãgelizãtes). i. p̃dicãtes (trinũ). ſ. in ꝑſonis (⁊ vnũ). i. in eẽntia (in q̃ttu-

or plagis) .i.ꝑtib⁹ (terre) ſcʒ orietali occidētali auſtrali ⁊ aqlonari. Deinꝺ
de enūerat alios apl'os dicēs (Andreas) ꝗ fuit frater ſymonis. ⁊ (vterqꝫ
iacob⁹) ſcʒ maior ⁊ minor. maior ꝗ erat frater Johis euāge. ꝗ fuerunt filij
Zebedei. ſed minor fuit filius Thadei nō ſm carnem ſed ſm meritū (phi
lippus ⁊ bartholomeus) ꝗ fuit filius regis. ⁊ (ſymon) iuſtus. ⁊ (thade⁹)
id eſt iudas. ꝗ dr thadeus ad differentiam iude ſcharioris. ⁊ (iohānes) ⁊
(thomas) qui dicebaᷓ dydim⁹. i. ꝗ dubitauit de reſurrectōe chriſti. ⁊ (ma
theus) ꝗ erat publicanus. iſti (duodecim iudices non diuiſi ab vno) ſcilʒ
deo vel ab vna fide (ſed diuiſi. in vnū) id eſt in vnā fidem (colligūt) .i.cō
gregant. ſcʒ ſua ꝑdicatione (in vnū) id eſt in vnā fidem (diuiſos) .i. diſper
ſos (ꝑ orbem) id eſt ꝑ totum mūdum. Iſti duodecim apoſtoli ſunt diuiſi
per totum mūdum. ſcʒ in ꝑtem orientalem occidentalē auſtralē ⁊ aqlona
rem. ⁊ ſunt duodecim iudices qui ſedebūt ſuper ſedes in die iudicij iudi
cantes duodecim trib⁹ iſrael. ⁊ iſti ſunt miſſi nō vt ſeparentur a fide. ſʒ vt
colligant oēs homines diuiſos ꝑ totum mūdum in vnam fidem.

¶ Notandū de numero apoſtolorū. in cena dn̄i erant duodecim. ⁊ in illo
numero nō erat paulus ⁊ mathias. ⁊ cum iudas ſeipſum ſuſpendiſſet re
manſerūt vndecim in numero vſqꝫ ad aſcenſionem dn̄i. vt dr Mathei vl
timo. vndecim diſcipuli abierūt in galileā. Sed poſt aſcenſionem apoſto
li ⁊ diſcipuli cum magno gaudio reuerſi ſunt in hieruſalem. ⁊ erant vnani
miter orantes ⁊ laudantes deum. Et exurgens petrus in medio fratruʒ
dixit. Uiri fratres oportʒ implere ſcripturam quā dixit Dauid de iuda.
Fiant dies eius pauci. ⁊ epiſcopatū eius accipiat alter. ergo oportʒ vnum
fieri ex illis teſtē reſurrectōis xpi. ⁊ ſtatim ſtatuerūt duos. ſcilʒ Joſeph iu
ſtum ⁊ Mathiā. ⁊ dederūt ſortem. ⁊ cecidit ſors ſuꝑ mathiam ꝗ connu
meratus eſt cū vndecim apoſtolis. ⁊ ſic implebaᷓ numer⁹ apoſtoloꝝ. De
inde Stephanus eſt lapidatus. ⁊ ſaulus lapidantiū veſtimenta ꝯſerua
bat ꝗ erat ꝑſequutor chriſtianoꝝ. poſtea ꝓſtratus ⁊ cōuerſus eſt ad dn̄m
et etiā ꝯnumerat⁹ eſt inter apoſtolos. ⁊ hoc rōne officij. qꝛ officiū apl'oruʒ
excellenter exercuit in predicando

¶ Pro terminis nota. quattuor eſt nomen numerale indeclinabile. Sed
ꝓceres dicūtur nobiles virtutib⁹ florentes. ⁊ dicūtur quaſi ꝓcul a carie.
id eſt putredine viciorum. Sed plaga eſt equiuocū. vn̄ Uulnera ſunt pla
ga. plaga regio. vel plaga rethe. Sed adijt eſt verbū quarte ꝯiugationis
compoſitum ab ad ⁊ eo is. Sed philippus dr a philos. id eſt amor. ⁊ iper
quod eſt ſuper. quaſi amator ſupernoꝝ ꝓpter celeſtē ꝯtemplatiōem. Dicit
etiā os lampadis ꝓpter ſuā luculentam predicationem. Dicitur etiaʒ os
manuū propter aſſiduam operationem.

In omnem terram exiuit ſonus eorum. Et in fines orbis terre verba eorum

¶ Hic au. deſcribit diuiſionē apl'oꝝ ꝑ ꝓpheticas ꝯfirmatiōes. Et diuidit
in tres partes ſm ꝙ autor ꝯfirmat hiſtoriā trib⁹ ꝓphetijs. ſcđa ibi. Quam
ſpecioſi. tercia ibi. Hi ſunt. dicens (ſonus) .i. ꝑdicatiōes (eoꝝ) ſcʒ duode
cim apoſtoloꝝ (exiuit in omnē terrā) id eſt per totum mūdum (et verba)

id eſt doctrine (eoꝝ) ſcȝ aplo꜄ꝝ. ſcȝ exiuerũt (in fines). i. in terminos (orbis
terre) q꜃ dixit dñs. Ite in orbem vniuerſum ⁊ predicate euangeliũ. Hanc
ꝓphetiã ſcribit Dauid ps. xviij. ſub eiſdem verbis.
¶ Notandũ. ꝓ ſonũ ꝓpheta dat intelligere quãlibet reuelatõem ſiue vo-
calem ſiue litteralem. ad denotandũ per hoc ꝙ apoſtoli nõ ꝑãbulauerunt
totũ mũdũ. ſed qđ ꝓpria peregrinatõe nõ poterant adimplere. illud alijs
hũcijs adimplerũt ⁊ per ſcripturas ⁊ epiſtolas. Scripſerũt eñ epiſtolas
ad populum ſuper omes articulos fidei. ⁊ ſic edificauerũt eccleſiã ⁊ ipſam
numero credentiũ dilatauerũt. Et numerus ṗncipalium erat duodena-
rius. ſȝ xps aſſignauit eis ſeptuaginta duos alios diſcipulos mittẽs eos
in oẽm terrã ⁊ regionẽ ad ṗdicandũ verbũ dei. ¶ Scđo nota. chriſt⁹ mi-
ſit aplo꜄s in oẽm terrã vt eſſent teſtes de oĩb꜄ his q̃ viderũt ⁊ audiuerũt
et ĝđr in actib꜄ aplo꜄ꝝ. Uos eritis teſtes ad oẽs hoĩes eoꝝ q̃ audiſtis et
vidiſtis. ¶ Pro quo ſciendũ. ꝙ apoſtoli fuerũt teſtes chriſti ṗncipaliter
in ſeptem articulis. Primo fuerũt teſtes miſſionis filij dei in mũdum. ⁊ de
illo dicitur Johãnis. iiij. Teſtificãtur q꜃ pater miſit filium ſuuȝ in terris
ſaluatorẽ mũdi. Itẽ Johis ṗmo. In mũdo erat ⁊ mundus ꝑ ipm factus
eſt. ⁊ mũdus eum nõ cognouit. ⁊ ſcimus q꜃ verum eſt teſtimoniũ eius.
¶ Scđo teſtes fuerũt potiſſime operatõis eius. vñ Petrus in actib꜄ apo
ſtoloꝝ. Qui ꝑtranſiuit benefaciendo ſanando hoĩes oppreſſos a dyabolo
qm̃ deus erat cũ illo vt vult gloſa. qui liberauit demoniacos. cecos illumi
nando. leproſos mũdando. mortuos ſuſcitando. ventis imperando.
¶ Tercio fuerũt teſtes amare paſſionis. ⁊ nõ ſolũ apoſtoli. ſed etiã genti
les erant teſtes ꝙ deus patiebatur. vt patȝ in centurione dicente. Uere fi
lius dei erat iſte. Item patet in Dyoniſio ariopagita qui fuit gentilis. et
vidit eclipſim ſolis in paſſione dñi dicens. Aut deus nature patitur. aut
tota mũdi machina diſſoluetur. vñ Gregorius. Terra ꝯtremuit. ſol radi
os ſubtraxit. ⁊ lapides dirupti ſunt. ¶ Quarto fuerũt teſtes veriſſime re
ſurrectionis. vnde Actuũ. Uirtute magna reddebant apoſtoli teſtimoni-
um reſurrectionis chriſti. Unde in reſurrectione dominus non ſolum ha
buit teſtes viuos. immo etiam mortuos. quia multa corpora mortuorũ
cum chriſto ſurrexerunt ⁊ multis apparuerunt in hieruſalem. ¶ Quin-
to fuerunt teſtes glorioſiſſime aſcenſionis. Unde Petrus in actibus apo
ſtolorum. Jeſum quem vos interemiſtis ſuſpendentes in ligno hunc de-
us ſuſcitauit ⁊ principem ac ſaluatorem exaltauit. ⁊ nos ſumus teſtes illi
us. Item Gregorius. Chriſtus prius humiliatus. poſtea exaltatus in ce
lo. ¶ Sexto fuerunt teſtes largiſſime miſerationis. vnde Lucas in euan
gelio. Oportebat chriſtum pati. ⁊ ſequitur. Predicate in nomine eius pe-
nitentiam ⁊ remiſſionem peccatorum in omnes gentes. vos autem eſtis
teſtes eorum. O q̃ȝ larga miſeratio quod dicit in omnes gentes. Ideo di-
cit Petrus. In veritate comperi quia non eſt perſonarum acceptor deus
ſed in omni gente que timet deum. ¶ Septimo ſunt teſtes extremi iudi-
cij. Unde in actibus apoſtolorum. Nobis precepit deus predicare et teſti
ficare. quia ipſe conſtitutus eſt rex viuorum ⁊ mortuorum. Unde verſus
Miſſus. agit. patitur. ſurgit. ſcandit. miſeretur. Judicat eſt horum vox
teſtis diſcipulorum.

De diuiſione apoſtoloꝝ

Quam ſpecioſi pedes euangelizantiū bona predicantium
pacē ſanguine chriſti redēptis ita dicentiū. ſyon regnabit ⁊ de
us tuus. Qui verbo ſecula fecit. quod pro nobis verbū caro
factū eſt in fine ſeculoꝝ. Hoc verbuꝫ quod predicamus xp̄m
crucifixum qui viuit ⁊ regnat deus in celis

¶ Hic au. ponit ſecūdā ꝓpheticā ꝯfirmatōem dicēs (q̄ʒ ſpecioſi) .i. valde
pulcri (ſunt pedes) ſcʒ apl'oꝝ (euāgelizātiū) .i. nūciantiū (bona ⁊ p̄dicā-
tiū pacē redēptis ſanguine xp̄i dicētiū ita) sᶜ vt ſeq̄tur (Syon) .i. o fide-
lis aīa (deꝰ tuus regnabit qui) ſcʒ deus (fecit ſecula) .i. mūdū (v̄bo) .i. ꝑ
filiū ſuū (qđ) ſcʒ v̄bū (factū eſt caro) .i. hō (ꝓ nobis) sᶜ pctōribꝫ (in fine ſe
culoꝝ. h̄ v̄bū) .i. filiꝰ dei ſcʒ eſt (qđ) sᶜ nos apl'i (p̄dicamus xp̄m crucifixū
qui viuit ⁊ regnat deus in celis) ¶ Notandū. hec ꝓphetia ſcribit̃ Iſa. liȷ.
in his v̄bis. Quā pulcri ſup̱ montes pedes annūciātis ⁊ p̄dicātis paceꝫ
annūciātis bonū p̄dicātis ſalutē dicētis. ſyon regnabit deꝰ tuꝰ. In hac ꝓ-
phetia innuūtur q̄ttuoꝛ v̄tutes apl'oꝝ. ſcʒ euāgelizare bonū. nūciare pacē
p̄dicare ſalutē. ⁊ veritatē ꝓnūciare. De p̄mo dͣt paulus. Notū vobis fa
cio euāgeliū qđ accepi ⁊ nō ſ̄m hoiem neq̄ʒ ſ̄m carnē. ſed ꝑ reuelatōem ie-
ſu xp̄i. De ſcđo dͣ in actibꝫ apl'oꝝ. ⁊ intrauit pax cū illis. ⁊ iterū Pacē me
am do vobis. De tercio dͣt he. Gre. Hi ſunt q̄ dederūt veritatis lumen
agnoſcere. ⁊ in euan. Et ſcimus qꝛ veruꝫ eſt teſtimoniū eius. De quarto
dͣt in euāge. Illi aūt ꝑfecti p̄dicauerūt veritatem vbiq̄ʒ dn̄o confirmante
Itē nota. in ꝓphetia iā dicta ꝑ montē dꝫ intelligi ꝙ apl'i p̄dicauerūt in pu-
blico. nō aūt in abſcōdito. qꝛ qđ ſup̱ mōtes edificat̃ nō p̄t bn̄ abſcōdi. vt
dͣ in euāge. Nō p̄t ciuitas abſcōdi ſup̄ montē poſita. ⁊ q̄cq̄d p̄dicauerūt
hoc lucide dixerūt. qꝛ ſcriptū eſt. Luceat lux veſtra coraꝫ hoibꝫ. Item in
euāge. Iohis. Ego palā loquutus ſum vobis in mūdo.
¶ Pro terminis nota. q̄ʒ eſt aduerbiū ꝯꝑandi. Itē ꝑ pedes in ſacra ſcri-
ptura dꝫ intelligi affectꝰ ⁊ intētio. qꝛ ſicut hō ꝑ pedes gradit̃. ſic ꝑ affectꝰ
et intētōes mens diſꝑgit̃. Itē ſyon regnabit deꝰ tuꝰ p̄t h̄ poni materialr
ꝓ ſibi ſiti aliter ſupponēte. Sed viuo eſt v̄bū abſolutū neutri generis.

¶ Hi ſunt celi in q̄bꝫ xp̄e habitas. in quoꝝ v̄bis tonas fulgu
ras ſignis roꝛas gratiam. His dixiſti roꝛate celi deſup̱. ⁊ nu
bes pluant iuſtum. aperiatur terra germinans.

¶ Hic au. declarat ꝯfirmatōem ꝓpheticā di. O (xp̄e hi) ſcʒ apl'i (ſunt ce-
li in q̄bꝫ habitas) .i. manes. ⁊ (in q̄ꝝ) ſcʒ apl'oꝝ (v̄bis tonas ⁊ fulguras) .i.
fulgura facis (ſignis) id eſt per ſigna (roꝛas) .i. infundis (gratiaꝫ) O xp̄e.
tu (dixiſti his) apl'is. o (celi) vos (roꝛate) id eſt roꝛem date (deſuper) id
eſt de ſurſum (⁊ nubes pluant) id eſt pluendo emittant (iuſtum) id eſt iu-
ſticiam. ⁊ (terra) .id eſt coꝛ hominis (germinās) id eſt fructificās (apiat̃)

ſcꝫ ad recipiendū grām Notandū hec ꝓphetia ſcribit Iſa.lix. ſub eiſdē verbis. ꝛ pncipaliter ē dicta de incarnatōe xpi. qꝛ nubes .i. regnū celoꝝ miſit iuſtū .i. xpm ſcꝫ in vteꝝ beate ꝟginis q̄ dū germinauit dedit nobis ſaluatorem mūdi. vterus em̄ beate virginis eſt terra fructuoſa de qua predixit ꝓpheta Ueritas de terra orta eſt. Sed modo autor tranſtulit hic eandem ꝓphetiam ad apoſtolicam dignitatem cōparando ipſos apoſtolos celis ꝓpter quattuor conditiones Prima. qꝛ deus inhabitat celū. Secunda. qꝛ in regione vicina corporibꝫ celeſtibꝫ fiunt tonitrua. Tercia. qꝛ ibi etiam fulgura fiunt. Quarta qꝛ ros generatur in aere. qui vicinatur corpori celeſti. Sic apoſtoli dicuntur primo celi. quia xp̄s eos inhabitat. Unde in euangel. Si quis diligit me ſermonem meum ſeruabit ꝛ pater meus diliget eū et ad eum veniemus ꝛ manſionem apud eum faciemus. Secundo dicuntur tonitrua propter predicationem. Tercio fulgura ꝓpter doctrinā mundum illuminantem. Quarto ros. quia rorauerunt. id eſt per predicationē gratiam dederunt Item nota quando chriſtus miſit apoſtolos in mūdum miſit ipſos tanq̄ȝ electos vt prius patuit. Unde in euangel. Joan. Ego vos elegi vt eatis ꝛ fructuȝ afferatis ꝛ fructus veſter maneat Unꝰ ſancti apoſtoli dicuntur quattuor modis electi. Primo tanq̄ȝ electum ſpeculum ad repreſentandum ſeu deſignandum faciem glorie in qua conſiderant omne velle tanq̄ȝ in ſpeculo trinitatis. Secundo tanq̄ȝ electuȝ vaſculum ad continendum vinum glorie. Tercio tanq̄ȝ electus ſurculꝰ ad multiplicandum fructum eccleſie. Quarto tanq̄ȝ electum iaculum ad feriendum hoſtem iuſticie. De primo dicit pſalmiſta. Quoniam elegit dominus ſyon ꝛc̄. Unde ſyon interpretatur ſpeculum ſiue anima fidelis. ꝛ bene competit ſibi. quia elegit eam in habitationem ſibi De ſecundo dicitur in prouerbijs. Aufer rubiginem ꝛ egredietur vas puriſſimum. multi em̄ ſꝫ qui gratie liquorem in vaſis animaꝝ ſuarum habere deſiderant. attamen rubiginem peccatorum auferre non curant. De tercio dicitur in allegatōne facta Ego vos elegi ꝛc̄. Et ſicut eligunt ſurculi boni generis q̄ multū et nobilem fructum afferunt. Sic chriſtus elegit apoſtolos vt per ſui predicationem multum ꝛ nobilem fructum facerent. De quarto dicit Iſa. Poſuit me quaſi ſagittam electam. de quibꝫ etiam dicitur in p̄s. Sicꝫ ſagitte in manu potētis ita filij excuſſoꝝ .i. apoſtoli q̄ excuſſi ſunt in fide.

Notandū tonas ꝛ fulguras ſunt verba exempte actionis. qꝛ actꝰ ipſorum eſt exemptus a noſtra voluntate Item deſuper eſt aduerbiū loci.

Germen iuſtum ſuſcita terram noſtram quam apoſtolicis verbis ſerens germinare facias. Quorum verbis verbū patris tenentes in patientia fructū ferre fac nos tibi domine.

Hic iam autor dirigit petitionē ad xp̄m tanq̄ȝ ad mittētē apl'os. Et diuiditur in duas ꝑtes. In quaꝝ p̄ma facit quod dictum eſt. In ſc'da dirigit aliam petitionem cum ↄmendatione apoſtolorum. ſc'da ibi. Hi ſunt celi. dicens primo. O chriſte tu exiſtens (germē iuſtum ſuſcita terrā noſtraȝ)

id eſt cor noſtrum ſcꝫ ad fructificandum in bonis operibus (quã) ſcꝫ ter-
ram (ſerens) id eſt ſeminans (apoſtolicis verbis) id eſt per verba apoſto
lorum (facias germinare) id eſt fructum producere (quorum) ſcꝫ apoſto-
lorum (verbis) id eſt predicationibus. o (domine) ſcꝫ chriſte (fac nos te-
nentes verbum) id eſt mandatum (patris) tui (ferre) id eſt producere (ti
bi fructum in patientia)

¶ Notandum autor in littera duo facit. Primo dirigit petitionem ad
chriſtum cum dicit. Germen iuſtum. Secundo inſinuat affectum petitio
nis. cum dicit. In patientia fructum ferre fac nos tibi domine. De pͥmo
dicitur in euangelio. Petite ⁊ accipietis. pulſate ⁊ aperietur vobis. De
ſecũdo dicitur ſimiliter in euangelio. In patientia veſtra poſſidebitis ani-
mas veſtras. Unde ad veram patientiam tria requiruntur. Primo cor
rectio dei. Unde Job. Suſcipientes correctionem beatificantur. Item
idem Beatus vir qui corrigitur a domino. Secundo requiritur patien-
tia pfectionis Unde in euangelio. Beati qui perſecutionem patiuntur.
Tercio requiritur impugnationem dyaboli patiẽter ſuſtinere. Unde Ja
cobus in canonica. Beatus vir qui ſuffert tentationes. Item Paulꝰ De
q̃to infirmior tanto ſum fortior. Super illo dicit venerabilis Beda. ꝙ
infirmitates contingunt quinqꝫ modis. Primo vt merita iuſtoꝝ augeanꝫ
Secundo contingunt ad virtutum cuſtodiam vt patet in Paulo. Ter
cio ad corrigendum peccata. vt patet in maria ſorore Aaron Quarto ad
gloriam dei. vt patet in ceco nato. Quinto in adiuuamen pene. vt patꝫ in
herode.   Item nota prima pars huius ſententie exponitur dupliciter.
Primo ſic. ꝙ per terram intelligatur virgo maria glorioſa. de qua dicitur
in p̃s. Ueritas de terra orta eſt. et per germen intelligatur ieſus chriſtus
de quo dicit Hieremias. Ecce dies venient dicit dominus. et ſuſcitabo
dauid germen iuſtum. et tunc intelligitur ſic. ꝙ beata virgo noſtra media
trix ſuſcitauit nobis chriſtum ieſum ipſum orando pro nobis. et ſic illud
relatiuum quã refert ly terram ſm vocem ⁊ ſm rem. Secundo ſic exponi
tur ꝙ per terram intelligatur noſtra conſcientia vel noſtra operatio. ⁊ de
tali dicit Bernardus. Memento homo ꝙ de terra es ⁊c̃. Et per germẽ
intelligatur fructus bonorum operum. ⁊ de tali fructu dicitur in euange-
lio. Ex fructu operum eorum cognoſcetis eos. et tunc ſententia talis eſt.
Cor noſtrum ⁊ caro noſtra faciet tibi iuſtum germen. id eſt fructum boni
operis. ⁊ ſic hoc relatiuũ quã refert ly terram voce et ſignificatione. et hec
ſecunda lectura videtur eſſe melior q̃ꝫ prima

Pro declaratione terminorum nota. germen eſt nomen tercie declina-
tionis neutri generis ⁊ ſignificat fructum. Inde germino as are. id eſt fru
ctum facere.   Item ſuſcito eſt compoſitum a ſub ⁊ cito as: quod eſt fre-
quentatiuũ huius verbi cieo es. quod ideꝫ eſt quod voco. Sed terra plu
ra ſignificat. Unde verſus. Terra ſit infernus virgo deus ac elementum
Celica vita caro prothoplaſtus machina mundi. Sed ſerens eſt partici
pium huius verbi ſero. quod habet duplex preteritum. vt patet in pͥma pꝫ
te Alexandri. Sed fero eſt verbum anormalum. ⁊ eſt equiuocum ad plu-
ra. Unde Fert patitur dicit fert cupit atqꝫ gerit.

Hi ſunt celi quos magni conſilij angelus inhabitas. quos non ſeruos ſed amicos appellas. quibus omnia que audiſti a patre notificas. In quorum diuiſione collectum gregem cuſtodias indiuiſum et in vinculo pacis vnum. vt in te vnuȝ ſimus ſicut in patre tu es vnus. Miſerere nobis tu qui ha-bitas rex in celis

¶ Hic autor ꝯñr dirigit ſcd'am petitionē cū ꝯmendatione aploꝝ dicens (Hi). ſ. apli (ſunt celi. q̄s) ſcȝ celos. tu xp̄e ext̄ns (angelus magni conſilij inhabitas. q̄s non appellas). i. noīas (ſeruos. ſȝ amicos. q̄b) ſcȝ apoſtolis tu (notificas). i. nota facis (oīa q̄ audiſti a patre. In quoꝝ) ſcȝ apoſtolorū (diuiſione) q̄ hodie celebraṫ ⁊ facta eſt. o xp̄e (cuſtodias gregem). i. ꝓplm (collectum indiuiſum) ſcȝ in fide (⁊ vnū in vinculo pacis. vt nos ſim⁹ vnū in te) ſcȝ ꝑ gratiam (ſicut tu es vnus in patre) ſcȝ ꝑ naturaȝ. o xp̄e (tu rex q̄ habitas in celis miſerere nobis) Notandū apoſtoli vocātur celi plu-rib⁹ de cauſis. Primo dicunṫ celi q̄ſi celeſtes. q2 ab eterno ad celeſtia ſt̄ p̄-deſtinati. ſicut dicit Lu. in euangelio. Ego diſpoſui vobis ſicut diſpoſuit mihi pater vt edatis ⁊ bibatis ſuꝑ menſam in regno meo. Secūdo dicūṫ celi quaſi celeſtib⁹ prefigurati. vnde in Apoc̄. Ecce mulier amicta ſole ⁊ lu-na ſub pedib⁹ eius. ⁊ in capite corona. xij. ſtellaꝝ vbi ꝑ. xij. ſtellas intelligū-tur. xij. apoſtoli in celeſtib⁹ lucentes. iuxta illud Dañ. xiij. Fulgebūt iuſti quaſi ſplendor firmamēti ⁊c̄. Tercio vocanṫ celi quaſi defectum celi ꝑficiē-tes. deficit eīm de celo dragma. x. q̄ predicatione apoſtoloꝝ eſt integrata ⁊ integraliter reſtituta eſt. Quarto vocanṫ celi q̄ſi viuentes in celo cuȝ dño celi. nā magiſtꝝ habuerūt rectorē celi de cuius doctrinis ipſi celeſtes effe-cti ſunt. Et q̄muis dr̄ ꝙ ſunt de terra facti. erant tñ tanq̄ȝ dij inter hoīes cō-uerſantes. Item nota autor dr̄ (quos nō ſeruos ⁊c̄. huius ratōnē aſſignat btūs Gre. vbi dr̄ ſuꝑ euan. Iā non dico vos ſeruos ſed amicos. q2 ſeru⁹ neſcit q̄ faciat dñs ei⁹. ſed oīa q̄ audiui a patre reuelaui vobis. hoc ideȝ te-ſtatur ps. cuȝ dr̄. Mihi aūt nimis honorati ſunt amici ⁊c̄. Item lr̄a dicit amicos. vñ amicus dr̄ quaſi animi cuſtos. q2 ipſi in oīb⁹ p̄ceptis dei aīam ſeruāt ⁊ cuſtodiūt. ⁊ ꝰ dr̄ in euan. qñ iudei dixerūt ad ieſum Pater tuus ⁊ amici tui ſunt foris q̄rentes te. ⁊ ih̄s ꝯuocatis diſcipulis dixit. Quis ē pa-ter meus ⁊ fratres mei. ecce iſti ſunt amici. q2 faciunt voluntatem meam.

Pro terminis nota. inhabito eſt v̄bū p̄me ꝯiugationis tranſitiuū Et dicūt q̄dam ꝙ habito ſit verbuȝ frequentatiuum huius verbi habeo q̄d habet habitū in ſupino. ⁊ volunt dicere ꝙ ꝑ ꝯpoſitionē debeat dici inhabi-to ⁊ nō inhibito. q2 inhibeo hȝ inhibitū in ſupino. Vñ dr̄ Hug. ꝙ hibito eſt v̄bū p̄mitiuū. ⁊ debet dici ꝑ ꝯpoſitionē inhibito. Ratio. quia frequēta-tiuū debet ꝯcordare cū ſuo primitiuo in ſignificatione. ſed hoc non fit hic. q2 inhibeo ſignificat ꝓhibere. ſed inhabito ſignificat manſionem facere.

De ſancta maria magdalena.

Laus tibi chriſte. qui es creator et redēptor idē ꝛ ſal/
uator. Celi terre maris angeloꝝ ꝛ hoim. Quē ſolum
deum ꝯfitemur et hoiem. Qui peccatores veniſti vt ſaluos
faceres. Sine peccato peccati aſſumens formulam.

Hic autor ſm ordinē feſtoꝝ in anno celebrandoꝝ deſcribit aliud cāticū
qd cantat in feſto marie mag. Et diuidit in tres ptes. In prima pmittit
qddā pambulū deū collaudādo vt ſic trāſeat ad ꝓpoſitū. In ſcda ꝓpoſitū
ipſum aggredit. In tercia mariā mag. ꝯmēdat cum directione petitionis
ad regē regū. ſcda ibi. Quoꝝ de grege. tercia ibi Hāc xpe ꝓſelitā. dicens
pmo ſic O (xpe q es creator celi ꝛ terre maris āgeloꝝ ꝛ hoim. ꝛ redēptor)
hoim tm̄. ꝛ q (idē) es (ſaluator). ſ. angeloꝝ ꝛ hoim (tibi ſit laus. quē) ſcȝ
xpm. nos (ꝯfitemur ſolū deū ꝛ hoiem. q). ſ. o xpe tu (veniſti vt ſaluos face
res). i. ſaluares (pctōres. aſſumēs formulā). i. ſilitudinē (peccati ſine pec/
cato). ſ. actuali originali ꝛ veniali. Notādū ſcribit in libro Treñ. ca. iij.
Nō repellit dñs miſericordiā in ſempiternū. ſȝ miſerebit ſm multitudinē
miſerationū ſuaꝝ. In qbꝰ ꝟbis duo tangut. Primo tāgit myſteriū eterne
ſaluationis erga hoiem depditū. Scdo tāgit opꝰ dilectōis erga eundem
hoiem reprobatū. Primū ſic declarat. hō em̄ creatꝰ eſt ad imaginē ꝛ ſilitu/
dinem dei. ꝛ q̄uis p peccatū cecidit. tm̄ ope ſaluatoris erectꝰ ē ꝛ ad gratiā
reſtitutꝰ. qꝛ conſiliū antiquū de ſaluatione hois nō poterat ꝯfundi. nam
dictū eſt p ꝓphetā. Ipſe em̄ ſaluū faciet ppl'm ſuū a peccatis eoꝝ. ꝓpterea
remouēdo deſperationē dñs ꝯſolat hoiem p ꝓphetā dicētē. Hieruſalem ci
to veniet ſalus tua q̄re merore ꝯſumeris. nūquid ꝯſiliarius non ē tibi. ſal/
uabo te ꝛ liberabo te. Deinde declarat ſcdm. qꝛ dñs opꝰ ſue creationis in/
tantū dilexit vt ꝓ eo mortē ſuſtineret. dans p hoc exēplū vt quicūqȝ vult ſal
uus fieri martyriū ꝛ tentationes ſuſtineat ꝓ ꝓximo. qꝛ dñs ꝓmptꝰ ē ad
ignoſcendū. vñ in euā. Math. Nō veni vocare iuſtos ſed peccatores. Itē
ſi auerterit ſe iniuſtus ab iniq̄tate ſua ꝛ fecerit iuſticiam iniquitatū ſuarū
non recordabor ampliꝰ. Illud opꝰ charitatiuū dilectionis ꝛ myſteriū eter
ne ſaluationis excellentiſſime impletū eſt in maria mag. in cuius honore
hec ſequentia eſt compoſita. Itē nota lr̄a dr (q peccatores) p h intelligi
tur dictū pauli dicētis Fidelis ſermo ꝛ omi acceptōe dignꝰ. qꝛ ihs venit
in hūc mundū peccatores ſaluos facere. Itē nota apl's ad Gal. Miſit
deus filiū ſuū in ſilitudinē carnis peccati vt de peccato dānaret peccatū in
carne. ad deſignādū ꝙ q ꝓ peccatoribꝰ naſci voluit etiā peccatores in ſuo
genere nō ꝯtēpſit. ꝗ dr Augꝰ. ꝙ in genealogia ſaluatoris numerātur q̄t/
tuor mulieres peccatrices q̄s reprobat eccleſia. ſ. thamar. ruth. berſabee ꝛ
raab. Pro declaratione terminoꝝ nota. idē eſt ꝓnomē ꝯpoſitū ab is et
demū p depoſitionē q̄rundā lr̄aꝝ. Sȝ qñ format de ſe abſtractū ſcȝ identi
tas. tunc eſt nomen neutri gñis. Itē cōfiteor eſt verbū deponētale ſcde
cōiugationis. ꝯpoſitum a con ꝛ fateor. Sed aſſumens ē pticipium pñtis
tpis a ꝟbo aſſumo. ꝛ illud vlterius dr ab ad ꝛ ſumo mutando d in s.

Quorum de grege vt chananeā mariā viſitaſti magdalenam
Eadem menſa verbi diuini illā micis. hāc refouens poculis.

Hic magiſter aggredit materiā p̄ncipalē amplificās p̄ambulū dictū Et
diuidit in duas ptes. In p̄ma oñdit miſericordiā xp̄i p quā ſaluauit mari
am magdalenā. In ſcd̄a declarat locum ⁊ geſta querſionis marie mag.
Scd̄a ibi. in domo ſymonis leproſi di. p̄mo (De quo). ſ. pctō (grege)
.i. multitudine (viſitaſti) ſcʒ p tuā grām (mariā magdalenā) vocādo ipā
ad penitentiā (vt viſitaſti chananeā) ſcʒ mulierē (refouens). i. reficiens (il
lam) ſcʒ chananeā (micis). i. pticulis panū. ⁊ (refouens hanc) ſcʒ mariam
magdalenā (poculis verbi diuini eadē menſa) Notādū maria magda.
multiplr erat peccatrix ⁊ p̄ncipalr in pctō ſupbie qd̄ eſt omnuī peccatorū
radix ⁊ fundamētū. ⁊ ergo oppoſitum eius ē humilitas q̄ inter ceteras vir
tutes magis exaltata ē. vñ p ſupbiam angeli ceciderūt de celo. ⁊ prim⁹ hō
de paradyſo eiectus ē. ſed p hūilitatē. b. ̄vgo exaltata ē. Sic etiam maria
mag. pter ſui humilitatē recepta ē ad ſocietatem ſupnoꝝ Itē ſciendū
q chananea fuit mulier de terra chanaan. q̄ venit ad ieſum dicens. Dñe
adiuua me Math. xv. Rñdit ieſus. nō eſt bonū ſumere panē filiorum et
mittere canib. At illa dixit. etiā dñe. nā ⁊ catelli edunt de micis q̄ cadunt
de menſa dñoꝝ ſuoꝝ. Tūc rñdens ieſus ait illi. O mulier magna eſt fides
tua fiat tibi ſicut vis. ⁊ ſic dñs cibauit iſtam mulierē chananeaʒ cū micis
huius menſe ſue ſicut poſtulauit. Sʒ mariā magdalenaʒ cibauit poculis
cum fletib intimis cordis. vnde cū maria ꝯſiderauit q̇d fecit ⁊ voluit emē
dare quod fecerat. ingreſſa eſt ſup ꝯuiuantes. non iuſſa venit inter epulā
tes. lachrymas obtulit ⁊ dolore arſit. q inter epulantes penitere non erū
buit. tñ indignā ſe ꝯſiderans ad pedes retro ſtetit. Hanc erubeſcentiam
quilibet penitens habere debet. q vbi magna erubeſcentia ibi digna ē pe
nitentia. Dicit eñ btūs Ber. melius eſt nūc erubeſcere coram paucis q̄
in futuro corā oīb. deo angelis ⁊ ſanctis Itē nota. maria mag. fuit or
ta ex clariſſimis parentib ⁊ ex nobili ſtirpe. hec maria cū fratre ſuo lazaro
et ſorore martha magdalō caſtꝝ poſſidebāt ⁊ bethaniā ⁊ magnam ptem
hierlm. ⁊ cum hec omnia inter ſe diuiderent. maria mag. caſtrū magdalon
obtinuit. vnde vocata eſt magdalena. Sed lazarus partem vrbis hieru
ſalem. Martha vero bethaniaʒ poſſidebat. Magdalena delicijs ſui cor
poris totam ſe expoſuit. ⁊ in multis voluptatib ſui corpis vixit. ita q no
mine pprio pdito fuit appellata peccatrix. ⁊ in multitudine pctoꝝ diu per
manſit. Sʒ lazar⁹ militiā exercuit. Martha aūt bethaniā poſſidebat. atq
tamē ptem ſororis ⁊ fratris ſtrennue gubernauit. ⁊ oīa poſt aſcenſionem
dñi vendiderūt ⁊ pecuniā ad pedes aploꝝ poſuerūt. ita q maria magda
lena pamplius voluptatibus ſui corporis ſe non ſubdidit.

Pro terminis no. chananeus a ū ē nomē adiectiū. ⁊ dr aliqs vel aliqua
habitās in chana galilee. i. in illo loco in quo erat ꝯuiuiū ſymonis leproſi.
Item magdalenus a ū eſt nomē adiectiuū a magdalon deriuatū Sʒ re
fouens eſt pticipium decōpoſite figure a refoueo i. renutrio. Sed poculū
eſt diminutiuū a potus. ⁊ capitur hic pro lachrymis penitentie

De ſancta maria magdalena

In domo ſymonis lepꝛoſi conuiuijs accubans tipicis
Murmurat phariſeus. vbi ploꝛat femina criminis conſcia
Peccatoꝛ contemnit cõpeccantem peccati neſcius peniten-
tem exaudis. emundas fedam adamas vt pulcram facias.
Pedes amplectitur dominicos. lachꝛymis lauat. tergit cri-
nibus. lauando tergendo vngendo vnxit oſculis circuit.

¶ Hic ꝯñter autoꝛ oñdit modũ ⁊ locũ cõuerſionis marie mag. dicẽs O xpe tu refouiſti mariã mag. poculis (accubãs) .i. ꝯuiuãdo aſſidẽs (conuiuijs tipicis) .i. ſpũalibꝫ (in domo ſymonis lepꝛoſi) vñ (phariſeus) .i. ſymõ (murmurat) .i. indignaſ ibi (vbi fcia) ſcꝫ maria mag. (ꝯſcia criminis) id eſt recognoſcens peccata ſua (ploꝛat) .i. flendo dolet (peccatoꝛ) ſcꝫ ſymon phariſeus (ꝯtẽnit ꝯpeccantẽ) .ſ. ma. mag. tu xpe (neſcius) .i. expers (pec-cati) .i. delicti (exaudis penitentẽ) ſcꝫ mariã magdalenã. ⁊ (emũdas) id ẽ purgas ſcꝫ mariã mag. ⁊ tu (adamas) .i. valde amas (fedã) .i. imũdã. ſ. peccatis (vt facias) ſcꝫ eã (pulcrã) .i. ꝟtutibꝫ oꝛnatam. ⁊ maria mag. (amplectiſ) .i. tangit (pedes dñicos) dñi ieſu xpi. ⁊ (lauat) ipſos (lachꝛymis) et (tergit) eos (crinibꝫ) ⁊ (vnxit vngento. lauãdo) .i. pedes q̇ lauãdi erant et (tergẽdo) .i. pedes q̇ tergẽdi erãt (⁊ circuit oſculis) .i. oſculaſ eos circũquaqꝫ. Notandũ qm̃ placuit diuine gratie. vt mariam mag. ad gratiã re-uocaret. ipſa ſciens xpm diſcũbere in domo ſymonis lepꝛoſi. ſtatim ꝓperauit ⁊ nõ audẽs vt peccatrix inter iuſtos apparere retro ſecus pedes domini manſit. vbi pedes dñi lachꝛymis lauit. capillis terſit. vngento pꝛecioſo ꝑunxit. qđ cũ ſymon lepꝛoſus vidiſſet intra ſe dixit. Hic ſi ꝓpheta eſſet ſciret vtiqꝫ q̄ ⁊ q̄lis ẽ mulier q̄ tangit eũ qꝛ peccatrix ẽ. dñs illũ ſtatim redarguit et mulieri oĩa peccata dimiſit dicẽs Symon habeo tibi aliq̄d dicere. reſpõdens ſymõ. magiſter dic. cui ieſus. duo debitoꝛes erant cuidam feneratoꝛi vnus debebat q̇ngentos denarios alter q̇nquaginta. Nõ habẽtibꝫ illis vñ redderẽt donauit vtriſqꝫ. Quis ḡ eũ plus diligit. Rñs ſymõ dixit. Eſtimo qꝛ is cui plus donauit. At ille dixit ei. recte iudicaſti. ⁊ conuerſus ad mulierẽ dixit ſymoni. Uides hanc mulierẽ. Intraui domũ tuã. aquã pedibus meis nõ dediſti. hec aũt mulier non ceſſauit lachꝛymis rigare pedes meos. Oſculũ mihi nõ dediſti. hec ãt ex q̊ intraui non ceſſauit oſculari pedes meos. Oleo caput meũ non vnxiſti. hec aũt vngento vnxit pedes meos. ꝓpterea dico tibi. remittũtur ei peccata multa qm̃ dilexit multum. Et ſic deinceps btã maria mag. ceſſauit a vicijs ⁊ ſecuta fuit xpm cũ ceteris diſcipulis vſqꝫ ad aſcẽſionẽ dñi. Et ſic pꝫ modꝰ ⁊ locꝰ ꝯuerſionis ſctẽ marie mag. qꝛ ꝑ magnã penitentiã ⁊ ꝯtritionẽ ad gratiã venit relinquẽs nobis exemplũ vt nos hoc idẽ faciamus. Itẽ nota autoꝛ dr (ꝯuiuijs tipicis) .i. figuratiuis. qꝛ hec mẽſa a ſymone phariſeo ꝑparata magis floꝛuit ſignis ⁊ figuris ⁊ gr̃a ſpũali ieſu xpi q̃ꝫ ferculis ⁊ cibarijs coꝛpoꝛalibꝫ ſymonis fuit ꝑparata. Itẽ accũbẽs eſt ꝑticipiũ decõpoſite figure a verbo accũbo qđ diciſ ab ad ⁊ cubo. vñ qm̃ hoc verbũ cubo interponit illaꝫ lr̃am

m in ſuis ꝯpoſitis. vt diſcũbo accũbo. tũc ipſa ſunt tercie ꝯiuga: ſ; qñ hec
littera m deponit̃ tũc manẽt ꝑme ꝯiugationis Itẽ tipic⁹ ẽ nomẽ adie-
ctiuũ a noĩe tipus. Sed ꝯſcius dꝛ q̃ſi ſciẽs aliquã culpã eſſe ſecũ. vñ Ca-
tho. Cõſcius ipſe ſibi de ſe putat oĩa dici. S; fedus a ũ venit a v̈bo fedo
as. Sed amplectit̃ eſt v̈bũ cõe. ⁊ ponit̃ hic in actiua ſ̃catione. Sed phari-
ſeus dꝛ a phares grece qδ eſt diuiſio latine. qꝛ fuit diuiſus a bona fide.

Hec ſunt conuiuia que tibi placent o patris ſapientia
Natus de virgine qui non dedignaris tangi de peccatrice

Hic iã autoꝛ apoſtrophat ſup̱ ꝯuiuio in domo ſymonis facto. Eſt autem
apoſtrophare ſermonẽ ꝯuertere de vna ꝑſona ad aliã. Et diuidit̃ in tres
ptes. In ꝑma alloq̃tur xp̃m. In ſcđa oſtendit in q̃b; ferculis h̃ ꝯuiuium
fuit ꝯſecratũ. In tercia ꝯmẽdat xp̃m de multitudine gratie ſue cum dire-
ctione petitionis. Scđa ibi. A phariſeo. Tercia ibi. Hãc xp̃e ꝑſelitã. di-
cens (O ſapiẽtia patris). i. o xp̃e fili dei q̇ es (ſapiẽtia patris. hec ſunt con
uiuia q̃ tibi placẽt) ſc; vt ꝯuertant̃ pctõꝛes ⁊ viuãt. o xp̃e (q̇ es nat⁹ de vir-
gine) ſc; maria (nõ dedignaris). i. ꝯtẽnis (tangi de peccatrice). ſ. ma. ma-
gdalena Notandũ ꝯuiuiũ phariſei maxime placuit dño. ſed nõ inq̃ntũ
conuiuiũ. ſed inq̃ntũ luctus ⁊ cordis ꝯtritio q̄ erat in illo ꝯuiuio. iuxta qδ
dicit Eccl'ſ. Melius eſt ire ad domũ luctus q̃; ad domũ ꝯuiuij. erat eñ in
ꝯuiuio luctus qñ maria mag. ſuis lachꝛymis lauit pedes domini. ⁊ nõ ſo-
lum placuit dño luctus. ſed interioꝛ mentis cõtritio ⁊ penitentia quã egit
de peccatis qm̃ gaudiũ eſt angelis dei ſup̱ vno pctõꝛe penitentiã agente

Itẽ nota maria mag. reliq̃t nobis q̃druplex exemplũ quo poſſum⁹ ve-
niam pctõꝝ ꝑmereri. Primo verã ꝯtritionẽ q̄ deſignatur in fletu. Scđo
elemoſinaꝝ largitionẽ q̄ deſignatur in vngento. Tercio ſinceram dilectõ
nem q̄ deſignatur in pedũ oſculo. Quarto deuotam oꝛationẽ q̄ deſignat̃
in terſione crinium. ⁊ illa q̃ttuoꝛ dicũtur refrigeria anime. a quib; aĩa acce-
pit refrigeriũ ab eſtu pctõꝝ. Unde maria magdalena ante ꝯuerſionẽ ma-
xime fuit indurata ⁊ foꝛtiter trita ſeptem peccatis moꝛtalib;. ſed poſtea li-
quefacta dulcedine ⁊ gratia ſpiritusſancti. Unde quattuoꝛ ſunt que maxi-
me liquefaciunt. Primo ignis qui liquefacit dura metalla. Secũdo aquã
liquefacit rigida ⁊ arida. Tercio auſter q̄ liq̃facit glaciem. Quarto vngẽ
tum quod liq̃facit rem aſperam. Sic maria magdalena fuit dura ad ꝯtri-
tionẽ. arida ad deuotionẽ. ꝯgelata ad dilectionẽ. aſpera per famã. Cõtra
pꝛimũ habuit ignem diuini amoꝛis qui ipſam liquefecit ad contritionem
Contra ſecundum habuit aquam compunctionis que ipſam liquefecit
ad dilectionem. Contra tercium habuit auſtrum ſpiritusſancti qui eam
liquefecit ad dilectionem. Contra quartum habuit vngentum odoꝛiferũ
virtuoſe operationis quod ipſam liquefecit ad bonam famam. De pri-
mo pꝛemiſſo ſc; de vera contritione dicitur in actib; apoſtoloꝛum. ad dan-
dam penitentiam in remiſſionem peccatoꝝ. Item Gregoꝛi⁹. O mira vir
tus pedum ieſu xp̃i ad quos peccatrix pꝛoſtrata tantis lachꝛymis abun-
dauit. De ſecũdo dicit pſalmiſta. Remitte mihi vt refrigeret pꝛiuſq̃; abeã
et amplius non ero. Et refrigerium anime ſunt elemoſine quibus anime

accipiūt refrigeriū ab eſtu pctōꝝ.qꝛ ſicut aqua extinguit ignē.ſic elemoſi-
na peccatū. Itē Eſa.frange eſurienti panē tuū ⁊ egenos vagoſq; induc in
domū tuā. De tercio dꝛ hic in ꝓpoſito.remittūtur ei pctā multa.ſicut di-
citur in littera.⁊ h̄ deſignatur in oſculo q̄ pedes dñi oſculata eſt in ſignū
amoris.oſculabat̄ ergo xp̄m ſuauiter.qꝛ eū dilexit dulciter.vñ Gregoriꝰ.
oſculamini chariſſimi xp̄m vt maria.nō vt iudas q̄ ore ſe amicū oſtendit ſ;
corde inimicus fuit. De quarto dꝛ in euange.petite ⁊ dabitur vobis.
Item in actibꝰ aplo꜄. Petrus dixit ad ſymonē.roga deū vt remittat ti-
bi. Item iacobꝰ in canonica.multum eñ valet deprecatio iuſti aſſidua.
Itē nota.au.dt in lr̄a.o patris ſapiētia.ꝑ hoc circūloquitur filium in diui-
nis.qꝛ patri attribuitur potētia.filio vero ſapiētia.ſpirituiſancto bonitas
Nec illa de cauſa debet eſtimari ꝙ ſic ſit in perſonis trinitatis ſicut eſt in ꝑ-
ſonis creatis.nam in patribꝰ creatis decreſcit potentia.in filijs deficit ſapi-
entia.modo in diuinis pater eque potens ē cū filio.⁊ filius eque ſapiēs cū
patre.ſed ſpirituiſancto attribuitur bonitas ꝓpter horribilitatem nois.
qꝛ hoc nomen ſpūs importat res horribiles.modo in ſpirituſancto nulla ē
horribilitas ſed cuncta bonitas Item nota.lr̄a dt q̄ nō dedignaris ⁊c.
Unde magna erat humilitas xp̄i quādo naſci voluit de pura virgine.ma-
ior quādo a muliere peccatrice tangi nō dedignatus eſt. In quo oſtendit
nobis duplex opus.ſ.opus ſalutis.⁊ opus virtutis. Opꝰ ſalutis.qꝛ tactꝰ
eſt a peccatrice que eſt nobis exemplū penitentie. Opus virtutis.qꝛ na-
tus eſt ex virgine que eſt ſpeculum innocentie ⁊ omnium virtutum.

Pro terminis nota.ꝯuiuium dꝛ a verbo ꝯuiuo qđ ſignificat laute vi-
uere cum alio. Dedignor aris ſignificat denegare.⁊ dꝛ a de qđ eſt deorſu;
et dignor.id eſt ago vel volo.

A phariſeo es inuitatus.marie ferculis ſaturatus
Multū dimittis multum amāti nec crimen poſtea repetenti
Demonijs eam ſeptem mundans ſeptiformis ſpiritus
Ex mortuis reſurgentem das cunctis videre priorem

¶ Hic autor oſtēdit qbꝰ ferculis hoc ꝯuiuiū ſit ꝯfirmatū ⁊ ꝯſecratum di-
cens. O xp̄e tu (es inuitatus a phariſeo) ſcꝫ ſymone ⁊ es (ſaturatꝰ fercu-
lis marie) magdalene. tu (dimittis multū).i.multa peccata (amanti mul-
tū nec repetenti).i.non reiteranti (poſtea).i.poſt penitētiā (crimē. ſpūs)
sc. ſanctus (ſeptiformis) sc. gratie (mūdans) sc. erat (eā) mariā magdale-
nam (ſeptē demonijs).i.a ſeptē peccatis mortalibꝰ.tu (das).i.p̄bes.ſ.ma-
rie mag. (videre priorē cūctis).i.pꝰus ꝙ̄ oēs alij.te (reſurgētē ex mortuis)
Notādū maria mag.añ ipſiꝰ ꝯfeſſionē offendebat xp̄m.ſ.oculis ipſos
ad vanitatē dirigēdo.ideo ſatiſfecit lachrymas effundēdo. Scđo capillis
ipſos vane componendo.ideo ſatiſfecit capillis pedes chriſti tergendo
Tercio odoribus.ideo ſatiſfecit vngendo pedes xp̄i odoriferis vngentis
Quarto in verbis vana loquendo.⁊ ergo ſatiſfecit orando
¶ Item autor dicit in littera.marie ferculis ſaturatus.erant autem

ferculaalia ꝙ ꝯuiuia.vt ſcribiť in euan. Cibꝰ meus eſt vt faciã volũtatem
patris mei q̄ me miſit. Jtē alibi. Ego habeo cibũ mãducare quē vos neſci
tis. Vñ cibꝰ xp̄i eſt peccatores ꝯuertere.iuſtos ꝯfirmare.⁊ decimam dra-
gmã deꝑditã reparare ¶ Itē nota.lr̄a ꝯmēdat btãm mariã mag.in tripli
ci ꝑuilegio. Primũ.qꝛ dimiſſa ſtꝫ ei pctã multa ⁊ ꝯfirmata eſt ne amplius
ad peccata redire poſſet.quia ſi habuiſſꝫ ꝓpoſitũ amplius.peccãdi nõ fuiſſꝫ
vere penitēs.ꝟ.cm̄ Gre.dr̄. Nõ eſt vere penitēs qui poſt cõfeſſionem ad
pctã redire ꝓponit. Jtē Augꝰ. Qui penitet cũ ꝓpoſito amplꝰ peccãdi nõ
eſt vere penitēs.ſꝫ penitētie deriſor. Scd̄m ꝑuilegiũ.ꝙ purgauit ipſam a
ſeptē demonibꝰ. Vñ legiť.mane ſurgēs ieſus ⁊ ꝑmo apparuit marie mag.
de q̄ eiecerat ſeptē demonia.i.ſeptē pctã mortalia.q̄ oia in ſe habuit. Sed
de luxuria dubitať.qꝛ nuſq̄ legiť eã luxuriã cõmiſiſſe. Vñ ſciendũ ſm̄ bo
etiũ in de diſci ſcho.ꝙ triplex ē luxuria. Prima ē in coitu.ſcd̄a in guloſitate
tercia in ornatu veſtiũ. Et lꝫ ꝑmã nõ habuit.tñ ſcd̄am ⁊ terciã excellētiſſi
me in ſe habuit. Sed ꝯtra hec ſeptē vicia ſunt ſeptē dona ſpũſſcti.quibus
dñs mũdauit eã ab omi vicio ⁊ pctõ. Terciũ dedit ei ꝑuilegiũ vt eſſet ꝑ
ma q̄ videret eũ reſurgentē. Dicũt tñ q̄dã doctores ꝙ xp̄s ꝑmo ⁊ ꝑncipa
liter apparuit ꝟgini marie.⁊ addũt rõnē.qꝛ dignũ erat vt eã ꝑmo ꝯſolare
tur q̄ ꝑ morte eiꝰ maiorē dolorē patiebať. Sꝫ alij dicũt ꝙ nõ.ſꝫ ꝑmo ma
rie mag.apparuit. Rõ qꝛ btã ꝟgo firmiter in fide ꝑmãſit.⁊ nunq̄ de filij
reſurrectõe dubitauit.ſed oēs alij ⁊ aplī dubitauerunt.⁊ ꝗ neceſſe fuit vt
ꝑus dubitãtibꝰ fidē ꝯfirmaret ⁊ ſe viuũ oſtenderet.ſed qꝛ ꝟ.mariã mag
dalenã breuiter añ paſſionē vocauit vt eaꝫ firmiter in fide ꝯſeruaret.ꝑmo
voluit ei apparere. Etiã qꝛ maria magd̄.ꝑncipaliter opus dilectiõis poſt
mortē xp̄o voluit exhibere.ſcꝫ corpus eius vngere.qd̄ nullus diſcipulorũ
fecerat.ergo ꝑmo meruit xp̄m poſt reſurrectõem videre. ¶ Jtē nota du-
plex fuit ꝯuiuiũ in domo ſymonis leproſi. Primũ fuit corporale.ad qd̄ xp̄s
fuit inuitatꝰ a ſymone leproſo.⁊ illud ſibi nõ placuit.vt aliquo mõ ꝑtactũ
eſt. Aliud fuit ſpũale.ſcꝫ penitentia marie magda.q̄ xp̄m ad ſuuꝫ cor ꝑ pe-
nitētiã inuitauit.de hoc ꝯuiuio dr̄ Prouerb.viij. Delicie mee ſunt eſſe cuꝫ
filijs hominũ.concordat p̄s. Hec requies mea in ſeculũ ſeculi
¶ Nota ferculũ eſt equocũ.vñ Fercula ſunt epule varie.ſunt fercula cur
rus. Fertilis eſto caput ꝑmi.fero ferſq̄ ſecũdi. Sed poſtea.i.poſt illũ locũ
vel poſt illud tēpus.ē aduerbiũ loci vel ordinis. Jtē ſeptiformis eſt nomē
adiectiuũ cõis gꝫ ꝯpoſitũ a noīe ſeptē ⁊ forma tñq̄ ex duobꝰ corruptis.

Hanc xp̄e ꝓſelitã ſignas eccleſiã quã ad filiorum menſam
vocas alienigenã. Quã inter conuiuia legis ⁊ gratie ſpernit
phariſeus faſtus lepra vexat heretica. Qualis ſit tu ſcis tan
git te qꝛ peccatrix qꝛ venie optatrix. Quidnã haberet egra ſi
nõ accepiſſꝫ ſi nõ medicꝰ adeſſet. Rex regũ diues in oēs nos
ſalua pctõꝝ tergēs cũcta crimina ſctõꝝ ſpes ⁊ gloria.

De ſancta maria magdalena.

¶ Ultima particula illius proſe in qua autor cōmendat mariaꝫ magdale-nam cum directione petitiōis ad xp̄m dicens. O chriſte tu (ſignas) id eſt das intelligere (hanc) id eſt per hanc mariam magdalenam (ꝓſelitaꝫ) id eſt aduenam (eccleſiam alienigenam) id eſt a fide alienaꝫ (quam vocas ad menſam) id eſt ad gratiam (filiorum) ſcꝫ tuorum ſpiritualium (phariſe⁹ fatus) id eſt ſuperbꝰ (vexat) id eſt moleſtat (heretica lepra) id eſt intrin-ſeca malicia ꝛ inuidia. ſᶜ mariam magda. (quam ſpernit) quaſi indignaꝫ (inter cōuiuia legis ꝛ gratie) Sed (tu) ſcꝫ xp̄e (ſcis qualis ſit) ſcꝫ ea (que tangit te. quia peccatrix) ꝛ tamen etiā (quia optatrix venie) id eſt remiſ-ſionis peccatoꝝ (nam) ꝓ qꝛ (quid haberet. egra) id eſt maria magdalena que fuit egra ſm̄ animam ꝛ ſpūaliter (ſi nō accepiſſet) ſcꝫ medicinā a xp̄o (ſi medicus) ſcꝫ xp̄s (non ad eſſet) id eſt affuiſſet. o xp̄e (rex regum) id eſt excellens omnes reges (diues in omnes) id eſt ſuꝑ omnes. ꝛ tu exiſtens (ſpes ꝛ gloria ſanctoꝝ. ſalua nos) ſcꝫ tua gratia (tergens) .i. abluens (cū-cta crimina peccatoꝝ) id eſt hominū peccātiū ¶ Notandū. ex illo can-tico autor innuit ꝙ ꝑ ſymonē leproſum intelligere poſſum⁹ populū iudai-cum. qui ſemꝑ inuidebat hominibꝰ ſe conuertentibꝰ ad fidem. Sed ꝑ ma-riam magdalenam intelligimus peccatores redeūtes ad penitentiaꝫ. Uel poſſumus intelligere eccleſiam que orta eſt ex gentibus. gentiles em̄ ſunt alieni ꝛ aduene ad fidem chriſtianam que primo publicata fuit iudeis Il-lis aūt ſpernentibꝰ apl'i conuertebantur ad gentes predicando ipſis euan-gelium. Sed ꝙ ipſa ſtetit retro ſecus pedes domini nō eſt aliud ꝙꝫ ꝙ nos ſequi debemus xp̄i veſtigia in opere virtutum. Sed ꝙ lauit pedes domi-ni non eſt aliud ꝙꝫ ꝙ nos omnibꝰ iniuriam patientibꝰ compati debemus. Sed per hoc ꝙ terſit pedes capillis. intelligimus ꝙ miſeris non ſoluꝫ cō-pati debemus. ſed etiā effectualiter ſubuenire in quibꝰ poſſumus. hoc tā-git Catho cum dr̄. Quod donare potes gratis concede roganti. Sed ꝑ hoc ꝙ ipſa oſculata erat pedes eius dat nobis intelligere ꝙ illos quibꝰ cō-patimur ꝛ ſubuenimus nō minus diligere debemus ꝙꝫ ſi nos nullatenus diligerent ¶ Item nota. autor dicit. Quid nam haberet egra. per hoc tā-git dictum euāgelij. in quo dicit̄. Bene habentibꝰ non eſt opus medico ſꝫ male habentibꝰ. qꝛ qui mūdus eſt non indiget niſi vt pedes lauet. Johīs xiij. Et ergo beata maria magdalena omnibꝰ mēbris quibꝰ peccauit peni-tentiam egit pro ſuis peccatis. ¶ Item nota. poſtꝙꝫ maria magdalena in diuerſis locis deum predicaſſet ꝛ fidem chriſtianam ꝛ ſigna in virtute dei feciſſet. mortuos ſuſcitando. leproſos mūdando. ipſa intime contemplati-onis cauſa auida mente aſperrimam heremum petijt ꝛ in loco angelicis manibus ſibi preparato per triginta annos hominibꝰ incognita perman-ſit. vbi nec aquarum fluenta nec arborum nec herbarum erant ſolatia. vt ex hoc manifeſtaretur ꝙ redemptor noſter ipſam non terrenis ſed celeſti-bus epulis diſpoſuerat ſatiare. qualibet em̄ die in ſeptem horis canonicis ab angelis in ethera eleuabatur vbi celeſtium agminū glorioſa cantica cor-poralibꝰ auribꝰ audiebat. vnde diebꝰ ſingulis ſuauiſſimis dapibꝰ eſt ſacia-ta. ꝛ inde per eoſdem angelos ad locum ꝓprium reportata vbi corporali-bus alimentis nō indigebat. Sacerdos autē quidam religioſus deſide-rans vitam ſolitariam duodecim ſtadijs loco eodem vicino ſibi cellā col-

Locauit. Die quadaꝫ predicti ſacerdotis oculos dominus aperuit interio-
res ⁊ corporalibus euidenter aſpexit qualiter angeli ſupra predictum lo-
cum in quo maria magdalena morabatur celitus deſcendebant. ⁊ eaꝫ in
ethera ſubleuabant. ⁊ poſt hore ſpacium eundem locum diuinis laudibꝫ
repetebant. Volens igitur ſacerdos admirabilis viſionis veritatem ag-
noſcere cratori ſuo precibꝫ ſe cõmendans deuotus ad locum properabat
Cum ad vnius lapidis iactum propinquaret inuaſit eum timor ⁊ crura
ipſius inceperunt trepidare. ita ꝙ maxime perterritus erat. ipſe aũt intelle-
xit hoc factum eſſe ſacramentum celeſte. Inuocato igitur deo ⁊ diuino au-
xilio clamauit ad eam. Adiuro te per deum ſi ſis rationalis creatura que
in ſpelunca habitas vt mihi reſpondeas. Cui maria magdalena dixit. qꝛ
ſic adiuraſti me accede propius vt ſcias veritatem. Cumqꝫ acceſſiſſet ait
ad eum maria magdalena. meminiſti ne ex euangelio de maria peccatri-
ce que ad pedes domini peccatorum ſuorum veniam promeruit. Cui ſa-
cerdos reſpondit. memini. ⁊ triginta ſunt anni reuoluti. Dicit maria. ego
ſum illa. et per tot annos omnibus hominibus incognita illum locũ inco-
lui. ſed modo a deo mihi reuelatum eſt ꝙ ſum moritura. dic ergo Maxi-
miano epiſcopo. proxima die reſurrectionis dominice oratorium ſolus in-
grediatur ibi me inueniet. Sacerdos autem beatum Maximianũ adijt
et ei omnia per ordinem enarrauit. Sanctus ergo Maximianus illa die
oratorium ſuum ingreſſus eſt. et vidit beatam Mariam magdalenam in
choro orantem cum multitudine angelorum. ⁊ ad eam accedere nõ aude-
bat. Ipſa conuerſa dixit ad eum. accede propius pater ne fugias filiam tu-
am. Conuocato igitur vniuerſo clero cum ſacerdote predicto corpus et
ſanguinem Jeſu chriſti beate marie magdalene dedit que cum lachrymis
accepit. Deinde maria magdalena ſeipſam ante altare proſtrauit vbi ſan-
ctiſſima eius anima migrauit ad dominũ. cuius corpus beatus Maximi-
nus diuerſis conditum aromatibus honorifice ſepeliuit. ⁊ poſt morteꝫ ſu-
am iuxta ipſam ſe precepit ſepeliri.

¶ Pro terminis nota. proſelitus ꝓſelita ꝓſelitum. Idem eſt ꝙ alienꝰ vel
peregrinus. Et dꝛ a pro qđ eſt ꝓcul. ⁊ ſalitus. quaſi ſaliens ſeu veniẽs ꝓ-
cul de partibꝫ alienis. Sed faſtus eſt adiectiuũ. ⁊ idem eſt qđ ſuperbꝫ
Inde faſtigium quaſi ſuꝑbia vel celſitudo

Laurenti dauid magni martyr mileſqꝫ fortis Tu im-
peratoris tribunal. Tu manus tortorum cruentas
Spreuiſti ſequutus deſiderabilẽ atqꝫ manu fortẽ Qui ſolus
potuit regna ſuperare tyranni crudelis. Cuiuſqꝫ ſctũs ſan-
guinis prodigos fecit amor milites eius. Dummodo illũ lice-
at cernere diſpendio vite preſentis

¶ Iſtud eſt aliud canticum ob honorem ⁊ reuerentiã beati Laurẽtij

compilatū. in quo autor tria facit. Primo ꝯmendat beatuȝ Laurentium
rōne ſuaꝝ virtutū. Secūdo cōmendat eum rōne conſtātie in ſua paſſione
Tercio dirigit petitōes ad ſctm̄ Laurentium. ſcd̄m ibi. Ceſaris tu faces
terciū ibi. O laurenti. dicens p̄mo ſic. O (laurenti) exn̄s (martyr. qȝ) p̄ ꝛ
(fortis miles. magni dauid) ſcȝ xp̄i (Tu ſpreuiſti tribunal). i. ſedem iudi-
ciale (imperatoris) ſcȝ decij. ꝛ ſpreuiſti (cruentas). i. crudeles vel ſangui-
nolētas aut cruore plenas (manus tortoꝝ). i. eoꝝ q̄ penas inferūt (ſequu
tus deſiderabilem) ſcȝ xp̄m (atqȝ manu fortē. q̄) ſcȝ xp̄s (potuit ſolus ſu-
perare regna). i. poteſtatē (crudelis tyrāni) ſcȝ dyaboli vel decij imperato
ris (qȝ) p̄ er (cui') ſcȝ dei (ſanct' amor fecit milites eius). i. p̄ eo militan
tes (p̄digos ſanguinis). i. p̄digaliter effundētes ſanguineȝ (dūmō). i. vt
ſaltē (liceat) ip̄os ſctōs (cernere ip̄m) ſcȝ xp̄m verū dauid (diſpēdio) id ē
p̄ tedio ſeu faſtidio (p̄ntis vite) ¶ Notandū Jacob' ap̄ls ſcribit in cano
nica ſua. ca. p̄mo. Beat' vir q̄ ſuffert tentatōem. qꝛ cū p̄bat' fuerit acci-
piet coronā vite. In his v̄bis ad ꝯmendatōem be. Laurētij duo tāgūtur
Primo ſctōꝝ in tribulatōne huius vite ꝯfortatio. cum dr̄. Btūs vir qui
ſuffert tentatōem. Secūdo tangit̄ tentationis glorioſa remuneratio. cum
dr̄. accipiet coronam vite. De p̄mo dr̄ beatus Jacob' ibidem. Scientes
quoniā tentatio patientiaȝ operatur. patientia vero fructum bonoꝝ. Et
ſubdit. Deus eīn neminem tentat. ſed vnuſquiſqȝ tentat̄ a ſua ꝯcupiſcen
tia. vt etiam dicit beatus Auguſtinus. ꝙ quottidianis diſcimus experi-
mentis eos grauius tentari a concupiſcentia carnis. Unde beatus Gre-
gorius. Illos dyabolus pulſare negligit quos iure quieto poſſidere ſentit
Sicut aliquis dum fuerit captus in carcere habet vnum cuſtodeȝ vel du
os. ſi vero euaſerit omnes eum ſequūtur. Sic etiam eſt de captis ꝛ eua-
dentib' a dyabolo. De ſecūdo dicitur in apocalipſi. Qui vicerit faciā illū
columnam in templo ꝛ dabo ei coronam. et ſcribam ſuper illum nomē no
uum. Item ex alio. Qui vicerit dabo ei ſedem mecū in throno meo. Qui
ergo in tribulationib' huius ſeculi in virtute fortitudinis perſeuerauerit
hic erit columna in templo ſanctificans corpus eccleſie. ꝛ accipiet coronaȝ
vite. ꝛ habebit nomen nouum quod os domini nominauit. et eſt benedi-
ctum in eternum. Sed quia beatus Laurentius viriliter agens ſuſtinuit
tentationes. ergo de ſua victoria iſta ſequentia eſt compilata. ¶ Secū
do nota. ſcribitur Johannis. xij. Niſi granum frumenti cadens in terram
mortuum fuerit ipſum ſolum manet. Ubi dicit gloſa. ꝙ chriſtus per gra-
num intelligitur qui fuit mortuus in paſſione ꝛ fructum attulit in reſurre
ctione. vnde Auguſtinus. Dominus ieſus chriſtus erat granum mortifi-
candum ꝛ multiplicandum. Mortificandum in infidelitate iudeorum.
Multiplicandum in fide chriſtianorum. ¶ Unde chriſtus duplici gra-
no comparatur. ſcilȝ grano frumenti ꝛ grano botri. Primum granum per
ficientes confortat migrandi in via mandatorum dei que reſtat eis ad ce-
lum. Unde p̄s. Panis cor hominis confirmat Chriſtus eīn bene compa
ratur grano frumenti. quia frumentum meſſum ligatur. trituratur moli-
tur coquitur et comeditur. Sic chriſtus ligatus eſt. Unde Auguſtinus.
Ligatus eſt qui ſoluit compeditos. Itē flagellis trituratus eſt. vn̄ Johēs
in euangelio. tūc apprehendit ieſum pylatus ꝛ flagellauit eum. Itē mola-

crucis attritus eſt. vñ Eſa. Attritus eſt ꝓpter ſcelera noſtra. Itẽ in cliba
nũ inferni miſſus eſt. vñ in Leuitico ſcribit̃. panis in clibano offerri debet
abſqꝫ fermẽto ⁊ ꝯſperſus oleo. Ibi panis xp̄m. cliban⁹ infernũ ſ̄cat. fer-
mentũ culpã. oleũ grãm. Itẽ comedit̃ ſacramẽtal'r. vñ in euange. Accipite
et comedite hoc eſt corp⁹ meũ. Itẽ ſiq̇dẽ panis ieſus nobis in paſcha tam
calid⁹ ſeip̄m miniſtrauit ſic veniens ex clibano. vñ Ber. Sicut butirum
in pane calido. ita cor noſtrũ liq̇fieri dꝫ in h̄ ſacramẽto. Hoc ꝯſiderãs bea
tus laurenti⁹ ꝑ iſto pane calido ſe in craticula calida obtulit dño deo. De
ſcḋo dr̄ Eſa. lxv. Si inueniat̃ granũ in botro dicet̃ ne diſſipes illud. qm̄
bñdictio eſt. Hoc granũ fuit xp̄s in collegio aploꝝ q̇ ſolus inueniebat̃. qm̄
oẽs diſcipuli relicto eo fugierũt. De tali grano dr̄ O xp̄iane ne diſſipes il
lud in corde tuo ꝑ p̄uaricatõem. qꝛ benedictũ eſt. in hoc em̄ grano eſt oĩs
benedictio. vñ Pau. ad ephe. q̇ bñdixit nos bñdictõe ſpũali. De tali gra-
no etiã dr̄. ij. Eſdre. iij. ꝙ oẽm mentẽ ꝯuertit in ſecuritatẽ. hoc pꝫ bñ in be
ato laurentio. q̇ tantũ hoc grano fuit inebriatus ꝙ etiã ignẽ nõ timuit. vñ
be. Ber. Quicũqꝫ guſtu charitatis ſemel pfecte inebriat⁹ fuerit ad oẽm la
borẽ ⁊ dolorẽ nõ areſcit. dolorẽ nõ ſentit. laborat ⁊ nõ laceſcit. diripit̃ ⁊ nõ
aduertit. Et qꝛ be. laurentius his ꝟtutibꝫ claruit. ideo hoc canticũ in ipi⁹
gloriã eſt ꝯpoſitũ. ¶ Itẽ nota. Laurẽtius dr̄ a lauro arbore de cui⁹ folijs Laurentius dr a lauro
antiq̇tus victores coronabãtur. ꝑ qḋ eius victoria deſignat̃. Habuit em̄
q̇ntuplicẽ victoriã. Primo habuit victoriã ꝯtrariã inſanie hoſtiũ ip̄m ꝑ-
ſequẽtiũ. vñ de ipſo dr̄ Maxim⁹. Flãmaꝝ ſuꝑatis miniſtris. oĩm huma
ne inſanie reſtrinxit incendiũ. Scḋo habuit victoriã ꝯtra ignẽ materia-
lẽ q̇ exuſtus erat. vñ iteꝝ dr̄ de eo. corꝑali laborabat incendio. ſed diuinus
amor oẽm ignis extinguebat ardorẽ. Tercio habuit victoriã ꝯtra carnẽ
ſuã carnalẽ ꝯcupiſcẽtiã refrenãdo. vñ de ip̄o iterũ dr̄. Ecce btũs laurẽti⁹
trãſit ꝑ ignẽ q̇ aduſt⁹ nõ abhorruit. ſꝫ illuminat⁹ effulſit. arſit ne arderet
et ne vreret̃ exuſtus eſt. Quarto habuit victoriã ꝯtra mũdũ mũdi diuiti
as ꝯtemnẽdo. vñ legit̃ de ipſo ꝙ theſauros eccl'ie inter pauꝑes diſtribuit.
Quinto habuit victoriã ꝯtra ignẽ gehẽne. vñ de ip̄o dr̄. nũquid cedere
poterat momentanee corporis vſtioni cuius fides eternũ gehenne extin
guebat ardorẽ. merito ergo laurẽtius a lauro tãqꝫ triũphator magnific⁹
appellatus eſt. Itẽ autor appellat xp̄m dauid. vñ dauid rex fuit q̇ interp̄-
tat̃ manu fortis ⁊ deſiderabilis in aſpectu. ⁊ ſumit̃ hic ꝓ xp̄o. q̇ xp̄s ẽ for-
tis ⁊ potẽs in prelio. qꝛ ſicut dauid goliã ſuꝑauit. ita xp̄s potẽtiã dyaboli
ꝯculcauit. Et eſt deſiderabilis in aſpectu. ipſe em̄ eſt in quẽ angeli ꝓſpice
re deſiderãt. ⁊ martyres ita in eius amore fuerũt accenſi ꝙ ſanguinẽ leti ꝓ
eius amore fuderũt ſperãtes firmiter poſt vitã tp̄alẽ ꝯſeq̇ vitã eternam.
vñ legit̃ in actibꝫ aploꝝ. Ibãt apl'i gaudẽtes a ꝯſpectu ꝯcilij. qm̄ digni ha
biti ſunt ꝓ chriſti noĩe ꝯtumeliã pati. ¶ Notandũ Dauid eſt nomẽ ꝓ-
priũ. ⁊ ponit̃ h̄ indeclinabiliter. Tribunal eſt nomẽ neutri generis tercie
declinationis ⁊ ſ̄cat ſedem iudicis. Sperno eſt verbũ tercie ꝯiugationis
Prodigus eſt nomen adiectiuũ. ⁊ idẽ ẽ qḋ largus. ſed in ꝓpoſito beatus
laurentius dr̄ prodigus. qꝛ largiſſime expoſuit corpus ſuuꝫ pro amore dei
Sed dũmodo eſt aduerbium qualitatis. Sed licet eſt verbum imperſo
nale ⁊ declinatur tantũ per tercias perſonas

De ſancto Laurentio

Ceſaris tu faces contemnis ⁊ iudicis minas derides
Carnifex vngulas ⁊ vſtor craticulam vane ꝯſumunt
Dolet impius vrbis p̄fectus victꝰ a piſce aſſato xp̄i cibo
Gaudet dñi ꝯuiua fauo ꝯreſurgenti chriſto ſaturatus.

¶ Hic autor oſtendit ꝯſtantiam ſancti laurentij quã habuit in ſua paſſio
ne dicẽs (Tu) laurẽti (ꝯtemnis) .i. ſpernis (faces) .i. vſtiones (ceſaris. et
derides minas iudicis. carnifex) .i. laniator (⁊ vſtor) .i. cremator (ꝯſumũt
vane) .i. inutiliter (vngulas ⁊ craticulã) .i. inſtrumẽta quibꝰ laniãtur car
nes ⁊ aſſanť. ⁊ hoc referendo ſingula ſingulis. ita ꝙ carnifex vane ꝯſumit
vngulas. ⁊ vſtor vane craticulã (Impius p̄fectus vrbis) ſcʒ romane (do
let. victus) id eſt ſuperatus (a piſce aſſato) ſcʒ ſancto laurẽtio exiſtente (ci
bo chriſti. ꝯuiua domini) ſcʒ ſanctus laurentius (gaudet ſaturatus fauo)
id eſt melle (xp̄o ꝯreſurgenti) id eſt ſimul reſurgenti.

¶ Notandũ p̄mo. legiť in paſſionali ꝙ quando beatus Sixtus papa du
cebať ad martyriũ. beatus Laurentius eius dyaconus dixit ad eũ. noli me
derelinquere pater ſancte. ⁊ ſubiũxit. quo progrederis ſine filio pater. quo
ſacerdos ſancte ſine miniſtro ꝓperas. Cui beatus ſixtus dixit. nõ ego te de
ſero fili neqꝫ derelinquo. ſed maiora tibi debenť pro fide chriſti certamina.
qꝛ poſt triduũ me ſequeris leuita. His verbis beatus ſixtus ꝯfortauit be
atum laurentiũ vt nulla tormenta formidauit. Et poſtq̄ʒ beatus ſixtus fu
it martyriſatus. beatus laurentius cuſtodiuit thezaurũ eccleſie. quẽ ceſar
voluit habere ⁊ litigando ⁊ ſuperbiendo ꝯſumere. fecit ergo vocari ad ſe
beatum laurentiũ ⁊ p̄ſentauit euʒ valeriano p̄fecto vt deberet ab eo extor
quere thezaurũ eccleſie. qui dum interrogaſſet beatũ laurentiũ de thezau
ro. be. laurẽtiꝰ nolens ꝓdere ſibi thezaurũ petijt inducias vt poſſet dare re
ſponſuʒ p̄fecto. ⁊ medio tempore ꝯgregauit multos pauperes quibꝰ the
zaurũ eccleſie donauit ꝑpendens dictũ dauidicũ. Diſperſit dedit pauperi
bus ⁊c̃. Tempore vero induciaꝝ elapſo. beatus laurentius ſtans ante p̄fe
ctũ fecit ꝯuocare oĩes pauperes dicẽs. Hi ſunt qui theſaurũ eccleſie in ce
leſtes thezauros deportauerũt. quaſi diceret O p̄fecte tua inquiſitio eſt
vana ⁊ inutilis. quia pauperes theſauruʒ eccleſie iam deportauerũt. Quo
audito prefectus iuſſit os beati laurentij plumbatis cedi. qui dum cederet
ridebat ⁊ dixit. O impie ⁊ crudelis tyranne pene tue dant refrigeriũ ani
me mee. Unde quidam homo nobilis noĩe romanus. videns beatuʒ lau
rentiũ perſpicuũ tanq̄ʒ acrem intuebatur circa eum angelum dei conforta
tem eum. qui fuit ſtatim conuerſus ad fidem. et dixit ad beatum laurenti
um. video in te iuuenem pulcerrimum feſtina me baptiſare. ¶ Secundo
nota. poſtq̄ʒ beatus Laurẽtius nec timuit verba. nec curauit verbera. pre
fectus dixit ad eum. tota nox in te expandetur in ſupplicium. Beatus lau
rentius dixit. mea nox obſcurum non habet. ſed omnia in luce clareſcunt.
Cum hec dixiſſet prefectus dixit miniſtris. afferte mihi lectum ferreum
in quo Laurentius requieſcat. quo apportato expoliauerunt omnino bea

tum Laurentiū veſtib⁹ ⁊ ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ ↄſtrinxerūt eū ſup̄ crati-
culam ⁊ reliqui miniſtri ſupfpoſuerunt prunas ardentes. Cū aūt ſic beat⁹
Laurentius puniret ridendo dixit ad p̄fectum. O miſer ⁊ impie quid cre-
dis. iſti carbones preſtant mihi refrigerium. quia videtur mihi ꝙ ſup ro-
ſas dulciſſimas requieſco. tibi vero preſtant ſupplicii eternū. aſſatus ſum iā
verſa ⁊ manduca. Et beatus Laurentius dixit hec verba. aſſat⁹ ſum ⁊c̄.
duplici de cauſa. Prima vt per ſuam conſtantiam prefecto faceret terrorē.
Secundo vt vtrūqꝫ latus ⁊ omnia eius membra pro chriſti nomine lace-
rarentur. pro quo multitudinem premiorum ſperauit. Unde ſic poſitus
in craticula dixit. in medio ignis non ſum eſtuatus. quia carbones tui nō
dolorem ſed refrigerium mihi preſtant. His ſiquidem dictꝫ leuabat ocu-
los in celum dicens. gratias ago tibi domine. qui ianuas vite ingredi me-
rui. His dictis ſubiunxit. O domine commendo tibi ſpiritum meum. et
ſic emiſit ſpiritum ⁊ requieuit in pace. ¶ Nota. legitur in euangelio. ꝙ
poſt reſurrectionem dominus apparuit diſcipulis iuxta mare tiberiadis
et dixit eis. Filioli nunquid pulmentum habetis. At illi obtulerunt ei p-
tem piſcis aſſi. hunc ergo piſcem aſſum ſeu aſſatum autor in littera compa-
rat ad beatum Laurentium. quia iſte piſcis allatus eſt chriſto cum fauo
mellis. id eſt cum dulcedine virtutum. quod etiam bene verificatur de bea-
to Laurentio. nam in vita ſua tantis claruit virtutibus vt de eo dicit ec-
cle. Beatus vir qui inuentus eſt ſine macula. ⁊ qui poſt aurum non abijt
nec ſperauit in pecunie theſauris. fecit enim mirabilia in vita ſua. Et er-
go dicitur de eo illud propheticum prius allegatum Diſperſit dedit pau-
peribus ⁊c̄. Item nota. quadruplex eſt ignis quo iuſti purgantur. ſcili- Quadruplex ignis
cet ignis tribulationis. ignis tentationis. ignis dilectionis. ⁊ ignis erudi-
tionis. De primo dicit pſalmiſta. Igne me examinaſti. ⁊ non eſt in me in-
uenta iniquitas. Sic etiam potuit dicere beatus Laurentius qui theſau-
ros eccleſie dedit pauperibus. De ſecundo dicit Iob. Ex eius ore lam-
pades procedunt ſicut tede igne accenſo. Iſte tede ſunt tentationes ⁊ ſug-
geſtiones. Hac teda dyabolus totum mundum in primis parentibus cre-
mauit. De tali igne quilibet ſollicite vigilare debet ne propria domo cor-
dis ſui comburetur. De tercio dicitur in leuitico. ignis in altari ſemp ar-
debit. vnde ignis in altari ſemper ardens eſt charitas in corde feruēs. Un-
de in euangelio. Nonne cor noſtrum ardens erat in nobis. Iſte ignis ſem-
per debet ardere. quia charitas debet perſeuerare. Unde in prouerbijs.
Omni tempore diligit qui verus amicus eſt. De quarto dicit pſalmiſta.
Ignitum eloquium tuum vehementer. Item Hieremias. Nunqd ver-
ba mea quaſi ignis ardens ⁊ malleus conterens petras. Et in h̄ q̄druplı-
ci igne beatus Laurētius fideliter laborauit. Primū ſuſtinuit. Secūduꝫ
depulit. Terciū ↄpoſuit ⁊ augmētauit. Quartū ſemp ſecuꝫ conſeruauit
¶ Pro terminis notandum eſt. ꝙ ceſar eſt nomen dignitatis maſculi-
ni generis. ⁊ dicitur a ceſon grece ꝙ eſt elephas latine. quia ceſar debet eē
potens inter ceteros homines. ſicut elephas inter cetera animalia Sz
fax facis eſt nomen tercie declinationis feminini generis ⁊ ſignificat lumē
ardens. Et differunt fax ⁊ teda. vnde verſus. Semper ſacra faces. tedes
connubia poſcunt Contēno eſt verbum tercie coniugationis tranſiti-

nū. Sed mine arum eſt nomen pluralis numeri tantū pꝛime declinatō-
nis. ⁊ dicuntur oppꝛobꝛia Inde minoꝛ aris eſt deponentale. ⁊ ſcat minas
imponere. Sed derideo eſt verbum tranſitiuū ſecūde coniugationis. cō-
poſitum a de ⁊ rideo Sed vngula vt hic ſumitur dicitur ferꝝ incurua-
tum cum quo mouetur ignis. Sed conuiua eſt nomē cōis generis. et
dꝛ aliq̄s vel aliqua exiſtens cum alio in conuiuio

O laurēti militū dauid inuictiſſime regis eterni. Apud illū ſeruulis ipſius depcare veniā ſemp. Martyꝛ mileſq̄ foꝛtis.

¶ Hic autoꝛ ꝯūr dirigit petitionē ad be. laurētiū dicens (O laurenti) ſc
exñs (martyꝛ. q̄) ꝑ et (foꝛtis miles. inuictiſſime militū) .i. inter oēs mili-
tes (dauid eterni regis) tu (depcare. apud illū) ſcꝫ regē (ſp veniam) id eſt
indulgentiam (ſeruulis) .i. famulis (ipſius) .ſ. regis eterni Notanduꝫ
autoꝛ in lr̄a tāgit dignitatē ſcti laurētij. q̄ inter ceteros martyꝛes hꝫ tria ꝑ-
uilegia ꝯtū ad officiū. Pꝛimū ē in vigilia. qꝛ btūs Laurētius ſolus inter
martyꝛes hꝫ vigiliā. Sꝫ vigilie ſctōꝝ ꝓpter multas inoꝛdinatōes in ieiu-
nia ꝯmutate ſunt. mos eñ fuit vt in feſtiuitatibꝫ ſctōꝝ hoīes cū vxoꝛibꝫ ⁊
filiabꝫ ad eccleſiā venirēt ⁊ ibi cū luminaribꝫ ꝑnoctabāt. ſꝫ qꝛ multa adul
teria in his vigilijs fiebāt ſtatutū ē ⁊ fuit vt vigilie in ieiunia verterentur
nomē aūt antiquū retentū eſt. qꝛ nō ieiunia. ſꝫ vigilie appellanṫ. Scōm eſt
in octaua. qꝛ ipſe ſolꝰ cū btō Stephano hꝫ octauā inter oēs martyꝛes. ſi-
cut btūs Martinꝰ inter ꝯfeſſoꝛes. Terciū eſt in ꝟſibꝫ antiphonaꝝ q̄s ipe
ſolus ⁊ paulus hꝫ. ſed tñ diuerſimode. qꝛ ſctūs paulus hꝫ eos ꝓpter excel
lentiā p̄dicationis. ſctūs vero Laurentius ꝓpter excellentiam paſſionis.
Scdo nota. autoꝛ vocat xp̄m dauid foꝛtē. vñ legiṫ in p̄mo regū cū Sa
muel vnctꝰ eſſet in regē. dauid fuit decoꝛus in facie quē pater eiꝰ miſit ad
fratres vt poꝛtaret eis cibū ⁊ aſcendit ad p̄liū philiſtinoꝝ. cū ergo pꝛocla
matū eſſet ſingulare certamē ꝯtra goliā gigantē ipſe p̄ualuit in funda ⁊ la
pide. Et iſte dauid p̄figurauit xp̄m regē vt dꝛ be. Augꝰ. ſup genealogiaꝫ
dñi mathei p̄mo. vñ dauid manufoꝛtis interp̄taṫ. ſupauit eñ goliam. id ē
dyabolū ⁊ poſtea factus eſt pater multaꝝ gentiū. qꝛ oībꝫ patrem ſe vocare
conceſſit dicens. ſic āt oꝛabitis. pater noſter q̄ es in celis ⁊c. Sic autoꝛ in ꝑ
poſito vocat xp̄m dauid ⁊ beatū laurētiū militē. qm̄ dñm imitatus ē in foꝛ
titudine ⁊ militia triūphali. fuit eñ inuictus. qꝛ gr̄a ſpūſſancti ⁊ in ꝟtute
ꝓceſſit ꝯtra goliam. i. ꝯtra deciū īpatoꝛē miniſtꝝ iniq̄tatis ⁊ p̄eualēs ſe-
cutus eſt xp̄m ⁊ ꝯfuſus in adiutoꝛiū ſui dauid oēs inſidias inimicoꝝ non
timuit. ſꝫ pꝛunas craticule cū alijs penis foꝛtiſſime ꝑ regno dei ſuſtinuit.
Itē nota. ſctūs Laurē. dꝛ inuictiſſimus ⁊ excellentiſſimus martyꝛ non ꝑ
tanto vt nullus aliꝰ martyꝛ tanta ſit paſſus. ſꝫ ꝑ tāto. qꝛ eiꝰ martyꝛium a
ſanctis doctoꝛibꝫ magis ē appꝛobatū. licet eñ aliq̄ martyꝛes leguṇṫ plura
ꝑ xp̄i noīe ſuſtinuiſſe. tñ eoꝝ martyꝛiū nō intantū eſt appꝛobatū. Vel ꝑ tā
to dꝛ excellentiſſimus. qꝛ fuit excellentis dignitatis. nam fuit archidyaco
nus ſiue leuita romanꝰ ſicut de ipo legiṫ Pꝛo terminis nota. miles ē no-
men dignitatis deriuatū a ꝟbo milito. Sꝫ inuictiſſime ē ſuplatiuꝰ huiꝰ
noīs inuictꝰ ⁊ dꝛ ille q̄ nō p̄t vinci. Sꝫ ſeruulꝰ ē diminutiū a noīe ſeruꝰ.

De aſſumptione beate marie virg

Congaudent angelorum chori glorioſe virgini
Que ſine virili cõmixtione genuit
Filium qui ſuo mundum cruore medicat
Nam ipſa letatur ꝙ celi iam conſpicatur principem
In terris cui quondã ſugendas virgo mãmillas prebuit.

¶ Iſtud iam eſt canticum aliud in laudẽ ꝛ honorẽ beate ꝟginis ꝯpilatuꝫ
qđ cantaꝛ ad laudem aſſumptionis eius glorioſe. Et diuidiꝛ ꝑncipalr̃ in
tres ptes. In quaꝝ ꝑma deſcribit gaudiũ angelicũ in aſſumptione virgi-
nis glorioſe. In ſcđa facit exclamationeꝫ de excellenti gl̃a beate virginis.
In tercia ꝯmẽdat eam in diuerſis virtutibꝫ. Secunda ibi. Quã celebris
Tercia ibi. Te libri virgo ꝛc. Dicẽs ꝑmo (Chori) .i. turbe angelorum
(congaudẽt) .i. ſimul gaudẽt (glorioſe virgini) marie (q̃) ſcꝫ maria (genu-
it filiuꝫ) ſcꝫ xp̃m (ſine virili ꝯmixtione) .i. ſemine viri (q̃) ſcꝫ filius (medi-
cat) .i. ſanat (mũdũ ſuo cruore) .i. ſanguine (nã) ꝓ qꝛ (ipſa) maria (letaꝛ) .i.
gaudet ſcꝫ ex eo (ꝙ ꝯſpicaꝛ) .i. videt ꝛ ꝯtemplaꝛ (iam ꝑncipẽ celi. cui) ſcilꝫ
ꝑncipi. ipſa maria (ꝓbuit quondã) .i. prius (in terris. mãmillas ſugẽdas)
id ẽ ad ſugendũ ¶ Notãdũ ſcribiꝛ in canticis canticoꝝ ca. viij. que ẽ iſta
que aſcendit de deſerto delicijs affluens innixa ſup dilectũ ſuũ. In his ꝟ-
bis duo tangũtur. Primo. b. virginis in hac vita multiplex tribulatõ cũ
dꝛ de deſerto. Scđo eximius honor quo eſt decorata cum diciꝛ delicijs af
fluens. Circa qđ no. ꝙ q̃uis btã ꝟgo ſpũſctõ repleta habuit gaudia in-
eſtimabilia. tñ multis paſſionibꝫ erat occupata. in egyptũ fugiendo. filiũ ꝑ
ditum q̃rendo. ꝛ maxime ſibi in ſua paſſione ꝯpatiendo. iuxta ꝓpheciam ſi
meonis. Et tuã ipſius aĩam ꝑtrãſibit gladius. Unde iſte tribulationes
vocanꝛ deſertũ ꝑ qđ oportet trãſire quelibet ad terrã ꝓmiſſionis. qꝛ legiꝛ
in libro Exo. cũ filij iſrael egreſſi erant de terra egypti trãſiuerunt multis
annis ꝑ deſertum donec venirent ad terrã promiſſionis. Eſt ergo verbũ
ꝓpoſitum verbũ admirationis angeloruꝫ qui admirati ſunt in aſſumptõ-
ne virginis glorioſe dicentes. Que eſt iſta q̃ aſcendit per deſertum. id eſt
de tribulationibꝫ. Unde btũs Joãnes euã. dicit. aplis in diuerſas regio-
nes mũdi ſubeũtibꝫ. ꝟgo btã in ſua domo iuxta mõtem ſyon ꝑmanſit oĩa
loca filij ſui. ſ. locũ baptiſmi. ieiunij. paſſionis. ſepulture. reſurrectiõis. aſcẽ-
ſionis q̃diu vixit ſedule viſitauit. De ſcđo legiꝛ in paſſionali ꝙ dñs ipaꝫ
tanto honore decorauit ꝙ cũ tranſitura eſſet ad reqͥem ipſe deus cũ omni-
bus apoſtolis pñs erat prope torrentẽ cedron non longe a ciuitate hierl̃m
et ibi multitudo angeloꝝ beatã virginẽ ad requiẽ aſſumpſerũt. in cuiꝰ lau
dem hec ſequẽtia ꝯpoſita eſt ꝛ ꝯpilata. Item nota ꝙ oĩne myſteriũ filij
dei occultũ erat angelis ab initio. ſed cũ notũ fieret eis gaudentes admi-
rati ſunt in oĩbꝫ geſtis ꝛ in oĩbꝫ circũſtantijs xp̃i. Et non ſolũ admirati ſꝫ
de xp̃o ſed et de glorioſa virgine eius matre q̃ in gloria aſſumpta eſt afflu
ens delicijs. i. celeſtibꝫ voluptatibꝫ cũ filio ſuo in eterna requie Sed du
bitatur cur filius aſcendẽs in celũ non fecit ſecũ aſcendere matrem. qui la-
troni ꝓpter ſcelera ſua ſuſpẽſo dixit. hodie mecuꝫ eris in paradyſo. aut cur

De aſſumptione marie.

non ſtatim poſt aſcenſionem ſuam eam aſſumpſit. Reſpondetur ꝙ chriſtꝰ
ꝓpter ſalutem humani generis venit in mundum . ⁊ ꝓpter eandem ſalutē
elegit eam. ideo per aliqͦd tempus voluit eā remanere in terris ꝓpter plu
ra. Primo ꝓpter diſcipulorū ⁊ fidelium xp̄i conſolationem ⁊ eruditionē in
multis. que ſpecialiter ei conſtabant. vnde matheo reuelauit qͦd de magis
et ſtella ſcripſit ⁊ occiſionem innocentum. Et manifeſtauit luce de miſſio
ne gabrielis archangeli. ⁊ de ceteris xp̄i conceptionem ⁊ natiuitatem con/
cernentibꝫ. ⁊ que de infantia ſaluatoris mirantur. ⁊ qͦd de virginitate ma/
rie ante partum in partu ⁊ poſt partum creditur. Et alia multa q̄ a nul
lo niſi ab ipſa glorioſa v̾gine ſalua v̾tute receperunt. vn̄. b. Joan. euan. In
p̄ncipio erat verbum ⁊ v̾bū erat apud deū. hec ꝯferēs in corde ſuo . vt dͬ
Ber. in omelia. Stabat iuxta crucē ieſu. ⁊ reliqua. Scd̄o ad eruditionem
in multis. de quo etiā iā dictū eſt. q̄r euangeliſtas ⁊ multos alios informa
uit de geſtis ⁊ factis xp̄i. vnde recte v̾go mater poſt filij ſui aſcenſionē de
buit remanere. vt eccleſiā inter vndas ꝑſecutionū tūc t̄pis valde fluctuan
tem v̾go ꝯfirmaret verbo ⁊ exēplo . ſi eīn dn̄s hinc migrans matrē ſecum
duxiſſet puſillus ille grex fideliū deſperare potuiſſet tanq̄ꝫ derelictꝰ ⁊ obli
uioni datꝰ. vn̄. b. Ber. migraturus ex hoc mūdo dn̄s matrē in eo reliquit
p̄ie ſimul ⁊ pulcre ordinans vt vtraq̄ꝫ eccleſie portio triūphans videlicꝫ ⁊
militans viſibili ⁊ inuiſibili ſolatio foueret̄ ab illa xp̄o in celum aſſumpto
Tercio ꝓpter incremētum fidei ex ſua preſentia meritis ⁊ exhortationibꝫ
Quarto remāſit in mundo ꝓpter augmentationem ſui meriti . ⁊ eiuſdem
cōpletionē. diuina eīn diſpoſitione periodus naturalis vite eius ſic putat̄
eſſe proportionata meritis ipſius ꝙ proportionabiliter creuit in merito
quantum proceſſit in etate. Quinto ad hoc vt eſſet forma diſcipline chri/
ſti ⁊ exemplar perfectionis vite xp̄iane. Unde Ambroſius ſup̱ Lucā. ſic
nobis tanq̄ꝫ in imagine deſcripta virginis vita marie in qua velut in ſpe/
culo refulget ſpecies caſtitatis ⁊ forma virtutis. hinc ſumatis exemplum
viuendi. vbi tanq̄ꝫ in exemplari exempla probitatis ſufficientiſſime inueni
untur. quid corrigetur. quid fugere. quid tenere debeatis. talis enim fuit
maria vt eius vita omnium fieret diſciplina. ⁊ ſpecialiter ipſis fidelibꝫ pro
tunc fuit exemplar patientie ⁊ conſtātie in tribulationibꝫ iniurijs ⁊ aduer
ſitatibus. recte ergo virgo mater poſt filij aſcenſionem in eccleſia remane/
re debuit vt ipſam inter vndas perſecutionum confortaret. Item no/
ta littera dicit (congaudent) vnde Bernar. dicit de aſſumptōne virginis
hodie beatam virginem celum ſuſcepit. angeli laudando. archangeli gau/
dendo. throni iubilando. dominationes exultando. principatus pſallēdo
poteſtates organizando. cherubin citharizando. ⁊ ſeraphin hymniſando
ergo bene dicitur (congaudent angelorum) Item littera dicit (que ſine vi
rili ⁊c̄.) vnde ſanctus Bern̄. Maria fuit ſine pudore fecunda. ſine graue/
dine grauida. ſine labore puerpera

Nota virilis ē nomē adiectiuū deriuatū a noīe vir. Sꝫ medico ē v̾buꝫ
p̄me ꝯiugationis trāſitiuū deriuatū a noīe medicus. Sed ꝯſpicor ē v̾buꝫ
deponētale p̄me ꝯiugationis. ⁊ differūt cōſpicor media breuis. ⁊ conſpi/
cor media longa. vnde Conſpicor aſpicio conſpicor colligo ſpicas. Dici
tur tn̄ etiā ꝯſpico as. ꝑ eadē ſ̾catione. i. ſpicas colligere. ⁊ dͬ a con ⁊ ſpico

Quam celebꝛis angelis maria mater ieſu creditur. Qui filij illius debitos ſe cognoſcūt famulos. Qua gloꝛia in celis iſta virgo colitur. Que domiō celi pꝛebuit hoſpitium ſui ſanctiſſimi coꝛpoꝛis. Quam ſplēdida polo ſtella maris rutilat Que omnium lumen aſtroꝝ et hominū atqꝫ ſpirituum genuit.

¶ Hic autoꝛ facit exclamationē de gloꝛia beate virginis marie dicēs (O
ꝗꝫ celebꝛis).i. venerāda (maria mater ieſu creditur angelis. qui) ſcꝫ angeli
(cognoſcūt ſe debitos famulos filij illiꝰ) marie (q̄) id ē ꝗꝫ magna (gloꝛia
iſta virgo colitur) id eſt honoꝛatur (in celis que pꝛebuit hoſpiciū domino
celi).i. deo. hoſpitiū dico (ſui ſanctiſſimi coꝛpoꝛis. o ꝗꝫ ſplendida) id ē clara
(ſtella maris).i. maria (rutilat).i. ſplendet ⁊ choꝛuſcat (polo) id ē celo (q̄)
ſcꝫ maria (genuit lumē omniū aſtroꝝ).i. ſtellaꝝ (⁊ omnium ſpirituum) id
eſt angeloꝛum Sciendū. iſta ſententia ꝓcedit per locum a maioꝛi ⁊ ha-
buit oꝛiginem ab vno articulo decalogi decem pꝛeceptoꝛum vbi dicitur.
honoꝛa patrem ⁊ matrem vt ſis longeuus ſuper terꝛam. Ex iſto arguit
ſic. qui aliquid pꝛecipit amplius tenetur hoc idem facere. Sed quia dn̄s
pꝛecepit parentes honoꝛare. ergo ⁊ ipſe magis tenebatur quemadmoduꝫ
et fecit. Maioꝛ pꝫ per aplm̄ dicentē. verbuꝫ ſine opere fruſtratur. Minoꝛ
patet ex fide. ergo ſequitur concluſio vera. ꝙ maria ſit celebꝛis angelis et
non ſolum angelis ſed etiam chꝛiſto ⁊ omnibꝫ celeſtibꝫ. Item nota. litte-
ra dicit (ꝗꝫ celebꝛis) vnde ſanctus Gꝛego. dr̄. quis cogitare ſufficit ꝗꝫ glo-
rioſe hodie regina mūdi proceſſit. quanto deuotionis affectu in eiꝰ occur-
ſu celeſtium legiones ꝓdierunt. quantis ad thꝛonū laudibꝫ ſit deducta. ꝗꝫ
placito vultu ⁊ ſerena facie quantiſqꝫ amplexibꝫ a filio ſuo ſit ſuſcepta ſuꝑ
omnem creaturam eleuata. credendum tamen eſt ꝙ dei filius ſibi occurit
atqꝫ ſuꝑ oēs choꝛos angeloꝝ eā collocauit. alias nō impleuiſſet qꝺ in lege
pꝛecepit dicens. honoꝛa patrem ⁊ matrem ⁊c̄. Item notādū de h̄ ꝙ di-
cit (domino celi) ⁊ hoc ꝙ dicit. in terꝛis cui quondā. ꝙ beata virgo maria
in filio ſuo omnia opera miſericoꝛdie adimpleuit. Ipſa eīn filium dei ſum-
mū peregꝛinum exiſtentem cum in hunc mundum veniſſet in hoſpitio ſui
coꝛpoꝛis ſuſcepit. eſurientem pauit. ſitientem mammillis ſuis potauit. ip-
ſum a iudeis compꝛehenſum viſitauit. ipſum nudum veſtiuit. tunicam ei
conſuendo. ex quo ergo omnia opera miſericoꝛdie in filio ſuo adimpleuit.
merito ergo a filio ſuo deducta eſt ad eterna gaudia. Item nota. au. di-
cit. Stella maris rutilat polo. vbi ponit partem pꝛo toto per ſynodochen
vnde duo ſunt poli in ſphera celeſti. ſcꝫ polus arcticꝰ ⁊ polus antarcticus
his duobus polis celum voluitur. ⁊ ſic autoꝛ ſumit polum pꝛo ſphera ſu-
pꝛema in qua eſt requies ſanctoꝛum. Sed circa aſſumptionem ꝟginis
glorioſe dubitatur. Utrum vere moꝛtua fuerit ex quo nō dicitur dies eiꝰ
depoſitionis vel natalicie vel obitus ſicut alioꝝ ſanctoꝝ. ſed aſſumptōnis
Rn̄det ꝙ ꝓcerto ⁊ indubitāter habendū eſt ſeu tenendū ꝙ vt hodie ꝟgo

mater migrauit de h mundo ⁊ vere mortua fuerit. ita ꝙ ſub tali generali
lege ꝯcluſa fuit qua ꝯſtitutũ eſt oib⁊ hoib⁊ ſemel mori. ad Ro. ix. vñ nec fi-
lius eius ex illa lege eximi voluit. certũ ergo habet ꝙ ſubijt mortẽ tp̃alem.
Patet ergo error opinionũ illaꝝ q̃ꝝ vna dr̃. ꝙ tp̃e prefixo de hac vita mor-
tali virgo dei genitrix ad vitam immortalem ſine morte fuerat in celeſteꝫ
p̃adyſum tranſlata quẽadmodum factum fuiſſet in ſtatu innocentie. Et
nõ habet opinio iſta rationem niſi q̃r deus voluit. ⁊ ita ꝑ redemptõne ge-
neris humani diſpoſuit Similiter ſecũda opinio non eſt ſuſtinenda que
dicit ꝙ virgo mater viua ad paradyſum terreſtreꝫ quemadmodũ Enoch
et helyas tranſlata ſit. ſicut dr̃ etiam de Joan. euan. ⁊ de his q̃ cum chriſto
reſurrexerunt. qui opinantur ad illum finem. vt tp̃e antixp̃i contra ipſum
teſtes irrefragabiles inueniãtur tam ex parte legis q̃ꝫ etiam ex parte natu-
re ⁊ ex p̃te legis xp̃i Sed dubitatur q̃ precceſſerunt eius obitũ ⁊ an dñs
obitũ futuꝝ prenũciauit. De his ſic legitur. die quodam dũ in filij ſui de-
ſiderium cor virginis glorioſe vehementer accenderetur eſtuanſq̃ꝫ anim⁹
cõmoueretur ita vt ad interiorem abundantius lachrymaꝝ excitaret effu-
ſionem quatenus deinceps ſubtracti filij non valens ferre ſubtracta ſolatia
iuxta illud in canticis. anima mea liquefacta eſt ⁊c. ſanctiſq̃ꝫ angelis inde-
ſinenter eam viſitantibus ad honorem ſui domini reuerenter cuſtodienti-
bus ſui deſiderij vehementiam vt credi fideliter poteſt inſinuans atq̃ꝫ di-
cens. narrate dilecto. quia amore langueo. tam diuina inſpiratione occul-
ta q̃ꝫ apte legationis nuncio vicinos dies ſui obitus eſt prenunciat⁹. Nec
miꝝ quia illud ſanctis martyrib⁊. ſilr apoſtolis ⁊ ceteris ſanctis frequẽtiſſi-
me legimus fore factum. cur in illo minor eſſe deberet virgo beata. Sciuit
enĩ beatus Petrus vicinum ſuum obitum cum dixit. certus ſum q̃r ve-
lox eſt depoſitio tabernaculi mei. Angelus etiam cum multo lumine eidẽ
apparens ⁊ reuerenter eam vt matrem ſui domini ſalutans die tercia eſſe
aſſumendam ſibi predixit. Sed an apoſtoli fuerunt congregati ad ei⁹ exe-
quias celebrandas. beatus Aug⁹. ſermone ſexto hodierne feſtiuitatis dr̃.
ex antiqua ⁊ veriſſima traditione accepimus ꝙ tp̃e glorioſe dormitionis
virginis cum quidam ſancti apoſtoli ad ſaluandas gentes in orbem terra-
rum fuiſſent diſperſi ad momẽtum tp̃is in altũ ſublati hieroſolymis con-
uenerũt. ⁊ cũ illic eſſent angelica viſio eis facta eſt diuinaq̃ꝫ cantica audie-
bant. ⁊ ita cũ diuina ⁊ celeſti claritate in manus dei ſanctã animã ꝯmenda-
uit. Item Dyoniſius de diuinis noib⁊ dicit. Nos ⁊ tu. ſ. thimotee ⁊ mul-
ti ſanctorum fratrum noſtroꝝ in viſione corp̃is vite p̃ncipis ⁊ qd̃ deũ ſuſce-
pit. ꝯuenimus. ſ. in morte beate virginis. de qua corpus dñi ſumptum eſt
et q̃ dei filiũ in vtero ſuo recepit. Et ſubdit. aderat ibi ⁊ eius frater Jaco-
bus ⁊ petrus eximia ac maxima theologoꝝ ſummitas. qd̃ dictum expo-
nens dñs Alber. in poſtilla dicit. apl̃i ⁊ multi alij ex diſcipulis quoꝝ cõgre-
gationi interfuit Dyoniſius ibidẽ. deinde placuit ꝙ poſt viſioneꝫ vniuer-
ſi ſummi ſacerdotes hymniſarẽt. i. apl̃i ſimul laudeꝫ darent ꝑut vnuſq̃ſq̃ꝫ
idoneus eſſet. immenſe virtutis bonitatem viuifice infirmitatis. Etiaꝫ dr̃
Dyoniſ⁹. poſtea viſum eſt poſt viſionem ꝙ vniuerſi gerarche. i. angeli lau-
darent ſicut vnuſquiſq̃ꝫ ſufficiens erat infinite virtutis bonitatem thear-
chice infirmitatis Pro declaratione terminorum notandum eſt. ꝙ cele-

bꝛis eſt nomẽ adiectiuũ cõpabile ꝛ mobile Item creditur eſt paſſiuum huius verbi credo. Sed rutilo eſt verbũ neutrale ꝑme ꝯiugatõnis. ꝛ idẽ eſt ꝙ ſplendere. Inde rutilus a um. id eſt ſplendidus a um

Te celi regina hec plebecula pijs concelebꝛat mentibus. Te cantu melodo ſuper ethera vna cum angelis eleuat. Te libꝛi virgo concinunt pꝛophetaꝝ. choꝛus iubilat ſacerdotum apoſtoli chꝛiſtiqꝫ martyꝛes pꝛedicant Te plebis ſexus ſequitur vtriuſqꝫ vitam diligens virginalem celicolas in caſtimonia emulans.

¶ Hic autoꝛ ꝯmẽdat beatã ꝟginẽ ex multis ꝟtutibꝫ. ꝛ diuiditur in duo Pꝛimo facit qđ dictũ eſt. Scđo dirigit petitõem ad beatam virginẽ. ibi. Eccleſia ergo cũcta. dicẽs ꝑmo ſic. O (regina celi) maria (hec plebecula) ſcꝫ fideliũ (ꝯcelebꝛat). i. veneraꝛ (hodie) in die aſſumptõis tue (te pijs mẽtibꝫ) .i. deuotis (ꝛ eleuat) .i. extollit (te cũ angelis) ſcꝫ beatis (melodo) id eſt ſuaui canto (ſuꝑ ethera) .i. celos Et virgo libꝛi ꝓphetaꝝ (ꝯcinunt) id eſt p̄dicant te (ꝛ choꝛus) id eſt turba ſacerdotũ (collaudat) .i. ſilꝛ laudat te apłi (qꝫ) ꝑ et martyꝛes xp̄i p̄dicant te (ꝛ ſexus vtriuſqꝫ plebis) id ẽ ſexus maſculinus ꝛ femininus (ſequiꝛ te) ſcꝫ laudibꝫ (emulãs) id eſt imitans (celicolas) id eſt in celo exiſtentes (in caſtimonia) .i. caſtitate.

Notandũ autoꝛ cõmendat beatam virginem ex omnibꝫ perſonis mũdi. dans in hoc exemplũ certitudinis dicens. quoniam ip̄a eſt de qua omnes pꝛophete p̄dixerunt. Pꝛimo cõmendat eam in populo huius mundi tanqꝫ poꝛtum ſalutis. in quo omnis anima fidelis requieſcit. Secundo cõmendat eam ex vaticinio pꝛophetaꝝ. qꝛ ip̄a eſt terminus omnis ꝓphetie. Tercio cõmendat eam ex dignitate ſacerdotali. qꝛ ip̄a eſt templũ ſacerdotij eterni. quia tale templum ingreſſus eſt ſummus pontifex poꝛta remanente clauſa. vt legitur in ezechiele. Quarto cõmendat eam teſtimonio apoſtoloꝝ qui poſiti ſunt in teſtimonium chꝛiſti. vnde virtute magna reddebant apoſtoli teſtimonium reſurrectõnis etiam alterius myſterij. ſcꝫ natiuitatis. aſſumptõnis. purificatõis ꝛc̄. Quinto commendat eam ex caſtitate virginali. qꝛ ipſa fuit virgo in partu. ante partum. et poſt partum nam ipſam ſequitur ſexus vterqꝫ cũ deſiderio virginali. modo ſm cõmentatoꝛem. Deſiderium naturale impoſſibile eſt vt fruſtretur. ex xij. metaph. ꝛ naturale deſideriũ hominis ſemper eſt ad bonum. vt diciꝛ pꝛimo ethicoꝝ. ergo vita virginalis cum ſit vita optima ab hominibꝫ appetitur. vnde omnes naturaliter ſequunꝛ virginem gloꝛioſam diligentes vitam caſtam. vt fiant ſiles ꝛ participes celeſtis dignitatis. ¶ Item nota. hec ſententia poteſt myſtice intelligi de ſupceleſtibꝫ. qꝛ legiꝛ in paſſionali. ꝙ chꝛiſto adueniente cum eo venerunt turbe angeloꝝ patriarcharũ confeſſoꝝ ꝛ virginũ. ꝛ ergo dꝛ in canticis Circũdabant eam floꝛes roſaꝝ id ẽ roſei cetus. martyꝝ ꝛ lilia ꝯualliũ. i. agmina ꝯfeſſoꝝ angeloꝝ ꝟginũ

et ſcribit ibidē apl'i cantant poſt eā quo ꝓgredieris virgo prudentiſſima
¶ Itē nota. poſtq̄ʒ beata virgo ſpiritū emiſit apoſtoli reuerenter corpus eius acceperunt. ⁊ ſuper pharetrū poſuerunt. ⁊ dulciter cantauerunt qđ audientes iudei interrogauerūt quid hoc eſſet. q̄bus tunc dictum eſt. ꝙ mariam deferrent mortuam. tunc dixerunt. venite occidamus eos. ⁊ corpus quod ſeductorē portauit igne ꝯburamus. qui dum dixiſſent. lux immenſa circūdedit eos. vt ex nimia claritate territi facti ſunt veluti mortui Ex quo miraculo q̄ʒ plures iudei conuerſi fuerunt ad fidem. Sic diſcipuli liberati corpus marie in monumentum diſpoſuerunt. Tercio vero die anima rediịt ad corpus. ⁊ de ſepulchro prodiịt glorioſuʒ. ſicq̄ʒ ad ethereum ſumitur thalamum angelorꝝ.

¶ Pro terminis nota. plebecula ē nomē diminutīm a plebs. ⁊ idē ſcat Sʒ melodus a um eſt nomē adiectīm deriuatū a noīe melos. Sʒ etherē nomē maſculini generis carens plurali numero. ⁊ hʒ em vel a in accuſatiuo. ¶ Itē celicola ē nomē cōis generis deriuatū a noīe celū. ⁊ a verbo colo. ⁊ dicitur aliquis habitans in celo. ſed caſtimonia eſt nomē feminini generis. ⁊ idem eſt qđ caſtitas.

Eccleſia ergo cuncta te cordibus teq̄ʒ carminibus venerans. Tibi ſuam manifeſtat deuotōnem precatu te ſupplici implorans maria. Ut ſibi auxilium circa dominum eſſe digneris per euum.

¶ Hic autor dirigit petiōem ad virginē glorioſam dicens (Ergo cuncta eccleſia. id eſt oīs ꝯgregatio fideliū (celebrans). i. honorans (te cordibus. q̄ʒ) ꝑ et (carminibꝰ) id eſt cantu. manifeſtat tibi ſuā deuotōem (implorans). i. inuocans (te ſupplici p̄catu). i. humili orōne (vt tu digneris) id eſt velis (eſſe ſibi auxilium) circa dominū chriſtū (ꝑ euū). i. eternalr.

¶ Notandū legitur in quodam libro ꝙ glorioſa virgo maria tempore mortis ſue penetrauit purgatorium ⁊ infernum. attamē ſine pena illeſa exiuit. Dicunt quidam ratōem ſuper iſto ꝙ virgo glorioſa propterea fuit in purgatorio. vt videret tribulatōnes penarum ⁊ multiplicatōnes earundem. quas anime ſuſtinerent in purgatorio. vt tanto citius mota ad miſericordiā exaudiat peccatores. ¶ Item legitur ibidem ꝙ ꝓpterea virgo beata in celis locata eſt ad dexteram filiị ſui. vt cum aliquis peccator eſſet damnandus ip̄a prompta eſſet ad interueniendū pro peccatore. quare fidelis mediatrix appellatur. ¶ Item nota. tempore aſſumptionis beate marie virginis hec nouem circa eam facta dicuntur ſeu exhibita beate virgini Marie. ſcʒ angelica conſolatio. omnium apoſtolorū congregatio. ſine dolore conſummatio. ſepultura in valle ioſaphat. preparatio exequialis. deuotio xp̄i. ⁊ totius celeſtis curie obuiatio. iudeorꝝ perſequutio miraculorū in omni cauſa condecens cōuerſatio. anime ſimiliter et corporis aſſumptio. ¶ Item nota ꝙ virgo glorioſa cū corpore ⁊ aīa in celum eſt aſſumpta. patʒ per Egidium dicentem Scādit ad ethera vir-

go puerpera virgula ye ſſe nō ſine corpe. ſʒ ſine tpe tēdit ad eē. ꝛ ergo d̄r in paſſionali ꝙ beata ꝟgo aſſumpta ē honorabilr letanter ꝛ excellenter

¶ Pro terminis nota. venerās eſt pticipiū veniens a veneror aris. qḋ tm eſt actiue ſcatōis. vt ptʒ ꝑ floriſtā ꝗ d̄t. Sola ꝑans ens ꝛc̄.

Sallite regi noſtro pſallite pſallite pſallite prudēter. Nam pſalterium eſt iocundum cum cythara. Nato virginis quo pſallens natus ſterilis. Cytharam carnis per/cuſſit in domo domini. Dum quod ſonabat clamando. do/cuit viuendo. Mortificando (que ſuꝑ terram ſunt) membra ꝛ hoc alios docendo. Preparans chriſto plebem perfectam io annes vox clamantis in deſerto.

De decollatione Iohannis b.

¶ Hic ſm ordinatiſſimū curſum anni autor ponit aliā ſequentiā. ſcʒ de ſancto ioanne baptiſta ꝛ de eius paſſione. Et diuiditur in tres partes Primo introducit quaſdā ꝓphetias quas applicat ad ꝓpoſitū exhortan/do populū ad laudē ioānis baptiſte. Scḋo deſcribit cauſam ꝛ materiam decollatōnis eius. Tercio facit quandā exclamatōem ↄtra mortem ipſi/us. ſcḋa ibi. Sed hec vox. tercia ibi. En quō perit iuſtus. Proponit er/go vnam ꝓphetiā que ſcribitur in p̄s exhortando populū dicens. Vos chriſti fideles (pſallite). i. cū leticia cantate (prudēter. regi noſtro). i. deo (nam) pro quia (pſalterium) id eſt canticum oris (eſt iocundum. cum cy thara) id eſt cum concordantia boni operis (quo) id eſt cum quo ſcʒ pſal terio (natus) id eſt filius (ſterilis) ſcʒ mulieris Elizabeth (pſallens. na/to) id eſt filio (virginis Marie) id eſt chriſto (percuſſit cytharā carnis) id eſt corporis ſui (in domo domini) id eſt in ſancta eccleſia (dum). ſ. ſan/ctus Joannes baptiſta (docuit viuendo) ꝑ operatōem vite. ſcʒ illud (qḋ ſonabat) ſcʒ clamando (viuendo) id eſt predicando (mortificando) id eſt macerando (mēbra que ſunt ſuper terram. ꝛ docendo hoc alios) ſcʒ ho/mines. Et ipſe Joannes. ſuꝑple exiſtens (vox clamantis) ſcʒ in deſerto (preparans chriſto perfectam plebem) ¶ Notandum. ſcribitur in pſalmo viceſimooctauo. Vox domini in virtute. vox domini in magnifi/centia. In quibus verbis beatus Joannes baptiſta duplr cōmendatur. Primo ex virtute ſue predicatōnis. quam perfecit ex inſtinctu ſpūſſancti ſeu dominice collatōnis. quia vox domini in virtute. ¶ Scḋo commen/datur in virtute eius predicatōnis quam terminauit ipſe beatus Johan/nes baptiſta per efficatiam ſue virtuoſe operatōnis. Quia vox domini in magnificentia. ¶ De primo ſcribitur Luce primo capitulo. quō Gabriel archangelus ingreſſus eſt ad Zachariā dicens Ne timeas Za/

Zharia vxoꝛ tua tibi pariet filium. hic erit magnus coꝛam dn̄o. ipe pꝛeibit ante illum in ſpū ⁊ virtute helie. ⁊ ſpūſancto replebitur. Et ex iſto pꝫ ꝙ erat vox dn̄i in virtute. qm̄ virtuoſe vocatꝰ. ⁊ virtuoſum aduentū domini pꝛedicauit. vox inquā illa clamantis in deſerto. parate viā dn̄o. rectas facite in ſolitudine ſemitas eius. De ſcd̄o ſcribit Math. iij. ꝙ in diebus illis venit iohes baptiſta p̄dicans baptiſmū penitētie. ex quo factꝰ ē vox dn̄i in magnificētia. qm̄ magna fecit. qꝛ tam dn̄s ꝙ̄ ſeruus magnifice operatus ē. de quo dt̄ Iſa. Cātate dn̄o qm̄ magnifice fecit. Sꝫ de magnificētia ſerui. i. Johānis baptiſte ſcribit Johis p̄mo. quā magnifice ꝑhibuit teſtimonium xp̄i. hoc eſt teſtimonium quod perhibuit quando iudei miſerunt ab hieroſolimis ſacerdotes ⁊ leuitas ad ioannem. vt interrogarēt eum quis es. ⁊ confeſſus eſt ⁊ nō negauit. Confeſſus eſt. qꝛ nō ſum ego chꝛiſtus. Et interrogauerūt eū Helias es tu Qui reſpondit nō ſuꝫ Propheta es tu. qui reſpondit non. Dixerūt Quis es tu. vt demus reſponſum his qui nos miſerunt ad te. Dixit ioannes. Ego vox clamantis in deſerto. hanc em̄ vocē exaltauit in magnificētia ⁊ in decollatōnis martyrio fideliter terminauit. ḡ in honoꝛē huius vocis facta eſt hec ſequentia.

¶ Item nota. ꝓpheta hoꝛtatur populum ad pſallendū. Pꝛimo ſemel in laudem ⁊ gloꝛiam diuine deitatis quantū ad eſſentiam. Deinde hoꝛtatur populū ad pſallendū ter. in honoꝛē ſumme trinitatis quantū ad ꝑſonas. ergo in pꝛincipio huius ſequentie ponitur ſemel pſallite. ⁊ poſtea reſumitur ter. vt ex hoc ſancta trinitas ⁊ inſeparabilis ſeu indiuiſibilis vnitas collaudet᷑. Item nota. beatus Joānes baptiſta vocat᷑ filius ſterilis. Unde elizabeth mater eius erat ſterilis. ſterilitate nature. Unde in euangelio. Et hic eſt menſis ſextus illi que vocatur ſterilis. ſed nō vocatur ſterilis ſterilitate gratie. qm̄ generauit filium domino. ¶ Item nota. ſanctus Joānes percuſſit citharam carnis. id eſt ſuam linguā. ⁊ cum hoc pſallebat in pſalterio. quia verba ſalutis pꝛedicabat. ⁊ illud quod pꝛedicauit etiam operibus adimpleuit. Unde pꝛedicabat hominibus caſtigare coꝛpus ſuum. ⁊ ipſe coꝛpus ſuum caſtigabat. victum ſumendo de melle ſilueſtri. ⁊ veſtimentum de pilis cameloꝛum. ¶ Item nota. pꝛedicatio doctoꝛis eſt populo accepta ⁊ grata. quando doctoꝛ id (quod verbis p̄dicat ⁊ docet) operibus adimplet. Unde dt̄ Auguſtinꝰ Cuius vita deſpicit᷑ reſtat ꝙ pꝛedicatio eius contemnatur. Item ſanctus paulꝰ dt̄ Caſtigo coꝛpus meum ⁊ in ſeruitutem redigo. ne cum alijs pꝛedicauero ipſe repꝛobus efficiar. ⁊ hoc idem dt̄ Catho. Turpe eſt doctoꝛi ⁊c.

¶ Item nota. lr̄a dt̄ pꝛeparans xp̄o. Ibi tangit dictum Joannis baptiſte de ſeip̄o dicentis. Ego ſum vox clamantis in deſerto. pꝛeparate viam dn̄o rectas facite ſemitas dei veſtri Et ioannes baptiſta merito dicitur vox clamantis in deſerto. nam ſicut vox p̄cedit verbū. ſic ioānes baptiſta p̄ceſſit verbū. i. filium dei in pꝛedicatōne. pꝛeparando ſibi viam.

¶ Pꝛo terminis nota. pſallo eſt verbum neutrale tercie coniugationis. ſed natus vt hic ponitur eſt ſcd̄e declinatōnis. Item ꝑcutio eſt verbum tranſitiuū tercie coniugatōnis cōpoſitum a ꝑ ⁊ quatio. mutando literas Uel dt̄ quidaꝫ ꝙ cōponitur a per ⁊ cutio cuius ſimplex nō ē in vſu ſed bene eius cōpoſita. vt incutio percutio

Sedhec vox impiū herodem corripit quē minime corri-
git haud tñ tacuit.ſed aduſqȝ ſanguinē ſceleri reſtitit Nō licȝ
te inquit fratris tui habere cōiugem raptam ſibi peccaſti. q̄-
eſce penitentibꝫ ſic precepit dñs. Vocem incantātis ſapiēter
herodes vt aſpis ſurda ſpernit vt iuſtum vt ſanctum ioannē
timet quem vinxit in carcerem.

¶ Hic iam autor ꝯñr introducit materiā ꝑncipalē huius ſequentie ⁊ di
uiditur in duas partes. In ꝑma ꝑte autor deſcribit cām remotā decolla-
tionis ſancti Joānis baptiſte. Jn ſcda deſcribit cām magis ꝓpinquam.
ſcda ibi. Sedet in tenebris. dicens ꝑmo (Sȝ hec vox) ſcȝ ſanctus ioan-
nes. vel (hec vox) ſancti ioānis (minime ꝯuertit) id eſt vertit ⁊ emendat
(herodē quē corripit). i. arguit (tñ) ꝓ ſȝ. ſ. ſanctus ioānes (haud) id eſt nō
(tacuit. ſed reſtitit). i. reſiſtebat (ſceleri). i. peccato (vſqȝ ad ſanguinē). i.
vſqȝ ad ſanguinis effuſionē. vñ. ſ. ſanctus ioānes (inquit). i. dixit. ſcȝ hero
di (nō licet). i. nō decet (te habere ꝯiugē). i. vxorē (fratris tui) ſcȝ raptam
violēter ſibi (peccaſti. quieſce). i. ceſſa de peccato (dñs precepit ſic) ſcȝ vt
ceſſent a peccato (penitentibꝫ) ſȝ (herodes. ſpernit). i. ꝯtēnit (vocē) ſcȝ io-
annis (incātātis). i. diuinātꝭ ⁊ ꝑdicātꝭ ſapiēter (vt). i. ſicut (ſurda aſpis)
id eſt ſerpens obturans aures ſuas. ⁊ (timet ioannē. vt iuſtū) ſcȝ virꝝ. et
vt (ſanctū) ſcȝ virꝝ (quē) ſcȝ ioannē (vinxit). i. ligauit (in carcerem)
¶ Notandū autor dt raptā ſibi. vñ beatus Joannes baptiſta non corri-
puit herodē ꝓpterea ꝙ habuit vxorē fratris. ſȝ qr rapuit ipam. Fuit em̄
ſcriptum in lege ⁊ adhuc ſeruatur a iudeis ꝙ mortuo viro frater viri po-
teſt ſuſcitare ſemen de vxore fratris ſui. ⁊ hoc legitur in euangelio Mar
ci de reſurrectōne mortuoꝝ. ꝙ vna mulier nupſit ſeptem fratribꝫ per ordi
nem ⁊ ab inde ceperunt ſaducei originem dubitandi. Sic etiam iudas fi
lius Jacob dedit thamar meretricem, duobꝫ filijs ſuis. ⁊ hoc intelligit
altero fratre mortuo. Sed herodes habuit vxorem fratris ſui philippi vi
uentis qui fuit tetrarcha ituree ⁊ traconitide regionis Vnde beatus ioā-
nes corripuit eum ꝓ vxore rapta qđ ꝓhibitum eſt in lege. Jtem nota. he
rodes timuit ioannem baptiſtam. vt virum iuſtum ⁊ ſanctum. vt habetur
in textu euangelij. Et dt gloſa beati Gregorij ibidem ꝙ iſte timor nō fuit
meritorius. qm̄ huic timori pretulit amorem ſaltatricis. quia q̄uis beatū
ioannem timuit. tamen ꝓpter iuſiurandum noluit puellam contriſtari. ſȝ
precepit beatum ioannem in carcere decollari. ¶ Jtem nota. de hoc qđ dt
aſpis ſurda. eſt em̄ vna ꝓprietas ſerpentis cum ꝑcipit incantatōnem plu-
res ſerpentes ꝯuocant ꝑ vim verboꝝ. ipe ſerpens hoc ꝑcipiens aures ni-
titur obſtruere ne vocem incantantis audiat. modo autor hic comparat
herodem ſerpenti. quia herodes preceptis verbis ⁊ conſilij ſancti Joan-
nis baptiſte nō obediuit. ¶ Pro terminis nota. corripio eſt verbū ter
cie ꝯiugatōis cōpoſitū a con ⁊ rapio. ⁊ ſcat duo. vñ verſus. Corripio ca-
ſtigo notat ſimul abbreuioqȝ. Sed corrigo eſt verbū cōpoſitum a con et

rego. mutãdo n. in r. ꝛ e. in i. Sʒ aduſqꝫ ꝑm quoſdã ẽ vna dictio deſeruiens accõ caſui. attñ q̄dã dicũt ꝙ debẽt eẽ due dictões qua ꝝ vna ſcʒ ad eſt ꝑpoſitio deſeruiẽs accõ. reliqua ꝟo. ſ. vſqꝫ dʒ eẽ aduerbiũ. Reſto eſt verbum neutrale ꝯpoſitũ a re ꝛ ſto. ꝛ ꝑcat reſiſtere. Sʒ lʒ ẽ ꝟbũ impſonale. ꝛ ꝯiugaꝛ tm̃ ꝑ tercias pſonas. Sʒ inquit ẽ ꝟbũ defectm̃ ꝛ nihil hʒ niſi inquit in pn̄ti ꝛ inquã in futuro. ꝯꝫuis tñ Areſto. dr̄ ſepe inq̄m⁹ in ꝑma pſona in plurali. Sʒ vincio is ire eſt verbũ tranſitm̃ ꝛ ꝑcat ligare

Sedet in tenebris lucerna lucens amicus omnipotẽtis. Studet delicijs mũdi ꝑncipis filius pditõis. Meretrix ſuadet. puella ſaltat. rex iubet. ſanctus decollaꝛ. Dat rex ſaltanti caput ioannis. qui ſanctus anteqꝫ ſit natus

¶ Hic autoꝛ tãgit cãm magis ꝓpinquã paſſionis bẽ. iohĩs dĩ. Scũs ioãnes extñs (lucerna lucẽs) ſcʒ fidei ꝛ toti mũdo (ꝛ amicus) dei oĩpotẽtis (ſedet in tenebris). i. carceris (Sʒ) ſcʒ herodes (filius pditõis) ſcʒ eterne dãnatõis (ſtudet). i. inſiſtit ꝛ incũbit (delicijs). i. voluptatibꝫ mũdi. et (meretrix). i. vxoꝛ herodis (ſuadet). i. dat ꝯſiliũ (ꝛ puella). i. filia vxoꝛis herodis (ſaltat). i. coꝛiſat (rex iubet). i. ꝑcipit (ſanct⁹) ſcʒ ioãnes (decollatur. ꝛ rex) ſcʒ herodes (dat caput ioãnis ſaltãti). ſ. puelle (q̄) ſcʒ ioãnes (fuit ſanct⁹) anteqꝫ ſit nat⁹. ¶ Notandũ ꝑmo. in hac ſnĩa tagiꝛ paſſio beati ioãnis bap. ꝛ cã eiuſdẽ paſſionis facta eſt ꝑ oꝛdinẽ hoc mõ. Herodes agrippa accepit vxoꝛẽ fratris ſui philippi herodiadẽ. ꝓ quo eũ arguebat beat⁹ iohẽs bap. vñ in carcere eũ ligauit. quẽ occidere volebat. ſʒ populũ ꝓpter ipſius ꝑdicatõem ꝑ baptiſmũ ꝯgregatũ timuit. herodias aũt ꝛ herodes occaſionẽ q̄rentes ad occidendũ Johan. dies vero natalis agebaꝛ herodis. ꝑncipes ꝯuocanꝛ. puella ludit. quicq̄d peteret ꝓmittiꝛ ei ſub iuramento. ꝛ petiꝛ caput ſancti iohĩs bap. ꝛ amputaꝛ. ꝛ puelle daꝛ. Sic in ſecreto videꝛ tractaſſe. qꝛ ſi puella interitũ patris vel matris poſtulaſſet. herodes vtiqꝫ nõ admiſiſſet. ¶ Scd̄o nota. iſta eſt moꝛs ſancti Joãnis baptiſte. Circa iſta dr̄ beatus Auguſti. ꝙ hoc ꝯuiuiũ fuit pollutũ dupl̄r Primo ꝑ natalis diei celebratõem gaudioſam. qꝛ nõ eſt ꝯueniens ꝙ hõ debeat diem ſue natiuitatis cũ gaudijs ꝛ leticijs ad memoꝛiã reuocare. ſʒ magis hõ dʒ extremũ diẽ ſue moꝛtis ꝑpendere. quare dr̄ Bern̄. O hõ memoꝛare nouiſſima tua ꝛ in eternũ nõ peccabis. Cõcoꝛdat beat⁹ Gregoꝛius dicens Valde ſe ſollicitat in bono ope q̄ ſp ꝑ cogitat de extremo fine. Scd̄o fuit pollutũ temerario iuramento ꝑ qd̄ herodes pꝛomiſit dare puelle q̄ d̄cunqꝫ poſtularet. Certe minus peccaſſet herodes ſi iuramentum abnegaſſet qꝫ hoc ꝯuiuiũ ſanguine polluit bea. ioannẽ occidendo qd̄ bñ patʒ in Dauid q̄ iurauit iureiurando vt interficeret nabal virꝫ ſtultũ cuius vxoꝛ cum ferculis pacificis venit ad Dauid ꝛ iram eius mitigauit. Ecce dauid minus peccauit in eo ꝙ iuramentũ fregit qꝫ ſi homicidiũ cõmiſiſſet. ¶ Tercio nota. beatus Joannes nõ fuit decollatus illo

die quo memoria de eius morte ꝑagitur. ſed circa dies aſimoꝝ anno pre-
cedenti paſſionis chriſti. Unde ſciendū ꝙ beatus Joannes in quodam
caſtello arabie vinctus eſt ⁊ decollatus. herodias aūt fecit caput eius de
ferri in iheruſalem ⁊ iuxta habitaculū herodis caute ſepeliri timens ꝙ re
ſurgeret ſi cum corpore caput ſepeliretur

¶ Pro terminis nota. ſtudeo eſt verbum neutrale ſcđe ꝯiugatōnis. ⁊
ſuadeo eſt verbū neutrale ſcđe ꝯiugatōis. ⁊ ſҁcat ꝯſilium dare. ſed ſalto ē
verbū frequentatiū deriuatū a verbo ſalio. ſed decollor aris eſt verbum
paſſiuum huius verbi quod eſt decollo

En quō perit iuſtus quaſi nō ſit deo dilectꝰ. Cum ſit eius
precioſa mors hec in ꝯſpectu dn̄i. Nos corde ꝑcepimus qua
lis ac quantus eſt. quia vicinus dignitate xp̄o fit et morte Nā
morte turpiſſima damnatur ſponſus ſponſi ⁊ amicū damnat
morte recte turpiſſima. Carcere carnis ductum quem ferunt
pſallendo celi angeli angelum

¶ Hic autor facit exclamatōem ꝯtra mortem innocentē be. Jo. bap. et
diuidit in duo. ꝑmo facit quod dictum eſt. ſcđo dirigit petitōnem ad deū
ſcđa ibi. et nos in terris dicens (En) id ē cerne (quō) id eſt ꝙ̄ miſerabili
ter (iuſtus) ſcȝ ſanctus ioannes (perit) id eſt moritur. quaſi nō ſit dilectꝰ
a deo. Cum hec (mors eius) ſcȝ ioannis (ſit p̄cioſa in ꝯſpectu domini)
ſicut teſtatur p̄s. di. Precioſa in conſpectu domini m. ſanc. eius (Nos ꝑ
cepimus) id eſt cognouimus corde (qualis ⁊ quantus eſt) ſcȝ ioannes
baptiſta (quia ip̄e fuit vicinus) id eſt ꝓpinquus xp̄o dignitate ⁊ morte.
qꝛ crucifixus fuit (Et) ſcȝ herodes cum miniſtris ſuis (dānant recte) .ſ.
ſimplr̄ (turpiſſima morte. amicū ſponſi) ſcȝ ſanctum ioannē q̇ fuit amicus
ieſu xp̄i (quem) ſcȝ ioannem exiſtentē (angelū) id eſt nuncium xp̄i. ⁊ p̄curſ
ſorē. ſancti angeli ferunt ad celū (pſallando) .i. cantando (ductū) .i. exutū
(carcere) id eſt de carcere carnis ⁊ corpis ſui ¶ Notandū dꝛ in lr̄a. deo
dilectus. vbi nota ꝙ duplex eſt dilectio qua deꝰ diligit hoīem ſcȝ dilectio
corpis ⁊ dilectio aīe. Prima dilectōe dn̄s diligit peccatores vt ꝯuertant
ꝓpterea corripit eos hic in terris. ⁊ etiā corrigit iuxta illud. Quē deꝰ dili
git corripit ⁊ flagellat. Scđa dilectōe diligit iuſtos ⁊ dilectos. quoꝝ ani
mas tollit de hoc mūdo. de qua dꝛ Eccleſia. Dilectus deo ⁊ hoīb; cuius
memoria in bn̄dictōne eſt. ⁊ tali dilectōne beatus Joannes nō eſt dilectꝰ
Primo cum em̄ eſſet p̄dicator penitentie nō habuit neceſſe penitere ⁊ q̄
iſta dilectōe diligit cito perit vt ſaluet. q̇ aūt ꝑma dilectōne diligit viuit
vt ꝯuertatur. ¶ Nota ſcđo. beatus ioannes dꝛ vicinus xp̄o ⁊ nō equa
lis ſed in gradu ꝓpinquiſſimo. Erat em̄ ſanctificatus in vtero matris
ſue quare dꝛ de eo. Inter natos mulierum non ſurrexit maior Johanne
baptiſta. dꝛ notanter inter natos ⁊ nō natas. ꝓpter beatam virginē Ma-

riam q̃ eſt maioꝛ ⁊ ſanctioꝛ Joãne baptiſta q̃ dꝛ nata ⁊ nõ natus Siliꝛ dꝛ mulieres ꝓpter xp̃m q̃ ẽ maioꝛ ioãne vt teſtatᷣ de ſeip̃o. Qui poſt me venit maioꝛ me ẽ Ip̃e em̃ xp̃s dꝛ natus ꝟginis ⁊ nõ natus mulieris. ⁊ g̊ bñ dꝛ inter natos mulierũ. ⁊ iſta maioritate ⁊ dignitate iohẽs dꝛ vicinꝰ xp̃o Itẽ nota autoꝛ appellat xp̃m ſponſum. iuxta illḋ dauidicũ. tanq̃ȝ ſponſus ꝓcedẽs de thalamo ſuo. ⁊ interp̃tatᷣ ſponſus q̃ſi caput ⁊ defenſio totiꝰ eccleſie. Nota vicinꝰ ẽ nomẽ adiectm̃. i. ꝓpinquus. ⁊ aliq̃n vicinꝰ ponitᷣ ſubſtantiualr̃. ⁊ tunc ꝓ̃cat illũ q̃ cõmoratᷣ alteri in ꝓpinquo. Sed ductꝰ a um. eſt ꝑticipium deriuatũ a verbo paſſiuo ducoꝛ duceris.

Et nos in terris tibi pſallere fac chꝛiſte in memoꝛiam baptiſte Herodis ſpꝛeta quo menſa altaris tui menſa chꝛiſtum te dum ſumimus ſemper tibi pſallamus

¶ Hic autoꝛ dirigit petitõem ad xp̃m dicẽs O xp̃e tu fac nos (pſallere) id eſt laudes decãtare tibi in terris (in memoꝛiã) .i. laudabilẽ ꝯmemoꝛationẽ ioãnis baptiſte (quo) .i. vt. nos (pſallamꝰ tibi ſꝑ dũ ſumimꝰ te xp̃m (menſa) .i. in menſa (tui altaris) in quo eſt corpus ⁊ ſanguis tuus. ⁊ hoc dico (ſpꝛeta) .i. deſpecta (menſa herodis) ſcȝ quã hȝ in inferno

¶ Notandũ autoꝛ hic ꝯꝑat duas mẽſas ad inuicẽ. Una ẽ menſa ſupbie et inanis gloꝛie de qua ſcribit Marcꝰ euãgeliſta. ꝙ herodes fecit magnũ ꝯuiuiũ in memoꝛiã ſue natiuitatis. ⁊ cũ ſediſſet in mẽſa p̃cepit ſanctũ Joannẽ decollari. Scḋa menſa ẽ diuine gloꝛie quã xp̃s p̃parauit. p̃ma mẽſa fuit cã interitus beati Joãnis. ſcḋa menſa fuit cã ⁊ figura interitus xp̃i Pꝛima eſt ſpernenda. qꝛ interitus ioãnis nõ habuit ſequelam gloꝛie qm̃ nõ ſurrexit ꝯ̃ꝟuis Herodes tetrarcha cũ famã audiret ieſu xp̃i dixit pueris ſuis. hic eſt ioãnes ⁊ ip̃e reſurrexit a moꝛtuis. ſicut legitᷣ in euangelio Marci. Sed ſcḋa menſa eſt adoptanda. qꝛ interitũ xp̃i ſeq̃batᷣ glorioſa eius reſurrectio. in cuius memoꝛiã cõmunicamꝰ de menſa ip̃ius corpus dñi ieſu xp̃i. Scḋo nota feſtũ decollatõis beati Joãnis baptiſte quadꝛuplici de cauſa celebꝛatur. Pꝛimo ꝓpter eius decollatõem de qua huc vſq̃ȝ dictum eſt. Scḋo ꝓpter oſſium ip̃ius crematõem q̃ ꝑ̃m quoſdã fuerunt concremata ⁊ ſic ſecũdario eſt martyriſatus. Hanc concrematõem oſſium fecit Julianus apoſtata. ꝓpter miracula que fecit deus circa oſſa beati Joannis. Tercio ꝓpter capitis eius inuentõnem. Unde beatus Joannes cuidam monacho hoc caput reuelauit. Monachus autem vidit in ſomno beatum ioannem. cui beatus ioannes dedit oſculum dicens ſe de ſebaſte veniſſe. Unde Sebaſte eſt quedam ciuitas vbi oſſa ſancti ioannis fuerunt concremata. ⁊ iterum alia nocte excitatꝰ vidit ſtellam fulgentem quam ſequutus venit ad locum vbi caput beati ioannis erat ſepultũ et cilicijs inuolutum. Quarto pꝛopter digiti ip̃ius tranſlatõnem ⁊ eccleſie dedicatõnem. Digitus quo dominum monſtrauit cõburi nõ potuit. vnde a pꝛedicto monacho raptus eſt. ⁊ ideo dominus papa ſtatuit vt hec dies celebꝛis habeatur per totum mundum.

¶ Pꝛo terminis no. ſpꝛetꝰ ta tũ ẽ ꝑticipiũ p̃teriti tp̃is deriuatũ a ſpernoꝛ

De natiuitate beata virginis

Tirpe maria regia procreata regem generās ieſum. Laude digna angeloꝝ ſanctoꝝ. Et nos peccatores tibi deuotos intuere benigna. Tu pios patrum mores oſtentas in te. ſed excellis eoſdem.

¶ Hic autor deſcribit aliā ſequentiā. in qua tangiť materia natiuitatis ꝟginis glorioſe Et diuidiť in tres ꝑtes. In ṗma ꝑte cōmēdat btām ꝟginē ex nobilitate ſui generis ſubinferēs quādā petitōem. Scđo ꝯmendat ipam ex q̇buſdā opibꝫ glioſis. Tercio ꝯꝑat btām virginē cū filio ſuo ad parentes penes exceſſum. ſcđa ibi. patris tui ſalomonis. tercia ibi. ſed q̇d nos iſtos. Primo ꝯmēdando btām virginē đr O (maria ꝓcreata). i. genita (regia ſtirpe). i. regali ꝓgenie (generans regē ieſum) xp̄m (digna laude ſanctoꝝ angeloꝝ. tu intuere). i. inſpice (benigne) clemēter (nos peccatores deuotos tibi) O maria (tu oſtentas). i. oſtendis (in te pios) id ē bonos (mores patrū) ſcʒ de quoꝝ ſtirpe tu es genita (ſʒ tu excellis) id eſt ſupꝑas (eoſdē) ſcʒ patres in moribꝫ. ¶ Notandū. eccleſia ſolēniſat tres natiuitates. ſ. xp̄i. virginis glorioſe ⁊ beati Joānis baptiſte. q̄ deſignant tres ſpūales natiuitates. qꝛ cū ioāne naſcimur in aqua. cū maria in penitētia. cū xp̄o naſcimur in gloria. Sed qꝛ in adultis oportet p̄cedere natiuitatē baptiſmi. penitentiā ⁊ gloriā. ideo ille due natiuitates hn̄t vigilias. ſʒ tu cū penitentia tua ſic vigilabis. ideo oportuit ꝙ vigilias haberēt. Octauas vero habent om̄es. quia omnes ad octauam reſurrectōis anhelamꝰ ¶ Scđo notandū. ſcribiť ṗmo Reg. Cum veniſſet archa federis dn̄i in caſtra vociferata eſt oīs iſrael clamore grandi. In q̇bꝫ verbis btā virgo ꝯmēdať q̇drupľr. Primo. qꝛ ꝑ ipam dyabolus eijciť. cū đr. cū veniſſet archa. Scđo impius ꝯuertitur cum đr. archa. Tercio ꝑ ipam iuſtus bn̄dicitur cum đr. federis domini. Quarto ꝑ ipam ſaluandus introducitur. cum đr. in caſtra. Unde hec archa eſt ipa virgo glorioſa. de qua đr pſal. Surge dn̄e in requiē tuā tu ⁊ archa ſanctificatōis tue. Nec em̄ archa venit in caſtra militie pn̄tis vite. q̄diu em̄ viuimus quaſi in caſtris militamus. vn̄ Job. Militia eſt vita hōis ſupra terram. Unde huius arche ṗma cōmendatio figurata eſt ṗmo Reg. vbi legitur ꝙ dagon ꝑ archam deiectus eſt. ⁊ caput ⁊ manus eius abſciſe ſunt. Dagon interp̄tať piſcis iniquus ⁊ ſ̄cat dyabolum. Hic eſt ille piſcis qui thobiam pedes lauantem deuorare voluit. quia dyabolus eos (q̇ ſe a peccatis lauant) valde ꝑſeq̇tur. Sed ſepe ꝑ archā dei. i. maria figurať. Scđm figuratū eſt Joſue vi. vbi legiť ꝙ archa circuente ciuitatem hierico quolibet die ſemel. ſeptimo die muri ciuitatis corruerunt. ⁊ ciuitas gladio ⁊ igne eſt extermināta. Unde ciuitas hierico eſt ꝯſcientia peccatrix. cuius murus eſt conſuetudo peccandi. qui ergo voluerit murum male conſuetudinis ſubuertere et vicia cordis deſtruere debet benedictam archam. ſ. mariam corde ſuo ſepties in die circumferre. Primo ipam rogando. ſecūdo vocando. tercio collaudando. quarto ieiunando. quinto pauperibꝫ ſubueniendo. ſexto ceremonijs ipſam ſpecialiter venerando. ſeptimo eius exempla imitando.

Tercium eſt figuratum Reg. vij. vbi legitur ꝙ dñs bñdixit obcedon et domui eius ꝓpter archam. Obcedon interp̄tatur quaſi ſeruiens ruffo ⁊ quelibet fidelem ſeruientē illi ruffo. dꝛ in Cantico. Dilectus meus candidus ⁊ rubicūdus tali em̄ ſeruienti benedicit̃ ꝑ archam. id eſt ꝑ beatā virginem. cuius benedictio eſt in oibꝫ copioſa. vñ Anſelmus. O virgo benedicta ⁊ ſꝑ benedicta. ꝑ cuius benedictōem bñdicit̃ oīs creatura. Quartū figuratū eſt Joſue vbi dꝛ. ꝙ archa veniente ad iordanem fluuius diuiſus eſt ⁊ populus tranſiuit in terram ꝓmiſſionis. Jordanis interp̄tatur fluuius iudicij. vñ Saluus eſt q̇ in fluuio iudicij nō fuit ſubmerſus. q̇ g̊ voluerit euadere ſequat̃ archā. i. virginē mariā. vñ Bern̄. Mariā ſequēs nō deuias. ipam cogitans nō deſperas. ipaꝫ cogitās nō erras ipa tenēte nō corruis. ipa ꝓtegente nō metuis ipa duce nō fatigeris. Et qꝛ btā virgo tā ꝯmēdabilis eē ꝓbat̃. ideo hec ſequentia in laudē ⁊ gloriā eius ē cōpilata. Tercio nota. beata virgo cōmendatur ex glorioſis parētibꝫ quos imitata eſt in virtutibꝫ. habuit em̄ in linea ꝯſanguinitatis nobiles ſicut pꝫ de geneologia ipius. Jpſa em̄ eſt orta de tribu yeſſe. cuius virga floruit in generoſa ꝓpagatōne. Ab ipa em̄ regnum ſumpſit exordium. nam filius eiꝰ dauid primo vnctus erat. Iuxta illud pſal. Jnueni dauid ſeruum meum. oleo ſancto meo vnxi eum Sed ſi obijcit̃ ꝙ in geneologia virginis glorioſe multi leguntur non virtuoſi. quia roboam filius ſalomonis inſipienter egit. ⁊ plures mulieres reprobate in geneologia eius inueniuntur Sicut Thamar Ruth ⁊c̄. Hoc dictū ſoluit Auguſti. ſic. ex quo virgo glorioſa in ſalutē peccatoꝝ in mundū venerat. ideo etiā in geneologia eiꝰ peccatores ⁊ peccatrices habere voluit. Itē nota Hiero. ſcribit hyſtoriā beate virginis di. Uir erat Joachim de galilea ⁊ in ciuitate nazareth. hic duxit vxorē de bethleem noīe Annā, q̇ ambo iuſti erant. ⁊ in mandatis dñi ambulantes. ⁊ totā ſubſtantiā tripharie. i. tripl̃r diuiſerunt. Unā partem ad tēplū ⁊ ſeruitoribꝫ tēpli impendebant. Aliā ꝑtē peregrinis ⁊ pauperibꝫ diſtribuerunt. Terciā vero partem ſibi ⁊ familie ſue in vſus quotidianos ſeruauerunt. Hij ꝑ viginti annos ſil' erant ꝓlem nō habentes. vñ domino votū fecerūt ꝙ ſi ipis ꝓlem daret ipm ſeruitio dei vellent mancipare. ꝓpter qd̓ ſingulis annis tribꝫ feſtis p̄cipuis hierl'm venerūt. ⁊ a dño ſobolem petierunt. In feſto igit̃ enceniaꝝ. i. in nouatōe tēploꝝ Joachim in hierl'm venit. ⁊ ſil' cū alijs veniens oblatōem facere volens a ſacerdote indignanter expulſus eſt. qui dixit ei Non eſt conueniens maledictū in lege obnoxiā offerre oblatōem. nec eſt ꝯueniens in lege inter fecundos infecundū ſtare. Joachim igit̃ cum nimio pudore timens ſe ab alijs (quia ſacerdote opprobrium audiebant) derideri ſeceſſit ad paſtores ſuos. ⁊ cū ibi aliquātulū diu manſiſſet. eo ſolo exn̄te apparuit ſibi angelus di. Ego ſum angelus dñi ⁊ veni nūciare p̄ces tuas exauditas ⁊ elemoſynas tuas ad dñm aſcendiſſe. Uñ anna vxor tua pariet filiā. ⁊ hec erit ſeruitijs dñi conſecrata ſicut votū feciſti. nō erit inter populares. ſed in tēplo dñi manebit ⁊ ſicut ipa mirabil̃r ex ſemine ſterili naſcetur. ſic ipa mirifice pariet deum ſaluatorem, Et erit hoc tibi ſignum. cum veneris hierl'm vxor tua anna obuiam tibi veniet circa portam auream, que ſollicita eſt de abſentia ſua. nunc autem gaudebit de aduentu tuo. His dictis angelus diſpa-

Hyſtoria beate virginis

ruit ⁊ venit ad vxorem Joachim ⁊ idem nūcius dixit ei vt tribus feſtis
precipuis iret ad portam que aurea dr. quia Joachim veniet. Anna igi
tur dans obuiam iuxta portam ɔuenerunt ſimul. ideo conuerſi ſunt ſecu/
ri de ꝓmiſſo angelico. Anna igitur ɔcepit filiam ⁊ vocauit nomen eius
Mariam. que cum trium annoꝝ eſſet. ⁊ etiam ablactata fuiſſet a parenti
bus in templū domini offerebatur. Fuit aūt aſcendens ad templum per
quindecim gradus ⁊ virgoglorioſa in vltimo ɔſtituta per omnes grad⁹
aſcendit nullo exiſtente duce ac ſi ꝑfecte etatꝫ fuiſſet Item nota ꝙ olim
in antiqua eccleſia natiuitas virginis glorioſe latuit q̄ ſic eſt manifeſtata
Quidam vir ſanctus ſedule ɔteplatōis exiſtens ſexto idus ſeptembris
magnam iocūditatem angelorum audiuit. qui cum a domino peteret vt
ſibi reuelaret quare ſemel in omni anno hoc die tantam iocunditatē an/
geloꝝ audiret. Reſponſum eſt ſibi. ꝙ hodie glorioſa virgo nata eſt. qui
hanc reuelatōnem ſanctis pontificibus oſtendit. qui ieiunijs ⁊ oratio/
nib⁹ inſiſtentes. ⁊ ex diuina reuelatōne hunc diem in honore beate marie
virginis natiuitatis celebrare ſtatuerunt.

¶ Pro terminis notandū. ꝙ ſtirps eſt nomen feminini generis. ⁊ ſcat
duo. vn⁹. Hec ſtirps ꝓgenies. hic ſtirps in arbore ramus. Itē regius a
um eſt nomē adiectiū deriuatū a noīe rex. ⁊ ſic ponit̄ hic. Sed regia aliqn̄
ponitur ſubſtātiualiter. ⁊ eſt nomen feminini generis ⁊ ſignificat prouin
ciam regis. Sed oſtento eſt verbum frequentatiuū ab illo verbo oſten/
do. Sed excello eſt verbum tranſitiuum tercie coniugatōnis habens ex/
culi in preterito perfecto. ⁊ eſt compoſitum ab illa prepoſitōne ex. ⁊ ab il/
lo verbo inuſitato ſcꝫ cello.

Patris tui ſalomonis in te lucet ſophia. Et ezechie apud
deum cor rectum. ſed nunq̄ꝫ in te corrumpendum. Patris io
ſye adimpleuit te religioſitas. Summi etiam patriarche te
fides totam poſſedit patris tui

¶ Hic iam autor cōmendat beatam virginem ſpecialiter ex glorioſis
parentib⁹ dicens. O virgo maria (ſophia). i. ſapientia (patris tui ſalomo
nis. lucet). i. reſplēdet (in te. ⁊ rectū cor). i. ꝓphetia ſm̄ aliquos (ezechie) q̄
fuit (apud deum lucet in te. ſed) ſcꝫ illud cor tuum (nunq̄ꝫ eſt corrūpēdū)
ſcꝫ a rectitudine in te (Religioſitas). i. deuota religio (patris ioſye). ſ. lu
cens in te (adimpleuit te ⁊ fides ſumme patriarche) ſcꝫ abrae (poſſedit
te totam) ſcꝫ exiſtentis (patis tui) ¶ Item notandum. ꝙ iſti reges
et patriarche in littera recitati dicuntur patres beate virginis marie lar/
go modo loquendi. ſic etiam linea cōſanguinitatis incipitur ⁊ terminatur
in quinto gradu. Sic vltra nō datur reſpectus parentele. ſed tamē beata
virgo maria cōmendatur ex iſtis duplr̄. Primo ex virtutum largitudine.
quia a principio creatōnis mundi ex illis deus eam elegit ex iſtis parenti
bus. Secundo beata virgo maria cōmendatur ex morum ſimilitudine.
q2 omnes virtutes patrum in ipa integraliter ſunt collecte. Secūdo no/

ta beata virgo habuit cōplete ſapientiā ſalomonis. Vñ poſtq̄ȝ ſalomon expertus eſſet de oībꝫ q̄ ſunt ſub ſole ⁊ vidiſſet in eis vanitatē ⁊ afflictōnem dedit cor ſuū ſapientie. ⁊ factus ē ſapientiſſimus hoīm. ſicut teſtaꝛ Ecci. Sic etiā virgo btā oīa gaudia mūdana reſpuit tanq̄ȝ vana. Tercio nota legiꝛ in libro Reg. ꝙ ezechias egrotauit vſq̄ȝ ad mortē. ⁊ introiuit ad eū Iſa. filius amos dicens. Diſpone domui tue qꝛ morieris ⁊ nō viues. et ꝯuertit ſe ezechias cū fletu dicens. Obſecro dñe memēto quō ambulaui corā te corde ꝑfecto ⁊ q̄d bonū erat in oculis tuis fecerā. adiecit dñs ſuꝑ dies eius multos annos. ſ. q̄ndecim. Ecce q̄uis ꝯfiteꝛ ſe habuiſſe ꝑfectū cor ⁊ rectū. attñ cordis eiꝰ fortitudo ē finita. vñ legiꝛ Iſa. iij. Poſtq̄ȝ ezechias ꝯualuit de infirmitate. nabuchodonoſor rex babilonis miſit ad eū nuncios ſuos cum muneribꝫ ꝯgaudens ei. qꝛ ꝯualuiſſet ⁊ ezechias gauiſus oſtendit nuncijs oīa ornamenta templi. quare iratus eſt dñs ꝯtra eū et miſit Iſaiā ꝓphetam dicentē ei. qꝛ oſtendiſti ornamenta templi nuncijs regis babilonis. ecce oīa hec ducenꝛ in babilonē. Reſpondit ei ezechias dicens dñs (q̄d bonū eſt in oculis ſuis) faciet fiat tamē pax in diebus meis ⁊ ſic cor eius eſt corruptū. qꝛ dñm irritauit ornamenta tēpli oſtendendo gentilibꝫ. Item nota ſicut legiꝛ Regū. iij. Ioſias rex cuȝ electus eſſet egit in oībꝫ virtuoſe ⁊ religioſe vltra oēs reges q̄ añ eū erāt in hieruſalem. Abſtulit em̄ ydola de domo dñi ⁊ ambulauit in oībus vijs patris ſui dauid. ⁊ oēs virtutes eius in beata virgine ſunt ꝑfecte. Item nota ꝙ abraam ſummus patriarcha pater fidei eſt. Nam primo incepit fidem in circūciſione Iſaac. vnde Geñ. xv. Abraam credidit deo. ⁊ reputatum ē ei ad iuſticiam. Nec etiā fides poſſidebat btām virginē. q̄m in ipſa ſumꝑſerat ſupplementū. Unde ꝑuſq̄ȝ veniret fides ſub lege cuſtodiebaꝛ concluſa. qꝛ reuelanda erat in xp̄o ieſu. vt d̄r apl's ad Gala. iiij.

¶ Pro terminis nota Salomon Ezechias Ioſias ſunt ꝓpria noīa viroꝝ. Sȝ ſophia idē eſt ꝙ ſapientia. ⁊ d̄r a ſophos grece quod eſt ſapientia latine. Item nota ꝙ q̄dam libri habent cor rectum. ⁊ aliqui habent corruptum. ⁊ vtrūq̄ȝ valet. quia ezechias primo habuit cor rectum. poſtea vero habuit corruptum.

Sed quid nos iſtos recenſemus heroas. Cum tuus natus omnes precellat illos atq̄ȝ cunctos per orbem. Nos hac die tibi gregatos ſerua virgo in lucem mundi. qua prodiſti paritura celorum lumen.

¶ Hic autor ꝯpat btām virginem ad parentes penes excellentiaȝ ⁊ exceſſum dicens. O maria (quid). i. ꝓpter quid (nos recenſemus) id eſt enumeramus (iſtos heroas). i. dños ſcȝ antiquos patres (cum) ꝓ ex q̄ (tuus natus) id eſt filius (precellat illos oēs. atq̄ȝ) ꝓ et (cunctos ꝑ orbem) id eſt ꝯgregatos (tibi hac die). i. in hac die (qua) ſcȝ die (ꝓdiſti in lucē mūdi). i. in qua die tu nata es (ꝑitura). i. genitura (lumen celoꝝ). i. xp̄m q̄ eſt lux mūdi. ¶ Nota autor in lr̄a facit duo. Primo ꝯpat beatam

virginem ad parentes ꝑ exceſſus. vnde ꝑ talem exceſſum deſtruit᷑ erroꝛ barbaroꝝ. q̄ barbari dixerunt ꝙ impoſſibile eſt ſm naturā ꝙ hō ꝓficiat ⁊ tranſeat de virtute in virtutem. ⁊ ſic ad talem gradū ꝑueniat vt reddatur oīno impeccabilis. ⁊ inde ſeq̄ret᷑ ꝙ aliquis hō poſſet inueniri ꝑfectioꝛ xp̄o Sed iſte erroꝛ dānatus eſt in clemētinis. ⁊ deſtruit᷑ hic in lr̄a. qꝛ filiꝰ hominis glorioſe p̄cellit oēs patres. ⁊ nō ſolū patres. imo oēs hoīes ꝑ totū vniuerſum. Et ex quo ip̄a ē mater tāti filij. tunc merito fit petitio ad eam nā ip̄a eſt benigniſſima ad exaudiēdū. promptiſſima ad ꝯſiliandū. dulciſſima ad interueniendū. qđ ptꝫ in miraculis eius. Nā legit᷑ ꝙ q̄dā ſacerdos ſeu clericꝰ deuotus circa doloꝛē q̄nqꝫ vulnerū xp̄i mariā quotidie ꝯſolari ſtudebat dicēs. Gaude q̄ ab angelo gaudiū ſuſcepiſti. gaude q̄ genuiſti eterni luminis claritatē. gaude mater ſancta dei genitrix virgo tu ſola mater innupta te laudat oīs creatura. genitrix lucis ſis ꝓ nobis ꝑpetua interuentrix. Talis clericus cū nimio doloꝛe ⁊ languoꝛe toꝛqueret᷑ in extremis pauere ⁊ trepidare incepit. cui virgo maria apparuit dicens ſibi. Cur in tanto doloꝛe trepidas qui totiens gaudium mihi nunciaſti. gaude et tu eternaliter viues mecum veni dilecte mi. veni coꝛonaberis.

¶ Pro terminis nota. recenſeo eſt verbum tranſitiuū ſcđe ꝯiugatōis et ſcat plura. Primo ſcat iudicare. ſcđo ſcat numerare. ⁊ ſic ſumitur in ꝓpoſito. Tercio ſcat cōputare. ⁊ ſic ſumitur in libro Reg. Recenſui omnia que fecit amalech iſrahelitis ⁊c̄. Item heros. id eſt dn̄s dictio greca. ⁊ ſmꝰ grecā declinatōem hꝫ heroas in accō plurali. Sed ꝓdeo. i. ꝓcedo. ⁊ cōponitur a ꝓ ⁊ eo interponendo d.

De ſancto michaele

Summi regis archangele michael intēde queſumus noſtris vocibus. Tu deum obſecra pro nobis vt donet auxilium miſeris. Te nanqꝫ profitemur eſſe ſupernoꝛum ciuium principem Principalis eſt poteſtas a domino tibi data peccantes ſaluificare animas. Idem tenens perpetui potentiā paradyſi omnes conciues te honoꝛant ſuperi.

¶ Iſta ſequentia cantat᷑ ad laudem ⁊ gloꝛiam angeloꝛum ⁊ oīm ſpirituū beatoꝛum. Et diuidit᷑ in tres ꝑtes. Primo dirigit peritōem ad ſanctum michaelem tanq̄ ad p̄ncipem angeloꝛum. vt ip̄e intercedat ꝓ nobis ad dn̄m. Scđo cōmendat beatum michaelem reſpectu miniſtroꝝ ſibi traditoꝛum. Tercio dirigit peritōem ad plures angelos. Scđa ibi. tu in tem. Tercia ibi. audi nos michael. dicēs p̄mo ſic. O (michael archāgele ſummi regis. nos q̄ſumus) id eſt rogamus (tu intende noſtris vocibꝰ) ſcꝫ q̄bus te oꝛamus (nanqꝫ) pro qꝛ (nos profitemur te eſſe principem ſupernorum ciuium) id eſt angeloꝛum (tu obſecra) id eſt roga (deum pro nobis vt mittat auxilium nobis miſeris) O michael (principalis poteſtas eſt tibi data a domino ſaluificare) id eſt ſaluos facere (peccantes animas. Idem) ſcꝫ michael (tenens potentiam ꝑpetui paradyſi) id ē celi (⁊ oēs

De sancto Michaele

ſuperi ɔciues).i.angeli(te honorāt) ¶ Notandū iſti ſunt q̄ q̄tidie aſſi-ſtunt an̄ thronū dei.ita ſcribit Apoc.viij. In q̄b9 ꝑbis tāgit myſteriū ce-leſtis exercitus angeloꝝ cui9 c̄ omi tpe aſſiſtere corā deo ꝛ ei9 nutib9 obe-dire. Pro quo vlterius ſciendū.ꝙ pn̄s feſtū dr̄ memoria angeloꝝ. ꝛ tn̄ in ip̄o agit ſolēnitas ꝛ reuerētia oim̄ ſpirituū beatoꝝ.licet intitulet feſtū ſcti Michaelis a p̄ncipe oim̄ angeloꝝ.qm̄ ip̄e eſt p̄nceps militie celeſtis ex-ercitus ꝛ oim̄ aiaꝝ fideliū ip̄e ꝓpugnator eſt.ſicut legit in Daniele In tp̄e illo ſurgit michael q̄ ſtet ꝓ filijs ppl̄i ſui ɔtra furorē draconis. Itē nota. ph̄s dr̄ ꝛ ɔmentator in libro de celo ꝛ mūdo. ꝙ opinandū eſt de deo. ꝙ eius ɔuerſatio ſit ſicut regis in politia bn̄ ordinata. Sicut em̄ rex h₃ p̄ma-tos ꝛ ɔſilarios in ꝓximo latere.vltra quos h₃ duces milites aduocatos et phaſallos ſm̄ gradū dignitatis. Sic eſtimandū eſt de deo ꝙ h₃ ange-los in ſui miniſteriū ſm̄ gradualitatē dignitatis diſtinctos. Quādo igit volumus placare deū oportet ꝙ p̄mo tranſeamus ꝑ media.ſc₃ ꝑ naturā angelicā.qm̄ ip̄i angeli quotidie aſſiſtunt ante thronū dei.ꝛ ergo ad dep-candū naturā angelicā.autor poſuit nobis iſtam ſequentiā. Unde circa illud dr̄ be. Auguſt.ꝙ angeli ſunt nobis ad hoc deputati vt orōnes no-ſtras ꝛ bona opa noſtra portent an̄ ɔſpectum trinitatis.vnde p̄s. Diri-gatur oratio mea ſicut incenſum in conſpectu tuo.ꝛ iterum. In conſpectu angelorum pſallam tibi.

¶ Pro terminis nota. Queſumus eſt verbū defectm̄ nihil h̄ns niſi q̄ſo et q̄ſumus vt p₃ in Alexandro. Itē ſuperi eſt nomē pluralis numeri.

Tu in templo dei thuribulum aureum viſus es habuiſſe manibus inde ſcandens Vapor aromate plurimo peruenit ante conſpectum dei. Quando cum dracone magno commi-ſiſti prelium faucibus illius animas eruiſti plurimas. Inde maximum agebatur in celo ſilentium. milia milium. dicebāt ſalus regi domino.

¶ Hic autor ɔmendat Michaelē penes quedam miniſteria ſibi a deo tradita dicens. O michael (tu es viſus in manib9 habuiſſe aureū thuri-bulū in tēplo dei.inde).i.de quo thuribulo (vapor).i.fumus (plurimo aro-mate) id eſt cum multo aromate (ſcandens) id eſt aſcendens (ꝑuenit an̄ conſpectum dei) Et o michael (tu eruiſti) id eſt eripuiſti (plurimas aīas faucib9) id eſt de poteſtate (illius) ſc₃ draconis (quando tu ɔmiſiſti ma-gnum p̄lium cū magno dracone) .i. dyabolo (Inde) id eſt de illo prelio (maximum ſilentiū agebatur).i.fiebat (in celo.ꝛ milia miliū) ſc₃ angelo-rum dicebāt (ſalus) ſc₃ (ſit regi domino) ¶ Notandū p̄mo ſicut legit in Apoca. Sanctus michael viſus eſt ſteriſſe in templo domini ꝛ habu-iſſe thuribulum aureum in manu ſua.de quo aſcendit fumus aromatum

Ex quo patet ꝙ ipſe eſt cuſtos humane nature. quia ipſe quotidie ante
deum habens thuribulam aureum clarefacit ꝯſcientias iuſtoꝝ in manu
ſua. quibus conſcientijs dantur multa incenſa propter diuerſas crematio
nes ignei amoris. ſicut eſt amor igneus amor properans. fumus thuribu
li. id eſt bona operatio aſcendit in conſpectu domini de manu angeli Ipſe
em̄ om̄e opus bonum reuelant domino ipſi ſunt bene habentes violas au-
reas plenas odoramentis que ſunt oratōnes ſancte iſtorum hominum.
¶ Secundo nota. Legitur ibidem in Apoca. Factum eſt prelium ma-
gnum in celo. ⁊ angeli eius preliabantur cum dracone. ⁊ draco repugna-
uit contra eos ⁊ non valuit. nec inuentus eſt locus eius amplius in celo
Ipſe em̄ eſt pugil fortiſſimus. qui interficiens dyabolum multas de po
teſtate eius liberauit. ⁊ ſic poſtea ſilentium magnum factum eſt in celo et
milia milium dicebant. ſalus domino deo noſtro.
¶ Tercio nota. autor in littera dicit. cum dracone cōmiſiſti ⁊c. Unde
ſanctus michael multiplicem obtinuit victoriam. Prima eſt quando lu-
ciferum cum cuis ſequacibꝫ de celo expulit. Cum em̄ lucifer equalitatem
dei appetiſſet. archangelus michael ipſum cum omnibus ſequacibus de
celo expulit. Unde Haymo dicit ꝙ aer fuit tam plenus demonibus et
malignis ſpiritibꝫ ſicut radij ſolis athamis. id eſt minutiſſimis pulue-
ribus. Secunda victoria eſt quam angeli quotidie de demonibus obti-
nent dum pro nobis ꝯtra eos pugnantes nos ab eoꝝ tentatione remo-
uent. ⁊ hoc tripliciter. Primo poteſtatem demonum refrenando. Secū-
do concupiſcentiam ⁊ iram malam refrigerando. Tercio memoriam do
minice paſſionis mentibus noſtris imprimendo. Tercia victoria eſt.
quam archanhelus de antichriſto habebit. quando antichriſtus ſtabit in
ſolio ſuo. id eſt in loco ſuo. Unde ſicut dominus ieſus aſcendit. ita ⁊ ipſe
antichriſtus aſcendere cupiet. ſed michael aduenīēs ipſum interficiet vbi
dyaboli in magna flamma ignis animam eius ad infernum rapient.
De tali prelio, ⁊ victoria dicitur illud quod dicitur in Apoca. Factū
eſt prelium magnum in celo. ¶ Item nota. ꝙ in celis triplex legitur eē
hierarchia. ſcꝫ ſumma. media. ⁊ infima. ⁊ quelibet hierarchia cōtinet tres
ordines. Prima continet angelos archangelos. ⁊ principatus. Secun-
da continet ſꝫm aſſignatōnem beati dyoniſij in libro de celeſti hierarchia
dominatōnes. virtutes. ⁊ poteſtates Tercia continet cherubin. ſeraphin
et thronos ſpirituum. vn̄ᵉ. Spirituū nouem chori ſunt ſcꝫ iſti. Angelus
archangelus. virtus. dominatio. princi. Atꝙ poteſtates cherubin. ſera-
phin. quoꝙ throni.
¶ Pro terminis nota. Uiſus eſt participium p̄teriti tpi deriuatuꝫ a
videor. Sꝫ draco eſt nomē tercie declinatōis maſculini gn̄is. ⁊ mouet. vt
vt hic draco. hec dracena. Et differunt draco ⁊ traco. vn̄ verſus. Beſtia
ſeua draco. via ſubterranea traco. Sed faux ſ̄cat partem oris.

Audi nos michael archangele ſumme huc parū deſcende
de poli ſede nobis ferendo opem domini atꝙ leuamen

De ſancto Michaele

Tu noſtros gabriel hoſtes ꝓſterne tu raphael egris affer
medelam. morbos abſterge. culpas dele. noſq; fac intereſſe
gaudijs beatorum

¶ Hic iam autor dirigit petitōem ad plures angelos ſucceſſiue. ⁊ pri
mo ad ſanctū michaelē dicēs (O michael ſumme āgele tu audi nos ⁊ de
ſcende) ſcꝫ (ꝑ tuū adiutoriū huc). i. ad nos (de ſede poli). i. de celo (feren
do). i. dādo (nob miſeris opē) i. auxiliū (atq;) ꝓ et (leuamē). ſ. indulgen
tie. O (gabriel tu ꝓſterne). i. cadere fac (noſtros hoſtes) ⁊ o (raphael tu
affer). i. da (medelā). i. medicinā (egris). i. infirmis (tu auerte). i. remoue
(morbos) tu (dele culpas). i. noxas (q;) ꝓ et (⁊ tu fac nos intereſſe gau
dijs) ſcꝫ celeſtib9 (beatoꝝ) ¶ Notandū ꝑmo. hic enumerant̄ tm̄ tres
angeli. in qb9 oēs angeli cuiuſcūq; ordinis dant̄ intelligi. ⁊ hoc ideo eſt. q2
illi nobis notiſſimi ſunt ⁊ etiā magis cogniti. ⁊ cuilibet eſt ꝑncipale offici
um deputatū. q2 michael ſolet aīas de ptāte dyaboli eripere. Sꝫ gabriel
ſolet noſtros hoſtes ꝓſternere. ergo interp̄tat̄ gabriel quaſi fortitudo dei
Sꝫ raphael ſolet corpus ⁊ ꝯſcias mūdare. ⁊ pctā delere. q2 ipe medicina
dei vocat̄. Scōo nota. hoc feſtū in memoriā angeloꝝ decet nos celebrare
multiplici rōne. Ipſi em̄ ſunt cuſtodes noſtri. miniſtratores noſtri. ⁊ ꝯci
ues nr̄i. ⁊ orōnū noſtraꝝ apud deū rep̄ſentatores. eterni regꝭ nobiliſſimi
milites. ⁊ tribulatoꝝ ꝯſolatores. etiā aīaꝝ noſtraꝝ in celum portatores.
Primo igitur debem9 eos honorare. q2 ſunt cuſtodes noſtri. cuilibet em̄
homini dantur duo angeli. vnus malus ad excitandū ad peccata. ali9 bo
nus ad cuſtodiendū hoīes in om̄i aduerſitate. Scōo debemus angelos
honorare. q2 ſunt miniſtratores noſtri. Vn̄ apl's ad Hebreos. Sunt āt
adminiſtratorij ſpūs. oēs em̄ mittunt̄ ꝓpter nos vt poſſint nos iuuare ⁊
inſidias dyaboloꝝ impugnare. eo q2 vident nos auxilio eoꝝ egere ⁊ ma
los angelos nos impugnare. Tercio debemus eos honorare. quia ſunt
fratres noſtri ⁊ ꝯciues oēs em̄ electi aſſumunt̄ ad ordines angeloꝝ qdā
ad ſuꝑiores. qdam ad inferiores. qdam ad medios ſm̄ diuerſitatē meri
toꝝ. Quarto debemus eos honorare. quia ſunt aīarum noſtraꝝ in celū
portatores. ⁊ hoc tripliciter. Primo viam p̄parando. vn̄ Malachie. iij.
Ecce ego mitto angelū meū q p̄parabit viam ante faciem tuam. Scōo
ꝑ viam paratam in celum portando. vnde in Exodo. Ecce ego mitto ange
lum meum q cuſtodiat te in via ⁊ ꝑducat te in terram quā ꝓmiſi patrib9
tuis. Tercio in celo collocando. vnde Lucas in euange. Factum eſt dū
moreret̄ ille mendicus ⁊ portabatur ab angelis in ſinū abrae. Quinto de
bemus eos honorare. quia ipi ſunt orationū noſtraꝝ rep̄ſentatores in cō
ſpectu dei. vnde legitur de raphaele in Thob. Quādo orabas cū lachry
mis ⁊ mortuos ſepelebas ego obtuli oratōnem dn̄o. Sexto debem9 eos
honorare. quia ipi ſunt eterni regis milites nobiliſſimi. vnde Job. Nun
quid eſt numerus militū eius. Sicut em̄ videmus in militib9 alicuius
regis q2 quidam eorum ſemꝑ in aula regia cōmorant̄. qdam ciuitates cu
ſtodiunt. quidam vero regis inimicos expugnant. Ita etiā eſt inter mi
lites xp̄i. q2 quidam in aula regia. ſcꝫ in celo ſemper ante regem aſſiſtunt.

ad eiꝰ honorẽ cantica leticie decantẽt. alij ciuitates cuſtodiũt. ſcʒ q̇ nobis ſunt ad cuſtodiã deputati. vñ Iſa. xij. Sup muros tuos iherlm cõſtitui cuſtodes. alij ꝓ vo hoſtes ꝛ demones expugnãt aĩas nr̃as liberãdo. Septimo debemus eos honorare. qꝛ ſunt tribulatoꝝ ꝯſolatores. vñ Zacharie pmo. Spũs dñi. ſcʒ angelus q̇ loq̄baꝛ in me ꝟba bona ꝟba ꝯſolatoria. Et hoc faciũt angeli tribꝫ modis. pmo in tribulatõibꝫ ꝯfortãdo. vñ angelus dixit Danieli. Noli timere pax tibi ꝯfortare ꝛ eſto robuſtꝰ. Scđo in patientia ꝯſeruando. vñ ps. Angelis ſuis mãdauit de te. vt cuſtodiãt te in oibꝫ vijs tuis. Tercio tribulatõem auferẽdo. qđ figuratũ ẽ Daniel. x. cum angelus dñi deſcendit cum tribus pueris in fornacem. ꝛ fecit mediũ fornacis quaſi ventum roris flantem.

¶ Pro terminis nota. ſedes eſt nomẽ fẽi generis Sʒ interſum ẽ verbum abſolutum cõpoſitum ab inter ꝛ a verbo ſum Sed medela. id ẽ remedium. ꝛ venit a verbo deponentali medeor

v Irginalis turma ſexus ieſu chriſti que nexus dono ſentis gratie Flos candoris tui rubet. trucidari dũ te iubet tortor pudicicie.

¶ Hec ſequẽtia in honorẽ ꝛ laudẽ vndecim miliũ virginũ ẽ cõpoſita. q̄ pncipalr̃ diuidiꝛ in tres ptes. Primo ꝯmẽdat caſtitatẽ ꝟginalẽ paſſionẽ deditã. Scđo ſpẽaliter ꝯmẽdat btãm Urſulã tanq̃ huiꝰ exercitꝰ pmiculam. Tercio facit exclamatõem ꝯtra paſſionẽ ſcãꝝ ꝟginũ. ſcđa ibi. Britanoꝝ iſule. tercia ibi. O felix colonia. dicẽs pmo ſic O (turma). i. turba (ꝟginalis ſexus. q̄ ſentis). i. cognoſcis ꝛ pcipis (ꝯnexꝰ). i. ꝯiũctões ieſu xp̄i (dono). i. ex dono (gr̃e. flos tui cãdoris). i. tue mũdicie (rubet). i. fit rubens (cũ tortor). i. punitor (pudicicie). i. caſtitatis (iubet). i. pcipit (te trucidari). i. puniri. ¶ Notandũ pmo. ſcribiꝛ Apoc. xiiij. Hi ſunt q̇ cũ mulieribꝫ nõ ſunt coinq̇nati. ꝟgines em̃ ſunt. In q̇bꝫ ꝟbis ad cõmẽdatõem ſcãꝝ ꝟginũ tanguntꝛ duo. Primo ꝯditio ꝟginitatꝭ. cũ dꝛ. nõ ſunt coinq̇nati. Scđo ꝯmẽdatio caſtitatꝭ. cũ ſubiungiꝛ. virgines ſunt. ¶ Circa primum ẽ ſciendũ. ꝙ ſex ſunt ꝯditões in ꝟginitate ꝯſeruãda. Prima ẽ humilitas. vñ Aug. Nõ ſolũ pdicanda eſt ꝟginitas vt ameꝛ. verũ etiã monenda ẽ ne infleꝛ. vñ Ber. Pulcra ꝑmixtio humilitatꝭ ꝛ ꝟginitatꝭ placꝫ deo. vñ Maria ſe ꝟginẽ oblita gloriaꝛ de hũilitate dicẽs Quia reſpexit humilitatẽ ancille ſue Scđa ẽ charitas. vñ Ber. Caſtitas ſine charitate eſt lãpas ſine oleo. ſubtrahe oleũ lãpas nõ lucet. tolle charitatẽ. caſtitas nõ placebit deo. Tercia eſt tepiditas metuenda. qꝛ q̇libet opa ſua ad q̄ pncipaliter teneꝛ facere debet cũ diligentia. hilaritate ꝛ bona voluntate. Iuxta illud. ij. Paralipo. xix. Cũ diligẽtia oĩa facito. qꝛ diligẽtia in oculis dei plus valet q̃ opꝰ Et hec diligẽtia nihil aliud ẽ q̃ interna deuotio Quarta ẽ peccati vitatio. vñ Hiero. Illa ꝟginitas hoſtia xp̄i ẽ quã nec mentis cogitatio nec carnis libido maculat Quinta ẽ cordis integritas. Uñ cordis oſtẽſio fit ꝑ ornatũ exteriorẽ. ideo dr̃ Hiero. Pulcrã credo deo faciẽ. ſi hominibꝫ apparere pulcrã nõ ſtudeas. Itẽ Eccle. Ue viro du

plicis cordis q̄ vult placere deo ⁊ hoībꝫ Sexta eſt pſeuerantia. vñ Aug. ad virgines dt. Seq̄mini agnū tenēdo pſeuerantiā qđ nouiſtis ardēter. facite qđ poteſtis ne virginitas a vobis pereat cui nihil poteſtis facere vt redeat. ¶ Circa ſcđm dt Ber. Quid caſtitate decentius ⁊ magꝫ decoris. q̄ mundū de imundo. domeſticū de hoſte. angelū de hoīe deniqꝫ facit. Itē Hiero. Parū caſtitatis credo ſuis ſine appēdicijs. pñt em̄ vagari. in ciboꝝ abſtinentia viuere. vñ Thimotheus. Mulier in delicijs mortua eſt. Itē habitus humilis. q꞉ legit̄ in Gen̄. de thamar. depoſita veſte viciniratis aſſumpſit alteꝝ habitū qñ voluit carnali ope intēdere. Et q꞉ oībꝫ his ꝯditionibꝫ iſte ſancte virgines fuerunt erudite in caſtitate ⁊ pſeuerantes. ideo hec ſequētia in memoriā ipaꝝ eſt cōpilata.

¶ Pro terminis nota. ꝯnexus eſt nomen quarte declinatōnis maſculini generis deriuatū a verbo ꝯnecto tis. ⁊ ſ̄cat copulā ſiue vinculū ⁊c.

Britanorū inſule rector pater vrſule deo nothus claruit: Hāc conam⁹ ṽginē propter pulcritudinē parē thori voluit.

¶ Hic autor ſpēaliter ꝯmēdat beatā Vrſulā. Et diuidit̄ in tres ptes. In quaꝝ pma ꝯmēdat be. Vrſulā p ꝯſtantiā caſtitatis. Scđo oñdit q̄liter alias virgines ſecū ad martyrij palmā vocauit. Tercio oſtēdit q̄lr romā puenerūt ⁊ ad locū martyrij redierunt. ſcđa ibi. Interim vrſula. tercia ibi. Relictis nauibꝫ. dicēs pmo (Rector). i. rex (inſule britanoꝝ) xp̄ns (pater vrſule. claruit). i. clarus fuit (not⁹ deo) Alij volūt q̄ Noth⁹ fuerit ꝓpriū nomē illius regis. tunc ſic exponit̄ (nothus rector). i. rex (inſule britanoꝝ pater vrſule. claruit). i. clar⁹ fuit (deo) fuit em̄ bonus xp̄ianus (hanc virginē) ſcꝫ filiā nothi. noīe vrſulā (conamus) exiſtens rex anglie (voluit) ſcꝫ ſibi fieri (parem thori) id eſt copulari in thoro ⁊ matrimonio (propter eius pulcritudinem)

Procos mittit ⁊ p̄catur. minis terret ſi ſpernatur. ſibi poſcens vrſulam. Pater eius iam baptiſmi. fonte lotus paganiſmi prorſus vitat copulam

¶ Et ille rex anglie (mittit ꝓcos). i. nūcios q̄ ꝓcent̄ ꝓ vrſula (⁊ p̄cat̄). i. rogat. ⁊ etiā (terret). i. terrorē inducit (minis). i. p minas (ſi ſpernat̄). i. ꝯtemnat̄ a patre vel filia (poſcens). i. petēs (ſibi vrſulā) ſcꝫ in ꝯiugē. Sꝫ (pater e⁹) ſcꝫ vrſule (lotus). i. purgat⁹ (iā fonte baptiſmi. vitat). i. recuſat (prorſus). i. oīno (copulā). i. m̄rimonialē ꝯiūctōem (paganiſmi). i. pagani. ¶ Notādū. legit̄ in paſſionali. q̄ in britania fuit rex chriſtianiſſim⁹ noīe Nothus vel maurus cui erat filia noīe Vrſula. hec mirabili morū honeſtate. ſapientia ⁊ pulcritudine pollebat. Rex aūt anglie ꝯſtantinus cū nimis p̄potens eēt ⁊ multas natōes ſuo iperio ſubiugaſſet. audita huius virginis fama. felicē ſe p oīa fatebat̄ ſi p̄dicta virgo Vrſula ſuo filio vnigenito copularetur. Iuuenis etiam ad hoc multum eſtuabat. Mit

runt ergo ſolēnes nūcios ad patrem magnis ꝓmiſſionib⁊ ⁊ blandicijs magnis ⁊ adijciētes minas ſe ad dn̄m ſuū nō credētes reuenire Rex aūt britanie incepit multū anxiari ⁊ timuit. tum qꝛ fide xp̄i inſignitā cultori idoloꝝ tradere indignū eēt ⁊ minime liceret. tum qꝛ ipam nullaten⁹ conſentire cognoſceret, ⁊ hoc eſt q̄d tangit hec p̄ma ps huius ſequentie.

¶ Pro terminis nota. ꝓcus eſt nomē ſc̄de declinatōis deriuatum a verbo procor aris. ⁊ ꝓcus d̄r ille qui agit opus nuptiaꝝ ex alteri⁹ iuſſione. Sed mine arum eſt nomen pluralis numeri deriuatum a verbo minor aris. Sed paganiſmus mi. id eſt ritus ⁊ mos paganoꝝ. Et ē nomen ſecunde declinatōnis deſcendens a nomine paganus, ſicut chriſtianiſmus a nomine chriſtianus.

Interim vrſula chriſti diſcipula docta ꝑ ſomnium. ſtatuit nuptias querens inducias trimatus ſpacium

¶ Hic autor oſtendit qualiter beata Vrſula aſſenſum p̄buit ⁊ qualiter alias virgines ad palmā martyrij inuitauit dicēs (Interim) .i. inter hec (vrſula diſcipula xp̄i docta ꝑ ſomnium) id eſt viſionē in ſomno (ſtatuit) id eſt p̄fixit (nuptias. querens) id eſt poſtulans (inducias) id eſt pro inducijs (ſpacium) id eſt tempus (trimatus) id eſt trium annorum.

Vice dotis coniugij regine votis abiles dato ſumptu nauigij coeue dantur nobiles.

Et (nobiles) ſcʒ v̄gines (coeue) .i. coetanee (abiles) .i. ꝯpetētes (votis) id eſt deſiderijs (regine) ſcʒ vrſule (dant̄ vice) .ſ. loco (dotis) .i. doni ꝯiugij. ſumptu nauigij. dato) id eſt expenſis nauigij datis.

Vndena demū milia ſponſe tranſmittit virginū . ducunt naues per maria curam ſpernentes hominum.

¶ Et rex anglie (tranſmittit ſponſe) ſcʒ beate vrſule (vndena milia virginum) ⁊ ſcʒ ille virgines (ducunt naues. per maria) id eſt ꝑ mare (ſpernentes curam hominum)

Aura flante lenius diſcedūt a littore. huc illucqꝫ ſepi⁹ plano ludunt equore Hinc manus feminea rexit dante domino naues quas baſilea breui vidit termino.

¶ Et ſcʒ ille virgines (diſcedūt) .i. recedūt (a littore. aura) .i. vēto (flāte lenius) .i. ſuauius. ⁊ ipe (ludūt) .i. iocant̄ (huc. qꝫ) ꝓ et (illuc ſepi⁹ plano equore) .i. tranquillo mari (hinc) .i. poſtea (feminea manus) ſcʒ vrſule (rexit) .i. gubernauit naues (dante) id eſt fauente (domino. quas) ſcʒ naues (baſilea) illa ciuitas (vidit breui termino) id eſt breui ſpacio temporis.

De undecim mili. virgi.

¶ Notandũ ẞ. vrſula diuinitus inſpirata patri ſuo ſuaſit vt p̄dicto regi aſſenſum p̄beret. tñ hac ꝯditõe interpoſita. vt ipe rex decẽ ꝟgines electiſſimas ſibi ad ſolatiũ traderet ⁊ trãſmitteret. quaꝝ q̃libet haberet mille pediſſequas ⁊ inducias triũ annoꝝ ſibi daret ad dedicatõem ſue ꝟginitatꝭ et ipe iuuenis rex in his tribꝫ annis etiã in fide xp̄iana inſtrueref. Sapienti igif vſa ꝯſilio. vt aut difficultate ꝓpoſite ꝯditõis aĩm eiꝰ ab hoc auerteret. aut hoc oportunitate p̄dictas ꝟgines ſecũ deo dedicaret. tunc iuuenis rex libẽter hac ꝯditõe accepta apud patrẽ illa ꝯſtituit ⁊ diſpoſuit. et ꝓtinus baptiſari accelerauit. ac celeri aĩo cũcta q̃ ꝟgo petierat iperauit. Pater aũt puelle ordinauit vt filia ſua quã valde diligebat viros quorũ ſolatio tã ipa q̃ȝ eiꝰ exercitꝰ indigebat in comitatu haberet. Vndiqȝ igif ꝟgines ꝯfluunt ⁊ etiã viri ad tã grande ſpectaculũ. nã multi ep̄i ad eas cõfluxerũt vt ſecũ ꝑgerent. inter quos etiã fuit baſilienſis ep̄s q̃ eas vſqȝ romã ꝑduxit. ⁊ inde reuerſus martyriũ cũ eis ſuſcepit. Et cũ vrſula oẽs ꝟgines ad fidẽ ꝯuertiſſet ſub vnius diei ſpacio flante vẽto ꝓſpero ad portum gallie q̃ a gallia dr̄ ꝑuenerunt. ⁊ deinde coloniã deuenerunt. vbi beate Vrſule angelꝰ dñi apparuit. ⁊ duxit eas illuc ⁊ p̄dixit eas integro numero reuerſuras. ⁊ coronas martyrij ꝑcepturas. Inde igif admonitõne angeli facta romã tẽdentes ad vrbẽ baſileã naues applicuerunt. ⁊ ibi relictꝭ nauibꝫ romã pedeſtres venerunt. ⁊ hoc tangit lr̃a huius ſententie.

¶ Pro terminis nota. interim ẽ aduerbiũ tp̄is. Itẽ trimatus eſt nomẽ quarte declinatõis deriuatũ a noĩe trimus. ⁊ dr̄ hõ hñs tres annos. ⁊ dr̄ trimus a tris q̄d eſt tres ⁊ iems. Vñ trimatus. i. ſpaciũ triũ annoꝝ. Sȝ abilis idẽ eſt q̄d ꝯueniens ⁊ eſt nomẽ adiectiuum cõparabile ⁊ mobile Diſcedo eſt verbũ tercie ꝯiugatõis. ⁊ ſ̄cat abire. Et differunt diſcedo ⁊ decedo. vñ Decedit moriens. diſcedit ab vrbe recedens Sȝ littus eſt nomen neutri generis tercie declinatõnis.

Relictis nauibus ordinant acies. ventis et eſtibus exponunt facies et romam adeunt

¶ Hic autor oſtendit qualiter beate virgines romã ꝑuenerũt ⁊ qualiter ad locũ martyrij redierunt dicens. sᶜ ille virgines (ordinãt acies). i. turbas (nauibꝫ relictis) ſcȝ in baſilea (⁊ exponũt facies) ſcȝ earum (ventis ⁊ eſtibus) id eſt caloribus (⁊ adeunt romam)

Per monaſteria fundentes lachrimas. trahũt ſuſpiria. cõmendant animas ſanctis et redeunt Quam in portu reliquerunt claſſem ſimul inuenerunt. magnum flumen ⁊ amenum nauigantes intrant rhenum ꝑ dei clementiã. Hinc ad locum paſſionis duxit eas duxagonis. florem ſue iuuẽtutis paruipendunt ſpe ſalutis euntes coloniam

Et ille virgines (fundẽtes lachrymas. ꝑ monaſteria) .i.eccleſias roma-
nas (trahũt ſuſpiria) .i.ſepe ſuſpirãt (⁊ ꝯmẽdãt) .i.ꝯmittũt (aĩas) .ſ.ſuas
(ſanctis.⁊ redeũt) ſcȝ Baſileã. ⁊ ſic redeuntes (inuenerũt claſſem) .i.cõ-
gregatõem nauiũ (quã reliquerũt in portu) .ſ.baſilienſi. ⁊ ille virgines na-
uigantes (intrant rhenũ) ſcȝ exiſtentẽ (magnũ flumen.⁊ amenũ ꝑ clemẽ-
tiam dei.hinc) .i.poſtea.ſ. vrſula exñs (dux agonis) ſcȝ illaꝝ vndecim mi-
liũ virginũ (duxit eas ad locũ paſſionis) ⁊ ille ꝟgines paruipẽdunt) id ẽ
floccifaciunt. ⁊ ꝓ nihilo curant (florẽ ſue iuuẽtutis.euntes coloniã) in illã
ciuitatẽ ſanctã (ſpe ſalutis) ſcȝ eterne ¶ Notandũ ꝙ legit in paſſionali
qñ ſancte virgines romã ꝑuenerunt papa Ciriacus ꝓpter aduentũ earũ
fuit valde gauiſus.qꝛ ⁊ ipẽ de brithania oriundꝰ fuit ⁊ multas ꝯſangui-
neas inter eas habuit.⁊ cum omni clero ipas reuerenter ſuſcepit. In ip
ſa etiã nocte pape diuinitus reuelatũ eſt ꝙ ipẽ cum virginibꝫ palmã mar
tyrij eſſet ſuſcepturus.quod apud ſe celans.multas ex eis que adhuc ba
ptiſate nõ fuerant baptiſauit. Poſt hoc papatũ reſignauit ꝗ̃uis cardina-
les ⁊ oẽs alij reclamarent. Poſt hoc ꝑ viſionẽ ãmonite ſancte virgines de
roma cũ epĩs ſibi adiunctis Coloniã venerũt. ⁊ ipam iã agrippinam ob
ſeſſam inuenerũt.ꝗ̃s videntes barbari ⁊ gygãtes.ſuꝑ ipas nimio clamore
irruerunt.⁊ q̃ſi lupi rapaces illã multitudinẽ occiderũt. Et cũ ad beataȝ
Vrſulã veniſſent.vidẽs ꝑnceps exercitus mirã eius pulcritudinẽ obſtu
puit.⁊ ꝯſolans eã ſuꝑ interitu virginũ ꝓmiſit ꝙ eã ſibi in ꝯiugẽ copula-
ret ſi fidẽ xp̃ianã reſpuiſſet.q̃ dum ꝑncipem ꝯtempſit.nolẽs acqeſcere ſu
is petitionibꝫ.ipẽ directa ſagitta in ipam eã tranſfixit.⁊ ſic martyriũ con-
ſummauit. Paſſe aũt ſunt iſte beate virgines anno incarnatõnis domini
cc.xxxviij.hac die qua memoria eaꝝ celebratur

¶ Pro terminis nota.relictus ta tum eſt ꝑticipium p̃teriti tempꝭ a
verbo relinquor. Sed eſtus eſt nomẽ quarte declinatõnis.⁊ ſcat calorẽ.
Sed claſſis eſt nomẽ feminini gñis tercie declinatõnis ſcans multitudi
nem nauiũ. Item paruipendo eſt verbum trãſitiuũ tercie coniugatio-
nis.cõpoſitum a nomine paruus ⁊ a verbo pendo.⁊ ſcat ſpernere. Sȝ co
lonia eſt nomẽ ciuitatis ꝑus dicta agrippina.

O felix colonia ſubter cuius menia barbarorum rabies en
ſes tela frameas cultros in virgineas cruentauit acies.

¶ Hic iam autor inuehit ꝑ quandã exclamatõem ꝯtra paſſionẽ ſan-
ctarum virginũ dicens (O felix colonia.ſubter) vel iuxta ſm alios ⁊ me
lius (cuius menia.rabies) .i.inſania (barbaroꝝ) .i.infideliũ (cruentauit)
id ẽ ſanguine plenos fecit (enſes) .i.gladios.⁊ (tela) .i.iacula (frameas)
id ẽ gladios ex vtraqꝫ ꝑte acutos (cultros) .i.cultellos. cruẽtauit inquaȝ
(in virgineas acies) id eſt in multitudinẽ ⁊ exercitum virginum

¶ Pro terminis nota. Menia ẽ nomẽ neutri gñis pluralis numeri
tantũ. Et ſunt proprie muri ciuitatis a muniendo dicta quaſi munia
Rabies ẽ nomẽ feminini gñis quinte declinatõis.⁊ idẽ eſt qđ inſania vel
furor vel incurſus cũ impetu. Inde rabiecula.id eſt parua rabies.

De omnibus ſanctis

Felicia ſunt ꝟginū ꝯnubia tot miliū. agnū que ſine macula
duce ſequuntur vrſula. Quarum orationibꝰ felices cum feli/
cibus pace fruamur ſedula per ſeculorum ſecula.

¶ Laudat autor ſanctaꝝ virginū cū xp̄o ſponſo ꝯnubia. ꝯcludendo cā/
ticū ſuū cū directōe petitōis ad eaſdē dicēs (ꝯnubia) .i. copule vel ꝯiun/
ctiones (tot miliū ꝟginū ſunt felicia. q̄) ſc ꝟgines (ſequunt̄ agnū ſine ma
cula) .i. xp̄m (duce) .i. ducēte eas (vrſula. q̄ꝝ) .ſ. ꝟginū (orōnibꝰ) .i. inter/
ceſſionibꝰ. nos (fruamur pace ſedula) .i. ſempiterna (ꝑ ſecula ſeculoꝝ) .i.
ſempꝫ. exn̄tes (felices) .i. beati (cū felicibꝰ) ſcꝫ ꝟginibꝰ Notandū ꝙ legit̄
Exemplum
in paſſionali ꝓ miraculo ꝙ q̇dā abbas īpetrauit corpus vnius virginis
ab abbatiſſa monaſterij Colon̄. earundē ꝟginū. ꝓmittēs ꝙ illō in capſa
argētea reuerēter in ſua eccleſia collocaret. Sꝫ cū ꝑ annū integrū in capſa
lignea iacuiſſet q̇dā nocte cū abbas cū ſuo ꝯuētu matutinas cātaret. cor/
pus illud de altari deſcendit. ⁊ ante altare reuerēter ſe inclinās. ꝑ mediū
eoꝝ oībꝰ ip̄is vidētibꝰ receſſit. Abbas igit̄ ad capſam currēs. ⁊ ip̄am va
cuam inueniens ꝓperauit ⁊ abbatiſſe rem geſtam per ordinem intimauit
Pergenteſqꝫ ad locum vbi corpus virginis acceperunt illud ibidem in/
uenerunt. Cum autem abbas veniam quereret. ⁊ idem corpus virginis
peteret. certiſſime ꝓmittens ſibi capſam p̄cioſam facturum nullatenus
impetrauit. ¶ Scd̄o nota. q̄muis tot⁹ exercitus numerus virginū nūcu
patur. hoc tn̄ nō eſt tm̄ intelligendū de ſexu femineo. qꝛ q̄ꝫplures epiſcopi
et alij ſancti martyres interfuerunt qui etiam caſtā vitam duxerunt. Sꝫ
ꝓpter excellentiam. qꝛ maxima multitudo fuerunt virguncule. ideo exer/
citus virginū nuncupatur. Poteſt etiam dici ꝙ ꝓpterea dr̄ exercitus vir
ginum. qꝛ beata Vrſula fuit informatrix ⁊ principalis inſtauratrix huius
ſanctiſſimi exercitus. Hinc eſt ꝙ hodierna die in cimiterio vbi reliquie
ſanctaꝝ virginum requieſcunt nullus poteſt ſepeliri. quia ſi aliquis ibi ſe
peliretur clauſo tumulo in craſtinum ſuper terram apparet. quia hec ter
ra de corporibꝰ ſanctaꝝ virginū creditur ſanctificata.

o Omnes ſancti ſeraphin cherubin throni quoqꝫ do/
minationeſqꝫ. Principat⁹ poteſtates virtutes. Ar/
changeli angeli vos decet laus et honores

¶ Hic autor ꝯſequenter deſcribit aliud canticū quod generaliter re/
ſpicit celebritatem omniū ſanctorum ſub vna feſtiuitate eorum memoriā
reuocando. Et diuiditur in duas partes. In quaꝝ prima cōmendat om
nes ſanctos angelos iuxta nouem choros eorundem. dirigendo preces
ad eoſdem. In ſcd̄a dirigit petitōnes ad omnes ſanctos qui victis terre/
nis dei gratia angelorum conſortes effecti ſunt. ſcd̄a ibi. Vos quos dei.
dicens. O (omnes ſancti) ſcꝫ in celo exiſtentes (ſeraphin) id eſt angeli de
choro ſeraphin (cherubin) id eſt angeli de choro cherubin (throni) .i. an/
geli de tali choro (quoqꝫ) pro et (dominationes) tales angeli (qꝫ) pro et

(principatus)tales angeli.⁊(poteſtates)tales angeli.⁊(virtutes).i.an
geli tales(archangeli).i.vos principes angelorum.⁊(angeli) ſcꝫ infimi
ordinis vel chori(laus)id eſt gloria(decet vos)ſ^c omẽs(⁊ honores)id
eſt reuerentie.ſ^c decent vos. Notandum p̃mo.ꝙ ſcribitur in li.Sa/
pien.ca.v.Ecce quõ computati ſunt inter filios dei ⁊ inter ſanctos ſors
illorum eſt.In his verbis tanguntur duo.Primo tangitur ſanctorũ dei
in celeſtibus glorificatio.qm̃ computati ſunt inter filios dei Scd̃o tangi
tur apud deum pro peccatis noſtris illoꝝ propiciatio quia inter ſancto s
ſors illorum eſt.Primũ declaratur. Nam ipi ambulauerunt in lege ⁊ vo
luntate dei ꝓpter quod vocati ſunt filij dei paſſionem huius ſeculi toleran
do.patres dei filios generando.Matres dei eccleſiam lacte diſcipline nu
triendo.iuxta illud quod dicitur Math.xij.Qui fecerit voluntatem pa/
tris mei qui in celis eſt ipſe meus frater ſoror ⁊ mater eſt.Etiam gloria/
ti ſunt quoniam predeſtinati ſunt ad menſam dei.Unde Luc.xxij.Ego
diſpono vobis ſicut diſpoſuit mihi pater meus regnum.vt edatis ⁊ biba
tis ſuper menſam meam in regno meo. ¶ De ſcd̃o dt Jacobus in ca
nonica.Multum enim valet deprecatio iuſti aſſidua.Figura huius le/
gitur in libro Exodi.Dum populus iſrael pugnaret contra malech moy
ſe manus eleuante ⁊ orante vicit populus.ſed ipõ manus declinante po
pulus ſuccubuit.vnde pſalmiſta.Dimiſſem eos ſi non moyſes electus
meus ſtetiſſet in confractione.Unde cum iudei feciſſent vitulum confla
tilem dominus dixit ad moyſen.Dimitte me vt iraſcar ſuper populum
iſtum.ſed interceſſio moyſi hanc iram auertit. Ex quibus concluditur
ꝙ ſancti dei magnam ſortem habent in celeſtibus quibus ipſi poſunt vi/
tam noſtram in diuino beneplacito gubernare. Item nota ſancti ⁊ elec/
cti dei ſunt duplices.ſcꝫ ſpirituales ⁊ corporales.Spirituales ſunt qui a
diuino ꝓpoſito creati ſunt ⁊ perpetuati ſunt.vt ſunt angeli Unde pſalmi.
Qui facis angelos tuos ſpiritus.Sed corporales ſunt qui vitam huius
ſeculi in ſanguine martyrij terminauerunt.⁊ proinde promiſſum eterne re
tributiouis acceperunt.⁊ ſic hec ſequentia in laudem ⁊ gloriam omnium
ſanctorum tam ſpiritualium q̃ꝫ corporalium eſt compoſita ſeu compilata.
Item nota.ꝙ in hoc feſto agitur memoria omnium ſanctorum.⁊ ex conſe
quenti oim̃ animaꝝ fideliũ.Ratio huius eſt.qꝛ machina hui⁹ mundi di/
ſtincta eſt diuerſis climatibꝫ ⁊ regionibꝫ.⁊ diuina miſericordia operat̃ hoc
in vna regione quod non in alia. Nam aliquando ſancti vnius regionis
canoniſantur de quibus ignorat alia regio .propterea ſtatuerũt ſancti pa
tres vt fieret vna cõmunis memoria omnium ſanctorum.qui in libro vi/
uentium ſunt inſcripti Uel poteſt dari alia ratio.quia in hac die deſtructũ
eſt templum omniũ deoꝝ quod dicebatur pantheos.a pan quod eſt to/
tum.⁊ theos deus quaſi continẽs totalitatem deorum.in memoriam hu
ius erroris deſtructi celebratur in eccleſia feſtum omnium ſanctorum in
quibus deitas ſeu diuinitas cõmendatur. ¶ Item nota.dubitãt mul
ti quare in feſto omnium ſanctorum etiam memoria ſpecialiter ſancti Ce
ſarij habeatur.Dicendum ꝙ ratio huius eſt.quia beat⁹ Ceſarius paſſus
eſt poſt inſtitutõnem huius feſti.⁊ ergo in numero cõprehenditur.nihil/
ominus tamen ſpecialiter ſuum natalicium celebratur.

De omnibus ſanctis

Ordines noueni ſpirituũ beatoꝝ. Quos in dei laudimus

firmauit charitas. Nos fragiles homines firmate precibus

¶ Hic autoꝛ dirigit petitõem ad oẽs ſanctos dicens. O vos (noueni) id eſt nouem (ordines) id eſt chori (beatoꝝ ſpirituũ) .i. ſanctoꝝ angeloꝝ (quos) ſcʒ angelos (charitas) .i. amoꝛ vel dilectio dei (firmauit) .i. corroborauit (in laudibus dei) omnipotentis. ſc vos (firmate) id eſt roborate (nos homines fragiles) id eſt infirmos (precibus) veſtris

Ut ſpiritales prauitates veſtro iuuamine vincẽtes foꝛtiter.

Nunc et in euũ veſtris ſimus digni ſolẽniijs intereſſe ſacris

Conſtrue (Ut) .i. ꝙ nos ſimus (vincẽtes) .i. ſuꝑantes (foꝛtiter) .i. viriliter (ſpiritales prauitates) .i. dyabolicas poteſtates ⁊ ſuggeſtiones ſeu fraudes (veſtro iuuamine) .i. auxilio. ⁊ ſcʒ nos (ſimꝰ digni) .i. idonei (intereſſe) id eſt preſentes eſſe (nunc) id eſt in pñti (⁊ in euum) id eſt eternaliter ⁊ ꝑpetue (veſtris ſacris) id eſt ſanctis (ſolenniȷs) id eſt feſtiuitatibus. hoc eſt nos mereamur peruenire ad veſtras dignitates.

¶ Notandũ ꝙ autoꝛ ponit tantũ nouem oꝛdines angeloꝝ. hoc debet intelligi de illis qui nõ conſenſerunt lucifero. ſed confirmati in laude dei ꝑmanſerunt. tamẽ reuera. x. ſunt oꝛdines. qꝛ ſm doctoꝛes decimus oꝛdo nõ totaliter cecidit. ſed quantũ ad eius ꝑncipem luciferꝝ. immo de quolibet oꝛdine aliqui ceciderunt. vt numerus eoꝝ ſit in ꝓpoꝛtione choꝛi integri. ſic etiam ſm gradus meritoꝛios. oꝛdines angelici ꝑ animas fidelium reſtaurantur. hec Rabanus. Sed quidam aliȷ doctoꝛes dicunt. ꝙ decimus choꝛus ex integro cecidit. q̇ eſt integraliter ꝑ animas fideliũ reſtaurandus. ⁊ vocat modo requies ſanctoꝝ. ⁊ in eodẽ decimo choꝛo aſſignantur diu[illegible]ſi gradꝰ dignitatꝫ. in qbꝫ ſm diuerſa merita aĩe fideliũ collocant

Item nota. autoꝛ petit ꝯfoꝛtatõem ꝯtra dyabolicas fraudes ⁊ tentationes. Unde be. Grego. dat nobis doctrinam reſiſtendi tentationibꝫ et ꝑmo ꝑſuadet hoc fieri cum feſtinatõe. Unde ſi tentatõni in coꝛde noſtro naſcenti volumus reſiſtere. tunc feſtinanter nõ debemus eam admittere ſed foꝛtiter reſiſtere non conſentiendo. Secundo debemus reſiſtere ꝑ oꝛationem. Unde Grego. Quanto grauioꝛi motu per cogitatõnem carnalium deꝑmimur. tanto debemus oꝛationi ardentius inſiſtere. Tercio cũ vigilatõne. Unde Grego. Solerter vigilandum eſt vt cum culpa blandiri inchoat. ad quẽ interitum trahit mens ignoſcat. Itẽ debemus reſiſtere ꝑ manſuetudinẽ ⁊ miſericoꝛdiam. Unde petrus apoſtolus. Nouit dominus pios de tentationibꝫ eripere. Unde pſalmiſta. Miſericoꝛdia mea et refugiũ meũ ⁊c. vbi dr gloſa. Nulla re ita cito vincitur dyabolus ſicut ꝑ miſericoꝛdiã. Simus ergo feſtini ad oꝛatõnem, deuoti. vigiles. ⁊ manſueti. ⁊ reſiſtamus dyabolo. vt inter ſanctos dei cõputemur.

¶ Pro terminis nota. nouenus a um eſt nomen adiectiuum deriuatũ a nomine nouen. Sed fragilis eſt nomen adiectiuum comparabile et mobile deriuatum a verbo frango.

Vos quos dei charitas vinceret terrea. Et angelis ſoci/
os fecit eſſe polo. Vos patriarche prophete apoſtoli con/
feſſores martyres monachi virgines. Et viduarum ſanctarū
omniumq̈ placentium populus ſupremo domino
Nos adiutorum nunc et perenniter foueat protegat vt ve/
ſtrum in die poſcimus gaudiorum veſtrorum.

Hic autor īplorat oēs ſanctos dei q̇ ꝑ victoriā terrenoꝝ ad gloriā trāſie
runt dicēs O (vos) ſcꝫ oīes ſancti et electi dei (q̈s).ſ.ſanctos ⁊ electos
(charitas).i. amor ⁊ dilectio (dei).ſ.oīpotētis (fecit vincere).i.ſuperare
et ꝯtemnere (terrea).i. vana gaudia huiꝰ mūdi (Et fecit vos eſſe).i.ex/
iſtere (ſocios).i.ſodales (angelis).i.cum angelis (polo).i. in celo vel in
regno celoꝝ. ⁊ ſpecialiter (vos patriarche).i.antiq̇ patres (ꝓphete).i. va/
tes (apl'i).i.diſcipuli gr̄i (ꝯfeſſores).i.deū ꝯfitētes (martyres).i.ꝓ xp̄o
moriētes (monachi).i.ſolitariā vitā ⁊ mūdā ducētes (v̇gines).i.caſte vi
uētes (Et).i.etiā (ꝑpl's).i.vulgꝰ ⁊ turma (ſanctaꝝ viduaꝝ) ꝯtinentiū
(q̈).ꝑ et (oīm placētiū).i.bn̄ viuētiū (ſup̄mo dn̄o).i.altiſſimo deo (nos)
ſcꝫ fragiles hoīes (poſcimꝰ).i.petimꝰ ⁊ deſideramꝰ (veſtꝝ adiutoriū).i.
iuuamē ⁊ patrociniū (in die).i.in ſolēnitate (veſtroꝝ gaudioꝝ) hoc eſt vt
valeamus ꝯcelebrare vnanimiter memoriā oīm veſtroꝝ hic ⁊ eternaliter
ꝯregnare vobiſcū (vt foueat).i.ānuet (⁊ ꝓtegat).i.defendat (nunc).i.in
p̄ſenti (et ꝑenniter).i.eternaliter. ¶ Notandū autor in lr̄a enumerat ꝑ
ordinē ſanctos ⁊ electos dei. vbi ꝓponit patriarchas. quoꝝ p̄ncipaliter
ſunt tres.ſ.abraā. yſaac. iacob. q̇ cū vxoribꝫ ſuis ſepulti ſunt in valle ebron
Deinde ponit ꝓphetas. qui ſunt. xvij. in numero. quoꝝ p̄nceps eſt da/
uid q̇ ꝓpter excellentiā ꝓpheta vocatur. quēadmodū paulus apl's. De/
inde quattuor maiores ꝓphete.ſ. yſaias. hieremias. ezechiel ⁊ daniel. ⁊ du
odecim minores ꝓphete quoꝝ nomina in Paralipomenon ſunt ſcripta.
Deinde ponit apoſtolos. quoꝝ ſunt duodecim numero. q̇bꝫ paulus bar
nabas ⁊ thadeus ꝯiungūtur. tn̄ non impediūt numeꝝ apoſtoloꝝ. De/
inde ponit ꝯfeſſores. quoꝝ principaliter ſunt quattuor. ſcꝫ Augꝰ. Gre/
go. Hiero. ⁊ Ambro. qui ſunt tanq̈ quattuor cathene quibꝫ fides catho
lica dependet. ⁊ etiam beatus Martinus. qui propter excellentiam con
feſſionis ſolus inter cōfeſſores meruit octauā tenere. Deinde ponit mar
tyres. quoꝝ numerus penes noſtrā cognitōem eſt infinitus. inter quos
poſt chriſtum beatus Stephanus ⁊ Laurentius p̄matū obtinent. qđ pꝫ
q2 inter oēs martyres iſti ſolas octauas hn̄t. Deinde ponit monachos
ꝑ quos quilibet deuotus religioſus debet intelligi. Poſt hoc ſubiūgit vir
gines. quaꝝ numerus etiā nobis nō eſt cognitus. tn̄ inter oēs poſt beatā
mariā beata agnes ⁊ beata margareta hn̄t octauas. quare eas pre cete/
ris virginibꝫ reor eē laude preferēdas Vltimo addit numeꝝ oīm electoꝝ.

cuiuſcunqꝫ ꝯditõnis fuerint vt vnanimiter intercedant ꝓ nobis ad dñm ieſum xp̄m. ⁊ hoc innuit ibi. omniūqꝫ placentium.

¶ Pro terminis nota. terreū hic ſubſtãtiuat in neutro genere. ⁊ ſcꝫ illud qđ ꝓcedit ex iſtis inferiorib⁊ ⁊ deriuat a noīe terra.

S Acerdotem chriſti martinum cuncta per orbem ca/ nit eccleſia pacis catholice.

¶ Hic autor deſcribit aliã ſequētiã in laudē ⁊ gloriã beati martini Et di uidit in tres ꝑtes. In ꝑma ꝑte ꝯmēdat beatū martinū ex multaꝝ regio/ nū ꝯgratulatõne. hortãdo populū ad ipius laudē. Scđo ꝯmendat eū ex virtuoſa miraculoꝝ opatõe. Tercio ꝯmendat eū de ſanctitate vite ipius cū deuotõe pcū. ſcđa ibi. hic celebris. tercia ibi. hic oculis. Prima adhuc in duo. In ꝑma ꝑte ꝯmēdat eū penes gaudia regionū q̄tū ad iuuentutē In ſcđa facit hoc idē penes dignitatē epiſcopat⁹. ſcđa ibi. Et gallie. Ct ꝯt ſic (Cūcta eccleſia). i. tota ꝯgregatio xp̄ianoꝝ (catholice pacis). i. xp̄iane fidei (canit). i. laudat ⁊ laudare dꝫ (ꝑ orbē) ſcꝫ vniuerſum. i. ꝑ vniuer/ ſam terrã. ſcꝫ ſanctū (martinū) ſic dictū (ſacerdotē). i. epiſcopū (xp̄i). i. ieſu

Atqꝫ illius nomen omnis hereticus fugiat pallidus

Pannonia letetur genitrix talis filij

Italia exultet alitrix tanti iuuenis.

(Atqꝫ) ꝓ et (oīs heretic⁹). i. ſciſmatic⁹ ⁊ īfidelis (pallidus). i. pallore ꝯfuſus (fugiat). i. fugere dꝫ (nomē illius). ſ. ſolennis epi (Pannonia ta/ lis regio in qua ſanctus martin⁹ ē genitus (letet). i. letari dꝫ. qꝛ fuit (ge/ nitrix). i. ꝓductrix vel ꝓcreatrix (talis filij). i. ſancti martini. Et (italia) talis regio (exultet) ſcꝫ de eius ſanctitate. qꝛ fuit (alitrix). i. nutrix (tanti) id ē tã ſancti (iuuenis). i. adoleſcētis. qꝛ ſanct⁹ martin⁹ ē nutrit⁹ in italia. ¶ Notãdū ſcribit Eccī. l. Quaſi luna plena in dieb⁊ ſuis lucet. ⁊ q̄ſi ſol ef fulgens. ſic ille effulſit in templo dei. In q̄b⁊ verbis cōmendat beat⁹ mar tinus in oīb⁊ virtutib⁊ ſuis. qꝛ effulſit in templo ⁊ in eccleſia ſua quaſi lu/ na ꝑfecta. Vñ ſciendū ſm aſtrologos. ꝙ luna eſt corp⁹ terreſtre. nō ꝙ ſit cōpoſitū ex terra. ſꝫ ꝙ in cōꝑatione ad alios planetas hꝫ ſe tanqꝫ terra ad alia elementa. Eſt em̄ corpus tenebroſum nō habens lumen de ſe ſed re/ cipit lumen a ſole. ⁊ q̄uis medietas corꝑis lunaris ſit ſꝑ illuminata. qꝛ medietas ei⁹ reſpicit ſꝑ ſolē. niſi fuerit eclipſis. tñ q̄tū ad aſpectū noſtruꝫ lumen ipius auget ⁊ diminuit. Vñ beatus Martin⁹ optime luna dicit corpus habens terreſtre. qꝛ natus eſt ſm curſum nature. ⁊ ē illuminat⁹ ꝑ grãm diuinã. q̄ eſt tanqꝫ ſol. Fuit em̄ beatus martin⁹ cōplete ⁊ ꝑfecte il/ luminatus. nã radij ipius erant ꝑfectiſſimi ſm oēs virtutes morales ho mini poſſibiles. Fuit em̄ prudens ab errore infideliū declinando. Fuit iuſtus gentiliū ⁊ hereticoꝝ ſciſmata diſſoluendo. Fuit fortis oīb⁊ paſſio nib⁊ cū patientia reſiſtendo. Fuit tēperatus oēm tentatōem moderando.

Etiā liberalis fuit oīb⁹ pauperib⁹ erogādo. Etiā fuit in oī genere ꝯtutū ꝑfectꝰ. ⁊ ġ refulſit in eccleſia q̄ſi luna ꝑfecta. Sȝ poſtq̄ trāſiuit ab hoc ſeculo de luna factꝰ ē ſol. Juxta illud euāgeliſte. Fulgebūt iuſti tāq̄ ſol in regno celoꝝ. Et ġ hec ſequētia ē in honorē dei ⁊ ſancti martini ꝯpoſita. Itē nota. nomē ſcti martini merito in hereticis ē fugiēdū. Dicit᷑ em̄ martinꝰ q̄ſi martē tenens. vn̄ ſm̄ aſtrologos mars dr̄ deꝰ belli. Nā lorica fidei indutꝰ in dieb⁹ vite ſue inualuit ꝯtra hereticas prauitates. Itē nota ꝙ hec duo noīa genitrix ⁊ alitrix ſumunt᷑ iproprie ⁊ metaphorice. qꝛ pannonia fuit genitrix beati martini. qm̄ in tali regione genitꝰ erat. Et italia dr̄ nutrix eiꝰ. qꝛ in italia nutritꝰ fuit. ⁊ ibidē lr̄is ſacris imbutus

¶ Pro terminis nota. catholicꝰ dr̄ quaſi cuſtos vl̄is fidei. Sȝ pallidus ē nomē adiectm̄. ⁊ dr̄ pallidus quaſi timidus ⁊ verecūdus. nā ex timore hō pallet. Itē pannonia ⁊ italia ſunt ꝓpria noīa regionū

Et gallie trina diuiſio ſacro certat litigio cuius eſſe debeat preſul. Sed pariter habere ſe patrem omnes gaudeant. thuroni ſoli eius corpus foueant.

¶ Hic autor ꝯmēdat beatū martinū rōne ꝯgratulatōis diuerſaꝝ regionū in dignitate epiſcopatꝰ dicēs (Et trina diuiſio gallie) illius regionis gallia em̄ ē in tres ꝑtes diuiſa (certat). i. pugnat vel litigat (ſacro). i. ſolēni (litigio). i. diſcordia (cuiꝰ) ſcȝ gallie. i. cuius regionis (preſul). i. ep̄s vl̄ pontifex (debeat eē). i. fore (ſed) ꝓ tamē (oēs) ſcȝ p̄dicti (gaudeant). i. letant᷑ (pariter). i. ſimul (ſe habere). i. poſſidere. ſ. ſanctū martinū (patrē). i. patronū. tn̄ (ſoli thuroni). i. tales populi (foueāt). i. nutriunt poſſident et in ſepulchro tenent (corpus eius) ſcȝ ſanctiſſimi martini

Huic francoꝝ atq̄ germanie plebs omnis plaudat
Quibus videndum inuexit dominum in ſua veſte

(Atq̄). i. etiā (oīs plebs). i. totꝰ populꝰ (francoꝝ). i. francie orientał (et germanie). i. almanie ⁊ teuthonicoꝝ (plaudat). i. laudes reddat vel plaudendo manib⁹ iubilat (huic). ſ. beato martino epiſcopo (Quib⁹) ſcȝ populis ſeu hoīb⁹ (inuexit). i. induxit ⁊ oſtēdit (dn̄m). i. ieſum xp̄m (videdū). i. ꝯſpiciendū vel cernendū (in ſua veſte). i. in ſuo pallio qđ palliū diuiſit ⁊ cuidā mendico tribuit. ¶ Notandū p̄mo ꝙ btūs martinꝰ ſabarie ex pānonioꝝ opido oriundꝰ fuit. ſȝ intra italiā papie alitus fuit ⁊ cū patrē ſuo tribuno militū ſub ꝯſtantio ⁊ iuliano ceſare militauit. nō tn̄ ſponte. qꝛ ab infantia diuinitꝰ inſpiratꝰ cū eēt. xij. ānoꝝ. inuitis parētib⁹ ad eccleſiā ꝯfluxit ⁊ cathecuminū ſe fieri poſtulauit. hic matrē ꝯuertit. pater ꝟo in errore ꝑmāſit. Hic quendā cathecuminū (q̄ ſine baptiſmo obijt) ſua orōne ad vitā p̄ſtinā reuocauit Itē aliū q̄ laq̄o fuit ſuſpēſus vite reſtituit Tercium mortuū ꝓ q̊ mater eiꝰ exorauit beatus martinꝰ in medio cāpi vbi erat innumerabilis multitudo gentiliū genua flexit ⁊ cūctꝭ apte vidētib⁹ pu cra mortuis reſurrexit. q̄propter oēs illi gētiles ad fidē xp̄i ꝯuerſi ſunt.

De ſancto Martino

Vn̄ be.martinꝰ fuit magne ꝯpaſſionis erga delinquētes.q2 oēs penitere
volētes ſumma ꝯpaſſione recipiebat. Vn̄ cū dyabolꝰ eū rephēderet cur
peccōres ad penitētiā reciperet Rn̄dit ei.ſi tuipſe o miſerabilis deſiſteres ab
infeſtatōe hoīm.ꝛ tu factoꝝ tuoꝝ pniam haberes.ego ꝯfiſus in dn̄o miſe
ricordiā dei tibi pollicerer Erat etiā magne pietatis erga paupes Legit
eīn in dyalogo ꝙ be.Martinꝰ archidyacono p̄cepit vt egenū veſtiret.ſꝫ
cū ille facere diſtuliſſet.ingreſſus Martinꝰ ſecretariū tunicā ꝓpriā exue/
bat ꝛ pauperi tribuit ꝛ eū recedere iuſſit. Etiā be. Martinꝰ alteri paupe/
ri dimidiū palliū dedit ꝛ ſequēti nocte xp̄m clamidis ſue pte q̄ pauperem
texerat veſtitū vidit ipſumq̧ ad circūſtātes angelos ſic loquentē audiuit
Martinus adhuc cathecuminꝰ hac me veſte ꝯtexit. Et hoc tāgit autor
cū dr̄.q̄d videndū ꝛc̄. Itē nota ꝙ gallia regio ſm̄ coſmographos ē trip/
tita.q2 vna vocat̄ italia.ſcd̄a pānonia.tercia thronia. Itē au. dr̄ francoꝝ
vn̄ duplex ē frācia.vna magna.cuiꝰ p̄nceps dr̄ rex frācie.ꝛ eiꝰ inhabita/
tores dicunt̄ francigene. Alia ē frācia parua ꝛ circa thuringiā ꝯſtituta hu
ius p̄ncipes ſunt almani epī ꝛ duces.ꝛ huius inhabitatores dicunt̄ fran
cones vel franciti.ꝛ de talib9 nō dr̄ hic.

¶ Pro terminis nota.trinus a um eſt nomē adiectm̄ deriuatū a tris
grece qd̄ ē tres latine. Sꝫ thuronꝰ ē nomē adiectm̄ ꝛ dr̄ inhabitator ci/
uitatis thuronenſis. Sed germania dr̄ teutonica regio.

Hic celebris eſt egypti partibus grecie atq̧ cunctis ſapi/
entibus. Qui impares ſe martini meritis ſentiunt atq̧ eius
medicamini.

¶ Hic autor ꝯn̄r cōmēdat beatū martinū ex ꝯpatōne ad alios dicens.
(Hic) ſcꝫ ſcūs martinꝰ (ē celebris).i.ſolēnis ꝛ maxime ſanctꝰ (ptib9).i.
oīb9 finib9 ꝛ regionib9 (egypti).i.illius regni (atq̧).p et (cunctis).i.omī/
bus (ſapientib9).i.prudencib9.ſcꝫ magiſtris ꝛ doctorib9 (grecie) illiꝰ pro
uincie vel regionis (Qui) ſcꝫ greci ꝛ egiptij (ſentiunt).i.cognoſcunt ꝛ ſa
tent̄ (ſe).i.ſeip̄os (eſſe impares).i.diſſiles ꝛ nullo mō equales (merit̄)
id eſt auxilijs ꝛ miraculis (ſancti martini) illius epiſcopi (atq̧).p et (me/
dicamini) id eſt medelis (eius) ſcꝫ ſancti martini.

Nam febres ſedat.demoneſq̧ fugat.paralitica mēbra glu
tinat. Et mortuoꝝ ſua prece trium reddit corpa vite priſtine
Hic ritus ſacrilegos deſtruit. ꝛ ad chriſti gloriam dat igni/
bus ydola. Hic nudis myſteria brachijs conficiens predi/
tus eſt celeſti lumine.

¶ Hic ꝯn̄r be.Martinū ꝯmēdat ex ꝟtuoſa chorūſcatōne miraculoꝝ
dicens (Nā).p quia (ſedat) id ē āmouet ſanat ꝛ expellit (febres) tales in/
firmitates (q̧).p et (fugat).i.expellit (demones) id ē dyabolos (ꝛ gluti/
nat).i.ꝯiūgit ꝛ ſolidat (palitica mēbra).i.organa paliſi vexata.ſ. redden/

do eis ſanitatẽ (Et) ſcʒ ipſe ſcũs Martinꝰ (reddit) .i. reſtituit (ſua p̄ce) id ẽ ꝑ ſuas orões (corꝑa) .i. cadauera (triũ mortuoꝝ) .i. defunctoꝝ (ꝑſti- ne vite) .i. ad vitã ꝑorẽ. q2 ſua p̄ce tres mortuos ſuſcitauit (hic) ſcʒ ſanctꝰ martinꝰ (deſtruit) .i. annihilat. rũpit ⁊ frangit (ſacrilegos ritꝰ) .i. hereti- cas prauitates. q2 ꝯuertit ĩfideles ad fidẽ catholicã. q̇b⁊ p̄dicauit (⁊ dat) ſcʒ ad ꝯburendũ (idola) .i. imagines idoloꝝ ⁊ demonũ (ignib⁊) .i. flãmis (ad gloriã) .i. honorẽ ⁊ laudẽ (xp̄i) .i. oĩpotentis dei. q2 ipſe cõbuſſit idola et deos argenteos igne. ⁊ edificauit eccleſias ad laudẽ dei Et (hic) .ſ. ſan ctus martinus (ꝯficiens) .i. ꝯſecrans (nudis brachijs. miſteria) .i. ſacra ſcʒ ſacramẽta altaris (p̄ditus) .i. circũdatus (celeſti) .i. diuino (lumine) id eſt claritate dei. ¶ Notandũ. autor cõmendat beatũ martinũ in q̇n ꝙ virtutib⁊. Primo in cura febricitantiũ. q2 legit̃ ꝙ multos infirmos a fe brib⁊ curauit. imo hodierna die ad ſepulchrum tranſeuntes a tali infirmi tate meritis ſancti Martini curantur. Secundo commendat eum in fuga ſpirituum malignorum. Unde legitur ꝙ quodam tempore cum primo fuit ordinatus epiſcopus exiuit eccleſiam. videns hominem obſeſ- ſum trementem ⁊ inſanientem. vt quaſi de ſpuma oris ſui fuiſſet ſuffoca- tus. quem beatus Martinus tangens cum baculo ſuo dixit. Non domi netur tibi iniquitas tua. necꝫ dyabolica poteſtas. ſurge ⁊ ambula in pace Ad hec verba homo ſtatim ſurrexit cunctis videntibus ⁊ audientibus et ab eo cum magno rugitu receſſit dyabolus. Item legitur ꝙ quadam vi ce beatus martinus cum ſuis ſocijs tranſiuit ⁊ orauit. occurrunt eis vac- ce cum nimio impetu que antea multos cornib⁊ ſuis offenderant. q̄d bea- tus Martinus aſpiciens vidit dyabolum ſupra dorſum iſtas agitantem quem recedere iuſſit ⁊ ſtatim receſſit. Tercio cõmendat eum in paraliti- coꝝ cura. Unde paraliſis eſt quedam infirmitas diſſoluens mẽbra ho- minum ⁊ impediens greſſum. de qua infirmitate multos curauit. Unde legitur ꝙ poſt obitum beati martini fuerunt duo ſocij. vnus claudus al- ter paraliticus. qui p̄dicando ⁊ mendicando magnam pecuniam acqui- rebant. Audientes vero ꝙ corpus ſancti martini multos infirmos ſana- ret. cum in traſlatione corpus eius ꝓceſſionaliter ad eccleſiam portaret̃. timere ceperunt ne predictum corpus ante hoſtium portarent. ⁊ ſic cura tentur. nolebant eñ conſequi ſanitatẽ ne perderent materiam ſui lucri. quapropter de illo hoſpicio fugientes aliam plateam adeuntes corpori eius ex improuiſo obuiabant. ⁊ ſic ambo contra voluntatem eorum ſunt curati. licet dolerent multum ⁊ triſtarentur

¶ Pro terminis nota. ſedo as are ꝑcat pacificare ſiue determinare. vt diſcordia illoꝝ eſt ſedata Item conglutino eſt verbum tranſitiuum prime coniugatõnis ⁊ ſignificat conſolidare.

Hic oculis ac manibus in celum et totis virib⁊ ſuſpẽſus terrena cuncta reſpuit. Eius ori nũq̃ꝫ chriſtus abfuit ſiue iu- ſticia vel quicquid ad veram vitam pertinet

¶ Hic iã autor ꝯmẽdat bea. martinũ de ſanctitate vite ⁊ moꝝ honeſtate

dicens (Hic) ſcʒ martinus (ſuſpēſus).i.eleuat⁹ (oculis) ſcʒ exterioribꝰ et
etiā cordis (ac manibꝰ).i.operationibꝰ ſuis exterioribꝰ (⁊ totis).i.oībus
(viribꝰ).i.potētijs (in celū).i. in deū (reſpuit).i.ſpreuit vel ꝯtēpſit (cun-
cta terrena) ſcʒ mundū.diuitias mūdi.⁊ oēm pompam ⁊ honorē mundi
(chriſtus) ieſus ⁊ ſaluator (nunꝗ̄).i.nullo tpe (abfuit).i.defuit (ori ei⁹)
ſcʒ ſancti martini. qꝛ in om̄i tempore orauit ⁊ p̄dicauit (ſiue) ꝑ vel (iuſti-
cia) talis virtus (vel quicquid) id eſt om̄e id quod (ꝑtinet) id eſt ſpectat
(ad veram vitam) id eſt ad vitā ꝯtemplatiuā vel vitam eternam

Igitur te cuncti poſcimus o martine. vt qui multa mira
hic oſtendiſti. Etiam de celo gratiam chriſti nobis ſupplica-
tu tuo ſemper infundas.

¶ Autor ꝯcludendo canticum ſuum dirigit petitōnem ad ſanctū Mar-
tinum dicens (Igitur) id iſt ideo (o martine) beate patrone ⁊ pontifex.
nos (cuncti) ſcʒ hoīes xp̄iani (poſcimus) id eſt rogamus ⁊ deprecamur
(te. vt) id eſt ſicut. tu (q̄ oſtendiſti).i.demonſtraſti (hic).i.in p̄ſenti ſecu-
lo (multa mira).i.multa miracula ⁊ ſigna (etiā. infundas) id eſt ꝯcedere
et donare velis (ſemꝑ) id eſt ꝯtinue ⁊ om̄i tempore (nobis) ſcʒ hominibꝰ
chriſtianis te collaudantibꝰ (tuo ſupplicatu) id eſt interuenictibꝰ tuis pre-
cibus (gratiam) id eſt miſericordiā ⁊ fauorē (chriſti) omnipotentis dei
(de celo) id eſt de regno celorum ¶ Notandū. cū beatus martinus ſe-
nio grauaretur ſemꝑ oculos leuauit in celum. iuxta dictum pſalmiſte Ad
te leuaui oculos meos q̄ habitas in celis. licet ex ſenio iam eſſet incurua-
tus. Unde habuit quendā archidyaconū noīe Bricciū. q̄ ſepius eū deri-
ſit. q̄uis iuſtiſſime ⁊ caſtiſſime vixit. Unde contigit quodam tempore ꝙ
quidam cupiens loqui cum beato martino petijt ſignum a Briccio archi-
dyacono ꝑ quod ſanctū Martinū inueniret Dixit Briccius. Cū vide-
ris virū annoſum curuū ⁊ canum. in facie rugoſum. ſurſum aſpicientē. hic
eſt Martinus epiſcopus. Statim cum hec verba dixiſſet. ſonuerūt in au-
ribus beati Martini tanꝗ̄ ſi aliquis prope eum loquutus fuiſſet. q̄uis
valde longe ab eo erat Poſtmodū cū beatus Martinus ad Briccium
venit dixit ei. Quare talia verba dixiſti me deridendo. Quod Briccius
negauit Cui beatus Martinus. Vox tua ſonuit in auribus meis. Et
qꝛ hoc feciſti Ecce poſt me epiſcopatum tenebis. ſed hui⁹ deriſionis vin-
dictam a deo accipies. Defuncto ergo beato Martino. beatus Bricci⁹
electus eſt in epiſcopum. Vixit aūt iuſtiſſime ⁊ caſtiſſime. ⁊ tamen a ſuis
incuſatus de vicio ⁊ expulſus ¶ Item nota. ꝙ quando beatus Mar-
tinus occubuit. tam Pānonici ꝗ̄ thuronici ad eius tranſitum conuene-
runt. Quo migrante grandis altercatio inter vtrūqꝫ ſurrexit populum.
Dicebant eīm Pānonici. Noſter eſt monachus. et ergo ipſum requiri-
mus. quia ſufficit vobis qui dum eſſet in mundo vſi fuiſtis eius collo-
quio. quia participaſtis conuiuio. informati enim fuiſtis exemplo et vir-
tutibus ſufficiant vobis hec omnia. Nobis aūt corpus ipſius. Ad hoc

thuronici reſponderunt. Scitote ꝙ vobis ſuſcitauit duos moꝛtuos. nobis vnum. ⁊ plures virtutes fecit vobiſcum q̄ꝫ nobiſcum. Ergo neceſſe eſt vt quod nobis non impleuit viuens impleat defunctus. His igit̃ litigantibꝫ mox clauditur coꝛpus. ⁊ in medio poſitum ab vtroqꝫ populo cuſtoditur. Deniqꝫ media nocte deo volente om̄es Pānonici doꝛmierūt. Quod videntes Thuronici compꝛehenſum ſanctiſſimum coꝛpus. alij p feneſtram eijciunt. alij foꝛis ſuſcipiunt poſitum in naui cum omni populo per fluuium diſcedunt. ingreſſiqꝫ littoꝛis alueum ad vꝛbem thuronicaꝫ magnis pſallentium laudibus iter dirigunt.

¶ Pꝛo declaratōne terminoꝝ nota. Reſpuit eſt verbū tranſitiuū tercie ꝯiugatōis. cōpoſitum a re ⁊ ſpuo. ⁊ ſcat ſpernere. Sed abſum eſt verbū neutrale cōpoſitum a pꝛepoſitōne ab ⁊ a verbo ſum.

6 Gaude ſyon ꝙ egreſſus a te decoꝛ ⁊ depꝛeſſus tui fulgoꝛ ſpeculi. Rediuiua luce redit o ⁊ alpha quod accedit iam in fine ſeculi.

¶ Iſtud eſt aliud canticum ob laudem ⁊ honoꝛem ſancte Elizabeth compilatum. Quod diuiditur in quattuoꝛ partes pꝛincipales. In quarum pͥma autoꝛ hoꝛtatur ſanctam eccleſiam ad congaudendum in hoc feſto. In ſecunda comparat beatam Elizabeth ad alios ſanctos penes excellentiam. In tercia cōmendat beatam Elizabeth de virtute miraculorum. In quarta dirigit petitōnem ad ſanctam Elizabeth. Secunda ibi. Poma pꝛima. tercia ibi. O q̄ꝫ dignis. quarta ibi. Eya mater. dicens. O (ſyon) id eſt anima fidelis vel ſancta eccleſia (gaude) ſcꝫ pꝛopter hoc (ꝙ decoꝛ) id eſt pulcritudo (egreſſus) id eſt qui exiuit a te (et fulgoꝛ) id eſt ſplendoꝛ (tui ſpeculi) id eſt ſpeculatōnis (depꝛeſſus) id eſt eliſus. ⁊ compꝛeſſus (redit) id eſt iterum venit (rediuiua luce) id eſt ſplendoꝛe viuido (quod) ſcꝫ ſpeculum. sᶜ exiſtens (alpha) id eſt pꝛincipium (⁊ o) id eſt finis omnium rerum (accedit) id eſt viſitat (iam) id eſt nunc (in fine) id ē in termino (ſeculi) id eſt mundi huius

¶ Notandum pꝛimo. ſcribitur in pꝛouerbijs. capitulo vltimo. Conſiderauit ſemitas domus ſue. ⁊ panem ocioſa non comedit. In quibus quidem verbis beata Elizabeth dupliciter commendatur. Pꝛimo ex eius circumſpecta operatione in periculis huius mundi. Secundo ex occupatōne anime ſue in cogitationibus. ¶ Pꝛimum declaratur. Quoniam conſiderauit ſemitas domus ſue ab omnibus periculis anime ⁊ ab inſidijs ⁊ laqueis dyaboli ſe pꝛeſeruando. quia dicit beatus Gregoꝛius in omelia. A malignis ſpiritibus cuſtodire non ſufficit qui theſaurum in via publice poꝛtat. iam conſumitur vt conſeruetur. Ergo beata Elizabeth ſemitas ſue domus conſiderans theſaurum bone conſcientie ſue habuit abſconditum ⁊ caute ambulauit in hoc ſeculo ne a malignis ſpiritibus poſſet ſpoliari. Iuxta illud dictum apoſtoli ad Romanos ſecundo capitulo. Videte quomodo caute ambuletis. nō quaſi inſipiētes

ſʒ vt ſapientes. Vn̄ ip̄a merito numerat̄ inter ſapientes. q̄ habentes oleū veniente ſponſo intrauerūt cū eo ad nuptias. Deinde declarat̄ ſcd̄m. cuꝫ dr̄. panē ocioſa nō comedit. vbi nota ꝙ duplex eſt panis. ſcꝫ corꝑalis ⁊ ſpiritualis ſiue ſuꝑſubſtātialis. Corꝑalis ē quo reficit̄ corpus. Suꝑſubſtātialis ſeu ſp̄ūalis eſt q̄ aīam īpinguescit. ⁊ ſil'r eſt duplex occupatio .ſ. corporalis q̄ deſignat̄ ꝑ marthā q̄ ſollicita erat circa frequens miniſteriū ⁊ vocat̄ vita actiua. Alia ē ſp̄ūalis q̄ deſignat̄ ꝑ mariā q̄ audiens v̄bū dei optimā ꝑtē elegit. ⁊ vocat̄ vita ꝯtēplatiua. Primū panē comedit Elizabeth nō ocioſa. ſʒ in p̄ma occupatōe. nā de ea exponit̄ illud ꝓuerbioꝝ vlti. Manus eius apprehenderūt fuſum. ⁊ panē ſuū acq̄ſiuit in labore. iuxta dictū apl'i. Qui laborat mādūcat. Et circa hūc panē habuit occupatōeꝫ corꝑalē. pauperes colligēdo. eſurientes ⁊ ſitientes reficiendo. ⁊ oīe opꝰ miſericordie impēdendo Etiā beata Elizabeth ſcd̄m panē (ꝓ quo orat tota eccleſia dicens. panē noſtꝝ quotidianū da nobis hodie) comedit nō ocioſa. ſed cū ſcd̄a occupatōe comedit. q⁊ oīm tꝑe cogitauit ea q̄ dei ſunt ſm̄ doctrinā apl'i. ⁊ ſic elegit optimā ꝑtem q̄ nō auferet̄ ab ea in eternum

¶ Scd̄o nota. hec p̄ma ſententia eſt collecta ex duabus prophetijs Hiere. Prima ſcribit̄ in libro Trenoꝝ ſic. egreſſa eſt a filia ſyon oīs decor eius. Scd̄a ſcribit̄ in vltima ep'la Hiere. vbi dr̄. Hierl'm indue te veſtib⁹ iocūditatis. Prima igit̄ ꝓphetia fuit miſerie ⁊ lamentatōis. qn̄ expugnata eſt hieruſalē ciuitas. ⁊ oīs populus ductus eſt in captiuitatē. ⁊ nō erat q̄ redimeret. Sʒ ſcd̄a fuit exultatōis. qn̄ data eſt ꝯſolatio. vt rediret corona q̄ ceciderat de capite ſynagoge. Fuit ergo ante tempus elizabeth ſyon. id eſt ſancta mater eccleſia ſine decore ſpeculatōnis. q⁊ ſyon interp̄tatur ſpeculatio. ſed ꝑ aduentum huius ſancte vidue regreſſus eſt decor et ſpeculum eius. ⁊ tunc diuina potentia mundū viſitauit.

¶ Pro terminis nota. egreſſus ē ꝑticipiū deriuatū a verbo egredior. Sed depreſſus eſt ꝑticipium deriuatum a verbo deprimor cōpoſitum a de ⁊ p̄mor. mutando e in i. Sed rediuiuus eſt nomē adiectiū cōpoſitum a re ⁊ viuus ꝑ interpoſitōem ſyllabice adiectōis ſcꝫ di. Vel ſm̄ Britonem rediuiuus dicitur a verbo redio is ire. ⁊ dr̄ illud quod eſt redeundum. Item alpha ⁊ o ſunt duo nomina hebraica. vbi nota. Ipſe deus dr̄ alpha ⁊ o. id eſt p̄ncipium ⁊ finis oīm reꝝ. Alpha eīm p̄ma l'ra greci alphabeti. ꝑ quam deſignat̄ p̄ncipium. O vero eſt figura circularis carens fine. quia p̄ncipium ⁊ finem in vnum coniungit. per quod deſignatur ꝙ ip̄e deus eſt finis ad quem ordinantur omnia.

Poma prima primitiuos deus ſanctos adhuc viuos vidit in cacumine. Vt extremos addat primis q̄uis ſtāte nos in imis ſuo viſit lumine.

¶ Hic autor comparat beatam Elizabeth ad alios ſanctos penes excellentiam Et diuidit̄ in duas ꝑtes. In p̄ma parte cōparat beatā Elizabeth ad ſanctos ⁊ electos dei. ſcd̄o cōmendat eam q̄tum ad gaudia ſup-

norū.ſcd'a ibi.gaudēt aſtra.dicēs (deus).i.ſaluator (vidit).i. inſpexit et cognouit (in cacumine).i.maieſtate ⁊ gloria ſua (ṗmitiuos ſctōs).i. primos electos (adhuc viuos).i.viuētes in hoc mūdo (ṗma poma).i. primos fructus redēptōis.⁊ ipe deus) viſit).i.frequēter vidit ⁊ reſpexit vel viſitauit (nos) hoīes (ſuo lumine).i.ꝑ ſuā grām (ꝗuis ſtātes) s[e] ſimus (in imis).i.in terris vel vltimis ſeculis (vt).i.ꝙ.ſ.ipe deus (addat).i.cō iungat (extremos).i.vltimos in fine ſeculi exñtes (ṗmis) ſcꝫ beatis in regno celoꝝ. Quaſi diceret. De⁹ in ſua eternitate cognouit ṗmos ſaluandos. reſpiciendo ſua gr̄a etiam nunc ſaluandos.

Sꝫ p̄ multꝫ te reſpexit.odor tu⁹ hūc allexit ⁊ ſapor ⁊ puritas

Ut de regū ramis nata iuſte vere ſis vocata tu dei ſaturitas.

(Sꝫ) o ſcā Elizabeth.de⁹ (reſpexit).i.aſpexit (te.p̄ multis).ſ.alijs ſanctis (odor tuus).i.bona fama tua (allexit).i.attraxit (hūc) ſcꝫ deū (⁊ ſapor).i.ꝯtēplatio (⁊ puritas).i.innocētia vite.qꝛ orō ⁊ diſcretio tua ⁊ viduālis caſtitas tua eū attraxit vt iugiter tecū ꝑmaneret (Ut tu nata).i. genita (de ramis regū).i.ꝓgenie regali (ſis vocata).i.noīata (iuſte) id ē merito.⁊ (vere).i.veraciter (ſaturitas).i.repletio (dei) qꝛ de plenitudine tue pietatis xp̄s eſt ſepe enutritus ⁊ ſatiatus.iuxta illud euangelij Eſuriui ⁊ cibaſtis me.nudus fui ⁊ veſtiſtis.ſitiui ⁊ potum dediſtis mihi.

¶ Notandū.ṗma ps hui⁹ ſentētie fundat̃ ſuꝑ ꝑabolā q̄ ſcribit̃ Math. xx. Quādo paterfamilias exijt ṗmo mane ꝯducere oꝑarios in vineā ſuā et collegit oꝑarios in diuerſis horis diei.⁊ cū ſero factū eēt iuſſit eis dari ſingulos denarios.incipiendo a nouiſſimis vſqꝫ ad ṗmos. Iſte paterfamilias ē deus glorioſus.q̄ in ṗncipio creatōis mūdi exijt ꝯducere oꝑarios in vineā ſuā. Et ſimilr̃ exijt circa horā terciā ⁊ ſextā.⁊ deinceps ſm̄ curſum diei.i.mutatōem mundi.ſꝫ cū ſero factū eēt.i.tꝑe retributōis qñ vnicuiqꝫ datur ſm̄ opera ſua.q̄ tunc ṗmo in hac vinea laborauerūt vocātur ſancti ṗmitiui.q̊s viſitauit dn̄s dicens. Quid hic ſtatis tota die ocioſi. ite in vineā meā Hij etiā vocant̃ poma ṗma.nā ṗmū fructū ꝓduxerunt ſanctā eccleſiā dulcedine ſuoꝝ pomoꝝ reficiendo.vñ eccia magꝭ ꝯfortata optauit aduentū dn̄i dicens illud Cāticoꝝ.v. Ueniet dilect⁹ meus in ortū ſuū vt comedat fructus pomoꝝ ſuoꝝ.i. delectet̃ in virtutib⁹ electoꝝ ſuoꝝ addendo extremos ſanctos ṗmis.⁊ ſic erunt nouiſſimi ṗmi. ⁊ primi nouiſſimi. Et inter tales electos ſancta Elizabet etiam enumerat̃.

¶ Itē nota.de hoc ꝙ d̄r odor tuus. Uñ ꝑ odorē intelligit̃ fama bone vite vel virtuoſa oꝑatio. Uñ de iſto odore bone fame d̄r Salomon. Melius eſt nomē bonū ꝗ̄ vngēta p̄cioſa. Ite Canticoꝝ ṗmo. In odore vngētoꝝ tuoꝝ curremꝰ. ⁊ iterꝫ Odor vngētoꝝ tuoꝝ ſuꝑ oīa aromata. Sed ꝑ saporē.q̄ ē obiectū guſt⁹ dꝫ intelligi intrinſeca ꝯtēplatio ꝑ quā guſtatur dulcedo bonitatis diuine.de qua d̄r p̄s. Guſtate ⁊ videte qm̄ ſuauis ē dn̄s ⁊c. Itē nota. Elizabet nominat̃ dei ſaturitas. Ipſa eīn ſaturauit deū cū pauperes dei cibauit ⁊ potauit.⁊ ipis alia oꝑa miſericordie miniſtrauit. Ipa eīn nudos veſtiuit ⁊ veſtimēta eoꝝ ꝯſuebat. Ipa infirmoꝝ

immūdicies velo ꝓprio terſit Ipſa etiā funerib⁊ paupeꝝ ſꝑ affuerat Ipſa vela pauperib⁊ mulierib⁊ ꝓprijs manib⁊ parauit. ⁊ ipſa circa paupes in domib⁊ exñtes maximā ſollicitudinē habebat ⁊ leproſos abluebat. ⁊ in lecto ſuo recūbere faciebat. Sic igit͛ opa miſericordie pauperib⁊ xp̄i exhibuit. q̄ ſibi exhibita xp̄s in euangelio fatet͛ dicens. Quod vni ex minimis meis feciſtis hoc mihi feciſtis. ergo bene nuncupatur ſaturitas dei

¶ Pro terminis nota. ꝓmitiuus ē nomē adiectm̄ deriuatū a noīe primus Sȝ cacumen ſcat ſummitatē vel altitudinē cuiuſlibet rei. Hic āt capit͛ ꝓ altitudine diuine ſapientie Sȝ extremus. i. vltimus ⁊ capitur dupl͛r. aliqñ ē ſuplatiuus gradꝰ huius aduerbij extra. aliqñ eſt ꝑ ſe poſitiuus gradus. tunc cōparat͛. extremus extremior extremiſſimꝰ. vñꝰ Sitq3 ſuplatus extremus vel poſitiuus. A nobis ꝓmus apud grecoſq3 ſcōs Vñ ꝓbat vere dici extremiſſimus inde Sed viſo eſt verbū deſideratiuū tercie ꝯiugatōnis Sed allicio eſt verbum tercie coniugatōis cōpoſitum ab ad ⁊ licio. mutando d in l.

Gaudent aſtra matutina ꝙ in hora veſꝑtina ortu noui ſi-
deris Celi ſidus illuſtratur. in quo terre deſignatur noui ſi-
gnum federis. Vere ſidus tu preclarum. quod a ſole differt
parum et luna lucidius. Tu ꝙ ſole ſis amicta carne probat
hic relicta lucis tue radius.

¶ Hic autor ꝯmendat beatā Elizabeth reſpectu gaudioꝝ ſupnoꝝ dicens (Aſtra matutina). i. angeli in celo (gaudent). i. letant͛ (ortu). i. ꝑ ortum (noui ſideris). i. recētis aſtri. ſ. ſcē Elizabeth (ꝙ ſidus). i. aſtrū (celi illuſtrat͛). i. illuminat͛ (in hora veſꝑtina). i. in fine mūdi (in q̄) ſcȝ ſidere (terre). i. habitantib⁊ in terra (deſignat͛). i. denotat͛ (ſignū noui federis). i. noue pacis ⁊ ꝯcordie inter deū ⁊ hoiem ꝑ interceſſionē ⁊ merita ſctē Elizabeth. O ſancta Elizabeth (tu) sᶜ es (vere). i. veraciter (preclaꝝ). i. valde clarū ⁊ ꝑlucidū (ſidꝰ). i. aſtꝝ (qđ) ſcȝ ſidꝰ (differt). i. diſtinguit͛ (paꝝ). i. modicū vel quaſi nihil (a ſole) a tali planeta (et) sᶜ es (lucidius). i. clariꝰ vel ſplendidius (luna) tali planeta (radius). i. ſplēdor (tue lucis). i. ſplendoris virtutū ⁊ miraculoꝝ tuoꝝ (ꝓbat). i. manifeſtat (ꝙ tu) ſcȝ Elizabeth (ſis amicta). i. circūdata (ſole). i. gr̄a diuina. ⁊ hoc (relicta carne) id ē corꝑe (hic). i. in mundo. Quaſi diceret. ſancti in celo letant͛ in hoc ꝙ ipſe xp̄s exiſtens ſidus celi exornatur in vltima etate mundi ꝑ ſanctitatē ſancte Elizabeth tanq̄ꝫ ꝑ ſplendorē noue ſtelle. qr ꝑ ip̄am toti mundo declaratur gr̄a ⁊ repromiſſio dei quā fecit cū dixit. nequaq̄ꝫ vltra maledicā terre ꝓpter hoiem Et ꝙ beata Elizabeth eſt ſidus ꝑclarū patet ꝑ virtuoſas opatōes ⁊ diuerſa miracula q̄ xp̄s fecerat ꝑ eam Notandū. ſancta Elizabeth potentiſſimi regis vngarie filia fuiſſe dinoſcitur. q̄ ꝑ matrimoniuȝ tradita eſt nobili viro principi Ludouico lantgrauio thuringie. quem

cum exemplo deuotõnis informaſſet vt in nullo reſiſteret q̃ ꝓ xp̃o facere decreuiſſet. cõtigit vt ip̃o viro ꝯſentiente in manu magiſtri Conradi de marburg obedientiã faceret 7 deo ſeruiens ſepe de nocte ſurrexit. 7 nuduꝫ corpus ſuũ tradebat puellis ſuis ſecretioribꝫ flagellãdũ. 7 hoc ꝯtinue in quadrageſima 7 in ſextis ferijs peregit. Etiam erga pauperes ita miſericors extitit 7 deuota infirmos ꝯſolando. leproſos ꝓprijs manibꝫ lauan/do. 7 pauperes quoſcunq̄ tripl'r conſolando. ſcꝫ per ꝓprium laborem ꝑ cõpaſſionem. 7 per munerum largitõnem. Pro quo etiam triplicem re/muneratõnem accepit. pro labore quietem perpetuam. pro compaſſione diuinam viſionem. pro elemoſynarum largitione vitam interminabilem recepit. Item nota. per aſtra matutina intelligunt̃ angeli. q̃ in matuti/no ſiue in mane. id eſt ꝑmo fuerunt creati. Illi em̃ angeli gaudẽt ꝙ in ho/ra veſpertina. id eſt circa finem mundi. tam nobile ſidus celos aſcendit. ip̃os celos ſuo ſplendore illuſtrans. Nam angeli gaudent ſuper vno pec/catore penitentiam agente. vt teſtatur euangelium. Ergo multum gau/dent angeli de homine beato celos aſcendente. Item notandum. ꝙ be/ata Elizabeth propter radios virtutum 7 beneficiorum. que impartieba/tur fidelibus hominibus. dicitur eſſe amicta ſole. id eſt virtute diuina. Hoc autem non eſt intelligendum ſimpliciter 7 primarie. ſed ex conſe/quenti. quia iſtud principaliter ſcriptum eſt de beatiſſima 7 glorioſiſſima virgine maria. ſicut legitur in Apocalipſi. Signum magnum apparuit in celo. mulier amicta ſole 7 luna ſub pedibus eius 7c̃. Sed beata Eliza/beth ex conſequenti amicta ſole dicitur ſm pſalmiſtam dicentem. Offe/rentur regi virgines poſt eam 7c̃. Et beata Elizabeth poſt mortẽ ſuam multos infirmos 7 egrotos curauit. demones ab hominibꝫ obſeſſis fu/gauit. leproſos mundauit. claudos ad priſtinum greſſum reddidit. mor/tuos reſuſcitauit. viſum cecis tribuit. paraliticos quoq̄ ſanauit. Legit̃ em̃ de ip̃a beata Elizabeth. ꝙ quidam cecus. cui non ſolum virtus viſiua defuit. ſed etiam organum videndi qui a natiuitate fuit cecꝰ. inuocato no/mine ſancte Elizabeth. eſt illuminatus. 7 plenarie viſum accepit

¶ Circa vocabula notandũ. ꝙ veſꝑtinus eſt nomẽ adiectiuum mobile per tria genera 7 per tres terminatõnes. 7 deriuatur ab illo noĩe veſper. Sꝫ differt eſt verbũ anormalũ neutralis generis. 7 componit̃ ab illa prepoſitõne inſeparabili dis 7 ab illo verbo fero mutando s in f. 7 ficat idem ꝙ diſtinguere vel ab inuicem ſegregare.

¶ O q̃dignis fulges ſignis. vaſa rapis a malignis obſeſſa de monijs. Lepre mundas labe tactos. claudos ponis et attra ctos in pedum officijs. Quod negatũ eſt nature tu virtutum agis iure et potes ex gratia. Vita functos tu reducis. cecis reddis mẽbra lucis. et mẽbrorum ſpacia

De ſancta Elizabeth

¶ Hic autoꝛ ꝯñr ꝯmendat beatam Elizabeth virtute miraculoꝝ que dñs ꝑ eam operatus eſt dicẽs O ſancta Elizabeth. tu (fulges) .i. choruſcas (q̄ꝫ dignis) id eſt valde dignis (ſignis) id eſt miraculis. tu (rapis) id eſt liberas (vaſa obſeſſa) id eſt coꝛpoꝛa poſſeſſa (a malignis) prauis (demonijs) .i. dyabolis. tu (mũdas) .i. purgas (tactos) id eſt captos (labe) id eſt immũdicia (lepꝛe) illius infirmitatis. ſ. ⁊ tu (ponis) id eſt reddis (claudos ⁊ attractos) id eſt paraliticos ⁊ ꝯtractos (in officijs pedũ) ſcꝫ dando eis greſſum (tu) ſancta Elizabeth (agis) id eſt facis (iure) id ẽ ex poteſtate (virtutum) sᶜ tuarum (⁊ potes) id eſt vales (ex gratia) .ſ. dei illud (quod eſt negatum) id eſt nõ conceſſum (nature) id eſt quod ẽ cõtra naturam (tu reducis) id eſt repas vel reſuſcitas (functos vita) id ẽ moꝛtuos. ⁊ tu (reddis) id eſt das (cecis) sᶜ hominibus (mẽbꝛa) id ẽ oꝛgana (lucis) id eſt viſionis ⁊ claritatis (et) sᶜ reddis (ſpacia) id eſt loca. (mẽbꝛoꝛum) id eſt oculoꝛum. ¶ Notandum pꝛimo. beata Elizabeth multipliciter cõmendatur. ⁊ pꝛimo de liberatõne obſeſſoꝛum. Unde autoꝛ dt in lr̃a. a malignis demonijs. ꝓpter dictum Platonis qui ponit gradus inter demones. ⁊ vult. ꝙ quidam ſunt ſpiritus humano generi non inuidentes. ſed magis eos hoꝛtantes ad bonum. ⁊ iſtos plato vocat caledemones quaſi bonum docentes. ſed alij ſunt demones qui inuadunt ⁊ vexant coꝛpoꝛa humana ſuis obſeſſionibus. ⁊ ab iſtis ſancta Elizabeth multos liberauit. Alij ſunt peſſimi qui animas cruciant in inferno. Itẽ nota. triplex eſt gradus obſeſſoꝛum. quidam ſunt obſeſſi vno demone tãtum. Alij ſunt obſeſſi pluribus. ⁊ iſte duplex gradus nõ poteſt curari niſi miraculoſe ⁊ in virtute ſpiritusſancti. Quidam vero dicuntur eſſe obſeſſi ſed non ſunt. niſi per quandam infirmitatem ex melancolia prouenientem aggrauati. et tales poſſunt curari per medicos naturales. Itẽ nota. differentia eſt inter claudos ⁊ attractos ſeu contractos Nam claudicatio cauſatur ex vulnere neruoꝛum. Sed contractio ſiue attractio ſicut dicit Auicenna habet duas cauſas. Aliquando enim cauſatur ex iracundia. ⁊ tunc eſt incurabilis. Aliquando ex repletione ⁊ ſuperfluitate cibi ⁊ potus pꝛouenit. ⁊ a medicis vocat᷑ ſpaſmꝰ. ⁊ definit᷑ ſic. Spaſmus eſt opilatio neruoꝛum cum contractõne eoꝛundem. ⁊ talis eſt curabilis.

¶ Nota. ꝙ vltima duo miracula. ſ. reſuſcitatio moꝛtuoꝛum. ⁊ reſtitutio viſus ſunt contra naturam dupliciter. ſcꝫ ratione foꝛme. ⁊ ratione materie. Ratione foꝛme. reſuſcitatio moꝛtuoꝛum eſt impoſſibilis. quia foꝛma particulari deſtructa nunq̄ꝫ redibit eadem in numero. vt pꝛobatur in fine ſecundi libꝛi de generatõne et coꝛruptione. vbi dicitur ꝙ idem in numero non poteſt reuerti ſeu generari. Item ſm materiam eſt impoſſibilis. nam coꝛpus quod ſubſtat vni foꝛme. reſolutum non recipit foꝛmam pꝛioꝛem. ⁊ quod tantum fuit mobile violenter poſt reſuſcitatõnem mouebitur naturaliter. Similiter intelligitur de ſecũdo miraculo. quia clamãt omnes phĩ. ꝙ impoſſibile eſt fieri regreſſum a pꝛiuatõne in habitum. vt patet in pꝛedicamentis ⁊ hoc mere naturaliter loquendo.

¶ Pꝛo declaratõne terminoꝛum nota. Negatus a um eſt deriuatum a verbo negoꝛ aris. Item per illud complexum vita functos autoꝛ circumloquitur moꝛtuos.

Eya mater nos agnoſce. vite libro nos depoſce cū electis in ſeri. Ut ꝯſortes tue ſortis ⁊ a penis ⁊ a portis eruamur inferi

¶ Hic autor dirigit petitōem ad ſanctā Elizabeth dicēs (Eya mater) .i. o ſctā elizabeth (tu agnoſce) .i. cognoſce (nos) ſcȝ hoīes. ⁊ (depoſce) .i. impetra (nos inſeri) .i. inſcribi (libro vite) .i. in regno celoꝝ (cū electis) .i. cū ſanctis tuis (vt) .i. ꝙ .s^c (ſim⁹ ꝯſortes) .i. ꝑticipes (tue ſortis) .i. eterne beatitudinis (⁊ eruamur) .i. liberemur (a penis) .i. a ſupplicijs (⁊ a portis) .i. ab introitib⁹ (inferi) .i. inferni Notandū p̄mo. liber vite nō ē aliud ꝙ̄ liber p̄deſtinatoꝝ ad vitā eternā. Vn̄ ꝗ p̄deſtinatus fuerit ad ſalutem dr̄ ſcriptus in libro vite. ⁊ ḡ de reprobis dr̄ p̄s. Deleant̄ de libro viuentiū ⁊ cū iuſtis non ſcribant̄. Iſte eſt liber ꝗ erat ſignatus ſeptē ſigillis quē nō fuit dign⁹ aperire niſi agnus dei ꝗ occiſus fuit in ligno ſancte crucis ⁊ ꝓpterea numerus electoꝝ recolligit̄ ibidem. vn̄ Apoca. ⁊ ex qualibet duodecim tribuū duodecim milia ſignati. ⁊ poſtea turba multa quā nemo dinumerare poterat. ꝗ ſignata eſt ſignaculo dei viui. Et ſic petit autor vt ⁊ nos eidē numero ſignato ꝯnumeremur poſt hanc vitā in eterna patria Scđo nota. ad ꝯmendatōem Elizabeth legit̄ ꝙ poſt obitū viri ſui ip̄a de bonis ſuis hoſpitale ꝯſtruxit. vbi oēs infirmos pauperes ⁊ debiles collegit. apud quos ſe tā beniuolam ⁊ deuotam exhibuit ꝙ iam nō regina ſed mater paupeꝝ dicebatur. Tandē beata Elizabeth ꝑpendens magis acceptum eſſe deo expendere per ſeip̄am ſua bona. tunc amplius ꝓpria manu pauperib⁹. infirmis ⁊ leproſis neceſſaria miniſtrauit. debiles curauit. vulnera purgauit. claudos ad receſſum portauit. Unde contigit quodam tempore vt quidam infirmus piſciculos poſtularet. beata Elizabeth interrogauit ancillam. vtꝝ quoſdam piſciculos conſeruaſſet. que dixit ſe non habere. Sed beata elizabeth infirmo multum compatiens rogauit deum vt infirmo piſciculos ordinaret. mittens ancillaȝ haurire aquā de fonte. que dum aquam extraxiſſet peluim plenam piſcibus portauit beata elizabeth hoc miraculo viſo gratias deo referebat. Sed cum diuine placuit pietati ꝙ famule ſue vellet remunerare labores miſit angelum ad eam qui dixit ei vt exequias prepararet. quia ad chriſtum eſſet tranſitura que more ſolito exequias preparauit. ⁊ pluribus hominibus deuotꝭ preſentibus feliciter valedixit. in cuius tranſitu odor ſuauiſſimus totam domum repleuit. ⁊ dominus ieſus totum mundum diuerſis miraculis meritis beate elizabeth ꝑluſtrauit. que in ciuitate ſua ꝓpria markburg in eccleſia parochiali in pace eſt ſepulta

¶ Pro terminis nota. ꝙ agnoſco eſt verbū tranſitiū tercie ꝯiugatōis cōpoſitū ab an ⁊ noſco. mutando n in g. Sed inſeri eſt infinitiuus paſſiualis huius verbi inſeror. Sed hoc nomē infernus aliquando eſt ſubſtantiuū heteroclitū in genere tantū. q̄r in ſingulari numero eſt gn̄is maſculini. ⁊ in plurali numero eſt gn̄is neutri ⁊ ſꝑ ſcđe declinatōnis.

ſ Anctiſſime virginis votiua feſta recolamus
Venerantes hanc diem preclarā omnes cōcinamus

De ſancta Katherina

Proferat hec concio laudes. et deuotio ſit ſincera
Concrepet organicis modulis et canticis laude digna

¶ Hic autor ſcribit aliud canticū ob reuerentiā ⁊ gloriā ꝟginis katherine ꝯpilatū Et diuidit̄ in tres ꝑtes. In ꝑma autor hortat̄ populū fidelē ad laudem ſancte katherine. In ſecunda parte deſcribit vitam eius peñes virtutes meritorias. In tercia parte dirigit petitōnem ad eam vt intercedat pro nobis. ſecunda ibi. hanc fuiſſe. tercia ibi. ora pro ⁊c̄. Et dicit primo ſic. Nos chriſtiani (recolamus) id eſt ꝑagamus (votiua feſta) id eſt ſacras ſolēnitates (ſanctiſſime virginis) ſcꝫ katherine (oēs) ſcꝫ nos xp̄iani (cōcinamus). i. ꝯcorditer decantemus (venerantes) id eſt honorantes (hanc preclaram diem. hec concio) id eſt turba (proferat) id eſt dicat (laudes) ſcꝫ ſancte katherine (⁊ deuotio). i. attentio cordis ſcꝫ ip̄ius turbe (ſit ſincera) id eſt pura. ⁊ ip̄a concio (ꝯcrepet). i. cōſonet (organicis modulis). i. artificialibꝰ modulis (⁊ canticis) id eſt vocibꝰ naturalibus (digna laude) id eſt cum debita reuerentia. ¶ Notandum ſcribit̄ in p̄s. xlv. Omnis gloria eius filie regis ab intus in fimbrijs aureis ⁊c̄. In quibus verbis ſancta Katherina cōmendatur. qm̄ omnis gloria eius quam impendit ei dominus originem habuit ab intus. id eſt ab īteriori cordis intentōne. Unde nota ꝙ vitutes ſunt duplices. Quedam ſunt exteriores. ſcꝫ virtutes ſenſuales. ⁊ ſunt quinqꝫ ſenſus hominis qui deſignātur per quinqꝫ talenta que dedit paterfamilias primo ſeruo cauſa lucri. In his quinqꝫ ſenſibus oportet nos negociari vt fiat lucrum. quia talentum lucrans cōmendatur ⁊ eius negociatōni regnum dei ꝓmittitur. Sed talentum abſconditum reprehēditur ⁊ a ſuo poſſeſſore aufertur. ſicut dicitur in euangelio Math. In iſtis ſenſibus ⁊ talentis prenominata puella multas alias virtutes lucrata eſt interiores Ideo dicitur ab intus in fimbrijs aureis. Sed virtutes interiores ſunt duplices. ſcꝫ morales ⁊ intellectuales. Morales ſunt quattuor ꝑncipales. ſ. prudentia. iuſticia. fortitudo. ⁊ tēperantia. que dicuntur virtutes cardinales. qꝛ ab his virtutibus omnes alie deriuantur. Sed virtutes intellectuales ſm̄ ph̄m ſunt q̄nqꝫ quas pertractat ſexto ethycoꝝ. videlicet ſapientia. prudentia. ars. ſciētia et intellectus. Et vocantur intellectuales. qꝛ intellectus ꝑ eas diſponit̄ ad ſummā delectatōem que conſiſtit in vltima felicitate ⁊ perfectōne. He virtutes abundanter intellectum virginis katherine fecundabant. ideo merito dꝛ. omnis gloria eius. ſ. katherine. filie regis. ſcꝫ xp̄i. fuit ab intus: id eſt a virtutibus interioribus ⁊ nō ab exterioribꝰ. quia ſm̄ virtutes exteriores non laudamur neqꝫ vituperamur. ſed ab eis periclitamur ſm̄ dictum euan. Si oculus tuus aut pes ſcandaliſat te. erue eum ⁊ ꝓijce abs te. Sꝫ qꝛ hec virgo beata claruit ex virtutibꝰ interioribꝰ. qꝛ gloria eiꝰ erat ab intus. ergo hec ſequentia in honorem ip̄ius eſt compilata

¶ Pro terminis nota. ꝯcino eſt verbū neutrale tercie ꝯiugatōis ꝯpoſitum a con ⁊ cano mutādo a in i. Et differūt ꝯcino ⁊ ꝯcinno. vt patuit ibi Te libri ⁊c̄. Sꝫ ꝯcio eſt nomē feminini generis deriuatū a ꝯcieo es. qđ ſignificat vocare. ⁊ dꝛ ꝯcio quaſi populi ꝯuocatio. Sed ꝯcrepo eſt verbū tercie ꝯiugatōnis neutralis generis. quod ſignificat ſonum facere

Hanc fuiſſe filiam coſti regis vnicam tradunt ſcripta.
Annis puerilibus artibus ſophiſticis fuit clara
Turbam philoſophicam vicit et rhetoricam diſputando
Hinc regina credidit deos vanos reſpuit venerari.

¶ Hic autor deſcribit vitā ſancte katherine. Et diuidit in duas partes. In prima deſcribit vitam eius. In ſcda parte inſinuat cōplementū paſſionis eiuſdē ſcda ibi. ſit penalis machina. dicēs (Scripta) id eſt ſacre ſcripture (tradunt) id eſt dicunt (hanc) ſcꝫ ſanctā katherinā (fuiſſe) id eſt extitiſſe (vnicam filiam) id eſt vnigenitam natam (regꝫ coſti) ſic dicti. ⁊ ipa ſancta katherina (in puerilibꝰ annis) .i. tempore iuuentutꝫ (fuit clara) .i. ſplēdida imbuta ⁊ docta (ſophiſticis artibꝰ) .i. in ſcientijs liberalibꝰ. ⁊ ipa ſctā katherina (vicit) .i. ſuꝑauit (phyloſophicā turbā) .i. turbā artiſtaruꝫ vel phoꝝ (⁊ rhetoricā turbam) id eſt turbam rhetoꝝ (diſputando) id ē ꝑ diſputatōem (hinc) .i. poſt hoc (regina) id eſt vxor maxentij (credidit) id eſt fidē catholicā aſſumpſit. ⁊ (reſpuit) id eſt ſpreuit (venerari) id ē honorare (vanos deos) id eſt ydola ſeu imagines dyabolorum.

¶ Notandū. autor in hac parte pertractat vitam beate katherine valde breuiter. ⁊ vtit colore rhetorico qui dicit breuitas. in hoc ꝙ dt eā filiaꝫ coſti regis. Unde coſtus erat rex ſub regno grecoꝝ. ⁊ morabatur in vrbe alexandria. cuius filia fuit ſancta katherina. in cuius honore p̄ſens carmen eſt ꝯpilatum quam miſit pater informari artibꝰ logicalibꝰ ⁊ phyſicalibus. que inquam Katherina ab imperatore maxentio paſſa eſt. Qui cū omnes homines tam diuites ꝗꝫ pauperes ad Alexandriā cōuocaſſet vt ydolis immolarent. ⁊ xp̄iani ſacrificare nolentes p̄cepit vt punirentur Katherina annoꝝ. xviij. manens in palatio audiens diuerſoꝝ animaliuꝫ rugitus miſit nuncios vt celeriter inquirerēt quid nam hoc eſſet. cui dixerunt ꝙ Maxentius ceſar p̄cepiſſet per vicinas partes tam pauperes ꝗꝫ diuites ydolis immolare. ⁊ xp̄ianos punire. Quo audito beata katherina cū aliquibꝰ de palatio aſſumptis ſigno crucis ſe muniens venit ad templū vbi ydolis ſacrificia offerebant. ⁊ cū xp̄ianos ad ſacrificia ydoloꝝ cōpelli vidiſſet. ꝑ ꝯpaſſionē mota audaciter ſe ingeſſit ad imperatorē dicēs. Salutationē tibi ꝓferre o imꝑator ordinis dignitas poſtulat ⁊ ratōnis ſi creatorē omniū cognoſceres. ⁊ a cultu ydoloꝝ animū tuum reuocares. Deinde cepit cum imperatore diuerſimode diſputare per diuerſa genera concluſionum. ⁊ deinde rediens ad colloquiū dixit. Quare homines inuanum compellis ad ydolorum ſacrificia. miraris templum per manꝰ artificis operatum vel conſtructum. miraris ornamenta precioſa que pereunt tanꝗꝫ puluis ante faciem venti. Mirare potius celum ⁊ terram ⁊ omnia que in eis ſunt. ⁊ cum hec aduerteris diligenter agnoſces ꝗs illorum ſit potentior. ⁊ cum hoc perceperis ipſum verum deum pro nobis omnibus crucifixum adora. ipſum quoqꝫ glorifica. Ipſe eñ eſt dominus dominantium ⁊ deus deoꝝ. Poſt hoc incepit katherina proferre de in-

De ſancta Katherina

carnatōe filij dei. quo audito Maxentius ſtupefact⁹ dixit katherine. ſi
ne modo. id eſt ꝑmitte modo fieri ſacrificia deoꝝ noſtroꝝ ⁊ poſtea tibi re
ſpondebimus. Maxentius igitur iuſſit eam duci ad palacium ⁊ diligen/
ter cuſtodiri admirans de pulcritudine eius ⁊ ſapientia. erat enim valde
pulcra ⁊ ſapiens. Finitis igitur cultibus idoloꝝ imperatoꝛ ad palacium
rediens dixit Katherine cultibꝫ idoloꝝ noſtroꝝ occupati tibi reſponde
re nō potuimus, ſed nunc ṗmum inq̇remus de tua pꝛogenie. que reſpon
dit. Scriptum eſt nō cauſa arrogantie. ſed humilitatis amoꝛe tibi ꝓge/
niem meā expono. Ego inquit ſum Coſti regis filia. que licet in delicijs
et diuitijs nutrita ſim. tamē hec omnia contēpſi ⁊ mihi xp̄m elegi. Tunc
dixit Maxentius. Si veꝝ eſt quod dicis totus mundus errat. ſi enim
angelus de celo veniret (q̄ dicis) nō crederemus. nunq̇d igit̃ tibi credere
poſſumus. q2 fragilis es mulier. Tunc dixit katherina. O impatoꝛ aīo
irato noli vinci. nec inſipienti aīo ſurgat turbatio. vt ait poeta. Audiēs igi
tur maxentius katherinā magiſtros ⁊ poetas allegare. vidēs ꝙ nō poſſet
reſiſtere ſapientie eius. ꝓ melioꝛibꝫ magiſtris toti⁹ grecie miſit. q̇ ipaꝫ ſu
perarent ⁊ ꝓpter hoc maxima dona ꝑciperent. Rediēs igit̃ nūcius q̇nq̄/
ginta rhetoꝛes ⁊ ſummos pħos adduxit. q̇ ſcia ſua oīe genus moꝛtaliū
excellebāt. Interim btā Katherina in carcere ſeruabat̃ cui ꝯſiliū regis ⁊
imminens pena nunciat̃. ⁊ ipa ſancta katherina deū fideliter oꝛabat ꝓ vi/
ctoꝛia. Cui angelus apparuit dicēs ei. Cōſtanter age. ſpūſſanctus infun
det v̄ba in os tuū. q̇bꝫ aduerſarijs reſiſtere poſſis. Tandē btā katherina
ducit̃ de carcere vt ꝯtra rhetoꝛes diſputaret. q̄s bꝛeuiter ſctā katherina
diſputādo ꝯuicit ⁊ ipos ad fidē xp̄ianā ꝯuertit. ita vt ipatoꝛi dicerēt. niſi
ꝓbabilioꝛē viā de dijs tuis dixeris ad xp̄m ꝯuertimur. Tunc Maxen/
tius furoꝛe accēſus ipos in medio ciuitatis cremari fecit. quos katherina
de fide xp̄i fideliter inſtruxit. ita ꝙ nec capilli nec veſtimenta eoꝝ exuſta
inuenirent̃. Poſt hoc Maxentius katherinā blādicijs exhoꝛtās vt dijs
immolaret. ⁊ cū nō poſſet eā flectere iuſſit eā flagellis cedi ⁊ in carcerē ob
ſcuꝝ recludi. ⁊ ꝑ duodecim dies fame cruciari. quā tñ dñs ꝑ angelū ꝯſo/
labat̃. Nā colūba de celo veniens cibū ſibi miniſtrauit. ⁊ xp̄s cū multitu/
dine angeloꝝ ei apparuit dicēs. Agnoſce filia creatoꝛē. duꝝ em̄ ſubiſti ꝯfli
ctū. ꝯſtans ergo eſto ego tecū ſum. Contigit igitur Maxentium a fine
terre ſue recedere. Regina igit̃ amoꝛe katherine accenſa cū poꝛphirio ṗn
cipe ꝓperauit ad carcerē. q̄ vidit imenſam claritatē in carcere refulgentem
et angelos plagas ſctē katherine ꝑungētes. Katherina ḡ regine ⁊ poꝛ/
phyꝛio p̄dicauit ⁊ ipos ad fidē ꝯuertit ⁊ cū hoc eis palmam ſui martyꝛij
p̄dixit. Rediēs v̄o impatoꝛ katherinā ad ſe venire iuſſit. vidēs eā ꝑ ieiu
niū nō eē cruciatā. ſꝫ magis foꝛmoſam. cuſtodes carceris iuſſit toꝛq̄ri. ka/
therina vero dixit Ego cibū ab hoīe nō aſſumpſi nec ſuſcepi. ſed celeſti ci
bo ſum nutrita. Maxentius iterū incepit blandicioſis verbis exhoꝛta/
ri dicēs ad eam. O puella conſulo foꝛmoſitati tue vt meis acquieſcas cō
ſilijs ⁊ eris pꝛima poſt reginam in palacio meo. ſi ydolis immolaueris.
Sed ipſa conſtanter agens noluit conſentire. Et iſta iam ſcripta ſunt tan/
q̄ꝫ initiū paſſionis eius. ¶ Pꝛo terminis nota. Coſtus eſt eq̇uocū.
Unde verſus. Eſt ſpecies coſtus. pꝛopꝛium nomen quoqꝫ coſtus.

Fit penalis machina pereunt ac milia dum rotat agmina paganorum. Mox priuatur capite. aſſunt turbe celice. ſepelitur vertice montis ſyna.

¶ Hic autor inſinuat ꝯplementū paſſionis ꝟginis glorioſe ſcꝫ katherine
dicens. Poſtq̄ꝫ maxentius vidit ꝙ ka. blandimentis ſuperari nō potuit
(penalis machina). i. rota plagatoria (fit). i. parat. ſcꝫ ad dilaniādū ſctām
katherinā (ac) ꝑ et (milia agmina). i. mille turbe (paganoꝝ). i. gentilium
(pereūt). i. necant (dū) ſcꝫ ipa ſctā Ka. (rotat). i. rotādo martyriſat. ſ. ipa
(ꝓuat). i. decollat (mox). i. ſtatim (capite) ſcꝫ ſuo ſctō collo (celice turbe). i.
turbe angeloꝝ (aſſunt). i. p̄ſentes ſunt ⁊ aſſiſtebāt eius morti. ⁊ ipſa (ſepelit). i. humat. ſcꝫ ab āgelis (debite). i. reuerēter. ⁊ (vertice). i. ī ſummitate
mōtis (ſyna). i. in altitudine montis ſynai. ¶ Notādū. legit in paſſionali
cū kathe. nec blandis ꝟbis nec terroribꝰ poſſet ſuperari. venit q̇dam de familia regis noīe Curſates dicēs imperatori O impator hec katherina nō
vidit adhuc tale genꝰ tormentoꝝ q̄ terreret. fac fieri q̄ttuor rotas acutas
clauis ⁊ raſorijs infixis. quaꝝ due ꝯtra duas moueant. q̇bꝰ katherina imponat vt corpꝰ eiꝰ mēbratim laceret. His rotis factis ⁊ an̄ tribunal poſitis btā kathe. ſecrete orauit dn̄i. Dn̄e ieſu xp̄e q̇ ſubuenis tuis in oīm neceſſitate exaudi me in hac petitōe ⁊ ꝯſerua corpꝰ meū a pena rotaꝝ. Qua
orōne facta ſtatim mota ſūt tonitrua ⁊ fulmina q̄ rotas ꝑcuſſerūt. ⁊ multi
paganoꝝ de familia regis perierūt. Qd̄ vidēs regina deſcendit de palacio dicēs ad ceſarē. O veſane ⁊ impie tyrāne nūquid tāta miracula dei oīpotētis times ꝙ adhuc deū verū quē ſupare nō potes pſequi conaris. Qd̄
audiens Maxentius ꝯſiderauit eam eſſe xp̄ianā. ⁊ ſtatim fecit eā decollari. cuius corpus Porphirius ſepeliuit poſtea. Quo facto iterū fecit adduci katherinā. cui ſic ait. o katherina ꝯſenti mihi ⁊ adora deos meos. iam
eris ꝓma in palacio meo. ſtatuaꝫ aureā in medio ciuitatis faciemus imagine tua impꝛeſſam. vbi hoīes tanq̄ꝫ deā te adorabūt. . Cui be. katherina reſpōdit. Solus deus adorandus eſt cui ſeruo fidem meā. Tūc rex iterum
cogitauit de corpe regine ⁊ queſiuit q̇s hoc abſtuliſſet. Tūc porphiriꝰ ꝓcedens cū militibꝰ ſuis dixit. Ego corpus famule dei ſepeliui. nā ⁊ ego xp̄ianus ſum. Qd̄ audiens Maxentius furore arreptus clamore magno rugitum fecit dicēs. Heu me miſerū vt q̇d porphiriꝰ vnicū ſummū ſolaciuꝫ
meū ſeductus eſt vt me derelinquat. Et ſtatim iuſſit porphiriū cū ducentis militibꝰ in chriſtū credentibꝰ decollari. Tūc dixit ad be. katherinam.
Et tu malefica q̄ꝫdiu nos protrahis ex duobꝰ vnū elige. aut maturius ſacrifica dijs. aut capitali ſentētia plecteris. Cui katherina. ſum parata ad
ſuſtinendū omnia que pro nomine chriſti poteris inferre. Et ſic ducit ante
portam ad decollandum. ⁊ deo gratias egit. ⁊ pro inuocantibꝰ ipſam in
neceſſitatibꝰ ſupplicauit. Veniens igitur vox de celo ipſam vocauit dicēs
Veni dilecta mea quod poſtulaſti impetraſti pro quibꝰ oras ſalui erunt.
Et tūc ſpiculator ipſaꝫ decollauit. ⁊ lac de corpore eius pro ſanguine emanauit. ad innuendū eius virginitatem. vbi ſtatim angeli acceſſerūt ⁊ cor

pus b. ꝟginis Katherine ad montē ſynai deportauerūt. vbi adhuc oleum
ſacrū de corpe ſuo manare videt̃. ⁊ vbi multa bñficia infirmis impēdūtur.
ꝓſtante dño ieſu xpo. ¶ Pro declaratõe terminoꝝ nota. Penalis eſt no-
men adiectiuū a noie pena. Sed rotor aris eſt ꝟbū paſſiuū deriuatū a no-
mine rota. Itē trūcor aris eſt ꝟbū paſſiuū a noie trūcus. ⁊ dr aliqͥs habēs
crus quo ꝓuat̃. Sꝫ ſepelio eſt ꝟbū quarte ꝯiugatõis Sꝫ vertex ſ̃cat ſum-
mitatē montis maſculini g̃. tercie declinatõis

Ora ꝓ populo. precare ꝓ clero martyr chriſti Katherina.

Aſtantē populū laudantē te clerum foue rege ꝑ ſecula

Jam au. dirigit petitõem ad ſctām katherinā di. O martyr xp̄i katheri-
na ſic dicta (tu ora). i. intercede (ꝓ populo) ꝯmuni (tu precare). i. obſecra
(ꝓ clero). i. ꝓ ꝯgregatõe clericoꝝ. o ſctā katherina tu (foue). i. nutri (po-
pulū) ſcꝫ xp̄ianū (aſtantē). ſ. tue feſtiuitati (et rege). i. guberna (clerum) id
eſt multitudinē clericoꝝ (laudantē). i. venerantē (te) ſcꝫ katherinā ſanctā
(ꝑ ſecula). i. eternaliter. ¶ Notandū ꝓmo. hec beata ꝟgo merito inuoca-
tur. Legit̃ em̄ cū deberet decollari orauit ad deum vt quicūqꝫ memoriam
eius celebraret in omnib' neceſſitatib' ſuis ꝓpiciatiõis celebrem obtineret
effectum. ¶ Item nota beata katherina apparuit glorioſa in quinqꝫ. ſcꝫ in
ſapientia in eloquentia. in conſtantia. in dignitatis eminentia. in caſtitatis
mūdicia. Vñ qͥnqꝫ ſt̃ q̄ violare pñt ꝟginitatē quā ipſa ſeruauit. habuit af-
fluentiā bonoꝝ ſeu rerū temporaliū. cū parentib' ditiſſimis ſucceſſit. Ha-
buit oportunitatē. qr inter ſuos famulos verſebat̃. Habuit etatē iuueni-
lem. qr octodecim annoꝝ fuit. Habuit etiā libertatem. qr libera in palacio
remanſit. Habuit etiam pulcritudinem. erat em̄ ſpecioſa valde ¶ Itē no-
ta beata katherina magna dignitate fulſit in celeſtib'. Unde q̄dam ꝓui-
legia fuerūt in aliquib' ſanctis dum decederent. vt chriſti viſitatio in Jo-
hāne euāgeliſta. olei emanatio in ſctō Nicolao. lactis effuſio in beato Pau-
lo. ſepulcri preparatio in ſancto Clemente. petitionis exauditio in ſancta
Margareta. Hec oīa fuerūt ſimul in ſancta katherina. que aliis ſingu-
lariter ⁊ particulariter erant ꝯceſſa. ¶ Nota. clerus eſt nomen ſecūde de-
clinatõis. ⁊ dr a cleros qđ eſt ſors. quia antiquitus cleri ſ̄m ſortem fuerūt
electi. Sed katherina dicitur a katha grece quod eſt vniuerſale latine. ⁊
ruina quaſi vniuerſalis ruina. quia omne edificium dyaboli in ea corruit.
Edificium cupiditatis mūdane per diuitiarum contemptum. Uel Ka-
therina dicitur quaſi cathenula. quia ipſa per opera ſua cathenam fecit ꝑ
quam ad regna celorum aſcendit

**Eus in tua virtute ſanctus Andreas gaudet ⁊ leta-
tatur eadem comitatus Piſcatio nati tui ipſi ꝓmum
factus piſcator populorum.**

¶ Hic autor deſcribit aliam ſequentiam de feſtiuitate ſancti Andree in qua autor tria facit. Primo alloquitur dominũ ieſum chriſtum cõmendando ſanctum Andream. Secundo oſtẽdit virtutem ⁊ paſſionem eius Tercio dirigit petitionem ad eum. Secũda ibi. His legib⁹. Tercia ibi Nos igitur. dicens primo ſic. O deus (ſanctus andreas) id eſt apoſtolus ſic dictus (gaudet) id eſt exultet (et letatur) id eſt gratulatur (in tua virtute) id eſt in magnificentia diuina (comitatus) id eſt ſequutus. ſcʒ te (eadem) ſcʒ virtute. ſcʒ qua ipſe ſanctus Andreas eſt (piſcator) id eſt captor (populorum) id eſt gentium. ſcilicet ſanctus Andreas eſt factus (piſcatio) id eſt predicatio (tui nati) id eſt verbi incarnati ſcilicet chriſti. Et ſanctus Andreas (cepit) id eſt attraxit (primum) id eſt primo (rethe) ſcʒ (fidei) id eſt ſua predicatione

Myrmidones ydolatras diu fluctiuagos rethe cepit fidei

Myrmidones). id eſt tales homines (ydolatras) id eſt infideles (fluctiuagos) id eſt dubitantes in fide (diu) id eſt longo tempore

¶ Notandũ ſcribit propheta in p̃s. Cadent in rethiaculo eius peccatores. In quibus verbis beatus Andreas commendatur. cui poſt vocationẽ data eſt poteſtas vt caperet peccatores rethiaculo fidei. et duceret eos ad portum ſalutis eterne. Unde ſciendum eſt ꝙ beatus Gregorius dicit ſuper euangelio Johannis. xxi. Traxerunt rethe ad terram plenum magnis piſcibus centum quinquaginta tribus. Et cum tanti eſſent non eſt ſciſſum rethe. Ubi dicit beatus Gregorius. ꝙ duplex eſt captura. Prima captura fuit quando diſcipuli adorauerunt in naui pro captura piſcium ⁊ dominus apparuit eis ambulans ſupra mare. ⁊ cum miſiſſent rethe in mari ex precepto domini collegerunt multitudinem piſcium ⁊ rumpebatur rethe. Piſcatores iſti ſunt apoſtoli et predicatores ſancte fidei in eccleſia dei. Et precipue ſanctus Andreas et frater eius ſymon petrus. quib⁹ dictum eſt. Uenite poſt me faciam vos piſcatores hominũ Et dominus ambulans ſuper mare ſignificat eius mortalitatem quando in fluctibus huius mundi ambulauit adhuc pro ſalute hominum moriturus. Et rethe ruptum fuit vetus doctrina et lex antiqua que ex multitudine piſciũ rumpebatur. et ex multitudine credentium confundebatur. Sed dominus ieſus poſt reſurrectionem eius apparuit diſcipulis ſuis ſtans in littore maris. quaſi diceret. iam vobiſcum in huius mundi perturbatiõibus nõ ſum Ergo ſuper aquam non appaream. ſed ſuper terram ⁊ rethe non rumpebatur. quia fides ſancta iam creuit que a domino deo proceſſit. Modo dicitur in actibus apoſtolorum. Quod a deo eſt non poteſtis deſtruere. Unde inter iſtos piſcatores et ſancte fidei catholice predicatores Beatus Andreas apoſtolus erat primus. ergo de ipſo ſpẽaliter p̃t dici. cadent in rhetiaculo eius peccatores. Unde iuſti nõ capiũtur cum rethe fidei. immo iam capti ſunt. ſed capiũtur peccatores vt in captura cum alijs piſcib⁹ fiant iuſti et boni ¶ Item nota Andreas q̃ntupliciter interpretatur. Primo quaſi virilis. ab andros grece quod eſt virile latine. ipſe fuit virilis ꝑ

ꝯſtantiam in eius paſſione. Secūdo interp̄tatur decorus. fuit em̄ deco/
rus ꝑ vite caſtitatē. vñ dicebat populus egea redde nobis hominē iuſtū
et ſctm̄. Tercio interp̄taᷣ floridus. floruit em̄ ꝑ dei ꝛ proximi charitatem
vñ ſcribiᷣ ibidē in eiꝰ paſſione Nō interficias hominē deo charū. Quarto
interp̄taᷣ pietatis ꝑabola. ip̄e em̄ fuit ꝛ habuit pietatis parabolā ꝛ clemē
tie. Vñ ſubdiᷣ ibidē. redde nobis hominē pium. Quinto interp̄taᷣ qua
ſi ſurſum erectus ꝓpter ſui humilitatem. iuxta illud euāge. Qui ſe humi/
liat exaltabiᷣ. ¶ Itē nota littera dt (gaudet ꝛ letaᷣ) vbi nota ꝙ ſctūs An
dreas ꝛ alij ſancti in celo habēt multiplicia gaudia. habēt gaudia ex parte
aīe. qꝛ deū ꝯtemplādo agnoſcūt ꝛ cognoſcūt ꝛ diligūt ꝛ diligendo ꝑfruū
tur. Etiā habebūt gaudia ex ꝑte corporis q̄druplr. ſcꝫ corꝑis ſubtilitatē
corꝑis velocitatē. corꝑis claritatē. corꝑis impaſſibilitatē. vñꝰ Eſt ſubtile
velox clarū corpꝰ patiēs nil De gaudijs ſctōꝝ dt be. Ber. Merces ſctōꝝ
eſt tā magna ꝙ mēſurari nō p̄t. ꝛ tā multa ꝙ enumerari nō poteſt. et tam
copioſa ꝙ finiri nō poteſt. et tam p̄cioſa ꝙ eſtimari non p̄t. Item de gau/
dijs ſctōꝝ iterū dt Augꝰ. O chare quare iſtā vitā amplecti noluiſti. vbi
vita ſine morte. vbi iuuentus ſine ſenectute. vbi lux ſine tenebris. vbi leti/
cia ſine triſticia. vbi pax ſine diſcordia.. vbi voluptas ſine iniuria. vbi reg/
nū ſine ꝯmutatione. ergo autor bene dt ꝙ ſanctus Andreas gaudet ꝛ le/
tatur. ¶ Itē nota beatus Andreas metaphorice dr piſcator chriſti. quia
chriſtus exiſtēs piſcator eum cū fratre ſuo petro vocauit. Vñ legitur in
euangelio. Dñs vidit petrū ꝛ andreā rethia ſua mittentes in mari. ꝛ vo/
cauit eos ꝛ ſequuti ſunt eū relictis rethibꝫ ꝛ naui. ꝛ facti ſunt piſcatores po
puloꝝ metaphorice loquēdo. qꝛ ꝑ ſuam ſanctā p̄dicatōnem tanꝗ ꝑ rethe
hoīes tanꝗ piſces ad fidem chriſti cōuerterūt. Vñ chriſtus dixit petro.
ex hoc eris homines capiens ¶ Nota. comitatus eſt participiū preteri/
riti temporis deriuatū a verbo deponentali comitor. qđ ꝯponitur a con ꝛ
ſmitor. Sed myrmidones eſt nomen cōis generis. ꝛ dicitur quidā popu
lus de tali ciuitate myrmidon. que ſm̄ doctores eſt ciuitas capitalis in
achaia. Sed fluctiuagꝰ a um eſt nomen adiectiuū ꝯpoſitum a fluctus et
a nomine vagus tanꝗ ex obliquo ꝛ recto. ꝛ diciᷣ fluctiuagus quaſi dubi/
oſus vagans in fluctibꝫ .i. laborans dubijs ꝛc̄.

Is legibꝫ achaiam tuis deꝰ victor illius ſubiugauit. Et tro
pheum chriſti tui fixit ibi bonū ſe oſtentans militem. Mira
culis virtutibꝫ doctrinis quecūqꝫ queſita ſpolia tibi o rex at/
tulit. Atqꝫ ſuo cruore triumphi inſcripſit titulum tibi regum
domine. Iſtum crucis ſocium ꝛ regni credimus chriſti filij
tui atqꝫ fraterculum.

¶ Hic au. deſcribit ꝟtutes ꝛ paſſionē ſcti Andree di. ꝙ deus om̄ipotēs

Js.i.ſcũs andreas apl's (ſubiugauit).i.ſubiecit (achaiã) talẽ regionẽ (tu
is legib9).i.diuinis pͥceptis.ſcȝ poſtq̃ fuit (victor).i.ſuperator (illi9) ſcȝ re
gionis.ꝛ bẽ.andreas (fixit).i.formauit (tropheũ).i.victoriaȝ (xp̃i tui).i.
filij tui (oſtẽtans).i.monſtrãs ſe ſcȝ eſſe (ibi).i.in tali loco vel terra (bonũ
militẽ).i.fortẽ agoniſtã. O rex ſcȝ xp̃e.ſ.ſcũs Anđ. (attulit).i.tribuit ti-
bi ſcȝ deo (qcũq̃).i.oĩa (q̃ſita ſpolia) ſcȝ acq̃ſitas rapinas (miraculis).i.
cũ ſignis (v̄tutib9).i.meritis ꝛ bonis opib9 (doctrinis).i.p̄dicatõib9 (at-
q̃) per.o dñe.ſcȝ rex regũ.ſ.ſcũs An. (inſcripſit).i.intitulauit (ſuo cruo-
re).i.ſanguine (titulũ).i.ſcripturã (tui triumphi).i.victorie) ſcȝ ideo (nos
credim9).i.ꝯfitemur (iſtũ) ſcȝ ſcm̃ An. (eſſe ſociũ).i.ſodalẽ (crucis).ſ.ſcẽ
vel pene crucis (ꝛ regni) ſcȝ celeſtis (atq̃) ꝓ ꝛ (fraterculũ).i.fratrẽ (xp̃i fi
lij).i.vnigeniti ¶ Notãđ.anq̃ bẽ.An.vocat9 erat a dño audiuit quodã
tpe b.Johẽm bap.p̄dicãtẽ in deſerto ꝛ dicẽtẽ. Ecce agn9 dei ecce q̃ tollit
pctã mũdi.btũs An.mirabaẗ ex hoc opinionẽ iudeoꝝ vtrũ meſſias iam
veniſſet.q2 iudei aduẽtũ meſſie expectauerũt. Sȝ qñ audiuit ſctm̃ iohẽm
p̄dicãtẽ ꝛ ꝯfirmãtẽ q2 xp̃s eſt.ip̃e veniẽs ad fratrẽ ſuũ petꝝ dixit Nos in
uenim9 meſſiã q̃ đr xp̃s.ꝛ iuerũt ſimul ad iohãnẽ vt ſermonẽ ei9 audirẽt.
et p̄ſentiã xp̃i viderẽt.ſed h̄ tpe xp̃s eos nõ vocauit.q2 tp̃s ei9 nõdũ ad-
uenit ¶ Jtẽ no.iudei expectãt adhuc aduẽtũ meſſie.videlȝ antixp̃i.quem
ip̃i credũt eſſe venturũ in redẽptõem mũdi. Vñ antixp̃us conabiẗ decipe
hoĩes q̃ttuor modis. Primo p callidã pſuaſionẽ ex ſcripturis ꝯfirmans ſe
eſſe meſſiã ꝛ in lege ꝓmiſſum.vñ ꝛ legẽ xp̃i deſtruet ꝛ ſuã ſtatuet. Vñ p̄s
Cõſtitue dñe legiſlatorẽ ſup eos.i.antixp̃m.vbi đr glo. Antixp̃s in tẽplo
dei ſedebit q̃ſi deus vt legẽ dei auferat. Scđo p miraculoꝝ opatõem vñ
Pau.ad theſſa. Faciet ſigna vt ignẽ de celo in terram deſcendere Glo.vt
apoſtolis datus eſt ſpũſſctũs in ſpecie ignis.ita ꝛ ille dabit ſpm̃ malignũ
in ſpecie ignis. Tercio p donoꝝ largitõem.vñ Daniel. Dabit em̃ pote
ſtatẽ in multis.terrã diuidet gratuite. Glo. Antixp̃s deceptis multa da
bit in terrã ſuo exercitui diuidet.quos em̃ ſuo terrore ſubiugare nõ pote-
rit auaricia ſubiugabit. Quarto p tormentoꝝ illatõem.vñ Daniel. Su
per q̃ credi p̄t vniuerſa vaſtabit. Jtẽ Grego.loquens de antixp̃o đr.ro-
buſtos quippe interficiet.ꝛ eos qui mente inuicti ſunt corporaliter.

¶ Tercio nota.autor in littera tangit duo. Primo vitã ſancti Andree.
Secũdo tangit eius paſſionẽ. De p̄mo legiẗ q̃ beatus Andreas fuit vi-
rilis tam in corpore q̃ in aĩa Fuit em̃ virilis in corpe.q2 habuit eandẽ lon
gitudinẽ cũ xp̃o. Ipſe etiã fuit virilis in aĩo.qđ declaraẗ in lr̃a.cũ đr oſtẽ-
tans ſe militem. Jpſe em̃ viriliter egit predicando, quia predicauit vſq̃
ad mortem chriſti. ¶ Pro ſecũdo nota. q̃ in eius paſſione legiẗ q̃ in
achaia eſt quedã regio quã ſctũs Andreas p̄dicatõib9 ꝛ miraculis ad fi-
deȝ ꝯuertit.in quib9 ꝑtib9 iacet quedã ciuitas noĩe patras.quã ꝯſul Ege
as intrauit.ꝛ cepit credentes in xp̃m ꝯpellere ad ſacrificia ydoloꝝ. Cui
occurrens ſanctus Andreas dixit. Oportȝ vt tu qui iudex hominuȝ eſſe
meruiſti iudicem tuũ qui in celis eſt agnoſcas ꝛ agnitum colas.ꝛ colen-
do eum qui verus deus eſt ab his qui veri dei nõ ſunt animũ reuocares.
Cui egeas dixit. Tu es andreas qui pſuades hominib9 ſupſticioſaȝ ſectã
quam romani p̄ncipes nuper exterminare iuſſerunt. Andreas reſpondit

De ſancto Andrea.

Ego ſum qui predico verbum veritatis dn̄m ieſum chriſtū. Romani aūt
principes nō cognouerūt qꝛ filius dei ꝓ ſalute hominū veniēs docuit iſta
ydola nō eſſe deos. ſed demonia peſſima hūano generi inimica. Cui ege-
as. Jſta ſupſticioſa ⁊ vana verba ſunt que dum predicaret veſter ieſus iu
dei eum crucis patibulo affixerūt. Andreas rn̄dit. Et ſi velles ſcire my-
ſteriū crucis quā rōnabili charitate chriſtus pro noſtra ſalute ſponte ſuſce
pit. Egeas dixit. Quō tu dicis eum ſponte paſſum cum aſſeratur eē tra
ditus a ſuo diſcipulo ⁊ a iudeis tentus. Andreas rn̄dit. Jdeo dico ſponte
quia cū ipſo fui cuꝫ a diſcipulo ſuo ⁊ a iudeis teneretur. dixit nobis ꝙ tra
dendus eſſet ⁊ crucifigendus ꝓ noſtra ſalute. ⁊ tercia die ſe ſurrecturuꝫ eē
predixit. Egeas dixit. Miror te prudentem illum hominem velle ſectari
quocūqꝫ pacto aut ſponte aut inuite in cruce tn̄ ꝓfiteris affixū. Cui An-
dreas. Nō em̄ pro ſui reatus culpa. ſed ꝓ noſtra ſalute crucis patibulum
ſubire dignatus eſt. vt vnde mors oriebaꝛ inde vita reſurgeret. Egeas di
xit. ergo diſcipulus eius es. ⁊ dijs noſtris īmolare ꝯtemnis. Andreas re
ſpondit. Ego colo vnū deum dn̄m chriſtū crucifixū. ⁊ illi hoſtiaꝫ corporis
mei īmolabo. Cui egeas. te ſicut tuū deū crucifigam. Andreas reſpondit
Ego ſi crucis patibulū expaueſcerē crucis gloriā nō predicarem. Tūc ege
as iuſſit beatū Andreā ad crucifigendū duci. qui dū videret crucem dixit
Salue crux ſpecioſa. ego gaudens veniā ad te vt tu me ſuſcipies diſcipu
lum qui pependit in te magiſter meus ieſus chriſtus. Qui dū crucifigereꝛ
expanſis pedibꝫ ſurſum ⁊ manibꝫ deorſum. biduo pendebat viuens in cru
ce docens populū. ⁊ multa milia hominū ad fidem chriſtianam ꝯuertebat
Populus igiꝛ ꝯtra egeam cōmotus ad ip̄m ꝑperauit petens ſctm̄ Andre
am deponi dicens. Concede nobis hominē iuſtū ⁊ piū. Sed ſctūs An-
dreas intimis deſiderijs petebat vitā ſuā ꝑ martyriū crucis terminare
qd̄ factū eſt. Et orōne facta emiſit ſpm̄. ⁊ ſic in dn̄o requieuit. Sed cū bea
tus Andreas ad crucē ducebaꝛ populus qui ſequebaꝛ clamauit voce ma
gna Jnnocens huius ſanguis ſine cauſa damnatur. Ex quibꝫ omībꝫ ptꝫ
ꝙ ipſe andreas viriliter egit in predicando. quia predicauit vſqꝫ ad mor-
tem. mortē aūt crucis. Ergo bene dr̄ in textu. oſtentās ſe bonū militē. Jtē
nota be. andreas vocaꝛ frater dn̄i. qꝛ ſilis erat ei nō ſimilitudine maieſta-
tis. ſed in ſimilitudine virtutū ⁊ miraculoꝝ ſanctā fidē ꝕdicando. ⁊ crucis
martyriū ſuſcipiendo. Fuit em̄ crucifixus ꝯ̄uis nō eodē mō ſicut xp̄s. qꝛ
ꝑpendit erectis pedibꝫ in cruce. ⁊ viuebat ibidem per duos dies docens
populum predicando fidem chriſtianā. ⁊ ergo magnā gloriā creditur pre
omnibꝫ tenuiſſe. quare frater chriſti nūcupatur

¶ Pro termi. nota. achaia eſt ꝓpriū nomen regionis. Sꝫ figo eſt verbuꝫ
trāſitiuū tercie coniugationis. ⁊ ſ̄cat firmiter ponere. Sed oſtentans eſt
participiū preteriti temporis a verbo frequentatiuo oſtento. qd̄ vltra for-
a verbo oſtendo dis. Sed tui vt hic ponitur eſt pronomen ꝑmitiuū. ⁊ cō
ſtruitur cum hoc nomine regum in diuerſitate numeri ſ̄m regulam gram
maticalem. que dicit ꝙ mei tui primitiua poſſunt conſtrui cum oī noīe in
diſſimili genere numero ⁊ caſu.

¶ Nos igitur peccatis noſtris grauati te deum poſcimus

Ut illius q̄ tua ſemꝑ ſectatus precepta tibi placent. Nos in/
terceſſione tuearis in eternum

¶ Hic autor dirigit petitōem ad deū. vt meritis beati andree nos defen
di valeamus di. (Igitur nos) ſcꝫ chriſtiani (grauati). i. onerati (noſtris pec
catis). i. criminibꝰ ⁊ delictis (poſcimus). i. rogamus (te deum) ſcꝫ omipo
tentem (vt tuearis) id eſt defendas (nos) ſcꝫ chriſtianos (in eternū) id eſt
eternaliter (interceſſione). i. interuentu (illiꝰ) ſ. ſancti andree (q ſectatꝰ)
ſcꝫ eſt. id eſt ſequutus (ſemꝑ). i. in omni tempore (tua precepta) id eſt man
data. ſcꝫ que (placent). i. acceptabilia ſunt (tibi) ſcꝫ chriſto.
¶ Notandū eſt ꝙ autor in hac petitione etiam ꝯmendat beatuꝫ Andre
am ⁊ maxime ex obedientia cum dicitur. tua ſectatus precepta Unde obe
dientia eſt ſpontaneum ꝓprie volūtatis ſacrificium. vñ Bern. Memen/
tote fratres qui perdit obedientiā perdit vitam. ergo in ſignū obedientie
inclinato capite chriſto tradidit ſpiritū. Itē obedientia efficit nos fratres
dei. Unde in euāgelio Math. Quicūqꝫ fecerit voluntatem patris mei
frater meus eſt. quā obedientiā beatus Andreas firmiter tenēs frater xp̄i
nūcupatur. Item obedientia fecit hominem excellentiorē ⁊ ſuis ſuperiori/
bus dilectum. vñ Deu. xxviij. Si audieris vocem domini tui faciet te do
minus excellentiorē cūctis gentibꝰ. Itē Gre. de vtilitate obedientie Me/
lior eſt obedientia q̄ꝫ victima. qꝛ obedientia ꝓpriā carnem offert patiendo
victima vero offert carnem alienā. Hoc beatus andreas perpendens ⁊ cō
ſiderans nō cum tarditate nec coactus. ſed feſtināter ⁊ ſpontanee deo obe
diuit. iuxta illud Math. At illi relictis rethibꝰ ꝯtinue ſequuti ſunt dñm
derelinquentes ꝓpriam volūtatem. qꝛ dicit Macro. ꝙ propria voluntas
diſplicet deo. placet dyabolo. multis nocet. Et ergo beatus andreas pro/
pria volūtate relicta mādatis dei firmiter obediuit. quare eius oōo apud
deū miſericorditer exauditur. quare merito ip̄m imploremus. qꝛ plus va
let vnus ſanctus orando q̄ꝫ multi peccatores. ¶ Pro terminis nota. gra
uatus eſt ꝑticipiū deriuatū a v̄bo grauor aris Sed ſectatus ꝑticipiū p̄te
riti tꝑis a ſector aris qđ eſt frequētatiuum a ſequor eris irregulariter for
matum. vñ Alexan. Sciſcitor ⁊ ſcitor.

Oſpitati dedit egros olei perfuſio Nicolaus naufra
gantū affuit preſidio. Reuelatur a defunctis defun/
ctus in biuio Baptiſatur auri viſio iudeus iudicio

¶ Hec eſt alia ſequentia in honore ſcī Nicolai decantanda. Et diuidit in
duas ꝑtes In p̄ma oñdit q̄dā miracula v̄tute ſcti nicolai facta. In ſecun
da incitat nos ad decantandū laudes eius. ſecūda ibi. Ergo laudes dicēs
(Perfuſio). i. emanatio (olei). i. liquoris de ſepulcro ſci nicolai (dedit) id
eſt reddidit reſtituit vl' dat (egros). i. īfirmos (ſoſpitati). i. p̄ſtine ſanita/

tati(nicolaus).i.ſctũs pontifex(affuit).i.pñs fuit(ꝑſidio).i.auxilio(nau fragãtũ).i.naufragiũ patiẽtiũ(defunctꝰ).i.mortuus(in biuio).i.in loco duplicis vie(reuelaẜ).i.ſuſcitaẜ(a defunctis).i.a mortuis(iudeꝰ).i.infi delis(baptizaẜ).i.fit xp̄ianus.ſcilꝫ ⁊ hec(viſio).i.cognitio(iudicio).i.ſig no ⁊ miraculo auri.ſcꝫ qđ repoſitũ erat in baculo

¶ Uas in mari merſum patri redditur cum filio O q̃ꝫ pro bat ſanctum dei farris augmentatio.

Uas).i.ciphꝰ(merſum).i.ſubmerſuꝫ vel precipitatũ(in mari).i.in pela go(reddiẜ).i.reſtituiẜ(cũ filio)ſcꝫ ſubmerſo(patri)ſcꝫ ſuo.⁊ h̄ fit ꝑ grãm ſcti Ni.(O q̃ꝫ).i.inq̃ꝫtũ(augmẽtatio).i.augmẽtũ vel copia(farris).i.fru menti(ꝓbat).i.manifeſtat ſcm̃ dei ſcꝫ b. Ni. Et ſubdit oſtẽdendo ꝑmuꝫ miraculũ.⁊ eſt iſtud. Fuit em̃ quidam diues nimis depauperatus.ſic ꝙ oẽs amici eius nõ curauerũt eũ.nullꝰ em̃ ſibi ſuccurrere dignabaẜ.ſed q̄dã iudeus miſertus ſui accõmodauit ſibi quãdã portiõem auri tali ꝯditõne appoſita vt in tali die ꝑfixo ſibi ſoluere deberet.⁊ iſte ciuis maxime fuit di tatus ꝑ aurũ.⁊ termino ſolutõis adueniẽte iudeus ſuũ aurum repoſtula uit.tũc ciuis ꝑdictꝰ quẽdã baculũ ꝑforauit effundẽs aurũ intantũ q̃ꝫtũ ſi bi ꝯceſſit.⁊ miniſtrauit baculũ ipi iudeo iurãs ꝙ aurũ ſuũ ſibi ꝑſoluiſſet ⁊ plꝰ tradidiſſꝫ q̃ꝫ dƀeret.⁊ iurauit ꝑ imaginẽ ſci Ni.facto iuramẽto debitor petijt ſibi baculũ reddi. Iudeꝰ v̄o huiꝰ fraudis ignarꝰ ſibi baculũ reſtitu it. Cõtigit v̄o q̄dã die ꝙ ciuis iſte exiuit viſitãdo agros ſuos ⁊ multum delectabaẜ dormire ponẽs ſe in biuio.i.in loco vbi erat duplex via. Et po ſuit baculũ ſuũ iuxta ſe.accidit aũt quẽdã venire aurigã cũ curru pleno la pidibꝫ.q̄ ꝓpter decliuitatẽ vie.i.ꝓpter deſcenſum currũ detinere nõ potu it.ſꝫ currꝰ cecidit ſupra ciuẽ dormiẽtẽ interficiẽdo eũ ⁊ baculꝰ frangebaẜ. quo fracto aurũ reſilijt.⁊ ille rumor ad ciuitatẽ ꝑuenit. Iudeꝰ autẽ exiuit aurũ recipiẽs.⁊ rogauit b. Ni. vt mortuũ reſuſcitaret.qđ factũ erat.⁊ tũc iudeus baptizari ſe fecit.⁊ hoc notat lr̃a cũ đt.baptiſaẜ auri viſio ¶ Secũ dum miraculũ eſt qđ vult magiſter in littera. Erat q̄dam ciuis abũdans nullũ habẽs filiũ tanq̃ꝫ verũ heredẽ cuꝫ vxore ſua.⁊ libenter habuiſſet.ꝓ q̊ ꝓmiſit ſctõ Nicolao aureũ ciphũ quẽ ſibi parare fecit.q̊ parato aurifaber dixit ꝙ nũq̃ꝫ vidiſſꝫ ita curialẽ ciphũ ⁊ etiã ita decẽter facere nõ poſſet.ite rato cogitauit ciuis ꝙ cyphũ apud ſe vellet obtinere nõ ꝑſoluẽs Ni. Acci dit aũt ꝙ ille filiũ obtinuit ꝑcibꝫ ſcti Ni.q̄ q̄n creuit ĩ magnũ viꝝ debuit cũ p̄re ſuo trãſfretare mare ſicut pater ꝓmiſerat ſctõ Ni. Cũ aũt eſſent ſup mare filiꝰ bibit ex illo cipho aureo.⁊ fuit ſubmerſus in mari.⁊ ſtatim pa ter cogitauit h̄ ꝓpter ciphũ fore factũ. Et poſtq̃ꝫ ꝑueniſſet ad terminũ.i. ad locũ ſcti Ni.inuenit filiũ viuentẽ ciphũ in manu habentẽ.⁊ hoc tãgit cũ đt. Uas in mari ¶ Terciũ miraculũ eſt qđ tãgiẜ in lr̃a. Erat q̄daꝫ regio aggrauata magna fame.cuiꝰ rex miſit famulos ſuos ꝓ frugibꝫ q̄ venerũt in terrã ſcti Ni.ꝓ frugibꝫ.ſctũs Ni.rogauit eos vt modicuꝫ frumẽti ſibi darẽt ꝓmittẽs eis ꝙ tantũ domi iuenirẽt.⁊ illi ꝯfidẽtes ſibi dederũt.q̄ ve niẽtes domũ tãtũ frumẽti inuenerũt.⁊ illud fuit augmẽtatũ intãtũ ꝙ tota

regio illius regis ſtabat contenta ꝑ hoc nota lr̃a dicit O q̃ꝫ ꝓbat ꝛc. Itē
nota Nicolaus dr̄ a nicos .i. v̄tus ꝛ laos ppl̄s quaſi virtuoſus in populo

Ergo laudes nicolao concinat hec concio. Nam qui cor-
de poſcit illum pro pulſato vicio ſoſpes reſilijt

¶ Hic magiſter incitat nos ad honorādū ſctm̄ Nicolaū dicens (Ergo)
id eſt ꝓpter hoc (hec cōcio ↄcinat) .i. decantat .ſ. ipſi (nicolao) .i. tali ſancto
(laudes) .i. ꝑconia (Nā) ꝑ q2 .ſ. ille (reſilijt) gauiſus ē vel euaſit (ſoſpes)
.i. ſan⁹ (q poſcit) .i. inuocat (illū) .ſ. nicolaū (corde) .ſ. puro .ſ. ꝛ hoc (ꝓ pul-
ſato) .i. expulſato ꝛ abiecto (vicio) id eſt peccato quaſi diceret qui ſanctū
nicolaum deuote inuocauerunt ſani ꝛ puri euadunt a peccatis Notan-
dum reſilijt dicitur per ſyncopam a reſilio qđ habet reſiluit in preterito. et
cōponitur a re ꝛ ſalio a in i mutando

Dies leta celebretur in qua pia recenſetur marie con-
ceptio. Cuius laudes proſequamur qui tanto gratu-
lamur dei beneficio.

¶ Iſta ſequētia nouiter ē ↄpoſita ad laudem ꝛ gl'az beate virginis marie
q̄ꝫtū ad eius ↄceptionē. qđ quidē feſtū fidelib⁹ in hoc mūdo longis tem-
porib⁹ fuit occultatū. ſed modo ꝑ diuinā potentiam ſignis ꝛ miraculis eſt
reuelatum. Et diuidit hec ſequētia in q̄ttuor ꝑtes. In ꝑma ꝑte hortatur
populū xp̄ianū ad ſolennitatē hui⁹ feſti. In ſcđa ꝑte dat cauſam hui⁹ ſolē-
nitatis. In tercia ꝑte ↄmendat beatā virginē ꝓphetice. In quarta ꝑte cō-
mendat eam de virtutib⁹ ſuis cū directione petitionis. ſecunda ibi. virga
florē. tercia ibi. virga yeſſe floruit. quarta ibi. admirandā nouitatem. De ꝑ-
mo (Dies celebret) .i. colet (leta) .i. gaudioſa (in qua) ſcꝫ die (recenſetur)
id eſt narrat vel ꝑagitur (ↄceptio) .i. ↄcreatio (pie) .i. manſuete (marie) .i.
virginis ꝛ matris dei (cui⁹) ſcꝫ marie nos hoīes (proſequamur) .i. ꝑſolua-
mus (laudes) .i. hymnos ꝛ cantica (qui) ſcꝫ hoīes (gratulamur) id eſt gau-
demus (tanto beneficio) .i. de tanto dono munere dei .ſ. omnipotentis

Felix quidem eſt conceptus per quem mūdus eſt adept⁹
ſalutis remedia. Hanc prophete predixerunt patriarche re-
cenſerunt inſpirante gratia

(Quidē) pro certo (cōceptus) .i. ↄceptio (eſt) id eſt exiſtit (felix) id ē beata
(ꝑ quē ↄceptum) .i. ↄceptionē (mūdus) .i. humanū gen⁹ (eſt adept⁹) id
eſt acquiſiuit (remedia) .i. medicinā (ſalutis) ſcꝫ eterne (Hanc) ſcꝫ ↄceptiō-
nem vel mariam (ꝓphete) .i. vates (predixerunt. patriarche) id eſt antiqui
patres (recenſerunt) .i. recitauerunt .ſ. ꝛ hoc (inſpirante) .i. ſpirando imit-
tente (gratia) ſcꝫ dei oīpotentis Notandum ſcribitur in cāticis cātico-
rum q eſt iſta que progredit quaſi aurora ↄſurgens. vnde ſm apl'm nos q
naſcimur filie ire quaſi in tenebris progredimur. ſed beata virgo Maria
que ſanctificata in vtero creditur recte quaſi aurora progreditur. Ipſa
eīm beata virgo glorioſa aurore comparatur propter quaſdaꝫ ꝓprietates

De conceptione beate marie

Unde beata virgo maria eſt finis ⁊ principiũ lucis. Ipſa eñ eſt finis vete/
ris legis. ⁊ ꝑncipiũ tꝑis gratie ſeu noue legis. Ipſa eſt aurora mediãs in/
ter noctem ⁊ diem. i. inter peccatores ⁊ filium ſuũ eſt mediatrix ipſos pec
catores filio ſuo dilecto reconciliãs precib⁹ glorioſis. Beata virgo etiam
rutilat virtutũ ſcintillas emittens ⁊ charitate quaſi igneo colore illuminata
ipſa etiã infrigidat gratia ſua ſtillicidijs inferni ardorẽ viciorꝝ ⁊ eſtum con
cupiſcentiarꝝ lumen impetrat a ſole. q2 a filio vero ſole iuſticie luminoſita/
tem omniũ ſortita eſt gratiarꝝ. Ipſa fugat fures. i. vicia ⁊ pctã que theſau
rum aĩe furanṫ. Itẽ mũdas aues. i. viros contemplatiuos volantes pen/
nis virtutum ad laudandũ filium ſuum excitat. nocturnas aues. i. demo
nes in fugã ꝯuertit eripiẽdo nos de ptãte tenebrarꝝ. Itẽ nota mod⁹ ꝯcipi
endi q̃liter beata ꝟgo fuit ꝑ angelũ parentib⁹ nũciata ⁊ a parentib⁹ infecũ
dis ⁊ miraculoſe ꝯcepta. Dictũ eſt ſupra in ſequentia ſtirpe maria. ergo h̄
ꝑtermittitur. Eſt tñ ſciendũ ꝙ quidã dicũt hoc feſtũ non eſſe celebrãdu3
q2 dicũt beatam virginẽ eſſe ꝯceptam in peccatis originalib⁹ qḋ tamẽ dif/
ficile eſt ſeruare. debemus eñ pie credere ꝙ ipſa ſit concepta ſine omni ori/
ginali peccato. q2 corpus beate virginis in vtero matris ꝑ infuſionẽ ⁊ vni
onem ſanctiſſime aĩe virtute ſpũſſancti ꝯſacrificatũ ⁊ ꝯfirmatũ ẽ ꝙ fomes
peccati nequaꝙ̃ poſſet in ea dñari. ⁊ ergo ꝓpter ſanctiſſimã vnionem ⁊ infu
ſionem ſanctiſſime aĩe ſolenniter eſt ꝑagendum. q2 fuit initiũ noſtre ſalutis
Item nota. autor ḋt ꝙ beata ꝟgo glorioſa eſt a ꝓphetis ⁊ patriarchis pre
uiſa. hoc patet in multis dictis ꝓphetarꝝ. vt ḋt Eſa. Celum mihi ſedes. i.
vter⁹ ꝟginis erit mea req̃es ſic ꝯformiter ḋr de alijs dictis ꝓphetarum ⁊c.
Notandum. celebreṫ eſt verbum paſſiuum prime coniugationis. S3
adeptus eſt ꝑticipium preteriti temporis a verbo deponentali adipiſcor.

Uirgo florem conceptura ſtella ſolem paritura hodie con
cipitur. Flos de virga proceſſurus ſol de ſtella naſciturus
chriſtus intelligitur

¶ Hic autor reddit cãm q̃re h̄ feſtũ ſit celebrandũ (Uirga). ſ. aarõ (cõ
ceptura). i. ꝓcreatura (florẽ). ſ. amigdali. i. xp̄m ⁊ (ſtella). ſ. maris (paritu
ra). i. genitura (ſolẽ). ſ. iuſticie. i. xp̄m (ꝯcipiṫ). i. ꝯcreaṫ (hodie). i. in hac die
ſc3 in vtero matris. Tũc autor exponit ꝙ ille (flos ꝓceſſur⁹) i. egreſſur⁹
(de virga). ſ. aaron. ⁊ (ſol naſcitur⁹). i. paritur⁹ (de ſtella). ſ. maris (intel/
ligitur). i. denotaṫ ⁊ deſignaṫ. ſ. eſſe (xp̄s). ſ. exñs flos campi ⁊ ſol iuſticie

O q̃ꝫ felix q̃ꝫ preclara mundo gratia deo fuit hec concep/
tio. Qua ſalute deſtitutis redit vere ſpes ſalutis. luctus ce/
dit gaudio.

¶ (O q̃ꝫ felix). i. q̃ꝫ btã ⁊ ſalutaris (q̃ꝫ p̄clara). i. ſplendida (hec cõceptio)
. i. btẽ ꝟginis marie (fuit grata). i. pregrata (mũdo). i. habitãtib⁹ ĩ mũdo.
et chara. i. p̄cioſa (deo). ſ. oĩpotẽti (Qua). i. cũ qua (ſalute). i. felicitate (de
ſtitutis). i. deſertis ⁊ derelictis (redit) id eſt iterum venit (vere). i. veraci
ter (ſpes). i. ſperatio (ſalutis) ſc3 eterne. ſc3 ⁊ (luctus) id eſt lamẽtatio per

petua(cedit)id eſt locum dat ꝛ remouetur(gaudio)ſcꝫ eterno
Notandū beata ꝟgo dꝛ virga aaron ꝛ ſtella maris de quibus ſufficien
ter dictū eſt in ſequentia Aue preclara. Item nota autoꝛ dicit ꝙ per hanc
conceptionem moꝛs deuincitur ꝛ vita reparatur. vnde qūo ꝯceptio beate
virginis fuit initiū noſtre ſalutis declaratū eſt in ſequētia Stirpe maria.
Item nota quidam vir ſecularis ope ruſticali deditus ꝛ alijs mundanis
ſtudijs occupatus qui multis prauis actibus fuit intentus. etiam dū ter
ram ſuaꝫ excoleret quantum poterat. vicinis ſuis inſurgebat ꝛ metas ſu-
as tranſgrediens terram alioꝝ furtiue ſibi appropriat ꝛ apposuit. Hic ta
men beatam virginē in mente habebat ꝛ ſepius eam deuote ſalutauit cuꝫ
iſte moreref demones venerunt eius aīam rapere cupientes. affuerūt etiā
angeli q̄ cū ꝓferrent pauca eius bona opa ceperunt demones ꝯtraria ma
la proferre innumerabilia. cūqꝫ exultantes dyaboli putauerūt ſe viciſſe in-
tulit vnus ex angelis ꝙ cū magna deuotione ſolicitus fuiſſet beatā virgi
nem ſalutare. dyaboli audientes nomē btē ꝟginis timuerūt valde ꝛ liben
ter iuiſſent ſi potuiſſent ne eoꝝ ꝯturbatio augmētaref. tūc accedens beata
virgo dixit ad defunctū vis demonis horribilitatē euadere. vis in mūdo
diutius viuere qui ſe talia optare rn̄dit. Cui beata ꝟgo. ꝑmitte mihi vt fe
ſtū ꝯceptionis mee velis celebrare. q̄ dixit ſe neſcire diē huiꝰ feſti Cui btā
virgo dixit. tm̄ ſabbatinis dieb memoriā huiꝰ feſti pagas donec a ſacer-
dotib hoc feſtum fuerit manifeſtatum ꝛ celebratum Pro terminis no-
ta. conceptura eſt ꝑticipium futuri tp̄is deriuatū a verbo concipio qđ cō
ponitur a con ꝛ capio a in i mutando

Virga yeſſe floꝛuit chriſtum virginem genuit virgo mun di domina. Nemo quidem oꝛdine abſqꝫ viri ſemine patrem parit filia.

Hic autoꝛ ꝯmēdat. b. ꝟginē ꝓphetice dicēs (Virga). i. ꝟgultū (yeſſe). i.
illius viri (floꝛuit). i. viguit (ꝟgo). ſ. maria caſtitate ſeruata exn̄s (dn̄a) id
eſt gubernatrix (mūdi). i. ſeculi (genuit). i. peperit (xp̄m). i. ieſum veꝝ de
um (q̄dē) ꝓ certo (filia). ſ. dei. i. maria (parit). i. generat (patrē). i. deū vel
natū. i. filiū nouo (oꝛdine) ſcꝫ ꝯtra naturā (abſqꝫ). i. ſine (ſemine viri). ſ. qꝛ
viꝝ in ꝯcipiendo non ꝯgnouit. ꝛ ſic dꝛ mater filia ꝛ xp̄s filius ꝛ pater.

Nouus oꝛtus ſic oꝛditur nouo partu qui fulcitur gratia ſpiraminis.

(Nouus oꝛtus). i. noua natiuitas (oꝛdif) i. incipif (ſic). i. in tali mō (no
uo ꝑtu). i. noua generatione (q̄). ſ. oꝛtꝰ (fulcitur). i. oꝛnaf ꝛ circūdaf (gra-
tia ſpiraminis) ſpiritusſancti

Noua ſalꝰ dat ſalutē virtꝰ noua fert virtutē officio faminis.

(Noua ſalus). i. noua felicitas (dat ſalutē) eternā (virtꝰ) id eſt foꝛtitudo
(fert). i. gerit (ꝟtutē. officio). i. miſterio vel bn̄ficio (faminis) locutionis

Noua mater nouam pꝛolem noua ſtella nouum ſolem nō

ua ꝓfert gaudia. Noua pꝛoꝛſus genita creatoꝛem creatura patrem parit filia.

¶ Noua mater).i.noua parẽs (ꝓfert).i. dat ⁊ ꝓcreat (nouã ꝓlem).i.filiũ (noua ſtella) ſcꝫ maris (ꝓfert).i.donat (nouũ ſolẽ).i.xp̄m.ſ.et ꝓfert (noua gaudia Noua creatura).i.ṽgo maria (genitura).i.paritura (pꝛoꝛſus) id ē oı̄no (creatoꝛē.filia).i.nata (parit).i.pepit (patrē).i.deũ ⁊ creatoꝛem

Notãdũ legit᷑ in miraculis Marie ꝙ cõceptio eius hoc mõ ſumpſit exoꝛdiũ tp̄e nãqꝫ ꝗ placuit diuine pietati anglioꝝ gentē de malis coꝛrigere glorioſiſſimo romanoꝝ duce ⁊ wilhelmo eandē patriã debellante ipſam ſubegit ꝗ ⁊ wilhelmus rex angliorꝝ factꝰ ṽtute oı̄potētis dei ex induſtria ſua dignitates ⁊ honoꝛes eccleſie in melius refoꝛmauit cuiꝰ pie intētõnis opibꝫ inuidēs inimicus dyabolus tã familiaꝝ fraudibꝫ ꝗ̃ extraneoꝝ ſicut ſibꝫ multotiēs conatꝰ ē eiꝰ obſiſtere ſucceſſibꝫ.ſꝫ dño ꝓtegente ad nihiluꝫ deductus eſt malignꝰ. audiētes aũt dacij angliã ſubiectã a romanis grauiter indignati ſunt ſuo quoqꝫ hereditario iure ꝑuati arma ꝑparãt claſſeꝫ optant vt eos adeũtes a data ſibi diuinitꝰ patria expellãt. ꝉ expertus rex pꝛudentiſſimꝰ ⁊ wilhelmꝰ Elſinũ quendã religioſum abbatē remeticſis cenobij cũ quodã exercitu in daciã trãſmiſit.vt eiꝰ rei veritatē inq̄rat at ille vir ſagacis ingenij ſtrennue negociũ regis exeq̄tur quo ſalubꝛiter pacto ad angliã reuerti cupiēs mare ingredit᷑ ⁊ cũ maximã ꝑtē ꝑtrãſierat dēſis ventis hoꝛrida tempeſtas velum ꝯmouit ⁊ vndas. fatigatis igit᷑ nautis nec vltra laboꝛare potētibꝫ fractis remis funibꝫ ruptis cadētibꝫ velis ſpes ſalutis amittit᷑.cũqꝫ de ſalute coꝛpoꝝ deſperati.aı̄aꝝ curã ſolummodo magnis clamoꝛibꝫ creatoꝛi ſuo ꝯmendarent.⁊ beatiſſimã dei genitricē mariã miſeroꝝ refugiũ.⁊ ſpes deſperatoꝝ deuote inuocarēt. Ecce ſubito ꝯſpiciunt quendã reuerēdi habitus viꝝ pontificali infula decoꝛatũ quaſi inter medias vndas naui ꝓximũ qui vocans ad ſe abbatē Elſinũ his ṽbis cepit compellere. vis inq̄t periculũ maris euadere. vis in patriã ſanus redire.cumqꝫ ille cũ fletu ſe illud toto coꝛde deſiderare rñderet. tũc ille. ſcias inquit me ad te a genitrice dei maria quã inuocaſti directũ. ⁊ ſi dictis meis acq̄ſcis ⁊ obtemperare volueris ſanus ⁊ incolomis euades cũ comitibꝫ imminēs periculũ maris ſpondet ſe ille illico in oı̄bꝫ velle obedire ſi ꝉ euaderet periculũ. ꝓmitte mihi inq̄t ⁊ deo ꝙ diē ꝯceptionis ⁊ creationis matris xp̄i ſolēniter celebꝛabis ⁊ ad celebꝛãdũ ꝑdicabis. At ille vir pꝛudētiſſimus dixit. Et q̄s erit dies in quo tale feſtũ eſt celebꝛanduꝫ. dixit ei ſexto ydus decembꝛis hoc feſtũ ſolēnizandũ tenebis.⁊ ꝗ inquit abbas fert᷑ officio eccleſia in eccleſiaſtico obſequio diuinuꝫ inquit officium quo dicitur in eius natiuitate dicetur in eius conceptione.excepto ꝙ nomen natiuitatis mutetur in nomen conceptionis. His dictis ille diſparuit ⁊ citius ſedata tempeſtate abbas cum ſuis incolomis ad angliam reuerſus eſt ⁊ que viderat ⁊ audierat quibus potuit notificauit.

Pꝛo terminis nota. q̄dem eſt ꝯiunctio expletiua ⁊ exponit᷑ ꝓ certo Sꝫ nouus eſt nomen adiectiuũ cõꝑabile irꝛegulariter non voce ſed ſignificatione qꝛ ſuꝑlatiuus eius aliud ſignificat ꝗ̃ ſuus poſitiuus ⁊ cõꝑatiuus

**Admirandam nouitatem nouam quoqꝫ dignitatem di/
cat matris caſtitatem filij conceptio. Gaude virgo gratioſa
virgo flore ſpecioſa mater prole glorioſa plena pleno gaudio**

¶ Hic autor ꝯmendat beatã virginẽ rõne ꝟtutum cum directione petitõ
nis dicens (Conceptio) ſcꝫ ⁊ natiuitas (filij).i.ieſu xp̄i (dicat) id eſt teſta
tur (matris).i.beate virginis marie (caſtitatem).i.ꝯtinentiam ante ꝑtum
in partu ⁊ poſt partũ.⁊ id eſt etiam (Admirandã).i.admirabilẽ (nouita
tem.quoqꝫ) ꝑ et (nouã dignitatem).i.ſanctitateꝫ. O (gratioſa virgo).i.
plena gratia (ſpecioſa virgo).i.pulcerrima (virgo flore).i.in filio (glorio/
ſa mater).i.plena gloria ⁊ honore (prole).i.in puero (plena).i.repleta (ple
no gaudio).i.omni gaudio (tu gaude) id eſt letare

**Tu ſpes certa miſerorum vera mater orphanorum tu le/
uamen oppreſſorum medicamen infirmorum oĩbꝫ es domĩa**

(Tu es certa ſpes) id eſt fidelis ſpes (miſeroꝝ).i.paupeꝝ (vera mater)
id eſt genitrix (orphanoꝝ).i.pupilloꝝ.tu ſcꝫ es (leuamẽ) id ẽ auxiliũ (op
preſſorum) id eſt depreſſorum (medicamen) id eſt medela (infirmorum)
id eſt languentium.tu es (domina) id eſt gubernatrix (oĩbꝫ).i.in omnibꝫ

**Te laudamus voce pari laude digna ſingulari vt errãtes
in hoc mari nos in portu ſalutari ſiſtat tua gratia.**

¶ Nos (laudamus).i.collaudamus (te) ſcꝫ mariam (pari) equali (voce
digna) id eſt condigna (ſingulari) id eſt ſpeciali (laude) vt tua gr̃a (ſiſtat)
id eſt collocet (nos errantes) id eſt deuiantes (in hoc mari) id ẽ ſeculo (in
portu) id eſt ſalutari.ſcꝫ in littore ſalutis eterne

Notandũ hec ſolennitas huius feſtiuitatis alibi declarat. Unde tpe
karoli regis francoꝝ clericus quidã in ordine leuita nubere volens cuꝫ qͦ
dam puella valde pulcra q̃dã die recordatꝰ eſt ꝙ horas btẽ marie ꝟginis
(quas ſolebat cantare) nõ dixiſſet omnes homines ab eccleſia cogit ſpon
ſam domi mittens ipſe ſolus iuxta altare manſit.cumqꝫ horas beate virgi
nis diceret ⁊ cum antiphona Pulcra eſt ⁊ decora filia hieruſalem legeret.
apparuit ei beata virgo dicens. Si ego pulcra ⁊ decora ſum quid eſt ꝙ
me dimittis ⁊ aliam ſponſam accipis.nunquid ego ſum pulcrior illa. nũ/
quid ego ſum formoſior vidiſti ne pulcram. Cui ille. Domina mea clari/
tas tua omnem mundi precellit pulcritudinem. tu es ſuper omnes cho/
ros angelorum eleuata.quid vis ergo vt faciam. At illa. Si ſponſam car
nalem meo amore dimiſeris me ſponſam in celeſti regno habebis ⁊ ſi con/
ceptionis mee feſtum annuatim ſexto ydus decembris ſolenniter celebra
ueris mecũ in regno filij mei eris coronatus. His dictis beata ꝟgo diſpa/
ruit. Clericus vero domũ rediens omĩbꝫ operibꝫ abrenunciauit ⁊ ad quã
dam religionem extra patriam properauit Iugum profeſſionis accipiens
hoc feſtum conceptionis annuatim fideliter celebrauit ⁊ alijs predicauit.

De reſurrectione domini

Pro terminis nota. ſingularis eſt nomē adiectiuū deriuatum a nomi-
ne ſingulum. vnde dicūt quidam ꝙ ſinguli ſingulorum ſit pluralis nume
ri huius nominis vnus. hoc videtur tamen eſſe falſum . quia vno dicitur
vnaquaqꝫ res mundi vna ⁊ non extendit ſe ad plura. immo ſingulus ſoluꝫ
reperitur in ſingulari. vt patet per pħm in predicamentis vbi dicit ſingu-
lum eoꝝ aut ſignificat ſubſtantiam ⁊c. ſingulum. id eſt quodlibet. Sꝫ por
tus eſt nomen quarte declinationis

Laudes ſaluatori voce modulemur ſupplici Et deuo
tis melodijs celeſti domino iubilemus meſſie. Qui
ſeipſum exinaniuit vt nos perditos liberaret homines Carnē
gloriā deitatis occulens

¶ Iſta ſequentia cantari ſolet in die ſancto paſce. ⁊ poteſt diuidi in quat-
tuor. nam primo autor incitat nos ad reddendum deo laudes. ⁊ ſubiūgit
penas quas xp̄s paſſus eſt in hoc mundo. Secundo oſtendit quedā mi-
racula per ipſum facta in hoc mundo. ibi. ſed tamen inter hec ab. Tercio
ſubiungit ꝙ non obſtantibus miraculis comprehenſus eſt et paſſus. ibi.
Poſt hec mira miracula. Quarto quomodo a morte ſurrexit ⁊ per conſe
quens qūo nos illo die gaudere debemus. ibi. fauent igiť ⁊c. di. p̄mo Nos
xp̄iani (modulemur) id eſt decantemus (ſaluatori) id eſt creatori (noſtro
laudes) id eſt reuerentias condignas (ſupplici voce) id eſt deuotis oratio
nibus (Et) id eſt etiam (iubilemus) id eſt iubilare debemus (celeſti dn̄o
meſſie) id eſt chriſto. qui interpretatur meſſias (deuotis melodijs) id eſt
dulcibus canticis (Qui) ſcꝫ chriſtus (exinaniuit) id eſt humiliauit (ſeip
ſum) ſcꝫ in corpore humano (vt) id eſt quatenus (liberaret) id eſt redime-
ret (nos perditos) id eſt damnatos (homīes) id eſt peccatores (occulēs)
id eſt abſcondens (gloriam) id eſt magnificentiam (deitatis). i. ſue diui-
nitatis (carne) id eſt in corpore humano

Pannis tegitur in preſepe miſerans precepti tranſgreſſo-
rem pulſum patria paradyſi nuduluꝫ Ioſeph marie ſymeoni
ſubditur. Circūciditur et legali hoſtia mundatur vt peccator
noſtra qui ſolet relaxare crimina.

¶ Et xp̄s (tegitur) id eſt inuoluiť (in preſepe) ſcꝫ poſitus (pannis) id
eſt caligis (miſerans) id eſt miſertus eſt (precepti) id eſt mandati (tranſ-
greſſorem) ſcꝫ Adam (pulſum) id eſt eiectum (nudulum) id eſt nudo cor
pore (patria paradyſi) id ē de regno celeſti (ſubditur ioſeph) illi viro (ma-
rie) id eſt matri eius (ſymeoni) illi ꝓphete (circūcidiť) id eſt patiebať circūci
ſionem ⁊ (mundať) id eſt ad mūdandū duciť (legali hoſtia) id eſt oblatio-
ne conſueta (vt) id eſt ſicut (peccator) ſcꝫ alius (xp̄s ſolet relaxare) id ē di-
mittere (noſtra crimina) id eſt peccata

Serui ſubijt manus baptiſando et perfert fraudes tenta

toris fugit perſequentum lapides

¶ Xp̄s (ſubijt) id eſt ſubiuit (manus ſerui) ſcʒ ioānis baptiſte (baptizan-
do) id eſt baptizatur ab eo ⁊ (perfert) id eſt ſuſtinet (fraudes) id ē inſidi-
as (temptatoris) id eſt dyaboli. ſ. in deſerto (fugit) ſcʒ xp̄us (lapides) id eſt
ſaxos (perſequentum) ſcʒ iudeorum (patitur) id eſt ſuſtinet.

Famem patitur dormit ac triſtatur ac lauit diſcipulis pe-
des deus homo ſummus humilis

(Patiť famē) id eſt eſuriem (dormit) ſcʒ corꝑal'r vt homo (ac) id eſt etiaʒ
(triſtatur) id eſt doluit mortem (deus ſummus) ſcʒ xp̄s verus deus (hu
milis homo) ſcʒ ꝙ̄tum ad humanitatem (lauit) id eſt purgauit (diſcipu-
lis) id apoſtolis (pedes) ſcilicet eorum Notandum ſi adam non fuiſſet
tranſgreſſus mandatum. nunꝙ̄ fuiſſet eſuries. nec ſitis. nec timor. nec lan
guor. nec infirmitas in mundo. ſed omnes penas contraximus ꝑ lapſum
ade. ſed miſericors deus iſtas penas cum alijs. ſcʒ peccatoribus ſuſtinere
voluit vt lateret dyabolo ꝙ eſſet verus deus. quia natura diuina impaſſi-
bilis eſt ⁊ etiam vt oſtenderet hominibus ꝙ eſſet verus homo. ideo ſuſti-
nuit penas qui nunꝙ̄ contraxit culpam. ⁊ ergo in omnibꝰ penis xp̄s ma-
gis ſuſtinuit ꝙ̄ vnꝙ̄ aliquis homo purus abſq; hoc ꝙ peccare non potuit
tunc ibi perfert fraudes Notandum ꝙ poſtꝙ̄ xp̄s ieiunauit. xl. diebꝰ ⁊
noctibꝰ. cogitauit dyabolus ꝙ hoc purus homo facere nō poſſet. ergo co
gitauit ꝙ eſſet deus. ſed cum poſtea eſurijt. iterum dyabolus cogitauit ꝙ
nō eſſet deus. quia in deū nulla cadit imperfectio vt pena. ⁊ quia tota ſciē-
tia demonū turbata ē in iſto facto miſſus eſt. Lucifer magiſter eoꝝ q̇ dece
pit adā in paradyſo. vt etiā deciperet xp̄m ⁊ temptauit eū in tribꝰ. ſ. gula. aua
ricia. ⁊ vana gl'a. In gula tētauit eū in deſerto di. Si filiꝰ dei es dic vt lapi
des iſti panes fiant. Cui xp̄s. Nō in ſolo pane viuit hō. ſʒ in omi v̄bo dei. ꝑ
hoc innuit ꝙ corpꝰ nutriť cibo corꝑali. aīa aūt cibo ſpūali. ſ. v̄bi dei. hoc vi
dens dyabolus ꝙ decipe eū nō potuit. tētauit ſcd̄o di. Si filiꝰ dei es mitte
te deorſuʒ ⁊ nō ledas te. qꝛ ſcriptū eſt de te. Angelis ſuis mādauit de te vt
cuſtodiant te in oībꝰ vijs tuis. Chriſtꝰ dixit. Non tētabis dn̄m deū tuum
dyabolus vidēs ꝙ iteꝝ vincere nō potuit. tētauit tercio di. Ecce oīa re-
gna ⁊c̄. hec dabo tibi ſi cadēs adoraueris me. tūc xp̄s cū indignatōe rn̄dit
vade ſathanas dn̄m deū tuū adorabis ⁊ illi ſoli ſeruies. ⁊ ſic magis de xp̄o
dubitauit. Tunc ibi (lauit diſcipulis pedes) Oſtēdēdo hūilitatē ſaluator
qn̄ lauit diſcipulis. ſ. pedes volēs ꝑ h̄ innuere ꝙ ꝙ̄to q̇s maior eſt tāto ma
gis teneť ſe humiliare vt ait. vos vocatis me mgr̄ ⁊c̄. ergo alter alteriꝰ de
betis lauare pedes. exemplū eīn dedi vobis vt ⁊ vos ita faciatis

Sed tamē inter hec abiecta corporis eius deitas nequa-
ꝙ̄ quiuit latere ſignis varijs et doctrinis prodita. Aquam
nuptijs dat ſaporis vini. cecos oculos claro lumine veſtiuit
lepram luridam tactu fugit placito

De reſurrectione domini.

¶ Secũda ps huiꝰ ſequẽtie in qua autoꝛ recitat q̄dā miracula q̄ fecit xp̄s in hoc mũdo di. ꝙ licet xp̄s tot penas ſuſtinuit in hoc mundo vt tactum eſt. ſed tñ deitas .i. diuinitas eius .ſ. xp̄i (nequaq̄) .i. nullatenꝰ (quiuit) .i. potuit (latere) .i. occultari (inter hec abiecta) .i. inter has miſerias coꝛpo ris .ſ. xp̄i (pꝛodita) .i. manifeſta (varijs ſignis) .i. miraculis ⁊ (doctrinis) .i. p̄dicationibꝫ (in nuptijs) .i. ꝯuiuio in chana galilee (dat) .i. fecit (aquaꝫ) ſcꝫ infuſam idrijs (vinei ſapoꝛis) .i. habere ſapoꝛem vini. Veſtiuit cecos oculos (claro lumine) .i. clara viſione (luridā lepꝛā) .i. imũdā lepꝛam (fu gat) .i. ammouet (placido tactu) id eſt ſolo tactu.

Putres ſuſcitat moꝛtuos membꝛaq̄ curat debilia. Fluxũ ſanguinis cõſtrinxit ⁊ ſaturauit q̄nq̄ de panibꝫ q̄na milia.

(Suſcitat) .i. reſurgere facit (putres moꝛtuos) .i. immundos defunctos (q̄) ꝑ ⁊ (curat) id eſt ſanat (debilia membꝛa) .i. ꝑalitica (conſtrinxit) id ē ſedauit (fluxũ) .i. riuũ (ſanguinis) .i. talē infirmitatē ſcꝫ mulieruꝫ (⁊ ſatura uit) .i. cibauit (q̄na milia de q̄nq̄ panibꝫ) ſcꝫ oꝛdeaceis

Stagnũ ꝑagrat fluctuans ceu ſiccum littus. ventos ſe dat. Linguā reſerat conſtrictam. recluſit aures priuatas vo cibus febꝛes depulit

(Peragꝛat) .i. ꝑtranſit (ſtagnũ) .i. mare (fluctuans) .i. inũdās (ceu) id eſt ſicut (ſiccũ littus) .i. terꝛam (ſedat) .i. mitigat (ventos) .ſ. īpetuoſos (reſe rat) .i. ſoluit (ꝯſtrictā linguā) .i. ligatam linguā (recluſit) .i. aꝑuit (aures p̄uatas) .i. ſurdas (depulit) .i. fugauit (febꝛes) .i. tales infirmitates (voci bus) .i. v̄bo Notandũ ꝙ iſti effectus (quos declarat in ſpeciali) non ſpectant ad ſolennitatē paſce. ſed ad plures dominicos dies in quibus le guntur euangelia de iſtis effectibꝫ.

Poſt hec mira miracula taliaq̄. Sponte ſua ꝯpꝛehēdit̄ ⁊ dānat̄ Et ſe crucifigi nõ deſpexit Sꝫ ſol eiꝰ moꝛtē nõ aſpexit Illuxit dies. quē fecit dñs. Moꝛtem deuaſtans ⁊ victoꝛ ſu is apparens dilectoꝛibꝫ viuus. Pꝛimo marie dehinc apoſto lis. Docens ſcripturas coꝛ aperiēs vt clauſa de ipſo reſeraret

¶ Hic autoꝛ oſtendit q̄uō xp̄s nõ obſtantibꝫ miraculis cōpꝛehenſus fuit et damnatus dicens (Poſt hec mira) id eſt mirāda (q̄) pꝛo et (talia) ſcꝫ impoſſibilia (miracula) .i. ſigna (ꝯpꝛehenditur) id eſt arꝛipit̄. ſigna ſcꝫ a iu deis (ſua ſponte) id eſt voluntate (⁊ damnat̄) .i. iudicatur ad (moꝛtē. Et nõ deſpexit) .i. nõ recuſauit (ſe crucifigi. Sꝫ ſol nõ aſpexit) .i. vidit (moꝛ tem) .i. necē (eiꝰ) .ſ. xp̄i. qꝛ obſcuratus ē (dies) ſcꝫ venerabilis paſce (Illu xit) .i. claruit (quē) ſcꝫ diē (dominus fecit) id eſt ſacrauit (deuaſtās) .i. de ſtruēs (moꝛtē) .i. necē. ⁊ (victoꝛ) .i. triũphatoꝛ (apparēs) .i. manifeſtans ſe (viuꝰ) .i. viuēs (ſuis dilectoꝛibꝫ) .i. amicis (Pꝛĩo) .ſ. apparuit (marie) ſcꝫ magda. (dehinc) .i. poſt h̄ (ap̄lis) .ſ. ſuis (docēs) .ſ. eos (ſcripturas) .i. ꝑ̄

ꝓphetis (apiens cor).i. itellectū apl'oꝝ (vt reſeraret).i. manifeſtaret de ipſo
(clauſa).i. ſecreta. ¶ Nota. paſſio xpi figurata fuit pmo p occiſionē abel
quē frater ſuꝰ cayn p inuidiā occidit. ad deſignādū ꝙ verꝰ abel xps a frē
cayn.i. a iuda tradi deberet. de q̄ ꝯq̄rit ꝓpheta di. Qui edebat panes me-
os magni. ſup me planta. Etiā paſſio xpi p̄figurata fuit p yſaac ſicut em̄
abraā ꝓprio filio ſuo nō pepcit ſ ipm voluit imolare deo. ſic pater in di-
uinis ſuo filio ieſu xpo nō pepcit. Tūc ibi. ſol eiꝰ ⁊c̄. nā in morte xpi oēs
creature mūdi ꝯdoluerūt ei p̄terq̄ ipij iudei crucifigētes eū. q2 terra tre
muit. lapides ſcindebant ab inuicē. ⁊ velū tēpli ſciſſum eſt ſol obſcuratus
nec talis eclipſis fuit naturał. q2 paſſio xpi erat in plenilunio. iō dixit dyo.
Aut rector nature patit. aut machina mūdi diſſoluet. Subdit pmo ma-
rie. vn̄ ſine dubio xps poſt reſurrectōem apparuit matri ſue marie. q2 ipſa
fuit maxime ꝯtriſtata. iō pmo eā ꝯſolatꝰ ē. ¶ Nota qnq̄ ſunt cauſe q̄re
xps apparuit pmo marie magdalene. Prima eſt. q2 pre ceteris diligebat
xpm. vn̄ Dimiſſa ſunt ei pctā multa qm̄ dilexit multū Scd̄a cā ē. vt oſtē
deret ꝙ nō venit ꝓpter iuſtos. ſ pctōres. vn̄ xps venit in hūc mundū pec
catores ſaluos facere. Tercia cā. vt oñderet ꝙ pctōres penitentiā agētes
p̄cedūt ſapiētes huiꝰ mūdi in regno celoꝝ. Quarta cā. q2 ſicut mulier fu
it nūcia mort. ſic etiā mulier fieret nūcia vite. Quinta cā vt oñderet boni
tas xpi. voluit em̄ oñdere vt vbi abūdauit delictū nūc ſupabūdaret grā.

Fauēt igit reſurgēti xpo cūcta gaudijs Flores. ſegetes re-
diuiuo fructu vernāt ⁊ volucres gelu triſti terſo dulce iubilāt

¶ Hic au. incitat nos ad exultādū di. Nos xpiani merito debemꝰ gau
dere xpo reſurgēti. q2 oēs creature ꝯgaudēt xpo di (Igit cūcta).i. oīa en
tia mūdi (fauēt).i. ꝯgaudēt (reſurgēti xpo).i. filio dei q̇ reſurrexit (cum
gaudijs).i. diuerſis leticijs (flores).i. roſe (ſegetes).i. ſemina (vernāt).i.
creſcūt (rediuiuo fructu).i. iteꝝ viuo fructu (⁊ volucres).ſ. celi (iubilāt)
.i. canūt (dulce).i. dulciter (⁊ hoc terſo).i. remoto (triſti gelu).i. frigore

Lucēt clariꝰ ſol ⁊ luna morte xpi turbida Tellꝰ herbida re
ſurgenti plaudet xpo. q̄ tremula eiꝰ morte ſe caſurā minitat.

Sol ⁊ luna (turbida).i. turbata. morte xpi (lucēt).i. ſplendēt (clariꝰ)
id ē lucidiꝰ (herbida tellꝰ).i. terra herboſa (plaudet).i. laudē reddit (re-
ſurgēti xpo).i. filio dei (q̄) ſcz terra (tremula).i. tremēs facta (morte eiꝰ)
ſcz xpi (minitat) id eſt oſtendit ſe caſuram

Ergo die iſto exultemus. qua nobis viam vite reſurgens
patefecit ieſus.

(Ergo).i. ideo (exultemꝰ).i. letemur die iſta (q̄).i. in qua (ieſus re-
ſurgens) ſcz a mortuis (patefecit).i. manifeſtauit (nobis) ſcz xpifidelibꝰ
(viam) id eſt introitū (vite) ſcz eterne.

Aſtra. ſolum. mare. iocundētur ⁊ cuncti gratulentur in ce-
lis ſpiritales chori trinitati. Amen

(Aſtra).i.ſtella vel celũ(ſolũ).i.terra mare(iocũdent).i.letent(ꝛ cuncti ſpiritales chori).i.angeli ꝛ ſancti(gratulent).i.grates reddũt trinitati. (in celis).i.in regno celoꝝ(amẽ).i.fiat. Pro terminis nota. modulor ꝑcat varijs tonis decantare. Jñ modulus ꝑcans talẽ vſuʒ. Jñ melodia .i.dulcis cãtus. Jtẽ iubilare.i.letari ꝛ deo grãm decãtare cũ vocũ ꝓlatõe Jtẽ inanire venit a noĩe ianis idẽ eſt ꝙ vacuũ facere. inde exinanire.i.humiliare. Jtẽ oculo is ere.i. abſcondere.iñ oculens. Jñ occult⁹.i.ſecretus. Jtẽ nudillus di.a nudus. Jtẽ ꝑfero.i.pati. Jtẽ luridus dꝛ a lura.i.pallidus obſcur⁹ tenebroſus ſordidus.ſʒ ꝓprie dꝛ color mortui. vl' dꝛ amẽtia.

Clare ſanctoꝝ ſenatus apoſtoloꝝ ꝓnceps orbis terraꝝ rectorqꝫ regnoꝝ. Eccleſiaꝝ mores ꝛ vitam moderare. Que per doctrinã tuam fideles ſunt vbiqꝫ

¶ Poſtq̃ꝫ au.in ꝓcedẽtib⁹ poſuit cãtica ſpẽalia q̃ꝝ q̃libet tãgit feſtuʒ ſpẽale.h au.iã ponit q̃daʒ cãtica q̃ reſpiciũt generalr̃ cõitatẽ pluriũ ſctõꝝ q̃ꝝ primũ eſt de cõitate aplõꝝ.ꝛ diuidit in duas ꝑtes Jn ꝓma ꝑte autor ꝯmẽdat ſctõs aplõs ſub q̃daʒ inuocatiõe.ſcdõ declarat loca paſſionuʒ eorũdẽ enumerãdo ipſos aplõs.ſcda ibi Anthioch⁹ ꝛc̃.di.(O clare ſenatus).i.nobile ꝯſiliũ.ſctõꝝ diſcipuloꝝ.ſ.(q̇ es ꝓnceps orbis).i.circuitus. (terraꝝ)ſcʒ oĩm(qꝫ),ꝓ ꝛ(rector).i.gubnator regnoꝝ.vel ſic O xp̃e qui es clare ſenat⁹(ſanctoꝝ aplõꝝ).i.diſcipuloꝝ.ſ.ꝛ(ꝓnceps)orbis terrarũ. tu (moderare).i.debite rege(vitã).i.ſtatũ(ꝛ mores).i.ꝯſuetudines(eccleſiaꝝ).i.xp̃i fideliũ(que)ſcʒ ecclie vel regna mũdi ſunt(vbiqꝫ).i. in oĩ loco(fideles).i.fidẽ tenẽtes(ꝑ tuã doctrinã).i.ꝑ tuam verã predicationẽ.

¶ Notandũ ſcribit Jſa.xlij. Quã pulchri ſunt ſup̃ mõtes pedes annũciantis bonũ.ꝓdicãtis ſalutẽ. Jn q̇b⁹ ꝟbis ſcti aplĩ duplr̃ ꝯmẽdant. Primo ex eoꝝ debita ꝛ glĩoſa exaltatiõe. ſcdõ ex eoꝝ fructifera miſſione. primũ tangit ibi.q̃ꝫ pulchri ſt̃ pe.annũ.ſcdm ibi.bonũ annũ ꝛc̃. Primuʒ declarat ibi.ipſi em̃ electi ſunt de mũdo.vt eant in mundũ ꝛ fructũ afferent.ꝛ exinde pulchri facti ſunt.qꝛ pulchritudo ꝛ decor indumentũ eorũ ꝛ ridebũt in die nouiſſimo.ipſi em̃ glĩoſi exaltati ſunt. qꝛ poſiti ſup̃ montẽ dei.mons em̃ dei mons pinguis.vt dt ꝑs. vñ Gloſa.mons pinguis id eſt oĩm deliciaꝝ plenitudinẽ hñs. Sed aplĩ ſunt poſiti ſup̃ montẽ dei q̃ſi mõtes coagulati.vñ dt Gre.in glo.ſup illd ꝑs. Jſti ſt̃ mõtes coagulati.ſup pinguẽ montẽ xp̃i in celeſtib⁹ edificati etiã q̃ſi ciuitas.in q̃ viget optima policia ciuiũ ꝛ fideliũ.vñ Luc. Nõ ꝑt ciuitas abſ.ſup̃ mõ.po.qꝛ lux eoꝝ lucet corã hoib⁹. Deiñ declarat ſcdm.q̃ꝫ pulchri ſt̃ pe.do.an.bo. ꝛ ꝓdi.ꝛ bñ dicunt pedes dñi.qꝛ non ſolũ iſtos.xij.ſed etiã alios lxxij.(q̃s deſignauit)miſit in omnẽ ciuitatẽ ꝛ regionẽ quo ipſe erat venturus. Etiam bene dicunt pedes dñi.nã in oĩbus ſecuti ſunt viã rectã ꝛ nõ declinauerũt a ſemitis dñi.vñ ꝑs. Pes em̃ me⁹ ſtetit in directo ꝛc̃. Jtez Ezech. Pedes corã pedes recti.ꝛ ĝ in laudẽ ipſoꝝ ecclĩa canit iſtã ſeq̃ntiã. Jtez nota au.vocat nũc eꝝ aplõꝝ ſenatũ duplici rõne. Primo rõne dignitatis. nã ꝯſules romani q̃ erãt nobiliores ꝛ digniores appellabant ſeniores ꝛ

ꝯgregatio eoꝝ dicebaẗ ſenatꝰ. ⁊ iſti fuerũt ſupmi iudices totiꝰ mũdi: ſic etiã ꝯformiter ⁊ apli iuxta illd. ſedebitis ſuꝑ ſedes iudicantes duodecim trib iſrael. ſcdo dr ſenatꝰ rõe numeri. nã elegit eos vt eſſent. xij. qꝛ ꝑnci-pales ſeniores erant. xij. g̊ etiã ꝯuenit eis hoc nomẽ ſenatꝰ rõne numeri.
¶ Pro terminis nota. ſenatꝰ ẽ nomẽ quarte declinatõis maſ. gñ. deriua-tum a noie ſenex. ⁊ ſcat dignitatẽ ſenioꝝ. Jñ ſenatoriꝰ a um nomẽ adie-ctiuũ. Sȝ moderor eſt verbũ depo. ꝑme ꝯiugatõnis ⁊ ſcat alicui debitũ modum imponere.

Anthiochus et remus concedunt tibi petre regni ſolium
Tyrannidem tu paule alexandrinam inuaſiſti greciam

¶ Hic au. ꝯmẽdat h̃. aplos ſpecialiter in hoc ꝙ diuerſimode miſſi ſunt di. O (petre) ſcȝ ſancte (anthiochꝰ). i. populꝰ de anthiochia (⁊ remus) id eſt gens romana (ꝯcedũt). i. admittũt (⁊ dant tibi) ſcȝ petro (ſoliũ). i. ſedem (regni) ſcȝ celeſtis (tu paule) ſcȝ apoſtole (inuaſiſti). i. ſubintraſti: et viſitaſti (tyrannidem). i. ſeueram alexandrinam (greciam). i. illam re-gionem que eſt pars grecie

Ethiopes horridos mathee agnelli vellere. Qui maculas neſciat aliquas veſtiſti candido.

O (mathee) ſcȝ apoſtole (tu veſtiſti). i. induiſti (horridos ethiopes) id eſt ꝓteruos indos (candido vellere). i. lucida doctrina (agnelli). i. xp̄i (qui) ſcȝ agnellus (neſciat) id eſt ignorat (aliquas maculas) id eſt aliqua peccata vel vicia.

Thoma bartholomee ioannes philippe ſymon iacobiq; pariles. Andrea thadee dei bellatores incliti.

¶ Tunc enumerat alios aplos dicens. o (thoma). i. didime (bartholo-mee. ioãnes) ſcȝ euangeliſta (philippe ſymon. q;) ꝓ et (pariles). i. ambo ia-cobi. ſ. maior ⁊ minor. o (andrea. thadee). i. iuda (incliti bellatores) id eſt maximi athlete ⁊ triũphatores (dei) ſcȝ omnipotentis

En vos oriens et occidens immo teres mũdi circulꝰ ſe pa-tres habere gaudet et expectat iudices. Et idcirco mũdꝰ oĩs laudes vobis ad honorẽ ſanctis debitũ ſupplex impendit.

(En). i. ecce (oriens). i. populus orientalis (⁊ occidens). i. populus occidentalis (immo) ꝓ certo (teres circulus). i. orbis (gaudet). i. letaẗ ſe vos (habere). i. retinere (patres) id eſt patronos (et) id eſt etiam (expe-ctat) ſcȝ vos iudices. ſ. futuros in nouiſſimo die ⁊ idcirco (oĩs mundus) id eſt xp̄ianitas (impendit). i. exhibet (ſupplex). i. ſuppliciter (vobis) ſcȝ aplis (laudes). i. honores reuerentiaȝ (⁊ debitũ honorẽ). i. optunã laudẽ
¶ Notandũ autor in hac lr̃a enumerãdo aplos ꝯmẽdat eos. qꝛ edifica-

nerunt eccleſiã p̄dicãdo.iuſte viuẽdo martyriũ ſuſtinẽdo. Et ex iſto con/
cludit ꝙ digni ſunt glĩa ⁊ honore.q2 dignũ eſt ꝙ oĩs mũdus ĩpendat eis
reuerẽtiã.qm̃ ĩpos habuit tãꝙ̃ ceteros p̃ncipales. Itẽ nota.q̊rundam
aploꝝ paſſiones iã ſunt recitate ꝓprijs ſuis ſequẽtijs.⁊ ꝗ paſſiones alioꝝ
q̇ ꝓprias ſequẽtias nõ hñt breuiter videam⁹.vñ be. Tho.ꝑ totã indiã pre
dicauit dñm noſtꝝ ieſuȝ xp̄m.nõ ſolũ ſermonibꝫ ſȝ ſignis ꝯfirmauit.q2 il/
lud qđ p̄dicauit hoc ꝯfirmauit. vñ q̄dã mulier noĩe amigdola vxor cari/
ſij accepta fide a bea.aplõ thoma baptiſata eſt q̄ iacens in cubiculo orauit
dñm vt veniã ꝓ delictis ſuis mereref Veniẽs aũt vir ei⁹ dixit. Cur triſtȝ
es.⁊ quare ꝯturbatũ eſt cor tuũ.ſcio eñ ꝙ ambulaſti ad hoĩem magum
et audiuiſti ab eo verba inania.relinq̄ cogitatões iſtas ⁊ epulemur ſimƚ
cum eñ mulier verba viri nõ aduertebat.ſȝ ꝯſtãter deũ orauit. Cariſius
aũt vir eius doluit ꝙ ſepareƚ ab vxore ſua indutus vilibꝫ veſtimẽtis ve
nit ad regeȝ.q̇ cũ vidiſſet eũ rex ait.q̄ eſt cã vilitatis tue q̄ te circũdat.at
ille.q2 ꝑdidi vxorẽ meã ꝑ hoĩem magum q̇ populũ regȝ nitiƚ ſubuertere
Quod audiẽs rex irat⁹ ꝯtra aplm̃ miſit ſeruos ſuos ad be. Tho. vbi ſe/
debat ⁊ docuit ꝓplm̃ ⁊ interfecerũt eũ gladio.q̇ circa ciuitatẽ indiã i mon
te circa mare ẽ ſepult⁹.vbi corꝑaliter req̇eſcit oĩbꝫ ꝑegrinis deuote eũ q̄rẽ
tibꝫ ꝓpria manu corpus dñicũ miniſtrãs.vt ꝓbatũ ẽ ꝑ xp̄ifideles. Sȝ bea.
Bartholome⁹ ſilr̃ in india paſſus ẽ. Vñ ab hyſtoriographis tres indie
deſcribunƚ. Prima q̄ mittit ad ethiopiã.ſcđa q̄ ad meros. tercia q̄ fidẽ fa
cit.ad hãc terciã indiã venit be. Bartholome⁹.⁊ ingreſſus templũ in quo
erat idolũ aſtaroth ibi mãſit.in h̄ idolo erat demon q̇ dicebat ſe oẽs infir/
mitates curare. Vñ factũ ẽ vt be. Bartho.ibi manẽte idolũ nulli daret re
ſponſa ⁊ nulli poterat ſubuenire.tũc ꝓpls ꝑrexit in aliã ciuitatẽ vbi cole/
baƚ ali⁹ demon.ſ.berith.⁊ ĩterrogauerũt q̄re deus eoꝝ aſtaroth nõ daret
eis rñſa.rñdens berith di. De⁹ veſter ſic captiuat⁹ ẽ.vt nec ſuſpirare neq̄ȝ
loq̇ audeat. Ex illa hora q̄ be.bartho.ibi venit.dicũt cultores idoli Quis
ẽ iſte Bartholome⁹.rñdit demon amic⁹ dei oĩpotentis.q̇ venit huc vt
deſtruat oĩa idola vr̃a. Dicũt ei.da nobis ſigna vt cognoſcam⁹ eũ.dixit
demon Capillũ nigrũ ⁊ criſpũ.carnẽ cãdidã.oculos grãdos.barbã ꝓlixã
hñs.⁊ paucos canos. ⁊ veſtiƚ veſte purpurea. induiƚ pallio albo ⁊.xxvi.
anni ſtȝ ꝙ nunq̄ȝ ſordidanƚ veſtimẽta ei⁹.oẽm linguã loq̇ƚ ⁊ ĩtelligit His
aũt ſignis req̇ſitus apls ab indis inuentus eſt q̊s ꝯuertit ad dñm. Qđ
ꝑcipiens rex aſtroges miſit ſeruos ſuos.vt vbi inuenirent be. aplm̃ vin/
ctum illũ ꝑducerẽt ad eũ. Qđ cũ feciſſent dixit ad eũ aſtroges. Tu es q̇
auertiſti fratrẽ meũ. Cui apls Ego nõ auerti eũ.ſȝ ꝯuerti.⁊ cũ hec dice/
ret nunciatũ eſt regi ꝙ de⁹ ſuus cecidiſſet.⁊ in nihilũ redact⁹ eẽt Tũc rex
irat⁹ iuſſit be.aplm̃ fuſtibꝫ cedi ⁊ viuũ excoriari.ſic be.bartholome⁹ felici
ter migrauit ad dñm. ¶ Item nota.be. Philippus cũ duobꝫ annis ꝑ Sy
chiã p̄dicaret a paganis ad ĩmolandum ſtatue martis cõpellabatur. tũc
draco de ſtatua exiuit ⁊ filium pontificis interfecit. ⁊ duos tribunos de
ſtruxit ſeu extinxit. Dixit philippus. Credite mihi ⁊ ſtatuam confringi
te ⁊ crucem dñi adorate.tunc infirmi ſanentur ⁊ mortui reſuſcitenƚ Tũc
hij (qui cruciabantur) clamabant ſana nos. et hunc martem confringe/
mus Tũc philippus oẽs ſanauit.⁊ illis tribus mortuis impetrauit vitã

Per hoc venit in aſyam in ciuitatē hyeroſolymā vbi p̄dicauit ⁊ ibi p̄ infi-
deles ad inſtar mḡri ſui quē p̄dicauit crucifixus eſt. ⁊ iuxta eū due filie eiꝰ.
vna a dextris alia a ſiniſtris ſepulte ſunt. Sed ſymō ⁊ iudas frater eius q̄
et thadeꝰ nūcupaŧ fuerūt frēs iacobi minoris ⁊ filij marie cleophe. q̄ꝝ vnꝰ
ſcȝ iudas in meſopotania. Symon ꝟo in egipto p̄dicauit. Deinde ambo
in p̄ſyā venerūt vbi duos magos. ſcȝ araes ⁊ arfaxat inuenerūt multa ſig
na faciētes q̊s bti apl'i fugerūt ad aliā ciuitatē. pōtifices ꝟo ydoloꝝ vene-
rūt ad eos ꝯtra apl'os ꝯcitauerūt vt cū illuc venirēt eos interficerēt. Cuȝ
ḡ apl'i illuc veniſſent p̄dicti pontifices in eos irruerūt ⁊ eos trucidauerūt.
In ip̄a ꝟo martyrij hora eoꝝ tāta fiebāt fulgura vt tēplū iudeoꝝ triphas-
rie incenderet. ⁊ illi duo magi in carbones ictu fulminis ꝟtebanŧ. Tūc rex
abagores q̇ ad fidē ꝯuerſus eſt. corpora apl'oꝝ ad vrbē ſuā trāſtulit. ⁊ in eo
rum honorē eccleſiā mire magnitudinis fabricauit. ¶ Item bea. Jacobus
maior filius zebedei frater iohānis euāgeliſte oēm yndiā ⁊ ſamariā p̄dicā
do viſitauit. Accidit aūt vt quēdā magū noīe hermoginē diſcipulū ſuuȝ
philetū mitteret ad eū vt ꝯtra ip̄m diſputaret. Jacobꝫ aūt ſcripturis ſa-
cris ieſum eſſe filiū dei ꝯfirmauit. ⁊ ſtatim philetū ad fidē ꝯuertit. Tunc
hermogenes p̄cepit demonibꝫ vt btm̄ Jacobū ⁊ philetū vinctū ducerēt
ad eum. veniētes aūt demones vbi iacobꝫ orabat dixerūt iacobo. O apl'e
dei miſerere noſtri. q̇ dixit q̄re veniſtis ad me. dicūt ei. hermogenes miſit
nos ad te vt te ⁊ philetū vinctū ad eū ducerēmꝰ. q̇bꝫ dixit. i noīe dei abſol
uat vos angelus. reuertētes ad hermoginē eum nō ledēdo ad me vinctū
ducatis. qđ cū feciſſent. btūs Jacobꝫ dixit. tu me ledere voluiſti. ſed ego te
ledere nō p̄miſi. ⁊ ſic eū ad fidem ꝯuertit. poſtea abiathar pontifex reple-
tus zelo miſit ſeruū ſuū qui mitteret funē in collū apl'i ⁊ perduceret euȝ ad
p̄toriū herodis q̇ iuſſit eū decollari. ⁊ ſic martyrio coronatus. ſed iacobus
minor primus inter apl'os miſſam celebrauit ⁊ p̄petuā virginitatē ꝯerua-
uit. hic cū predicaret de gradu p̄cipitatus eſt. poſtea per longū tempus vi
dentes iudei q̄ paulū nō poſſent occidere. q̄r dn̄s eū romā adire fecit. cru-
delitatē ſuā in btm̄ iacobū poſuerūt. quē lapidibꝫ obruerūt. vbi vnꝰ ex eis
valido ictu cerebꝝ eius excuſſit. ⁊ tali martyrio migrauit ad xp̄m ſepul-
tus ibidem ꝓpe templū ¶ Pro terminis nota. anthiochus đr aliquis
de anthiochia. Sed remus eſt ꝓpriū nomē fluuij. Sed ethiops eſt nomē
tercie declinatōis. ⁊ đr aliq̇s de ethiopia. ⁊ p̄t eſſe cōis generis. ſed oriens
et occidens ſ̄cant p̄tes mūdi ⁊ ſunt noīa om̄is generis

**Jocundare plebs fidelis cuius pater eſt in celis reco
lens ezechielis prophete preconia.**

Hic autor deſcribit aliā ſequētiā q̄ cantaŧ ob reuerētiā et dignitatem
ſctōꝝ euāgeliſtaꝝ. Et diuidiŧ in duas p̄tes. In p̄ma hortaŧ populū ad le-
ticiā declarādo viſionē quaȝ Ezechiel ꝓpheta ⁊ ſctūs Johēs viderūt. In
ſecūda exponit hāc viſionē ad noſtrā cognitōem. ponēs in l'ra euāgeliſtaꝝ
ꝯfiguratōes. ſcđa ibi. Forme formāt di. O (fidelis plebs). i. ꝓpl'e xp̄iane
(tu iocūdare). i. letare (cuiꝰ) ſcȝ plebis (pater). i. deus oip̄otēs (eſt) id eſt

exiſtit (in celis).i.in regno celoꝝ (recolens).i.rememorās (p̄conia) id eſt ꝓphetias (ezechieli) ꝓphete ſupple ſic dicte

Eſt iohānes teſtis chriſti. ſcribens in apocalipſi. vere vi/di vere ſcripſi. ꝟba teſtimonia Circa thronū maieſtatis cū ſpi/ritib⁊ beatis. quattuor diuerſitatis. aſtant animalia.

¶ (Johes) ſcꝫ euāgeliſta (eſt teſtis).i.teſtimoniū ꝑhibēs (xp̄i) ſcꝫ ezechie li (ſcribēs in apocalipſi).i.in tali li. s^c ego iohes (vidi ꝟe).i. ꝟaciter (ſcri/pſi).i. exaraui lr̄is ⁊ mūdo demōſtraui (ꝟe).i. ꝟaciter (ꝟa teſtimonia).i. diuina myſteria (circa thronū maieſtatꝭ).i. circa maieſtatē diuinā (cū bea/tis ſpiritib⁊).i. cū angelis ⁊ ſctis (aſtāt).i. p̄ſentes ſtant (q̄ttuor aīalia).i. q̄ttuor euāgeliſte. ſ. hn̄tes formas diuerſitatis.i. ſtꝭ diuerſi in figuris

Formā primū aquilinam et ſecūdū leoninā. ſed humanam et bouinam. duo gerunt alia

¶ (Primū). ſ. aīal. gerit (formā aq̄linā. ⁊ ſcd̄m). ſ. aīal hꝫ (leoninā). ſ. for/mā (ſed) ꝑ tn̄ (duo alia). ſ. aīalia (gerūt).i. hn̄t (hūanā). ſ. formā (⁊ boui/nā) ſcꝫ formā ¶ Notād̄. hec ſn̄ia pt ſic ſumi. ꝓp̄ls xp̄ian⁹ dꝫ letari ꝓpter vi/ſionē ezechielis ⁊ ſcti Johis euāgeliſte. ꝯcordāt em̄ in iſto ꝙ viderunt in throno maieſtatis q̄ttuor aīalia q̄ttuor diſpoſitōes ⁊ figuras hn̄tia. ſ. aq̄le. leonis. hoīs. ⁊ bouis. Itē nota ſcribit Lu. in euāgelio. Meſſis q̄dē mul/ta ⁊c. illa ꝟba bn̄ ꝯueniūt euāgeliſtꝭ q̄ ſtꝭ tāq̄ ope̱rarij miſſi ad colligēdum fructū meſſis. Vn̄ in euāgelio. Ego vos elegi vt eatis ⁊ fructū afferatis. et fruct⁹ veſter maneat. Jn q̄b⁊ ꝟbis euāgeliſte dupl'r ꝯmēdanꝭ Primo ex ꝯſtātia p̄dicatōis. cū dr̄ meſſis q̄dē multa. Scd̄o ꝯmendāꝭ ex collectōne frumenti cū dr̄. operarij ꝟo pauci. de p̄mo dr̄ in euā. ⁊ miſit eos ad p̄dican/dū. vn̄ Jſa. Vos eſtis mei dr̄ dn̄s. vn̄ ꝯſtātiā p̄dicatōis euāgeliſte ꝯfirma/bant ꝑ exhibitōem teſtimonij. q̄r teſtabanꝭ idoneitatē. de qua dr̄ in actib⁊ apl'oꝝ. Hūc deus ſuſcitauit. cui⁹ nos teſtes ſumus. etiā teſtabanꝭ veritatē vn̄ in actib⁊ apl'oꝝ. Nos ſum⁹ teſtes omniū q̄ fecit deus in regione iudeo/rum in inferno in regione angeloꝝ. O quāta fecit dixit ⁊ ꝓtulit. horuꝫ em̄ teſtes ſumus. Jtē dr̄ in actib⁊. Et eritis mihi teſtes in hieruſalēꝫ ⁊ in om̄i iudea ⁊ ſamaria ⁊ vſq̄ ad extremū terre. Scd̄o cōmendanꝭ ex collectōne fructuū in dignitate meriti. vn̄ q̄uis apl'i miſſi ſtꝭ ad p̄dicādū. tn̄ hi q̄ttu/or electi ſtꝭ ad ſcribēdū euāgelia. Jtē dr̄ be. Gre. Electi ſtꝭ in xp̄o an̄ mūdi ꝯſtitutōem vt eēnt ſcti ⁊ imaculati in vita ¶ Pro terminis nota. iocūdor eſt ꝟbū deponētale. p̄me ꝯiugatōis. Sꝫ apocalipſis eſt nomē tercie decli/natōis. fei gꝭ. ⁊ interp̄taꝭ q̄ſi reuelatio. ⁊ dr̄ ab apos quod eſt re. ⁊ calipſis velare. q̄ſi reuelare. Sꝫ aq̄lin⁹ leonin⁹ human⁹ ⁊ bouin⁹ ſtꝭ noīa denoia/tiua adiectiua deriuata ab his noīb⁊ aquila leo homo ⁊ bos

Forme formant figuraꝝ formas euāgeliſtaꝝ. quorum im/ber doctrinarum ſtillet in eccleſia.

¶ Hic ponit viſiones iā dictas q̄ꝫtū ad noſtrā cognitōem inferens noīa

euãgeliſtaꝝ. Et diuidit in duas ꝑtes. In p̄ma ponit noīa euãgeliſtaꝝ. In
ſecũda oſtẽdit rõnem q̄re iſtis figuris figurant̃. ſcd̾a ibi Formã viri ꝛc. di.
(forme figuraꝝ) .i. aīaliũ (formãt) .i. ꝑcãt (formas) .i. figuras euãgeliſta
rũ (quoꝝ) ſcꝫ euãgeliſtaꝝ (imber doctrinaꝝ) .i. diuina ſapia (ſtillat) id eſt
ſplendet (in eccleſia) id eſt in populo chꝛiſtiano.

Hi ſunt marcus ꝛ matheus lucas at quem zebedeus pa/
ter miſit tibi deus dum laxaret rethia

¶ (Hi) ſcꝫ euãgeliſte (ſt̃) .i. noīant̃ (marc⁹ mathe⁹ lucas. at) .i. ꝛ (quem
ſcꝫ iohẽm euãge. (pater) ſcꝫ ei⁹ iohis (zebede⁹) ſic dict⁹ (miſit) .i. dedit ti
bi (dũ laxaret) .i. extenderet (rhetia) ſcꝫ ad capturã piſciũ ¶ Notandũ
iſte q̄ttuoꝛ euãgeliſte ſt̃ ſpẽal'r electi ꝓpter hoc vt euãgelia ꝯſcriberent. qꝛ
nullis alijs ſctis eſt hec dignitas collata. g̊ ꝑ ordinẽ videndũ eſt ex q̄bꝫ et
q̃uo ſt̃ electi. vñ Lucas fuit ſyꝛus nat⁹ ex anthiochia. arte medic⁹. qꝛ vt
d̾t Hiero. Dño p̄dicãte ſuis p̄dicatoībꝫ nõ adheſit. ſed poſt paſſionẽ xp̄i
ad fidẽ venit magne ꝑfectõis ꝛ optime vite. ad deũ. ad ꝓximum. ꝛ ad ſe
ipm. Sil'r q̊ ad ſuũ officiũ fuit ſic ꝙ in figura q̄drupedis ſcꝫ bouis deſcribi
tur. hic Lucas credit̃ fuiſſe ſoci⁹ Cleophe q̄bꝫ poſt reſurrectõem xp̄s ap
paruit ipis trãſeũtibꝫ in emaus. Etiã fuit familiaris beate ꝟginis marie.
ſic ꝙ ipa eũ certificauit de his q̄ ſibi ꝯſtabãt. ſcꝫ de angelica ſalutatõe ꝛ na
tiuitate xp̄i. ¶ Sed marc⁹ fuit q̄dã leuitic⁹ ſacerdos. hic cũ beato Petro
ꝓfectus eſt romã. et cũ ibi beatus petrus euãgeliũ p̄dicaret. rogauerũt fi
deles qui erãt rome beatũ marcũ vt euãgeliũ ꝛ beatã memoriã fidelibꝫ cõ
ſcriberet. Poſtq̃ꝫ vero marc⁹ miſſus eſt a btõ petro in alexandriã vbi or
dinatus eſt in epiſcopũ. ꝛ ibidẽ verbũ dei longo tꝑe pꝛedicauit ꝛ multum
populũ ad fidẽ xp̄ianã ꝯuertit. Cum aũt in paſcha btũs marcus miſſã
celebꝛaret. ꝯuenerũt oĩes pontifices. ꝛ cũ fune in ipſius collo miſſo ipſum
ꝑ totã ciuitatẽ trahebãt vt carnes eius in terrã fluebãt ꝛ ſanguine lapi
des rigabant̃. Poſtea reuerſus ꝓiecerũt ipm in carcerẽ ꝛ ab angelo ꝯforta
tus vt firmiter ꝛ ꝯſtãter in fide xp̄i ꝛ ꝯſtãtia euãgelij ꝑmaneret ibidẽ ſpi
ritũ emiſit ꝛ ſctã pace requieuit. ¶ Sed btũs Mathe⁹ fuit thеolonari⁹ et
p̄us vocabat̃ leui. cui⁹ domũ Jeſus xp̄s ſaluatoꝛ totius mũdi ingrediẽs
ſecũ diſcubuit. Qd̾ vidẽtes ſcribe ꝛ phariſei dixerũt ad diſcipulos xp̄i. q̄re
magiſter veſter mãducat cũ publicano iſto. Qui ꝑcipiẽs dixit phariſeis.
nõ eſt opus medico bene habentibꝫ. ſed male habentibꝫ. Quaſi diceret. nõ
veni vocare iuſtos ſed pctõꝛes. qꝛ iuſti ſpontanee ꝯueniũt ad ꝯuiuiũ. ſed
oꝑtet pctõꝛes trahere. Poſt hoc ieſus dixit ad eũ. ꝛ ſecutus eſt dominum
¶ Sed ſctũs iohãnes fuit fili⁹ zebedei ꝛ ꝯſobꝛin⁹ ieſu xp̄i. qui in cena ſu
pꝛa pectus dñi recubuit. ꝛ ibi archana celeſtia cognouit. q̄ freq̄nẽter in euã
gelijs ꝯſcripſit. Qui dũ epheſum p̄dicaret a p̄conſule capit̃. qui eũ ad cul
tum idoloꝝ ꝯpellere conabat̃. ꝛ cũ nollet in carcerẽ miſſus eſt. et iuſſu Do
miciani ceſaris romã ducit̃. vbi in doleũ feruẽtis olei mittit̃. ſicut patuit in
illa ſequentia. Verbũ dei. Itẽ nota ꝑ vltimã clauſulã ſcꝫ iſtã. At quẽ zebe
deus, vſq̃ꝫ ad finẽ ſententie deſcribit̃ ſctũs iohẽs euangeliſta.

Foꝛmā viri dans matheo. qꝛ ſcripſit ſic de deo ſicut deſcen dit ab eo. quem plaſmauit hominem

¶ Hic applicat cuilibet euāgeliſte ſuā figurā oñdēs cām q̄re iſtis figuris figurant̃ ⁊ diuidit̃ in duas ꝑtes In p̄ma facit qđ dictū eſt In ſcđa ꝓbat ꝓ poꝛtōem eſſe rōnabilē. ſcđa ibi. Ecce foꝛma hᷓ. di. p̄mo ſcꝫ ſacra ſcriptura. (eſt dans). i. tribuēs (matheo) tali euāgeliſte (foꝛmā). i. ſpēm (viri) id eſt hois. ſcꝫ ideo (qꝛ ſcripſit). i. p̄dicauit (ſic). i. taliter (de deo) i. de humani tate dei. ſic ſcꝫ filiꝰ dei (deſcēdit). i. generabat̃ (ab eo) ſcꝫ patri omnipotēti (quē) ſcꝫ hoīem (plaſmauit). i. fecit (hominē) ſcꝫ eſſe

Lucas bos eſt in figura vt pꝛemonſtratur in ſcriptura bo ſtiarum tangens iura legis ſub velamine.

¶ (Lucas) talis euāgeliſta (eſt bos). i. iumētū (in figura). i. hꝫ figurā bo uis (vt). i. ſicut (p̄mōſtrat̃). i. declarat̃ (in ſcriptura). i. euāgelio (tāgēs). i. declarās (iura). i. ꝯſuetudines (hoſtiaꝝ). i. ſacrificioꝝ (ſub velamine). id eſt ſub figura (legis). i. veteris teſtamenti.

Sed iohannes ala bina charitatis aquilina foꝛma fert̃ in diuina puriori lumine.

¶ (Sꝫ iohēs). ſ. euāgeliſta (fert̃). i. dr̄. ſcꝫ figuratus (aq̄lina foꝛma). i. ſub foꝛma aq̄le (⁊ bina ala charitatꝭ). i. duplici vita ſplēdēs. ſ. actiā ⁊ ꝯtēplati ua. sᶜ qꝛ vidit (puriori). i. clariori (lumine). i. oculo (in diuina). i. i diuiate

Marcus leo per deſertuꝫ clamans rugit in apertū iter fi at deo certū mūdum coꝛ a crimine.

¶ (Marcꝰ) ſcꝫ euāgeliſta. sᶜ figuratꝰ leo (rugit). i. ſonat (clamās) i. pꝛe dicans (ꝑ deſertū). i. totū mūdū (incertū iter). i. vita recta (fiat aptuꝫ). i. manifeſtū (deo) ſcꝫ glorioſo (coꝛ). i. ꝓpoſitū noſtrū. ſupple ſit (mūdū) id eſt purgatū (a crimine) id eſt a peccato

Quattuoꝛ deſcribūt iſti quadrifoꝛmes actus chꝛiſti ⁊ figu rant vt audiſti quiſquis ſuam foꝛmulam.

¶ (Iſti quattuoꝛ) ſcꝫ euāgeliſte (deſcribūt). i. narrāt (quadrifoꝛmes ac tus). i. quadruplices operationes (chꝛiſti). i. filij dei (⁊ figurant). i. repꝛe ſentant (vt). i. ſicut (audiſti) ſcilꝫ per pꝛioꝛa (quiſquis ſcꝫ eoꝛum ſuam foꝛ mam; vel figuram vel faciem

Natus homo declarat̃. vitulus ſacrificatur. leo moꝛtem depꝛedatur. ſed aſcendit aquila.

¶ (Hō natꝰ). i. figura hoīs (declarat̃). i. exp̄mit incarnatōem xp̄i (vitu lus ſacrificat̃). i. figura vituli indicat paſſionē xp̄i (leo dep̄dat̃) id eſt ſuſci tat (moꝛtē). i. figura leonis rep̄ſentat nobis reſurrectōem xp̄i. et (aquila aſcendit). i. foꝛma aquile expꝛimit aſcenſionem chꝛiſti. ¶ Notandum ꝙ

btūs math. deſcribit in figura hoīs. qꝛ in ſuis euāgelijs deſcribit incarna
tionē xp̄i. qliter deꝰ hō factus eſt. igit forma humana eſt ſibi deputata Sꝫ
beatus lucas depingit in forma bouis. qꝛ ipe deſcribit in ſuis euangelijs
paſſionē xp̄i qualiter xp̄s ꝓ nobis tanꝙ vitulus oblatus eſt. Sꝫ marcꝰ
deſcribit in figura leonis. qꝛ p̄dicauit in mūdo clamās ꝯtra pctōꝛes tāꝙ
leo rugiēs dicens. Expurgate vetus fermentū ⁊ abijcite pctā veſtra de
cordibꝫ veſtris vt inhabitet vos xp̄s. qꝛ coꝛ mūdū ē dei tēplū. ſm dictū
apl'i. tēplū dei ſcm̄ ē qđ eſtis vos. Itē p̄s. In tēplo ſancto ſuo .i. in corde
puro ⁊ imaculato. Sꝫ ſcūs iohēs deſcribit in forma aqle. qꝛ aqla ē auis al
tiſſimi volatus. ſic ſcūs iohēs altiſſime ⁊ ꝓfundiſſime ꝯſcripſit euange
lia de oīpotentia ⁊ de diuinitate dei. qꝛ dixit. In p̄ncipio erat v̄bū ⁊c. igit
ꝯuenit ſibi diſpoſitio aqle. Tunc reſumit iſtud ſub breuitate dicēs ꝙ ma
theus in ſpē hoīs deſcribit humanitatē ⁊ incarnatōnem ieſu xp̄i. Lucas
deſcribit paſſionē xp̄i in ſpē bouis. Marcus deſcribit reſurrectōem xp̄i ⁊
extremū iudiciū in ſpē leonis. qꝛ extremū iudiciū eſt hoꝛribile ⁊ tremēdū.
Sed beatus Johēs deſcribit ꝑpetuitatē diuinitatis in ſpecie aquile

¶ Notandū. btūs matheus habuit faciē hoīs. cuiꝰ rō ſm Hiero. ē. qꝛ re
cte ſe habuit ad directōem. ſic ꝙ docuit quō xp̄s hō natꝰ ē de pura v̄gine
Sꝫ ſanctus iohēs habuit faciē aquile. qꝛ oꝛdinatus ē ad deū. vn̄ ꝑ oculū
eius intuet archana celeſtia. Unde dꝛ ſm p̄hm in naturalibꝫ ꝙ aqla ha
bet tam acutum viſum ꝙ ſolem irreuerberaliter aſpicit. ⁊ in alto volans
piſces maris videt. ⁊ habet roſtrum valde acutum. Etiam exuſta a ſole
in fontem magno impetu ſe ꝓijcit. ⁊ ſenectutem abijcit. ⁊ ideo dt p̄s. Re
nouabit ſicut aqle iuuentus tua. Sed marcus habuit faciē leonis. qꝛ ca
tuli leonū tribꝫ diebꝫ moꝛtui iacent. ⁊ rugitu leonis ſuſcitant. vt dt p̄hus
de naturis aīaliū. ⁊ iſtud bn̄ ꝯuenit marco. igit ⁊c. Sꝫ lucas hꝫ figurā vi
tuli. qꝛ ratōe oꝛdinatus fuit ad ſuum officium. ſcripſit em̄ ⁊ impleuit hoc
qđ alij euāgeliſte dimiſerūt. Un̄ bos eſt aīal moꝛoſum hn̄s vngulas di
uiſas. ſic ꝙ btūs lucas moꝛoſe ⁊ diſcrete miniſteriū ſibi traditū adimple
uit. Unde iſtas cauſas ꝯformauit qdaꝫ metriſta dicēs. Eſt lucas vitu
lus. leo marcus. auiſꝗ ioānes. Eſt hō matheus quattuoꝛ iſta deus. Eſt
hō naſcendo vitulus moꝛtē patiendo. Eſt leo ſurgēdo. volucriſꝗ ſum
ma petendo ¶ Item nota. iter eſt nomē tercie declinatōis neutri gene
ris. Sꝫ quadriformis eſt nomē adiectiū ꝯpoſitū a noīe quadrū dri. ⁊ foꝛ
ma. Item nota. cū dt. qdā libꝛi habent queꝗ ſuā foꝛmulā. tunc dꝫ ſic
exponi (ſua foꝛmula) .i. ſua diſpoſitio (figurat) .i. rep̄ntat (queꝗ) .i. que
libet eoꝝ (vt audiſti) id eſt ſicut rōnibus cōpꝛobatum ꝑcepiſti

Ecce foꝛma beſtialis. quā ſcriptura ꝓphetalis notat. ſꝫ ma
terialis hec ē impoſitio. Currūt rotis volant alis viſus lux ē
diſcretalis. rota ſenſus litteralis equalis ala ꝯtemplatio

¶ Hic autoꝛ ꝓbat has figuras euāgeliſtaꝝ rōnaliter aſſignatas. ⁊ cū h̄
declarat quandā viſionē dicēs (Ecce beſtialis foꝛma) .i. ꝑ beſtias rep̄ſen
tata (quam) ſcꝫ foꝛmam (ꝓphetalis ſcriptura) ezechielis prophete (no

rat).i.exp̄mit(ſ3).ꝓ tn̄ (hec ipoſitio).i.notificatio illoꝝ ſignoꝝ (eſt).i.exiſtit (materialis) ¶ Notandū q̄liter ſcriptura ꝓphetaꝝ ē manifeſta ꝑ figuras q̄ttuoꝛ aīaliū irrōnaliū. Intellige ꝙ iſte q̄ttuoꝛ figure non ſunt in euāgeliſtis naturalr̄ vel ſ̄m curſum nature eis ꝯnexe. qꝛ vt ſic tunc eſſent mōſtra. ſ3 iſte figure ſunt eis appropriate ſ̄m ꝓportōem materie de q̄bus materijs ſcripſerūt euāgelia. qꝛ mathe⁹ ſcripſit de natiuitate xp̄i. ꝛ h3 figurā hoīs. Lucas de paſſione ei⁹. ꝛ h3 figurā bouis. Marc⁹ de reſurrectione xp̄i. ꝛ h3 figurā leonis. Johes de aſceſione xp̄i. ꝛ h3 figurā aquile. Deinde ſubiūgit aliā viſionē dicēs (Currunt) ſc3 euāgeliſte (rotis) ſc3 ſuꝑ rotas in viſione ezechielis (volāt. alis) ſc3 ſuis (lux diſcretalis). i. vetus teſtamētū vel myſtica expō ſacre ſcripture (ē viſus) ſc3 eoꝝ aīaliū (rota) ſc3 q̄ apparuit (eſt).i. dꝛ (ſenſus lr̄alis) ſacre ſcripture (ala) ſc3 q̄ apparuit (ē ꝯtēplatio).i. dꝛ vita ꝯtēplatiua. ¶ Notandū circa vltimā ꝑtē huius ſentētie legit̄ in Apo. ꝙ hec q̄ttuoꝛ aīalia habuerūt alas. ꝛ diſpō eoꝝ erat quaſi rota in medio rote. ꝛ vnūq̄dq3 ibat an̄ faciē ſuā ꝛ cū ambularēt ambulabāt ſil̄r vt rote. vn̄ de iſto dt̄ btūs Hiero. in gloſa ezechielis. ꝙ q̄dlibet aīaliū habuit quattuoꝛ facies ꝛ q̄ttuoꝛ pēnas. vt has poſſum⁹ intelligere opoꝛtet nos imaginari aliq̄d aīal hn̄s caput quadratū ꝛ in qualibet ſuꝑficie opꝫtet nos imaginari vnā figurā ex ꝑte anterioꝛi faciē homis. ad dexterā faciē leonis. ad ſiniſtrā faciē bouis. a ꝑte poſterioꝛi faciē aq̄le. Igit̄ dt̄ btūs Gregoꝛi. Facies hoīs ꝛ facies leonis a dextris ipoꝝ facies vero vituli ꝛ aq̄le a ſiniſtris ipoꝝ quattuoꝛ. licet q̄dlibet habuit q̄ttuoꝛ facies. tn̄ ꝑ excellentiā cuilibet euāgeliſte eſt vna facies attributa ſ̄m exigentiam materie de qua ſcripſit euangeliū. ꝛ ſic habet̄ ꝙ ꝯtēplatio ipoꝝ ſit equalis et q̄dlibet eoꝝ his quattuoꝛ figuris deſcribitur

¶ Pro terminis nota. beſtialis ē nomē adiectm̄ deriuatū a noīe beſtia Sz notus ta tum ē nomē adiectm̄ deriuatū a ꝟbo noſco. Itē greſſus eſt nomen quarte declinatōis. ꝛ venit a gradioꝛ Itē lr̄a aliter p̄t exponi ſic. ſ. euāgeliſte vel iſta aīalia (currūt).i. volant (rotis).i. in rota (ꝛ volāt).i. circulariter mouent̄ (alis).i. ꝑ alas (ꝛ iſta tota ꝯtēplatio).i. viſio manifeſta euāgeliſtaꝝ (ē diſcretalis viſus).i. ſp̄ualis viſio. ſic ꝙ vnūq̄dq3 videt̄ vna figura (q3) ꝓ et (eſt equalis).i. vnifoꝛmis (greſſus).i. ꝓgreſſionis

Paradyſus his irrigatur viret floꝛet fundatur his abundat his letatur quattuoꝛ fluminibus

¶ Hic autoꝛ oñdit quō ſcī euāgeliſte officiū eis traditū deuote ipleuerunt. ꝛ cū hoc dirigit petitōem ad xp̄m dicēs (Paradyſus) ſc3 celeſtis vel fides xp̄iana (irrigat̄).i. humectat̄ (his).ſ. euāgeliſtis (viret).i. creſcit (floꝛet).i. germinat (fecūdat̄).i. fructificat̄ (letat̄).i. gaudet (his quattuoꝛ fluminib⁹).i. doctrinis ſanctoꝝ euangeliſtaꝝ

Fons eſt chꝛiſtus hi ſunt riui. fons eſt altus hi pꝛocliui. vt ſapoꝛem fontis viui miniſtrent fidelibus

(Chꝛiſtus).i. ieſus filius dei (eſt fons) ſc3 hoꝝ fluuioꝝ (hij) ſc3 euā

geliſte (ſunt riui) id eſt riuuli huius fontis (fons) id eſt chriſtus (eſt altus) id eſt ꝓfundus incōprehenſibilis. vel (altus) id eſt ſublimis (hij) .ſ. riui vel euangeliſte (ſunt proclini) id eſt capaces (vt) ꝓ ꝙ (miniſtrent) id eſt tribuant (fidelibꝫ) id eſt xp̄ianis (ſaporem) id eſt cognitōem (viui fontis) id eſt dei omnipotentis.

Hoꝝ riuo debriatis ſitis creſcat charitatis. vt de fontē deitatis ſatiemur plenius

Conſtrue (Noꝝ) ſcʒ euangeliſtaꝝ (riuo) .i. doctrina (debriatis) id ē repletis (creſcat) .i. augeat (ſitis) .i. appetitus ⁊ deſideriū (charitatꝭ) ſuple diuine (vt) .i. ꝙ (ſatiemur) .i. repleamur (plenius) .i. ꝓfundius ⁊ ꝑfectius (de fonte) id eſt gratia (deitatis) id eſt diuinitatis.

Quorum trahat nos doctrina vicioꝝ de ſentina ſic perducat ad diuina ab imo ſuperius

Conſtrue (Quoꝝ) ſcʒ euangeliſtaꝝ (doctrina) id eſt illuminatio (trahat) id eſt extrahat nos (de ſentina) id eſt macula (viciorum) id eſt peccatorum (ſic) id eſt tali modo (perducat) ſcʒ nos chriſtianos (ab imo) id eſt a preſenti ſeculo (ſuperius ad diuina) id eſt ad regna celorum.

¶ Notandū. mundus comparatur paradyſo propter quandam ſimilitudinem. qꝛ ex paradyſo ortū eſt p̄mum peccatum ⁊ p̄ma tranſgreſſio mandati facta eſt in paradyſo. ſic ꝙ ibi facta eſt mundi damnatio. ⁊ exinde totus mundus peccatis factus eſt plenus. Item fluuius (qui egreditur de paradyſo) diuiditur in quattuor regiones. ſcʒ orientalem occidentalem. auſtralem. ⁊ ſeptētrionalem. ⁊ ergo mundus comparatur paradyſo. ¶ Item nota. autor appellat euangeliſtas riuos propter ſimilitudinem. quia ſicut totus mundus irrigatur quattuor fluminibus de paradyſo emanantibus vel fluentibus. ſic totus mundus inebriatur ⁊ informatur quattuor doctrinis euangeliſtaꝝ. ⁊ ideo pſalmiſta dꝛ Riuos eiꝰ inebrians ⁊c̄. quorum riuorum fons eſt xp̄s. de quo dꝛ in euangelio Qui biberit aquam quam ego do. id eſt qui audierit meam doctrinā ꝑ quattuor euangeliſtas traditam. fiet in eo fons ⁊c̄.

¶ Pro terminis eſt notandū. ꝙ paradyſus ſm̄ diuerſos inuenitur in diuerſis generibꝫ. vnde Greciſta. De maſculinis dꝛ ille locus. ⁊ dꝛ a para quod idem eſt ꝙ iuxta ⁊ dyſis amenitas. qꝛ in paradyſo ſunt voluptates deliciaꝝ. Sʒ vireo vires virere eſt verbū neutrale ſcd̾e ꝯiugationis. Sʒ abundo eſt verbū p̄me ꝯiugatōis neutralis generis. ⁊ dꝛ quaſi ſatis habeo. Sed ſuperius eſt aduerbium loci vel comparandi. ⁊ dꝛ ab illa prepoſitōne ſupra. Sed ſentina dꝛ foſſa circūuallata ⁊ omnibus immundicijs plena. Sed perducat eſt verbum tercie coniugatōnis. ⁊ cōponitur a per ⁊ duco Item nota. ꝙ aliqui ſic legunt textum. horum riuos debibatis. tunc debet ſic exponi (debibatis) id eſt deguſtetꝭ (riuos) id eſt doctrinas (hoꝝ) ſcʒ euangeliſtaꝝ. Sʒ melius videꝛ ꝙ lr̄a habeat ſic. horum riuo debriatis. exponendo vt patuit.

Beata beatoꝝ martyrũ ſolẽnia. O deuote recolẽda victoꝝ certamina. Digni dignis fulgẽt ſignis ꝛ florẽt virtutibꝫ. Jllos ſemꝑ ꝯdecenter veneremur laudibꝫ.

¶ Jſta eſt ſequentia tertia de cõi ſcõꝝ. in qua autoꝛ tãgit ſolẽnitatem oim ſanctoꝝ martyrũ in cõi. Et diuidiť in tres ꝑtes. Jn ꝓma ꝑte excla/mando extollit ſolẽnitatẽ ſanctoꝝ martyꝝ. Jn ſcđa parte reddit cauſam debite ſolẽnitatis. Jn tercia ꝑte inuocat eos ad intercedendũ ꝓ nobis. ſe cunda ibi. fide voto. tercia ibi. ğ facti. Quantũ ad ꝓmã ꝑtẽ đr (O beata ſolẽnia). i. magne ſolẽnitates (btõꝝ martyꝝ). ſ. xp̄i (o certamina). i. pu/gne (victoꝝ). i. ſcõꝝ martyꝝ (recolenda). i. veneranda (deuote). i. humi/liter. ſ. a populo xp̄iano (digni) ſcꝫ martyres (fulgent dignis ſignis. ꝛ flo rent). i. ſplendẽt (ꝟtutibꝫ. nos veneremur). i. honoremus (ſemꝑ). i. om̄i tꝑe (ꝯdecenter). i. honoranter (illos) ſcꝫ martyres (laudibꝫ). i. canticis.

¶ Notandũ. ſcribiť Machabeoꝝ primo. Moriamur in ſimplicitate no/ſtra. ꝛ teſtis eſt nobis deus q̄m iniuſte ꝑdidiſtis nos. Jſta ſunt verba fi/liorum iſrael ad anthiochum. qui poſt morteꝫ Alexandri magni vocaba tur macedo. qꝛ ꝓus regnauit in grecia. ꝛ diuiſit regnum ſuum duodecim pueris eius. qui omnes impoſuerunt ſibi diademata. ꝛ multiplicata ſunt multa mala in terra. ꝛ ſurrexit in terra radix peccati filius anthiochi. qui erat obſes rome grauiter tribulauit populũ dei. ꝛ ſurrexit dux populi cõ tra anthiochum ꝛ ꝯgregauit populũ magnum Sed antiochus inuaſit fi lios iſrael in die ſabbati. ſed ipi negauerunt preliũ ne polluerent diem ſab bati dicentes. moriamur in ſimplicitate noſtra. ꝛ hoc fuit ꝑ̄ſagiũ mortis ſanctoꝝ martyrũ ꝗ innocenter occiduntur. Primo ratõne patientie. cum đr. moriamur ꝛc̄. Scđo rõne innocentie. cum đr. teſtis eſt nobis deꝰ Pri mũ declaratur. nã in om̄ibꝫ tribulatõnibꝫ erant patientes ꝛ inſidias forti ter ſuſtinentes. vñ in libro ſapientie ſcribiť Corã hominibꝫ tormẽta paſſi ſunt. deus tentauit illos. Et alibi. Beatus vir qui ſuffert tentatõem. tẽ tatio em̄ patientiã operatur. patientia vero opus bonũ. qđ opus eſt meri/toriũ eterne vite. q̄m aĩe iuſtoꝝ in manu dei ſunt. Deinde declarať ſcđm. nã vox ſcõꝝ martyꝝ quotidie clamat ad dñm ꝓ vindicta ſuoꝝ inimicoꝝ vñ in Apoc. Vidi ſub ara dei voces occiſoꝝ clamantiũ. dñe quare nõ vin dicas ſanguinẽ noſtꝝ. Et acceperunt diuinũ reſponſum. adhuc ſuſtinete modicũ tempus donec impleať numerus fratꝝ veſtroꝝ. Item p̄s. Vin/dica dñe ſanguinẽ ſanctoꝝ tuoꝝ. ꝗ effuſus eſt. Jtẽ ſi arguať. ex iſto vide/tur ꝙ ſancti dei ſunt iniuſti ꝛ legis tranſgreſſores. quia petunt vindictaꝫ nam dicitur in euangelio mathe. Orate pro ꝑſequentibus ꝛ calumnian/tibus vos. Dicendum eſt ꝙ ſancti non petunt vindictam malicie. ſꝫ ro/gant deum pro vindicta gratie. vt cognoſcãt ſe deliquiſſe in amicos dei vt conuertantur ad dominum et penitentiam agant pro delictis ſuis Et quia ſancti martyres chriſti iſta duplici virtute fulgent. ſcilicet pa/tientia ꝛ innocentia. et ergo merito cum dignis laudibus et ſolennitati/bus extolluntur ¶ Item ſancti martyres dicuntur victores non ꝙ vi

terũt ſuos aduerſarios eos interficiendo.ſ; ꝟtutib⁊ trãſcẽdẽdo.q̃uis cor/
poralr̃ mortui ſtꝫ.tñ ſpũalr̃ viuificãt. Et h̃ declarat duplr̃. ſcꝫ ethice ⁊ the
ologice. Ehice ſic.dr̃ em̃.iiij ethico. Meli⁹ eſt mori q̃ facere ꝯtra bonum
ꝟtutis. Vñ Homer⁹ laudat quẽdã puerũ mortẽ libere ſubeũtẽ ne indi/
gna a ſuis natalib⁊ ſuſtineret.⁊ ſ̃ ſcĩ martyres mortui ſunt ⁊ ad vitã trãſ/
lati.qr oculis inſipiẽtiũ viſi ſtꝫ mori.illi aũt ſtꝫ in pace Theologice ſic decla
rat.qr dr̃ euan. Nolite timere eũ q̇ p̄t corp⁹ occidere.ſ; timere eũ q̇ corp⁹
et aiaꝫ p̄t mittere in gehẽnã.necc̃e eſt em̃ vt vitã eternã mors p̄ueniat.vñ
in euã. Niſi granũ frumẽti cadẽs in terrã mortuũ fuerit ip̄m ſolũ manet

Fide voto corde toto adheſerunt domino. Et inuicti ſunt ad dicti atroci martyrio

¶ Hic au.reddit cãm q̃re ſcĩ martyres ſtꝫ extollẽdi laudib⁊ di. (Adheſe/
rũt ſcĩ martyres).i.aſtiterũt(dño).i.xp̄o(fide).i.ĩ ꝯfeſſiõe fidei(voto).i.
in ꝓmiſſione.ſcꝫ ex toto corde(⁊ inuicti).i.inſeꝑabiles(ſtꝫ addicti).i.adiu
dicati (atroci martyrio).i.crudeli tormento

Carcerati trucidati ꝑtulerũt plurima Igne leſi ferro ceſi tor/ mentorũ genera. Dũ ſic torti cedũt morti carnis ꝑ interitum

Et ſcĩ martyres (carcerati).i.carcere ĩcluſi(trucidati).i.puniti(leſi).i.ꝑ
cuſſi(ferro).i.gladijs(ꝑtulerũt).i.ſuſtinuerũt(plurima genera).i. varias
penas(tormẽtoꝝ).i.horribilium inſtrumẽtoꝝ penaliũ (dũ).i.qñ.ſcꝫ ſan/
cti martyres ſic(torti).i.puniti(cedũt).i.cedũtur(morti)ſcꝫ tꝑali(ꝑ in/
teritũ).i.mortẽ (carnis).id eſt vite temporalis.

Ut electi ſunt adepti btõꝝ merita Per ꝯtẽptũ mũdanoꝝ ⁊ ꝑ bella fortia meruerũt angeloꝝ victores ꝯſortia

Ut).i.ſicut(electi).i.p̄deſtinati(a deo ſunt adepti).i.acq̇ſierũt (p̄mia)
id ẽ mercedẽ(btõꝝ).i.regnũ celoꝝ(Per ꝯtẽptũ).i.ſpretũ(mũdanoꝝ).i.
tꝑaliũ(⁊ ꝑ fortia).i.virilia bella(victores).i.ſuꝑatores(ꝯſortia).i ſocie/
tates(angeloꝝ).i.ciuitatũ celeſtiũ(meruerũt) ¶ Notãd̃ q̇ ad felicitateꝫ
cuiuſlibet hoīs req̇rit̃ fides.vñ apl̃s. Frẽs nolite iugũ ducere cũ infidelib⁊
ex q̇ vult q̇ fidelitas ⁊ infidelitas diſtinguũtur ſicut de⁹ ⁊ dyabol⁹. Fi/
des em̃ multa oꝑat̃.nã fides mõtes trãſfert.vt dr̃ Marc⁹ in euãge. Iteꝫ
apl̃s ad Heb. Multos de patrib⁊ noſtris enũerat q̇ ꝑ fidẽ vicerũt regna
oꝑati ſunt iuſticiã.adepti ſtꝫ repromiſſiones ¶ Itẽ nota ꝑ votuꝫ intelligit
ſpem q̇ ſumme nec̃aria eſt.nã deſꝑatio eſt maxima cã interitus.ſ; ſpes nõ
ꝑmittit ꝯfuſionẽ.vñ p̄s. In te dñe ſperaui.nõ ꝯfundar ineternũ ⁊c.⁊ alibi
In te ſperauerũt ⁊ nõ ſunt ꝯfuſi.Sꝫ ꝑ cor dat̃ intelligere charitateꝫ q̇ eſt
in corde puro.⁊ eſt ſumme nec̃aria.qr ſine charitate nullũ op⁹ ad effectuꝫ
ꝓducit̃.vñ Apl̃s. Si linguis hominũ loquar ⁊ angeloꝝ.ſi omnẽ ſubſtan/
tiam meam do pauperib⁊ ⁊c.charitateꝫ aũt nõ habuero.factus ſum ſicut
es ſonans aut cymbalum tynniens. Itẽ nota au.enumerat plura genera
tormentoꝝ q̇ nõ debẽt intelligi vni martyri accidiſſe.ſed diuerſis. vt dicte

apl's. Nam alij tentati ſunt. alij ſecti. alij truncati. alij p occiſionem gladij mortui ſunt. ſed in hoc oēs ꝯueniūt. qꝛ oēs teſtimonio ſunt ꝓbati. Itē nota impoſſibile eſt ꝙ hō in hac vita anteq̄ȝ habeat dilectōem ad futurā gloriā p paſſiones corꝑales nō trahaꝛ. Rō huiꝰ eſt. qꝛ caro frequēter ꝯcupiſcit aduerſus ſpm̄. ꝛ hmōi paſſiones faciūt hoīem morti cedere. ne caro patiaꝛ interitū. ſed ad reſiſtendū hmōi ꝯcupiſcētijs requiriꝛ ſpūs fortitudinis quibꝫ hō ꝯfortaꝛ ne tꝑales paſſiones timeat ꝓ eterna gloria acq̄rēda. ¶ Pro terminis nota. adherere eſt v̾bū neutrale ſcđe ꝯiugatōnis. Sed addictus eſt participiū p̄teriti tꝑis a v̾bo paſſiuo addicor. Sed tortus a um eſt participiū p̄teriti tꝑis a v̾bo paſſiuo torqueor

Ergo facti coheredes chriſto in celeſtibꝫ. Apud ipſum vota noſtra promouete precibꝫ. Ut poſt huius vite finem et poſt tranſitoria. In perenni mereamur exaltari gloria

¶ Hic inuocat ſctōs martyres vt intercedāt ꝓ nob̄ dicēs (Ergo). i. vos ſci martyres (facti coheredes). i. in hereditate ꝑticipes (xp̄o). i. filio dei. (in celeſtibꝫ). i. in regno celoꝝ (vos ꝓmouete). i. dirigite (vota nr̄a). i. deſideria nr̄a (p̄cibꝫ). i. orōnibꝫ vr̄is (apud deū) ſcȝ oipotētē (vt). i. q̄tenus. (poſt finē). i. terminū (huiꝰ vite) ſcȝ tꝑalis (ꝛ poſt trāſitoria). i. res mutabiles huius mūdi (mereamur). i. digni ſumꝰ (exultari). i. ꝯgaudere (in ꝑenni gloria). i. in eterna vita ¶ Notandū p̄mo ꝙ ſci martyres maxime dicūtur coheredes xp̄i. nā hereditas xp̄i p tribulatōnem acq̄riꝛ. iuxta qđ dꝛ petrus aplꝯ. Chriſtus paſſus eſt ꝓ nobis. vobis relinquēs exemplū vt ſequamini veſtigia eius. qui pctm̄ nō fecit nec dolus inuentus eſt in ore eius. vn̄ Apl's ad Corinth. Sicut fuimus ſocij paſſionū. ſic ꝛ erimus ſocij ꝯſolationū. Itē aplꝯ ad Ro. Uos eſtis dei filij. ergo ꝛ heredes. ꝛ ſi heredes. ergo celeſtis regni ꝑticipes. quare dignū eſt vt eos imploremus quatenus ipſi ꝯfeſſores ꝓ nobis ad deū intercedāt. ¶ Scđo nota. au. impetrat eternā vitā poſt iſtā vitā. ad deſignādū ꝙ nullꝰ hominū corporaliꝛ p̄t intrare regnū celoꝝ niſi corꝑe glorificato poſt mortē tꝑalem. Rō eſt. qꝛ corpus eſt terreſtre ꝛ mortale. ꝛ nō p̄t glorie celeſti coequari. cū ipſa ſit ſempiterna. et ergo indiget glorificatione

O laudes ſaluatoris vt mens inciteꝛ humilis Sentiat hunc diem iuſta de cauſa celebrem. Gaudeat ꝛ ſeſe ſic pia vota promere.

¶ Iſtud eſt iam canticū aliud. in quo autor tangit materiam alicuius cōfeſſoris prout ipſa materia reſpicit quemlibet confeſſorem ꝛ in ꝯmuni Et diuidiꝛ in tres ꝑtes. In prima parte autor hortatur populū ad feſtiuitatem ſanctorum confeſſorum. Secūdo reddit cauſam huius celebritatis

In tercia dat modum inuocandi quemlibet confeſſorẽ. Secũda ibi. Hac
die. Tercia ibi. Ad tanti patris gloriam dicens (humilis mens) id eſt de-
uota anima chriſtiana (incitet) id eſt inſtigetur (ad laudes) id eſt ad ho-
norem (ſaluatoris) id eſt omnipotentis chriſti (vt) id eſt ꝙ (ſentiat) id eſt
cognoſcat (hunc diez) ſcȝ ſancti cõfeſſoris (iuſta) id eſt rationabili (de cau-
ſa) id eſt ratione (celebrem) ſcȝ eſſe .i. celebrandã (⁊ gaudeat) ſcilȝ anima
chriſtiana. id eſt letetur (ſic) id eſt taliter (ſeſe). id eſt ſeipſa (ꝓmere) id eſt
decantare (pia vota) id eſt deuotas ſuas orõnes ¶ Notandũ primo ſcri-
bitur in libro Sap̄. Et quis ſicut Hierobabel ſacerdos magnus qui in
vita ſua ſuffulſit domũ. et in dieb ſuis corroborauit templum. et ſunt ver-
ba ſcripta de Hierobabel qui renouauit templum dei poſt tranſmigrati-
onem babilonis. Et poſſunt hec verba ꝯuenienter ad quemlibet confeſſo-
rem applicari. Unde in his verbis principaliter tria attendũtur Primo
ſacramentorum dei ꝯmunicatio. Secũdo ſancte eccleſie edificatio. Ter-
cio attenditur chriſtiane fidei cõfirmatio. Et hec tria requirũtur ad quẽ-
libet doctorem fidei qui deſignatur nomine hierobabel. Unde hierobabel
interpretatur quaſi diſſipator confuſionis. Nam quilibet predicator tene-
tur ꝯfuſionem populi diſſipare. ⁊ ſanctam fidem ſumma diligentia infor-
mare. De primo dicit apoſtolus ad hebreos. Omnis pontifex ex homini-
bus aſſumptus pro hominibus conſtituitur in his que ſunt ad deum. vt
offerat dona ⁊ ſacrificia pro peccatis hominũ. Cum igitur nomen ſacer-
dotis ſit equiuocum. quia nõ omnes ſacerdotes ſunt participes huius no-
minis hierobabel. ſed quidam magis ſunt factores confuſionis ꝙȝ diſſipa-
tores. ⁊ ergo non tantum dicit ſacerdos ſed ſacerdos magnus. ſcȝ ſub ad-
miratione. Deinde declarat ſecũdũ. ſcilicet ſancte eccleſie edificatio. naȝ
propterea filius dei venit in hunc mũdum et elegit confeſſores ⁊ predica-
tores a quibus eccleſia confortabatur ambulans in timore domini. et figu-
ra iſtius eccleſie fuit edificatio tabernaculi de quo legitur in Exodo. Do-
minus elegit ad edificationem tabernaculi ſpeciales artifices voluntatem
habentes in lege domini. Et per iſtas figuras innuitur diſpoſitio taberna-
culi noſtri ⁊ ſancte eccleſie. que hodierna die ex doctrina fidelium edifica-
tur. Deinde declaratur tercium. ſcilȝ fidei confirmatio. nam ratione car-
nalis concupiſcentie plurima mala oriuntur homini propter que aliquã-
do ex ſuggeſtione dyaboli oritur deſperatio. aliquando prauitas heretica
ex malo intellectu articulorum. Et ergo habemus exemplum ſanctorum
predicatorum que ſunt nobis confirmatio in fide. templum ⁊ eccleſiaȝ do-
mini roborantes. Igitur hec ſequentia in laudem ⁊ honorem ſanctoꝝ con-
feſſorũ eſt decantanda ¶ Secũdo nota au. dr̃ notãter in littera ad lau-
des ſaluatoris. qr omis laus que exhibet ſanctis p̃cipue ⁊ p̃ncipaliter ex-
hibet ipſi deo. iuxta illud p̄s. qui dr̃. Laudate dñm in ſanctis eius ⁊c. Et
rõ huius eſt. quia omnis operatio eſt ratione finis. vt dicitur primo Ethi-
corum. ſed laus eſt optima operatio. vt dicitur quarto ethicorum. modo
optime operationis optimus erit finis. igitur laus erit finis optimi. ſcilȝ ie-
ſu chriſti ¶ Pro terminis nota. incitor eſt verbum paſſiuum p̃me ꝯiu-
gationis ab in ⁊ a verbo frequentatiuo incito as. ſed promo eſt verbũ trã-
ſitiuũ tercie ꝯiugationis. ⁊ ſignificat decantare.

De confeſſoribus

Hac die celoꝝ ſecreta petijt lux pontificū. Jugiter in choꝛo ſanctoꝝ ſplendens vt ſidus aureum.

¶ Hic au. reddit cām laudis dei ⁊ ſcto͂ꝝ ſuoꝝ di. Fidelis aīa merito gau det in iſto die (nā lux) .i. claritas ſeu grā (pontificū) .i. ſcto͂ꝝ ꝯfeſſoꝝ (pe tijt) .i. acceſſit (hac die) .i. hodie. vel in hac ſolēnitate (ſecreta) .i. altitudi nē (celoꝝ) .i. poloꝝ (Igit) .i. ꝓpter hoc. ſcꝫ eſt (ſplendēs) .i. rutilās (in cho ro ſcto͂ꝝ) .i. in celeſti gloꝛia (vt) .i. ſicut (aureū ſidꝰ) .i. ſtella imaculata.

¶ Et gaudiū angelis factū eſt ex aduentu tanti comparis Fuiſſe queꝫ angelū dn̄i ꝯſtat exercituū. Qui cuiqꝫ ſuam tri tici dans menſuraꝫ. Ad fidei caulas congregans ouiculas lu pi pꝛeuidit inſidias

Et gaudiū) .i. magnū deſideriū factū eſt (angelis) ſcꝫ ī celo (ex aduētu) id eſt pn̄tia (ꝯparis) .i. noui ſocij (quē) ſcꝫ ſociū (ꝯſtat) .i. manifeſtū ē (fu iſſe) .i. extitiſſe (angelū) .i. pontificē (exercituū) .i. ꝓploꝝ (dn̄i) .i. dei oīpo tentis (q̇) ſcꝫ dn̄s (eſt dans) .i. tribuens (cuiqꝫ) .i. vnicuiqꝫ (ſuā mēſurā) id eſt debitā infoꝛmatōem (ꝯgregās) .i. colligens (ouiculas) .i. hoīes errā tes (ad caulas) .i. ad ouile fidei. hoc eſt ad eccliam (p̄uidit) id ē deſtruxit (inſidias) id eſt inimicicias (lupi) id eſt dyaboli

Fidelis ⁊ pꝛudens credita diſtribuens qui dedit ad menſam dn̄i pecuniā vt dignā faceret vſuram

Et dn̄s eſt fidelis) .i. fidus (⁊ pꝛudēs) .i. ſapiēs (diſtribuens) .i. diuidēs (credita) .i. ſibi ꝯmiſſa (hic) .i. iſte ꝯfeſſoꝛ (dedit) .i. expoſuit (pecuniā dn̄i id eſt p̄dicatōes ⁊ doctrinas (ad mēſam) .i. in ꝯuerſione plurimoꝝ homi nū (vt faceret vſurā) .i. acqſitōem ⁊ lucrū (dignā) ſcꝫ regno celoꝝ.

Beatus hic ſeruus quē cū venerit dn̄s ita inuenerit. Pꝛoba tum in terra ſuper omnia illum in patria ſtatuet

Hic ſeruꝰ) .i. iſte pontifex (eſt beatus) .i. ſanctus (quē) ſcꝫ ſeruū (dn̄s) .id eſt deꝰ oīpotēs (cū) .i. qn̄ (venerit) ſcꝫ in nouiſſimo die (inuenerit) .i. reperi et (ita) .i. taliter. ſcꝫ vigilātē ſup gregē ſuū (ꝓbatū) .i. ꝯfirmatū (ī terris) .i. p̄dicatōibꝫ (ſtatuet) .i. ꝯfirmet (illū) ſcꝫ ſeruū (in patria) .i. in regno celoꝝ (ſup oīa) ſcꝫ bona ſua ¶ Notā. au. in hac pte reddēdo cām quare gaudē dū ſit in feſto huiꝰ patroni multas introducit hiſtoꝛias ⁊ parabolas. Pri mo eīn dr doctoꝛē ſctē fidei eſſe tanq̄ ſidus aureū. vn̄ Dan. Qui aūt do cti fue. fulge. quaſi ſplen. firmamē. ⁊ q̇ ad iuſticiā erudiūt multos. ſtꝫ quaſi ſtelle in ꝑpetuas eternitates. Scdo cōmēdat eū. qꝛ eſt ſociꝰ angeloꝝ. iux ta illud Malach. v. Labia ſacerdotis cuſtodiūt ſcientiaꝫ ⁊ regem exqui rūt ex oꝛe eius. qꝛ angelus dn̄i exercituū eſt. Tercio autoꝛ tangit ꝑabolas.

quã poſuit lucas in euãge. de ſanctis ꝯfeſſoribꝫ. qꝛ fidelis ſeruus ⁊ prudẽs quẽ ꝯſtituit dñs ſuꝑ familiã ſuã. ſcꝫ ad regendum ipſam. vt det illis in tẽpore tritici menſurã. i. bonã doctrinã. qs eſt hic ⁊ laudabimus euꝫ. beatus ille ſeruus quẽ cũ venerit dñs in extremo iudicio inuenerit ita facienteꝫ id eſt in talibꝫ virtutibꝫ laborantẽ. bñ dico. qꝛ ſuꝑ oĩa q̄ poſſidet ꝯſtituet eum in regno celoꝝ. Quarto tangit parabolã. qꝛ ſcribit iohẽs in euãge. ꝙ fidelis ꝯfeſſor eſt tanq̄ꝫ paſtor bonus ⁊ nõ mercenariꝰ. qꝛ mercenarius vidit lupum veniẽtẽ ⁊ fugit. ſed paſtor bonus aĩam ſuam ponit ꝓ ouibꝫ ſuis. Sic iſte ꝯfeſſor cuſtodiuit populuꝫ ſuũ ⁊ reduxit eum ad ouile fidei. vt fieret vnus paſtor ⁊ vnũ ouile. Quinto autor tangit parabolã quam ſcribit Matheus in euãgelio. hõ quidã peregre ꝓficiſcẽs vocauit ſeruos ſuos ⁊ tradidit illis bona ſua. vni quidẽ dedit q̄nq̄ꝫ talenta. alteri duo. alteri vero cõmiſit vnũ Sed iſte confeſſor cuius feſtum hodie peragimus pecuniam ſibi ꝯmiſſam dedit ad menſam dñi ſui cũ magna vſura. qꝛ multas aĩas deo acquiſiuit. quare dictũ eſt ei. euge ſerue bone ⁊ fidelis ⁊c. intra in gaudium domini tui

Ad tanti patris gloriam celebrandam chorus ꝯcinat laudem dignam ⁊ populus letis reſpondeat vocibꝫ.

¶ Hic autor reddit cãm laudis dei ⁊ ſanctoꝝ eius dicens (Chorus). i. ꝯgregatio chriſtifideliũ vel ꝯgregatio clericoꝝ (ꝯcinat). i. decantet (dignã laudem) id eſt debitam reuerentiam (ad celebrandam) id eſt ad recolendam (gloriam). i. honorem (tanti) tam ſancti (patris) id eſt confeſſoris (et populus) ſcꝫ laicalis (reſpondeat) id eſt reſponſa dedit (letis vocibus) id eſt dulcibꝫ melodijs.

¶ Dicamus omnes cernui. tanto patri iungat ſe ſuo grex paſtori. et precibꝫ fuſiſq̄ꝫ lachrymis clamemus.

¶ Conſtrue (Oĩes cernui). i. nos deuoti (dicamꝰ). i. dicere debemus vel laudem reſonemus (tanto patri). i. tam magno patrono (grex). i. populus xp̄ianus (iungat) id eſt ſociat (ſe ſuo paſtori) id eſt ſuo patrono (et clamemus). i. rogemus iſtũ ſanctũ ꝯfeſſorem (precibꝫ). i. orõnibꝫ (q̄ꝫ) ꝑ et (fuſis lachrymis) ſcꝫ ꝓ peccatis noſtris

Paſtor bone miſerere eccleſie. tuiſq̄ꝫ p̄cibꝫ refoue cõfer opem plebi tue. p̄ces attende. ⁊ pio iuuamine maculas dilue. In via nos adiuua colloca in patria. redde q̄ ſperamus bona.

O (paſtor bone). i. o ſancte ꝯfeſſor (tu miſerere eccl'ie) ſcꝫ xp̄iane (q̄ꝫ) ꝑ ⁊ (tu refoue). i. nutrias (tuis p̄cibꝫ) id eſt tuis ꝯtinuis orõnibꝫ (confer) id eſt ꝯcede (tue plebi). i. populo xp̄iano (opem). i. auxiliũ (attende). i. exaudi (p̄ces). i. noſtras orões (⁊ dilue). i. purga (maculas) id ẽ pctã noſtra (pio iuuamine) id eſt tua pia interceſſione (adiuua). i. ꝯſerua (nos) ſciliceꝫ chriſtianos (in via). i. in hac tp̄ali vita (colloca) id eſt repone (in patria)

id eſt in regno celoꝝ (qꝫ) ꝑ et (redde) .i. tribue. ſcȝ nobis (bona) celeſtia (q̄ ſperamus) .i. optamus ſcȝ ꝛ ꝓ quibꝫ in hoc mūdo laboramus.

¶ Notandū ꝑmo au. dr̄ in lr̄a in via nos adiuua. vn̄ btūs Aug⁹. in omelia ſup matheū dr̄. ꝙ in hac via ſumus q̄ſi in via ꝑ quā ad patriā tendim⁹ Vn̄ vita p̄n̄s via dr̄. de qua nos viatores appellamur. ſicut em̄ viator eſt in motu ꝯtinuo tendēs ad terminū. ſic in iſta vita ſumus in motu tendentes ad requiem. ꝛ ergo in via petimus iuuari vt ꝑueniamus ad patriā q̄ eſt vita futura. ꝛ terminus vite noſtre ad quā terminat̄ om̄is tribulatio et anguſtia. ꝛ in qua eſt gaudiū ꝛ requies ſempiterna. ꝛ in hac patria petimus nos ex virtute huius ꝯfeſſoris feliciter collocari. vt beneficia celeſtia que ſperamus nobis tribuātur. ¶ Pro terminis nota. cernuus a um eſt nomē adiectiuū ꝯplens ꝯpatiuū cū aduerbio magis ꝛ poſitiuo. ꝛ idē eſt qd̄ deuotus. ꝛ deriuatur a ꝟbo cerno. quia cernuus ꝛ deuotus ſemꝑ cernit intra. Sed dilue eſt ꝟbū tranſitiuū tercie ꝯiugatōis. ꝯpoſitū a di ꝛ luo: qd̄ plura ſ̄cat. vn̄ Ebrardus. Eſt luo luxurio ꝛc̄

Xultent filie ſyon in rege ſuo neſcientes thorum delicti crimine ſordidatum. Quarū chriſte ſponſus virginum virginis es filius. Cuius gratie mira opera in ſanctis tuis ſunt merita

Iſta eſt alia ſequētia de cōibꝫ feſtis ſctōꝝ ꝯpoſita in feſtiuitatibꝫ ꝟginum decantāda. cuius materia reſpicit caſtitatē virginalē. Et ꝓcedit autor in ea tali modo acſi tm̄ de vna virgine loqueret̄ ꝗuis poterit pluribꝫ applicari. Et diuidit̄ iſta ſequentia in tres ꝑtes. In ꝑma ꝑte hortat̄ quālibet aīam fidelem ad gaudendū de ꝯſtantia virginali. In ſecūda ꝑte ꝯmendat quālibet virginē rōne reſiſtentie tentationū carnaliū. In tercia ꝑte deſcribit gloriā ꝛ remuneratōem ei⁹ in celo. ſcd̄a ibi. Hoc miraт̄. tercia ibi Nūc inter virgines. Quātū ad ꝑmā ꝑtē au. introducit vnā ꝓpheciā q̄ ſcribit̄ pſalmo vltimo. ꝑ quā hortat̄ quālibet fidelē aīam ad gaudendum dicens. (Filie ſyon) .i. eccl̄ie vel ſctē virgines (exultēt) .i. gaudeant (in regno ſuo) id eſt in xp̄o (neſcientes thoꝝ) .i. lectū (ſordidatū) .i. maculatū ſiue pollutum (crimine) .i. pctō (delicti) .i. luxurie (quaꝝ) ſcȝ ꝟginuȝ (o xp̄e) .i. ſaluator (tu es) .i. exiſtis (ſponſus) .i. maritus (ꝟginū) ſcȝ ſanctaꝝ. ꝛ tu es (filius virginis) ſcȝ marie. (cuius) ſcȝ filij (merita) .i. premia (in tuis ſanctis ſunt) .i. exiſtūt (mira oꝑa) .i. miracula (gratie) id eſt glorie

Ut das cernere hac in virgine cui⁹ hec feſta ſunt hodie Que fragili ſexu feminco viriliter carnis iure domito. Angelicam hic vitā duxerat in carne. dum preter carnem vixerat

Conſtrue (vt) .i. ſicut (tu das cernere) .i. videre (in hac ꝟgine) ſcȝ ſancta (cuius) ſcȝ ꝟginis (hec feſta) .i. p̄n̄tes feſtiuitates (ſunt) .i. colūtur (hodie) .i. in hac die (q̄) ſcȝ ꝟgo (domito) .i. refrenato (iure) .i. poteſtate (car

nis).i.corꝑis (duxerat).i.ducebat (fragili femineo ſexu).i.debili (hic).i. in pñti mūdo (in carne).i.corꝑe hūano (angelicā vitā).i.vitā angelorum (dū).i.qñ.ſcꝫ ipa ꝟgo (vixerat).i.viuebat (ꝑter carnē).i.ſine ↄcupiſcētia carnis.ſcꝫ ita domuit carnē ſuā. ¶ Notandū.ſnīa ꝑt haberi breuiter extra litterā ſub his ꝟbis.qlibet hō debet ↄgaudere xp̄o.qꝛ eſt ſponſus omniū virginū.qꝛ ipſe multa oꝑa miraculoſa fecit ꝑ ſctōs ſuos. Qđ etiā pꝫ in hac virgine cuius feſtū hodie colimus.qꝛ ipſa ↄtra omīa tentamenta dyabolica virginitatē ↄſeruauit. ¶ Scđo nota.ꝙ ſcribit̄ in libro ſapientie.ca. viij. Dn̄s omniū dilexit illā. Circa hoc nota.ꝙ ph̄us.viij.ethicoꝝ diſtinguit triplicem dilectōem penes triplex bonū. Om̄e em̄ qđ diligit̄ ſub rōne boni diligit̄. Eſt aūt triplex bonū.ſcꝫ bonū vtile.bonū delectabile.⁊ bonum honeſtū. Dilectio boni vtilis non eſt durabilis.qꝛ ceſſante bono vtilitatis dilectio corrumpitur. Item dilectio boni delectabilis nō eſt durabilis.qꝛ deficiente delectabili corrumpitur ipſa delectatio. Dilectio autē boni honeſti firma eſt.qꝛ cauſatur a bono virtutis reſpectu cuiuſcūqꝫ delectabilis ſiue vtilis. Sic dominus omniū dilexit hanc virginem nō tāqꝫ bonum vtile.nam vtilitas rei arguit imperfectionem ſui poſſeſſoris.ſed deus omnium perfectus eſt ſm̄ yperbole.vt dicitur quinto metaphyſice Itēꝫ nō dilexit eam tanqꝫ bonū delectabile.quod de ſe ſimiliter arguit imꝑfectōem delectantis. Sed ſi hoc dicitur ꝙ deus delectatur in hominibꝰ. qꝛ in ꝑſona ſapientie. Delicie mee ſunt eſſe cum filijs hominū. Dicendū ꝙ talis delectatio nō eſt boni delectabilis penes quod talis diſtinguit̄ dilectio.niſi tm̄ ſimilitudinarie ⁊ in comparatione ad nos.ſed magis eſt boni honeſti. Nam bonitas diuina delectatur in bonis tanqꝫ in ſuo ſimili.et exinde capitur vera dilectio ⁊ ſtabilis.quia dominus omnium dilexit illam.ſed omnis dilectio cauſatur ex quadam ſimilitudine et equanimitate dominus dilexit illam maxime ratione duarum virtutum in quibꝰ aſſimilatur ei.et ſunt iſte.ſcilꝫ pulcritudo.⁊ fortitudo. Pulcritudo non tantū corporis ſed virtutis.nam filius dei ſpecioſus eſt forma pre filijs hominū vt dicit pſalmiſta.et huic pulcritudini comparata eſt hec virgo.naꝫ de ea dicit chriſtus. Specie tua ⁊ pulcritudine tua intende ⁊c̄. Ipſa etiam aſſimilatur domino in fortitudine.quia dominus decorem ⁊ fortitudinēꝫ indutus eſt. Sic etiam hec virgo manum ſuam miſit ad fortia ⁊ in virtute fortitudinis viriliter accincta gladio ſuper inſidias dyaboli triumphauit ergo hec ſequentia in laudem eius eſt compoſita. ¶ Tercio nota.ꝙ ſyon eſt mons iuxta ciuitatem hieruſalem ſituatus.et ſuper illum montem edificata eſt ciuitas dauid.et interpretatur ſyon quaſi ſpeculatio.et ſignificat quamlibet animam ſpeculantem de ſupercoeleſtibꝰ.vnde dicit Eſaias Super montem excelſum aſcende tu qui euangeliſas ⁊c̄. Et iſte anime cōtemplatiue munde ſunt et impollute perſeuerantes in virginitate ⁊ caſtitate.quia chriſtus ſiue agnus ſine macula eſt ſponſus illarum. Nam in ſe ipſo chriſtus virgo ⁊ filius virginum merito ſponſus virginum appellatur.quia ipſe eſt rex filiarum ſyon in quo exultabunt.quia regnant in eis. ſicut dicit per Eſaiam. In ſyon regnabit deus tuus.

¶ Pro terminis nota.editus ta tum.eſt participiū preteriti temporis a verbo paſſiuo edor deriuatum.⁊ ſignificat hic manifeſtare.

Hoc miratur ſerpens antiquus calcaneum eius obſeruabat callidus. Qui nocere dum machinatur ſub pedibꝫ femine caput eius teritur.

Hic autor deſcendit ad ꝓbãdũ illa q̃ ꝑus dicta ſunt de ꝯſtãtia virginali dicẽs (antiquus ſerpens) .i. dyabolus exiſtẽs inimicꝰ caſtitatis (callidus) .i. aſtutus (miraẜ hoc) ſcꝫ ꝙ tam debilis tam viriliter domuit carnem ſuam. ⁊ ſic ſpernẽs (obſeruabat) .i. ſequebaẜ (calcaneum) .i. tranſitũ (eius) ſcꝫ virginis (qui) ſcꝫ dyabolus (dũ) .i. qñ (machinaẜ) .i. ſtudet vel laborat (nocere) id eſt dãnũ inferre (caput eiꝰ) ſcꝫ dyaboli (teriẜ) .i. ꝯculcaẜ (ſub pedibꝫ femine) id eſt virginis.

Inſidias hoſtis hac chriſte docuiſti virginem vincere in prima congreſſione

Conſtrue (O xp̄e tu docuiſti) .i. informaſti (hãc virginẽ) ſcꝫ ſctãm (vincere) .i. ſupare (in ꝑma ꝯgreſſione) .i. in ꝑma pugna (inſidias) id eſt deceptiones (hoſtis) id eſt dyaboli.

Dum non conſentiret ſed illi reſiſteret. vincere qui ſolet tentatos ſi non repugnent. Quem hec virgo reſiſtens a ſe fecit fugere. quo fugato appropinquauit tibi domino

(Dum) .i. qñ. ſcꝫ ꝟgo ſctã (nõ ꝯſentiret) .i. ꝯſenſum daret (ſꝫ reſiſteret) .i. reluctaret (illi) ſcꝫ dyabolo (qui) dyabolus (ſolet) .i. ſolitꝰ eſt (vincere) .i. ſupare (tentatos) ſcꝫ ab eo (ſi nõ repugnẽt) .i. reſiſtent (quẽ) ſcꝫ dyabolũ. (hec ꝟgo) ſcꝫ ſctã (reſiſtẽs) .i. rebellãs (fecit) .i. cogit (fugere) .i. recedere. (a ſe) .i. ab ipſa (quo) ſcꝫ dyabolo (fugato) .i. expulſo (appropinquauit tibi) ſcꝫ xp̄o exñti (dño) .i. deo Notandũ au. loquiẜ hic de antiquo ſerpente .i. de dyabolo quẽ Johes in apoca. vocat draconẽ magnũ ⁊ accuſatorẽ fratrũ. q̃ ꝓiectus eſt de celo ꝑ victoriã michaelis. Iſte ꝯtinue inſidiaẜ hominibꝫ rõne eius inuidie. qꝛ aĩa fidelis regnũ eiꝰ poſſidet. ¶ Scðo nota. autor tãgit in lr̄a verba Geñ. vbi deꝰ maledixit ſerpenti dicẽs. Ponã inimicicias inter te ⁊ mulierẽ. ⁊ tu inſidiaberis calcaneo illius. ⁊ ipſa ꝯteret caput tuũ. Hec ꝟba fuerũt ꝑſagiũ omniũ virginũ in caſtitate militantium et ꝑncipaliter virginis marie. q̃ in partu ſuo ꝯtriuit caput dyaboli .i. dyabolicas poteſtates. Et in ꝟtute huiꝰ ꝟginis q̃libet fidelis aĩa ꝑt inſidias dyaboli ꝯterere. nã ipſe eſt mille artifex. de quo dt apl's ꝑmuniẽdo ꝟgines de inſidijs dyaboli. Nolite ſeduci ipſe angelus ſathane tranſfigurat ſe in angelũ lucis. Sed hec ꝟgo in ſua fortitudine ꝯmendaẜ. qꝛ in ꝑma ꝯgreſſione ſerpentẽ antiquũ deuicit. ⁊ ideo ſuſcepit triũphũ glorie. Vñ ad cõmẽdationẽ ꝟginis dt beatus Augꝰ. Nulla carnis fecunditas virginitati pt ꝯparari. cedat huic om̄is fecũditas. om̄is pudicicia ꝯiugalis. vñ Hiero. Nuptie replent terram. virginitas paradyſum Item virginitas facit hominem deo dilectum. vnde Beda. Sicut chriſtus in ſumma paupertate natus eſt vt paupertatem diligere oſtenderet. ita ipſe de virgine natus eſt.

vt ſe decus virginitatis diligere manifeſtat. vñ Hiero. Plus amat xp̄us virgines que ſponte deo vouent caſtitatem Pro terminis nota. miroꝛ eſt verbum deponentale p̄me ꝯiugationis. Sꝫ ꝯgreſſio eſt nomen fē͞i generis tercie declinationis deriuatū a verbo congredioꝛ. Sꝫ reſiſto ē ꝟbuꝫ tercie ꝯiugationis ꝯpoſitum a re ⁊ ſiſto ⁊ ſignificat contrariari

Nunc inter virgines adducta poſt eam que mater eſt intacta virginum virginis marie digna eſt pediſſequa

¶ Hic autoꝛ ꝓbat dictū ꝓpheticū in p̄ncipio poſitū ꝑ glorificatōem huiꝰ ꝟginis ⁊ remuneratione͞ huiꝰ certamis dicēs. O xp̄e hec ꝟgo eſt (nūc) id eſt in p̄n̄ti (adducta) .i. recepta .ſ. in regnū celoꝝ. ⁊ locata (inter virgines) ſcꝫ beatas. ⁊ collocata (poſt eam) .i. illā .ſ. mariam (que) .ſ. ꝟgo maria (ē intacta) .i. īmaculata (mater) ſcꝫ dn̄i ieſu .ſ. (eſt) id eſt exiſtit (digna pediſſequa) id eſt famula ſeu ancilla (marie virginis virginū) ſcꝫ que per excellentiam virgo virginum dicitur.

Te agnum ſine macula iam ſequitur ſtola candida filium virginis quocunqꝫ virginum flos ierit. Cuius interceſſione nos tuere.

¶ Ipſa em̄ virgo q̄ hic in mūdo militauit induta veſte innocentie ⁊ caſtitatis (ſequitur) .i. imitat̄ (iam) .i. in p̄n̄ti (te) ih̄m xp̄m (agnū ſine macula) .i. īmaculatū (cādida ſtola) .i. ſplendida veſte (filiū ꝟginis) .ſ. marie (q̄cūqꝫ) .i. ad que͞ locū (flos ꝟginū) .i. ꝟgo maria q̄ dꝛ flos ⁊ decus oīm ꝟginuꝫ (ierit) .i. tranſierit (cuiꝰ) ſcꝫ ꝟginis (interceſſione) .i. precibus ⁊ meritis. o xp̄e (tuere) .i. defende ⁊ protege (nos) ſcꝫ xp̄ianos

Notādū. in hac littera tangūt̄ due ꝓphetie q̄bꝫ ꝓphetatū eſt regnū celorū qđ ꝯgregat̄ ex aiabꝫ fidelibꝫ ⁊ īmaculatis. xp̄s em̄ nr̄ legifer ſm̄ ap̄lm̄ ſurrexit a mortuis p̄mitie dormiētiū. ⁊ hūc ſeq̄mur ꝯſurgendo ⁊ btā ꝟgo aſſumpta eſt vt ip̄am oēs ꝟgines ⁊ omnes fideles aīe ſequant̄. nam de ea ſcribit p̄s. Adducent̄ regi virgines poſt eā .ſ. btām ꝟgine͞ ⁊ ꝓxime eiꝰ adducent̄ regi xp̄o in leticia ⁊ exultatione. ⁊ adducent̄ in tēplū regis .i. thronū eternitatis. vbi erūt pediſſeque iſtius ſumme virginis. Sed alia ꝓphetia ſcribit̄ in Apoc̄. nam Joānes in viſione interrogat. Qui ſunt hi. ⁊ dicit angelus. hi ſunt qui cū mulieribꝫ non ſunt coinquinati. virgines em̄ ſunt et ſequūtur agnum quocunqꝫ ierit. illum ſcꝫ agnum qui occiſus eſt ⁊ lauit nos a peccatis ſanguine ſuo. ⁊ iſte agnus immaculatus filius virginis eſt et ergo merito habebit ipſa ſequentes. Et q̄m omnes iſte ꝟgines in gloria eternitatis ſequūtur filium virginis qui eſt mediatoꝛ inter deū patreꝫ et peccatores. ergo merito autoꝛ oꝛat vt ſancte virgines nos protegāt ſuis precibꝫ ⁊ defendant Pro terminis nota. adductus adducta adductū eſt ꝑticipium p̄teriti tempoꝛis a verbo adducoꝛ deriuatum. quod cōponitur ab ad ⁊ ducoꝛ. Sed pediſſequa eſt nomen feminini generis ⁊ deriuatur ab illo nomine pes pedis. ⁊ ab illo verbo ſequoꝛ ſequeris. ⁊ eſt ancilla ſequens dominam ſuam.

De virginibus.

Aude celeſtis ſponſa. Summi regis iam templũ in/
greſſa. Ad regale iam conuiuiũ ducta Et mox intra
tura cubilis ſecreta ſemper virgo manſura. Filius regis ama
tor caſtitatis ſeruat locum pudoris

¶ Iſta ſequẽtia decantatᷣ in feſto ſanctaꝝ virginũ. ꝛ p̄t diuidi in tres ꝑtes
Primo alloq̄tur ſanctas ꝟgines ipſas ꝯmendãdo. Scd̄o tangit q̄ꝛo cui
libet virgini ſuſcepte in celũ obuiare dꝫ chorꝰ virginũ ꝛ decantare xp̄o lau/
dem. ibi. huic ſponſo. Tercio dirigit petitioneꝫ ad xp̄m. ibi. ad talia tu nos
gaudia. Dicẽs p̄mo ſic. O (celeſtis ſponſa). i. o b̄tã ꝟgo. tu (gaude). i. le/
tare. q̄ (ingreſſa) ſcꝫ es. i. que introiſti (iam). i. modo (templũ). i. diuinam
gloriam (ſummi regis). i. om̄ipotentis dei (ducta). i. vocata (ad regale cõ
uiuium). i. ad celeſte ꝯuiuiũ (ꝛ mox). i. ſtatim (intratura ſecreta). i. archa
na (cubilis). i. regni celeſtis (mãſura). i. ꝑmãſura (ſemꝑ). i. eternaliᷣ (vir/
go) qꝛ (filius regis). i. dei oı̄potentis exñs (amator caſtitatis). i. ꝟginitatꝭ
(ſeruat). i. retinet (locũ pudoris). i. clauſtra pudicicie Notanduꝫ circa
lr̃ãm ꝙ ſancte ꝟgines merito debent gaudere. qꝛ meritũ ꝟginale capit cen/
tuplũ fructũ. Eſt em̄ ꝟginitas theſaurus. q̄ ſi ſemel amiſſus fuerit recupe
rari non p̄t. ꝛ ergo dꝛ. ꝙ virginitas ſit recepta ad regale ꝯuiuium. Licꝫ em̄
aliqui in celo ineſtimabili gaudio fruãtur. nunq̄ꝫ tamen ad hoc ſpeciale cõ
uiuium virginale perducuntur.

Huic ſponſo venienti virgines omnes obuiate. Ferte lã/
pades iam ardentes in vaſis oleum ſimul deferentes

¶ Hic autor tangit q̄ꝛo xp̄o ſponſo venienti obuiare debet chorus virgi
num. ꝛ decantare xp̄o laudem dicens. O (omnes ſancte virgines. obuia/
te). i. occurrite (ſponſo). i. xp̄o (veniẽti) ſcꝫ de celo. ꝛ (ferte). i. portate (iã)
id eſt iſto tp̄e (lampades ardentes). i. ꝯburentes. hoc eſt bona opera (de/
ferentes). i. habẽtes (oleũ). ſ. miſericordie (in vaſis). i. veſtris lampadibꝫ.

Et regium feſtinanter adornate thalamũ. Et regi regum
decantate canticum ſolis virginibus decantandum

¶ Et vos virgines (adornate) id eſt decorate (feſtinanter regium thala/
mũ) id eſt habitaculum omnipotentis dei (ꝛ decantate) id eſt laudem ex/
hibete (canticum) id eſt carmen leticie (regi regum). i. chriſto filio dei. ſcꝫ
qd̓ canticum (decantandum) eſt (ſolis virginibus)

Ianua patet que parate ſunt intrent. Cum ſponſus venit
quis eum ſequi poſſit omnis virgo memor ſit.

¶ Ianua regni) ſcilicet celeſtis (patet) id eſt aperta eſt (intrent) ſcꝫ per eaꝫ
ad celeſtem gloriam. ſ. virgines (que ſunt parate) id eſt electe (omnis vir/
go ſit memor) id eſt recordetᷣ iſtius (cum ſponſus venit) id eſt intrabit re/
gnum celorum (quis hominum poſſit eum) ſcꝫ populum (ſequi). i. imitari

¶ Notandũ autoꝛ in lr̄a ponit quandã ſilitudinem ꝙ regnũ celoꝝ ꝯpat
decem ꝟginibꝫ quaꝝ q̇nqꝫ erãt prudẽtes ⁊ q̇nqꝫ fatue. q̄ ſil' vocate ſunt ad
nuptias. prudẽtes acceperũt oleũ ſecũ cũ lãpadibꝫ ⁊ veniẽte ſponſo dormi
tauerũt oẽs. ⁊ media nocte clamoꝛ factus eſt. ecce ſponſus venit exite obui
am ei. prudẽtes (q̇ oleũ habebãt) venerũt obuiam ſponſo accẽdẽtes lãpa
des ſuas. fatue nõ h̄ñtes oleũ dixerũt prudẽtibꝫ. date nobis de oleo vr̄o.
qm̄ lãpades nr̄e extinguũt. Prudẽtes r̄ñderũt. ne forte nob ⁊ vob deficiat
ite poti᷒ ad vẽdẽtes ⁊ emite vobis Et interim ſpõſus venit ⁊ prudentes
introierũt cũ eo ad nuptias ⁊ clauſa eſt ianua. veniẽtes aũt fatue ⁊ pulſan
tes dixerũt. dñe aperi nobis R̄ñdit ſpõſus. amẽ amẽ dico vob neſcio vos
Nota ꝑ decẽ ꝟgines intelligit̄ eccl̄ia q̄ diſtinguit̄ ꝑ duos q̇narios ꝑ q̇n
qꝫ ſenſus q̊s de᷒ dedit vnicuiqꝫ. Q꞉ oẽs acceperũt lãpades ſecũ ſ̄cat op̱a
bona q̄ op̱ate ſ̄t. ⁊ ꝙ fatue nõ habebãt oleũ ſ̄cat ꝙ nõ q̄ſiuerũt diuinã lau
dem. ſꝫ exterius h̄ũanã laudẽ ⁊ ſponſo veniẽte oẽs dormierũt. h̄ ẽ ante diẽ
iudicij oẽs moriemur. ſꝫ media nocte clamoꝛ fact᷒ eſt. h̄ ẽ in die iudicij per
vocẽ tube ſonãtis oẽs ſil' reſurgem᷒. ⁊ tũc prudẽtes oꝛnabãt lãpades ſuas
ꝑ ſecreta op̱a q̄ fecerũt. ⁊ tũc fatue q̄ de op̱ibꝫ bonis laudẽ h̄ũanã ſumpſe
runt nõ h̄ñtes oleũ. i. op᷒ meritoꝛiũ dicẽtes. date nobis ⁊c̄. id ẽ date tm̄ te
ſtimoniũ de nob. q꞉ ſcitis ꝙ reputati eram᷒ bri in mũdo. tũc prudẽtes di
xerũt. ite ⁊c̄. q̄ſi dicerẽt nos nõ habem᷒ teſtimoniũ dare de vr̄is ꝯſcientijs.
vix em̄ poſſum᷒ iudicare ꝯſcias nr̄as. ite poti᷒ ad vẽdẽtes ⁊c̄. id ẽ ad adu
latoꝛes q̇ ſolent facta vr̄a ꝯmẽdare. ⁊ interim ſpõſus. ſ. xp̄s venit reddẽs
vnicuiqꝫ iuxta op̱a ſua. ⁊ ꝟgines prudẽtes intrabunt cũ eo. i. hoĩes q̇ bene
egerũt in hac vita. Tũc fatue clamabũt. dñe aperi nobis fac' nobis iuua
men. tũc xp̄s r̄ñdit. Amen dico vobis. q꞉ neſcio vos. quaſi diceret. ampli᷒
nullã facio miſericoꝛdiã. ſed puram iuſticiam. Sic ergo fatue amiſerũt ce
leſtia regna ita ꝙ nullam miſericoꝛdiam ſunt conſecute

**Ad talia tu nos gaudia perduc chriſte redemptoꝛ ꝑ te me
moꝛ ſponſe iunges illi ſperantes in te.**

¶ Hic autoꝛ dirigit petitionẽ ad xp̄m dicens. O (xp̄e redẽptoꝛ). i. libera
toꝛ. ſ. ꝑ ſanguinẽ tuuꝫ (tu ꝑduc nos ad talia gaudia) ſcꝫ ſempiterna. tu (ſis
memoꝛ ſponſe). i. eccl'ie xp̄iane (ſperantes). i. ſpem firmã habentes (in te)
id eſt in tua miſericoꝛdia (ꝑ te). ſ. xp̄m (iunges) id ẽ aſſocias (illi). ſ. regno
celeſti Notãdũ autoꝛ hic d̄r ꝙ xp̄s dꝫ ſaluare eccleſiã ideo. q꞉ redemit
eum ſuo p̄cioſiſſimo ſanguine. ⁊ illud dꝫ ſeruare in memoꝛiã ⁊ eccleſie da
re vitã eternã q̄d det nobis ih̄s xp̄us filius dei viui in ſecula ſeculoꝝ amen.

**Sallat eccleſia mater illibata et virgo ſine ruga ho
noꝛem huius eccleſie**

In dedicatione templi

¶ Hic autoꝛ deſcribit aliud canticum in quo generaliter omnia canti
ca ſequentiarum clauduntur. ⁊ eſt de dedicatione templi ⁊ inter alia canti
ca obtinet vltimũ locum. q꞉ hoc feſtũ non reſpicit determinatum temp᷒
anni ſed in diuerſis locis ſub diuerſis tempoꝛib᷒ celebratur. ⁊ diuidit̄ iſta

De dedicatione templi

ſequētia in tres partes. In pͥma pte hoꝛtaꝛ ꝑplm ad laudes decantandas
in dedicatione temploꝝ. In ſcđa pte ꝯpat templū noſtꝝ materiale ad tē-
plum celeſtis patrie. In tercia deſcribit ꝟtutes ꝛ effectus tēploꝝ noſtroꝝ
ex iubilatione dei ꝓuenientiū. ſcđa ibi. hec domus aule. tercia ibi. hic noua
ꝓlem. Quantū ad pꝛimū dr ſic (Eccleſia). i. tota xp̄ianitas exiſtens (illi-
bata). i. immaculata (mater ꝛ virgo). ſ. floꝛida (ſine ruga). i. ſine plica ſi-
ue malicia peccatoꝝ (pſallat). i. decātet (honoꝛē). i. reuerentiā (huiꝰ eccle-
ſie). ſ. material' nouiter dedicate Notādū Iohēs ſcribit ca. pͥmo Magi-
ſter vbi habitas. ꝛ ſunt ꝟba vocatōnis aploꝝ pͥncipaliū. q̇ cū ſeq̄renꝛ dnm
ſtatim de eius habitatione q̄ſierūt. Ubi nota ꝙ multiplex ē habitatio dei.
Pꝛima eſt in celeſtibꝫ ſiue in regno celoꝝ. vñ p̄s. Ad te leuaui oculos me-
os q̇ habitas in celis. ꝛ phs in libꝛo de celo ꝛ mundo dr. Qđ aūt ſurſuꝫ eſt
habitaculum deoꝝ eſt. Secūda habitatio dei fuit in tabernaculo veteris
teſtamēti. qđ factū ē in exitu filioꝝ iſrl' de egypto. in quo credebaꝛ inhabi-
tare dñs. nā in eleuatione centurij clamauerūt oēs. exurgat deus ꝛ diſſipē-
tur inimici eius. Tercia habitatio dei fuit vterus virginis glo'ſe. vt dicitꝛ
Eccī. xxiiij. Qui creauit me requieuit in tabernaculo meo. q̄re btā ꝟgo tē-
plū dei appellaꝛ. Quarta habitatio eſt ſanctuariū noui teſtamēti. in q̊ exer-
ceꝛ myſteriū ſcrē cōionis. vt habeaꝛ memoꝛia dñice paſſionis Quinta ha-
bitatio eſt aīa fidelis quā dñs inhabitat ꝑ gratiam. vñ apl's ad Coꝛin. iij.
Templū dei ſanctū eſt qđ eſtis vos. Sꝫ de his q̇nqꝫ habitatōnibꝫ quartū
habitaculū in hoc feſto recoliꝛ. in q̊ agiꝛ tp̄s renouatōis. in q̊ templū mate-
riale ad laudem dñi eſt ꝯſecratū Scđo nota. hec ſolennitas ex antiquo
tp̄e inchoata eſt. nā multiplex legiꝛ habitaculū ſiue tabernaculū. ſicut dicit
apl's. Tabernaculū pꝛimū in quo erāt candelabꝛa aurea ꝛ menſa ꝓpōnis
et huiꝰ tabernaculi pontifex fuit melchiſedech rex ſalē. cū abꝛaā reuerteretꝛ
a cede acq̇ſita victoꝛia cū magna ſolēnitate obtulit ei panē ꝛ vinū. Secun-
dum tabernaculū fuit in q̊ erat archa veteris teſtamēti. q̄ ꝯtinebat tabu-
las moyſi. ꝛ vꝛnā aureā ꝯtinētem māna ꝛ ꝟgā aaron q̄ floꝛuit. ꝛ habebat
velamen ꝛ cherubin obūbꝛantia. ꝛ huiꝰ autoꝛ fuit moyſes. Tercium taber-
naculum edificauit ſalomon ex lapidibꝫ ſectis ſeu ſculptis ꝛ oꝛnauit illud
intrinſecus auro mūdo. ꝛ iudas machabeus renouauit ꝛ oꝛnauit facieꝫ tē-
pli coꝛonis aureis. ꝛ edificauit altare dño ꝛ facta eſt leticia magna. ꝛ cele-
bꝛauerūt edificationes ꝛ renouationes ſeptē diebꝫ. Ex q̊ pꝫ ꝙ oēs hyſto-
rie veteris teſtamenti erant quaſi figure noui teſtamenti. qꝛ oīa taberna cu-
la impleta ſunt in noſtra ſancta eccleſia q̄ materialiter ꝯſtruiꝛ in terris. ſed
ſpūaliter in celis viuis ex lapidibꝫ. vt dr Iohēs in Apoc. Uidi ciuitatem
ſanctā hierl'm nouā deſcendētē de celo a deo paratā. ſicut ſponſam oꝛnataꝫ
viro ſuo. ğ filij ſancte eccleſie digne colūt ſolēnitates ꝛ dedicatōes domꝰ
dei quā ſ inhabitat dñs oīm. de qua dedicatione pñs ſequētia eſt cōpoſita
Tercio nota. ꝯgꝛegatio fideliū dr mater illibata. qꝛ pariet filios incoꝛ-
ruptibiles. ipſa eñ obtinet regnū cū lāpade ardēte celū ingꝛediens. Ipſa
eñ dr ꝟgo incoꝛrupta. qꝛ licet in pͥncipio fuit modica ꝛ ꝑuula ſoꝛoꝛ noſtra
vbera nō hñs q̇bꝫ lactaret filios gratie. ſicut dicit gloſa ſuꝑ cantica cātico-
rum. ſed cum creſcebat confoꝛtabatur ambulans in timoꝛe dei ꝛ ꝯſolatio-
ne ſpiritus ſancti. ¶ Item pꝛo terminis eſt notandū. ꝙ illibatus ta tum

eſt nomen adiectiuũ a ꝟbo libo deriuatũ Itẽ libo bas in vna ꝑcatõe idem eſt qꝺ guſto. inde libatus ta tum. id eſt guſtatus. Inde ꝑ ꝯpoſitõnem illibatus idẽ eſt qꝺ nõ guſtatus ꝑ guſtũ vel ꝑ aliquẽ ſenſum male ꝯcupiſcentie. Sed ruga ruge eſt nomen prime declinatõis fẽi gñ. i. plicatio cutis in fronte vel replicatio alicuius veſtimenti

Hec domus aule celeſtis probatur particeps. In laude regis celorum et ceremonijs.

¶ Hic au. ꝯꝑat tẽplũ materiale ad eccl'iam celeſtis curie di. Hec domus ſcꝫ eccl'ia materialis manufacta (ꝓbaꝛ). i. approbaꝛ (eſſe). i. fore (ꝑticeps) id eſt ſocia in ꝟture (aule celeſtis). i. regni celoꝝ (in laude). i. honore (regis celoꝝ). i. oĩpotẽtis dei (ꝛ ceremonijs). i. ſolẽnitatibꝫ factis cũ candelis

Et lumine ꝯtinuo emulans ciuitatem ſine tenebris. Et corpora in gremio ꝯfouens animarũ que in celo viuũt. Quam dextera protegat dei ad laudem ipſius diu

Et ſcꝫ hec ſancta eccl'ia (emulãs). i. ſequens eſt (ꝯtinuo lumine). i. bonis operibꝫ (ciuitatẽ). i. eccl'iam trũphantẽ ſiue regnũ celoꝝ (ſine tenebris). i. ſine macula pctõꝝ. ꝛ (ꝯfouens). i. defendens (in gremio) id ẽ in cimiterio vel in cuſtodia ſua (corpora). i. reliquias animaꝝ. ſcꝫ ſanctaꝝ (que) ſcꝫ aĩe (viuũt) ſcꝫ eternaliter (in celo). i. in celeſti regno (Quã) ſcꝫ eccl'iam materialẽ (dextera). i. poteſtas ſiue diuina maieſtas dei oĩpotentis (ꝓtegat). i. defendat (diu). i. longo tꝑe (ad laudẽ). i. honorẽ (ipiꝰ) ſcꝫ dei oĩpotentis.

¶ Notãdũ hoc tẽplũ materiale ꝯꝑaꝛ ad regnũ celeſtis curie in tribꝫ. Primo in exhibitõe laudis. qꝛ ſicut angeli ꝛ ſancti in aula celeſti nũq̃ ceſſant laudareꝫ de. ſic nos in eccleſia noſtra debemus freq̃ẽter laudare dñm. et ergo dꝛ ꝓpheta in ps̃. In eccl'ijs benedicite dño. Secũdo ꝯꝑaꝛ aule celeſti ꝓpter claritatẽ. qꝛ ꝯſtat ꝙ celũ ꝯtinet in ſe corꝑa lucida. ſcꝫ ſtellas ꝛ planetas. de qua ſtella dꝛ cõmentatoꝛ. ſtella eſt dentioꝛ ꝑs orbis. i. firmamenti. et in ſilitudinẽ huius ponimus in eccl'ia noſtra lampadas ardentes ꝛ candelas. Tercio ꝯparaꝛ aule celeſti ꝓpter receptõem alterius partis ꝯpoſiti. nã cũ hõ moriꝛ tũc tẽplũ celeſte recipit formã. i. ipam aĩam. ſed tẽplum noſtrũ materiale recipit alterã ꝑtẽ ſcꝫ materiã. puta corpus. qꝺ in eccleſia vel in cimiterio dꝛ gremiũ eccl'ie ſepeliꝛ ¶ Scꝺo nota. q̃uis autoꝛ non ponit hic plures in littera ꝯꝑatões ſilitudinis. ſunt tñ plures. vñ tẽpluꝫ iſtud ꝯparaꝛ aule celeſti ꝓpter p̃ſentiã dei. qꝛ deus ſemꝑ p̃ſentialr eſt in regno celoꝝ. Itẽ ꝓpter p̃figuratõem factã in viſione iacob qñ vidit ſcalaꝫ ꝛ cacumen eius celũ tãgẽs. ꝛ vidit angelos aſcendentes ꝛ deſcendẽtes per eam dixit. Vere iſte locus ſanctus eſt. Ex iſto inferturſꝙ nulla eccl'ia materialis edificatur niſi locus iſte ſpecialiter fuerit a deo electus. et dicit ps̃. hic habitabo qm̃ elegi eam. Item ex iſto quia templum noſtrum eſt tanq̃ oratorium vbi miſericordiam dei querentes poſſumus inuenire. vñ

euāgelio. Domus mea domus orōnis vocabiť.in ea omnis qui petit acci⸗
pit.ꝛ qui querit in hoc tēplo vt eius misericordiā ꝯsequi mereamur.qꝛ dc
p̄s. Quia veritatē ꝛ misericordiā diligit deus.grām ꝛ gloriā dabit dn̄s.ꝛ
etiā vt post frequētacōem huius templi celestē patriā valeamus frequen
tare. vbi est summa pax ꝛ iocūditas infinita. Vn̄ p̄s. Quā dilecta taber⸗
nacula tua dn̄e virtutū ꝯcupiscit ꝛ deficit aīa mea in atria dn̄i. Et alibi.
Ecce ꝙ bonū ꝛ ꝙ iocūdū habitare frēs in vnum. ¶ Pro terminis nota.
Particeps est nomē adiectiuū.om̄is generis.deriuatū a nomine pars ꝛ a
verbo capio . Sed cerimoniū est nomen neutri generis. ꝛ ſcat laudē que
exhibeť deo in ascensione thuris ꝛ candelarū. Sed emulus est participiū a
verbo deponētali emulor deriuatum. Sed tenebre est nomē pluralis nu
meri feminini generis prime declinatōnis.

Hic nouam prolem gratia parturit fecunda spūſſancto An
geli ciues visitant hic suos ꝛ corpus sumitur iesu.

¶ Hic magister oñdit effectū nostre ecclesie ex diuina inhabitatōe dicēs
(Gratia) scꝫ dei (fecunda).i. fructuosa vel fertilis (spūsancto).i.paraclito
(parturit).i.generat (hic).i.in isto tēplo (nouā ꝓlem).i.nouā filiā.scꝫ p re
generatōem baptismatis (Angeli).i.exercitus angeloꝝ (visitāt).i.custo
diūt (hic).i.in isto tēplo (suos ciues).i.beatas aīas vł fideles hoīes (ꝛ cor
pus iesu).i.sacramētū altaris.scꝫ ꝯficiť in tēplo.ꝛ sumiť a fidelibꝫ.

Fugiūt vniuersa corporis nocua Pereūt peccatricis aīe cri⸗
mina. Hic vox letitie personat. Hic pax ꝛ gaudia redūdant.
Hac domo trinitati laus ꝛ gloria semp resultat.

¶ (Uniuersa nocua).i.nociua om̄ia corporis.scꝫ humani (fugiunt) id est
recedūt scꝫ per ingressum huius templi (crimina) id est peccata peccatri⸗
cis (anime) id est anime existentis in peccatis ammouentur.scilicꝫ per in⸗
gressum templi (hic) id est in illo templo (redūdāt) id est superfluūt (pax)
scꝫ diuina ꝛ gaudia inestimabilia (hac domo) id est in hoc templo (resul⸗
tat) id est exhibeatur (trinitati) id est deo om̄ipotenti (semp).i.in om̄i tpe
(laus).i.honor.(ꝛ gloria).i.reuerentia summa

¶ Notandum . sancti patres statuerunt vt regeneratio fidelium. que
fit per sanctum baptisma.fiat in facie ecclesie.quia in baptismate vetꝰ ho⸗
mo exuitur ꝛ nouus induitur. Sic ecclesia dicitur parere nouos filios spi⸗
ritusancto fecūdatos.

¶ Secūdo nota.ꝙ in consecracione ecclesie expellitur omnis potestas
maligni spiritus. Nam principes iubentur aperire portas suas vt ingre⸗
diatur rex eterne glorie.ꝛ sic angeli semper assistunt in ecclesia. vt oratio⸗
nes fidelium accipiant de ore hominum et portent in conspectu dei.quare
dicit p̄s. In conspectu angelorum psallam tibi, ꝛ alibi. Dirigatur domi⸗

ne oratio mea ſicut incenſum in conſpectu tuo. ꝛ hoc tangitur in ſecundo verſu ibi Angeli ciues ꝛc.

¶ Tercio nota. rex glorie ingreditur templum iſtud quãdo myſteria liter mactatur ꝛ offertur in oblatione deo patri in ſpecie panis. de tali pa- ne loquitur pſalmiſta. Et panis cor hominis confirmet. Item nota in ſan cta eccleſia eſt remiſſio peccatorum. vt legitur tercio Regum. ꝙ cum Sa lomon conſummaſſet beneficium templi ſui declinauit genua ſua. ꝛ orauit dominum dicens. Domine ſi conuerſus fuerit populus et orauerit in lo co iſto tu exaudies in celo domine. et propicius eſto ei. vnde templum do- mini vocatum eſt vt in eo inuocetur nomen domini et peccata populi ex intercessione ieſu chriſti remittantur. ergo cantatur merito ſancte trinita ti laus ꝛ gloria ſempiterna Amen

Jttit ad virginẽ nõ quẽuis angeluʒ ſed fortitudinem ſuã archangelum amator hominis.

¶ Hoc eſt aliud canticuʒ et ſuperadditur ad laudem et reuerentiam be ate virginis marie. ꝛ ſunt plura cantica talia que per ordinem ſunt decla- randa. Et diuiditur hoc preſens canticum principaliter in duas partes. In prima parte declarat annũciationem beate virginis quomõ fuit ꝑ an gelum ſalutata. In ſecunda parte alloquitur perſonas que huic annunci- ationi affuerunt. Secunda ibi. Exi qui mitteris. Prima pars diuiditur adhuc in duas partes. In prima parte declarat quomodo ab iſto angelo et non ab alio fuit ſalutata. Secunda ibi. Forte expediat. dicens (ama- tor hominis) id eſt deus amans hominẽ (non mittit) id eſt dirigit (quẽ- uis angelum) id eſt quemlibet nuncium (ad virginem) ſcilʒ mariam (ſed) pro tamen (ſuam fortitudinem archangelum) id eſt gabrielem qui forti- tudo dei interpretatur

¶ Notandum ſcribitur in canticis canticorum Introduxit me rex in cellaria ſua et ordinauit in me charitatem. In quibus verbis beata vir- go Maria dupliciter commendatur. Primo ratione obumbrationis ſpi ritus ſancti. cum dicit. Introduxit me deus ꝛc. Secundo rõne intime cha ritatis ibi ordinauit in me charitatem. De primo dicit in canticis. Sub vmbra illius quem deſiderabam ſedi. De illo dicit beatus Gregorius. Beata virgo dilexit filium ex toto corde. id eſt dulciter. ex tota anima ſua id eſt ſapienter. ex tota mente ſua. id eſt memoriter. ex omnibus viribꝫ ſu- is. id eſt fortiter. Unde et filio ſuo in morte firmiter adheſit. quare beata virgo pluribus rebus comparatur. ſcʒ aurore. lune. ſoli. et caſtrorum aciei Omnibus em̃ neceſſarium eſt preſidium. nondum conuerſis ad fideʒ eſt luna. quia eorum mortem ſue luce miſerationis illuſtrat. incipientibꝫ auro ra ad bene agendum eos paulatim informans. Proficientibus ꝛ perfectis eſt ſol. dum eos exemplo ſue puritatis irradiat. Impugnantibus a dyabo lo eſt quaſi caſtrorum acies dum eos ab inſidijs eius protegat et liberat. quamuis ſic omnes pie viuẽtes tuti ſint virtutibꝫ virginis glorioſe. Ideo ſequentia in laudem et gloriam eius eſt completa. ¶ Pro terminis no

ta ꝯſuis eſt nomen habens ſecūdam declinatōnem ꝓnominis. ⁊ ꝯponit̃ noīe quā. ⁊ a ſyllabica adiectōe vis

Fortem expediat pro nobis nuncium nature faciat vt preiu/ dicium in partu virginis

¶ Hic autor reddit rōnes quare deꝰ miſit arch āgelū dicēs. Propterea miſit deꝰ gabrielē fortitudinē dei. vt arch āgelꝰ gabriel (expediat) .i. annūciaret ⁊ exponat (fortē nūciū) .i. filiū dei (ꝓ nobis) ſcꝫ hoīb. ſcꝫ q̇ ꝓ nobis miſſus eſt a patre in hūc mūdū (vt) ſcꝫ fortis nūciꝰ. ſ. filiꝰ dei (faciat p̄iudiciū) .i. p̄cedēs iudiciū (nature) ſcꝫ humane (in partu ꝟginis) ſcꝫ marie

Naturam ſuperat natus rex glorie regat ⁊ imperat vt zima tollat ſtorie de medio. Supbientiū terat faſtigia colla ſubli/ mium calcet. vi propria potens in prelia

¶ Rex glorie) .i. xp̄s filius dei (natus) .i. genitus (ſupat) .i. excedit (naturā) ſcꝫ oēm. ſcꝫ q̇ (regit) .i. gubernat ſcꝫ oīa (⁊ imperat) .i. p̄cipit ſcꝫ oīb vel imperiū tenet (vt tollat) .i. remoueat (zima) .i. fermentū (ſtorie) .i. im/ mūdicie (de medio) ſcꝫ mūdi (⁊ terat) .i. ꝯterat (faſtigia) .i. tedia (ſupbi/ entiū. ⁊ rex glorie (potēs) .i. valēs (in p̄lio) .i. in bello (calcet) vel calcās eſt (colla) .i. capita (ſublimiū) .i. ſupbientiū (ꝓpria vi) .i. virtute ⁊ poteſtate

Foras eijciat mūdanum principem matremqꝫ faciat parti/ cipem patris imperij

Eijciat) .i. expellat (mūdanū p̄ncipē) .i. dyabolū (foras qꝫ) ꝓ ⁊ (faciat matrē) ſcꝫ mariā (ſecū) .i. in ſe (ꝑticipē) .i. partē capiētē (imperij) .i. regni. (p̄ris) ſcꝫ celeſtis ¶ Notād. btūs Gre. dt ſup h̄ euāge. Miſſus eſt āgelꝰ gabriel ad mariā. imo nec̄caria fuit vt iſte angelꝰ q̇ fortitudo dei interp̄tat̃ ad ꝟginē mitteret̃. de q̄ rex fortiſſimꝰ naſceret̃. q2 decuit vt fortis fortē p̄conizaret. Nā ſcḋm ph̄m Om̄e ſile applaudet ſuo ſili ¶ Scḋo nota. autor in hac ſnia declarat fortitudinē dei eſſe manifeſtā in ſex. Primo in trāſgreſſu curſus naturalis Ipe em̄ in partu ſuo fecit nature p̄iudiciū. videlꝫ vt ꝟgo pareret Hec em̄ fortitudo p̄figurata fuit ꝑ portā ezechielis q̄ ſemꝑ clauſa ꝑmāſit. Scḋo pꝫ fortitudo dei in purgatōe pctōꝝ. q2 potēs deus ſoluere erat debita q̄ dudū fuerāt humano generi affixa. ⁊ hec fortitudo deſigna ta eſt in Apoca. vbi dr̄. Dignꝰ eſt dn̄s accipe libꝝ ⁊ ap̄ire ſignacula eius. Et ḡ dt btūs Augꝰ. q̄ deꝰ vidēs viciū ꝯtra deū in humanā natura fie/ ri voluit hō ꝯtra naturā. Tercio fortitudo eius pꝫ in hoc q̄ ꝯtriuit ſup/ bientes ⁊ faſtidioſos. qḋ p̄figuratū eſt in libro Macha. qn̄ iudas macha beꝰ cū parētib ⁊ filijs iſrael magnā multitudinē paganoꝝ occidit. ipe nāqꝫ xp̄s ē iudas macha. q̄ ſua ꝟtute oēs ſupbiētes ꝯtriuit. vn̄ p̄s. depoſuit po-

tes de ſede. ⁊ ergo dicit ps. Dominum formidabunt aduerſarij eius. Quarto oſtenditur fortitudo dei in colliſione ſublimium que prefigurata eſt in i. Regum. vbi dauid goliam interfecit. Unde dauid manu fortis interpretatur. per quem chriſtus intelligitur qui ſuperauit goliam. id eſt omnes homines ſublimes in pertinacia cordis proteruientes. ⁊ ergo dicitur Prouer. ix. Sapientia edificauit ſibi domū ⁊ excidit columnas ſeptem per quas ſubdit ſibi gentes ſuperborum ⁊ ſublimium. Et hanc materiam Augus. tangit in littera. Quinto fortitudo dei patet per victoriam quā fecit quando in ligno crucis triūphauit. de quo dicit Ambro. Autor pietatis in cruce pendens in ſecularibus negocijs pietatis diuidebat perſecutionem apoſtolis. pacem diſcipulis. corpus iudeis. patri ſpiritum. virgini paranymphum. latroni paradyſum. peccatoribus infernum. crucem chriſtianis penitentibus veniam commendat. ⁊ hec erat fortiſſima victoria. tunc inenumerabilem multitudinem dyabolorum deuicit. Sexto patet eius fortitudo ratione aſcenſionis. quia proprium corpus de virgine ſumptum ſuper omnes celos collocauit. ¶ Pro terminis nota. ſyma ſecundum aliquos fuit nomen tercie declinationis neutri generis. ⁊ declinabatur ſyma atis. Sed ſecundum modernos eſt prime declinationis. ⁊ declinabitur ſicut paſca. Sed expedit eſt verbum tranſitiuum quarte coniugationis. ⁊ ſignificat aliquē in negocio certificare. ⁊ tranſponitur hic pro promittere. Sed ſuperbiens eſt participiū deriuatum a verbo ſuperbio quod eſt compoſite figure. Sed eijcio eſt verbum tranſitiuū compoſitum ab e ⁊ iacio deponendo a.

Exi qui mitteris hec dona diſſere reuela veteris velamen littere virtute nuncij.

¶ Hic autor alloquitur perſonas que in annunciatione fuerunt preſentes. Nam ibi fuit xps tanquam a patre miſſus. ibi etiam fuit angelus tanquam ſalutans. ibi fuit virgo maria tanquam ſalutata. Et diuiditur in duas partes In prima facit hoc quod dictum eſt. In ſecunda ſpecialiter commendat beatam virginem. Secunda ibi. Audit ⁊ ſuſcipit. dicens primo ſic. O gabriel (tu exi) ſcilicet de celo ⁊ veni (qui) ſcilicet gabriel (mitteris) ſcilicet a deo. tu (diſſere) id eſt ediſcere ⁊ expone (hec dona) ſcilicet incarnationis filij dei. ſcilicet ⁊ tu (reuela) .i. manifeſta (velamen) .i. tegmen (veteris littere) id eſt veteris teſtamenti (virtute) .i. per virtutem (nuncij) .i. filij dei miſſi in hunc mundum.

Accede nūcia dic aue cominus dic plena gratia. dic tecum dominus. et dic ne timeas. Uirgo ſuſcipiens dei depoſitum in quo proficiens caſtum propoſitum et votum teneat

Accede) ſcilicet gabriel .i. appropinqua (nūcia) .i. annūcia. ſcilicet filiū dei. tu (dic aue) .i. ſis ſine ve (cominus) .i. prope. tu (dic plena) .i. repleta (gratia) ſcilicet diuina (tu dic dominus) .i. filius dei (ieſus) ſcilicet ſit tecum. et dic. ſcilicet o virgo maria (ne timeas virgo) ſcilicet maria. ſcilicet (ſuſcipiens) .i. accipiens (depoſitū) id eſt theſaurū. ſcilicet filiū dei. ſcilicet patris (in quo) ſcilicet depoſito (proficiens) ſcilicet eſt

id eſt complens (caſtum propoſitum) id eſt caſtam intentionem (et teneat) id eſt ſeruat (votum) id eſt deſiderium ſcꝫ caſtitatis

¶ Notandum ꝙ in littera autor alloquitur tres perſonas que fuerunt in annũciatione beate virginis. Sub iſto dicit beatus Gregorius ꝙ propterea tres perſone fuerunt vt teſtimonium incarnationis poſſet verificari. quia in numero duorum vel trium ſtat omne teſtimonium. Secũdo nota autor in littera tangit totam materiam annũciationis. quia cum angelus miſſus eſſet ad virginem mariam in ciuitatem dixit ad eam. Aue gratia plena dominus tecum. benedicta tu in mulieribꝰ. Ecce concipies ⁊ paries filium ⁊ vocabis nomen eius ieſum. Tunc reſpondit. Quomodo fiet iſtud quoniam virum non ꝯgnoſco. Reſpondens autem angelꝰ dixit. Ne timeas maria ſpiritusſanctus ſuperueniet in te ⁊ virtus altiſſimi obũbrabit tibi. Tunc dixit beata virgo Ecce ancilla domini fiat mihi ſm verbũ tuũ. In his verbis creditur beata virgo filium concepiſſe Item nota dicitur in littera ⁊ votũ ne timeas. Unde dicit beatus Gregoriꝰ ꝙ duplex fuit votum beate virginis. vnũ in corde. reliquũ in voce. Beata virgo votum fecit in templo ꝙ virginitatem ſuam vellet deo conſecrare. propter hoc ſacerdos templi fuit anxiatus. quia in veteri lege matrimonium preferebatur virginitati. Sed quia votum vouerat conſiderauit hoc nõ eſſe frangendum. Sed ſecũdum votum fecit cum ore. quando cum viro ſuo Joſeph caſtitatem conſeruare promiſit. ¶ Item nota. ex quo hic fit mentio de angelica ſalutatione tunc eſt ſciendum ꝙ angelus in ſalutatiõe beate marie virginis ſex fecit. Primo reuerenter eam ſalutauit dicẽs Aue gratia plena dominus tecum ꝛc. Secundo excellenter eam ꝯmendat dicens. Benedicta tu in mulieribꝰ ꝛc. Tercio eam dulciter ꝯmẽdat dicẽs Ne timeas maria. Quarto legationem ſuam diligenter compleuit dicẽs Ecce ꝯcipies ⁊ paries filium. Quinto modum legationis ſue diligenter cõpoſuit dicens. Spiritusſanctus ſuperueniet in te ⁊ virtus altiſſimi obũbrabit tibi. Sexto puerum naſcendo commendat ⁊ deſcribit dicẽs. Ideo qꝫ ⁊ quod ex te naſcetur ſanctum domini vocabitur ¶ Item nota. Iſta oratio que dicitur angelica ſalutatio tres habet partes. Primam partem incipit angelus gabriel. Aue gratia plena dominus tecum benedicta tu in mulieribus. Secundam partem appoſuit eliſabeth dicens Et benedictus fructus ventris tui. Terciam partem adiunxit eccleſia ob reuerentiã beate virginis apponens hoc nomen Maria ¶ Item nota. iſta angelica ſalutatio commendabilis redditur ex quattuor. Primo ex autoritate illius a quo miſſa eſt. ſcꝫ a deo. Secundo ex nuncio per quem tranſmiſſa ē. quia per angelum gabrielem. Tercio per perſonam ad quam tranſmiſſa eſt. qꝛ ad beatam virginem mariam. Quarto per modum commendationis. angelus eñ ſalutando ipſam mariam tripliciter commendauit. Primo penes gratiam conuerſationis dicens. gratia plena. Secundo penes excellẽtiam contemplationis dicens ſic. Dominus tecum. Tercio penes prerogatiuum gratie ſingularis dicens. benedicta tu in mulieribꝰ

Pro terminis nota. Diſſero eſt verbum tranſitiuum tercie ꝯiugationis. ⁊ ſignificat manifeſtare. Item differũt cominus ⁊ eminus. vñ. Eminus ad longe. ſed cominus ad prope ſpectat

Audit et ſuſcipit puella nuncium. credit et concipit et pa/ rit filium. ſed admirabilem.

¶ Hic autor commendat beatã ṽginẽ in rõne credulitatis di. (puella) .i. virgo maria (audit ⁊ ſuſcipit) .i. ꝑcipit (nũciũ) .i. annũciationẽ angelicaꝫ (credit) ſcꝫ ṽbis angeli (⁊) .i. etiaꝫ (pariet) .i. gignit (filiũ) ſcꝫ ſuũ ieſum chriſtũ (ſed) pro tamen (admirabilem) ſcꝫ nominatum

Conſiliarium humani generis et deum fortium ⁊ patrem poſteris in fide ſtabilem.

(Conſiliarium humani generis) id eſt chriſtianoꝝ (⁊ deum fortium) ſcilicet hominum (⁊ ſtabilem) id eſt firmũ (patrem poſteris) ſcꝫ ſucceſſoribꝰ (in pace) id eſt in tranquillitate

Cuius ſtabilitas nos reddat ſtabiles ne nos labilitas mũ dana labies ſecum precipitet

(Cuius) ſcꝫ patris (ſtabilitas) .i. firmitas (reddat) .i. det (nos) .ſ. hoĩes (ſtabiles) .i. fortes (ne) .i. vt nõ (mũdana labilitas) .i. inſtabilitas (ꝑcipi/ tet) .i. cadere faciat .ſ. nos (labiles) .i. inſtabiles homines (ſecum) id eſt cũ ſe. hoc eſt cum mundana labilitate

Sed dator venie conceſſa venia per matrem gratie obten ta gratia in nobis habitet.

(Sed) ꝓ tñ (dator) .i. tributor (venie) .i. indulgentie (habitet) .i. inhabi/ tet (nobis) ſcꝫ hoĩbꝫ (ꝯceſſa) .i. data (venia ꝑ matrem) .i. ꝑ mariaꝫ. ⁊ hoc (obtenta) id eſt conſecuta (gratia) ſcꝫ diuina

Qui nobis tribuat peccati veniam reatus diluat et donat patriam in arce ſiderum.

(Qui tribuat) id eſt donet (nobis veniam) id eſt indulgentiam (peccati. diluat) id eſt deleat (reatus) id eſt peccata (et donat) id eſt dat ſcꝫ nobis (patriam) id eſt eternam vitam (in arce) id eſt in ſummitate (ſyderum) id eſt celi. ¶ Notandum autor in littera tangit duo. Primo promptitu dinem credulitatis glorioſe virginis Marie que ſtatim credidit auditis verbis angeli domino. ⁊ ergo dicit beatus Gregorius. Beata es dei ge/ nitrix virgo maria que credidiſti domino. quoniã perfecta ſunt in te q̃ di/ cta ſunt tibi. Item Ber. Maria que credidit ſaluatorem mundi ſuſcepit Secundo tangitur hic mirabilis operatio ieſu chriſti. Unde ipſe deus le/ gitur eſſe mirabilis in ſanctis ⁊ hominibꝫ In ſanctis. quia per eos multas opationes miraculoſas ⁊ virtuoſas fecit. ſicꝫ dicitur in euãgelio. Signa aũt eos q̃ crediderint hec ſequẽt in noĩe meo eijciẽt demonia etiã ſerpẽtes tollant. ğ dr p̃s. Mirabilis deus in ſctis ſuis. Scđo ẽ mirabilis in hoĩbꝫ

Un̄ legit̄ de q̄dā ep̄o quē dyabol⁹ ſepe tētauit q̄ tādē ſpēm mulier̄ recepit et ep̄m in ꝯfeſſorē elegit dicēs ſe eē ꝟginē caſtā. ꝛ ꝓpterea de parētib⁹ receſ ſiſſe. q̄z noluit deſponſari. ſed ꝟginitatē ꝯſeruare. quē ep̄s inuitauit. ꝛ dū in menſa ſederet cū ceteris ſacerdotib⁹ ep̄s equaliter tētationē dyaboli ſm̄ ꝯcupiſcentiā exarſit. qđ intelligēs angelus dn̄i in baptiſmo ei deputat⁹ formā peregrini accepit ſtās ante ianuā ep̄i petijt intromitti. qđ audiēs dyabolus dixit. Nō intromittat̄ niſi q̄ddā enigma rat̄ diſſoluat. qđ cū oīb⁹ placeret dixit dyabolus miniſtro. Dic ei ꝙ dicat vbi terra ſit altior celo. qđ cū miniſter dixiſſet angelo. Angelus rn̄dit. vbi xp̄s hūanitatē ſumptā de ꝟgine ſup oēs celos tanq̄ʒ peregrinā collocauit. q̄z carnis locus ꝓprie ē terra. qđ cū dn̄i audiſſent mirabātur de ſubtili rn̄ſo. Deinde dyabol⁹ dixit dicat ꝛ nobis vbi deus fecit maximū miraculuꝫ. Ad qđ angelus rn̄dit in facie hoīs. q̄z ꝑuo ſpacio tot figuras ſpēales depinxit vt in toto mūdo non reperiūtur duo hoīes oīno ſiles in facie. qđ cū dn̄i audiuiſſent magis mirati ſunt de rn̄ſo. Dyabolus rn̄dit. q̄z tāte ſapientie eſt iſte ꝑegrin⁹ dicā ſibi occultū enigma. qđ ſi ſoluerit intromittat̄. Dicat ḡ nobis q̄ eſt diſtantia ſummi troni ad ꝓfundū inferni. Ad qđ angelus rn̄dit. altitudinē celi nemo dinumerare p̄t. ſed hic q̄ queſtionē facit ꝑ ſe tantū ſpaciū dimēſus ē. ſ. cū lucifer ꝛ ſocij ſui a celſitudine throni vſq̄ʒ ad ꝓfundū inferni ꝓiecti ſunt Qđ audiētes dn̄i ſigno crucis ſe munierūt. Et dyabolus ꝯturbat⁹ fraudib⁹ ſuis cū magno rugitu diſparuit ꝛ receſſit. Ecce in ſecūdo enigmate pꝫ qđ dictū eſt ꝙ deus eſt mirabilis in hominibus

¶ Pro terminis nota. nūciū eſt nomē neutri generis. ꝛ dr̄ ſermo prius non auditus quem aliquis nūcius exponit Sed poſterius a um ē nomen adiectiuum idem qđ vltimus deriuatum a ly poſt

Letabūdus exultet fidelis chorus alleluya. Regē regum intacte profudit thorus res miranda.

¶ Hic autor deſcribit aliud canticū ob laudē ꝛ reuerentiā ꝟginis marie cōpilatū. Et diuidit̄ in tres ꝑtes. In p̄ma ꝯmēdat beatā ꝟginē hortādo ꝓplm̄ ad laudē ei⁹ In ſcđa ꝑte ꝯmēdat beatā ꝟginē hyſtorice. In tercia ꝑte ꝯmēdat eā ꝓphetice. ſcđa ibi. Sicut ſyd⁹. tercia ibi. Iſaias cecinit &c. (Fidelis chorus). i. turba fideliū (exultet). i. gaudet (letabūdus). i. ſilijs letāti (alleluya). i. patri ꝛ filio ꝛ ſpūiſctō. Vel ſic (Fidelis chorus letabūd⁹ exultet). i. decantat (alleluya). i. illud canticū leticie. ſcꝫ eſt (mirāda). i. mirabilis res (thorus). i. lectus (intacte) ſcꝫ ꝟginis marie (ꝓfudit). i. genuit (regem regum) id eſt chriſtum dominum

Angel⁹ ꝯſilij nat⁹ eſt de virgine ſol de ſtella. Sol occaſum neſciens ſtella ſemper rutilans ſemper clara

(Angel⁹ ꝯſilij) ſcꝫ magni. xp̄s (eſt natus). i. genitus (de ꝟgine) ſcꝫ maria (ſol). i. xp̄s qui eſt verus ſol. ſcꝫ qui eſt natus (de ſtella) ſcꝫ maris. i. de ma/

ſta ꝟgine(Sol).i.xp̄s(neſciēs).i.ignorās(occaſū).ſ.ſic ꝑpetue (eternſo
tis ſtella).ſ.eſt(ſꝑ).i.oi tp̄e(rutilās).i.ſplendēs(ſꝑ).i.in oi tp̄e(clara).i.
lucida ⁊ fulgida Notādū ſymeon ad laudē glo͛ſe ꝟginis dixit hec ver
ba. Adorna thalamū tuū ſyon. In q̄b ꝟbis btā ꝟgo duplr ꝯmendatur
Primo rōne vite pacifice dū dr thalamū. Secūdo rōne ſpeculationis cuꝫ
dr ſyon. Circa primū nota. ꝙ thalamū hꝫ q̄nqꝫ ꝯditiones q̄b vter⁹ beate
ꝟginis thalamo ꝯꝑatur. Eſt eīm quiet⁹ ſecurus mundus clauſus ⁊ ornat⁹
ibi etiam cuſtodienda reponūtur. ſic vterus virginis glorioſe fuit quietus
Angelus eīm in annūciatione nō inuenit eam in ſtrepitu mundi. ſꝫ in q̄e-
te thalami. Etiā fuit ſecurus. q2 ſecura fuit q̄n dixit q̄uo fiet iſtud q̄m vi-
rū non ꝯgnoſco. Itē mūdus caſtitate corꝑis ⁊ integritate mētis. Itēꝫ fu-
it ornatus. vn̄ p̄s. Aſtitit regina a dextris tuis in veſtitu deaurato circū-
data varietate. Item fuit clauſus. vn̄ Ezechie. xliiij. Hec porta clauſa ma
net. Et alibi ꝟgo in partu. ꝟgo ante partū. ⁊ ꝟgo poſt partū. Itē in canti
cis. Ort⁹ ꝯcluſus ē dei genitrix. Itē ibi reponūſ cuſtodienda. vn̄ in euāge-
lio. Maria ꝯſeruabat oīa ꝟba hec ꝯferens in corde ſuo. Ecce q̄liter tha-
lamus ornatus eſt oīm virtutū varietate. Scd̄o. b. ꝟgo ꝯmendaſ rōe cō
templationis vel ſpeculationis. Ubi nota ſyon interp̄tatur ſpeculatō ſeu
ſpeculū. q2 ſicut mulieres in ſpeculo vultus ſuos aſpiciūt. ſic aīa fidelis ſꝑ
debet inſpicere vitam ⁊ ꝯuerſationē beate virginis. vn̄ q̄druplex eſt ſyon. ſ.
virginitatis. vn̄ p̄s. in ꝑſona beate ꝟginis marie dr. nūquid ſyon dicet hō
et hō nat⁹ eſt in ea ⁊c̄. ſic eſt aīa fidelis. vn̄ p̄s. Benigne fac dn̄e in bona vo
luntate tua ſyon. i. in aīa fideli. Item ſacramētalis ſcꝫ eccleſia militans. vn̄
p̄s. Te decet hymnus deus in ſyon Item ſupceleſtis. i. regnū celoꝝ. vnde
p̄s. Uidebiſ deus deoꝝ in ſyon. id eſt in regno celoꝝ. Nūc ad ꝓpoſitum
dic. ꝙ btā ꝟgo dr ſyon ⁊ ꝯtemplata eſt tātas ꝟtutes q̄b thalamo ꝯꝑaſ.
Ideo hec ſequentia in laudem eius ⁊ honorem eſt compilata

Pro terminis nota. letabūdus ē nomē adiectiuū deriuatum a verbo le
tor aris. ⁊ ſcꝫ ſilitudinem letandi. vn̄⁹ Oſus plenū notat. būdus ſimilita-
bilis aptat. Sed occaſus ē nomē quarte declinationis maſ. generis deri
uatum a verbo occido ꝓut ꝯponitur ab oc ⁊ cado mutando b in c

**Sicut ſydus radium profert virgo filium pari forma Ne
qꝫ ſydus radio neqꝫ virgo filio fit corrupta.**

¶ Hic autor ꝯparat beatam virginem ad radium ſolarem commendan-
do eam prophetice dicens (Sicut ſidus) id eſt ſol (profert) id eſt producit
(radium) id eſt ſplendorem (pari forma) id eſt ſimili modo (virgo). ſ. ma
ria. ſcꝫ profert (filium) ſcꝫ ſuum. ſ. xp̄m (Neqꝫ) id eſt non (ſidus) id ē ſol
(fit corrupta). i. violata (radio) id eſt ſplendore (neqꝫ virgo) ſcꝫ maria fit
corrupta. id eſt violata (filio) id eſt chriſto

**Cedrus alta libani cōformatur yſopo valle noſtra. Ver-
bum ens altiſſimi corporali paſſum eſt carne ſumpta.**

¶ Alta cedrus) id eſt talis arbor. chriſtus (libani) id eſt illius montis

(conformatur)id eſt coaptatur(yſopo)id ē tali herbe.ſcꝫ marie (valle noſtra)id eſt in hoc mundo(verbum)id eſt filius dei(ens)ſcꝫ exiſtens (altiſſimi)id eſt dei(eſt paſſum)id eſt crucifixum.⁊ hoc (ſumpta corporali carne)id eſt humanitate

Notandum autor in littera tangit duplicem ꝯparationem. Primo cõparat beatam virginem ſoli iuſticie.quia ſicut ſol emittit radios ſuos ⁊ tamen non corrumpitur. Sic beata virgo genuit chriſtum ⁊ tamen manſit incorrupta. Item alia eſt ꝯparatio.quia ſicut ſplendor ſolis pertranſit vitrum.⁊ tamen non leditur nec offenditur.ſic chriſtus pertranſiuit vterū beate virginis que tamen manſit incorrupta. Item alia cõparatio ſicut ſol emittit ſplendorem ſuum ſuper ſtercora ⁊ inquinata. ⁊ tamen ex reuerberatione non ſordidatur. Sic beata virgo maria genuit filium.⁊ tamen pariendo manſit incorrupta. Item alia ſimilitudo ſicut ſol emittit ſplendorem ſuum ſuper bonos ⁊ malos.ſic beata virgo peperit filium vt eſſet redemptor bonoꝝ ⁊ malorum. Secūdo autor comparat cedrum ad yſopū et hoc per natiuitatem xp̄i ieſu.quia chriſtus in eo ꝙ erat filius dei ipe aſſimulatur cedro ꝓpter altitudinem.quia nulla arbor creſcit in maiorem altitudinem ꝙ̃ cedrus. Sed per paſſionem aſſimulatur yſopo. Unde yſopꝰ eſt herba creſcens in vallibus.per hoc deſignatur paſſio xp̄i quā ſm̄ carnem hic in mundo ſuſtinuit tanꝙ̃ in valle miſerie que fuit ei nimis amara Unde dicitur in paſſione domini.ego quidem plantaui te vineam meam ſpecioſiſſimā ⁊ tu facta es mihi nimis amara

Pro terminis nota. Cedrus eſt nomen ſecunde declinationis ⁊ eſt q̄dam ſpecies arborum. Sed libanus eſt proprium nomen montis. Sed yſopus eſt herba amari ſaporis. Et differunt yſopus ⁊ eſopus. vnde Iſopus eſt herba.ſed eſopus dat bona verba. Sed ens ponitur participaliter ⁊ formatur a verbo ſum

Eſaias cecinit ſynagoga meminit nunꝙ̃ tamen deſinit eē ceca. Si non ſuis vatibus credat vel gentilibus ſibillinis verſibus hec predicta

¶ Hic autor ꝯmendat btām v̄ginē ꝓphetice hortādo populū ad fidem xp̄ianā dicēs (Eſaias) ꝓpheta (cecinit).i.ꝓphetauit.ſ.xp̄m naſcituꝝ (ſynagoga).i.ꝯgregatio iudeoꝝ vel iudea(meminit).i.recordatur(tamen)ꝓ certo.ſed (nunꝙ̃)id eſt nullo modo(deſinit)id eſt deſiſtit (eſſe ceca)id eſt incredula ⁊ infidelis (Si nō credat)id eſt confidit(ſuis vatibꝫ) id eſt prophetis(vel gentilibꝫ)ſcꝫ vel (ſibillinis verſibꝫ)id eſt verſibꝫ ſibille.ſ. (credat hec predicta)ſcꝫ que ſunt ꝓphetizata per Eſaiam.

Infelix ꝓpera crede vel vetera cur dānaberis gēs miſera

¶ O (infelix)ſcꝫ ſynagoga(ꝓpera)id eſt feſtina(crede)id eſt cōfide (vel vetera)id eſt peri. O (miſera gens)id eſt iudaica gens (cur)id eſt quare (damnaberis)id eſt vis damnari.

Natū conſidera. quē docet littera ipſum genuit puerpera

¶ Tu (conſidera) id eſt inſpice (natum) id eſt xp̄m (quem littera). i. theo
logia (docet) id eſt teſtatur (puerpera). i. btā ꝟgo maria (genuit). i. pepit
(ipſum) ſcȝ xp̄m ieſum Notandū. autoꝛ tangit hic in littera triplicē ꝓ
phetiam per quam natiuitas xp̄i eſt ꝓphetizata. Pꝛimo tangit ꝓphetiam
eſaie in quo dr̄. ecce virgo concipiet ⁊ pariet filium ⁊ voca. ꝛc̄. Unde huic
ꝓphetie credere noluerunt. ⁊ ideo hoc articulo iudei hodie damnanẗ. Se
cundo tangit ꝓphetiam balaam qui fuit gentilis cuius aſina ꝓhibetur fu
iſſe locuta. Ille dixit. oꝛietur ſtella ex Jacob ⁊ ꝯſurget homo de iſrael. Ter
cio tangit ꝓphetiam ſibille que dum venit ad regem ſalomonem volens
ab eo audire ſapientiam debuit tranſire fluuium circa piſcinam probaticā
vbi lignum quoddam in tranſitu fuit poſitum, que dum videret lignum
noluit pertranſire lignum nec pedibus conculcare. Sed prophetauit ꝙ in
hoc ligno eſſet paſſurus rex regum dominus dominantium. ergo autoꝛ
in littera dicit. ſi iudei noluerunt credere ꝓphetijs iudeoꝛum ſeu ſuis ꝓphe
tis. credent tamen prophetijs gentilium. quia eius incarnatio non ſolum
a iudeis. ſed etiam a gentilibꝫ eſt prophetizata Secūdo nota. autoꝛ hoꝛ
tatur populum infidelem ad fidem ad inſinuandum ꝙ fides eſt multū ne
ceſſaria ad eternam ſalutem. Et definitur ſic ſm̄ Iſidoꝛum. Fides ē qua
veraciter credimus illud quod nequaq̄ȝ videre ſolemus. Item beatꝰ Au
guſtinus. Fides eſt iuſticie fundamentum purgans a peccatis. mentes
illuminans. homines reconſilians. ſpem future remunerationis inſpirans
Et dicit beatus Auguſtinus alibi. Beatioꝛ fuit maria fidem pꝛofitēdo
quam carnem chꝛiſti concipiendo

Pꝛo declaratione terminoꝝ nota. Synagoga dicitur conuentꝰ iudeo
rum. Meminit eſt verbum defectiuum habens ſub voce pꝛeteriti ſignifi
cationem pꝛeſentis ⁊ pꝛeteriti. Sed deſino eſt verbum abſolutum tercie
coniugationis compoſitum a de ⁊ ſino. ⁊ habet deſiui vel deſij in pꝛeterito
perfecto indicatiui ⁊ ſignificat ceſſare. Sed ſybillinꝰ ſybillina ſybillinū ē
nomen adiectiuum a pꝛopꝛio nomine ſybilla Sed puerpera eſt nomen ad
iectiuum mobile ⁊ tamen in maſculino genere ſm̄ naturam puerperꝰ nō
dicitur. Quis voce foꝛmari poteſt Ex iſto patet ꝙ aliqua nomina ſunt de
fectiua ſm̄ curſum nature

Erbum bonum et ſuaue perſonemus illud aue per
quod chꝛiſti fit conclaue virgo mater filia

¶ Quoniam ipſa beatiſſima ⁊ omni honoꝛe digniſſima virgo maria
multiplici laude condigna pꝛobatur. ergo autoꝛ deſcribit aliud canticum
in laudem beate virginis Marie compoſitum per quod docet nos ſalu
tare beatam virginem mariam angelica ſalutatione. Et diuiditur in du
as partes pꝛincipales. In p̄ma pte hoꝛtaẗ nos ad ſalutādū beatā ꝟginem
In ſecūda pte ponit ſalutationes quibꝫ debemꝰ ſalutare ꝟgineȝ glorioſaȝ
ſecunda ibi. Aue veri ſalomonis. dicens pꝛimo ſic. Nos xp̄iani (perſone

nnis).i.decantemus(illud ſuaue aue).i.illud ſuauiſſimũ ⁊ dulce aue ⁊ bo
nũ ṽbũ ſcꝫ(aue).i.bonam ſalutationem(per qḋ)ſcꝫ aue.i.ꝑ quã ſalutatio
nem(virgo)ſcꝫ maria(fit ↄclaue).i.habitaculum ſeu cubile.ſ.fit (mater)
id eſt genitrix(filia xp̄i) id eſt ieſu.

Per quod aue ſalutata mox concepit fecundata virgo da/ uid ſtirpe nata inter ſpinas lilium.

¶ Per qḋ aue).i.ꝑ quã ſalutationẽ(ṽgo).ſ.maria(nata).i.genita (ſtir
pe).i.ꝓgenie(dauid) i.illiꝰ ꝓphẽ exñs(liliũ).i.flos (inter ſpinas ſalutata)
ſcꝫ ſalutatõe angelica(mox).i.ſtatī(fecũdata).i.fertil'.ſ. ꝑ ṽtutẽ ſpũſſcti
(ↄcepit).ſ.filiũ. Notãdũ ḋr p̄s.in pſal.gl'oſa dicta ſtꝫ de te ciuitas dei.
In qb̄ ṽbis beata virgo ↄmendaꝛ dupl'r. Primo rõne gl'e cũ ḋr glorioſa
Scḋo rõne piiſſime defenſionis cũ ḋr ciuitas dei. Circa primũ nota.ꝙ btã
ṽgo ḋr glorioſa trib̄ de cauſis. Primo ꝓpter plenitudinem gratie.vñ an/
gelus dixit ad eam. Aue gratia plena.vnde beata maria omnib̄ ſinũ gra
tie aperuit.quare poteſt de ea dici quod ſcribitur in eccleſiaſtico. Magni/
ficata eſt laude ⁊ glorificata eſt in virtute. Secundo ipſa dicitur glorioſa
ꝓpter pulcritudinem charitatis. Unde ipſa loquitur de ſeipſa. Ego ma/
ter pulcre dilectionis timoris agnitionis magnitudinis ⁊ ſancte ſpei. qua
re ḋr de ea quod ſcribitur Eccleſiaſtes primo.generatio preterit generatõ
aduenit.terra aũt glorioſa manet ineternum.terra glorioſa id eſt ṽgo ma
ria illam terram credo.de qua ḋr p̄s. Terra noſtra dedit fructum ſuum.
id eſt maria peperit ihm xp̄m. Tercio ḋr glorioſa ꝓpter plenitudinem hu
militatis de qua ḋr in cantico ſuo.qꝛ reſpexit humilitatem ancille.hãc eti
am humilitatem oſtendit quando dixit ad angelum. Ecce ancilla domi/
ni fiat mihi ſm verbũ tuũ.⁊ nõ dixit mater ſummi regis. quare verbum
preaſſumptum de ea nunciatur ſcꝫ glorioſa dicta ſunt. Secundo beata ṽ/
go ↄmendatur ex pietate defenſionis.quia ciuitas dei eſt.vnde ciuitas di
citur quaſi ciuium vnitas ⁊ habet fieri ꝓpter firmã defenſionem.vt ḋr p̄hs
in libro polliticoꝝ.ꝙ aũt btã ṽgo ſit pia ⁊ copioſa in plenitudine ꝓtectõis
patet in diuerſis miraculis.vñ legiꝛ ꝙ qdam diues miles ⁊ nobilis ordinẽ
religionis intrauit.qꝛ lr̃as neſciuit erubeſcẽtes monachi tã nobilẽ inter la/
cos deputari dederũt ei magiſtꝝ ſi forte modicũ addiſcere poſſet. ſed cũ
diu cũ mgr̃o fuiſſet ⁊ nihil ꝙ̄ hec duo ṽba aue maria didiciſſet hec diligẽ/
ter obtinuit.⁊ qcq̇d egit ſꝑ dixit aue maria.tãdẽ iſte moriebaꝛ ⁊ in cymite
rio cũ aliis fratrib̄ ſepeliebaꝛ.⁊ ex ſepulchro eius creuit ſpecioſum liliũ cu
ius quodlibet folium habebat aue maria inſcriptum. currentes ãt om̄es
monachi ad tam grande ſpectaculum.ſiue miraculuꝫ terram de ſepulchro
effoderunt ⁊ radicem lilii de ore defuncti procedere viderunt. Intellexe/
runt ergo vt cum illa duo verba cum deuotione dixerat dominus eum tã
tis honoribus illuſtrauit.ergo autor in ſequentia hortaꝛ nos vt illud aue
maria repetamus. Item nota ſalutatio ꝑ quã incarnatio filii dei eſt nũ
ciata.eſt verbũ bonũ ⁊ ſuaue.nã ſicut antiquus ſerpens .i.dyabolus deci
pit ꝑ malã ſuggeſtionẽ ⁊ per fallacem ꝓmiſſionẽ.ſic bonus angelꝰ gabriel
ſalutem generis humani marie annunciauit per oppoſitum ipſam ſalutan
do. Primo benigne ſalutando dicens aue maria. Scḋo vero aſſerendo ee

ipſam ↄmendādo dicēs·gratia plena. Tercia certa ꝓmittēdo di. Ecce cō
cipies ⁊ paries filiū. ¶ Itē nota. in hac ſalutatōe qua angelus mariā ſalu
tauit ipē ab ea oēm timorē expulit. nā addidit Ne timeas maria Timuit
eīn eua a dyabolo decepta. maria ꝟo nō. qꝛ ſibi aue nūciaꝛ. timeāt pctōres
ſed maria nō. qꝛ grā plena· timeāt a deo elongati. ſꝫ maria nō. qꝛ dñs tecuꝫ
timeāt maledicti. ſed maria nō. qꝛ benedicta tu in mulierib ¶ Itē nota de
hoc ꝙ autoꝛ dr. mox ↄcepit. ꝙ in vno ⁊ eodē inſtāti poſtq̄ꝫ maria ↄſenſuꝫ
verbis angeli adhibuit dicēs. Ecce ancilla dñi ⁊c. Facta eſt ſtatim in ea
ꝑ ſpm̄ſctm̄ ſanguinis ↄgregatio ⁊ ipſius ↄſolidatio. ⁊ corꝑis xp̄i exempla
ris formatio. ⁊ animatio ⁊ viſicatio filij dei. ⁊ ḡ autoꝛ bene dixit. mox ↄce
pit. ¶ Pro ter. no. aue ponitꝛ hic materialr̄. ⁊ eſt nomē neutri gꝫ. tercie de
clinatōis. ⁊ ſcat locū ſtrictū alicuiꝰ tabernaculi. ⁊ trāſumitꝛ ꝓ vtero. b. ꝟgi.

Aue veri ſalomonis mater vellus gedeonis. cuiꝰ magi trib

donis laudent puerperium

¶ Hic au. ponit ſalutatōes cū qb debemꝰ ſalutare btāꝫ ꝟginē di. Si vo
lueris ſalutare btām ꝟginē dic ei ſalutatōem infra ſcriptā (O mater). id
eſt genitrix (veri ſalomonis). i. xp̄i ieſu (vellꝰ). i. lana (gedeonis. cuiꝰ) ſcꝫ
marie vel matris puerperiū (magi). i. tres reges (laudāt). i honorāt (trib
donis). i. ꝑ tria dona. ſcꝫ aurū thus ⁊ mirrhā (tu aue). i. ſis ſalutata

¶ Aue prolem genuiſti. aue ſolem protuliſti. mundo lapſo

ↄtuliſti vitam et imperium.

¶ Tu (aue). i. ſis ſalutata o ꝟgo maria. ſ. qꝛ (genuiſti). i. peperiſti ꝓlem
o virgo maria tu aue. qꝛ (ꝓtuliſti). i. dediſti ⁊ ꝓduxiſti (ſolē) ſcꝫ iuſticie. ſ.
xp̄m (⁊ ↄtuliſti) id eſt dediſti (lapſo mūdo) ſcꝫ per peccatū (vitā et). i. etiā
(imperium) id eſt poteſtatem

Aue ſponſa verbi ſummi. maris portus ſignum dumi. aro

matum virga fumi. angelorum domina

O (ſponſa ſummi verbi). i. ieſu xp̄i (portꝰ). i. littus (maris. ſignū dumi)
id eſt rubi. ſ. qꝛ ſignata ꝑ rubū (ꝟga). i. ꝟgula (fumi aromatū). i. odoriferꝫ
(dña). i. regina angeloꝝ. ſcꝫ celeſtiū tu (aue). i. ſis ſalutata. ſ. o ꝟgo maria

Supplicamus nos emenda. emendatos nos cōmenda. tuo

nato ad habenda ſempiterna gaudia.

Nos) xp̄iani (ſupplicamꝰ). i. rogamꝰ ⁊ ſuppliciter petimꝰ (tu emēda) id
eſt meliora. ſcꝫ ducēdo nos a vicijs ad ꝟtutes. ſcꝫ ⁊ tu (ↄmēda). i. ↄmitte
nos (emēdatos). i. purgatos (tuo nato). i. tuo filio (ad habenda). i. poſſi
denda (ſempiterna gaudia). i. celeſtia gaudia. hoc eſt vitā eternā. ¶ No
tandū hec ſalutatio de plurib figuris ꝓpheticis eſt ↄpoſita. Primo eīn rā

gitur ſapientia dei.cū dr̄ veri ſalomonis. Vñ ſalomon fuit ſapiētiſſimus hominū.⁊ ſic ꝑ anthonomaſiā ſapiēs dr̄.⁊ ſepius in ſacra ſcriptura ꝓ xp̄o ponit᷑.quēadmodū hic etiaꝫ ponit᷑ in p̄ſenti ſequētia. Secūdo tangit᷑ figura facta ꝑ vellus gedeonis.de quo dicit᷑ in p̄s. Deſcendit ſicut pluuia in vellus.pluuie em̄ ꝯparat᷑.q2 mūdat.rigat.⁊ fecundat. Sic xp̄us ſaluator humanū genus mūdat de peccatis.rigat ad ꝑfectū.fecūdat in ſpūalib9 ⁊ temporalib9 donis ⁊c. Sed beata v̄go ꝯpat᷑ velleri.vellus em̄ ſine leſione ab oue ſumit᷑.⁊ de eo fit veſtimentū qđ circūdat ⁊ ꝓtegit hominē. Sic beata v̄go dr̄ vellus.q2 de eo ſumit᷑ veſtimentuꝫ.eo ꝙ de carne beate v̄ginis ſumpta eſt caro xp̄i. vñ Job. Pelle ⁊ carne. Secundo q2 vellus ſine leſione ab oue ſumit᷑. Sic beata virgo ſine corruptōne concepit ⁊ ſine dolore peperit chriſtum. Tercio quia vellus circūdat bidentem. Sic beata virgo circūdedit chriſtū qui ouis dicitur. vñ Iſa. Ecce vir ⁊ oriens nomen eius et ipſe idem ouis eſt. Quarto.q2 vellus.id eſt lana quā quis in magna q̄titate recipit ⁊ eam facili cōpreſſione refundat. Sic beata virgo repleta eſt plenitudine omnis gratie.quare dictum eſt ei. Aue gratia plena. Iſtam gratiam facili petitione peccatorib9 infundit. vñ Gregorius. O homo ſi ſcires q̄tum valeret iſta vox. Aue maria.nunq̄ ab ea ceſſares. Quinto. q2 vellus eſt recuruū ſeu res curua in ſe.per quod humilitas deſignatur. quam beata virgo ſufficienter oſtendit quādo dixit. Ecce ancilla domini Sexto.q2 vellus ſuaue eſt ad tegendū. Sic beata virgo eſt ſuauis.q2 mater totius pietatis. Item autor tangit in littera materiā triū regū.q̄ ſufficienter declarata eſt ibi Feſta chriſti ⁊c. Item littera tangit materiā rubi ardentis ⁊ virge Aaron.de quib9 dictū eſt ſufficienter in ſequētia. Aue p̄clara. ¶ Pro terminis nota. Gedeon eſt ꝓpriū nomen viri tercie declinationis. Sed ſupplico eſt verbū petitoriū prime ꝯiugationis.⁊ ꝯſtruit᷑ cuꝫ datiuo.⁊ componitur a ſub ⁊ plico.

Odierna lux diei celebris in matris dei agitur memoria. Decantemus in hac die ſemꝑ virginis marie laudes et preconia.

¶ Ratione multiplicis laudis beate virginis autor deſcribit aliud canticū in honorem eius ꝯpilatum. Et diuiditur in duas partes. In prima hortatur nos ad laudem virginis glorioſe. In ſecūda dirigit ſalutationes ad beatam virginem. Secūda ibi. Aue domina dicens (Lux) id eſt ſplēdor (huius diei) id eſt hec dies. ſcilꝫ eſt (celebris) id eſt ſolennis (in qua) ſcꝫ die (agitur) id eſt peragitur (memoria).i. ꝯmemoratio (matris dei) id eſt virginis beate. ſᵉ ergo (decantemus) id eſt decantare debemus (ſemper) id eſt frequenter (in hac die) id eſt in eius cōmemoratione (laudes) id eſt honores (virginis marie) id eſt beate virginis (et) id eſt etiam (preconia) id eſt annūciationes laudis.

Omnis hō omni hora hanc adora ac implora eius patroci-

nīa. Pſalle niſu toto cordis oꝛis voce voto aue plena gratia

¶ O omīs hō (tu adoꝛa) id eſt inuoca (hanc) ſcꝫ mariam (omni hoꝛa) id
eſt omī tempoꝛe (ac) id eſt etiam (imploꝛa) id eſt decanta. ſcilꝫ huic (toto
niſu (id eſt omni conatu (coꝛdis) ſcꝫ ⁊ tu (pſalle voce) ſcꝫ ꝑ ꝟba oꝛis. ⁊ (vo
to) id eſt cū deſiderio (Aue plena gratia) iſtam ſalutatōem. ſcꝫ qua ange
lus eam ſalutauit. ¶ Notandū. ſcribitur in Canticis. Pulcra vt luna ⁊c̄
In quibꝰ verbis beata virgo ꝯmendatur. Unde luna habet triplicem ſta
tum. quādoqꝫ em̄ eſt in defectu ſeu in decurſu. quandoqꝫ ſemiplena. quã/
doqꝫ tota plena. ⁊ tunc eſt pulcrioꝛ. Sic beata virgo fuit in decurſu ſeu in
defectu cum in vtero matris conciperetur. ſed fuit quaſi ſemiplena dū ſan
ctificaretur in vtero. Sed fuit plena quando concepit filium dei. ⁊ tūc fu
it pulcerrima. Unde luna habet lumen ſuū a ſole. de nocte lucet. inter pla
netas terre eſt ꝓpinquioꝛ. ſole recedente mūdum illuminat. Has omes ꝓ
prietates habuit beata virgo. Habuit em̄ lumē a ſole. qꝛ a filio ſuo. qꝛ a ſo
le iuſticie dicitur eſſe ſoꝛtita lumen omniū gratiarum De nocte lucet pre
ſentis vite lucet magnitudine ⁊ foꝛtitudine virtutum. qꝛ ſuos fideles ir/
radiat et eis vitam veritatis oſtendit. Item inter planetas terre eſt pro/
pinquioꝛ. quia terrenis peccatoꝛibus ſpirituali miſeratiōis affectu magis
omnibus ſanctis deſcendit. Item ſole recedente mūdum illuminat. quia
ſole iuſticie. id eſt chꝛiſto recedente ipſa mūdum illuminabat optima ⁊ lu/
cida ꝯuerſatione. et quia tanta ⁊ plura beneficia beata virgo mūdo contu/
lit. ipſam laudemus ⁊ ſpecialiter in die ſabbati. quia iſta dies precipue et
ſpecialiter deputata eſt pro laude ⁊ honoꝛe virginis gloꝛioſe. ¶ Item no
ta. autoꝛ tantum pretendit ex littera ꝙ quilibet homo fidelis ſemper de/
bet laudare beatam virginem Mariam ad minus ſemel in hebdomada.
ſcꝫ in die ſabbati. cum iſta dies a fidelibus ſpecialiter virgini Marie eſt de
putatus ad laudandum eam. ſed tamen omni die ⁊ omni hoꝛa ipſa eſt lau
danda ⁊ laude digna. quia dicit beatus Gregoꝛius. Nec laudare ſufficis.
Et quia licet hoc refertur ad chꝛiſtum. tamen etiam poteſt referri ad vir/
ginem mariam. cum ipſa eſt digna et digniſſima laude. vt etiaꝫ ait beatus
Gregoꝛius. ¶ Pꝛo terminis nota. Niſus eſt nomen quarte declinatiōis
ab illo verbo nitoꝛ. ⁊ ſignificat laboꝛem in mente.

Aue dn̄a celoꝝ inexperta viri thoꝝ parens patris neſcia.
Fecundata ſine viro genuiſti moꝛe miro genitoꝛem filia

¶ Hic dirigit petitionem ad virginem Mariam cum ſalutatione. ⁊ di/
uiditur in duo. ſm̄ ꝙ dupliciter eam ſalutat. Secunda ibi. Salue decus
dicens primo (O domina) id eſt regina (celoꝛum) id eſt poloꝛum (inexꝑ/
ta) id eſt incognita (thoꝛum viri) id eſt que nunꝗ̄ cognouit virum (et pa/
rens) id eſt genitrix (neſcia) id eſt inſcia (patris) id eſt viri (tu aue) id eſt
ſis ſalutata (o maria fecūdata) id eſt fructificata (ſine viro) id eſt marito.
(o filia) ſcilꝫ dei (tu genuiſti) id eſt peperiſti (miro moꝛe) id eſt miraculoſe
(Genitoꝛem), id eſt creatoꝛem

De beata virgine.

¶ Florens ortus auſtro flante. porta clauſa poſt ⁊ ante. via viris inuia. Fuſa celi rore tellus fuſum gedeonis vellus dei/tatis pluuia.

Tu es florens ortus).i.germinās ortꝯ (⁊ hoc flante auſtro).i.grā ſpūs ſcti (tu es porta).i.ianua.ſcꝫ ꝑ quā dñs intrauit (clauſa).i.recluſa (poſt) id eſt poſt partū (⁊ añ).i.añ ꝑtū (tu es via inuia).i.nō cognita vel inculta (viris)tu es (tellus).i.terra (fuſa rore celi).i.ꝑfuſa grā diuina (tu es vellꝯ gedeonis fuſum).i.ꝑfuſum (pluuia).i.grā (deitatis).i.diuinitatis ¶ Notandū au.dr in lrā.iexꝑta viri thoꝝ.ibi tangiꝰ caſtitas ꝟginalis.quā oēs ſcti in aſſumptōe btē ꝟginis exclamāt dicētes. Hec eſt q̄ neſciuit thoꝝ in delicto. Hoc idē atteſtaꝰ btūs Gre. vbi dr. Nō ex virili ſemine.ſed myſtico ſpiramine ꝟbū dei factū eſt caro. Itē nota au.dr more miro.ꝑ hoc innuitur ſuꝑnaturalis incarnatio dei.de qua dictū eſt in ſequentia. Eya recolamus.circa hūc textū. Mirabilis natura. ⁊ ſiliter in ſequētia. Aue p̄clara ibi. Hinc genitū. Itē nota.au.dr.fuſa celi rore.ibi tāgiꝰ materia ꝓphetica quā ponit Iſa. vbi dr. Aꝑiaꝰ terra ⁊ germiet ſaluatorē. vt pꝫ etiā in fine ſequētie. Celi enarrāt.ibi Germen iuſtū. Itē nota au.dr gedeonis vellus. Vñ qñ gedeon cū populo ſuo eſſꝫ pugnaturus ꝯtra egyptos vidit exercitū ſuū eſſe debiliorēꝫ.⁊ ꝯſuluit dñm quid eſſet facturus.⁊ dixit ei dñs. Mane cū ſurrexeris accipias vellus de agnello mūdo ⁊ pones in campo et ros deſcendens cadat ſuꝑ ipm. ⁊ oīs qui hoc rore fuerit tactus erit victor ſuoꝝ inimicoꝝ. Vñ ꝑ vellus intelligiꝰ beata ꝟgo.ꝑ pluuiā deſcendentē grā ſpūſſcti. vt quicūqꝫ ꝑ pluuiā celeſtē aſperſam in vellere.i.in libertate fuerit ꝑunctus ⁊ repletus ipſe erit victor omniū ſuoꝝ inimicoꝝ viſibiliuꝫ et inuiſibiliū ¶ Pro terminis nota.exꝑtus idē eſt qđ ꝯſcius.⁊ deriuaꝰ a ꝟbo experior. Vñ exꝑtus.i.ſciens. Inde experientia.i.ꝟtutis inq̄ſitio Itē neſcius a um eſt nomē adiectiuū deriuatū a ꝟbo neſcio is ire. idē eſt qđ ignarus vel erroneus.⁊ ꝑtinet ꝓprie ad errantē in ſyllaba

Salue decus firmamenti tu caliginoſe menti deſuꝑ irradia

¶ Nic iam au.ꝯmēdat btām ꝟginē ipam ſalutādo ⁊ ad ipam petitiōes dirigēdo di. O maria exiſtēs (decus).i.ſplēdor ⁊ honor (firmamenti).i. mūdi.tu (ſalue).i.ſis ſalutata.tu (irradia).i.illumina (deſuper caliginoſe mēti) h̄ eſt illumina mētes humanas poſitas in tenebris huius mūdi.

Placa mare maris ſtella ne inuoluat nos ꝓcella ⁊ tēpeſtas valida. Nobis ⁊ indita mitis ⁊ vnica ꝟgo maria mater miſericordie nos adiuua

O (ſtella maris).i.maria.tu (placa).i.recōcilia.ſ.nob (mare).i.tuuꝫ filiū (ne ꝓcella ⁊ valida tēpeſtas) id eſt impetus infernalis (inuolat) id eſt ſup

ꝯplat (nos) ſcꝫ hoies. O (nobilis ⁊ inclita) .i. glorioſa ỽgo maria (mitis) id eſt pia (⁊ vnica) id ē ſingularis exiſtens (mater miſericordie tu adiuua nos) .id eſt auxilium da nobis.

¶ Notandū autor appellat beatam virginem matrē miſericordie. vn̄ dt Gregoriꝰ. Si om̄ia mēbra eſſent ꝯuerſa in organa linguaꝝ. nō poſſent ꝯplete exp̄mere benignitatem ⁊ miſericordiam beate virginis marie. Vnde prefiguratum eſt in quodam miraculo ꝙ quidam iudeus imaginē beate virginis in pariete cuiuſdam domus infixam aſpiciens interrogauit cuius eſſet iſta imago. cui dictum eſt ꝙ eſſet beate virginis marie. hoc audiens iudeus dyabolo inſtigante accepit imaginem ⁊ in ſtercora proiecit et pedibꝫ conculcauit cultello faciem eius inſcindens. Poſtea vero turpi et mirabili morte conſumptus imago nunꝙ apparuit niſi per longū ſpacium temporis. Hoc idem cuidam ſancto homini reuelatum eſt qui imaginem iſtam inter ſtercora abſconditā inuenit ⁊ ſubleuauit. qui diligenter eam abſtergēdo ſecum in domum ſuam honorifice collocauit. ⁊ ad honorem beate virginis marie ex eadem tabula oleum ebuliens cepit diſtillare et perſeuerat vſqꝫ ad hodiernum diem. Quod idem deus fieri permiſit vt nobis intimaret quāte venerationis digna ſit virgo Maria. Et ergo in hoc miraculo ⁊ in multis alijs patꝫ copioſa miſericordia dei genitricis.

¶ Item nota ex littera preſenti cum precedenti. ⁊ etiam quedam ſequentie poſtpoſite. que ſunt de ſalutatione virginis Marie declaratur. tūc ob reuerentiam et honorem eius preſens canticum in hoc miraculo clauditur. cuius virtus manifeſtatur in ſalutatione militis. Miles quidam habebat quoddam caſtrum in via ꝯmuni. et tranſeuntes in tali via miles ſemper ſpoliabat. attamen beatam virginem quottidie ſalutabat. Accidit autem ꝙ quidam vir religioſus tranſitum inde faceret et ipſum continue p̄dictus miles expoliari iubebat. Vir autem ſemel rogauit militem vt omnes de familia ſua ad audiendum verba dei congregaret. Cum autē congregati fuiſſent dixit nequaꝙ hic omnes eſtis. ſed aliquis adhuc abeſt. perquirite diligenter et aliquem abeſſe inuenietis. Tunc vnus exclamās dixit. vbi eſt iſte qui cocus eſt. pro eo ergo mittitur ⁊ in medium deducitur. Cum autem virum dei vidiſſet reuolutis autē terribiliter oculis caput ad inſtar inſani agitabat nec prope accedere audebat. Vir autē ſanctus dixit ei. Adiuro te per nomen domini noſtri ieſu chriſti vt dicas quis ſis. et propter quam cauſam huc veniſti. Cui ille reſpondit. Heu adiuratus prout decogor dicam. Ego em̄ ſum demon qui formam hominis accepi. et decem et quattuor annis cum hoc milite ſic permanſi. quia princeps noſter me huc miſit vt dicit (qua hic ſue Marie ſalutationem non diceret) diligentius obſeruarem et ipſum continuo ſtrangularem. quacunqꝫ enim die illam ſalutationem dicebat in ipſum poteſtatem habere nō potui. Hoc audiens miles veniam poſtulauit. et in melius deinde vitam ſuam mutauit. Vnde ipſe ſanctus vir dixit demoni. Precipio tibi in nomine ieſu chriſti vt ſtatim recedas et amplius talem locum non poſſideas. nec nulli gloriaſam dei genitricem inuocanti nocere preſumas. ¶ Item nota. quidam textus habent iſtum verſum Nobilis inclita. et debet ſic exponi. (O virgo) ſcilicet Maria (nobilis) exiſtens (et inclita) id eſt pia (mitis) id eſt

ſuauis:⁊ (vnica)id eſt ſola (mater miſericordie)ſcz exiſtens ad nos pec-
catores apud tuum filium

¶ Pro terminorum declaratione nota. Caliginoſus a um eſt nomen adiectiuum deriuatum a nomine caligo quod idem eſt qđ obſcuritas. Sed deſuper eſt aduerbium loci.

Gaude maria templum ſumme maieſtatis Gaude maria ſpeculum virginitatis. Gaude lux et orna-mentum glorie.

¶ Hic autor deſcribit aliam ſequentiam in qua reuocat ad memoriam diuerſa gaudia beate Marie virginis commendando eam. poſtea petitionem dirigendo. et littera manet indiuiſa dicens O (maria)exiſtēs (templum)id eſt ſacrarium (ſumme maieſtatis) id eſt omnipotentis dei tu (gaude)id eſt letare. o Maria exiſtens (ſpeculum)id eſt candor (virginitatis)id eſt virginū. tu (gaude)id eſt letare. o Maria exiſtēs (lux)id eſt ſplendor (et ornamentum)id eſt decus glorie.

Gaude maria lex et teſtamentum gratie. Gaude maria q̄ es vera ſpes veri gaudij. Gaudium ſis nobis dulcis vultus filij. Salua nos ⁊ ꝯſerua per om̄ia ſecula ſeculoꝝ Amen.

¶ Conſtrue. O maria exiſtens (lex).id eſt inſtitutio. ⁊ (teſtamentum gratie (gaude)id eſt letare O (maria que es vera ſpes veri gaudij).i. celeſtis gaudij. tu (gaude)id eſt letare(tu ſis nobis chriſtianis gaudium)id eſt conſolatio (vultus)id eſt faciei (dulcis filij)ſcilz tui. o maria tu (ſalua) id eſt ſaluos fac (nos)ſcz homines (et conſerua)ſcz nos (per om̄ia ſecula ſeculoꝝ)id eſt eternaliter (Amen)id eſt fiat.

¶ Notandū. ſcribitur in libro Regum. Effulſit ſol in clypeos aureos et montes reſplenduerūt ab eis. In quibꝰ verbis ad ꝯformitatem huius ſequentie beata virgo cōmendatur dupliciter. Primo ratione electōnis ⁊ dignitatis. quia mater dei. Secūdo cōmendatur ex nobilitate. quia amicta veſte humilitatis. Unde propoſitio aſſumpta ſic declaratur. Sol id eſt chriſtus. effulſit. id eſt miracula operatus eſt. in clypeos aureos .id eſt virtutes beate virginis Marie. et montes. id eſt priores parētes. reſplenduerūt. id eſt glorificati ſunt. ab eis. id eſt de virtutibꝰ promeruit duplicem dignitatem. ſcz filij ſui conceptionem .et etiam parentum glorificationem. vt bene patet ex eo. quia ex meritis beate virginis feſtum beate Anne eſt inſtitutum ſolēniter celebrandum. Unde beata virgo inter omnes virtutes maxime habuit humilitatem. quia ipſa eſt que om̄es confirmat. Unde Bernardus. O felix humilitas penitentium. o beata ſpes confitentium. potens es apud potentem . q̄ facile vincis inuincibilem. q̄ cito

tremendum iudicem conuertis in piiſſimum patrem. De ſecūdo dicitur in ſymbolo domini. vbi dicitur ꝙ ex progenie regali ⁊ ſacerdotali voluit naſci. quam beata virgo prudenter exorauit. et ergo ipſa clypeus aureus nūcupatur. quia nos defendendo vitam immaculatam auro puriorem conſeruauit et gloriam mundo. Unde primo Machabeorum ſecundo. Gloria peccatoris ſtercus et vermis eſt. hodie extollitur. et cras non inuenietur. ideo difficile eſt humanam laudem appetere. quod perpendens beata virgo ſoli deo ſtuduit inherere. et ſic virtutibus plena tantas dignitates promeruit. vt non ſolum ipſa ſed etiam parentela eius eſt glorificata. Unde etiam beatus Auguſtinus commendat eam in virtutibus dicēs Beata virgo Maria fuit valde deuota. habuit ſpiritum humilem totum corpus anime et rationi ſubiectum. Item nota. beata virgo dicitur mater gratie qua omnes peccatores conſolatur. Quod bene patet in quodam miraculo. Unde in monaſterio beati Petri erat quidam frater leuiter ſe habens in pluribꝫ ſuis rebꝫ. hic aliquando petitionem pro ſalute corporis accipiens irruente labore ſine confeſſione ⁊ ſine communione defunctus eſt. cuius anima per dyabolum ad infernum ducitur. quod cernēs ſanctus Petrus acceſſit ad dominum Jeſum chriſtum orans pro anima fratris ſui. Cui dominus. Tu ignoras quid propheta dixit. Domine q̄s habitabit in tabernaculo tuo. quomodo poteſt ergo hic ſaluus fieri. Hec audiens beatus petrus venit ad beatam virginem Mariam ſciens certiſſime eius preces exaudiri a dño deo. Cum ergo ſurrexiſſet beata virgo Maria cum virginibus ſuis precaturus filium ſuum. ſtatim chriſtus dixit. Quid a me petis dulciſſima mater cum meis ſanctiſſimis ſororibus. Cui beata virgo. Pro illa anima ego rogo. Cui chriſtus Licet nemo poſſit in meo tabernaculo habitare niſi qui ſine macula ingreditur. tamen ſi tibi placet vt indulgentiam conſequatur. concedo ꝙ eius anima ad corpus reuertatur. vt de malis actibus penitentia peracta tandē celeſti gloria perfruatur. et ille frater de morte reſurgens qualiter a poteſtate dyaboli ſuffragiis beate virginis Marie fuiſſet ereptus omnibus narrauit. Et ergo merito mater dei nūcupatur

Ue maria gratia plena dominus tecum virgo ſerena Benedicta tu in mulieribus. que peperiſti pacem hominibus et angelis gloriam. Et benedictus fructus ventris tui coheredes vt eſſemus ſui. nos fecit per gratiā

¶ Hic autor ſubinfert aliud canticum ab angelica ſalutatione inchoatum et beate virgini marie dedicatum. Et diuiditur in tres partes In prima parte ſalutat angelus beatam virginem Mariam. Secundo commendat eam de multitudine gratie. Tercio dirigit petitionem. ſecunda ibi. Te collaudet celeſtis curia. dicēs. O (maria) ſcilicet virgo (plena)

id eſt repleta (gratia) ſcꝫ dei (dominus) id eſt deus ieſus chriſtus (tecum
o ſerena virgo) id eſt ſplendida (tu aue) id eſt ſis ſalutata. tu ſcꝫ (es bene-
dicta) id eſt benedictione repleta (in mulieribus) id eſt inter mulieres (q̄)
ſcꝫ Maria (peperiſti) id eſt genuiſti (pacem) id eſt chriſtum. qui eſt pax
vera hominibus. ſcꝫ in mundo exiſtentibus ⁊ angelis (gloriam) id eſt ho
norem (Et fructus) id eſt filius tui (ventris) id eſt vteri. ſcꝫ ſit benedic-
tus (qui) ſcꝫ filius (fecit per gratiam) ſcꝫ ſuam diuinam (vt eſſemus cohe
redes ſui). i. capaces ⁊ participes regni celeſtis.

¶ Notandum. ſcribitur in libro ſapientie. O ꝗ̄ pulcra ⁊ caſta gene-
ratio cum claritate. In his verbis cōmendatur beata virgo dupliciter.
Primo in pulcritudine. cum dicitur. ꝗ̄ pulcra. Secūdo in caſtitate. cum
dicitur caſta. De primo dicitur in Canticis. ꝗ̄ pulcra es ⁊ decora. Un-
de pulcritudo beate virginis Marie legitur fuiſſe in tribus. ſcilicet in ve-
ra dilectione. in humili timore. in iuſta cognitione. Unde in libro ſapien-
tie dicitur. Ego mater pulcre dilectionis. timoris. agnitionis. magnitudi-
nis. et ſancte ſpei. ¶ Circa ſecūdum nota. Iſidorus diffinit caſtitateꝫ ſic.
Caſtitas eſt pulcritudo inuiolata que in quadruplicibus commendatur
ſcꝫ in cōnubio diuine deſponſationis. in priuilegio angelice confortatōnis
in exemplo humane edificationis. in triumpho dyabolice eiectionis. De
primo dicit apoſtolus. Deſponſaui vos vni viro qui dicitur chriſtus.

¶ De ſecundo dicit Johannes Chriſoſtomus. Caſtitas eſt res angel-
lica per quam homines angelis aſſimilantur. Et qꝛ caſti homines ſpeciali-
ter angelis ſunt ꝯformes. ideo angeli eis ſpecialiter ſunt familiares ⁊ ob-
ſequioſi. ¶ De tercio dicit Thimotheus exemplum iſtud fideliuꝫ in
verbo caſtitatis. Ecce non ſolum tibi per meritum ſed alijs pro exemplis
vtilis eſt. in verbis cautus. et in conuerſatione honeſtus. in charitate pi-
us. in fide fixus. in caſtitate mundus es. Hec omnia in beata virgine Ma
ria ſunt completa. ¶ De quarto dicitur in libro Judith. Confortatuꝫ eſt
cor tuum. eo ꝙ caſtitatem amaueris. Ecce beata virgo Maria eſt illa ca
ſta Judith. quam dominus propter caſtitatem ornauit. et confortauit cō
tra Olofernem. id eſt dyabolum. de qua etiam dicit pſalmiſta Hierony-
mus. Caſtitatis eius remunerator virtutem ei talem tribuit vt inuictum
omnibus hominibus vinceret Olofernem. quem nullus vincere poteſt
niſi caſtus fuerit. ¶ Secundo nota circa angelicam ſalutationem.
Prima duo verba. ſcilicet Aue maria. ſunt declarata ibi Aue preclara ma
ris ſtella. Tunc ſequitur gratia plena. quia nunꝗ̄ deficit gratia eius. de
quanto enim plus dat ⁊ auxiliatur. de tanto plus habet dare et auxilia-
ri. quia ſicut fons viuus ſemper emanat et nunꝗ̄ deficit. ſic gratia dei ſem
per fluit ⁊ irrigat totum mūdum ¶ Sequitur dominus tecum. heri fuit
ſemper fuit. ⁊ eſt ineternum cum ea. quia idem angelus Gabriel. qui nū-
ciauit ei ieſum ꝯcepturum. prius enūciauit Joachim ⁊ anne ꝙ deberent ge
nerare virginem Mariaꝫ. et poſtꝗ̄ virgo Maria nata fuit ſpiritus ſan-
ctus obumbrauit et cuſtodiuit ꝙ nunꝗ̄ potuit peccare nec verbis nec ope
re. ¶ Sequitur. benedicta tu in mulieribus. bene ipſa fuit ⁊ eſt ineternuꝫ
benedicta. quia concepit. portauit. ⁊ peperit dn̄m noſtrū ieſum xp̄m a quo
procedit ſalus angelis hoīb; ſanctis ⁊ toti mūdo. ¶ Sequit̄ fructus ven

tris tui. quia ipſa tulit nobis precioſiſſimuꝫ fructum ſcꝫ dominum ieſum chriſtum ⁊ de eodem fructu nos quotidie quando audimus miſſam cuꝫ ſacerdote ſatiamur ⁊ recreamur. quia ſacerdos dicit poſt communionem quod ore ſumpſimus pura mente capiamus Iſte enim eſt fructus qui dat nobis vitam temporalem in hoc mundo ⁊ ſecuritatem cuꝫ angelis in regnum celorum

Per hoc autem aue mundo tam ſuaue contra carnis iura
Genuiſti nouam prolem ſtella ſolem noua genitura

¶ Hic autor commendat beatam virginem ex diuerſis virtutibus ⁊ ex plenitudine miſericordie dicens. O maria (per hoc autem aue) id eſt per iſtam ſalutationem. tu (genuiſti) id eſt peperiſti (mundo) id eſt ſeculo (cō tra iura carnis) id eſt contra naturam (tam ſuaue) id eſt dulciter (nouam prolem) id eſt filium (noua ſtella) ſcꝫ maris (genitura) ſcꝫ es (ſolem) id ē filium dei. ſcilicet chriſtum

Tu parui ⁊ magni leonis et agni ſaluatoris chriſti tēpluꝫ extitiſti ſed virgo intacta. Tu es floris et roris panis ⁊ paſtoris virginum regina roſa ſine ſpina genitrix es facta

¶ Conſtrue (Tu extitiſti) id eſt facta es (templum) id eſt habitaculum (parui agni) id eſt ieſu chriſti (⁊ magni leonis ⁊ ſaluatoris chriſti) id eſt dei (ſed intacta) id eſt immaculata (virgo. tu) ſcꝫ maria (es panis) id ē cibus (floris ⁊ roris) ſcꝫ gratie (⁊ paſtoris. regina) id ē domina (virginuꝫ) Tu es (roſa) id eſt flos (ſine ſpina) id eſt ſente. tu (es facta genitrix) id eſt mater.

Tu ciuitas regis iuſticie. tu mater es miſericordie. de lacu fecis et miſerie theophilum reformans gratie

¶ Conſtrue (Tu) ſcꝫ maria es (ciuitas) id eſt habitatio (regis iuſticie) id eſt dei (tu es mater miſericordie) id eſt pietatis. tu es (reformans) id ē reſtituens (theophilum) ſic dictum (gratie) ſcꝫ liberans eum (de lacu fecis ⁊ miſerie) id eſt damnationis ꝑpetue. Notandū autor in littera appellat chriſtum leonem et agnum ⁊ bene. Ipſe em̄ eſt leo ratione fortitudinis ⁊ potentie. Unde p̄s. Sicut leo paratus ad predam. ipſe em̄ eſt leo deinde fortiſſimus qui pro nobis triumphauit. ergo dicit pſal. in perſona chriſti leonis confringam illos nec potuerunt ſtare cadent ſubtus pedes meos. Etiam ipſe eſt agnus per humilitatem et taciturnitatem. Unde Hieremias. ⁊ dum male tractaretur non aperuit os ſuum. Item Iſaias. Quaſi agnus innocens ad victimā ductus eſt. Secundo nota. autor dicit beata virgo eſt panis roris ⁊ floris. Per hoc intelligitur manna poſitum in vrna aurea. reconditum in archa de quo dictum eſt prius.

De beata virgine

Item nota dicit ꝙ beata virgo prodidit perduxit theophilum de lacu miſerie. id eſt ab eterna damnatione. Unde Theophilus cuiuſdam epiſcopi vicedominus fuit qui tam prudenter ſub ipſo res eccleſiaſticas diſpenſauit ꝙ mortuo epiſcopo omnis populus eum epiſcopatu dignum affirmaret. at ille vicedominatu contentus alium in epiſcopum fecit ordinari. tandem ab officio ſuo epiſcopus eum depoſuit vnde ad tantam impatientiam peruenit vt ad ſuam dignitatem recuperandam cuiuſdaꝫ iudei conſilium expeteret. ille igitur dyabolum aduocauit. Theophilus vero viſo dyabolo chriſtum ⁊ matrem eius negauit ⁊ chriſtiane profeſſioni renūciauit. ⁊ ſuper hoc cyrographum ſcripſit ⁊ ſcriptum anulo ſigillauit ⁊ dyabolo dedit. ⁊ ſic eius ſeruitio ſe ſubdidit in craſtino igitur per procurationem dyaboli theophilus in gratiam receptus ad priſtinam dignitateꝫ reſtituitur tandem ad ſe reuerſus de eo quod fecerat valde ingemiſcēs ad virginem glorioſam vt ſibi in adiutorium veniret tota mente confugit. q̄dam igitur vice beata maria in viſione illi apparens dyabolo abrenunciare precepit. ieſum chriſtum ⁊ omne chriſtianitatis propoſitum conſeruare et eum confiteri iuſſit. ⁊ ſic ipſum gratie precedenti reſtituit et in ſignum gratie iterum apparens ſibi cyrographum quod dyabolo dederat ſibi reddidit ⁊ ſub pectus ſuum poſuit vt iam ſe non ſeruū dyaboli timeret. ſꝫ per virginem glorioſam ſe liberatum gauderet. ⁊ hoc tangit autor in littera

Pro terminis nota. Aue ponitur nominaliter. Sed eſto eſt verbum habens vim verbi ſubſtantiui. ⁊ exponitur pro ſum ⁊ ꝯponitur ab ex ⁊ ſto Sed exiſto extra litteram ſignificat apparere. Sed exta extorum dicūtur inteſtina que faciunt ventrem hominis apparere.

Te collaudat celeſtis curia. que mater es regis et filia. per te reis donatur venia per te iuſtis confertur gratia.

¶ Autor commendat beatam virginem ratione ſuperceleſtium. ⁊ poſt hoc infert petitionem ⁊ littera legetur ſimul cauſa breuitatis dicens. O beata virgo (celeſtis curia) id eſt exercitus celeſtis. ſcꝫ omnes ſancti (collaudat) id eſt honorat (te) ſcꝫ mariam (que es mater) id eſt genitrix (regis) id eſt chriſti (⁊ filia per te) ſcꝫ mariaꝫ (donatur) id eſt datur (reis) id eſt peccatoribꝯ (venia) id eſt indulgentia. ⁊ (iuſtis) id eſt bonis hominibꝯ (confertur gratia) ſcꝫ diuina

Ergo maris ſtella verbi dei cella et ſolis aurora. Paradyſi porta (per quam lux eſt orta) natum tuum ora vt nos ſoluat a peccatis. in regno claritatis (quo lux lucet ſedula) collocet per ſecula Amen.

¶ Conſtrue (Ergo) o maria exiſtens (ſtella maris cella) id eſt habitaculum (verbi) ſcꝫ filij (dei ⁊ aurora ſolis) id eſt chriſti (porta) id eſt ianua (paradyſi) ſcꝫ celeſtis (per quam) ſcꝫ portam (lux) id eſt chriſtus (eſt or-

ta)id eſt nata (ora tuum natum)id eſt filium (vt ſoluat)id eſt ſaluificet (nos a peccatis)id eſt a criminibus. ⁊ (collocet)ſcilicet nos (in regno claritatis)id eſt in regno celorum (quo)id eſt in quo (ſedula lux) id eſt continua claritudo ſcilicet dei (lucet)id eſt ſplendet (per ſecula) id eſt eternaliter (Amen)id eſt fiat.

¶ Notandum plenitudo gratie beate virginis patet in muliere de qua legitur mirabiliter ꝙ ipſa viri ſolatio deſtituta vnicum filium habebat qui quadam vice ab hoſtibus captus in cuſtodia ligabatur ꝙ mater percipiens beatam virginem pro liberatione filij exorabat. tandem videns ꝙ nihil proficeret eccleſiam (in qua erat ymago beate virginis) ſola intrauit. ⁊ coram ymagine ſtans ipſam alloquitur dicens. O maria pro liberatione filij mei te ſepe rogaui ⁊ adhuc non ſubueniſti. nunc pro filio meo imploro patrocinium. ſed adhuc nullum ſentio fructum. vnde ſicut filius meus ablatus eſt. ita ⁊ ego filium tuum auferam pro filio meo ⁊ eum in cuſtodiam ponam ſic ymaginem ſcilicet pueri quam virgo in gremio habuit auferens domum abijt. excipienſqꝫ ymaginem pueri ipſum in lintheo mundo inuoluit ⁊ in archam reconditam incluſit bonum obſidium pro filio ſuo ſe habere gaudens. Et ecce ſequenti nocte beata virgo iuueni in carcere apparuit. ⁊ ianuam aperiens eum exire fecit dicens. Fili dic matri tue vt reddat mihi filium meum. quia ego reddidi ſibi ſuum. qui exigens ad matrē ſuam venit ⁊ qualiter beata virgo eum liberauit enarrauit Illa igitur gaudens ymaginem pueri ad eccleſiam portans matri reddidit dicens. Gratias tibi ago domina mea. quia filium meum reddidiſti mihi propter quod tibi volo ſeruire et preceptis tuis obedire. nunc recipe filium tuum quem fideliter cuſtodiui.

Terus virgineus thronus eſt eburneus regis ſalomonis Thronus admirabilis diſpar et diſſimilis vniuerſis thronis.

¶ Hic autor ad reuerentiam virginis deſcribit aliud canticum in quo autor facit tria. Primo comparat beatam virginem mariam ad thronum ſalomonis. Secundo comparat eam ad vellus gedeonis. Tercio per exclamationem dirigit ad ipſam petitionem. ſecunda ibi. Sicut vellus. tercia ibi. O ſancta virginitas. dicens. O maria (virgineus vterus) id eſt caſtum corpus (eburneus thronus)id eſt de ebore exiſtens (regis ſalomonis)ſic dicti (admirabilis thronus)id eſt valde mirabilis (diſpar ⁊ diſſimilis)id eſt inequalis ⁊ incomparabilis (vniuerſis thronis) id ē omnibus thronis.

Virgo thronus extitit cui decus preſtitit tam precellens ſummi regis vnicus hunc elegit thronum.

(Virgo). ſ. maria (extitit). i. extitit (thronus. cui)ſcꝫ throno (preſtitit)id

eſt preerat (tam precellens donū) id eſt nobile donum ſcʒ ipſe deus patri-
cus ſalomon.i.ieſus xp̄s (vnicus) ſcʒ filius (ſummi regis) id eſt omnipo-
tentis dei (elegit) id eſt preelegit (hunc thronum)

Hec eſt ſedes gratie domus pudicitie ſedes ſummi dei
In hac ſede reſidet dominus. qui preſidet vniuerſe rei

¶ Conſtrue (hec) ſcʒ maria (eſt ſedes gratie) ſcʒ diuine (domus) id ē ha-
bitaculuʒ (pudicitie) id eſt caſtitatis. ſcʒ ⁊ (ſedes ſummi dei) id eſt chriſti (dominus) ſcʒ deus (qui preſidet) preeſt (vniuerſe rei. reſidet) id eſt mo-
ratur (in hac ſede) id eſt in illa habitatione

¶ Notandum ſcribit propheta in p̄s. thronus eius ſicut ſol in cōſpe-
ctu meo. Iſta verba poſſunt eſſe dei patris de filio loquentis commēdās gloriam matris. ait ergo. thronus eius ſicut ſol in conſpectu meo. Unde beata virgo poteſt dici thronus dei. ⁊ hoc quattuor modis. Ipſa enim ē thronus eburneus ſaphireus nubius ⁊ ſolaris. vnde verſus. Ebur ſaphi-
rus nubes ſol ſit tibi thronus. Uirgo verſata miſeram tibi glorificata. Unde beata virgo dicitur thronus eburneus propter virginitateʒ. ſaphi-
reus ꝓpter ſanctam conuerſationem de vulgo. Unde ſalomon pacificus interpretatur. ⁊ ſignificat xp̄m verum pacificatorem cuius thronus ebur-
neus eſt beata virgo. ⁊ hoc tangitur in littera vbi dicitur. vterus virgineꝰ thronus eſt eburneus. quia thronus iſte de eburneo eſt factus. Ebur eñ eſt animal multum candidum ⁊ frigidum ⁊ magne caſtitatis per quod ſi-
gnificat̃ virgo glorioſa. quia tota fuit tam caſta mente q̄ꝫ carne. talis thro-
nus talem regem decebat. Unde Bernardus. nec decebat deum alia ma-
ter q̄ꝫ virgo nec virginem alius filius q̄ꝫ deus. quia nec aliter inter filios nec aliter inter matres naſci potuit. De ſecundo dicit Ezechiel ⁊ aſpe-
ctus lapidis ſaphiri in ſimilitudine throni. Per thronū ſaphireum beata virgo maria ſignificatur propter celeſtem ⁊ ſanctam conuerſationeʒ Un-
de Hieronimus in ipſa poſuit rex thronum ſuum. quia concupiuit ſpeci-
em eius. De tercio dicit Eccleſi. xxiiij. ⁊ thronus meꝰ in columna nubis Unde beata virgo dicitur thronus nubius. quia ſicut nubes plena vapo-
ribus irrigat ⁊ vireſcere facit iſta inferiora. Sic virgo glorioſa irrigat et vireſcere facit animas fidelium. Unde Anſelmus. O ſcientia plena ⁊ ſu-
perplena gratia decoris plenitudine reſperſa vireſcit omnis creatura. De quarto dicitur in propoſitione preaſſumpta thronus eius ſicut ſol in con-
ſpectu meo. Unde beata virgo dicitur thronus ſolaris propter glorifica-
tionem quam habet in celis. Unde in libro canticorum dicitur de ea. pul-
cra vt luna. electa vt ſol. Unde Auguſtinus. Nec eſt velut columna ſpe-
cioſa pulcra vt luna. electa vt ſol. ianua celi. caput virginuʒ. decus mulierꝫ et ergo autor bene dicit in littera ꝙ iſte thronus eſt diſſimilis omnibꝰ thro-
nis. quia in eo dominus dominantium requieuit

¶ Pro declaratione terminorum nota. Uterus eſt nomen maſculini generis ſecunde declinationis. Sed eburneus eſt nomen adiectiuum deriuatum a nomine ebur quod ſignificat elephantem. Sed preſto eſt verbum tranſitiuum prime coniugationis compoſitum a pre ⁊ ſto,

Sicut vellus maduit de celeſti roꝛe ſic vẽter intumuit ſer/
nato pudoꝛe. Nec vellus coꝛrumpitur ymbꝛe pluuiali nec
pudoꝛ amittitur in conceptu tali.

¶ Hic autoꝛ ꝯpat btãm ꝟginem ad vellus gedeonis dicens (Sicut
vellus) ſcȝ gedeonis (maduit) id eſt madefactũ fuit (de celeſti roꝛe). i. gra
tia ꝛ tamẽ nõ erat coꝛruptũ. ſic (vẽter) beate virginis (intumuit). i. ꝯcepit
(ſeruato pudoꝛe). i. caſtitate. ſ. vt nec in cõceptu in ꝑtu fuit coꝛrupta (nec
vellus gedeonis coꝛrũpitur ymbꝛe pluuiali). i. aqua pluuiali (nec pudoꝛ)
id eſt caſtitas (amittitur in tali conceptu) id eſt in tali conceptione

Hec eſt aromatica cella creatoꝛis fertilis et vnica medela
doloꝛis. Nardus odoꝛifera effundit odoꝛem olyua fructifera
virga ferens floꝛem.

(Hec) ſcȝ maria (eſt aromatica cella). i. flagꝛans habitaculum (creato
ris) id eſt dei (fertilis) id eſt fructuoſa (ꝛ vnica medela) id eſt remedium
(doloꝛis) id eſt pene (odoꝛifera) id eſt redolens (nardus effudit) id eſt de
dit (odoꝛem) id eſt ſapoꝛem (fructifera olyua) ꝛ (virga ferens) id ē poꝛtãs
(floꝛem) id eſt chꝛiſtum

Hec vas pigmentarij regale pallatium domus eſt cedri/
na angeloꝝ domina benedicta femina celoꝛum regina.

(Hec) ſcȝ maria eſt (vas) id eſt ꝯſeruatoꝛium (pigmẽtarij) id ē vnguẽ
ti (regale pallatiũ). i. aula. ꝛ (eſt domus cedrina). i. de cedro exñs (dña an/
geloꝝ benedicta femina) id eſt virgo ſcȝ ꝛ (regina) id eſt domina (celoꝝ)
id eſt poloꝝ   Notandũ autoꝛ ꝯmendat beatam ꝟginẽ in diuerſis que ſi
bi ꝑ ꝓphetas aſſcribũtur. Pꝛimo ꝯparat ad vellus gedeonis. Unde in q̄
dam hyſtoꝛia beate virginis vellus roꝛe maduit dum virgo concipiebat.
Sed rubus igne calet qñ virgo xp̄m pariebat. Scďo appellat eam cellaꝫ
aromaticam. Iuxta illud Eccle. Sicut cynamomũ ꝛ balſamum aromati
ꝫans odoꝛem dedi. Tercio appellat eam medicinam doloꝛis. quia ipſa de
miſericoꝛdia ſua omnibus in neceſſitatibus poſitis ſubuenit Unde vidẽ
tur viciſſim diſputare mater ꝛ filius ꝛ dicit filius ego occidam Mater re
ſpondit. Ego viuere faciam. filius dicit. ego percutiam. mater reſpondit.
et ego ſanabo. Quarto appellat eam nardum. Unde in canticis. Nardꝰ
mea dedit odoꝛẽ ſuuꝫ   Itẽ compat eã olyue qď patet Eccĩ. xxiiij. vbi di
citur. ego quaſi oliua ſpecioſa in campis ſilue ꝛ quaſi plantatio roſe in hie
richo. Item appellat eam vas pigmentoꝝ. i. vnguentoꝝ contentiuũ Uñ
in canticis. Odoꝛ vnguentoꝛum tuoꝛum ſuper omnia aromata   Item
ipſa etiã vocatur domus cedrina quod pꝛefiguratum eſt in templo ſalo/
monis quod fecit rex ſalomon de lignis libani longatis quadris ꝛ ſectis.
Pꝛo terminis nota. intumeo es ere eſt verbum neutrale ſecũde ꝯiuga
tionis. ꝛ ſcat ħ ꝯcipere. Sed pigmentarius a um eſt nomen adiectiuum

De beata virgine

deriuatū a noīe pigmentū qđ dicit̃ quedā potio medicinalis multū vtilis

O ſancta virginitas noſtra neſcit paruitas te digne lauda re Continēs in gremio nec quem celi regio poteſt ſuſtentare.

¶ Hic autor exclamādo ꝯmendat beatā virginē ⁊ cū hoc dirigit petitio nem ad eam dicens (O ſancta virginitas).i.caſtitas (noſtra paruitas ne cit).i.nō ſcit (te digne).i.laudabiliter (laudare).i.honorare (ꝯtinens).ſ. es (in gremio).i.in vtero tuo.ſ.illū (quē nec).i.nō p̄t (ſuſtentare).i.cape re (regio) id eſt in regio throno (celi)

Pulcrior ſideribus et pre mulieribus cunctis benedicta. Placa tuū filium et purga fidelium omniū delicta In te plu ſit in te fluit deus ſuā gratiā. Ergo tue nobis plue gratie cle mentiam ad beati tui nati tranſfer preſentiam. Et cunctorum delictorum confer indulgentiam.

¶ O (benedicta).ſ.maria (pulcrior).i.ſplendidior (pre mulierib⁹).i.inter mulieres (⁊ cūctis ſiderib⁹).i.oīb⁹ ſtellis (tu placa tuum filium).i.ieſum xp̄m (⁊ purga).i.munda (delicta) id eſt peccata (omniū fideliū) ſcꝫ hoīm (deus).ſ.oīpotens (pluit) id eſt rorauit (in te) et (fluit).i.infundit (in te) ſcꝫ mariā ſuā grām (ergo) tu (plue nobis).i.in nobis (clemētiā).i.miſeri cordiā (tue gratie) tu (trāſfer).i.duc nos (ad p̄ntiā tui nati).i.filij (Et tu confer).i.da.ſ.nobis (indulgentiam cūctoꝝ delictoꝝ).i.omniū peccatoꝝ. ¶ Notandū autor tangit hic in littera immenſitatem dei cū đt quez nec celi regio ⁊c̄. vnde Grego. ꝯfirmat hoc idem vbi dicit ſancta ⁊ immacula ta virginitas q̇b⁹ te laudib⁹ referā neſcio. qꝛ quē totus nō capit orbis ī tua clauſit ſe viſcera. Hoc idē teſtat̃ q̇dā metriſta di. Continet in gremio celū terrāq̀ regentē Virgo dei genitrix proceres ꝯmittant̃ heredes Secūdo nota autor đt in te pluit p̄ quā btā ꝟgo grā plena nūcupatur. Unde ple nitudo grē patet in q̇dā languido q̇ habuit vnū pedē ardentem. qui caſu ad eccleſiā ſctē ꝟginis veniēs ſanitatis grām cū toto mentis affectu deſide rabat cūq̀ diutius ibi moreret̃. nec ſui deſiderij q̇d magnū vel modicū im petraſſet pendentem ſep̄auit a cruce. voluit em̄ pede potius carere q̄ om nib⁹ dieb⁹ vite ſue ardere. Poſt multū ꝟo tp̄is ſpaciū dep̄cādo voce lachry mabili dixit. Heu me miſeꝝ doleo q̄ fact⁹ ſum aduena. O beatiſſima dei genitrix cūq̀ talia ab ea fuiſſent prolata naturali ſuperno deditus requie uit. ⁊ cū dormiret venit beata ꝟgo leuiter ſine corp̄is leſione eum tangens ipſum a ſua infirmitate ſanauit. Ecce quāta plenitudo gratie in beata vir gine redundat Item nota maria exaltat̃ ſup̄ omnes choros angeloꝝ. qꝛ de ipſa cātat eccl'ia exaltata ſup̄ oēs choros āgeloꝝ ſancta dei genitrix igitur vt nos in valle hui⁹ miſerie exaltari valeam⁹ in futura patria. ip̄am ſequamur ⁊ eius veſtigia in quib⁹ p̄uenire valeam⁹ ⁊ poſſimus in vitam glorie. Quam nobis conferre dignetur Jeſus chriſtus et filius in ſecula ſeculorum benedictus A M E N.

lambertus Monaſterij cyſtyr

¶ Regiſtrum ſequentiarum ſm numerꝫ folioꝝ.

De natiuitate domini	Grates nunc omnes	fo.ij.
Eiuſdem	Natus ante ſecula	fo.iij
Eiuſdem	Eya recolamus	fo.vij
De ſancto Stephano	Hanc concordi fa.	fo.xi.
De ſctõ Johe euãgeliſta	Verbũ dei deo natum	fo.xvi.
De Innocentibus	Laus tibi chriſte	fo.xxi
De Epyphania	Feſta chriſti	fo.xxiij
De Cõuerſione ſctĩ pauli	Dixit dominus ex baſan	fo.xxvi
De purificatõne.b.marie	Concentu parili	fo.xxix
Eiuſdem	Aue preclara	fo.xxxiij.
De reſurrectõne xp̃i	Victime paſcali	fo.xxxviij
Eiuſdem	Agni paſcalis eſu	fo.xxxix.
Eiuſdem	Mane prima ſabbati	fo.xl
Eiuſdem	Virgini marie laudes	fo.xlij
Eiuſdem	Laudes ſaluatori	fo.cviij
De inuentione ſctẽ crucis	Laudes crucis attollamus	fo.xliij
De aſcenſione domini	Summi triũphum regis	fo.xlvij
In die penthecoſtes	Sancti ſpũs aſſit	fo.l.
Eiuſdem	Veni ſancte ſpiritus	fo.lij
De ſancta Trinitate	Benedicta ſemper ſancta	fo.liiij
De Corpore chriſti	Lauda ſyon ſaluatorem	fo.lvi
De ſctõ Joãne baptiſta	Sancti baptiſte chriſti	fo.lxij
De ſancto Petro	Petre ſumme chriſti	fo.lxiiij
De diuiſione apoſtoloꝝ	Celi enarrant gloriam	fo.lxvij.
De ſancta maria magda.	Laus tibi chriſte	fo.lxxiij
De ſancto Laurentio	Laurenti dauid	fo.lxxvi
De aſſumptõne.b.marie	Congaudent angelorum	fo.lxxix
De Decollatõne Io.bap.	Pſallite regi noſtro	fo.lxxxij
De natiuitate.b.virginis.	Stirpe maria	fo.lxxxv.
De ſancto Michaele	Summi regis archangele	fo.lxxxvij
De vndecim mil.virgi.	Virginalis turma	fo.lxxxix.
De omnibus ſanctis	Omnes ſancti ſeraphin	fo.xcij.
De ſancto Martino	Sacerdotez chriſti martinũ	fo.xciiij
De ſancta Elyſabeth	Gaude ſyon	fo.xcvi
De ſancta Katherina	Sanctiſſime virginis	fo.C.
De ſancto Andrea	Deus in tua virtute	fo.cij
De ſancto Nicolao	Soſpitati dedit egros	fo.ciiij.
De Cõceptione btẽ ma.	Dies leta celebretur	fo.cv
De Apoſtolis	Clare ſanctorum	fo.cx
De euangeliſtis	Jocundare plebs fidelis	fo.cxiij
De Martyrib9	O beata beatorum martyꝝ	fo.cxv
De Confeſſoribus	Ad laudes ſaluatoris	fo.cxvi
De Virginibus	Gaude celeſtis ſponſa	fo.cxx
De dedicatione templi	Pſallat eccleſia mater	fo.cxxij

Item ſeptẽ ille ſequentie q̃ ſequunt̃ ſunt de btã v̾gine.ſ. Mittit ad virginem. Letabundus exultet. Verbũ bonuz. Hodierna lux. Gaude maria. Aue maria. Uterus virgineus. vt patet intuenti in fine opuſculi

Gaudet hyspania totaque germania iubilet in domo
De tripudio nobili iacobi apostoli compostelle reddito
Zebedei filium christi consanguineum narrat hunc historia
Hic ut solis radius fulget in primatibus visa christi gloria
A iosia capitur ad herodem trahitur funem collo baiulans
Videt paraliticum cui fert auxilium ad tormenta ambulans
Josias compungitur pedibus advolvitur iacobi qui lavachro
Quem post baptis consortium ~~[illegible]~~ transmittat ad
Deum secum tradens gladio O quam felix apostole
magne martyr iacobe te colentes adiuva
Peregrinos undique tuos clientes celitus ducens
ad celestia

nouiter addite

L Aus tibi xp̄e. cui ſapit qđ videt ceteris eē ſurdaſtrū
Famulatu cui⁹ oīs ꝯpetit ſex⁹ ⁊ etas Recētes atqꝫ te
neri milites herodiano enſi trucidati te hodie predicauerūt
Hanc ſequētiā đr edidiſſe be. Grego. in honorē ſctōꝝ innocētiū. In q̄ tria
facit. Primo laudat xp̄m de ſua bonitate ꝙ dignat⁹ eſt ꝑ infantiū ⁊ lacten
tiū ac pueroꝝ diſcretōe carētiū martyriū honorari. Scđo admiratiue allo
quit xp̄m ſuꝑ hmōi facto in ꝯparatōe ad alios mortales. Tercio alloquit
ip̄os innocentes rogans q̄tenus velint nos iuuare ſuis p̄cib₉ apud xp̄m
cui⁹ occaſione innocentē mortē ſubierūt vt nos in regno ſuo dignet aſſume
re. Scđa ps ibi. Quis athletaꝝ. Tercia ibi. O xp̄i p̄cones. Pro euiden
tia ſciendū. ꝙ iſtud feſtū bn̄ ordinat poſt natiuitatē dn̄i. vt xp̄o capiti oēs
ſui comites adiūgerent. ſicut ſunt iſti innocētes qb₉ occaſio mortis fuit na
tiuitas xp̄i. ⁊ hoc quarto die poſt natale dn̄i. quia illo die interfecti ſunt ab
herode anno ſequēti. Herodes em̄ turbat⁹ ex rumorib₉ auditis de nato
puero cogitauit facere interfici oīes pueros. vt ſic xp̄us nō euaderet qn
etiā occideret. ſed impedit⁹ nō potuit hoc efficere niſi anno ſequenti. De
mandabat ei ab Auguſto ceſare cuꝫ duob₉ filijs ſuis ad quem neceſſario
habuit ire. ⁊ ſic cucurrit annus poſt natiuitatē dn̄i. quare anno ſcđo poſtq̄
redijt fecit ſicut preſcribit. ¶ Scđo ſciēdū ꝙ triplex eſt martyriū. Primū
volūtate ⁊ opē. ſicut martyriū beati Stephani. Secūdū volūtate ⁊ non
opē. ſicut martyriū Iohis euāge. q2 in feruētis olei doliū miſſus fuit. In
quo tāgit volūtas. ſꝫ diuina ſe ꝓtegente gr̄a illeſus exiuit. ⁊ ſic opus ſiue
effectus martyrij in eo nō habuit locū. Terciū martyriū eſt opē. ſꝫ nō vo
lūtate. quale fuit martyriū innocentū. de quo tangit hic in lr̄a Primū mar
tyriū digniſſimū eſt. deinde ſecūdū digni⁹ tercio Ex q̊ ſumi p̄t ordo iſtoꝝ
triū feſtoꝝ poſt natale dn̄i ¶ Iſtis p̄miſſis ꝓ maiori intellectu dicēdoꝝ ſe
quit ꝯſtructio in hūc moduꝫ. O (xp̄e) ieſu (laus) s[c] ſit (tibi. cui ſapit). i.
placet ſeu gratū eſt. s[c] illud (qđ videt). i. apparet (ceterꝭ) ſcꝫ hoīb₉ (eē ſur
daſtrū). i. abſurdū. Sepe em̄ deo placēt q̄ homīb₉ diſplicēt. q2 hoīes iudi
cant de his q̄ foris apparēt ⁊ ſm̄ paſſiones. de⁹ aūt intuet cor ⁊ iudicat in
veritate. De⁹ etiā neminē vult perire. ſꝫ oē qđ venit ad ſe nō eijcit foras.
nō accipit ꝑſonas. nō elegit inter etates aliquā repudiādo. imo facit vt ſe
q̄tur (cui⁹) ſcꝫ xp̄i famulatu). i. famulatui ⁊ ſuitio. Famulatu antiquus
datiu⁹ eſt q̄rte declinatōis. ⁊ ita vetuſtiſſimi grāmatici declinare ſolēt ſe
natus ſenatus ſenatu. met⁹ met⁹ metu. ſꝫ hodie aliter declinat (oīs ſex⁹
ſiue maſcul⁹ ſiue femina. ⁊ oīs (etas) Itē ſunt ſeptē etates hoīs. ſcꝫ infan
tia. puericia. adoleſcentia. etas iuuenilis. virilis. ſenilis. ⁊ decrepita (ꝯpe
tit). i. ꝯuenit ei. q2 (recentes). i. nouelli (atqꝫ teneri) gratiles parui ⁊ debi
les adhuc (milites). i. ſatellites a militādo dicti (trucidati). i. crudeliter
interfecti (herodiano enſe). i. gladio ip̄ius herodis aſcolonite (predicaue
rūt). i. laudauerūt (hodie. te) s[c] xp̄m. Tres fuerūt herodes. ſcꝫ aſcoloni
ta q̄ interfecit pueros. Antipas q̄ decollari fecit ſctm̄ Iohem baptiſtā Et
agrippa q̄ interfecit Iacobū minorē ⁊ incarcerauit petrū

Licet nec dū potuerūt lingula. effuſione tamē te xp̄e ſui ſan

**guinis preconati ſunt Lac cū cruore fundentes ad deum cla
mitaturi Uda pupilli quē gena miſeret et innocentis**

¶ Oſtēdit modū q̄ innocētes xp̄m laudauerunt. o (xp̄e. licꝫ). i. q̄muis di-
cti recētes ⁊ teneri milites (necdū). i. adhuc nō potuerūt te laudare ⁊ ꝯfi
teri (lingula). i. lingua. qꝛ infantes erāt ⁊ vſu rōnis carētes (tn̄ p̄conati ſtꝫ
id eſt laudauerūt (te) sc xp̄m (effuſione ſui ſanguinis) q̇ effundebaꝛ ꝓpter
xp̄m inter eos q̄ſitū ad ꝑdendū ip̄m. Un̄ iſti innocentes nomē dn̄i nō lo-
quendo. ſed moriendo ꝯfeſſi ſunt. ⁊ ſic martyriū eoꝝ fuit oꝑe ⁊ nō volūta-
te. vt p̄dictū eſt (fundētes lac). i. humorē lacti ſilē (cū cruore). i. ſangui
ne (clamitaturi) clamare debētes (ad deū) qꝛ innocenter occidebāꝛ. ⁊ ſic
vox eoꝝ tanq̄ oppreſſoꝝ ſine cā clamitabat ad deū ꝓ vindicta (quē) sc de
um (vda gena). i. humida maxilla. qꝛ lachrymoſa (pupilli). i. pueri matre
orbati. qꝛ iſti pueri matribꝰ inuitis eripiebātur (⁊ miſeret). i. ad miſeratio
nē ꝓuocat (innocētis). i. ſine peccato. qꝛ circūciſi. ⁊ ꝑ circūciſionē eo tꝑe de
lebāꝛ peccatū originale. licꝫ nō ita efficaciter ſicut nūc ꝑ baptiſmū Uel (in-
nocentis) qꝛ iſti pueri ſibiipſis cā mortis nō fuerūt. ſꝫ xp̄s iam natus q̇ in
eis q̄rebāꝛ ad ꝑdendū Miſeret antiq̄tus ꝑſonale v̄bū fuit. ⁊ ita poniꝛ
hic. hodie tn̄ impſonaliter ſolum poniꝛ. ⁊ hꝫ in p̄terito miſertū eſt vel fuit.
et regit accm̄ cū gtō. vt miſeret me tui.

**Quis athletarū fortiſſimus vnq̄ exercitibꝰ tantā chriſte ſuis
ꝯtulit victoriam. Quātam vagiens coeuulis tuis tu p̄ſtitiſti
mittens eos celū regnaturos perpetim**

¶ In hac ſcd̄a ꝑte āmiratiue alloq̄tur xp̄m ſuꝑ victoria innocētū. O xp̄e
(q̇s fortiſſimꝰ athletaꝝ) bellatoꝝ ⁊ ꝓncipū ſiue ducū exercitus inter mor
tales (ꝯtulit vnq̄). i. ꝯceſſit ꝓcurauit ſeu obtinere ordinauit (ſuis exerciti
bus) militū copiis a ſe miſſis vel ſub eo militantibꝰ (tantā victoriā). i. tri
umphū. q̄ſi diceret nullus (quātā) ſcꝫ victoriā. tu (vagiens). i. more pue-
roꝝ flens. hoc eſt adhuc infans. Itē vagitꝰ pueroꝝ infantiū eſt. vt pꝫ ibi.
Uagit infans inter atra poſitꝰ p̄ſepia (p̄ſtitiſti tuis coeuulis). i. coetaneis
ꝯtēporaneis. ⁊ eiuſdē etatis cū dictis ſcꝫ innocētibꝰ ⁊c̄. Euū eſt mēſura re
rū habētiū ꝓncipiū ſꝫ nō finē. ⁊ poniꝛ ꝓ tꝑe frequēter. In̄ coeuus a um. et
coeuulus diminutiuū (mittens eos celū) nō q̄ ſtatim euolauerūt ad celū.
ſꝫ poſt paſſionē dn̄i cū patribꝰ vna ꝓmū aſcēderūt in celū (regnaturos) id
triūphaturos ⁊ gauiſuros (ꝑpetim) id eſt ꝑpetuo

**O xp̄i p̄cones clari floreſq̄ martyꝝ choruſci Et ꝯfeſſoꝝ inſi-
gnes gemmule ſctōꝝ. Atq̄ ſteriliū in mūdo virginū**

Iſta eſt tercia ꝑs. in qua dirigiꝛ orō ad ip̄os innocētes. Et ponunꝛ plura
attributa recōmēdatiua dicēs ſic (O xp̄i p̄cones). i. glorioſi nūcii. Clarꝰ
trāſumiꝛ ad ſplendidū fulgore fame ⁊ glorie. ⁊ ſic poniꝛ ꝓ glorioſo. Pre-
co dr̄ nūciꝰ agenda ꝓclamās ⁊ q̇ citare arreſtare ⁊ ſilia facere ſolet ꝓ iudi
ciis Iſti innocētes merito dicunꝛ p̄cones xp̄i. qꝛ de ip̄o nūciauerūt patribꝰ

in inferno. ⁊ famã de ipſo fecerũt in mũdo. qꝛ ſui occaſione tã multi occiſi ſũt ꝑ herodẽ infantes (qꝫ) ꝓ et (choruſci flores). i. ſplẽdidi (⁊ pulcri martyrũ) q̃ſi diceret ſplẽdidiſſimi inter martyres. ⁊ (inſignes). i. electi ⁊ notabiles (gẽmule). i. lapides p̄cioſi (ſctõꝝ ꝯfeſſoꝝ) Metaphora eſt. ſicut enĩ gẽma ãncellit alios p̄cioſos lapides in dignitate. ita pueri iſti innocẽtes ꝑmatũ tenuere videnť inter ꝯfeſſores ⁊ ꝟgines. q̃re ſeq̃tur (Atqꝫ ſteriliũ) fructũ nõ ꝓferẽtiũ ſꝫ caſtarũ (ꝟginũ in mũdo). i. in hoc ſeculo.

Clari filioli. dulces puſioli nos iuuate p̄cibꝰ Quos chriſtus innocentẽ mortem veſtrã miſerãs. Pro ſeſe maturatam placidus exaudiens. Nos regno ſuo dignetur

¶ Ordo (clari). i. nobiles (filioli). i. filij parui (dulces puſioli) parui pueri Puſio puer paruus ſiue infans dr̄. Jñ puſiolus diminutiuũ (iuuate nos p̄cibꝰ) ſcꝫ veſtris (q̊s) ſcꝫ puſillos (xp̄s miſerãs). i. cũ miſericordia ⁊ viſceribꝰ pijs aſpiciens (veſtrã innocentẽ mortẽ maturatã). i. adimpletã ⁊ guſtatã (ꝓ ſeſe). i. ſeipõ xp̄o (exaudiẽs placidus). i. placide benigne ⁊ fauorabiliter (digneť) dignos faciat ⁊ reputet (nos ſuo regno) vbi vna cum eo ⁊ ſanctis innocentibꝰ poſſimus ꝑpetue regnare Amen.

l Audes chriſto redempti voce modulemur ſupplici Omnis in hac die rerum natura iubilans. Perſonet immenſas filio dei gratias

De feſtiuitate paſchali eſt pñs ſequentia. Et p̄t diuidi in tres ꝑtes In p̄ma autor hortať nos ad reddendũ xp̄o reſurgenti laudẽ. Jn ſc̄da oſtẽdit qualẽ ſe xp̄s exhibuit in aſſumpta humanitate añ paſſionẽ ⁊ poſt ibi Ab hoſte tentatꝰ. Jn tercia ꝑte recõmẽdat diẽ paſchalẽ. ibi. Hec eſt dies.
¶ Sciendũ ꝙ paſcha grecũ vocabulũ eſt deductũ a greco ꝟbo paſchomai id ẽ patior latine. qꝛ hoc tꝑe agnꝰ ⁊ xp̄s paſſus fuit. Sꝫ hebraice phaſe dr̄ hoc eſt trãſitꝰ. qꝛ hoc tꝑe filij iſrael trãſierũt ex egypto ꝑ mare rubꝝ liberati a ſeruitute Pharaonis Cuiꝰ rei memoriã iudei ſingulis annis ſeruabãt ſcꝫ in ſabbato. q̄ celebrať hodie in die dñica. ne videremur oĩno iudaiſare Auguſtinꝰ tñ vult dicere ꝙ hoc nomẽ paſcha iſta duo in ſe ꝯtinet. ſ. paſſionẽ ⁊ trãſitũ tã ſm̄ ſcatõem qꝫ ſm̄ vocẽ. Scd̃m ſcatõnem. qꝛ in paſſione xp̄i fuit eius tranſitus de mortalitate ad ĩmortalitatẽ. Et ita ſm̄ eum ex duabꝰ linguis ſcꝫ greca ⁊ hebraica facta eſt tercia ſcꝫ latina. Patet ergo ꝙ hoc nomen paſcha aptũ vocabulũ ſit ad hanc ſolẽnitatem deſignandã. Et declinať in prima declinatõe ſub neutro genere. vel in tercia ſicut dogma ſed rarius ita inuenitur. Huic ergo ſolẽnitati paſchali bñ adaptatur iſta ſequentia. qꝛ in ea ꝯmemoranť trãſitus dñi. paſſio. ⁊ reſurrectio. ſicut patebit in expoſitõe ¶ Conſtrue. Nos (redẽpti). i. liberati de ſeruitute dyaboli (modulemur). i. dulciter cantemꝰ (xp̄o) ieſu qui nos ſua morte ⁊ paſſione redemit (laudes). i. gratiarũ actiones (ſupplici voce). i. deuota ⁊ hu

mūdi (oīs natura reꝝ) ħ eſt oēs res naturales. Duplex eſt eñ natura. ſ. na
turãs. q̄ eſt de⁹. ⁊ naturata. q̄ dꝛ vis inſita reb⁹ a deo ex ſimilib⁹ ſimilia ꝓcreans
et de illa tãgit̃ ħ (iubilãs). i. ꝯgaudēs. Impꝛopꝛie ponit̃. qꝛ iubilãs mentis
gaudiū dꝛ (ꝑſonet). i. decãtet (filio dei). i. xp̄o de bñficijs nobis ab ip̄o fa
ctis (imenſas grãs). i. infinitas (in hac die) ſolēnitatis paſchalis

Jam noſtri ꝯciues celeſtis ſanctuarij milites Ordines no
ueni in veſtra nos adunate gaudia. Hymnite nunc ſuperi pa
riter reſonate inferi. Vt oīs in dñi ſpũs gratulet̃ eueſi.

¶ Et nõ ſolū res hui⁹ mūdi inferioꝛis dicent grãs ⁊ cõgaudebūt nobis
de redēptõe nr̃a. ſ; etiã. O vos (noueni oꝛdies). i. nouē choꝛi ãgeloꝝ (no
ſtri ꝯciues) qꝛ nos hoīes etiã ſum⁹ a deo creati ad poſſidendū cū angelis
ciuitatē celeſtē a qua vocamur ꝯciues angeloꝝ (milites). i. pugnatoꝛes (ce
leſtis ſanctuarij). i. regni celeſtis Sanctuariū loc⁹ dꝛ vbi reponūtur res
ſacre. ⁊ ponit̃ hic ꝓ celo. qđ eſt loc⁹ beatoꝝ (adunate). i. cõgregate (nos in
veſtra gaudia) ſc; vt pariter vobiſcū ꝯgaudeam⁹ (ia;). i. in hac die. o vos
(ſuperi). i. celeſtes ſpũs (hymnite). i. hymnū canite (nunc ⁊ pariter). i. ſi
mul vos (inferi). i. inferioꝛes ſpũs vel creature (reſonate). i. decantate lau
des (vt oīs ſpũs). i. q̄libet creatura (gratulet̃). i. letet̃. ⁊ gaudeat (in eueſi)
in tranſitu vel victoꝛia (dñi). i. ieſu xp̄i creatoꝛis ſui ¶ Superi inferi tm̄
pluralia ſunt ſicut ceteri adiectiue declinata. Hymn⁹ canticum dꝛ laudis
Jñ hymnire ꝟbū. Gratuloꝛ. i. gaudere de bono alterius. ⁊ q̄nq; ad deū re
fertur. etiã q̄nq; ponit̃ ꝓ gratias habere. Eueſis eſt trãſitus ſeu victoꝛia.
Vñ q̄dã. Eſt liber geneſis. eueſim dic eſſe tropheum

Qui bonis cauſa de⁹ hõ naſcit̃ ⁊ fragili carne ſe occulēs ꝓ
bꝛa ſuſtinuit patiens Virtutib⁹ ſignis vt de⁹ emicuit. ⁊ coꝛ
poꝛis noſtri neceſſitate fruens. verus terrigena claruit

Hic reddit̃ rõ quare nos hoīes ⁊ alie creature nobiſcū ſimul gaudere debe
mus dicēs (Qui) ſc dñs (de⁹) ſc xp̄s (naſcit̃ hõ cã hoīs). i. ꝓpter hoīem
redimendū ⁊ reducendū ad gaudia paradiſi. vñ p̄m⁹ hõ adam ſua culpa
quã in poſteros ſuos trãſmiſit eiectus fuit (⁊ occulens ſe). i. abſcondēs in
(fragili) id eſt infirma (carne) ſc; humana. ⁊ hoc ꝓpter dyabolu; humane
ſalutis inimicū pꝛecipuū (ſuſtinuit) id eſt tolerauit (patiens) id eſt patien
ter ⁊ volūtarie (pꝛobꝛa). i. ꝯtumelias ⁊ alias aduerſitates (emicuit). i. re
ſplēduit (vt de⁹ ꝟtutib⁹). i. bonis operib⁹. ⁊ (ſignis). i. miraculis. q̄ facere
puru⁹ hõ nõ poterat. q̄ res fecit dyabolū dubitare (⁊ fruēs neceſſitate). i.
indigētia (coꝛpis humani) qꝛ patiebat̃ famē ⁊ ſitim. frigoꝛa ⁊ caloꝛes ⁊ ali
os defectus ſeu paſſiones nature (claruit) id ē apparuit (verus terrigena)
id eſt homo. quare dyabolus voluit eum tentare et experiri an deus eſſ;
vel non ſicut ſequitur in littera.

nouiter addite

Ab hoſte tentatus non eſt agnitus neqꝫ diuinitas patuit
Ars artē deluſit. donec veteris nodum piaculi ſecuit. In ara
crucis hoſtiam ſe pro nobis chriſtus obtulit deo patri. mor/
te ſua noſtra mortificans crimina

¶ In hac ſecūda pte oſtēdit autor qn̄o xp̄us ſe exhibuit in aſſumpta hu/
manitate tā ante paſſionē ꝙꝫ in paſſione ꝙꝫ etiā poſt. Sic exponit Chriſt⁹
ver⁹ terrigena ſic apparuit ex neceſſitatib⁹ corpis q̄s patiebat vt hō Sic
etiā vt de⁹ emicuit ex ꝟtutib⁹ ⁊ ſignis q̄ quotidie p eū fiebāt. huius rei oc
caſione (tētatus) .i. examinat⁹ (ab hoſte) .i. dyabolo. ſicut ad longū habet
in euāgelio. Ductus ē ieſus in deſertū vt tentaretur a dyabolo ⁊c. Ten/
tare a teneo ⁊ nō temno deducit. ⁊ ē frequēter tenere ſiue ordinare aliquē
ad aliq̄d inueſtigandū in eo. vel aliquē inducendū ad aliq̄d. ſicut dyabol⁹
tentat hoīes ad inducendū eos ad peccata (nō eſt agnit⁹) .i. ꝯgnit⁹ quis
fuerit (neqꝫ diuinitas) natura diuina (patuit) .i. manifeſta facta eſt hoſti
dyabolo poſt hmōi tentationē. Et ita (ars) xp̄i (deluſit) .i. decepit (ar/
tem) .i. calliditatē ⁊ ingeniū dyaboli (donec) .i. quouſqꝫ xp̄s dn̄s noſter
(ſecuit) .i. diſſoluit (nodum) .i. ligamen ⁊ vinculū (veteris piaculi) .i. anti
qui peccati originalis p adam ꝓthoplaſtum perpetrati. ⁊ in oēs poſteros
hereditaria ꝯtagione traducti. p q̄d nobis vt indignis precludebat redi/
tus ad gloriam celeſtem. Sed ſequitur remediū. q̄r (xp̄s obtulit ſe hoſti/
am) .i. ſacrificiū (deo patri) cuius filius erat ab eterno (in ara) id eſt altari
(crucis) .i. patibuli (mortificās) .i. extinguens (noſtra crimina) .i. delicta
(ſua morte) .i. p mortē ſuā Vn̄ Eſaias. liij. vere lāguores noſtros ipſe tu
lit ⁊ peccata nr̄a ipe portauit. ⁊ xp̄s innocēs patri recōciliauit peccatores

Iam victor chriſtus baratro populato. mortis principe vin
culato. ab inferis pompa regreditur nobili.

¶ Hic dicit q̄d xp̄s fecit poſt paſſionem ſuam q̄d ad diem paſce pertinet
videlicet ꝙ (chriſtus baratro populato) id eſt inferno deſtructo ⁊ ꝯfra/
cto per ipſum. ⁊ (principe mortis) dyabolo. qui dr̄ princeps tenebrarum ⁊
mortis. ⁊ ante illud factū dicebatur pnceps huius mūdi. vt ibi Venit eñ
pnceps huius mundi ⁊ in me non habet quicq̄ꝫ (vinculato) id eſt ligato ⁊
in vinculis coniecto. ne valeat de cetero tam amplo fungi imperio (regre/
ditur) .i. redit ⁊ reuertitur (iam) .i. modo in hoc die paſce (victor) id ē tri
umphator (ab inferis) .i. ab inferno (nobili pompa) id eſt egregio ⁊ ſolēni
apparatu ac proceſſione ſanctorꝝ patrum ꝯcomitantiū eūdem q̄s de lym/
bo inferni ſecū eduxit. Piaculum dicitur a verbo pio as are. id eſt macu
lare. ſed capitur in propoſito piaculum pro peccato. Etiam piare ſignifi/
cat purgare. ⁊ ſic piaculum eſſet idem quod mundicies. ſed ita nō capit h̄
Populor ⁊ depopulor ſcant populū deſtruere vel expellere. Inuenitur
etiā populo. vn̄ Virgilius primo georgicorꝝ. Populatqꝫ ingentem farris
aceruū. Pompa dr̄ feſtiuus apparatus ⁊ oſtentatio ſiue pceſſio que ſolet
eſſe victoribus in triumpho vel obſequiis funeris

**Hec eſt que illuxit poſt turbida regni ethyopū tēpora. Chri
ſtus in qua reſurrexit vltra victurus cum carne quā ſumpſit
de maria virgine. Qui ouem cum gaudio patri quā perdide/
rat humero reuexit ſuo**

¶ In hac tercia ꝑte recōmendat autor diem paſce dicēs quid amplꝰ xp̄s
in ea fecerit. vnde ſolēnitas ſolēnitatū dicitur. ⁊ dies dominici oēs ſequē/
tes ab ipſa nomē ſumpſere eiuſqꝫ octaue eſſē perhibentur. Dicit ergo ſic
(Hec) dies (eſt) illa ſcꝫ (que illuxit reſplenduit (poſt turbida tempora)
id eſt obſcura. tumultuoſa. tēpeſtuoſa ſiue intranquilla (regni ethyopuꝫ)
id eſt dyaboloꝝ. Hoc regnum incepit a peccato ade. ⁊ durauit vſqꝫ ad di/
em preſentem (in qua) ſcꝫ die (chriſtus reſurrexit) a mortuis (victurus vl
tra) id eſt deinceps perpetuo (cum carne. quā) ſcꝫ carnem (ſumpſit de ma
ria virgine) quando natus eſt ex ea (qui) ſcꝫ chriſtus (reuexit) id eſt redu
xit (patri) ſcꝫ deo (ouem) id eſt hominē (ſuo humero cum gaudio. quam)
ſupple ouem (perdiderat) id eſt amiſerat deus pater per ſuggeſtionē dya
boli ⁊ conſenſum ade in peccatum. Et eſt parabola ex euangelio. de eo ꝙ
habuit centum oues. ⁊ perdiderat vnā ⁊c. Dyaboli appellātur ħ ethyo/
pes a colore nigro qui malū videtur deſignare. Unde econtra angeli pin/
guntur albi ratione luminis excellentis in colore albo ꝙ ſpecieꝫ boni preſe
ferre videtur. vnde fit ꝙ nigꝝ eq̄paratur malo. album vero bono ⁊c.

s **Alue crux ſancta arbor digna
Cuius robur precioſum mundi ferre talentum
Ut hoſtis per lignum victor ligno vinceretur.**

¶ Iſta ſequentia decantari ſolet in feſto inuentionis ſancte crucis. Et di
uiditur in duas partes. In prima autor ſalutat ſanctam crucē cōmemo/
rans quid per eā factum ſit. ⁊ qualis fructus chriſtifidelibꝫ inde prouene/
rit. In ſecūda ꝑte dirigit ſermonē ad eandeꝫ dicens q̄uo habet mirabiles
quaſdam virtutes ⁊ oꝑationes. vnde ꝯcludit ꝙ laus ſit ei in euum

¶ Pro pleniori intellectu notandū. ꝙ ſignū crucis ſanctificatū eſt per con
tactum dominice carnis. ⁊ inde habet ꝙ ſanctificare ⁊ ſaluare poſſit ipſam
adorantes ⁊ ipſa ſe ꝯſignātes ꝓut ꝑ ordinē hic tangitur in littera. Et li
cet in cruce dn̄s fuerit dehoneſtatꝰ. tamē qꝛ illa dehoneſtatō noſtra fuit re
demptio ⁊ ſaluatio. ideo merito ſeruaꝛ feſtū de ſancta cruce ſcꝫ inuentionis
quādo crux agente ſancta helena matre Cōſtātini imꝑatoris ꝑ mediū cu
iuſdam iudei ad hoc quodāmodo ꝯpulſi ꝑ eandē inuēta eſt. Et feſtū exal
tationis. qn̄ exaltata fuit ꝑ imperatorē Eracliū. Sed feſtū inuētionis ma
ius eſt ex ꝑte inſtituētis. qꝛ a papa Euſebio inſtitutum fuit. ſed exaltatio/
nis ab imperatore predicto inſtitutū fuit conſentiētibꝫ ſibi epiſcopis ſub
imperio ſuo ꝯſtitutis. Hanc ſanctā crucē ſic alloquitur autor in hoc canti
co. O (ſancta crux digna) id eſt apta ⁊ electa (arbor) qꝛ a principio ad fi/
nem q̄ ſequitur preordinata eſt (ſalue) id ē ſis ſalutata (cuius) ſcꝫ ſctē cru/
cis (robur) fortitudo fuit (ferre). i. portare (precioſum talentū) id eſt pon/

dus (mūdi) ſcʒ ieſum xp̄m. q̄ fuit talentū ꝛ preciū quo redēptus ē mūdus
a ſeruitute dyaboli. Talentū vt dr̄ Seruius gen⁹ pōderis ē. qđ ſm̄ vari
as gētes etiā diuerſimode variat̄. ſʒ apud romanos eſt. lxx. librarꝝ. h̄ vero
p pōdere ponit̄ indiſtincte ꝑ metaphorā. qꝛ ſicut capti ꝛ in ſeruitutē redu
cti ab hoſtibꝫ pōdere aliquo denarioꝝ ſolent liberari a captiuitate. ita pa
ri modo xp̄s dedit ſeip̄m in preciū ꝛ talentū ꝛc̄. hoc modo videlicʒ vt ho
ſtis dyabolus exiſtens. victor ꝑ lignū paradyſi. de cui⁹ guſtu ſuggeſſit eue
vt comederet. q̄ vlterius induxit adā ad idem ↄtra mādatū dn̄i. in qua re
dyabolus victor fuit ꝛ ipſos ſibi ſeruos ↄſtituit cū eoꝝ poſteris. ſed reme
dium ordinatū eſt vt ſeq̄tur (vt reuinceret̄). i. iterꝝ ꝛ ex aduerſo ſuperetur
(ligno) ſcʒ ſancte crucis. Juxta illud Ut medelā ferret inde hoſtis vn̄ le
ſerat. ꝛ illud ꝑ lignū ſerui. ꝑ te lignū liberi. Unde dici ſolet. lignuʒ ſaluauit
qđ damnauit. licet nō idē in numero. De h̄moī ligno quomodo actum
ſit vide prius in ſequentia. Laudes crucis attollamus. in principio

Quodqʒ exort⁹ mortis p̄mis erat terrigenis ꝑadyſo ꝓpulſis
Cauſa etiam vite foret cunctis chriſti morte vere viuificatis

¶ Latius declarat qđ dictū ē (qʒ) ꝓ ꝛ (qđ) s^e lignum paradyſi (erat exor
tus). i. p̄ncipiū vel origo (mortis primis terrigenis) ꝓthoplaſtis hoībus
ade ꝛ eue (propulſis). i. effugatis ꝛ eiectis de (paradyſo) ſcʒ terreſtri (eti
am foret). i. eēt (cauſa vite cūctis). i. oībꝫ (viuificatꝭ vere morte xp̄i). i. oībꝫ
bonis chriſtifidelibꝫ. qꝛ ſine fide nemo ſaluari p̄t. ꝛ ſic ē ibi relatio ſimplex.
qꝛ nō refert̄ idē lignū in nūero. ſʒ bn̄ in ſpecie Rogem⁹ ḡ dn̄m nr̄m ieſum
xp̄m vt dignet̄ nos defendere a tētatōe ꝛ inſidijs dyaboli. ꝛ dare nob̄ i di
peū ſeu defenſionē ſuā ſanctā crucē. de q̄ dicetur in verſu ſequenti ꝛc̄.

Horrificū tu es ſemper ſignum inimicis crux ſacra ſeuis.
Quā mors pauet infernuſqʒ timet. q̄ xp̄o ſuos reconſignas
Cui laus ſit in euum

Nec ē ſcđa ꝑs q̄ exponit̄ ſic. O ſancta crux (tu es ſemꝑ horrificū ſignū) id
eſt horrorē faciens ſiue incutiēs (ſeuis inimicis). i. crudelibꝫ hoſtibꝫ ſcilicʒ
dyabolis. q̄ ad ſignū crucis fugiūt ꝛ euaneſcūt (Quā) s^e crucē (mors pa
uet). i. timet (qʒ) ꝓ ꝛ (infern⁹ timet) ꝛ h̄ hʒ de poteſtate ſibi data a xp̄o. q̄
in ea pependit. qꝛ crux fugat om̄e malū. ꝛ tali dicata ſigno mens fluctua
re neſcit. vn̄ ſequit̄ (q̄ reconſignas xp̄o ſuos) qꝛ cruce ſignati de grege xp̄i
reputabūtur (cui) xp̄o (laus ſit in euū) id eſt eternaliter Amen

b Enedictio trine vnitati ſimplici deitati ſemꝑ oīfaria
Parenti cui ſempiternalis ſtat identitas ſempiterni
tas iatriel mira. Par verbo quod coeſſentiua ſapientia vere
veritas explendet vina Tibi et amborū voluntas pneuma ꝛ
ſuauitas. tu beatitudo ſancta. ſanctitas et extantiua

¶ Iſta ſequētia decātari ſolet de ſctā trinitate. In q̄ autoꝛ ponit diuerſa noīa attributa ꝛ epitheta latina greca ꝛ hebꝛaica. quo ad ipſam trinitatē et etiam quo ad quālibet pſonaꝝ. Et poteſt diuidi in duas ptes. in q̄rum pma laudat ſanctam trinitatē in ſe ꝛ in q̄libet pſonaꝝ p oꝛdinē. In ſecūda dirigit petitionē ad totā trinitatē. ꝛ ſilr ad quālibet pſonaꝝ. ꝯcludendo finaliter cū tota trinitate. ſcꝫ ibi Fac tuos ſupplices Notādū q̄ feſtuꝫ ſancte trinitatis cōiter ſeruatur in octaua pēthecoſtes. vel dñica ſequenti Et poteſt eſſe ratio. quia poſtq̄ꝫ celebꝛata eſt feſtiuitas patris in natiuitate. ꝛ filij in paſca. ꝛ ſpūſſancti in pēthecoſte. merito ꝯſequenter fit feſtū eoꝝ ſimul. vt oſtendatur q̄ tres perſone ſint vnus deus. Et qꝛ materia huius cantici eſt altioꝛis ſpeculationis. breuiter tranſiem⁹ cuꝫ nuda expoſitione terminoꝝ. Cōſtruitur ergo ſic (O omnifaria bñdictio). i. laus maxima q̄ exp̄mi poteſt. Omnifarius dr ſm aliq̄s ab omīs ꝛ foꝛ faris. ita vt omnifariū ſit omē illud qḋ dici poteſt. vel omnifarius. i. omīmodus vel qualiſcunq̄ꝫ sᶜ ſit (ſemper trine vnitati) in pſonis. ꝛ (ſimplici deitati) in eſſentia. Nūc deſcendit autoꝛ ad ſingulas perſonas repetendo ſemper (omnifaria benedictio ſit ſemper parenti) id eſt patri (cui ſempiternalis identitas). i. eterna vnitas (ſtat) ꝛ (ſempiternitas) id eſt perpetuitas (ſtat mira iatriel) id eſt diuinitas ſtat. Iatriel eſt nomen ꝯpoſitum. quod interpꝛetatur diuinitas. vnde ia ꝛ el ſunt nomina dei Nūc ꝯſequenter ad filium venit (Par) id eſt ſimilis benedictō ſit (verbo) id eſt filio dei (quod) verbum exiſtens (ſapientia coeſſentiua. explendet) id eſt effulget (vere). i. veraciter (viua veritas) ſicut ipſe de ſeipſo dixit. Ego ſum via veritas ꝛ vita. Ultimo ad ſanctū ſpiritū deſcēdit hoc mō (Et o pneuma). i. o ſpūſſancte. exiſtēs (voluntas āboꝝ) ſcꝫ patris ꝛ filij (ꝛ ſuauitas) id eſt dulcedo. O (tu ſctā beatitudo) id eſt perfecta (ꝛ extantiua ſanctitas) id eſt permanēs. sᶜ benedictio omnifaria ſit ſemper (tibi)

Tres omniū gen⁹ bonoꝝ gñaliſſimū. o ens nobis ex quo vita ſtillat amoꝛ et ſophia. Optima veraq̄ꝫ eternitas eterna et optima veritas vera et̄naq̄ꝫ bonitas O diū falſitas moꝛſq̄ꝫ cedat. figuram tuam nobis expleāt. vſia ratio charitas Fons in quo ſunt viuūt. quoꝛum vmbꝛas moꝛtales expetūt in te delicie decus. ſotheria. regnum. virtus victoꝛia.

Iteꝝ iā reuertit au. ꝛ dirigit ſermonē ad totā trinitatē dicēs ſic (Tres) pſone exñtes (gñaliſſimū gen⁹). i. pncipiū effectiuū ſimplr pmū (oīm bonorū) entiū (O ens. ex q̄ vita amoꝛ ſophia). i. ſapiētia (ſtillat). i. pluit vel deriuatur (nobis) xp̄ianis. Sequēs vſus clar⁹ eſt (Odium). i. inuidia (falſitas). i. deceptio vel fraus (q̄ꝫ) p ꝛ (moꝛs). i. eterna dānatō (cedat). i. recedat (vſia). i. eſſentia diuina (ratio). i. intelligētia (charitas). i. amoꝛ (expleant). i. demōſtrēt (nob tuā figurā) ꝛ tu ſctā trinitas es (fons. in q̊) entia (ſunt). i. hñt eē. ꝛ (viuūt). i. vitā habent ꝛc̄. vt clare pꝫ in littera. Sotheria eſt nomen hebꝛaicū. qḋ interp̄tatur maieſtas. Reliqua vocabula parent.

Fac tuos ſupplices tue dilectionis ꝯpotes. effuga demones orbem chriſtianum o ꝛ alpha ſanctifica.

¶ In hac ſcđa pte oꝛ̃onez facit ad ſctām trinitatē ꝛc̃. vt dcm̄ eſt. Conſtruit̃ ſic O ſctā trinitas (fac tuos ſupplices).i.deuotos (ꝯpotes).i.ꝯpotētes ꝛ pticipes (tue dilectiōis).i.charitatis (effuga demones) ꝛ tu (o et alpha).i.principiū ꝛ finis (ſanctifica orbē xpianū).i.munduz. Orbis dr rotūditas. ꝛ inde tranſumit̃ ꝑ mūdo. Alpha eſt ṗma lr̃a hebreoꝛuz ꝛ vltima eſt o. ꝛ inde venit ꝙ alpha ꝑ ṗncipio tranſſumit̃ ꝛ o ꝑ fine.

Pater el eloy eloe elyon elya ſaddai luxamay rex ſabaoth ineffabilis adonay. tuum nos plaſma conſerua.

Conſtrue. Et o (pater el).i.deꝰ vel fortis (eloy eloe) noīa dei ſunt (elyon).i.excelſus (elya) dn̄s (ſaddai) omnipotens (luxamay).i.qđ vere eſt. (rex ſabaoth).i.dux exercituū (ineffabilis adonay).i.dn̄s (ꝯſerua nos) homīes exiſtētes (tuum plaſma).i.creatura.

Proles emanuel mire mirabilis. ſumme ꝯſul deus fortis dn̄s iuſtus. futuri pater ſeculi. ṗnceps pacis. ieſu meſſya nos ſalua. Spiritus timoris pietatis ſciētie fortitudinis conſilij intellectus ꝛ ſapientie. nos illuſtra vnge ſanctifica Simplex trinitat; tu vnitas. vnitat; trina deitas. purga culpas. egros ſana. hoſtes pacifica. ſolue vincula. pelle pericl'a. Ad te ſitiētes pio vultu ſacies. paceq; eterna in hierl'm ſupna colloces

Cōſtrue. Et o (ꝓles).i.fili (emanuel) nobiſcū deus (mire mirabilis) id eſt valde mirabilis (meſſya).i.xp̄e vncte vl' mittēde ꝛc̃. Verſus ſeq̄ns ad ſctm̄ ſpm̄ facilis eſt. ponit latine ſeptē eius dona. Iterū ꝛ vltimo facit oꝛ̃oez ad totā trinitatem. Conſtructio facilis eſt

Congaudentes exultemus vocali cōcordia. Ad beati nicolai feſtiua ſolēnia. Qui in cunis adhuc iacens ſeruando ieiunia. Ad papillas cepit ſumma promereri gaudia. Adoleſcens amplexatur litterarum ſtudia.

¶ De ſancto Nicolao ep̄o dr hec ſeq̄ntia. Et hʒ tres ptes. Prima ps inuitat ꝛ hortat̃ nos ad congaudendū feſto ſancti Nicolai adiūgēs multas laudabiles qualitates pſone ſue ꝛ merita diuerſa. Secunda enumerat quedā facta alijs p eū partim ex pietate ꝛ ꝯpaſſione ad obuiandum malo maiori ꝛ ptim miraculoſe. Tertia implorat auxiliuz beati Nicolai

pro nobis. Scđa ibi. Auro ꝑ eū. Tertio ibi. Nos qui ſumus. Ethymo
logiā huius noīs Nicolaus viderepotes vna cuꝫ hyſtoria vite ſue ⁊ mi
raculis in paſſionali ſanctoꝝ. vbi illa que hic tangunt̄ copioſius ⁊ lōgi/
us habent̄. Etiā ꝯſtructio ſatis facilis eſt. q̄re ad vocabula deſcēdamus
Exultare eſt cū ſaltu quodā ſiue motu corꝑis leticiā oſ̄ndere. Solēnia fe/
ſtiua. i. celebria feſta Solēnis. i. celebris. ſcribitur ꝑ duo nn. qꝛ ab annus
venit. Aliqui ꝑ duo ll ſcribūt hac rōne. qꝛ ſm̄ eos venit a ſoleo. qđ ē pri
ma breuis. ⁊ ſic vt fiat ꝓma longa ſicut ſemꝑ inuenitur volunt ll dupli/
cari. Alij dicunt ꝙ venit a ſolus. ⁊ ſic nō oportet l geminari. qꝛ ſolus ē pri
ma lōga. In proſa paruꝫ refert. in metro ſcribat quiſqꝫ ꝓut ſibi melius
videbitur. Cuna vel cunabulū eſt lectus pueroꝝ infantiū. Papille ſꝫ
capita māmaꝝ vnde ſcꝫ lac trahitur.

Alienus ⁊ immunis ab omni laſciuia Felix ꝯfeſſor. cuius
fuit dignitatis vox de celo nuncia. Per quā prouectus preſu
latus ſublimatur ad ſumma faſtigia. Erat in eius animo pie
tas eximia. ⁊ oppreſſis impendebat multa beneficia.

¶ Conſtrue. (Felix ꝯfeſſor. alienus). i. remot⁹ (⁊ immunis). i. expers
(ab oīm̄ laſciuia). i. libidine (dignitatis). i. excellētie (cui⁹) sͤ p̄ſulis (vox
de celo) sͤ audita (fuit nūcia ꝑ quā) vocē (ꝓuectus). i. ꝓmot⁹ (ſublima/
tur). i. extollit̄ (ad ſumma faſtigia). i. dignitates (p̄ſulat⁹). i. epat⁹. Faſti
diū. i. tediū. ſꝫ faſtigiū ꝓprie ē altitudo ⁊ trāſſumit̄ ꝓ dignitate in aliq̊ or/
dine (Pietas). i. ꝯpaſſio. Pij dicunt̄ ꝓprie erga deū ⁊ parētes. ⁊ trāſlati/
ue ad alios (eximia). i. excellēs (erat ī aīo ei⁹) sͤ pōtificis (⁊ impēdebat)
id ē exhibebat (oppreſſis) sͤ ꝯtra iuſticiā (multa bn̄ficia). i. oꝑa pietatis
De iſtis plura exēpla ſunt in legenda ipſius beati Nicolai.

Auro ꝑ eū virginū. tolitur infamia atqꝫ patris earundē le
uatur inopia. Quidā naute nauigantes ⁊ ꝯtra fluctuū ſeuitiā
luctantes naui pene diſſoluta. Iaꝫ de vita deſperātes in tā/
to poſiti periculo clamātes voce dicunt oēs vna.

¶ In hac ſcđa ꝑte tangunt̄ tria. Primū eſt de ſublata ꝑ ſanctū nico/
laum infamia ꝟginū. Scđm ē de nautis ꝯſtitutis in magno ꝑiculo ma
ris q̊s beatus nicolaus miraculoſe eripuit. vt hic pꝫ. Tertiū eſt de tum
ba ſepulchri ſancti nicolai. qꝛ de ei⁹ oſſib⁹ in illa tūba recluſis manat ſiue
ſtillat oleū ꝯtra plurimos languores ſaluberrimū. Scđm ibi. Quidaꝫ
naute nauigātes. Tertiū ibi. Ex ipſi⁹ tūba Circa vocabula aduertēduꝫ
(Infamia). i. diffamatio q̄ timebat̄ futura. Infamis dr̄ ille q̇ famā ſuaꝫ
ꝑdidit q̄ſi ſine fama. Et ſic illa prepō in ꝓuat (leuat̄). i. releuat̄. Metha
phora ē tracta ab eo q̇ cecidit. ⁊ ei ſuccurrit̄ vt ſurgat (inopia). i. indulgen
tia vl̄ pauꝑtas (fluctuū ſeuiciā). i. ꝓcellaꝝ violētiā (luctātes). i. laboran
tes vl̄ reſiſtētes (pene). i. q̄ſi (diſſoluta). i. fracta (ꝑiculo). i. anxietate Pe/

riculũ a pereo dr̄ ſalutis diſcrimẽ.ſꝫ ab antiq̄ ꝟbo perioꝛ iris (vñ peritus venit).i.expt⁹.dr̄ expimentũ. Et ſic piculum facere.i.tẽtare ſiue expiri.

O beate nicolae nos ad portũ maris trahe de mortis anguſtia. Trahe nos ad portum maris tu q̄ tot auxiliaris pietatis gratia. Dum clamarent nec incaſſuꝫ. ecce quidã dicẽs aſſum ad veſtra preſidia. Statim aura dat̄ grata ꝛ tẽpeſtas fit ſedata. quieuerũt maria. Ex ipſius tumba manat vnctiõis copia Que infirmos omnes ſanat per eius ſuffragia

¶ O beate nicolae (trahe nos) s^c hoies (de mortis anguſtia).i.anxietate (ad portũ maris).i.ad regnũ celoꝝ (tu q̄ auxiliaris).i.auxiliũ p̄bes. (tot) s^c hoibꝫ (grã).i.dono pietatis (trahe nos ad portũ maris) Differũt p̄ſidiũ ꝛ ſubſidiũ qꝛ p̄ſidiũ dr̄ auxiliũ p̄ncipale qd̄ ordiat̄ ad alicui ſubueniendũ. ſꝫ ſubſidiũ dr̄ qd̄ in auxiliũ ſuccedit vbi p̄ſidiũ nõ ſufficit (aura grata).i.flat⁹ vẽtoꝝ placidus ꝛ lenis. Aura em̃ ſplẽdoꝛ eſt ꝛ ꝓ fauore traſſumit̄ (Gratus).i.grãs referẽs ꝛ vices. etiã eſt acceptus placidus et dilect⁹ (tẽpeſtas).i.turbatio maris. Inuenit̄ etiã ꝓ tpe. vt ea tẽpeſtate.id eſt eo tpe (ſedata).i.pacificata ꝛ tranq̄lla facta (copia).i.abũdantia. Copia p̄ſentia.i.tranſſumptũ.copie plr.i.militũ turme (ſuffragia) auxilia. Suffragari.i.auxiliũ ferre. Refragari.i.repugnare. Suffragia etiã dicũtur voces eligentiũ aliquẽ ad magiſtratũ. ꝛ traſſumitur ad ſignificãduꝫ orõnes illas q̄ fiunt ad ſanctos. vt ſcꝫ illi nob̄ apud deũ auxilientur.

Nos q̄ ſumus in hoc mũdo vicioꝝ in profundo iam paſſi naufragia. Glorioſe nicolae ad ſalutis portũ trahe vbi pax ꝛ gloria. Ipſam nobis vnctionẽ impetres a dño p̄ce pia. Que ſanauit leſiones multoꝝ peccaminũ in maria.

¶ Hec eſt tertia ps. in qua fit oratio ad ſctm̃ nicolaum. vt in lr̃a. Sic ergo ordinat̄ ꝯſtructio. O (glioſe nicolae).i.plene glĩa. Etiã glioſus eſt affectatoꝛ glĩe (trahe).i.duc (nos) hoies (q̄ ſumus in hoc mundo paſſi) id eſt ſuſtinentes (iam naufragia).i.pericula (in ꝓfundo).i.ꝓfunditate. (vicioꝝ).i.pctõꝝ. Tranſlatio eſt a paſſis picula maris ex nauis fractione (ad portũ ſalutis) locũ ſecuritatis. hoc eſt ad regnũ celoꝝ. Portus eſt receſſus q̄daꝫ a mari inter terras littoribꝫ ꝯcluſus q̄ naues ſecure recipiũtur ꝛ a quo exeũt tpe ꝯgruo (vbi) s^c eſt (pax ꝛ glĩa) s^c etñа. Et (ipetres) id ẽ ꝓcures (nob̄) ſup. pctõribꝫ (ipam vnctionẽ).i. remiſſionẽ ꝛ veniaꝫ (a dño. pia p̄ce).i.deuota orõne (q̄) s^c vnctio (ſanauit).i.curauit (leſiones) id ẽ offenſiones (multoꝝ peccaminũ).ſ.pctõꝝ (in maria) s^c magdalẽa. cui dimiſſa ſunt pctã multa. qm̃ dilexit multũ. Et ſic finaliter orat autoꝛ vt ea ipſa vnctio.i.grã nobis ꝯcedat̄ que marie magdalene ꝯceſſa erat a dño. vt ſiliter nob̄ dimittant̄ peccata nr̃a ſic illi dimiſſa ſunt Amen

Sequentie

Bone triumphali militum regis ſummi dies iſte ce
lebris eſt populis chriſto regi credulis.

¶ Sequētia iſta cōis eſt pluribus martyrib⁹. ⁊ in die plurium marty
rum decantari ſolet in plurib⁹ locis. Diuiditur aūt iſta ſequētia in duas
ꝑtes. In prima dicit autor quō iſte dies pluriū martyrū ſit celebris popu
lis xp̄ianis quos nulle mine nec vlla tormenta. quoꝝ modos diuerſos
enumerat. potuerūt a charitate xp̄i eiuſqꝫ fide quouiſmodo ſeꝑare ⁊c.
In ſcd̄a ꝑte orōnem facit ad ipſos martyres. ibi. Uos xp̄i. Sciendū
ꝙ martyr grece dr̄ teſtis latine. martyres em̄ teſtes ſunt ꝙ xp̄s paſſus eſt
ꝓ nobis om̄ib⁹. ⁊ ipſi ꝓ xp̄o. mortē xp̄i ꝑ hoc teſtificātes ⁊ fidē xp̄ianā ap
probantes. Martyriū ḡ teſtimoniū dicitur. nō paſſio licet ita a multis
vſurpat̄. ſed veꝝ eſt ꝙ iſtud teſtimoniū ſuꝑ paſſione deponit̄. ⁊ inde ex cō
ſeq̄nti ⁊ improprie tolerari pōt ꝗ̄tum ad id cui nomē imponit̄. Un̄ etiā
alij ſancti. puta virgīes ⁊ ꝯfeſſores teſtimoniū ꝑhibuerūt ſuis opibus de
xp̄o quē imitati ſunt in vita. ſed paſſi ꝓ xp̄o ⁊ carnificati excellentius. q̄re
ꝑ antonomaſiam nomē martyrū ſibi vendicauerūt. De q̄bus eſt p̄ns ſe
q̄ntia que ſic exponit̄ (Iſte dies ē celebris) .i. feſtiuus (populis credulis
chriſto regi) .i. xp̄ianis (triumphali agone) .i. victorioſa pugna (militū
ſummi regis) ſcꝫ martyrū chriſti. hoc eſt dies preſens celebrabitur a xp̄i
fidelib⁹ rōne triūphalis pugne quā habuerunt martyres ſancti ꝓ xp̄o. q̊
rum cōmemoratio hodie ſeruatur.

Hi delectamentum reſpuerunt mundanoꝝ. Et crucē tūc
turpem quottidie baiularūt. Hos nulli⁹ feritas a chriſto ſe-
parat. Quin ad eum mortibus millenis properent. Non car
cer vllus aut cathena molliunt fortia in chriſto pectora.

¶ Dic autor ꝯñr q̇d fecerunt ꝓ xp̄o. Un̄ (Hi) sᶜ martyres (reſpue-
rūt) .i. ꝯtēpſerunt (delectamentū) .i. delectationē (mūdanoꝝ) .i. rerū mū
danarū. ita ꝙ circa illas nullā poſuerūt delectationē ⁊ affectū ꝓpter xp̄m.
(⁊ baiularunt) .i. portauerūt (quotidie crucē) ſcꝫ dn̄i (tūc turpeꝫ) .i. igno
minioſam. videlꝫ xp̄m dn̄m ꝯfitendo ⁊ ob id multa patiēdo ab emulis
crucis ⁊ fidei. q̄r (nullius feritas) .i. crudelitas (ſeparat hos) ſcꝫ milites.
(a xp̄o. quin ꝓperent) .i. feſtinent (ad eum) sᶜ xp̄m (millenis mortib⁹) .i.
modis ſiue generib⁹ mortꝭ (nō vllus carcer) .i. captiuitas (aut cathena)
id eſt vinculū (molliūt) .i. mollia faciūt (fortia pectora) .i. ꝯſtātia ⁊ firma
corda ſiue aīos iſtoꝝ militū (in xp̄o) .i. in fide xp̄i. Carcer in ſingulari
eſt locus in q̊ ſeruāt̄ noxij. dict⁹ a coercēdo. ſ. ne exeant. Sed carceres in
plurali dicunt̄ vn̄ erūpūt eq̄ ad curſuꝫ ꝓ brauio. ſepe tn̄ vnū ꝓ alio ponit̄.

Sed nec ferarum morſus diri martyrū ſolidum excauant
animū. Non imminens capiti gladius territat. Fortiſſimos
milites optimi domini.

Vos chriſti martyres. Nos valde fragiles. Precibus nos iuſto iudici ſinceris iugiter cõmendare curate.

¶ Hec eſt ſecunda pars in qua fit orõ hoc mõ O (vos martyres xp̃i curate).i.velitis (cõmendare).i.cõmittere.vel melius.i.gratiores facere (iugiter).i.ſp̃ (iuſto iudici).i.xp̃o (nos) hoies (Nos dico) fragiles valde).i. imbecilles ⁊ faciles in peccatũ.et hoc (ſinceris precibꝫ).i.interceſſionibus veſtris.q̃tinus idem iudex nobis benignus ſit.conſiderata nature hũane fragilitate ⁊ naturali ad mala ꝓnitate. Differenter dicimꝰ. Cõmendo te regi.i.cõmitto.⁊ Cõmẽdo te apud regem.i.laudo. Unde dicũtur littere cõmendaticie.que pro aliquo ſcribuntur in meritoꝝ ſuoꝝ declaratõnẽ et perſone recõmendationem.

Maieſtati ſacroſancte militans cum triumphante iubilet eccleſia.

¶ In tranſlatõne trium regum canit̃ pñs ſequentia ⁊ habet tres partes. Prima recitat quõ tres reges venerũt ⁊ honorauerũt xp̃m natum tribus muneribꝫ.ſcꝫ auro.thure ⁊ mirrha.ponendo ſignificatõnes miſticas eorũdem trium munerũ. Secũda ponit modos triplicis tranſlatõnis triũ regũ ibi. Ab helena. Tercia facit oratõnem ad xp̃m.ibi Tu nos ab hac xp̃e vale. Prima pars hoc dicit (militans eccleſia).i.congregatio fideliũ militantiũ adhuc in hoc mundo vna (cũ triumphante).i.cũ eccleſia victoriam habente hoc eſt cũ congregatõne fidelium exiſtentium in patria (iubilet) id eſt leticiam mẽtis exerceat (ſacroſancte maieſtati).i.diuine. Sacroſanctũ ꝓprie dicit̃.quod ſacro aliquo mediante inſtitutũ ⁊ ſancitũ eſt. videlicet iuramẽto interpoſito.vel aliquo ſili. Ita maieſtas diuina dicit̃ ſacroſancta q: mediãte religiõe deo exhiberi debita.ſãcta ⁊ honorari ac coli iſtituta ẽ.

Sic verſetur laus in ore.ne fraudetur cor ſapore.quo deguſtet dulcia.

¶ Proſeq̃tur autor ſpecialiꝰ q̃lis erat iſte iubilꝰ dicẽs (laus v̾ſet̃ ſic i ore) id ẽ p̱ os noſtrũ (ne cor fraudet̃ ſapore q̃ deguſtet dulcia (hoc ẽ.ita laus per os nr̃m fiat vt cordis nr̃i ĩtẽtio illi ↄcordet.⁊ dulcedinẽ exinde ſẽtiat ſpũalẽ

Nouam parit virgo ꝓlem nouum monſtrat ſtella ſolem currunt ad preſepia.

¶ Ex iſtis exordijs venit ad materiã intẽtã.ſ.(v̾go) maria (parit nouã ꝓlẽ).ſ.xp̃m ihm.⁊ (ſtella mõſtrat nouũ ſolẽ).ſ.eũdẽ xp̃m eẽ natũ mõ q̃ dr̃ ſol.

Reges magi et non vagi.ſed proſagi gaudent agi ſtelle luce preuia. Triũ regũ trinũ munus.xp̃s homo deus vnus.trinus ſubſiſtentia. Deus trinus in perſonis adoratur tribꝫ donis vnus in eſſentia. Mirrham ferunt thus et aurum.plus

penſantes q̄ꝫ theſaurum typum ſub quo veritas. Tria dona tres figure. rex in auro. deus thure. in mirrha mortalitas. Thuris odor deitatem. auri ſplendor dignitatem regalis potentie. Mirrha caro verbo nupta. per quod manet incorrupta caro carens carie.

¶ Et ergo (reges magi) .i. ſapiētes ꝛ aſtronomi (ꝛ non vagi) nullo ſcꝫ ducente (currunt ad p̄ſepia) vbi xp̄s puer iacebat (ſed p̄ſagi) .i. p̄uidentes et p̄auiſati p̱ ꝓphetiā balaā ꝓphete gētilis (gaudent agi) .i. duci (preuia luce) p̄cedente eos (ſtelle) que tūc primū illis apparuerat. Qui ut inuenerūt puerū. obtulerunt ei tria munera. aurum. thus ꝛ mirrhā. ſub ſignificatōne vt ſeq̄tur textus clarus eſt demptis (typū) .i. figurā (ſub quo veritas) eſt ꝛ latet (caro) .i. humanitas (nupta) .i. vnita (v̄bo) .i. filio dei ꝛc̄ (carie) .i. putredine ꝛ immundicia cuiuſcunqꝫ peccati.

Ab helena crux inuenta. hec eadē poſt intenta cōgregandis regibus. Reges olim peregrini ornant vrbem conſtantini. allatis corporibꝫ. Tandē inde ſunt tranſlati. cōmendati ciuitati cui nomen ambroſia. Ter inuentos ter tranſlatos dei nutu ſibi datos colit hos colonia.

¶ Modū terne tranſlatōnis corpoꝝ beatoꝝ regū ponit hec ſecūda ps. q̄a p̄mo beata helena inuentrix ſancte crucis fecit beata corp̱a regum congregari ꝛ ad cōſtantinopolim deferri vbi fuerūt cū maximo honore vſqꝫ ad tp̱a Manuelis imp̱atoris. Qui miſit legatū quendā nomine Euſtorgiū virū prudentē ꝛ religioſum ad mediolanū. Euſtorgius iſte a mediolanenſibus in ep̄m electus eſt. vn̄ cōſtantinopolim Euſtorgius reuerſus iſta imp̱atori retulit ꝛ gr̄as egit. petens vt de ſacris ſuis aliquos ſecū ſibi deferre liceret. Cui imp̱ator annuit. ꝛ ita Euſtorgius beata corp̱a ſecū ad mediolanū detulit. vbi fuerunt vſqꝫ ad annū dn̄i. M. lxiiij. quo tp̱e fredericus imp̱ator ſubiugauit ſibi mediolanenſes. ciuitatēqꝫ hoſtili manu occupauit. A quo Reynoldus colonienſis archiep̄s (qui etiā in eadē expeditōne fuit) petijt ꝛ obtinuit ſibi dari tres reges. quo idē Raynoldus exultās et letus per honeſtas perſonas coloniā tranſmiſit. vbi cū honore tota ciuitas clerus et pp̄l's obuiam venit. reuerenter ſuſcepit. ꝛ in eccleſia beati petri honorifice collocauit. Iſta eſt materia huius ſecunde partis. Conſtructio eſt ſatis plana. Vocabula difficiliora ſunt hec (intenta) id ē occupata (vrbem conſtantini) id eſt conſtantinopolim (ambroſia) mediolanum (nutu id eſt diſpoſitione ꝛ voluntate.

Ortus dedit occidenti. q̄ꝛ tres reges ter inuenti excolunt

coloniam. Nunq̃ꝫ locũ mutaturi. nec vt olim reuerſuri ſunt per viam aliam. Colunt reges ꝓpter regem. ſummi regis ſeruant legem coloni colonie. Nos in fide ſumus riui. bi ſunt fontes primitiui gentium primitie

¶ (Ortus) id eſt terra oriens. quia ab oriente venerunt magi (excolũt) id ẽ ornant vel habitant (mutaturi) vt pie credit (coloni) id eſt incole vel ciues (riui) qui decurrũt in diuerſa ex fonte principali (gentiũ primitie) id ẽ primi fructus. quia iſti reges primi ex oĩbus gentibus ad fidem venerunt. Urbs cõiter ⁊ per anthonomaſiam rhomã deſignat. vel etiam conſtantinopolim vbi impator grecoꝝ reſidere ſolet De paucis alijs ita dicit. niſi impropꝛie.

Tu nos ab hac xp̃e valle duc ad vitam vero calle per horum ſuffragia. Ubi patris vbi tui amoris ſacri frui mereamur gloria.

¶ Orationẽ facit in hac tercia ⁊ vltima pte hoc mõ O (tu criſte duc nos ab hac valle) miſerie ⁊ lachrymaꝝ (ad vitã) celeſtem (vero calle) .i. vera et erecta via (per ſuffragia horum) trium regum (Ubi) nos (mereamur frui gloria patris) tui (vbi mereamur frui gloria (cui) ſcꝫ xp̃i (⁊ ſacri amoris) id eſt ſpũſſancti. Ibi pulchre bis dr. ⁊ eſt color qui dr Repetitio.

Gereonis ⁊ Victoris

Maieſtati ſacroſancte militans cũ triũphante iubilet eccleſia. De triũpho thebeoꝝ et ſalute peccatoꝝ per horum ſuffragia. Hij ſunt viri teſtamenti qui ruinam detrimenti reparant angelici. Uiri fortes veri dauid. quibꝫ hoſtes expugnauit. carnẽ mundum demonem.

¶ Iſta ſequentia canit de ſancto Gereone ⁊ ſuis cõmilitonibus. Et diuiditur in tres. Primo ponit materiam huius ſequentie. videlicet de conuerſione eoꝝ ad fidem. Secunda dicit quomodo paſſi ſunt ꝓ fide xp̃i adijciẽdo miſticã ꝑcationem talis oblatõnis. Tercia facit petitõnem ad xp̃m. ſecunda ibi Dijs ꝓphanis. tercia ibi Jeſu bone. Pro intellectu huiꝰ ſeq̃tie ſciendũ ꝙ iſti thebei venerũt de thebis in egypto. q2 a thebis in grecia thebani dicuntur. Dicit q̊ꝫ thebes es vl' thebeaꝝ. De ṗma dicit Iuuenal' atq̃ꝫ vetus thebe centũ iacet obruta portis. Uiri huius loci dicunt eſſe magni corporibꝫ. ingenio callidi. ⁊ ad bellum valẽtes. Quibꝫ iacobꝫ frater dñi verbum ſalutis p̄dicauit. ⁊ fidẽ xp̃i edocuit Iſti thebei quia bellicis armis apti erant. ⁊ ad hoc electi viri ad mandatum imparatoris demandati rhomam miſſi ſunt vt impatorem contra rebelles rhomano imperio iuuarẽt non vt contra militarent. volentes reddere que ſunt ceſaris ceſari. ⁊ q̃ dei

deo. Et ſic aſſociati exercitui maximo (quē maximianus collega dyocleciani impatoꝛis ꝯtra gallias congregauit) tranſierūt alpes vna cū alijs. Et ibi fecit maximianus mandatū ꝙ omnes (q̇ cū eo erant) dijs ſacrificarent. Iſti vero thebei ꝓceſſerunt non aduertentes mandatū impatoꝛis in ea ꝑte et ſic perſequuti ſunt ſatellites impatoꝛis. ⁊ diuiſim vt repiebantur ꝓ xp̄o interfecti ſunt. ſicut hic in littera ex oꝛdine dicit̄. Primus verſus expoſitus eſt in ſequentia p̄cedenti (De triumpho) .i. victoꝛia (thebeoꝝ) martyruꝫ ſcꝫ ſancti gereonis ⁊ ſocioꝝ ſuoꝝ ⁊ ſalute peccatoꝝ (ꝑ ſuffragia hoꝝ) .i. ꝑ interceſſiones ⁊ auxilia (viri teſtamēti) quia ſanguine xp̄i aſperſi. ſicut in veteri teſtamento aſperſi ſanguine hedi dicebant̄ viri teſtamenti. vel .i. p̄deſtinati ⁊ coheredes (qui reparant) .i. reſtituūt vel implent (ruinā) .i. caſuꝫ vel deiectōnem (angelici detrimenti) .i. defectus angeloꝝ. q̇ ꝓpter peccatū ſuperbie cū lucifero de celo eiecti ſunt. In quoꝝ angeloꝝ locū implendum aſſumunt̄ homines boni ⁊ virtuoſi. quales iſti thebei eſſe meruerūt. q2 (foꝛtes viri) milites erant (veri dauid) xp̄i cū (quibꝫ) viris idem dauid (expugnauit) .i. pugna ꝯuicit (hoſtes) ſcꝫ (carnem mundū ⁊ demonē) Iſta dicta ſunt in recōmendatione thebeoꝝ.

Ciues domus pharaonis ciuitatem viſionis viſitant et preſulem. A quo ſacri cathecciſmi ſacramentis ⁊ baptiſmi imbuuntur gratia rhome fide confirmati caſtra mouent comi/tati rhomanoꝛum aquilas.

¶ Deinceps incipit tangere oꝛdinē paſſagij ⁊ expeditōnis quā fecerunt Nā dicti thebei (ciues domꝰ pharaonis) .i. egypti vbi pharao regnauit (viſitant ciuitatē viſionis) .i. theruſalē. que interꝑtatur viſio pacis (et preſulem) iheroſolimitanū (A quo) preſule dicti thebei (imbuunt̄) .i. inſtruunt̄ in (ſacramētis ſacri cathecismi) .i. infoꝛmant̄ in fidei ſacramentis (⁊ gr̄a baptiſmi) qm̄ ab eodē preſule etiā baptiſmū receperūt Sꝫ (ꝯfirmati in fide rhome) .i. in vrbe ꝑ ſanctos patres quos ibidē inuenerūt. queadmodū hyſtoꝛia clarius dicit (mouent caſtra) .i. ſtationes militū mutant. hoc eſt recedunt ab vrbe (comitati) .i. ſequentes (aquilas rhomanoꝝ) .i. ſigna vel vexilla impatoꝛis rhomanoꝝ cui aquila ꝓ ſigno eſt. Ipſi em̄ aſſociati erant maximiano imparatoꝛi. vt ſupꝛa dicebatur.

Dijs pꝛophanis immolari iubet ceſar et vocari thebeoꝛū agmina. Sed thebei viri dei. que ſunt dei reddunt ei. ceſari que ceſaris. Bis viritim decimate ſumme libant maieſtati decimarum decimam. Demū cunctis immolatis in odoꝛeꝫ ſuauitatis differuntur aliqui.

¶ Hec eſt ſecunda pars huius ſequentie in qua autoꝛ ponit occaſionem et modum paſſionis thebeoꝛum martyrum. Et poſtea applicat ad myſticam ſignificationem veteris teſtamenti. ibi Holocauſtum partiale

ꝙ dux totius legionis thebeoꝝ fuit ſanctus mauricius qui cū ſuis alpes tranſgreſſus manebat circa locū qui dr̄ agaunū iuxta rodanū fluuiuꝫ ⁊ ibi expectauit mandatū dn̄i imꝑatoris. cui cū obedire nollet. bis decim⁹ de ſuis interfectus ⁊ vltimo oēs qui ſuꝑfuerant circūdati ſunt ꝑ exercitū imꝑatoris. ⁊ ſic inſimul occiſi ſunt. Sed beat⁹ Gereon ⁊ alij precefferant ⁊ diuiſim repti diuiſim interfecti ſunt. vt hic dr̄. Intellectus hu⁹ ſcḋe par tis eſt talis (ceſar) maximianus (iubet immolari). i. ſacrificium fieri (pro phanis dijs). i. nō ſctis. irreligioſis nō celi dignis. Prophanū dr̄ q̄ſi pro cul a phano. i. tēplo ⁊ religione. ⁊ ſic locus nō religioſus ꝓphanus dicitur (Et) ſ^c ceſar iubet (agmina). i. copias (thebeoꝝ vocari) in finē ꝙ etiam dijs ſacrificent. Agmē dicitur exercitus incedens ⁊ ambulans in expedi‐ tione. (Sꝫ thebei viri dei) quia chriſtiani (que ſunt dei reddunt ei) ſ^c et reddunt (ceſari que ceſaris) ſ^c ſunt. iuxta. verbū euāgelij Luce. xx. qꝛ fidē xp̄i nullatenus deſerere voluerūt. ⁊ nihilomin⁹ ceſari in his que reipubli ce eſſent obedire atq̄ ſeruire paratiſſimi fuerūt Et ergo ad mandatū ceſa ris (decimati bis viritim). i. de viro ad virū. qꝛ decimus eoꝝ ſemel ⁊ iteꝝ occidebat̄ ad terroreꝫ alioꝝ. quatenus ita ad abnegationē fidei ⁊ ad deo rum ſacrificia ducerentur (libant). i. offerunt vel ſacrificant (ſumme ma ieſtati). i. diuine (decimā decimarū) quia bis decimū ex eis (demū) id eſt tandē (cunctis) qui ibidem ſimul inueniebant̄. in agauno videlicet pro‐ pe rodanū (immolatis). i. oblatis (in odorem ſuauitatis) ſcꝫ ante deum (aliqui differuntur) ſcꝫ qui cum beato mauricio non inueniebantur. ſed precefferant ſicut gereon ⁊ alij.

Qui in ꝑtes diſtributi. diſtributi ſunt ſaluti pluriū fideliū
In verona agrippina ⁊ in troya. loca trina ꝯſecrāt martyrio.
Holocauſtum partiale nulla tamē ſine ſale federis oblatio.

¶ Cōſtrue (Qui diſtributi) id eſt diuiſi (in partes). i. in decimas (di ſtributi ſunt ſaluti). i. in ſalutē (pluriū fideliū) in locis ſeq̄ntibus manen tium. ⁊ (ꝯſecrant trina loca) videlicet (in verona). i. bōna vbi caſſius ⁊c. (agrippina). i. colonia. vbi Gereon cum ſuis (⁊ in troya) id eſt xanctis. vbi Victor cum ſuis paſſi requieſcunt. Sic hodie loca iſta aliter appel‐ lātur (martyrio) ſui ſanguinis effuſione. ⁊ ſic fuit (partiale holocauſtū) quia per tres partes (tamē nulla oblatio federis). i. reconciliationis ſiue placationis dei (ſine ſale) id eſt ſine myſterio.

Cum tricentis ⁊ bis nonis ſignat comes Gereonis abra‐ he victoriam.

¶ Conſtrue (Comes gereonis). i. comitiua ſcꝫ (cum trecentis ⁊ bis nonis) id eſt decem ⁊ octo (ſignat victoriam abrahe) que habetur Geñ. xiiij. qꝛ vt ibi dicitur Abraham audiens loth fratrem ſuum captiuatuꝫ numerauit expeditos vernaculos ſuos trecentos decem ⁊ octo ⁊ cum il‐ lis perſequutus eſt eos qui captiuarunt loth. ⁊ liberauit eum cum vxore ⁊ cum ſubſtantia ſua. atq̄ reduxit.

**Bis quindenis ꝛ ter centū duplex victoꝛ teſtamentū ꝛ cru-
cis myſterium. Pius caſſius cum ſeptenis. ſeptifoꝛmi dono
plenis dona ſancti pneumatis.**

Conſtrue. Et (victoꝛ bis quindenis) .i. cū triginta sᶜ ſignat (duplex
teſtamentū) referēdo bis ad duplex (ꝛ) cū (ter centū) ſignat (myſteriū cru-
cis) qꝛ ſctā crux tres angulos ſiue coꝛnua habuit. priuſq̄ titulus trium-
phalis ſupaddereť. Sꝫ (pius Caſſius cū ſeptenis) .i. ſeptē alijs ſilijs cō-
ſtantie viris (plenis ſeptifoꝛmi dono) .i. grā ſpūſſancti. sᶜ ſignat (dona)
ſup. ſeptēꝫ (ſancti pneumatis) .i. ſpūſſancti. Iſta dona noīanť in ſeq̄ntia
benedictio in ꝟſu. ſpūs timoꝛis ꝛc.

**Jeſu bone. cuiꝰ dona noſtra bona. q̄ coꝛona es tuoꝝ mili-
tū. Hac patrona legiōe nos in bonis ſumme bone loca poti-
oꝛibꝫ. Ubi patris vbi tui ꝛ amoꝛis ſacri frui mereamur glīa.**

¶ In hac tertia pte petitio fit h̄ mō. O (bone ieſu cuiꝰ dona) sᶜ ſunt.
(nrā bona) qꝛ oīne bonū a deo ē (q̄) ieſus (es coꝛona) .i. p̄miū (tuoꝝ mi-
litū) .i. martyriū. tu (ſumme bone loca nos in potioꝛibꝫ) .i. melioꝛibus.
(bonis) regni celeſtis. ꝛ h̄ dico (hac legione) ſcꝫ thebeoꝝ martyruꝫ. exñte
(patrona) aduocata ꝛ adiutrice nrā. Quid ſit legio pꝫ in h̄ ꝟſu. Legio
ſex mille ſex centū. ſexagies ſex (vbi prīs ꝛc.) vt in ſeq̄ntia p̄cedenti.

**O beatus es bariona. cui aſpirat ſua dona quaſi na-
to ſpiritꝰ. Qď caro ſanguiniſq̄ neſcit p patrē tibi pa-
teſcit reuelatum deſuper. Tibi claues dono dedit. quibꝫ poꝛ-
ta celi cedit. preualeſq̄ inferis. Poteſtate foꝛmidanda bicli-
gas que ſunt liganda. tuta ſunt que ſolueris.**

¶ Ad vincula petri ptinet pñs ſequētia. Et diuiditur ī duas partes
In p̄ma autoꝛ multiplr̄ recōmendat beatū petrū de diuerſ meritis pre-
rogatiuis ꝛ gratijs a deo ſibi ꝯceſſis. In ſcďa recitat miracula p euꝫ fa-
cta. ſubdens finaliter petitionē ad ipm. ibi. Sicco pede. Cauſaꝫ inſtitu-
tionis preſentis feſtiuitatis tangūt in pte lectōes hodierne in matutinis
ꝛ plenius in rōnali diuinoꝝ poterit videri. Pro intellectu ſciendū ꝙ bea-
tus petrus habuit tria noīa ſibi a dño impoſita. Primo vocatus eſt ſy-
mon bariona. vt ibi. Tu es ſymon bariona. Scďo cephas qď interp̄ta-
tur petrus. vt ibi. Tu vocaberis cephas. Tertio petrꝰ. vt ibi. Tu es pe-
trus ꝛc. Habuit etiā triplex cognomē. ſ. ſymon iohanna. ſymon iohānis
ꝛ ſymō bariona. De quibꝫ latiꝰ in paſſionali. Sic exponiť (O bariona)
id ē filiꝰ colūbe. qꝛ ipſe habuit pulcritudinē moꝝ. dona ꝟtutū. ꝛ abūdan-
tiā lachrimaꝝ. Colūba em̄ ꝓ cantu gemitū habet. vnde petrus quādo
dominū negauit. egreſſus foꝛas fleuit amare. De donis virtutuꝫ ſeq̄tur

(cui ſpiritus) ſanctꝰ (aſpirat).i.infundit (ſua dona).i.gratias (quaſi na
to).i.filio. Tres ꝟſus ſequētes ſumpti ſunt ex euangelio Uenit ieſus in
partes ceſarie. Math.xvi.ibi videatur hyſtoria.

Te piſcātem piſcatoris ad capture melioris vſum traxit gra
tia. Cūcta linꝗs ſpreta tꝑalis mūdi meta indigens vt om̄ia
Apoſtolis priuciparis. dn̄oq; ſociaris in tributi p̃cio. Trāſ
formati tu meſſye moyſiq; helie fruĕris colloquio.

¶ Materia huius cū ꝟſu ſequēti eſt de euangelio Johis primo ⁊ de
euangelio Ambulans ieſus Math.iiij.⁊ de euangelio. Cū turbe irrue
rent. Luce.v. Et in fine ibi (indigens vt oīa) de euangxlio Ecce nos reli
ꝗmus om̄ia. Math.xix. De tranſformatione ꝯñter tāgitur ⁊ habetur in
euangelio Aſſumpſit ieſus. Math.xvi. Meta.i.terminus. Tunc bea-
tus petrus metam huic mundo temporali impoſuit quādo omnia reli-
quit.⁊ ſecutus eſt dominū ieſum chriſtum.

Sicco pede calcas mare. malchū truncas. fles amare dū
pungit negatio. Sic deiectū patiētis. ⁊ erectū reſurgentis.
reintegrat viſio. Ter cōfeſſus ter negatū. gregem paſcis ter
donatū. viam paras gētibus. Claudus ſalit. ⁊ thabita mor-
te ſurgens calet vita. fide. verbo. precibꝰ. Infirmos vmbra
mederis. defraudentes graui feris coniuges ſupplicio. Uin
clis abis tu laxatis. portis. exis reſeratis. duce fretus p̄uio
Cecus videt. mutus fatur. languor fugit. duplex datur ſalꝰ
ethiopie. Funus ſurgit. magus cadit. conſecrator romā va-
dit crucis ⁊ victorie. Illum ſequens pendens cruce. ſcādis
celū quo te duce nobis detur aditus. Janitor ingreſſum pā-
de. quo nos lucis non mutande foueat intuitus.

¶ Hec eſt ſcd̄a ꝑs in qua autor enumerat complura geſta ⁊ miracu-
la beati petri. ſic dicens. tu (calcas).i.tranſis (mare ſicco pede) vt patet
Joh.xxi. (trūcas malchū) ſeruū pontificis abſcindendo ei auriculam.
Alia patēt in euangelijs vſq; ibi Claudus ſalit. q2 deinceps vſq; ibi. Fu
nus ſurgit. p3 ex actibꝰ aploꝝ. Et deinde narrat hyſtoriā de ſymone ma
go. Itē (defraudantes ꝯiuges) ſcʒ ananiā ⁊ zephoram vxorem eius. qui
de precio agri venditi qđ in cōmune obtuliſſent ꝑtem ſibi retinuerūt de
fraudantes beatum petrum. Reliqua ſunt clara.

¶ Et ſic finiuntur ſequentie de nouo addite

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Black 3/Color White Magenta Red Yellow Green Cyan Blue
© The Tiffen Company, 2007
TIFFEN Color Control Patches
Centimetres
Inches